STANISLAV LACOMCHIN
MOZAIC
— *Proză, versuri, teatru*
— SINTEZE

UN SCRIITOR CU SUFLETUL PE FAŢĂ:

STANISLAV LACOMCHIN, *„MOZAIC”*, proză, versuri, dramaturgie, Editura SINTEZE, Galaţi, 2009

S-ar părea că nu există dileme, frământări creatoare, strădanii artistice chinuitoare pentru autorul de faţă. Scrisul pentru Stanislav Lacomehin este un joc amuzant, prilej de destindere, ocupaţie de vacanţă, de weekend ori de sărbătoare, când toată lumea e plecată la promenadă ori primeşte musafiri. El nu zăboveşte îndelung asupra paginii, chinuind plaivazul între dinţi şi transpirând

abundent, aşa cum o fac alţi scriitori.

Autorului de faţă, condeiul i-o ia înainte, îi dă cu tifla, şi el se ţine după condei, abia pridibind, cu sufletul la gură. Mai bine zis, cu sufletul pe faţă. E bine, e rău, cine ştie? Dar, în niciun caz, nu-şi ia scrisul în derâdere, în pofida unor subiecte amuzante, care şi-ar găsi foarte bine loc într-o antologie de umor.

Fie că scrie proză scurtă, poezie, teatru, proză ritmată, autorul este egal cu sine, de o sinceritate dezarmantă, cu mijloace simple de expresie dar cu trăire autentică şi cu un simţ al adevărului cât se poate de relevant. Transfigurate artistic, prozele acestui scriitor, tratează diferite subiecte, pornind de la banalul cotidian, până la fapte ieşite din comun, numite de el însuşi „spicuiri din viaţă”.

Stanislav Lacomehin se remarcă prin uşurinţa de a construi personaje şi dialoguri, pornind de la o intrigă simplă, aparent banală, dar care capătă pe parcurs, înţelesuri multiple, conducând acţiunea cu măiestrie şi har, până la finalul, care, nu de puţine ori se dovedeşte neaşteptat, paradoxal. Un „mozaic” de întâmplări comune, ale unor oameni cât se poate de obişnuiţi în aparenţă, dar, a căror carismă se luminează treptat, pe măsură ce înaintezi în lectură, fiecare personaj dovedindu-şi specificitatea în câte o împrejurare-cheie, care constituie pretextul nuvelei.

O revedere romantică între doi foşti iubiţi, pe coverta unui vapor, când amândoi constată cu surprindere şi nostalgie că viaţa a trecut pe lângă dânşii, fără să-şi consume actul incandescent care le-ar fi putut schimba destinul.

Un Don Juan urban, numit Mitică, găsindu-şi o parteneră pe măsura faimei lui: Didina; suntem în plin Caragiale; întâmplări nostime, pretexte după anecdote sau folclor umoristic, gen bancuri şi poante, încheagă un subiect facil şi amuzant, fără substrat psihologic.

O întâmplare având ca protagonişti o familie de artişti de circ, caractere remarcabile cum e cel al Martei şi

al soţului ei, Allberto, săraci, oneşti şi demni în viaţa şi munca lor – în contrast flagrant cu directorul circului Globus, un anume Krauss, care-şi exercită dreptul de patron, iar când este refuzat, recurge la ameninţări şi la sancţiuni, ceea ce-i determină pe artişti să părăsească Circul, la fel de săraci precum au venit, dar demni în hotărârile lor.

Multe proze au ca eroi, artişti de teatru, de circ, muzicieni ori pictori. Teatrul e domeniul predilect al autorului pentru că el a trăit în lumea artei pe care a iubit-o cu pasiune şi dăruire, toată viaţa.

Născut la Galaţi, în 9 august 1930, autorul a fost actor semiprofesionist în trupa de teatru condusă de T. Mazilu, între anii 1952 – 1954, iar mai apoi la clubul Salom Alehem, între anii 1959 – 1965.

Din 1969 până în 1986 a fost actor amator la Teatrul Nostru, condus de regretatul actor Lucian Temelie, unde a dat măsura adevăratului talent artistic, luând o serie de premii, medalii de aur şi titlul de laureat între anii 1972 – 1885. Ca scriitor a debutat în cenaclul Casei de Cultură „Gheorghe Gheorghiu-Dej” între 1952 – 1955 şi cel al Casei de cultură a sindicatelor între 1975 – 1985, ca şi cel al Casei Armatei, până în 1989.

Autorul a debutat în cotidianul Galaţiului şi în diverse alte reviste, dar şi în culegeri de poezie şi proză editate pe plan local. Recent a publicat şi în revistele on-line „Ecoul”; „Cărticica de copii”, ale ARP.

În creaţia nuvelistică, de o factură aparte, este proza „Geşeft”, având drept cadru ambiental un târg de provincie la începutul anilor ’50, cu atmosfera lui vetustă, parfumul aproape uitat, dar cu un farmec aparte al târgurilor înţesate de negustori evrei, lume pestriţă. Stanislav Lacomehin creionează caractere admirabile, surprinse în anumite ipostaze ale existenţei lor: Sami – un negustor evreu care vinde coloniale şi covrigi, intră într-un admirabil dialog cu un puşti isteţ care luptă cu viaţa; Ilie – foarte bine prins în nuvelă, un samsar cinstit şi generos. Gheşeftul pe care-l pun la cale cei doi este un prilej de a-şi

arăta omenia şi frumuseţea caracterului.

Nuvela „Mogoşoaia” – cu o încărcătură de dramatism cu totul extraordinară, este un document autentic şi istoriseşte drama care a avut loc pe Dunăre, la Mila 80, lângă Cotul Pisicii, cu vasul de călători care trecea Dunărea spre Dobrogea, vas intrat în coliziune cu o barjă sub pavilion bulgăresc, impact care a avut ca deznodământ pierderea a câteva sute de vieţi omeneşti şi scufundarea vasului românesc, supravieţuind doar câţiva pasageri. Dovadă că moartea nu are ultimul cuvânt, este faptul că, un bărbat şi o femeie, afectaţi deopotrivă de pierderea partenerului de viaţă în acest nefericit accident, hotărăsc să-şi unească destinele şi să meargă mai departe, formând un cuplu, în cele din urmă, fericit.

Tot istoria unui cuplu face obiectul nuvelei „Retro”, de data aceasta e vorba de doi colegi de teatru care se reîntâlnesc după zeci de ani şi în pofida diferenţei de vârstă, încheagă o relaţie afectivă.

Cât priveşte lirica, Stanislav Lacomehin păstrează canoanele poeziei clasice, iar paleta nuanţată a versurilor, cuprinde teme de dragoste, pasteluri, câteva poeme antirăzboinice! şi elegii, în care-şi proclamă iubirea pentru fiinţa pierdută. Versurile sunt simple transcripţii ale unor stări afective care-l stăpânesc şi pe care doreşte să le împărtăşească. Peste tot, romantismul este la el acasă. Multe poeme sunt retorice, în care autorul îşi pune multiple întrebări privind sensul existenţei pământeşti şi, mai ales, existenţa cerească. Există, desigur şi reversul întrebărilor, în poeme ca „Să nu mă-ntrebi de ce”, dar care, ascund întrebări şi dileme mai dureroase şi, de bună seamă, inutile.

Tristeţea, angoasa, nostalgia, suspinul, singurătatea şi chiar plânsul, răzbat în aproape toată lirica autorului. „Avertisment”; „Perla vieţii” – sunt poeme antirăzboinice care militează pentru sănătatea şi liniştea planetei.

„Fetiţa de sub felinar” – o poveste tristă, versificată, despre soarta unui copil sărman şi a prietenului ei, căţeluşul Lăbuş, răpuşi de frig într-o noapte geroasă de

iarnă, are darul să emoţioneze cititorul până la lacrimi. De asemenea, „Scrisoare de departe” – care evocă starea şi condiţia de imigrant care se confruntă clipă de clipă cu dorul de casă şi de toţi cei dragi, rămaşi în colţişorul de rai în care s-a născut. „Verigheta”; „Clepsidra”; „Zbucium”; „Nunta”; „Lacrimi” – sunt tot atâtea crâmpeie dureroase din existenţa autorului, care şi-a pierdut fiinţa iubită.

A treia secvenţă a volumului, destul de consistent, cuprinzând aproape 450 de pagini, este alcătuită din două piese de teatru şi o scenetă versificată.

„Un caz în familie” – evocă destinul trist al unui tânăr orb talentat violonist care, în cele din urmă îşi găseşte fericirea în persoana unei studente la Conservator, care-i împărtăşeşte sentimentele.

Intriga se ţese în jurul acestor două personaje, dar acţiunea se desfăşoară în 4 acte, 7 tablouri, evocând starea unei familii mijlocii din a doua jumătate a veacului trecut, gen „Gaiţele” lui Al. Kiriţescu, având multe personaje, fiecare cu interesele sale.

Cea de-a doua piesă, „Stradivarius”, „în două acte şi 4 sau 5 tablouri”, cu două finaluri, la alegerea regizorului, este o comedie spumoasă. Întreaga acţiune se petrece într-un bufet de gară al unui oraş de provincie. Un artist amator, înfrigurat şi flămând, este gata să-şi vândă pe câţiva lei, pentru ceva de mâncare şi o sticlă de bere, vioara Stradivarius, moştenită de la bunicul său, celebru artist care a colindat lumea împreună cu – nu mai puţin celebrul Georges Boulanger. Aflăm şi povestea artistului Georges Boulanger, celebrul interpret de muzică de café-concért al secolului al XIX-lea, român de origine, care a colindat lumea cu vioara sa, câştigându-şi faima cu celebrele sale melodii, în cafenelele Parisului. Două personaje suspecte, puse pe câştig, caută să profite de situaţie şi să cumpere vioara pe care Piţurcă o lăsase amanet la barman, pe nimic, pentru a o valorifica pe o sumă imensă. În cele din urmă, aceştia doi sunt demascaţi. Autorul lasă cititorului plăcerea de a construi un final pe măsura aşteptărilor fiecăruia. Tehnica autorului în aceste

două piese este remarcabilă. El construieşte intrigi şi dialoguri cât se poate de naturale, cu marea artă a conversaţiei şi creionează caractere originale, care câştigă sufragiile auditoriului sau ale spectatorului, ori, dimpotrivă, stârnesc antipatie pe tot parcursul piesei.

În toată creaţia sa, pe o plajă de aproape 6 decenii, Stanislav Lacomehin s-a dovedit egal cu sine însuşi, un constructor destoinic la edificiul Cuvântului şi un scrupulos meşteşugar al intrigilor, care, fie în proză, fie în vers ori dramaturgie, îmblânzeşte şi conduce cuvintele ca pe nişte fiinţe, în pajiştea plină de flori înrourate a Limbii Române.

CEZARINA ADAMESCU.

REDACŢIA AGERO-STUTTGART

3 IULIE 2009

STANISLAV LACOMCHIN

SPICUIRI DIN VIAŢA

— *Proză* – REVEDERE

Motto: *Revederea unei fiinţe cândva iubită, trezeşte amintiri plăcute, indiferent de circumstanţele despărţirii*.

Undeva, după mal, soarele asfinţea, mângâind crestele teşite ale munţilor. Seara se lăsa domoală, cuprinzând încet depărtările. Vaporul trecuse de Cotul Pisicii şi-şi continua drumul spărgând fără milă oglinda lucie a Dunării. În saloanele aproape goale, zăpuşeala şi liniştea domneau în voie. Ici acolo se mai zărea câte un pasager, cufundat în vreo carte sau dormitând.

Fremătând, perdeluţele se unduiră lin. Un fior plăcut străbătu salonul. Surâzând gingaş, briza serii îşi aruncă şăgalnic privirea pe gemuleţ. Curioasă, răsfoi fugar câteva file prin cartea din poalele fetei, o sărută nevinovat pe ochii adormiţi şi îi mângâie părul învolburându-i şuviţele. Se strecură ca o hoaţă printre sânii de piatră ai roşcovanei cu codiţe mici şi jilave, se urcă jucăuşă pe tulpiniţa firavă a florii din glastră, îndoind-o uşor şisări sprinţară pe masă, privind nedumerită foile întinse.

Zăpăcită de atâtea cifre şi calcule, le învălmăşi în aer.

Două mâini se zbătură din senin pe masă,

stăpânindu-le cu pocnete seci şi dese. O filă reuşi să scape; legănându-se ca o libelulă, îşi luă zborul spre uşă.

Dan sări ca fript, fugind după ea. Când încet şi mlădios, când năvalnic şi vertiginos, foaia îşi continua dansul aerian.

Furată de curent, zbură pe uşă, străbătu coridorul şi intră în alt salon. Obosită parcă, se legănă de câteva ori, se înclină şi se aşternu ca un fulg la picioarele unei femei, tolănită într-un fotoliu.

Dan, încurcat, se aplecă timid la picioarele ei. Un miros de levănţică îi gâdilă plăcut nările.

— Scuzaţi!…

Un ziar se lăsă încet în poală. Un cap încadrat de un păr blond, mătăsos, apăru. Dan luă foaia şi ridică privirea:

— Ştiţi…

Zâmbetul stingher de scuze îi îngheţă pe buze. Tresăriră amândoi puternic. Obrajii femeii se împurpurară, după care o paloare se întinse pe toată faţa. Lunecând din mâini, ziarul căzu foşnind. Se priveau înmărmuriţi. Dan îi arătă foaia.

— A luat-o curentul de pe masă… aşa că…

— Nu face nimic.

Vorba trăda un uşor accent maghiar. Fără să-i părăsească privirea, luă ziarul şi i-l întinse.

— Mulţumesc.

Se ridică fâstâcit şi porni spre uşă, lovindu-se încurcat de scaune şi de mese.

— Pardon!

O pereche de ochelari fumurii, sprijiniţi de un nas lunguleţ se iviră de după carte. Îl priviră atent şi dispărură din nou în spatele coperţilor. Femeia respiră adânc şi se întinse în fotoliu, fixându-şi privirea în tavan.

Năucit, Dan intră în salon şi se aşeză la masă. Încet, îndreptă fila mototolită, aşeză foile şi începu să scrie. Stiloul zbura involuntar pe hârtie, înşiruind calcule şi ecuaţii.

— La dracu’!…

Printre cifre şi calcule apăruse un nume: Lucia!

Mototoli hârtia şi o aruncă pe fereastră. Aprinse maşinal o ţigară şi trase în faţă o altă foaie. Rămase cu stiloul suspendat în aer. Cifrele şi formulele se încâlceau în cap într-o horă drăcească. Acum se micşorau, acum se măreau, se amestecau, se lungeau şi se turteau, redând o singură formulă, un singur cuvânt, ce parcă îi bătea cu persistenţă în ţeastă ca o ciocănitoare: Lucia!…

De unde apăruse? Unde se ducea?… Nu ştia. Se înşelase? Era o simplă asemănare? Nu, nu se înşelase. Era ea. Lucia! O simplă asemănare nu face corpul să simtă sângele zvâcnind în vene, nici inima să bată atât de tare, aproape dureros. O simplă asemănare nu roşeşte şi nu păleşte feţele femeilor. Pentru dânsa, era şi el o asemănare? Nu!… A recunoscut-o, l-a recunoscut: era Lucia.

Puţin schimbată însă ea era, aceeaşi Lucia de acum 14 ani. Acelaşi tic plin de farmec, de a-şi da părul degajat pe spate, aceiaşi ochi albaştri umbriţi de gene aurite, acelaşi nas drept de efigie romană, cu nările mereu palpitânde… aceeaşi gropiţă din bărbie. Până şi acelaşi miros de levănţică. Toate trădau prezenţa ei, felul ei de-a fi.

Strânse cu aceeaşi încetineală foile de pe masă, punându-le cu grijă migăloasă în servietă. Gândurile îi zburau aiurea, în urmă cu 14 ani. Fără să vrea îşi mută privirile la fata ce adormise cu cartea în poală. Avea păr blond, ca şi dânsa; Lucia! Pe nesimţite, figura fetei se estompa încet, învăluindu-se într-o ceaţă albă şi deasă. Aievea parcă, întrezări prin fumul ţigării excursia din crâng, bicicleta din şosea răsturnată cu roţile în sus… nişte mâini mici, murdare ce se căzneau să lipească o cameră. O faţă asudată de care se lipea mereu părul răvăşit de adierea câmpului, şi sprâncenele arcuite nostim, întregea acest frumos tablou din mijlocul şoselei, pe care atunci îl prinsese în obiectivul aparatului său fotografic. Au urmat discuţii aprinse, scuze şi parlamentări, terminate cu repararea camerei, râsete şi voie bună. Revăzu prima întâlnire… balul, loja din teatru… plaja… băncuţa de

mesteacăn din parcul schitului, nopţile cu lună plină, sunetul clopotului şi toaca ce bătea de vecernie.

A urmat coşmarul: 1941. Pe dinaintea ochilor i se perindă peronul gării, despărţirea cu veşnice jurăminte, frontul, linia de foc, încercuirea, prizonieratul, şi pe urmă… nimic. Urmă reîntoarcerea, dezamăgirea. Părinţii morţi, ea dispărută… În locul casei, un maidan plin de gunoaie; urmările inerente ale războiului.

Ceaţa se risipi şi fata din fotoliu îi apăru din nou în faţă. Zâmbea şi clipea din gene; probabil că visa. Aruncă ţigara stinsă de mult, apucă instinctiv servieta şi păşi greoi spre coridor. Simţea capul greu şi o vâjâială în urechi. Urcă scările de fier şi se trezi pe covertă. Noaptea îşi aruncase mantia presărată cu stele. Luna privea blând oglindindu-se în apă, în reflexe jucăuşe. Câtă linişte!

Apa clipocea înspumată în provă, iar din adâncuri parcă, motorul duduia înfundat şi monoton. Din când în când, ţipătul îndepărtat al vreunui pescăruş rătăcit sfâşia tăcerea. Pe bănci se profilau perechi şi se auzeau vag şuşoteli şi râsete înfundate.

Visător, porni spre pupă. Încremeni, trăsnit parcă de o putere nevăzută. Simţi mirosul de levănţică. Lucia! Trebuia să fie în preajma lui, prin apropiere. O zări la parapet. Stătea cu spatele privind în noapte. La ce se gândea oare?… La el?…

Inconştient, se apropie. Mai mult ca pentru sine se trezi şoptind:

— Lucia?

Tresărind uşor, întoarse capul.

— Dan!

Se priviră surâzând.

— Bună seara, Lucia.

— Bună seara.

Mâinile se împreunară moi. Două verighete şi un inel cu rubin scânteiară în bătaia lunii. Zâmbiră trist.

— Eşti căsătorit!

— Şi tu!

— Da!

Urmă tăcere. Priveau amândoi distraţi la valurile ce se depărtau de vas în forma unui „V” uriaş, pierzându-se în noapte. Într-un târziu, Dan rupse tăcerea:

— Unde mergi?

— La Tulcea.

— În plimbare?

— Nu. Interes de serviciu.

— Da?... Credeam că eşti cu soţul.

— Nu, a rămas la spital. Dan o privi întrebător:

— E bolnav?

— Da’ de unde! Este de gardă.

— Medic?

— Da.

— Aşaaa! rămase pe gânduri.

— Te miră?

— Nu, de ce să mă mire?... Cu ce te ocupi? Vreau să spun, ce funcţie ai?

— Revizoare contabilă la minister.

Dan schiţă un gest de surprindere. Revizoare la minister? El o ştia funcţionară administrativ, de birou. Surâse.

— Ce înseamnă timpul!... Câte lucruri noi aflu! Te-am lăsat funcţionară... şi acuma...

Lucia râse:

— De ce nu? M-am străduit, am învăţat, am urmat o şcoală de patru ani şi gata... Tu, tot inginer?...

— Da. Nu de mult, am fost repartizat la reconstrucţia oraşului Galaţi.

— Frumos! Cred că-ţi place. Să vezi ridicându-se de sub ochi un oraş întocmit poate după planurile tale, e ceva măreţ.

— Da, într-adevăr, este o muncă plăcută, care te atrage, te captivează.

— Soţia-i casnică?

— Nu. Profesoară la un liceu. Tăcură iar. Lucia zâmbi absentă.

— De ce zâmbeşti?

— Aşa. În salon, aproape nu te recunoscusem. Ţi-ai

lăsat mustaţă, te-ai maturizat… eşti mai gras!… Pe mine mă găseşti schimbată?

— Nu, Lucia. Eşti aceeaşi de acum 14 ani. Poate… mai frumoasă.

— Mulţumesc de compliment.

— Aveţi copii?

— Da. Doi băieţi şi o fată.

— Să-ţi trăiască! M-ai întrecut. Eu am o fată. Începură să râdă.

— Cum o cheamă?

Dan tăcu posomorât. Simţi o săgetare în inimă.

— De ce taci? Te-am întrebat ceva. Poate nu vrei să-mi spui numele, mă rog.

şi tine.

— Nu-i niciun secret. Ai întrebat, îţi răspund; o cheamă… Lucia. Lucia îl privi cu ochii mari şi rotunzi.

— Dan!

— Da, Lucia. În amintirea ta, în amintirea tinereţii noastre. Este blondă ca

— Nu trebuia… Dan!… tu nu m-ai uitat? Dan o privi persistent.

— Ba da, Lucia, aproape de tot. Aici – şi zicând asta, îşi duse mâna la inimă – n-a rămas decât o plăcută şi suavă amintire… Atâta tot. Auzindu-ţi numele, îmi aduc aminte de tine, de dragostea noastră. Câteodată îmi place să stau aşa… şi să visez, cu gândurile aievea, în trecut.

— Eşti fericit?

— Da. O iubesc, mă iubeşte. Ne-am întemeiat un cămin. Tu?

— Şi eu sunt fericită. Din tot ce-a fost, a rămas doar un vis plăcut.

— Lucia, unde ai dispărut atâţia ani? De ce n-ai dat niciun semn de viaţă?

Poate… sau nu mă mai iubeai? Lucia oftă privind în van.

— Te iubeam. Am suferit mult, nespus de mult. Nu mai ştiam nimic de tine, nu-mi mai scriai. Credeam că ai murit. Ne-am refugiat cu părinţii în Transilvania, unde ne-

am şi stabilit. Acolo, l-am cunoscut pe Kovaks. Mă iubea. M-am resemnat şi m-am măritat. Începusem altă viaţă. Au venit copiii, şcoala pe care am următo şi încet am reuşit în parte să te uit.

— Kovaks? Dan zâmbi.

— De aceea ai accent maghiar?... Transilvania... refugiul... războiul! De aceea nu te-am mai găsit când am venit din prizonierat!

— Ai fost prizonier?

— Da. Eram încercuiţi. După două săptămâni de asediu, ne-am predat. De atunci, n-am mai putut să-ţi scriu. În ’48 ne-am întors în ţară. Eram vesel, fericit, plin de speranţe... cu tine în inimă!...

Îşi aprinse o ţigară.

— Cruntă soartă! Totul se năruise, se spulberase. În locul casei, câinii umblau şi zgândăreau cu botul prin lături şi gunoaie. Plecasem înnebunit să te caut. Nimeni nu ştia nimic. Ţin minte că venisem înapoi şi mă aşezasem singur, părăsit, pe pragul de piatră, crăpat şi acela. Tot ce mai rămăsese din casă.

Credeam că ai murit în bombardament ca şi părinţii mei. Priveam ca un bezmetic la ciotul din curte, înnegrit şi sfârtecat; nucul nostru, locul nostru preferat... În sfârşit, ce rost are să-mi aduc aminte?

Ţigara zbură peste parapet şi Dan rămase cu privirea pironită în valurile înspumate. O mână se lăsă uşor pe umeri. Se trezi din apatie.

— Dan! – îşi trecu degetele răsfirate prin părul lui. Ai suferit! Te înţeleg şi-mi pare rău. Un destin şi o dragoste curată destrămate.

Dan îi luă mâna, strângând-o uşor la piept.

— Nu-i nimic, Lucia. Ce-a fost s-a dus. Tu nu ai nicio vină. Nici eu. Acum avem o viaţă nouă, de la capăt. Tu ai căminul tău, eu pe-al meu. Tu eşti revizoare, eu inginer... Eu construiesc, tu controlezi. Aşa a vrut soarta; ce vrei, surprizele viaţă!

— Viaţa!... Da!... Câte redă şi câte spune acest cuvânt!

Gândurile şi visele luară locul graiului. Tăceau. Umbra unui remorcher apăru în depărtare. Luminiţele palide de la bord, parcă pâlpâiau. Un acord de chitară răzbătu pierdut până la vas, însoţit de o voce caldă, pătrunzătoare.

— Santa Lucia!... Acelaşi cântec ce mi-l cântai pe băncuţa de la schit! Ţii minte? Stăteam lipiţi şi îngânam clopotul din turn. Bang!!! Bang!!! Bang!!!

— Lucia, de ce mi-ai apărut în cale?

— Îţi pare rău?

— Nu dar aproape că uitasem. Din tot focul nu mai rămăsese decât puţin jar învelit în spuză. Ai apărut tu... şi ai suflat în spuză! De ce?

Lucia se apropie de el, privindu-l fix. Glasul îi tremura.

— Crezi oare că eu am uitat? Nu, Dan. Am şi eu o inimă care bate, care simte! Ne-am iubit atât de sincer, de frumos! Când ai apărut în salon şi ai spus:

„Scuzaţi”, ţi-am recunoscut vocea, fără să te văd. Atunci am simţit tot sângele în obraji şi pe urmă o răceală în tot corpul. Mă întinsesem în fotoliu vlăguită.

— Lucia!

O cuprinse brusc în braţe lipind-o de piept. Îi simţea răsuflarea, mirosul părului. Ceva îi furnica tot corpul, zburlindu-i perii. Privi lacom buzele întredeschise şi umede. Lucia îl fixa o clipă pierdută, apoi se smuci uşor.

Dan! Stăpâneşte-te!... Fii serios!

Braţele se prăvăliră jos, fără putere. Îi luă încet mâna şi i-o sărută.

— Iartă-mă, Lucia!

Simţi ceva cald prelingându-se pe faţă şi pe mâini; ridică privirea. Strălucind în bătaia rece a lunii, şiruri de mărgăritare i se scurgeau lin pe obraji.

— Plângi?...

Se ridică, mângâind-o blajin.

— Lasă-mă, Dan. Îmi face bine. Plânsul mă uşurează. Atâtea a răscolit chitara asta! Santa Lucia! De-ar şti marinarul câte spune pentru mine acest cântec! Poate

cânta şi el o dragoste pierdută, sau alta, lăsată undeva, într-un orăşel de pe malul Dunării.

Dan, fără să-şi dea seama, se lipi din nou de ea.

— Ce frumoase şi preţioase amintiri! Revăd ceasul din turnul schitului: avea limbile mari şi întortocheate, iar cifrele erau gotice.

Zâmbi absentă.

— Când bătea două după miezul nopţii, spuneam că bate lebăda. Ţii minte? Asemuiam împreună cifra doi cu o lebădă. Toate cifrele însemnau pentru noi ceva. Ne imaginam în ele lucruri… flori… ascultam şipotul râului şi freamătul castanilor înfloriţi! Ce frumoase erau florile sub clarul de lună! Mi se păreau lumânări albe. Într-unul din castani, cu briceagul tău, ţi-am săpat numele.

— Lucia, nu mă chinui!… Taci!… Te implor!

— Bine, Dan, poate ai dreptate. Amintiri plăcute ar dureroase. Mă duc în salon.

— Lucia? Mai stai, de ce pleci?

— Nu, nu mai pot. Iartă-mă, dar nu-ţi mai pot suporta prezenţa. Pentru ce să ne chinuim reciproc? Ne-am întâlnit întâmplător şi tot aşa ne vom despărţi. Inimile tulburate se vor linişti încet, şi totul va fi firesc, ca şi până acum.

— Lucia, dă-mi adresa ta!… Poate odată…

— Nu mai are niciun rost. Eu am un cămin, tu la fel. Tu îţi iubeşti soţia, eu

— Soţul, amândoi, copiii. Acuma, este prea târziu.

Dan se sprijini zdrobit pe parapet.

— Da, Lucia, ai dreptate. Acuma este prea târziu!

— Nu-i nimic, Dan. Ne va rămâne o amintire veşnică… atâta.

— Lucia, dă-mi barem o amintire cât de mică, fie şi o agrafă din părul tău, părul pe care l-am mângâiat şi l-am sărutat de atâtea ori.

Lucia îl privi cu ochii înlăcrimaţi.

— Îmi dai?

— Bine Dan, îţi dau, însă altceva. Poate nu ne vom mai întâlni niciodată. O amintire… pentru amândoi.

Îl încătuşă cu braţele de după gât.

— Lucia?!!!…

O cuprinse încet de mijloc. Tot trecutul reînvie în strânsoarea lor. Buzele se adulmecară şi se încleştară într-un sărut prelung, pătimaş. Lucia se desprinse şi, întinzându-i mâna, şopti pierdută:

— Adio… Dan!

— Adio, Lucia!

Mâinile se întinseră, se desprinseră rămânând suspendate în gol. Umbra Luciei se pierdu spre provă. Undeva, o scânteie străfulgeră, spintecând noaptea clară.

— A căzut o stea!

Surâse trist. Mirosi mâinile: acelaşi miros de levănţică. Privi în zare; luminiţe mici tremurătoare, se zbenguiau pe apă: cheiul portului Tulcea. De departe, mai adie până la vas o chitară, şi două cuvinte: Santa Lucia!

Mai 1955

BATISTA

Motto: *Infidelitatea*, *chiar nedovedită*, *poate crea discrepanţe majore într-un mariaj fericit*.

Răsuflând uşurată, Elena coborî din tramvai. Scăpase de înghesuială şi de căldura înăbuşitoare. Pe străzile pustii, soarele de amiază dogorea puternic, încingând şi înmuind asfaltul de pe trotuare.

Servieta umflată cu acte şi dosare i se părea grea. O muta mereu dintr-o mână în alta. Mergea repede, cu pas mărunt, nerăbdătoare să ajungă acasă. Venea dintr-o delegaţie. Contrar celor prevăzute, terminase lucrările cu trei zile mai devreme. Zâmbea. Gândurile îi zburau acasă. Oare ce-o fi făcând Nicu? Cantina era închisă duminica. Şi-l imagina citind vreo carte sau dormitând cu storurile trase. În colţ, o voce cunoscută o trezi din visare. Era vecina de peste drum.

— Bună ziua.

— Bună ziua. Încotro pe căldura asta?

— La serviciu. Mă duc mai devreme să pregătesc biletele. Azi o să fie înghesuială mare. E duminică, film bun; şi unde mai pui că-i şi ultima zi. Aţivăzut filmul?

— Ce film?

— Giuseppe Verdi.

— Da, l-am văzut aseară la Bucureşti. Într-adevăr, mi-a plăcut foarte mult, Vecina o privi nedumerită.

— Cum? Aţi fost plecată?

— Da, de cinci zile. Interes de serviciu. Am venit acum.

vreţi.

Vecina începu să râdă:

— Dumneavoastră, se vede treaba că vă arde de glume; Mă rog, cum

— Ce vă face să credeţi?

De data aceasta vecina o privi serios:

— Madam Voicu, oi fi eu în vârstă. Dar nebună încă nu sunt; iar de văzut, slavă Domnului, văd încă destul de bine.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Cum puteţi spune că aseară aţi fost în Bucureşti, când ieri dimineaţă v-am văzut ieşind din curte?

— Pe mine?

— Da, pe dumneata. Şi alaltăieri pe la zece. Dimineaţa doar n-am serviciu şi stau acasă.

— Imposibil!

— În cazul acesta, să ştiţi că mă supăr. Orice glumă îşi are limitele ei. Sunt o femeie bătrână şi nu admit bătaia de joc. Mă simt jignită.

— Doamna Apostolescu, nu vă supăraţi degeaba. Vă rog… Eu nu glumesc. Poate aţi văzut persoana de care vorbiţi ieşind de alături. Construcţia casei este aceeaşi, ca şi poarta. Vă repet: ceea ce spuneţi Dvs. este imposibil. Nu sunt nici treizeci de minute de când am coborât din tren.

— Şi eu vă spun că nu-i nicio oră de când aţi ieşit din curte cu soţul Dvs.

Spălam în curte rufele şi am văzut.

— Acum o oră?

— Mai mult sau mai puţin, nu ştiu exact. V-am spus, aproximativ. Însă eraţi dumneavoastră cu soţul.

— Şi, de atunci, ne-am întors?

— Cine?

— Eu şi soţul.

Madam Apostolescu o privi indignată.

— Dacă nu v-aş vedea atât de mirată, aş crede că vă bateţi joc de mine. Cum puteaţi să vă întoarceţi, de vreme ce sunteţi aici, în faţa mea. Dar… – rămase gânditoare – la mijloc însă trebuie să fie ceva, acum oră aţi ieşit în altă rochie.

— Ce fel de rochie?

— De mătase, cu flori mari violete pe fond crem.

Elena îşi recapitulă fugar în minte toate rochiile ce le avea.

— Nu! Nu am aşa rochie – Zâmbi – Cred totuşi ce v-am spus. Probabil aţi confundat casa mea cu cea de alături.

— Să zicem că ar fi aşa. Dar te-am confundat şi pe dumneata? Ce Dumnezeu! Doar nu eram beată! Alături locuieşte familia Văraru, oameni în vârstă. Dânsul a fost ceferist şi e pensionar, iar soţia lui este bătrână, mică şi grasă.

Elena o privi cu teamă parcă.

— Atunci, ce poate fi?

— Dacă dumneata susţii că ai fost plecată, atunci nu ştiu nici eu. Ţi-am spus ce am văzut. Du-te şi dumneata acasă de te convinge. Dacă nu-i nimeni, atunci este aşa cum ţi-am spus.

— Bine, madam Apostolescu, acolo mă duceam.

Vecina plecă fără să-i mai spună nimic. Elena rămase câteva clipe locului. Nu ştia ce să creadă. Porni încet, târându-şi paşii, cu servieta atârnând. Simţea o moleşeală în tot corpul; un gust amar îi inundă gura. O teamă i se strecură în suflet. Dacă… Dar mai mult nu putu raţiona. Îi era frică să se gândească mai departe. Şi totuşi… Nu! Nu l-ar putea crede niciodată capabil de aşa ceva. Rochie de mătase! Flori violete?… Era oare atât de mizerabil?… El o aştepta peste trei zile. Ea a sosit mai devreme… Cum?… În lipsa ei?…

Simţi o ameţeală. Casele şi trotuarul începură să-i joace pe dinainte. Închise ochii. Clătinându-se, se rezemă

de zid. Simţi ceva răscolindu-i-se în pântece şi îi veni greaţă. Servieta îi alunecă încet din mână, bufnind înfundat pe caldarâm. Îi venea parcă să vomite. Rămase un timp îndelungat lipită de zid. Broboane de sudoare se scurgeau pe faţă şi totuşi avea senzaţie de frig. Încet, îşi reveni. Ridică servieta şi porni încet traversând strada.

Se opri în faţa casei, privind-o parcă hipnotizată. Acum o privea altfel, cu alţi ochi, ca şi cum n-o văzuse niciodată. Ce se petrecuse între pereţii căminului ei? Se apropie. Storurile de la ferestre erau trase. Încercă poarta: încuiată. Scoase mecanic din servietă două chei. Le privi absentă. Va trebui s-o întrebuinţeze şi pe a doua?

Descuie şi intră în curte. Toate erau la locul lor, neschimbate. Apăsă clanţa de la uşă: închis. Cu mâna tremurândă, descuie nervos şi intră în hol. Păşi în sufragerie. Un miros puternic de parfum îi năpădi nările. Un miros străin, aparte, cu iz dulceag. Nu-l întrebuinţau nici ea, nici Nicu. Aşadar!…

Trânti servieta pe masă. Intră în dormitor. Acelaşi miros tare, persistent, ce parcă îi tăia respiraţia. Se lăsă moale pe fotoliu. Nu mai putea să raţioneze. Era peste puterile ei. Ce se petrecuse aici?

Privi patul: era strâns şi aranjat. L-o fi aranjat ea?… Aia?… Cum adică?…

În patul acesta?… În patul lor?…

Se ridică sfârşită şi trase storul de la fereastră. Lumina năvăli în cameră, sfâşiind obscuritatea răcoroasă. Nu mai putea suporta mirosul. Deschise geamul. Simţi în obraji căldura caniculară de afară. Porni spre sufragerie. Se opri încremenită cu privirea pironită în podea. O batistă! Jos, la colţul toaletei, o batistă! O ridică încet cu două degete. O batistă de damă. O examină cu atenţie. Era albă, de mătase, cu dantelă roză pe margini, iar într-un colţ o monogramă cusută artistic: S.N. O duse instinctiv la nas: acelaşi miros. Fără voie îşi văzu chipul în oglinda toaletei. Faţa îi devenise albă, aproape lividă. Ce căuta o batistă străină o dormitor?… S.N?… Cine era? Vreo actriţă de la teatru? N-o interesa, îi era indiferent. Principalul

obiect delict îl avea: batista. Probabil că posesoarea ei o pierduse când se aranja la toaletă.

Apostoleasa avusese dreptate. În lipsa ei, o femeie necunoscută îl călcase casa. Va să zică, Nicu o înşela! Era înşelată! Şi ea care credea că iubirea lor este neîntinată, sinceră, curată! Acum... Prin simpla ei apariţie neaşteptată, aflase totul. Dacă venea peste trei zile, n-ar fi ştiut nimic. S-ar fi culcat mai departe în patul poate pângărit şi ar fi continuat viaţa conjugală ca şi până acum, iar Nicu ar fi tutuit-o mai departe, jurându-i dragoste veşnică.

Oftă adânc; bărbaţii! Acuma îi vedea pe toţi la fel, turnaţi parcă în forme pe bandă rulantă: prefăcuţi, infideli şi ipocriţi.

Un zâmbet amar, dureros, îi destinse imperceptibil buzele. Şopti, privind fanatic batista:

— Iată căminul meu, dragostea mea... Căsnicia mea! Iată viaţa mea conjugală.

Batista lunecă dintre degete, pluti puţin şi se aşternu la picioarele ei. Îşi duse mâinile la pântece. Acolo zămislea ceva: fructul dragostei lor! îl simţea cum creşte pe zi ce trecea. Îl hrănea cu sângele ei, sânge din trupul său! Pentru ce? Cui să slujească toate astea? Dragostea ei?... Chinurile ei?

Picături grele ţâşniră din zăgazul lor, rostogolindu-se domoale. Un plâns răscolitor îi cuprinse fiinţa. Simţi din nou ameţeală. Se întinse pe pat. Ce avea de făcut? Să înainteze divorţ? Nu avea probe. Dar dacă nu era adevărat şi Nicu era nevinovat? Atunci, ce căuta batista în dormitor? Ce-a căutat necunoscuta în lipsa ei, aici, în casa ei?

Era cât se poate de clar: era iubita lui Nicu, amanta lui! Şi toate astea numai după şase luni! Şase luni de căsnicie, în care timp ea îl iubise sincer, cu patimă, iar el şi-a bătut joc de sentimentele ei, o înşelase. La asta nu s-ar fi gândit niciodată. Era fericită, veselă... Nerăbdătoare. Peste vreo şase luni, o nouă fiinţă avea să ceară dreptul la viaţă.

— Copilul!

Tresări speriată de propriul ei strigăt. Până acum l-a dorit atât de mult cu atâta ardoare!

Dar atunci? Atunci îl va dori? Ce se va alege din copil? Un proscris, pe care lumea îl va arăta cu degetul. Nu! Asta nu se va întâmpla niciodată! mai bine…

O uşă trântită o făcu să tresară. În prag apăru Nicu. O privea mirat şi în acelaşi timp vesel.

— Lenuţo!… Tu?

— După cum vezi. Ce mă priveşti aşa, de speriat? Ţi se poate c-am venit prea repede?

— Nu, vai de mine! Dar nu ştiam cine a intrat în casă. Poarta deschisă, uşile la fel. Şi fereastra din stradă… Credeam că sunt hoţi.

Elena îl străfulgeră ironic:

— Ziua în amiaza mare? Valabilă scuză, n-am ce zice!

— Leana, ce-i cu tine?

— Nimic. Îţi admir talentul cu care joci teatru. Se cunoaşte că eşti actor.

Ţi-a intrat în sânge. Acelaşi pe scenă, acelaşi în viaţă.

— Nu înţeleg.

— Nu vrei să înţelegi, sau mai bine zis, te prefaci că nu înţelegi. Ţi-am stricat socotelile? Ce să-i faci? De unde era să ştiu că în lipsa mea ai făcut din căminul nostru, casă de randez-vous? Dacă ştiam, mai stăteam încă trei zile.

Nicu rămase înlemnit în prag. Se apropie de dânsa.

— Leana… dar îţi dai seama ce spui?

— Da şi încă perfect de bine. Nu te mai ascunde degeaba după degete. Este inutil. Ştiu tot. Auzi tu? Tot, tot, tot!

— Ştii tot? Formidabil! Pentru Dumnezeu, fii mai explicită! Nu pricep nimic.

Ce s-a întâmplat?

— Mă mir că nu ţi-e ruşine să te prefaci. Dacă n-ai fi actor, aş crede că într-adevăr eşti nevinovat.

— Leana, lasă prostiile şi spune ce ştii.

— Ceea ce ştii şi tu: mă înşeli!

— Eu? O privi zâmbind. Ei, să ştii că-mi placi! E bună! Ce chestie!…

Colosală!…

Începu să râdă cu hohote. Elena îl privi cu silă şi cu ură.

— N-a mai rămas în tine niciun pic de omenie, de demnitate! Ţi-ai terfelit în picioare onoarea, prestigiul, până şi buna cuviinţă! Tot, absolut tot.

De data asta Nicu devei serios şi intrigat.

— Lenuţo, soţie dragă, văd că te întreci cu gluma. Ia spune tu, cine ţi-a băgat gărgăunii ăştia în cap?

— Prea proastă mă crezi, Nicule.

— Ţi-am spus eu că eşti proastă?

— Te rog, fără ironii. Acum nu-i momentul.

— Pe mine, totuşi, povestea asta mă amuză. Pe cuvânt. Te înşel fără să ştiu! Interesant! Cum s-ar spune, amant fără voie.

Începu să râdă din nou.

— Nu ştiu dacă dovezile şi mărturiile unei persoane o să te facă să mai râzi. Nicu o privi speriat şi răspunse resemnat.

— Dovezi?… Atunci mă închin. Dacă ai dovezi valabile care pledează în favoarea ta, atunci da; recunosc.

— Tot ce ai mai avea de făcut.

Nicu se stăpâni din răsputeri să nu râdă. Foarte serios, o întrebă curios:

— Aş putea şti şi eu vreo dovadă?

— De ce nu? Dacă nu ţi-e greu, apleacă-te şi ridic-o de lângă toaletă. Ibovnica a uitat-o când a plecat.

Nicu ridică buimăcit batista.

— Ce-i asta? O bastistă?… De unde a apărut?

— Pe mine mă întrebi?

— Lenuţo, dar îţi jur pe onoarea mea că nu ştiu nimic. Elena izbucni cuprinsă de nervi:

— Destul! Ajunge!… Nu-ţi mai terfeli şi onoarea, juruindu-te pe ea! Priveşte-o, poate totuşi îţi aduci aminte. Miroase-o: te asigur că mirosul îţi este cunoscut. De altfel, acelaşi miros în toată casa.

Nicu mirosi batista.

— Dacă nici mirosul nu te ajută, atunci, aruncă-ţi

puţin ochii pe dânsa. Ai să vezi monogramul proprietarului ce stă brodat foarte citeţ şi frumos.

Nicu privi monograma, rămase câteva clipe pe gânduri şi îi răspunse Elenei, zâmbind candid:

— Da, ce pot spune. Dovada este palpabilă, vizibilă. Până în prezent, unu la zero pentru tine. Altă dovadă ai?

Elena îl fixă clipind din ochi. Juca teatru, recunoscuse... Sau era nevinovat?

— Celelalte dovezi ai să le auzi la tribunal, din gura celui ce te-a văzut ieşind din curte cu ea.

— Zău? Interesant foarte interesant! Adică, am fost văzut în public? Există persoane care pot susţine aceste acuzaţii? Atunci, cazul meu e grav. Văd că trebuie să mă resemnez şi să recunosc totul; în cazul ăsta e doi la zero pentru tine. Ce să fac? Asta e!

Zvâcnind în picioare, Elena se propti în faţa lui.

— Nu ştiu dacă vorbeşti serios sau îţi baţi joc de mine, darc te previn că nu glumesc. Dacă vrei, îţi pot spune şi în ce fel era îmbrăcată. Aşa că dacă nu ţi-e cu supărare, e trei la zero pentru mine.

— Fantastic!... Colosal!... Mai ceva ca Sherlock Holmes! Chiar te rog să-mi spui! Sunt curios să văd dacă este adevărat.

Degeaba mai bravezi sub apanajul cuvintelor de umplutură. N-are rost. Se ştie tot. Femeia era îmbrăcată într-o rochie pe fond crem, cu flori mari, violete. Acum, ce ai de zis?

Nemaiputând să se stăpânească, Nicu pufni în râs, ce se prelungi în cascade interminabile. Râdea de-i trosneau fălcile.

Elena îl privi zdrobită şi în acelaşi timp scârbită.

— Îţi baţi joc de mine; să-ţi fie ruşine.

După ce distrugi un cămin, îţi înşeli soţia, mai râzi ca un bezmetic. Bine ai mai învăţat să joci teatru.

Furioasă, dădu să plece. Nicu o apucă de mână.

— Dă-mi drumul! Nu mă atinge! Mi-e groază să te mai privesc. Monstrule! începu o busculadă mută. Imobilizând-o, Nicu o luă în braţe şi o aşează în fotoliu.

— Lenuţă, liniştеşte-te, gata, ai câştigat. Fie cum spui tu. Sunt monstru, te-am înşelat, aşa e. Eu te-am ascultat, acuma ascultă-mă şi pe mine. La dovezile ce le-ai înşirat până acuma, eu mai am una, care este mai valabilă decât toate la un loc. Cu această dovadă dacă te prezinţi la tribunal, câştigi divorţul fără drept de apel. Ei, ce zici, de acord?

Elena îl privi năucă. Înnebunise?

Sau era într-adevăr atât de lipsit de scrupule? Ce urmărea? Voia să se despartă de ea?

Nicu scoase zâmbind din buzunar o hârtie împăturită şi i-o întinse:

— Iată, ai aici un răvaş de dragoste de la amanta mea! Ţine-o!

Înfrigurată, Elena o luă, o desfăcu şi începu s-o citească. Faţa i se îmbujoră şi un zâmbet larg îi înflori pe buze.

— Nicule!

I se aruncă în braţe.

— Da, Lenuţo. O strânse la piept şi o mângâie. Prostuţă mică. Sunt monstru, ai? Ei, acum te-ai liniştit?

— Da, Nicule. Iartă-mă!

— Soţioară dragă! De ce să te iert? Cu dovezile ce le aveai, era şi normal să mă bănuieşti.

Drăgăstoasă, Elena se ghemui la pieptul lui.

— De aceea Apostolească m-a confundat cu Silvia! Ea nu ştie că suntem surori gemene.

— Şi că semănaţi ca două picături de apă. Începu să râdă. Noroc că ţi-a lăsat la plecare o scrisoare. Altfel, cred că nu mai aveam trai cu tine în casă.

— Răutăciosule! De ce n-ai spus de la început?

— Nu ştiam despre ce-i vorba. De-abia când am văzut monograma mi-am dat seama.

Pe urmă… m-am distrat şi eu niţel pe socoteala ta. Dar, ce-i mai curios, e că m-a confundat şi pe mine cu Nisipeanu. Eu, obosit, după spectacole, dormeam dimineaţa neîntors, iar ei plecau amândoi brambura prin oraş. Erau doar în concediu. Au stat trei zile şi s-au

plictisit. Dacă veneai cu două ore mai devreme, îi găseai.

— Ce rău îmi pare! Cine ştie când or să mai vină?

— Nu-i nimic. O să ne ducem noi la ei. Până la Făgăraş nu-i mult; câteva staţii. Acuma, hai să dăm muştele afară. Ai deschis toate uşile şi geamul. De ce?

— Atunci nu puteam suporta mirosul ăsta de parfum. Nicu o strânse drăgăstos la piept.

— Atunci… Dar acum?

Elena, zâmbind stingheră, începu să se joace distrată cu un nasture de la bluza lui.

— Acuma… da!

Nicu o privi surâzând. Îi luă uşor mâna.

— Vezi că ai să rupi nasturele.

August 1956

MITICĂ

Motto: *De la tentaţia sexuală şi până la adulter*, *nu-i decât un pas*. *Trebuie doar să-l faci*.

Mitică aproape adormise, când bătăile pendulei îl treziră din toropeala dulce şi plăcută a somnului. Buimac, privi limba pendulei ce se legăna domol în tactul sonor al gongului. Unsprezece bătăi, rare, una după alta, anunţau că era aproape miezul nopţii. Alene, întinse mâna spre noptieră şi îşi aprinse o ţigară. Lumina estompată a veiozei învăluia toată camera în umbre vagi, pe alocuri neprecise. La radio se auzeau în surdină melodii de dansuri lente.

Schiţă un zâmbet. Adormise, uitând lumina şi radioul deschis. Rămase câtva timp nemişcat, urmărind fumul ţigării ce se ridica drept, ca un fir albastru. Nu auzea decât tic-tacul pendulei şi muzica de la aparat, redus la maximum. Din când în când, uruitul unui autobuz întârziat se auzea înfundat, creştea, descreştea, până se pierdea încet. De undeva de jos porni liftul. Parcă îl simţea cum urcă. Oare la ce etaj urcă? Liftul se opri, se auzi ţăcănitul siguranţei de la uşă, şi pe urmă, linişte. O linişte deplină, ce parcă te îmbia la somn. Strivi ţigara în scrumieră şi coborî mâna lângă noptieră, de unde trase o sticlă de mastică. Umplu păhărelul, sorbi o înghiţitură şi începu să-şi plimbe încet privirea prin cameră, metru cu metru,

obiect cu obiect, vrând parcă să imortalizeze pe retină, ca pe o peliculă, imaginea în tonuri şi umbre a camerei, cufundată în liniştea nopţii.

O cameră mică, intimă, cu tavanul jos, specific tuturor blocurilor în care, din lipsă de spaţiu, lucrurile şi mobile, deşi nu multe, erau îngrămădite, băgate una în alta, căutând totuşi să păstreze o simetrie şi o ordine oarecare, în spaţiul sufocat de calorifere. Într-un colţ al camerei, pe un piedestal, dormita într-o cuşcă, un papagal mare, verde, pătat cu reflexe rubinii. O carpetă orientală, evocând o scenă de vânătoare, înrămată şi pusă sub sticlă, ocupa tot centrul peretelui din faţa patului. În partea opusă, între fereastră şi uşă, atârna o narghilea turcească. Fel de fel de fleacuri şi obiecte mărunte, împrăştiate pe pereţi şi mobile, atestau că proprietarul acestei camere era vaporean.

Privind aceste suveniruri, adunate din toate colţurile lumii, îngrămădite într-o dezordine pitorească, simţeai parcă izul porturilor şi freamătul marilor metropole.

Privirea lui Mitică ajunse la farul de pe noptieră ce îndeplinea rolul veiozei. Lucrat în metal masiv şi nichelat, farul avea o plăcuţă gravată pe postament: Alexandria, 1976. De altfel, majoritatea obiectelor din cameră aveau toate, pe undeva, locul şi data achiziţionării.

Astfel, lângă far, pe o ramă lucrată în sidef, se vedea scris minuscul pe petala unei flori: Singapore, 1978. Probabil că era cea mai recentă captură de suveniruri. Din ramă, îl privea un bărbat ceva mai în vârstă decât el, dar foarte voinic, cu nelipsita barbă şi lulea a lupului de mare.

Mai trase o înghiţitură de mastică şi rămase cu privirile pironite în tavan, O sirenă puternică se auzi de câteva ori, atrăgându-i atenţia. Probabil că în port, pleca sau acosta vreun vapor. Rămase pe gânduri. Tresări la bătaia pendulei care anunţa jumătatea orei. Lângă el, un fâşâit şi un geamăt îi atrase privirea. Didina se întorcea molatecă, rămânând cu faţa în sus. Dormea dusă, torcând uşor ca o pisică. Un picior ţâşni de sub cearşaf dezgolindu-i coapsa. Mitică o privea şi se amuza.

Deodată, îi veni o idee: acum avea ocazia să o studieze în voie. Sub cearşai se întrezăreau formele unui trup mic şi plinuţ. Pe albeaţa imaculată a pernei, un păr negru şi lung se revărsa în toate părţile ca un evantai. În mijlocul evantaiului, un căpşor mic, cu faţa rotundă, un nas cârn şi o guriţă cărnoasă, ale cărei buze trepidau în ritmul unui sforăit molcom.

Genele lungi şi negre adumbreau nişte ochi puţin migdalaţi. Deodată, sforăitul se opri. Genele începură să tremure şi un zâmbet larg se întinse pe toată faţa. Mitică începu să râdă înfundat. Privea chipul Didinei, ale cărei trăsături se contorsionau în vâltoarea unui vis. Oare ce visa?

Poate pe el, poate pe Gogu, sau poate pe altul. Nu ştia. O privea şi se gândea. O cunoscuse la un film, la casa de bilete ce era asaltată de puhoiul spectatorilor. Înfiptă şi foarte vorbăreaţă, îşi făcea loc cu coatele strecurându-se ca o veveriţă printre lume. La un moment dat, nu-i mai vedea decât pălărioara, de culoare verde ce parcă plutea pe valuri. Ţinea minte că, la un moment dat, dispăru şi pălăria. În schimb, îi auzea gura ce turuia întruna, dăruind în stânga şi în dreapta, tot felul de epitete, care mai de care mai hazlii. Până la urmă lupta se soldă în favoarea mulţimii. Încet, încet, fu scoasă din rând şi rămase pe dinafară. Întâi apăru pălărioara cu borurile puţin turtite, după care apăru şi ea, roşie la faţă agitată şi foarte supărată. Era de-a dreptul nostimă. Îşi făcea inventarul vestimentar şi căuta de zor printre lume, doi nasturi ce fuseseră smulşi de la pardesiu. Neavând de lucru, îl împinse păcatul să intre cu ea în vorbă. Îl făcu neserios, dar acceptă invitaţia de a merge la cofetărie. Între timp, făcuse rost de bilete şi au mers la film. După aceea au urmat câteva întâlniri discrete, soldate până la urmă cu dăruirea ei totală. În decurs de o lună, acum îşi petrecea la ea a patra noapte. Bărbatul din fotografie era Gogu, Pandele Gogu, soţul Didinei, nostrom pe un vas de cursă lungă. Era plecat de vreo două luni pe oceane, După câte înţelese Mitică, exista o înţelegere tacită între Didina şi

Gogu, privind escapadele ei amoroase. Până la ce punct, nu ştia, dar bănuia că Gogu îi acceptă, din când în când, câte-o aventură. De unde deduse Mitică această înţelegere? Din felul de a fi al Didinei. Era o fire expansivă şi prea vorbăreaţă, ca să poată aştepta luni de zile mângâierile conjugale ale lui Gogu.

Ruşinoasă la început şi terminând prin a merge goală puşcă prin casă, cu un trup ce plesnea de sănătate, cu un râs cristalin şi pusă mereu pe şotii, foarte lipicioasă şi născută cu darul acela divin de a se face dorită, mică şi zglobie, durdulie dar sprintenă şi iute, cu un năsuc de ştrengăriţă, cu trăsături ce abordau când obrăznicia copilărească şi când alintarea nemângâiată, cu glasul mieros şi ochii languroşi dar jucăuşi, plină de feminitate şi viaţă, clocotind toată de dorinţe şi pofte, cam asta era Didina, Pandele Didina, pe care Gogu o lăsa mereu singură luni de zile, el colindând mările şi oceanele, cu speranţa nemângâiată că poate Didina lui, îl aşteaptă neprihănită.

Cât despre Mitică, el nu avea ce pierde. Fiind divorţat, prin urmare liber şi neavând niciun fel de obligaţii familiale, acceeptase cu plăcere postul de amant al doamnei Pandele Didina.

Un sforăit uşor îl trezi din gândurile sale. Didina terminase cu visele şi dormea mai departe, cufundată într-un somn adânc. Mitică începu să-şi entinuie studiul anatomic al formelor.

Uşor, trase cearşaful de pe trupul Didinei. Marginea cearşafului dezgoli umerii albi şi rotunzi, după care ieşiră la iveală doi sâni mari, mari şi oarecum tari, în ciuda celor aproape 40 de primăveri ai Didinei. Gurguile cărnoase şi ţepene coboau şi se ridicau domol, în ritmul respiraţiei. Spasmodic, învălui uşor cu mâna un sân. Didina gemu în somn. Căldura cărnii îl surescită, producându-l fiori, Simţi o senzaţie plăcută strecurându-se de-a lungul şirei spinării.

Derzlănţuit smulse cearşaful, aruncându-l jos pe covor. În genunchi, stătea şi privea, stătea şi admira cu o privire sadică, trupul răsfirat pe cearşaf. Privirea lacomă alunecă de câteva ori de-a lungul trupului, de la creştet la

tălpi. Parcă o vedea pentru prima oară, parcă nu fusese niciodată a lui. Excitat, se lungi lângă ea. Mâna se plimbă puţin pe pântec, după ce coborî, oprindu-se la încheietura picioarelor.

Înfiorată, Didina se întoarse spre el uşor şi gânguri, vrând să spună ceva prin somn. Mitică îi curmă gânguritul, strivindu-i gura într-o sărutare pătimaşă. Buimăcită de somn, Didina deschise ochii mari şi se smuci uşor, alintându-se:

— Lasă-mă în pace, mi-e somn. Ce-ţi veni?

Mitică tăcea, tăcea şi-şi vedea de treabă. Pe nesimţite, strecură un picior între picioarele ei. Didina se trezi de-a binelea.

Vorbe în vânt. Masculul din Mitică se dezlănţuise. Nu mai vedea, nu mai auzea nimic. Era obsedat de un singur gând, de o singură dorinţă, mută şipătimaşă.

O voia cu tot dinadinsul. Voia trupul său cald şi nimic din lume nu-l mai putea opri. Mâinile îi umblau înfrigurate pe trupul Didinei ce se desfăcea încet, ca o floare sub razele binefăcătoare ale soarelui, înfiorată, îl încătuşă cu mâinile de după gât, şoptindu-i pierdută:

— Nesătulule!

Nesătulul, o strânse puternic în braţe, încolăcindu-i mijlocul cu mâinile. Didina, gemu sfârşită şi se destinse fără vlagă, lăsându-se în voia mângâierilor şi sărutărilor ce le simţea pe tot trupul ca nişte stropi de foc. Pielea, înfiorată de atâtea săruturi îi zburli toţi perii de-a lungul trupului. La un moment dat, simţi mâinile lui Mitică desfăcându-i uşor picioarele.

Deodată, trupurile încremeniră, de parcă o putere supraomenească le-ar fi împietrit. Se priveau muţi. În hol se auzi un ţârâit. Soneria! A, sunase cineva într-o străfulgerare a minţii, Mitică se gândi la sirena vaporului ce o auzise mai devreme. Dacă venise Gogu? Gândul lui fu materializat sonor de vocea sugrumată a Didinei:

— O fi venit Gogu?

Linişte. Nu se auzea decât radioul. Rămaseră mai

departe nemişcaţi, cu respiraţia tăiată. Poate o fi fost vreun locatar băut care a greşit apartamentul.

Poate. Un nou ţârâit, dat data asta prelung, sfâşie tăcerea, sfredelindu-i urechile lui Mitică precum două pumnale. Rămase năuc, cu privirile fixe, pierdute în gol. Simţi un fior rece iar un tremurat imperceptibil puse stăpânire pe el.

Dedesubtul lui, Didina îl privi o clipă.

— E Gogu, îl cunosc după cum sună.

Dintr-o smucitură de şolduri, Mitică fu proiectat pur şi simplu pe covor. Goală cum era, Didina ţâşni din pat şi începu să adune cu o iuţeală de prestidigitator toate resturile micii orgii. Năvăli în sufragerie şi se repezi la masă, ce era împestriţată de farfurii, pahare, sticle goale şi resturi de mâncare. Într-o clipă, masa rămae goală datorită prezenţei ei de spirit. Apucând cele patru colţuri ale feţei de masă, transformă totul într-o boccea. Reveni în dormitor cu bocceaua în braţe. Mitică, încă năucit era tot pe covor, privind-o speriat.

— Ce-ai înţepenit acolo, ca un stâlp? Ia-ţi hainele şi dispari

— Unde?

O privea speriat ca un şoarece încolţit.

— Ufff! Că fricos mai eşti, Doamne!

Un nou ţârâit persistent îl făcu pe Mitică să sară în sus.

— Adună-ţi repede hainele şi şterge-o pe balcon! Pleci după ce adoarme Gogu. Am să te anunţ. Hai, fugi odată!

Gol goluţ, lung şi deşirat, Mitică adună tremurând, lenjeria şi hainele împrăştiate pe scaune şi pat, trecu în sufragerie după care dispăru în balcon, trăgând uşa după el.

Didina făcu vânt boccelei sub pat, îşi mai roti o dată privirea prin cameră, goli scrumiera sub covor şi băgă ţigările şi chibritul în noptieră. Acum, soneria se auzea când lung, când scurt, însoţită de lovituri puternice în uşă. Didina trase capotul pe ea şi trecu în sufragerie. Uşa

balconului se deschise şi în cadrul ei apăru Mitică, în chiloţi şi maiou. Didina îl privi o clipă exasperată.

— Ce dracu' mai vrei?

— Mi-am uitat pantofii sub masă!

Didina înhăţă pantofii şi îi aruncă în braţe, şoptindu-i enervată:

— Hai, dispari odată!

Rămasă singură, respiră odată din toată puterea şi, prefăcându-se foarte somnoroasă, se apropie de uşă:

— Cine-i?

O voce plină, puternică şi nerăbdătoare se azi dincolo de uşă.

— Eu sunt, Gogu!

Didina răsuci cheia în yală şi deschise uşa sofrţându-se să-l privească somnoroasă. Gogu, înconjurat de două valise mari şi un rucsac burduşit, o privi câteva clipe zâmbind:

— Dina!…

Năvăli cu bagajele pe hol şi le trânti pe jos, după care o luă pe Didina în braţe, purtând-o prin sufragerie ca pe un fulg.

— Dina!… doruleţul meu scump!…

În braţele acestui colos, Didina părea un copilaş. Îşi rezemă capul de umărul lui, încolăcindu-l cu mâinile de după gât. Un miros puternic de parfum străin îi gâdilă nările. După ce o sărută de câteva ori cu dor şi după ce se învârti fericit cu ea în braţe prin sufragerie, Gogu o depuse pe Didina uşor într-un fotoliu, ca şi cum ar fi avut în mâini un bibelou. Se aşează lângă ea pe covor şi o privi:

— Dina!…

Didina îl privi plictisită.

— De ce-i tristă fetiţa mea?…

— Nu mă simt bine, Gogule. M-a durut groaznic capul.

— Şi acuma?

— Acuma nu, mi-a trecut. Dar sunt încă buimăcită de somn. Din cauza durerii am adormit târziu.

— Draga de ea! De aceea n-ai auzit soneria! La un

moment dat credeam că nu eşti acasă.

Didina îl privi zâmbindu-i galeş, dar cu reproş:

— Gogule, unde puteam să fiu la ora asta decât acasă? începu să se alinte, dându-i uşoare bobârnace peste nas:

— Ori, Goguleţ al meu crede că are o fetiţă obraznică şi neascultătoare? Începură să râdă amândoi.

— Nu, Dina, ce-ţi trece prin cap! Goguleţ al tău ştie că are o fetiţă cuminte care nu umblă haimana şi care stă acasă şi-l aşteaptă pe soţiorul ei drag. Ţi-a fost dor de mine?

Didina îl privi cu coada ochiului dând nostimă din cap:

— Îhî!

— Mititica de ea! o sărută fericit. Uite ce ţi-a adus Goguleţ. Îi arătă valizele şi rucsacul din hol.

— Sunt toate pline ochi şi toate-s numai pentru tine!

Didina, copilăroasă, sări în sus şi începu să ţopăie în faţa lui:

— Vreau să văd, vreau să văd!…

Gogu o privi vessel, se aplecă şi o ridică uşor de subţiori, strângând-o la piept cu dragoste.

— Nu, fetiţa mea scumpă, nu. Ai răbdare până dimineaţă. Acuma vreau să stau cu tine, să beau şi să mănânc cu tine, să mă culc cu tine. O, de-ai şti ce dor mi-a fost de odăiţa noastră!

Didina îl privi bosumflată:

— De mine, nu?

— Ba da, ba da! În primul rând de tine. Se împlinesc aproape trei luni de când nu te-am văzut. De-ai şti cât sunt de flămând!…

— Am nişte friptură rece de curcan. Vrei să o încălzesc puţin?

Gogu o privi, după care izbucni într-un râs zgomotos. Râdea, de-i trosneau fălcile.

— Friptură?… Curcan rece zici?… Da?… Bună!!…

Izbucni iar în râs, un râs puternic, ce se lovea de pereţii sufrageriei ca un tunet. Didina îl privea buimacă:

— Nu înţeleg ce ai găsit de râs! Gogule, potoleşe-e pentru Dumnezeu.

Cred că ai trezit vecinii. Altceva nu am; decât unt şi lapte.

— Eşti colosală, eşti de-a dreptul dulce! – o pupă iar, zgomotos. Şi, zi-i aşa, ai? Friptură rece de curcan, sau unt şi… lapte parcă ai spus, da?

— Da, şi ce-i cu asta?

Gogu îi prinse uşor capul între labele sale enorme:

— Nu, prostuţă mică! Văd că n-ai înţeles. Sunt sătul ca un popă. Am mâncat şi am băut cu toţii pe vas înainte de a acosta. Acuma, însă, sunt lihnit de foame!…

Didina ridică tonul, crezând că râde de ea:

— Nu înţeleg nimic! Atunci, ce vrei?

— Dragoste, asta vreau! După aşa ceva sunt flămând ca un lup şi tare mi-e teamă că în noaptea asta o să te mănânc cu totul.

Începură să râdă amândoi. Răutăciosule!

— Hai, hai, ştiu că de-abia aştepţi să ne tăvălim niţel prin pat. Uite – scoase din buzunar o sticlă – ia mastica asta şi du-te de pregăteşte baia. Vreau să fac un duş. Mă dezbrac şi vin şi eu.

Didina luă sticla, îl sărută galeş şi plecă în dormitor gânditoare: „Flămând, flămând de dragoste şi ea care era atât de sătulă. Dar, nu avea ce face. Venise taurul acasă, iar ea trebuia să se pregătească sufleteşte.

Căsnicie, datorie. Totuşi, se gândi că săracul Gogu era sincer şi nevinovat. De unde era să ştie el că ea gâlgâia de dragoste iar corpul delict, în carne şi oase, stătea pitulat pe balcon. Mitică! Uitase de el. De nu l-ar împinge păcatul să iasă pe balcon, ceea ce era puţin probabil. De altceva îi ardea acum lui Gogu”.

Gânditoare, începu să desfunde mecaic cu tirbuşonul sticla.

„El + Ea + El. Gogu, ea şi Mitică. Mitică, alinarea ei sufletească şi trupească în zilele de restrişte, Mitică, calmantul euforic al poftelor trupeşti, Mitică, trubadurul nevestelor singure şi hoţul nopţilor furate. O, Doamne, ce

dulci I se păreau aceste nopţi furate, şi totuşi, atât de pline de dăruire, de dăruire totală, de o dăruire lascivă ce confunda la un moment dat într-un amalgam carnal, chipul lui Gogu, cu cel al lui Mitică. Oare ce făcea el pe balcon, Mitică al ei, slab şi drag?" Ce putea să facă? Stătea şi tremura, tremura de frig şi poate de frică. Era sfârşitul lui octombrie, sufla un vânt subţire şi bura. Frigul şi umezeala începuse să-l pătrundă. Între timp se îmbrăcase, iar acum privea iscoditor prin perdeaua de la uşa din sufragerie. Privea namila ce se dezbrăca alene. Gogu îşi rânduia frumos hainele pe spătarul scaunului. Se observa că era foarte ordonat şi foarte îngrijit. Probabil că era de-acum un reflex professional. Îşi puse ciorapii în pantofi, iar pantofii îi aşeză cu grijă sub scaun. Mitică îl privea cu spaimă. Aprecia greutatea acestui colos de circa o sută de kilograme. Nu era gras, nu. Era înalt şi foarte bine legat. Spinarea de Hercule sprijinea un gât de taur, iar mâinile mari, muşchiuloase şi lungi se terminau cu nişte labe ce păreau două lopeţi. Muşchii de pe piept, mâinile şi picioarele se pierdeau într-o pădure de păr creţ şi negru. Cu picioarele desfăcute şi cu mâinile puţin aduse pe lângă corp, părea o gorilă. Pe pielea aproape cafenie, vedeai parcă adunat, tot soarele sudului. Privindu-l, simţeai în acest mascul răsfăţat al mărilor o putere uriaşă, de nestăvilit şi o sete de viaţă inegalabilă pentru muritorii de rând ai globului.

Mitică îl privea şi se-ngrozea, îl privea şi îl invidia. Ce n-ar da să aibă şi el aşa un corp, să aibă aşa o putere! O, Doamne! O întrevedere cu aşa o namilă i-ar fi fost desigur, fatală! De-ar pleca mai repede în dormitor!

Didina! Ce ţi-e şi cu femeile astea! O mână de carne. Oare cum putea rezista sub acest bulldozer? Nu ştia, era peste puterile lui să priceapă cum acest taur putea face dragoste cu acest pui de femeie.

Buldozerul se puse în mişcare. Cu pas legănat, dispăru în hol şi reveni cu rucsacul pe care-l puse pe masă. Îl desfăcu şi scoase la iveală o pungă mare de nylon, cu un conţinut negru. Mitică îi urmărea orice mişcare, studiindu-

i orice gest. Ce dracu' putea fi în pungă? Nu ştia. În orice caz, era ceva moale. După aparenţă, s-ar putea să fie icre negre. Dar atâtea? Şi de ce le-ar fi scos tocmai acum din rucsac? Ce voia să facă cu ele?

Gogu apucă punga, ocoli masa şi se îndreptă alene spre uşa balconului. Mitică simţi că-l trec toate năduşelile. Rămase pironit locului şi privea îngrozit gorila. Privea şi nu se putea mişca, de parcă picioarele i-ar fi fost de plumb. Gogu se apropiase de uşă. Cu o sforţare supraomenească, Mitică reuşi să se retragă şi se ghemui în dosul uşii, în colţul balconului. Auzi clanţa, scârţâitul uşii şi fâşâitul pungii. Pe urmă, linişte. Urmă un târşâit de papuc şi iar făşâitul pungii. Simţi că punga fusese pusă jos, lângă el. Nu avea curaj să privească. Auzi iar papucul târşâind, după care o respirare normală, puternică. Instinctiv, simţi că este studiat. Ridică încet capul. Deasupra lui, silueta lui Gogu se profila uriaşă, neagră şi ameninţătoare. Simţi că este privit. Ce putea face? Într-o fracţiune de secundă avu puterea să gândească, la cum ar putea să scape. Să sară? Unde? Era la al patrulea etaj. Atunci? Nu-şi sfârşi gândul. Simţi gulerul hainei strângându-se în jurul gâtului, avu senzaţia că este ridicat în sus, după care îşi dădu seama că picioarele îi erau în aer. Strânsoarea îl sufoca, îi tăia respiraţia. Începu să dea din mâini şi deschise îngrozit ochii. Gogu îl ţinea cu o mână de reverele hainei şi-l ducea pe sus, ca pe o surcică. Ajuns în sufragerie, îi dădu drumul. Mitică a căzut cu zgomot, bufnind pe parchet ca un balot. Rămase nemişcat. După puţin timp auzi vocea de bas a lui Gogu:

— Aşa… a… a…! urmă o pauză. Şi acum, musiu, să stăm niţelde vorbă.

Cu cine am onoarea?

Mitică ridică privirea. Gogu, cu compasul desfăcut şi cu loazbele proptite în şolduri, îl privea şi zâmbea satisfăcut. În acel moment, Mitică avu senzaţia neplăcută a şoarecelui în faţa pisicii, când este încolţit. Se priveau fix, stăruitor. De o parte, o privire cruntă, rece şi diabolică, de alta, o privire îngrozită, pierdută, ce parcă cerşea

îndurare. Într-un târziu, Mitică, îşi auzi propriul său glas, bolborosind:

— Domnule!…

— Pandele… Gogu Pandele.

Urmă o linişte de mormânt. Gogu îl privea zâmbind sardonic.

— Ei, hai, curaj! Dă-i drumul. După cum vezi, sunt un om fin şi răbdător. Sunt curios să văd ce-ai să-mi debitezi. În primul rând, aş vrea să ştiu cum ai ajuns pe balconul meu şi în ce scop.

Linişte. Din baie se auzea apa ce umplea cada.

— Te-au paraşutat cumva farfuriile zburătoare?… Nu?… Sau, poate, aşteptai tramvaiul 13?… Nici asta?…

Glasul lui Gogu răsună în urechile lui Mitică ironic şi triumfător. Gogu îşi bătea pur şi simplu joc de el. Scena asta îl enerva la culme. Mai bine îl lua la bătaie. În câteva secunde, zeci de minciuni îi trecură prin minte, care mai de care mai năsruşnice. Pe care să i-o toarne? Deodată, faţa i se lumină. O idee salvatoare îi trăsni prin cap, o idee care l-ar putea salva onorabil din încurcătura asta stupidă. Acum, depindea de el cum va reuşi să o însceneze, să o joace cât mai veridic, pentru a-l putea convinge pe Gogu.

O Doamne, de-ar reuşi! îl privi mai cu curaj.

— Ei, observ că vrei să spui ceva… Ascult.

— Ştiţi… – fraza rămase în suspensie – Ce?… Ei, haide oldată, că altfel, întorc foaia! revenindu-şi deplin, Mitică începu să-şi joace rolul.

Misterios, arătă de câteva ori cu degetul plafonul camerei. Gogu, privi mirat în sus, după care coborî privirea la el şi mai mirat, neînţelegând nimic.

— Ştiţi… am fost la una ce locuieşte deasupra. Între timp i-a venit soţul din delegaţie acasă şi era cât pe ce să mă prindă.

Ascultându-l atent, Gogu începu să zâmbească.

— Mi-am luat la repezeală hainele şi am şters-o pe balcon. De acolo am urmărit un timp dobitocul ce intrase în casă. Îşi îmbrăţişa şi săruta comoara de parcă atunci o cunoscuse.

Gogu începu să râdă amuzat.

— Ştii că-mi placi?... Eşti descurcăreţ, nu glumă! Îmi dai voie? îi întinse mâna şi îl ridică de pe covor.

Mitică îşi dădu seama că taurul înghiţise hapul. Stăpân pe situaţie, se ridică în picioare, continuându-şi improvizaţia rolului ce începuse să-l captiveze.

— Îmi permiteţi să mă prezint: Mitulescu Năsturel. Iar pe numele mic, Mitică.

— Încântat de cunoştinţă. Dar ia loc.

— Mersi.

— Te rog să mă ierţi că te-am bruscat.

— Nu face nimic. Era şi normal să procedaţi aşa.

— Crezi? Pentru un moment nici nu ştiam ce cauţi pe balcon. Credeam că eşti vreun hoţ ce s-a strecurat în casă.

— Aveţi perfectă dreptate. Sunt hoţ, dar nu-mi pace să fur decât nevestele altora, şi asta numai pentru un timp. După aia le înapoiez.

Gogu râdea în cascade. Povestea asta îl amuza copios şi-şi imagina că Mitică e Don Juan.

— Eşti colosal! Şi zi aşa, a venit dobitocul acasă? Dar, te rog să continui ce ai văzut. Ştii, îmi place la nebunie să ascult poveşti de dragoste.

— Păi, ce să vă mai spun? Nevestica s-a atârnat de gâtul lui, l-a sărutat, a început să-l giurgiulească...

— Şi dobitocul?

Mitică îl privi o clipă zăpăcit.

— Care dobitoc?

— Dobitocul... – arăta cu mâna plafonul – stăpânul, soţiorul ei drag.

— A... a... al Da, dobitocul – începu să râdă – dobitocul a luat-o în braţe şi a dispărut cu ea în dormitor.

— Păcat!

— De ce?

— Că n-ai putut vedea ce-a urmat. Cred că a... Îl înghionti cu subînţeles, chicotind satisfăcut.

Începură să râdă amândoi.

— Ce-a urmat se poate deduce, dar cucoana era de acum sătulă. În concluzie, am sărit pe balconul

dumneavoastră, dar mai departe nu am putut coborî.

— De ce?

— Fiindcă proprietarul apartamentului de jos a transformat balconul într-un fel de verandă. I-a pus acoperiş şi geamuri. Aşa că am fost nevoit să rămân pe balconul dumneavoastră. Acum, aşteptam momentul să vă culcaţi, ca să pot pleca pe uşă. După cum vedeţi, escapadele astea au un neprevăzut al lor, o tainică plăcere a iubirilor furate, care de multe ori te pun într-o dilemă delicată, cum a fost şi cea de faţă.

Gogu îl privea uimit şi plin de admiraţie.

— Domnule, te invidiez. Ai un fel de a fi care pur şi simplu te captivează, Îmi placi, îmi placi nespus de mult. Aş vrea să rămânem prieteni.

— Mă simt măgulit de această onoare şi vă mulţumesc pentru cinstea ce mi-aţi acordat-o.

— Eşti dulce, eşti colosal de dulce, Mitică! Cu papagalul dumitale, cred că nu-ţi scapă nici femeie măritată.

— Depinde!

— Cum adică?

— Fiindcă sunt universal. De ce numai măritate? Mai sunt şi fetiţe libere, neprihănite. De asemeni, mai sunt şi văduvioare, sau divorţate, care aleargă după bărbaţi cu limba de un cot. Şi n-au dobitoci.

— Care dobitoci?

Mitică zâmbi plin de înţeles, arătându-i plafonul.

— Dobitoci, precum cel de sus, sau – îl privi pe Gogu persistent – ca atâţia alţii. Slavă Domnului, pământul geme de dobitoci, iar lumea este plină de astfel de porumbiţe. După mine, nu ştiu dacă există femeie măritată, care n-ar vrea să păcătuiască, fie şi numai cu gândul.

Iar dacă există, atunci înseamnă că ori nu e normală ori este frigidă. Gogu îl privi nedumerit.

— Ce-i aia?

— Păi, cum să vă explic eu ca să înţelegeţi?… A… da! Imaginaţi-vă că în loc de sânge, unei femei i-ar curge în vene bragă sau borş.

— Domnule, ai un fel de a gândi care mă pune pe gânduri.

— De ce, domnule?

— Fiindcă sunt însurat, domnule!

— Domnule Pandele, vă rog să mă ieraţi. Nu m-am referit la soţia dumneavoastră.

— O cunoşti?

— Nu, domnule!

— Atunci? De ce vrei să o faci pe politicosul? Ori crezi că m-am însurat cu o femeie în ale cărei vene curge bragă? Sau că e ţicnită?

— N-am spus asta.

— Atunci?

Conversaţia luase o întorsătură neplăcută.

Mitică îşi dădu seama că o luase razna. Pe ocolite şi fără să-şi dea seama, o calificase pe soţia lui Gogu.

— Ascultă, Mitică. Nu căuta să-ţi ascunzi sinceritatea, ar fi păcat. Îmi place că eşti sincer şi recunosc că cele spuse de dumneaata sunt adevărate.

Nu ştiu dacă nevasta mea este cinstită, dar trebuie să închid ochii pentru că nu am ce face. Şi ştii de ce?... Nu ştii. Am să ţi-o spun şi pe asta. Sunt vaporean, domnule, înţelegi; lipsesc de acasă cu lunile. Acum zece minute am revenit acasă după o absenţă de aproape trei luni. Nu ştiu dacă într-un an stau acasă câteva luni, iar legile naturii sunt legi!

— De acord cu dumneavoastră şi observ că sunteţi un soţ înţelegător şi foarte inteligent.

— Adică, unul din dobitoci, vrei să zici?... Nu?... Mitică îşi muşcă buza.

— Domnule Pandele, vă rog...

— Lasă, lasă, dumneata n-ai nicio vină. Nici eu, nici ea. Nimeni! Viaţa îşi urmează cursul ei şi n-are rost să-mi storc creierii şi să despic firul în patru. Tot n-aş realiza nimic şi, în definitiv, parcă noi, bărbaţii suntem mai breji?

Uite, ţin minte că în voiajul ăsta, am cunoscut la Pireu o dansatoare!”, mamă... Cuvântul mamă rămase fără sfârşit. Instantaneu, Gogu se schimbă la faţă, zâmbi forţat

şi continuă oarecum stingherit, fraza întreruptă, privind peste umărul lui Mitică:

— …mamă nu avea.

Mitică observă schimbarea subită a frazei şi întoarse uşor capul. Rezemată de uşă, Didina stătea şi asculta cu mâinile încrucişate. Fâstâcit, Gogu se ridică în picioare, urmat de Mitică.

— Aaa… uite şi soţia mea! Mitică înclină respectuos capul.

— Doamnă!

— Domnule Mitică, dă-mi voie să-ţi prezint soţia. Dragă, să-ţi fac cunoştinţă cu un nou şi proaspăt prieten…

Mitică înaintă doi paşi, privind-o pe Didina care îi întinse mâna, recomandându-se;

— Pandele Didina.

— Mitulescu Năsturel – îi sărută mâna – Doamnă, sunt fericit că am avut ocazia să vă cunosc. Domnule Pandele, aveţi o soţie fermecătoare!

Se priviră câteva secunde semnificativ.

— Dina dragă, pregăteşte-te pentru o porţie de râs. Dar, mai întâi, adu nişte păhărele şi sticla aia de mastică.

Didina îl privi zâmbind nostim:

— Gogule, mai întâi ar fi bine să-ţi pui ceva pe tine şi după aia să-ţi recomanzi prietenii.

Gogu îşi dădu seama că era într-adevăr, numai în chiloţi.

— Dragă Mitră, te rog să mă scuzi. Tocmai mă pregăteam să fac un duş.

Mă duc să-mi pun pijamaua.

— Domnule Pandele, vă implor să nu vă deranjaţi. Vă rog să mă scuzaţi, dar trebuie să mă retrag. Sunteţi oboist de pe drum, este foarte târziu şi nu are niciun rost să vă plictisesc cu prezenţa mea.

Gogu începu să râdă.

— Îl auzi? Nu are rost să vă plictisesc cu prezenţa mea, vă rog să mă scuzaţi… Dina dragă, are Mitică ăsta un papagal, cu care cred că te-ar duce şi pe tine.

Începură să râdă cu toţii.

— Nu, dragă Mitică, nu! Nu pleci de aici, până nu reiei povestea cu dobitocul. Să audă şi Didina. Ce-o să mai râdem, Doamne! Vin într-o clipă şi aduc şi mastica.

Foarte dispus, Gogu dispăru în dormitor. Rămaşi singuri, se priviră zâmbind, după care Mitică îi şopti:

— Erai de mult aici?

— De când îţi dăduse drumul Gogu pe parchet.

Un timp am stat şi am ascultat din dormitor ce o să se întâmple. Mitică o privi satisfăcut:

— Ei, ce zici?

— Mitică dragă, eşti un geniu. Cred că ţi-ai greşit cariera. Trebuia să te faci artist de cinema. Nu mi-am putut închipui niciodată că poţi născoci şi minţi cu atâta uşurinţă! Stăteam în pragul uşii şi vă admiram. Ţie îţi admiram inteligenţa şi prezenţa de spirit, iar lui Gogu îi admifram prostia şi naivitatea cu care-ţi credea toate palavele ce i le debitai.

Mitică se apropie de ea.

— Astâmpără-te, eşti nebun? Vrei să dea Gogu peste noi?

Se depărtă repede, retrăgându-se în uşa dormitorului, când apăru şi Gogu, într-o imensă pajama cu dungi albastre, aducând mastica şi paharele.

Se aşezară la masă. Gogu turna în pahare, iar Mitică începu să povestească din nou peripeţiile sale imaginare. După puţin timp, mastica începu să-şi facă efectul. Mitică devenise de nerecunoscut. Povestea întâmplarea cu dobitocul cu atâta lux de amănunte, că la un moment dat ajunsese să creadă şi el în minciunile sale. În fond însă, minciuna povestită era reală, doar numai că locul acţiunii fusese mutat din apartamentul lui Gogu, în alt apartament imaginar, cu un etaj mai sus, iar Gogu, încălzit de băutură, râdea din toată fiinţa sa.

La un moment dat, prins de imaginaţia sa efervescentă, Mitică, vrând să demonstreze plastic, cum a escaladat balconul de sus, ridică piciorul. Atunci Gogu, observă că Mitică avea pantofi, dar nu avea ciorapi. Scăldat de lacrimile râsului, îi arătă piciorul, reuşind să-l

întrebe mai mult sughiţând:

— Dar ciorapii… ciorapii, unde i-ai pierdut?

Mitică îşi privi picioarele şi rămase câteva clipe năuc. Într-adevăr, ciorapii dispăruseră. Îi uitase când a fugit pe balcon. Didina îi adusese numai pantofii, Ciorapii se odihneau sub masă, lângă picioarele lui Gogu. Mitică se pocni cu mâna peste frunte şi exclamă;

— A dracului treabă! I-am uitat… arătă cu degetul plafonul. Dacă dă dobitocul peste ei, corpul delict este în floare.

— Poftim! mai zi ceva!… Corp delict, dobitoc… Ce expresii! Mitică, eşti o comoară! Vin să te pup.

Îl ridică ca pe un fulg, sărutându-l pe obraji.

— N-am mai râs cu aşa poftă de nu mai ţin minte!

În sfârşit, după vreo oră de râsete ce au trezit probabil toate apartamentele vecine, Mitică plecă acasă, promiţând solemn lui Gogu că se va întâlni cu el duminica după amiază.

Rămaşi singuri, Didina plecă la baie să pregătească altă apă în locul celei răcite, iar Gogu îşi scoase pijamaua, rămânând iar în chiloţi. Vesel şi puţin ameţit de băutură îţi scoase ceasul de la mână şi începu să întoarcă arcul, fredonând o canţonetă napolitană. Din neatenţie, ceasul îi alunecă din mână şi căzu pe covor. Se aplecă să-l ridice, când privirea îi rămase fixată pe ceva nedefinit de culoare roşie. Întinse mâna şi ridică obiectul. Rămase perplex: un ciorap bărbătesc. Pe covor, sub masă era şi al doilea ciorap. O pereche de ciorapi, de culoare roşie. Se uită atent la ei. Nu, nu erau ai lui. Primo: nu purta ciorapi supraelastici; secundo: ciorapi de culoarea asta nu şi-a cumpărat niciodată.

Într-o fracţiune de secundă, îşi aduse aminte de Mitică ce uitase ciorapii la dobitocul de sus. Printr-un efort mintal, încercă să raţioneze. Dacă Mirică uitase ciorapii sus, atunci, ce căutau ciorapii ăştia aici, la el în casă? Erau ai lui Mitică? Nu ştia. Dar ai cui puteau să fie? Şi dacă ciorapii erau ai lui Mitică, ce căutau atunci sub masă? Nu cumva… dobitocul de care a râs atâta era…

Mai mult nu putu să gândească, nu voia să gândească. Simţi instinctiv că se va întâmpla ceva, ceva ce depăşete orice imaginaţie. Scoţând un geamăr de fiară rănită, Gogu se năpusti ca o vijelie la balcon. Smuci uşa cu putere şi ţâşni pe balcon. Privi o clipă în jos, pe urmă în sus şi reveni în sufragerie. Era complet schimbat. Venele de la gât se umflaseră, ochii erau injectaţi, nările îi palpitau, iar respiraţia era întretăiată, aproape şuierătoare. Animalul din fiinţa lui Gogu îşi dădu arama pe faţă. Prestigiul lui de om şi onoarea familiei sale au fost violate.

Izbi puternic cu pumnul în masă şi răcni din toţi plămânii de zornăiră geamurile:

— Didina!!!…

Speriată, Didina apăru în prag, îl privi o clipă şi rămase stană de piatră. Mare, puternic, necruţător, Gogu o privea gâfâind. Părea o gorilă, iar gorila avea într-o mână ciorapii lui Mitică.

„O, Doamne Dumnezeule! Dăduse peste ei!”

Gogu se propti în faţa ei, căutând să se stăpânească:

— Didina… ai putea să-mi spui şi mie ai cui sunt ciorapii ăştia?… Să nu spui cumva că sunt ai mei, că te strivesc ca pe o muscă! Ştii destul de bine că eu nu port aşa ciorapi şi aşa culoare… Atunci, ai cui sunt?… De ce taci?… Nu ştii?… Să-ţi spun eu dacă nu ştii! Sunt ai lui Mitică. Mitică, cel ce ne-a făcut să râdem cu atâta poftă. Mitică ce ne-a povestit atâtea despre dobitocul de sus. Mirică, cu care ţi-am făcut cunoştinţă, fiind străin de cauză, acest as al minciunii şi al prefăcătoriei, care împreună cu tine şi-a bătut joc de mine, călcând în picioare orgoliul, prestigiul şi onoarea mea de om. Cine? O stârpitură, acest suflet cu chitanţă, ce s-a strecurat printre degetele mele şi a scăpat teafăr şi nevătămat. Ba, deasupra, i-am mai dat şi de băut, că a avut grijă să-mi ţină locul, cât eu am fost plecat.

O, ceruri! Oare mai pot rezista să privesc această căţea ce mă priveşte ca o tâmpită?

— Gogule… eu…

— Taci! Tusă taci din gură, dacă nu vrei să mă bagi în puşcărie. O, Doamne! Şi eu care am râs ca un bezmetic, neştiind că dobitocul de sus, eram chiar eu însumi. Dar aţi avut ghinion, auzi? Amândoi! În primul rând v-au dat de gol ciorapii ăştia, iar în al doilea rând, aţi uitat un mic amănunt, atât tu cât şi eu. Mitică poate nu avea de unde să ştie. Dar eu ştiam, şi parcă mi-a luat Dumnezeu minţile, ascultându-l cu cât talent minţea, povestind cum a venit acasă dobitocul de sus.

De-abia acum îmi dau seama că minciuna nu se potriveşte. De unde paştele mamei lui a venit el de sus, dacă noi locuim la ultimul etaj? Răspunde-mi!… Ţi-a pierit graiul?…

Didina tăcea, privindu-l ca hipnotizată. Tăcea şi tremura din toate încheieturile. Gogu înşfăcă cureaua de la pantaloni şi se apropie de ea:

— De ce, Didina?… Pentru ce v-aţi bătut joc amândoi de mine?… De ce?… Se auzi un şuierat scurt şi o plesnitură. În clipa următoare, tot blocul ştia că nostromul Pandele Gogu, a venit acasă din cursă şi că avea o discuţie amicală cu scumpa şi iubita lui Didina.

Peste două zile au fost văzuţi în oraş. Zâmbitoare şi foarte lipicioasă, Didina îl ţinea pe Gogu la braţ.

Cu toate că era înnorat şi se înserа, Didina purta ochelari de soare. Şi totuşi, spre satisfacţia mahalalei, o vânătaie lungă brăzda fruntea plecând de la sprânceana stângă, pierzându-se în păr.

Octombrie 1957

CIRCUL

Motto:

„Circul?!? *Mirajul plin de adrenalină al tuturor vârstelor”*.

Ventilatorul bâzâia molcom, înghiţind între paletele sale fumul înmiresmat al havanei. În halatul său lejer de mătase, Krauss, tolănit în fotoliul de liane, cu picioarele sale scurte răşchirate pe masă, îşi savura cafeaua obişnuită de după dejun. Nechezatul vreunui cal în repetiţie, de pe manej, sau lătratul câinilor răzbăteau

înfundat, din când în când, prin stolurile trase ale ferestruicilor de la vagon. Cu buzele groase făcute ţugui, directorul se distra făcând cercuri de fum ce se mistuiau în vantilator. La intervale, trecea peste faţa buhăită, o enormă batistă, leoarcă de sudoare.

— Ce zăpuşeală!

Câteva ciocănituri discrete îl treziră din plicticoasa sa distracţie. Uşa scârţâi alene şi făptura firavă a micuţului Ady se ivi în prag.

— Ce vrei?

— La dumneavoastră scrisoare. Adus om; spus aşteaptă.

— Dă-o.

Sfios, Ady puse scrisoarea pe masă şi se retrase.

— Ce te-ai înţepenit în uşă, pocitanie? Ce mai vrei? Te mănâncă spinarea?

— Domnule, iertare! Om spus aşteaptă răspuns.

— Bine, atuncea stai.

Ochii micuţului negru priveau cu teamă la stăpânul tatălui său ce era grăjdarul circului. Acuma, îi părea parcă răucă adusese scrisoarea. Ştia că domnului Krauss i se năzărea totdeauna câte ceva. Cuprins de presimţiri, privea cravaşa atârnată în cuierul de lângă fereastră. De câte ori a luat-o, la porunca stăpânului şi i-a dat-o spre a fi bătut?… De multe ori!…

— Să vină omul aici; mişcă-te!

Bucuros că a scăpat teafăr, negrul o tuli pe uşă. După câteva clipe, omul îşi făcu apariţia în vagon. Deşirat, slab, trăsături aspre, faţa arsă de soare. După pantalonul larg, cămaşă în pătrăţele şi pălăria cu borurile foarte mari, aducea a mexican. Maxilarele puternice şi nasul acvilin ieşeau în relief din faţa osoasă şi scofâlcită. Din străfundul orbitelor, doi ochi negri, scăpărători, priveau cu persistenţă chelia lucie a directorului, fixară câtva timp pupilele mici şi spălăcite, oprindu-se la tălpile papucilor ce se bălăbăneau în faţa lui pe masă. Ca la o comandă, papucii încremeniră din pendularea lor. Intrigat de această studiere mută şi amănunţită, Krauss îl măsură din creştet

până-n tălpi. În sfârşit omul se hotărî să vorbească.

— Bună ziua.

— Bună ziua. Ce vrei?

— Sunteţi domnul director Krauss?

— Da, sunt domnul Krauss, directorul circului ce-mi poartă numele. Ce doreşti?

Omul privi scrisoarea desfăcută de pe masă.

— Ceea ce doresc, cred că aţi citit în cuprinsul scrisorii pe care v-a trimis-o directorul circului Globus.

Krauss îndrăzni să-l privească mai cu atenţie. Pur şi simplu nu-i putea suporta ochii aceea ce parcă îl hipnotizau. Păreau stăpâniţi de o putere magică.

— După felul cu ai început, îmi placi. Nu sufăr trăncăneala fără rost. Scurt şi concis. Ia loc.

— Mulţumesc.

Omul rămase în picioare.

— Eşti hipnotizator?

— Nu, domnule director. Ce vă face să credeţi?

— Agerimea, profunzimea ochilor, şi, parcă fluidul lor magnetic. Dar să vedem ce-mi scrie directorul.

Oarecum plictisit, Krauss reciti scrisoarea.

— Din cele scrise de amicul meu, reiese că ai rămas fără angajament în urma falimentului ce s-a abătut asupra circului său. De asemeni, mi te recomandă ca un bun artist de manej. Lucrezi singur?

— Nu, domnule, lucrez cu soţia şi fata mea.

Papucii, odată cu picioarele, dispărură subit sub masă. Se aplecă peste masă, strivindu-şi burta de marginea ei şi-l întrebă avid:

— Câţi ani are?

— Cine?... Soţia?

— Nu, fata!

— Fata?!?

— Da, omule, fata! Spui că ai o fată.

— Păi, „fetiţa” domnule director, are cinci ani.

Krauss îşi muşcă buzele. O brodise rău. Distrat, îşi aprinse o havană.

— Ce lucrezi?

— De toate. De fapt, în domeniul circului suntem un fel de poligloţi. Directorul holbă ochii, privindu-l nedumerit.

— Poliglot?!… Nu înţeleg. N-am auzit de aşa număr. Din ce ramură face parte?

Omul zâmbi.

— Nu-i niciun număr.

— Atunci?

— Vă rog să mă iertaţi, dar cred că nu cunoaşteţi sensul expresiei. Poliglot înseamnă un om care cunoaşte mai multe limbi. La figurat, însă, poate însemna însuşiri multilaterale într-un anumit domeniu.

— Aşa-a-a!…

Kraus se simţi jignit în amorul propriu; se enervase. De data asta străfulgeră omul cu privirea:

— Ascultă, domnule, dumneata ai venit aici să-mi ţii curs de lingvistică, prin expresii bombastice, sau să te angajezi?

— Scuzaţi, dar v-am răspuns la întrebare.

— Bine, bine, să revenim la subiect. Ce lucrezi?

— Cu soţia jonglerie balans pe sârmă şi numere aeriene, iar cu fetiţa, acrobaţie de salon.

— Altceva… nu ştii?

După felul insinuant cum rostise acest „altceva”, omul îşi dădu seama că directorul nu avea nevoie de asemenea numere. Trebuia să-şi dezvăluie adevăratul său talent: tirul de cuţite. Teama de a-şi vedea expusă familia la panoul de tir îi schimbă complet atitudinea. Cu gândurile aiurea, sfredelea cu privirea butonul negru de pe ventilator. Era în joc existenţa sa şi a familiei. Dacă nu-l angaja?

— Ei, la ce te gândeşti? Mai ştii ceva?

Trezit la realitate, omul tresări uşor; răspunse fâstâcit:

— Da, domnule… ştiu. Cunosc… tirul de cuţite. Ultimele două cuvinte fură aproape şoptite.

Krauss deveni atent

— Tirul de cuţite?

— Da, domnule director.

— Îl cunoşti la perfecţie?

— În Nevada, de unde sunt originar, eram fără rival.

— Cum adică, get-beget din Nevada?

— Da, domnule. Tata însă a fost român. În tinereţe a plecat cu un mic circ şi s-a stabilit în Mexic. Acolo, s-a însurat cu o artistă de circ mexicană. Mama a murit la a doua naştere, când eu încă eram copil. Venindu-i dorul de ţară, părăsi Mexicul, acum vreo nouă ani şi se întoarse. L-am urmat. Aici m-am însurat cu o artistă de la circul Globus, unde am şi lucrat până în prezent.

— Soţia este mexicană?

— Nu, româncă.

Zâmbind, directorul începu să bată darabana cu degetele în masă.

— Interesant!

— Ce?!

— Ce spui dumneata. Tatăl român se însoară cu o mexicană, iar fiul mexican, cu o româncă. În sfârşit, dar ia loc, domnule…

— Alberto Ionescu – completă omul, aşezându-se. Krauss împinse spre el o casetă lustruită.

— Te rog, serveşte-te. Sunt havane veritabile, import.

— Mulţumesc.

Omul luă o havană în timp ce Krauss, foarte amabil şi mieros, aprinse bricheta, întrebându-l:

— Şi tirul de cuţite, îl faceţi… pe persoane? Alberto tresări puternic, fixându-l involuntar.

Krauss nu-i mai ocolea privirea. Un surâs felin schiţa colţul buzelor groase, îngropate în carnea moale şi buhăită a feţei.

— Nu, domnule director, pe obiecte, panouri, ţinte. Tirul meu este altfel, aparte. Pe când la tirul obişnuit se înfige numai vârful lamei, la mine lama pătrunde puternic, adânc, de la 1 până la 3 şi chiar 4 cm. Bineînţeles că asta depinde de felul lemnului şi de fibra lui.

— Şi… ţintiţi precis, sau la întâmplare?

— La Circul Amazoana din Nevada, despicam fructele

atârnate în două părţi egale la distanţa de 10 – 15 m. Pe oameni însă, n-aş avea curajul. E riscant, având în vedere viteza de pătrundere a lamei.

— Bine, domnule Alberto… ar fi ceva, însă, vezi dumneata, aici nu-i provincie. Aici e capitala! Aici e Bucureşti şi nu Tecuci sau alt oraş unde a colindat Globus. Aici se cer numere tari, care să excite nervii spectatorilor, să-i domine, să-i scoată din sală ameţiţi! Îmi trebuie reclame cu numere tari! Cu titluri tari!! Cum s-ar spune în jargonul circului, numere bombă. Cred că mă înţelegi ce vreau să spun. Altfel, păţesc la fel ca şi Globus: fa-liment!!!

Ultimul cuvânt fu încheiat cu un pumn trântit în masă. Alberto rămase îngândurat. Numere bombe… Da… Înţelegea… trebuia să înţeleagă… Ca peste tot… legea circului. Acea lege aspră care-ţi impune să te joci cu moartea spre a excita nervii spectatorilor, spre a-ţi potoli foamea ta şi a familiei, spre a umple buzunarele directorului şi a ridica faima circului respectiv.

Krauss îl privea cu acelaşi zâmbet fals, sarcastic.

— Domnule Alberto, ce-ai rămas aşa? Nu sunteţi de acord?

— Nu, nu… Vedeţi… mă gândeam ce numere tari pot lucra. Krauss începu să râdă zgomotos.

— O… domnule Alberto, dar asta se va rezolva uşor! Cu numerele pe care le cunoşti, şi… mai ales cu tirul de cuţite, cred că ai perspective frumoase. Cu puţină imaginaţie, se va realiza ce trebuie. Dacă ne vom înţelege, vei ajunge departe, celebru; te asigur eu. Reclame, afişe… presă. Totul depinde de dumneata, ca în cel mai scurt timp să semnezi contractul cu cel mai mare circ venit din Germania. Adică – zâmbi şăgalnic, plin de sine – circul meu! Vino mâine dimineaţă la probă de manej. Ai recuzită?

— Da, am. Toată recuzita necesară precum şi costumele.

— Atunci, domnule Alberto, ne vedem mâine. Sunteţi liber.

O mână dolofană, albă, plină de inele, se întinse peste masă. Alberto îi strânse mâna. La atingerea ei simţi

ceva neplăcut: era moale, rece şi jilavă.

— Bună ziua, domnule director.

— La revedere.

Alberto se trezi în stradă. Nu simţea nici căldura caniculară ce-i lipea cămaşa de spate, nici circulaţia aglomerată, nimic. Mergea absent, cu gândurile de unde plecase. Găsise de lucru, avea deci pâine, mâncare. În ziua aceea, norocul îi surâsese. Un gând însă îi sta înfipt în creier. Ce înţelegea directorul prin: „ne vom înţelege?" Nu cumva? Ar fi absurd. Totuşi... Se pierdu prin lume depărtându-se încet, cu pălăria sa mare, dată mult pe ceafă.

Şuvoiul de lume veselă şi gălăgioasă se scurgea în circ, în timp ce la casele de bilete era coadă pentru spectacolele următoare. La difuzoarele instalate în faţa circului, se auzea melodia unui vechi marş, ce parcă îţi aducea aminte de promenadele din grădinile publice. Muzica se pierdu treptat şi o voce clară de spicher anunţa declamatoriu şi patetic, marele eveniment al zilei: turneul maeştrilor mexicani prin ţara noastră. Pietonii se opreau din drumul lor şi ascultau cu viu interes următoarea pledoarie ce se revărsa în cascade din difuzoare:

— Onorat public!!... Domni şi doamne!! Începând din seara asta, pentru prima oară în oraşul dumneavoastră, circul Krauss prezintă pe Trio Allberto! Trio Allberto!!!... În turneu oficial din Nevada, din Mexicul îndepărtat şi plin de mistere! Omul care se joacă cu moartea! Aveţi unica ocazie să-l vedeţi în excepţionalul său număr: tirul de cuţite! Tir efectuat asupra familiei sale la o distanţă de 8 metri! Reţineţi: 8 metri! Panoul de tir va fi ciuruit de 40 de pumnale. Viteza de pătrundere este până la străpungerea panoului!

— O fi de grosimea foiţei de ţigară – se auzi un glas şugubăţ din mulţime. Râsete vesele izbucniră spontan dar se curmară brusc, ascultând sfârşitul peroraţiei:

— Nu pierdeţi ocazia să-i vedeţi pe aceşti atei ai fricii!! Reţineţi: speteacolul de azi este vândut. Procuraţi-vă din timp bilete.

Acelaşi marş începu să cânte iar. Unii îşi vedeau de treburile şi necazurile lor. Alţii, mai creduli, sau poate chiar ahtiaţi după asemenea spectacole, îngroşau coada la bilete.

Rezemat de uşa vagonului, Allberto surâdea absent. Îşi plimba privirile peste puhoiul de lume şi peste enormele reclame ale afişelor de o imaginaţie exagerată, inundate de luminile feerice care le înconjurau din belşug. Ce înseamnă reclama? Gogoşi umflate, minciuni şi exagerări în detrimentul spectatorilor şi în folosul circului, adică a buzunarelor domnului Krauss. Turneu oficial; ce minciună sfruntată! El de 8 ani în ţară iar Marta şi fiica, romînce. Şi totuşi, se gândea cu emoţie la clipa supremă ce se apropia. Familia era expusă la panou. Şi toate acestea a trebuit să le accepte. Altfel, rămâneau pe drumuri, muritori de foame. Acuma, numele său era afişat pe toate gardurile, în toate ziarele capitalei. Directorul îi pusese la dispoziţie un vagon, iar după premieră, urma încheierea contractului cu o leafă lunară destul de frumoasă. Aşadar, în răstimp de o săptămână, de când făcea repetiţii, acum avea şansele unui trai mai bun, dacă nu bun. Dar toate astea cu preţul familiei, cu preţul vieţii lor. Aprinse nervos o ţigară şi intră în vagon.

Reflectoarele de pe manej se aprinseseră, iar rumoarea publicului ce umplea circul la refuz se domoli. În sunetele fanfarei, perdelele de la for-gang se dădură la o parte şi directorul în persoană păşi spre manej. Scurt şi gras, cu mersul legănat, părea, în impecabilul său frac cu coadă, un pinguin.

— Onorat public, doamne şi domni, bună seara! Am deosebita plăcere să vă prezint pentru prima oară în oraşul dumneavoastră, pe aşii tirului de cuţite, ce sunt în trecere prin ţară în turneu oficial. Permiteţi-mi să anunţ primul număr din program: Trio Allberto!!

Aplauze furtunoase şi prelungite izbucniră în circ.

— Primul număr: Trio Allberto! Compus din Allberto, Marta şi micuţa Lia, într-un dificil număr acrobatic mexican! Se întoarse spre fanfară şi ridică mâna:

— Maestre!!

În ritmul unei melodii mexicane, Trio Allberto îşi făcură apariţia pe manej. Toţi trei erau îmbrăcaţi în portul specific mexican: Allberto într-un costum de cow-boy, iar Marta şi Lia în costume de amazoane.

Pălăriile fură aruncate graţios pe covorul manejului şi numărul începu, spre admiraţia publicului. Micuţa Lia zbura prin aer în cele mai complicate figuri acrobatice. Marta se retrase în for-gang iar Lia continua cu tatăl ei, alte numere grele. Din dosul perdelelelor Marta privea la desfăşurarea numărului, când deodată, simţi ceva moale şi pufos pe umerii goi. Întoarse capul în spatele ei, Krauss îi pusese pe umeri pelerină.

— Domnule director!…

— Să nu vă fie frig, doamnă.

Vorbea foarte politicos, privind-o galeş.

— Bine, dar e totuşi foarte cald, e doar vară. Nu înţeleg…

— Dar totuşi e curent. În for-gang trage, doamnă – o întrerupse Krauss, privind-o erotic. Şi, în afară de asta, îmi permiteţi un mic cadou de ziua premierei. Consideaţi-o a dumneavoastră.

— Domnule director, nu pot…

— Doamnă, nu refuzaţi acest fleac de nimic. Faceţi-mi plăcerea. Şi – o strânse uşor de umeri, şoptindu-l la ureche – dacă vei fi înţelegătoare… nu-ţi va părea rău.

Marta se smuci, întorcându-se brusc.

— Domnule director!!…

— Şi acum, stimată doamnă, succes! – şi Krauss se retrase.

perdelele se deteră la o parte şi apăru Allberto cu Lia. Surâsul şi veselia îi îngheţară pe buze. Privea la Marta mirat.

— Ce-i asta? De unde o ai?

— Am să-ţi spun pe urmă.

Ieşiră la aplauze. În drum spre vagon, Lia sărea în jurul Martei pipăind pelerina.

— Ce frumoasă este! De unde o ai, mămico? Marta o

luă în braţe, mângâind-o şi urcă în vagon.

— Mi-a dat-o nenea cadou; domnul director. Allberto rămase înlemnit în prag.

— Cum?… Krauss?… Pentru ce?

— Din simplă politeţe. Cadou de ziua premierei.

— Şi tu ai primit – închise uşa.

— L-am refuzat dar n-a vrut. Ce era să fac? Ce mă priveşti aşa?…

Allberto!!!

Allberto se apropie şi-i smulse pelerina de pe umeri:

— Nu trebuia. N-am nevoie de asemenea cadouri. Ai înţeles? Să i-o dai imediat înapoi. Dacă nu…

Ceva căzu pe podea fâşâind. Bancnote!!

Allberto rămase nemişcat, privind când la Marta, când la bani. Se aplecă şi le strânse.

— O mie de lei! Au căzut din buzunarul pelerinei… Trânti pelerina de podea.

Ăştia, tot cadou se numesc? Spune!…

O apucă de reverele bluzei. Paiete desprinse căzură, rostogolindu-se pe jos. Marta îl privi speriată:

— Allberto pentru Dumnezeu, linişteşte-te! Ce ai?

— Ce am?… Mai întrebi? De ce ţi-a dat bani? Răspunde-mi! Faţa îi devenise lividă, nările îi palpitau iar glasul parcă şuiera:

— Allberto, dar nu ştiu… de bani nu ştiu nimic.

— Nu şti-i-i?!? Căţea!

Răsunară două pocnete seci. Marta îţi duse mâinile la obraji. Lia începu să plângă lipindu-se de Marta.

— Tăticule, de ce o baţi pe mama?

Allberto se retrase năuc, aşezându-se pe marginea patului.

— Allberto, de ce, Allberto?… De ce?… Nu sunt vinovată cu nimic. Jur pe Dumnezeul meu, că nu ştiu nimic. Se apropie încet de el. Allberto, mă crezi?

Allberto ridică privirea. Lacrimi domoale se rostogoleau pe fardul gros al feţei. Marta plângea. Îi luă mâinile.

— Bine, Marta, fie cum spui tu. Dea Dumnezeu să fie

aşa. Iartă-mă… credeam…

— Nu mai crede. Sunt nevinovată. Banii i-o fi ascuns în buzunar ca să-mi facă surpriză… Allberto…

— Ce?

Marta îl privi încurcată.

— Bănuiesc că vrea să-mi facă curte.

— Ţie? Krauss să-ţi facă curte?… Eşti nebună.

— Atunci… de ce m-ai pălmuit?

— De ce? – tăcu fâstâcit. Nu ştiu nici eu. Dracu' să mă ia.

Trase de sub pat o valiză şi începu să scoată din ea pumnale înşiruindu-le în cordonul lat de piele. Marta îşi schimbă costumul pentru tir şi începu să îmbrace fata. Allberto o privi lung: Marta! Ce frumoasă era în costumul ăsta! O bluziţă roşie bătută în paiete verzi îi strângea bustul suplu, scoţându-l în relief, iar fustiţa scurtă îi dezgolea picioarele albe şi drepte până la şolduri. Încălţată cu cizmuliţe scurte, de aceeaşi culoare, părea o dresoare de animale. Părul negru se revărsa în valuri pe umeri încadrând faţa albă şi imaculată.

— Să nu uiţi să-ţi legi părul.

Marta îşi adună părul grămadă la spate, prinzându-l în agrafe. Câteva bătăi în uşă le atrase atenţia.

— Poftiţi în for-gang!… se auzi o voce de afară.

* * *

În manej se anunţă numărul mult aşteptat: tirul de cuţite. Un panou mare, negru, atrase atenţia publicului. În colţuri, avea pictate patru cranii. În dosul perdelelor, familia Allberto aştepta să iasă.

— Allberto, acuma ai unica ocazie. Dar să ştii, sunt nevinovată. Allberto o privi buimăcit.

— Ce-ţi trece prin cap! Marta! Fii calmă, nu te gândi la prostii. Luă fata în braţe. Lia, asculţi ce spune tata? Să fii calmă şi să nu te mişti de la panou. Acuma ies eu cu mama şi pe urmă vii şi tu. Ne-am înţeles?

— Da, tăticule.

— Atunci, succes!… Le sărută pe frunte. Marta, fii calmă… te iubesc; voi îmi sunteţi viaţa.

Păşiră în manej. Aplauzele izbucniră din toate colţurile circului. Marta se aşează la panou într-o figură de balet, cu tot corpul în profil şi cu capul dat mult pe spate. În circ se aşternu o linişte adâncă. Allberto îşi scoase pumnalele, ţinându-le în evantai. Tobele începură să pârâie sinistru, producându-ţi fiori. Nu se auzea decât clinchetul tranvaiului din stradă şi uruitul maşinilor. Allberto luă un pumnal şi făcu fandarea. Broboane de sudoare îi apărură pe frunte. Simţea palmele umede. Toţi muşchii erau încordaaţi la maximum, cu senzaţia de a plesni. Braţul se ridică scurt şi se întinse fulgerător. Ceva sclipi în aer. Primul pumnal vâjâi şi se înfipse adânc, vibrând lângă umăr. Urmă al doilea, al treilea, al nouălea… şi aproape 20 de pumnale luară zborul spre panou, conturând spatele Martei. Începu cu faţa, de jos în sus. Simţea corpul extenuat iar pârâitul tobelor începu să-l enerveze. De asemeni, şi tigvele rânjite de pe panou. În timp ce pumnalele vibrau în panou, se gândea, involuntar, la pelerină. Dacă totuşi îl înşală?

…Un pumnal atinse pulpa piciorului. Marta tresări dar rămase nemişcată. În bănci, publicul începu să se agite. O şuviţă roşie se prelinse din pulpă: sânge! Allberto se încordă mai tare. Ajunse la pântec, la piept, la gât… urcă spre conturul capului. Simţi în mână ultimul pumnal. Dacă-l înşela?… Desluşea în pârâitul tobelor vorbele ei: Acuma ai singura ocazie! Ezită o clipă. Tobele se zbuciumau. Dacă… prostii! Pumnalul înghiţi spaţiul şi se înfipse adânc la creştetul capului. Spectatorii erau stană de piatră. Nimeni nu mişca, nimeni nu sufla. De-abia când Marta ieşi dintre pumnale şi pe panou rămase corpul desenat de lame, izbucniră aplauze frenetice, vecine cu delirul. Publicul era sfârşit, emoţionat la maximum. Valurile de aplauze au continuat astfel câteva minute. Allberto şi Marta ieşeau mereu. Zâmbind la public, Allberto o întrebă:

— Te doare?

— Nu face nimic. O simplă zgârietură.

În for-gang se aduse imediat o trusă şi Marta fu uşor

pansată. În acest timp, o comisie formată din public, scotea cu greutate pumnalele ce străpunseseră panoul de două degete grosime. Un alt panou mai mic îşi făcu apariţia pe manej. Acesta avea pictate în colţuri, capete de îngeri. Lia ieşi râzând în manej. Allberto o urmărea, privind-o atent. Îşi dădu seama că râdea forţat, fals. Deci îi era frică!

În timp ce o aşează la panou, îi şopti.

— Lia, ţi-e frică?

Lia răspunse cu glasul stins:

— Nu, tăticule.

— Curaj Lia, curaj. O aşează, lipind-o de panou, cu mânuţele desfăcute şi cu faţa spre el. Nu-ţi fie teamă. Nu te uita decât în ochii mei. Nu urmări cu privirea pumnalele. Da?

— Bine, tată.

Allberto luă distanţa, fandă, tobele începură acelaşi ritm diavolesc. Primul pumnal se înfipse la capătul mâinii stângi. Lângă el apăru imediat al doilea… şi pumnalele urcau spre gât. Allberto îşi dădu seama că nu mai putea continua. Un singur pumnal aruncat, putea fi fatal. Ochii Liei se făcură mari, iar o expresie de groază se întipărise pe toată faţa. Un tremur uşor, imperceptibil, îi scutura corpul. Publicul nu observa, dar Alberto vedea paietele de pe costumaş jucând şi tremurând. Ce era de făcut? Ridică mâna. În zgomotul infernal al tobelor, pumnalul sclipi prin aer şi se înfipse lângă celelalte. Lia tresări. Dacă mişca? Se apropia de gât, de cap. Îşi simţea corpul cuprins în flăcări. Cămaşa de cow-boy era leoarcă. Tobele pârâiră iar. Allberto îşi ridică mâna dar rămase cu ea suspendată. În lumina reflectoarelor, pumnalul sclipea sinistru. Dacă o lovea? Copilul lui!… Pentru ce?… Pentru glorie?… Pentru bani? Dar viaţa, viaţa ei, viaţa copilului său, cine o garanta? Spectatorii ce stăteau cu gurile căscate de emoţie?… Directorul? Dar se poate garanta cu ceva o viaţă, o viaţă care de-abia înfloreşte?

Dirijorul fanfarei privea nedumerit la Allberto, care rămăsese încremenit ca o statuie. Tobele băteau

încontinuu, cu persistenţă, cerând parcă ceva. Cereau?... Ce?... Viaţa ei, a Liei?... Un strigăt disperat, vecin cu delirul izbucni din pieptul lui zbuciumat.

— Nu!!!... Asta niciodată!!!...

Pumnalul vâjâi ca un bolid înfigându-se într-un stâlp de la fanfară. Trombonistul îngheţă lângă stâlp, iar trombonul îi alunecă din mâini. Lumea se ridică instinctiv în picioare. Allberto zvârli pumnalele pe manej şi se repezi la panou. Smulse fetiţa dintre pumnale, o luă în braţe şi se întoarse cu faţa la public. Ochii îi sticleau în orbite ca două diamante. Lia îl strângea cu mânuţele de după gât, ascunzându-şi faţa la pieptul său.

Tremura şi plângea. Allberto făcu doi paşi. Glasul pocni în manej ca un tunet:

— Viaţa acestui copil nu mi-o poate plăti nimeni!... Nici voi, nici domnul

Krauss, cu tot circul său... Nici regele!... Nimeni!

Ieşi, străbătu forg-gangul agitat, trecu glonţ prin curtea de vagoane şi intră în vagonul lor urmat de Marta.

— Allberto, ce-ai făcut?

— Nimic, Marta. Strânge lucrurile, plecăm!

— Cum?

— Da, Marta, plecăm. Mai bine muritor de foame decât criminal sătul. Viaţa ei nu se poate plăti decât prin viaţă, adică să trăiască! Dreptul vieţii e dreptul omului, fie el pungaş sau conte. Acest drept nu-l poate lua nimeni şi nimeni nu-l poate plăti! Acuma m-am lămurit, aceeaşi exploatare; ca în Mexic, ca peste tot. Unde domnesc două împărăţii, adică bogăţia şi sărăcia exploatată, fericirea şi bunăstarea n-au ce căuta în dicţionarul nostru. Vom face rost de bani şi vom pleca în Mexic, la Nevada.

Sângele mexican clocotea în toată fiinţa sa. Era revoltat. Marta îl privea uimită. O, Doamne! Cât era de frumos, aşa înfocat! Cu toate că nu-i cunoştea ţara, vedea parcă adevăratul Mexic, reprezentat prin forţa şi revolta lui. Se apropie sfioasă de el.

— Allberto!

— Da, Marta. Acolo barem sunt în ţara mea, unde m-

am născut, unde am crescut! Acolo sunt între ai mei!

— Te înţeleg.

În uşă apăru Krauss; gâfâia.

— Domnule Allberto!!…

— Piei din ochii mei!… – pelerina zbură pe uşă, în capul lui Krauss.

Ia-ţi-o înapoi. Asemenea cadouri să le faci ibovnicelor şi nu soţiei mele. Krauss urcă scăriţa vagonului.

— Domnule Allberto, dă-ţi seama ce faci! Ai dat peste cap un spectacol, mi-ai stricat reputaţia; am cheltuit o avere cu reclamele.

Allberto luă şomoiogul de bancnote şi i le aruncă în faţă:

— Însă nu atâta ca să seduci o femeie! Cu dumneata am terminat, domnule Krauss. Strâng şi plec. N-am nevoie de niciun fel de plată.

— Domnule Allberto!!! Alberto îi închise uşa în nas.

— Hai, Marta, schimbă-te repede, să plecăm… Krauss, de afară, vocifera:

— Am să chem poliţia! Nu poţi pleca nicăieri. Allberto deschise uşa.

— Ţi-am iscălit vreun contract în care mă oblig să rămân?

— Nu-i vorba de contract! Ai insultat regele. Vei înfunda puşcăria!

Legănându-se ca o raţă, Krauss porni repede spre circ. Allberto scuipă cu sete în urma lui:

— Crucea mă-tii, cu regele tău cu tot. Intră în vagon.

— Hai, Marta, plecăm. Nebunul e în stare să ne-o facă. Asta ne mai lipsea.

Are martor circul întreg.

Îmbrăcaţi sumar peste costume, luară valizele şi o legăturică, ieşiră în stradă, cotind pe o ulicioară întunecoasă. Pe la miezul nopţii, trei umbre se pierdeau pe şosea în beznă. Mergeau încet, târâindu-şi alene paşii. Mai încolo, umbra cea mică se sui în braţele umbrei mari, care-i şopti duios:

— Dormi, dormi în pace. Dreptul tău nu ţi-l va lua

nimeni: dreptul vieţii!

În jur, holdele îşi fremătară spicele, mângâiate de zefir. De după un nor, luna privi mirată pe şosea: un cântec răsuna peste ponoare în noapte. Un cântec mexican.

Martie 1958

PREMIERA

Motto: *Ficţiunea unui rol de pe scenă este transpusă adesea involuntar, în realitatea vieţii cotidiene*.

Pe ultima replică a preşedintelui, cortina fâşâi lin, măturând podeaua rampei. În liniştea încordată a sălii, aplauzele izbucniră spontan, revărsându-se în valuri, peste rampa scenei, luminată feeric. Cortina se închidea şi se deschidea mereu la cererea publicului ce aplauda frenetic şi cu persistenţă. Spectacolul reuşise din plin. Premiera avusese succes. Actorii radiau de fericire. Munca şi arta lor erau răsplătite cu prisosinţă. Buchetele de flori se amestecau şi se striveau în îmbrăţişări şi sărutări.

Paul, în maiestuosul său costum al lui Ferdinand, strângea în braţe un buchet mare de trandafiri roşii ce formau un contrast plăcut peste albeaţa imaşculată a pelerinei. Lacrimi domoale i se scurgeau pe fardul gros al feţei.

Stătea încremenit, cu privirea aţintită în gol. Nu vedea nici publicul ce-i aplauda creaţia, nici rumoarea şi veselia actorilor. Părea că se gândeşte undeva, departe, străbătând cu mintea poate distanţe incalculabile în imensitatea timpului. La salutări şi strângeri de mână răspundea mecanic. Într-un târziu, după ce cortina căzu ultima oară, se apropie încet de Silvia:

— Luiza!

Surâzând, Silvia întoarse capul.

— Ferdinand! Ce succes! Sunt atât de emoţionată. Paul îi întinse buchetul de trandafiri.

— Silvia, îţi mulţumesc!

Vorbea încet, cu o notă de tristeţe în glas. Silvia deveni serioasă, privindu-l mirată.

— Să-mi mulţumeşti? Nu înţeleg. Pentru ce?

— Pentru tot; pentru tot ce ai făcut.

— Paul, dar nu pricep nimic. Şi, tristeţea asta! Ce ai? Nu te simţi bine?

— Nu, nimic; – surâse fals – mă simt foarte bine. Primeşte florile astea din partea mea.

Silvia se trezi cu trandafirii în braţe.

Dar nu trebuie, Paul. De ce? Am şi eu flori.

— Fă-mi plăcerea asta. Aşa vreau eu. Noapte bună.

— Cum aşa? Nu mergi la banchet?

Paul nu răspunse. Se întoarse brusc şi porni glonţ spre cabină.

— Paul!

Strigătul rămase mut, fără răspuns. Privi tristă în urma lui. Braţele se destinseră moi şi trandafirii se împrăştiară pe jos, înroşind mocheta scenei. Pieptul tresălta ritmic în suspine dese. Două mâini se aplecară încet, adunând florile.

— Ce s-a-ntâmplat? Parcă eşti indispusă. Plângi? Silvia se întoarse surprinsă; era regizorul.

— Mă simt obosită. Paul este supărat. E trist şi nu merge la banchet.

— De ce?

— Nu ştiu. Mi-a zis noapte bună şi a plecat.

— Nu se poate. De ce să fie trist? Cea mai mare parte din succes i-a revenit lui. Mă duc la cabină. Trebuie să ştiu ce s-a întâmplat.

Silvia se pomeni iar cu florile răvăşite în braţe. Intră în cabină şi începu să se demachieze. Involuntar, gândurile îi zburau la Paul.

În teatru era de vreo patru luni. Venise transferat de la alt teatru şi i se încredinţase rolul principal. Şi… pentru ce îi mulţumea? Pentru că-i fusese parteneră apropiată în rolul Luizei? Se cunoşteau de puţin timp. Totuşi, aveau o afecţiune aparte unul pentru altul. Vorbeau altfel, se comportau altfel. Şi toate astea – după cum ţine minte – de când au intrat la repetiţii de mişcare.

Observase la Paul o comportare faţă de dânsa, cu totul alta decât cu ceilalţi colegi. Era parcă mai respectuos, mai atent, iar când repetiţiile se terminau,

după miezul nopţii cea mai mare revelaţie a lui, era s-o conducă acasă. Mergeau alături, prin zăpada pufoasă, iar ninsoarea îi gâdila pe obraji. La poartă, dânsul îi ura noapte bună şi plecă. Atât şi nimic mai mult. Şi totuşi, simţea că Paul îi devenise simpatic. Ba nu, parcă îi era drag. Nu cumva… – îşi surâse în oglindă. Prostii!… Se îmbrăcă şi ieşi în culise. Actorii plecau în grupuri la banchet. În capătul coridorului apăru regizorul. Era disperat şi foarte agitat.

— Nu ştiu ce are, dar pur şi simplu este un catâr încăpăţânat!

— Nu merge?

— Nici nu vrea să audă. Spune să-l lăsăm în pace. Şi-a luat paltonul şi a plecat pe uşa din dos.

O paloare bruscă se întinse pe obrajii Silviei.

— Nu-i cu putinţă. După aşa un succes. Cred că l-a jignit cineva.

— Glumeşti? Cine, şi pentru ce să-l jignească?

— Nu ştiu. Vom vedea.

Fugi în cabină şi reveni cu paltonul. Regizorul o privi mirat:

— Ce vrei să faci?

— Mă duc după el. Bună seara.

Îmbrăcându-se din mers, dispăru pe uşă, urmărită de privirea regizorului; zâmbea, clătinând nostim din cap.

* * *

Afară, viscolul stătuse. Fulgi mari cerneau văzduhul, aşternându-se domol peste liniştea nopţii. În mijlocul străzii, Silvia privea în toate părţile. Nimeni. Departe, se auzeau glasuri vătuite de ninsoare. Erau actorii ce plecau la banchet. Siluetele se pierdeau înghiţite de fulgi. Fugi în staţie. Îşi dădu seama că tramvaiele s-au retras. Liniile erau acoperite de zăpadă. Se opri nehotărâtă. S-o fi dus acasă? Dar de ce pe uşa din dos?

O umbră se depărta grăbit spre staţia de taxiuri. Tresări. Era el. Îl cunoştea după mersul său aparte. Inima începu să-i bată puternic. Porni în goană spre staţie. Umbra dispăru într-un taxi. Se auzi portiera trântită

înfundat şi după puţin timp, motorul.

Maşina porni încet lăsând în urmă pe zăpada pufoasă, urmele cauciucurilor. Silvia se repezi la taxiul următor.

— Unde mergeţi?

— Nicăieri, urmăreşte taxiul care a plecat acum de aici. Vorbea repede şi gâfâia. Şoferul o privi nedumerit.

— Ai de gând să mai stai mult? Maşina a dispărut după colţ.

Şoferul apăsă pe accelerator. Taxiul patină câteva clipe în loc şi porni cu viteză pe urmele celeilalte. Coti strada şi continuă goana. Departe, o maşină se mistuia în noapte.

— Repede, repede, o pierdem.

Şoferul mări viteza. Distanţa se micşora văzând cu ochii. Peste puţin timp, farurile luminau spatele maşinii.

— E taxiul care a plecat din staţie?

— Da; îi cunosc numărul. Dar ce s-a întâmplat?

— Nimic, interes personal.

— Scuzaţi.

Şoferul tăcu şi-şi continuă urmărirea. Maşina coborî vadul, coti în strada principală, trecu prin piaţa naţională şi stopă într-o străduţă în faţa unui local de noapte. Din maşină coborî Paul. Plăti şoferul şi intră în restaurant. Silvia răsuflă uşurată. Achită drumul şi coborî. Taxiurile amândouă plecară, în timp ce Silvia se plimba nehotărâtă prin faţa localului. Să intre? Pentru ce?... Cu ce drept? Cu ce drept îl urmărise? Nu ştia, nu-şi dădea seama, Probabil, cu dreptul unei colege de muncă. Voia cu orice preţ să ştie de ce era supărat. De ce voia asta? Nici ea nu ştia. De vreme ce nu se dusese acasă şi a venit în localul ăsta, trebuia să fie ceva la mijloc. De ce n-a mers la banchet şi a venit aici, neştiut de nimeni, singur? Avea poate, ceva pe suflet? îl supărase cineva?... Poate ea! Dar, dacă era aşteptat de o femeie? Şi ce-i cu asta? Cine îl putea opri? Dar ea, de ce îl urmărise? Din gelozie?

Zâmbi. Ce stupiditate! Se apropie de uşă. O melodie de dans răzbătea prin ferestre. Îşi făcu puţin curaj şi intră

în local. Ici şi colo se vedeau pe la mese, câteva perechi. Într-un colţ, cu spatele spre uşă, Paul tocmai comanda chelnerului ceva. Silvia se apropie de masă. Văzând-o, Paul rămase nemişat, clipind prosteşte din ochi.

— Silvia?... Ce cauţi aici? Vreau să spun, cum ai ajuns în localul ăsta?

— Aşa cum ai ajuns şi tu. Numai că eu am luat alt taxi: cel care era la rând.

— Cum vine asta, adică? se gândi o clipă. Parcă înţeleg: m-ai urmărit!

— Să zicem că ar fi aşa.

— Mă rog. Dar ia loc, ce stai în picioare? Grijuliu, o ajută să-şi scoată paltonul.

Chelnerul aduse într-o măsură, un lichid alb şi un pahar. Privi întrebător la Paul.

mirosi.

— Mai aduc un pahar? Paul zâmbi încurcat:

— Un pahar, da. Dar cu altceva. Ce bei?

— Un şpriţ. Mi-e cald şi sete.

Chelnerul plecă să aducă comanda. Silvia luă măsura de pe masă şi o beau.

Întrebă:

— Ce-i asta?

— Nimic altceva decât apă ce te face să uiţi de toate: votcă. Vorbea sec, caustic, forţându-se să pară vesel.

— De ce Paul?

Surâse trist, răspunzând alene, monosilabic:

— Aşa... din simplă plăcere.

Vru să-şi toarne dar Silvia astupă paharul cu palma.

— Nu cred şi... nu trebuie.

— Bine, dacă zici tu...

— Chiar te rog. Fă-mi plăcerea asta.

— Nu trebuie să mă rogi. Alcoolist nu sunt, iar votcă nu obişnuiesc să

— Ştiu. De aceea şi insist. Chelnerul sosi cu şpriţul.

— Fii bun, te rog şi ia votca înapoi. Adu o sticlă de vin.

Chelnerul se retrase. Tăceau amândoi încurcaţi. Într-

un târziu, Silvia îl

— Aş vrea să-mi răspunzi la o întrebare; dar sincer. Se poate?

— Cum să nu? Te ascult.

— Spune-mi, te rog: te-am jignit sau te-am supărat cu ceva?

— Cu ce m-ai fi putut supăra? Ce-ţi trece prin cap?

— Dacă nu eu, atunci cineva din teatru?

— Nu, nu m-a supărat nimeni.

— Dacă-i aşa, de ce n-ai mers la banchet şi ai venit aici să uiţi de toate?

Doar tu singur ai spus.

Paul nu răspunse. Tăcea încremenit în scaun, cu privirea rătăcită.

— Bine, Paul, te rog să mă ierţi. Am fost foarte indiscretă. La teatru însă, actorii sunt cu toţii nedumeriţi. După aşa un succes colosal, un actor care a ţinut tot spectacolul şi publicul într-o încordare maximă, să se dezumfle aşa deodată, fără motiv? Nu cred.

Paul îşi umplu paharul cu vin şi aprinse o ţigară.

— Ceea ce s-a întâmplat în seara asta, n-o să se mai întâmple niciodată. Aşa cum am jucat în premiera asta, cred că n-am să mai joc în niciun spectacol.

— Nu înţeleg.

— E şi natural. Am să încerc totuşi să te fac să înţelegi, ceea ce mulţi n-ar putea înţelege. Vezi tu, Silvia, eu am venit la voi acum vreo patru luni. Cu toţii ştiţi că sunt actor. Am sosit cu recomandări bune şi mi s-a dat rolul principal. Atât şi nimic mai mult. Altceva nimeni şi nimic nu ştie. Viaţa mea de toate zilele din trecut şi din prezent, nu mi-o cunoaşte nimeni. Aici, în piept, am avut şi mai am un gol; un haos aş putea spune. Destinele vieţii nu sunt la fel cu toată lumea. Alţii se nasc trişti şi mor veseli, iar alţii viceversa. Eu…

Silvia îl opri, punându-i gingaş degetele pe buze.

— Paul, te rog să schimbăm discuţia. N-am venit să-ţi iau interogatoriu. În viaţa ta particulară nu mă amestec. N-are rost.

— Nu, Silvia, te rog să mă asculţi mai departe. Poate va fi mai bine pentru mine. Simt o dorinţă să-mi descarc cuiva sufletul. Prieteni n-am. Nici rude n-am. Singura fiinţă cu care aş putea vorbi, nu m-ar înţelege. Este prea tânără. Are numai patru ani.

Bărbia începu să-i tremure. Goli paharul până la fund şi continuă:

— Observ că mă priveşti mirată. Vei vedea în continuare cine este şi fiinţa aceea mică şi nevinovată. Şi cum îţi spuneam: prieteni n-am. Singurul prieten mai apropiat şi mai înţelegător de când am venit în teatru, eşti… tu.

Silvia tresări, roşindu-se ca o şcolăriţă.

Ţie îţi pot spune totul. Poate mă vei înţelege. După cum ştii, fiecare om are în viaţă, încă din tinereţe, un vis, un ţel al său, pe care vrea să-l împlinească. Visul meu a fost scena. Tata, tot actor a fost. După ce am terminat liceul, părinţii m-au dat la institut. Războiul mi-a întrerupt studiile. Scăpat teafăr, m-am reîntors în ţară şi am terminat Institutul de Teatru. Aveam carnetul de actor în buzunar. Eram vesel, fericit, plin de speranţe. Porţile viitorului îmi erau deschise. După câţiva ani de teatru m-am însurat cu o admiratoare. Venea la orice spectacol să mă vadă. Mă iubea mult. Era funcţionară. Ne întemeiasem un cămin, eram fericiţi. Toate au mers bine, până într-o zi. În ziua aceea jucam matineu şi seara, tot intrigă şi iubire, iar Ferdinand tot eu eram. Matineul l-am terminat cu succes, nebănuind ce lovitură urma să primesc în viaţă. La un ceas după ce pe scenă Luiza murea în braţele mele, tot în braţele mele, murea soţia într-un spital. Spectacolul de seară se suspendase.

Silvia îl asculta mişcată şi emoţionată. În ochi îi mijeau lacrimi.

— Soarta a vrut ca fericirea să mi se curme. Murise într-un stupid accident de circulaţie. În urmă, doi părăsiţi: eu… şi Olga, fiinţa de care ţi-am pomenit; fetiţa mea.

Aprinse maşinal altă ţigară şi scoase din buzunar portvizitul. Învelită cu grijă într-o foiţă, ieşi la iveală o

fotografie.

— Iată, soţia şi Olga la trei ai.

Silvia privi fotografia; un tablou matern plin de gingăşie. Lacrimile i se prelingeau fără voie pe obraji. Paul o privea sfârşit.

— De ce plângi?

— Iartă-mă, Paul. Te rog să mă ierţi. Fără să vreau, am deschis o rană dureroasă.

— Tu, Silvia, n-ai nicio vină. Eşti o fată bună şi înţelegătoare. Cât priveşte rana despre care vorbeşti, cu timpul ea se va cicatriza. În seara asta însă, ea s-a redeschis singură, fără intervenţia nimănui. De aceea, poate, am jucat atât de bine.

Silvia îl privea nedumerită cu ochii înotând în lacrimi.

— Coincidenţa a vrut ca în astă seară, să joc acelaşi rol în aceeaşi piesă, exact după un an de la moartea soţiei. Acum un an, la ora asta, stăteam la căpătâiul ei, părăsit şi plictisit de viaţă. Acum un an intram distrus în fostul cămin fericit, ce era pustiu precum sunt toate deşerturile. Acum un an, nişte mâini micuţe se agăţau de hainele mele, întrebând unde este mămica; acum un an, aceleaşi mâini micuţe se zbăteau disperate în aer la marginea gropii din cimitir. Tot acest zbucium şi-a lăsat stigmatul său. La 32 de ani, tâmplele îmi sunt cărunte, ca şi viaţa mea.

Trupul său era încordat. Privea absent; un surâs trist, imperceptibil schiţa colţul buzelor sale. Paharul strâns în mână pocni sec, desfăcându-se în bucăţi. Vinul se întinse pe faţa de masă, înroşind-o. Silvia sări speriată de pe scaun:

— Paul! Te-ai tăiat?

— Tot ce se poate… ce contează, o tăietură.

— De ce vorbeşti aşa? Dă-mi mâna să văd.

Peste pielea îmbibată de vin, dintr-o tăietură mică din podul palmei, curgea o şuviţă de sânge. Chelnerul aduse repede ţuică, în timp ce Silvia îl pansa cu o batistă de-a ei. Se mutară la altă masă.

— Paul, de ce nu-ţi schimbi felul de viaţă?

— Cum?

— Întemeiază-ţi un nou cămin. Cu timpul, vei uita.

— Uşor de spus. Pentru asta trebuie să găsesc o fiinţă care să mă înţeleagă şi să ţină la fetiţă. Altfel, n-are niciun rost să mai frustrez copilul de dragostea maternă.

— Fata nu-i cu tine?

— Nu. A rămas acolo. Are grijă de ea o femeie pe care o plătesc.

— Dar asta e ceva groaznic, de neconceput.

— Şi totuşi, e realitatea. Ce pot face? Aici, ce să fac cu ea? Teatrul îmi ia cea mai mare parte din timp. Cine să stea cu ea? Cine s-o mângâie, s-o îngrijească şi s-o educe? Un tată care e musafir acasă?

— Bine, dar ce vină are copilul ăsta nevinovat? S-ar fi găsit şi aici poate cineva care să aibă grijă de dânsa.

— Cine?

Urmă o tăcere adâncă. Orchestra cânta un tangou lent. Câteva perechi se desprinseră de la masă şi dansau. Silvia privea fix paharul din faţă, învârtindu-l cu degetele mereu, involuntar. Paul întinse o mână peste masă, luând-o pe a ei. O strânse încet, cu gingăşie. Se priviră zâmbind fugar.

— Silvia, ce fată bună eşti tu. M-ai întrebat pe scenă de ce ţi-am mulţumit Acum îţi spun. Ţi-am mulţumit pentru clipele ce mi le-ai dăruit în timpul spectacolului. Ai jucat atât de natural, interpretarea a fost atât de convingătoare, emotivă, încât m-am molipsit şi eu. Am simţit de câteva ori că nu mai joc. Trăiam realitatea. Nu transpunerea în rol, ci realitatea însăşi.

Silvia îl întrebă încet, stins, privindu-l ţintă.

— Cum… adică?

— Te iubeam; aşa cum iubeşti în viaţă.

— Mă iubeai?

Zâmbi stingherită, lăsând capul în jos.

— Te-am jignit?

— Nu, Paul. Nu m-ai jignit cu nimic. Şi eu te-am iubit. Şi… te iubesc! Privirile se întâlniră fără voie, pătimaş.

— Silvia! Îţi dai seama ce spui?

— Da, Paul, te iubesc. Nu ştiu însă dacă…

— Taci, nu mai continua… Ştiu ce vrei să spui. Îmi eşti dragă de când repetam împreună. Însă, n-aş fi îndrăznit să-ţi spun, niciodată.

— De ce?

— Nu-mi cunoşteai viaţa, trecutul. Şi pe urmă, fata: Olga! După o pauză continuă: Va avea oare norocul să aibă şi ea o mamă?

— Da, Paul. De vreme ce este a ta, va fi şi a mea. O voi iubi ca şi pe tine, ca şi pe copiii ce poate, îi vom avea.

Copleşit, Paul îi sărută mâinile peste masă.

— De aceea ai tăcut când te-am întrebat cine o să aibă grijă de fetiţă dacă o aduc aici?

— Da, Paul, am tăcut. Nu îndrăzneam să-ţi spun. Sunt doar…

— Te înţeleg. Silvia, tu m-ai făcut alt om. O privea extaziat. Oare voi putea să-ţi răsplătesc vreodată fericirea ce mi-ai dăruit-o?

— Vei putea. Făurind amândoi un cămin nou. Aşa cum facem în teatru atâtea premiere, vom face şi în viaţă una.

— Şi cum o intitulăm?

— Premiera dragostei.

— Şi banchetul?

— La Pescăruş, începând din clipa asta şi până dimineaţă. Vom sărbători două premiere; a piesei şi a iubirii noastre.

— Atunci, să mergem.

Paul achită consumaţia, se îmbrăcară şi ieşiră în stradă. Aceiaşi fulgi mari cădeau încet peste oraşul adormit.

Pese câteva clipe, un taxi gonea la Pescăruş. Şoferul zâmbea discret, privind din când în când în oglinda de la bord. Avea şi de ce. Luiza şi Ferdinand repetau pentru prima oară scena iubirii lor.

August 1959

DILEMĂ

Motto:

Pe parcursul vieţii apar presărate diferite surprize,

pline de suspans neprevăzut.

Soarele primăvăratic se juca de-a v-aţi ascunselea cu ghemotoacele de nori ce alergau mânaţi de vânt, rostogolindu-se în cele mai fantastice forme pe albastrul infinit al cerului. În dimineaţa aceea răcoroasă, la intervale scurte, razele călduţe ale astrului se strecurau printre vălătucii de vată, măturând de la un capăt la altul personul gării înţesat de lume. Aceeaşi lume pestriţă ca în toate gările de provincie, acelaşi talmeş-balmeş de valize şi baloturi, aceeaşi vânzoleală, acelaşi ceas mare ce măsura timpul de la un tren la altul. În sala de aşteptare, cu mirosul ei specific tuturor gărilor, călătorii aşteptau cu stoicism şi resemnare ora sorocită plecării. Unii frunzăreau plictisiţi ziare şi reviste. Alţii picoteau sau dormeau de-a binelea în cele mai nostime poziţii, printre bagaje.

Pe peron, în jurul unei măsuţe, înghesuială mare; un grup de nuntaşi, cu nelipsitele flori de lămâiţe prinse de reverul hainei, cu ochii congestionaţi de somn şi feţele buhăite de băutură, jucau la Loz în plic. Naşul cumpărase o pungă de lozuri, iar nuntaşii desfăceau cu înfrigurare, de-a valma, lozurile ce umpleau pe nesimţite coşul de hârtii. Fiecare loz câştigător era urmat de chiote şi câteva înghiţituri din licoarea lui Bachus, din sticloanţele cu care erau garnisite buzunarele. La capătul peronului, departe de hărmălaia gării, un viitor cuplu familial, aştepta îmbrăţişat şi tăcut, clipa despărţirii.

Ea, de statură potrivită, îmbrăcată cu pardesiu şi o bască pe cap. El, înalt, în uniformă de marinar, cu bocancii lustruiţi. Ea, tăcută, rezemată cu capul de umărul lui, făcându-şi de lucru cu un nasture de la veston. El, ţeapăn, cu o mână îmbrăţişând-o, cu cealaltă mângâind-o. Amândoi, muţi, stană de piatră, imortalizaţi de gânduri. Lângă ei, nelipsita valiză de lemn cazonă.

Tresăriră involuntar: vocea metalică şi stereotipă anunţa la megafonul gării sosirea şi ora plecării personalului de Constanţa.

Sala de aşteptare se goli subit, umplând peronul de

bagaje şi călători înfriguraţi şi somnoroşi ce alergau îmbulzindu-se să ocupe locurile. Frânele locomotivei scrâşniră prelung, în timp ce călătorii mai sprinteni se agăţau din mers de uşile vagoanelor. Gara fiind capăt de linie, garniturile de tren veneau goale, formându-se de acolo. Şi totuşi, aceeaşi nelipsită înghesuială începu. Valizele, damigenele şi boccelele luau zborul ferestrelor, în timp ce scările vagoanelor erau asaltate de puhoiul de călători ce alergau speriaţi prin vagoane la vânătoare de locuri.

În vagonul poştal se încărcau colete, butoiaşe, lăzi şi coşuri iar înghesuiala din vagoane se domoli. Toate locurile erau ocupate, surplusul de ghinionişti stând pe valize de-a lungul coridoarelor. Pe peron rămăseseră doar cei care şi-au condus rudele şi cunoscuţii la gară. Discutau telegrafic, concis, în toate tonurile, cu călătorii ce se înghesuiau buluc la ferestre.

În acelaşi loc, părând un grup statuar, marinarul şi fata stăteau îmbrăţişaţi, cu buzele încleştate într-un sărut prelung. Şuieratul trenului ce anunţa plecarea, îi trezi din transa idilică, aducându-i la realitate. Marinarul înşfăcă valiza şi fugind de-a lungul peronului, sări sprinten pe scara unui vagon.

Trenul îşi mări viteza şi se pierdu în zare, dincolo de semafor. Lumea rămasă se risipi iar pe peronul gării nu se vedea decât fata, cu privirile aţintite în gol, în urma trenului. Marinarul ei drag plecase, ducând cu el toate simţămintele şi visele de fată îndrăgostită, lăsându-i doar dorul ce-i va ţine locul până va termina stagiul militar. Megafonul gării o trezi din apatie; se anunţa sosirea unui tren. Tristă şi gânditoare, cu ochii înotând în lacrimi, fata părăsi agale peronul, ieşind din gară.

Începu o ploaie măruntă şi rece, ce răpăia pe acoperişul gării, măturând în rafalele vântului peronul gol. Toată suflarea de călători stătea îngrămădită printre bagaje în incinta gării şi în sălile de aşteptare. Rapidul de Bucureşti intră în gară şuierând. Într-o clipă, peronul se umplu de călători, sub o mare de umbrele de toate

culorile. Cu bagajele în mâini, se scurgeau buluc la ieşirea din gară, punând stăpânire pe autobuze, tramvaie şi taxiuri. Pe peronul, iarăşi pustiu, ploaia se opri deodată, ca orice ploaie de primăvară târzie. Plutea în aer un iz de verdeaţă crudă, iar pomii din părcuţelul gării, cu mugurii plesniţi în floare, picurau lacrimi în urma ploii ce abia stătuse.

Bufetul gării, aglomerat în timpul ploii, se goli treptat, în local rămânând câţiva călători ce ţineau tovărăşie halbelor de bere. O încăpere tipică tuturor bufetelor din gări, haltă vremelnică unde călătorii vin şi pleacă de la un tren la altul, gustând câte ceva sau bând în goană câte o tărie. Câteva mese de metal, ale căror feţe de masă, erau de o curăţenie îndoielnică, scaune desperecheate, tot din metal şi reci, o sobă cu burlane date cu bronz, dar rece şi ea ca şi încăperea, un bar obişnuit cu o vitrină plină de sticle etichetate în culori ţipătoare, o listă de preţuri decolorată şi acelaşi barman în halat, ce-şi făcea de lucru în dosul tejghelei, spălând pahare.

Cam aşa arăta bufetul gării, unde urma să se deruleze o întâmplare nostimă, întâmplare ce va rămâne pentru totdeauna o dilemă fără rezolvare şi incredibilă. La o masă, trei fete chicoteau vesele şi pline de viaţă. Trei graţii ce parcă etalau frumuseţea şi tinereţea, fiecare cu specificul ei de feminitate. După genţile de voiaj şi îmbrăcăminte, păreau a fi trei turiste ce aşteptau vreun tren. Una purta costum treining în timp ce, celelalte două erau îmbrăcate în blugi şi bluze sport. Dacă adunai vârstele celor trei codane, nu depăşeai 60 de ani, cu toate că una avea vreo 24 de primăveri. Toate plesnind de sănătate, exuberante şi puse pe şotii. În contrast cu mirosul specific de băutură al bufetului, în jurul fetelor pluteau miresme plăcute de spray-uri şi cosmetice.

Ca un făcut, toate trei erau diferite privind podoaba capilară. Posesoarea treinignului albastru era blondă, tunsă à la Mireille Mathieu. A doua fată era roşcată, cu părul lung şi strâns într-o biluţă la spate, în timp ce a treia, ce părea mai matură, era brunetă, tunsă garçon. Dacă

blonda era mai retrasă şi mai timidă, în schimb, bruneta era cea mai guralivă.

Se încinsese o dispută în jurul unei fotografii care circula în mâinile fetelor. Fotografia unui tânăr cam pletos cu o barbă impunătoare era în mâinile brunetei, când roşcata interveni, vrând să ia fotografia:

— Hai, gata, ajunge. Dă-mi fotografia; să mergem. Bruneta eschivă fotografia, părând curioasă:

— O clipă, tu; ce zici că-i tipul?

— Instrumentist.

Blonda luă fotografia de la brunetă, studiind-o:

— Adică?

— Solist la filarmonică.

La care bruneta replică nostim:

— Solist, solist, dar la ce? Ţambalagiu?

Râsete cristaline izbucniră spontan, la care roşcata răspunse:

— Unde ai văzut tu ţambal la filarmonică? Eşti nostimă; nu, dragă, e baterist.

Are două tobe mari ca două cazane.

Privirea blondei deveni nedumerită:

— Şi?

— Şi ce? Tobele se numesc timpane. Bate în ele. Blonda pufni în râs:

— Mare scofală. Cine nu poate bate tobă în ritmul unei melodii? auzi tu!… Solist!

— S-o crezi tu. La timpane se bate după note muzicale, ca la orice instrument. Fotografia ajunse iar în mâinile brunetei:

Şi ai de gând să te măriţi cu bărbosul ăsta?

— De ce nu? Ce are barba cu sentimentele, cu iubirea?

— Nu are nimic, dar îmi imaginez cum ar arăta o idilă intimă cu acest bărbos.

Nu te înţeapă?

Blonda interveni cu un ton dojenitor:

— De ce eşti răutăcioasă?

Roşcata termină de băut halba spunând:

— Las-o dragă să trăncănească; are chef de glume. După care se adresă brunetei.

— Nu ştiu ce-ţi imaginezi tu, dar mie îmi place. Îl iubesc. Bruneta o apostrofă nostim:

— Vai tu! Lowe story la Focşani! Colosal!

Se stârni un râs general ce atrase atenţia consumatorilor. Răşcata strecură fotografia în buzunarul de la bluză, după care privi ceasul de la mână.

— Gata cu trăncăneala. Să facem plata şi să mergem pe peron. Peste 13 minute vine trenul.

Luând geanta de voiaj îl chemă pe barman:

— Domnule barman, fii amabil.

Barmanul care aduna halbele goale de la o masă vecină, se apropie de masa fetelor.

— Spuneţi-mi, cu ce vă pot servi?

— Nu mai vrem nimic. Faceţi, vă rog, plata. Barmanul inventarie cu privirea masa şi răspunse:

— Imediat. Aveţi de plată trei halbe, piftele şi pâine. În total, 30 de lei.

— Cum s-ar spune, chit pe chit; sumă rotundă. Ieşiţi fetelor pe piaţă cu câte

10 lei.

Vesele şi copilăroase, fetele etalară pe masă 3 o de lei, ce dispărură în buzunarul barmanului.

— Vă doresc călătorie plăcută.

În timp ce barmanul plecă spre bar roşcata se ridică în picioare:

— Haideţi fetelor, mergem?

Blonda pusă pe şotii, cu un gest teatral îi făcu loc.

— După dumneavoastră.

Se ridicară toate trei, lunându-şi bagajele, când bruneta le opri:

— Fetelor, staţi o clipă. Am impresia că barmanul ăsta ne-a cam tras pe sfoară.

Blonda o privi mirată.

— Cum aşa?

— Foarte simplu. Ne-a calculat consumaţia la cateoria a I-a. Roşcata interveni nedumerită:

— Nu înţeleg.

Bruneta se aşează din nou la masă.

— Staţi jos. Deci… dacă… La care blonda o întrerupse:

— Ce vrei să faci?

— Nu mă întrerupe: deci, trei halbe… trei piftele şi trei felii de pâine. Da, aşa e. Dacă bufetul este de categoria a II-a, consumaţia face 25 de lei. Blonda o apostrofă hotărâtă:

— Şi ce-i cu asta? Tu vorbeşti? Tu nu faci la fel?

— Ba da, dar mi-a venit o idee. Contrariată, roşcata se aşează la masă:

— Ce idee îţi poate veni la bufetul ăsta de tranzit? Ochii brunetei clipiră misterios:

— Vreţi să ne distrăm puţin? Curioasă, blonda se aşează şi ea:

— Să ne distrăm? Ce-ţi veni?

— O să vedeţi imediat. Dacă, într-adevăr, consumaţia este aşa cum am calculate-o eu, atunci am să-i servesc barmanului povestea cu leul.

— Care leu? Nu mai înţeleg nimic. Haideţi, fetelor să mergem; ne dăm în spectacol.

Fermă, bruneta o îmbrânci pe roşcată la locul ei.

— Nu, nu, vreau să-l punem pe domnul barman cu boticul pe labe şi să mă amuz puţin. Domnule barman!

Barmanul umplea halbele cu bere la bar.

— Da, fetelor, sunt aici. Ce doriţi?

Bruneta, plină de prestanţă şi serioasă, îl chemă la masă.

— Fiţi amabil, vreţi să veniţi puţin?

Ştergându-se pe mâini, barmanul veni la masă.

— Da, fetelor, vă ascult. Mai doriţi să consumaţi ceva?

— Nu, domnule barman. Aş vrea’s vă întreb ceva.

— Vă ascult.

— Ce categorie este localul de care aparţine bufetul ăsta? Oarecum surprins barmanul îi răspunse:

— Probabil că nu vă place ambianţa şi cum sunt

serviţi clienţii. Aveţi dreptate; dar asta e situaţia. Ospătari nu avem iar localul este de categoria a II-a. Ce vreţi, ca orice bufet de gară provincială.

Bruneta îl sfredeli cu privirea.

— Nu ambianţa bufetului m-a surprins, domnule barman, ci altceva…

— Adică? Spuneţi. Vă ascult.

— Dacă bufetul este de cateoria a II-a, cum ne-aţi confirmat dumneavoastră, de ce ne-aţi calculat consumaţia la catergoria a I-a?

Fâstâcit, barmanul îi răspunse precipitat:

— Cum aşa? Nu se poate.

— Ba se poate, domnule barman. După calculul meu, consumaţia este calculată la categoria a I-a. Vă rog s-o recalculaţi.

Încurcat, barmanul începu să se scuze:

— Poate am greşit la calcul. Se mai întâmplă. Aşadar, aveţi câte o bere, o putea şi o chiflă de trei ori. Total…25 de lei.

— Iar noi v-am dat câte 10 lei.

Serviabil, barmanul puse pe masă o monedă de cinci lei.

— Aveţi dreptate. Vă rog să mă scuzaţi. Poftim diferenţa şi vă rog încă o dată să mă iertaţi.

Zâmbind, bruneta îi răspunse:

— Nu face nimic, dar mai am o rugăminte: daţi-ne monede de un leu. Să ne împărţim egal banii.

Prins în joc, barmanul schimbă moneda, punând pe masă 5 monede de câte 1 leu.

— De ce nu? Deşi nu văd cum o să împărţiţi în mod egal 5 lei la trei, că atâtea sunteţi.

Luând monedele, bruneta începu împărţeala:

— Foarte simplu; uite-aşa: luaţi fetelor – după ce dădu roşcatei şi blondei câte un leu, bruneta continuă: aşa; şi acum să iau şi eu un leu;

Râzând, barmanul o întrebă:

— Amuzant. Şi mai departe, ce faceţi? V-au rămas 2 lei. Pe ăştia, cum îi împărţiţi la trei?

— Nu-i mai împart. Ţi-l dau dumitale pentru o pungă de pufuleţi pe care-i vom mânca toate trei, în tren.

Surprins plăcut de inteligenţa fetei, barmanul o lăudă:

— Eşti isteaţă, domnişoară! Iată ce nu mi-ar fi trecut prin cap. Imediat. Se duse la bar şi veni cu o pungă de pufuleţi.

— Poftim.

— Mulţumesc.

Bruneta îndesă punga în geanta de voiaj, în timp ce barmanul, cu un ton conspirativ, continuă:

— Şi totuşi, n-aş reuşit să rezolvaţi calculul.

Bruneta începu să-l tragă de limbă, prefăcându-se mirată:

— De ce? Fiţi mai explicit.

— Simplu. Punga cu pufuleţi costă 3 lei. Deci, acuma, trebuie să dai dumneata un leu.

Privindu-l, bruneta îi răspunse calmă:

— Ştiu că pufuleţii costă 3 lei. Dar după calculul meu, nu trebuie să vă dau niciun leu.

— Cum aşa?

Dându-i cei 2 lei de pe masă, bruneta îi răspunse, zâmbind:

— Uite-aşa! Luând 2 lei care au rămas de la împărţeală şi cu leul care v-a rămas de la calcul, fac exact 3 lei.

Barmanul o privi nedumerit.

— Ce leu mi-a rămas, domnişoară? Observ că vă arde de glume.

— Ba nu glumesc deloc.

Oarecum jenată, roşcata interveni:

— Hai dragă să plecăm. Trebuie să vină trenul.

— Stai jos! Vreau să-l lămuersc pe domnul barman. Enervat, barmanul ridică tonul;

— Ce să mă lămureşti, domnişoară?

— Veţi vedea imediat. Un calcul foarte simplu, domnule barman. Mai bine zis, o problemă de matematică pentru ciclul primar.

Barmanul începu să-şi iasă din fire:

— Ce problemă, domnişoară? Ce-i scorneala asta, cu leul?

— Nu-i nicio scorneală, dar nu vă enervaţi, vă rog. S-o luăm logic. De data aceasta întrerupse blonda:

— Dragă, nu are rost să…

— Nu mă întrerupe. Domnule barman, câţi bani ţi-am dat, fiecare, la început? Privind consumatorii care asistau la discuţie, barmanul răspunse hotărât:

— Câte 10 lei.

— Foarte bine. Adică, în total, 30 de lei. Câţi bani ne-ai dat înapoi?

— Unde vrei să ajungi, domnişoară?

— Nicăieri, decât să vă demonstrez că v-a rămas un leu. Fierbând şi plin de nervi, barmanul explodă:

— Asta-i culmea! N-am de lucru şi ascult balivernele dumitale. Bine, fie: v-am dat înapoi 5 monede de un leu, adică 5 lei.

— Perfect. Din aceşti 5 lei, am luat fiecare câte un leu. De acord?

— Da, aşa e; şi ce-i cu asta?

— Veţi vedea imediat. Dacă am dat fiecare câte lo lei şi am primit înapoi tot fiecare, câte un leu, cât costă, de fapt pe fiecare consumaţia?

— Nouă lei.

— Exact. Şi acum să facem un calcul elementar; cât fac 3 ori nouă? Plin de superioritate, barmanul îi răspunse prompt:

— 27.

— Da, aşa este. Observ că cunoaşteţi tabla înmulţirii. Dar e firesc, ţinând cont că aveţi de calculat opt ore zilnic. Să calculăm mai departe: deci: 3 ori nouă fac 27. Pentru pufuleţi, v-am dat 2 lei. De acord?

— Da.

— Şi acum, calculul final. Cât face, domnule barman 27 + 2? Adică, consumaţia noastră, plus banii pentru pufuleţi.

Nerealizând cursa încă, barmanul răspunse:

— 29.

Stăpână pe situaţie, bruneta jubilă:

— Dumneata ai spus-o! Asta am vrut. Acum, ai înţeles? Sincer şi candid, barmanul nu pricepu nimic.

— Ce să înţeleg?

— Iar o luăm de la început? Hai, domnule barman, să fim serioşi. Dacă 27 + 2 fac 29, atunci unde este leul? Adică diferenţa până la 30 de lei ce ai primit-o de la noi?

De data aceasta, barmanul rămase perplex. Pur şi simplu nu putea realiza problema. Căzut pe gânduri, după o pauză lungă, bâigui:

— Aşa e! Asta-i culmea! mai trebuie un leu!

La care bruneta, pusă pe şotii, îi replică învingătoare:

— Exact diferenţa ce mi-o cereai dumneata pentru pufuleţi. Suntem chit? Consumatorii începură să şuşotească zâmbind, surprinşi de problemă.

Năuc, barmanul murmură:

— Suntem, domnişoară. Dar nu pot înţelege cum… Privindu-l triumfătoare, bruneta îl întrerupse:

— Gândeşte-te şi judecă, domnule barman. Dacă nu reuşeşti să afli unde este leul, atunci apelează la domnii de aici. Cu bunăvoinţa lor, poate vei afla. Ridicându-se, bruneta îşi privi ceasul. Să mergem, fetelor; trebuie să sosească trenul.

Se aprpie de barman şi îi şopti plină de farmec:

— Şi acum, dragă colega, fiindcă tot plec, să-ţi fac o mărturisire: sunt de profesie ospătară, iar tot ce s-a petrecut aici ia-o drept glumă. De acord?

Barmanul o privi prostit, schiţând un zâmbet:

— De acord, colega. Bine… dar leul…

Cu geanta de voiaj în mână, bruneta îl apostrofă nostimă:

— Nu, nu, nu! Amice şi coleg de breaslă. Nu-ţi spun unde este leul.

Caută-l: poate că până la urmă îl găseşti în junglă. La revedere!

În râsetele consumatorilor, fetele părăsiră bufetul, pierzându-se în puhoiul de călători ce împânzeau peronul.

Barmanul se duse la bar şi începu să umple halbele cu bere.

Prima halbă se umplu revărsând spuma, în timp ce barmanul silabisea de unul singur, absent la tot ce se întâmpla în jur:

— 3 ori 9 fac 27… plus 2… fac 29… Ce chestie!… Mai trebuie un leu!… Unde-i leul?…

Iunie 1986

DEZILUZIE

Motto: *Imaginaţia joacă uneori feste, neavând nicio legătură cu realitatea*.

O ploaie măruntă de toamnă târzie mătura frunzele ruginii în rigolele gării. Din când în când, vocea metalică a megafonului anunţa plecarea sau sosirea vreunui tren. Pe peronul pustiu, lângă chioşcul de ziare, un câine maidanez, cu mulţi chiriaşi în blană, trăgea de zor la chitară: se purica. În sala goală de aşteptare, pe o bancă, o pereche tânără se giurgiulea. Probabil că unul din ei urma să plece undeva. La megafon se anunţa plecarea ultimului tren. Din bufetul gării apărură trei bărbaţi.

Grăbiţi, se apropiară de trenul anunţat. Turmentaţi în urma vizitei la bufetul gării, se îmbrăţişară, sărutându-se zgomotos pe obraji. Doi din ei se suiră precipitat în trenul ce se puse în mişcare. Al treilea, pe peron, le făcea mereu cu mâna.

Rămas singur, bărbatul privea în gol, absent, sughiţând mereu. La un moment dat, începu să se agite, mergând de-a lungul peronului. Când la dreapta, când la stânga. În final, ridică mâinile şi se aşeză pe bordura peronului, râzând în hohote.

Un ceferist se apropie de el.

— Fiţi amabil, nu mai staţi acolo. Nu este voie şi poate fi periculos. Bărbatul îl privi râzând şi sughiţând în răstimpuri.

— Periculos aţi spus? De ce?

— Cum de ce? Staţi la o distanţă de un metru până la şine. Vă daţi seama? Ameţit, bărbatul îl privi vesel, tot sughiţând.

— Da… aveţi dreptate! Dacă mai stau aici, e posibil să boţesc vreo locotmotivă.

Clătinându-se, omul se ridică de pe bordură. Începu să râdă iar. Ceferistul îl privi mirat.

— Nu vă supăraţi, dar nu înţeleg, de ce râdeţi cu atâta poftă? Fără să vreau, am văzut scena despărţirii. Aţi condus doi prieteni la tren.

— Tocmai aici e chichiţul. Începu din nou să râdă.

— Ce chichiţ? Nu înţeleg!

— Nu înţelegi? Nici eu! auzi, ce chestie! Ce încurcătură!

— Vreţi să fiţi mai explicit?

— De ce nu? – izbucni iar în râs. Imaginează-ţi, dragule ceferist, ce înseamnă când o iei la măsea. Ne-am chitrofonit toţi trei la bar.

— Şi? Ce-i de râs?

— Păi, cum să nu râd domnule, când prietenii mei, care m-au condus la gară au plecat cu trenul, iar eu, care trebuia să plec, mă aflu acum aici. Şi toate astea, numai din cauza bufetului gării. Am băut toţi trei ca nişte porci. Nişte dobitoci! Acum ai înţeles?

Ceferistul îl privi câteva clipe şi, dându-şi seama de realitate, izbucni şi el în râs.

— Eşti dulce, nene! auzi ce chestie! Din cauza băuturii aţi inversat rolurile.

Bună, bună de tot! Acu’ ce faci?

— Ce să fac? Nu ştiu!

— Du-te la casa de bilete şi reprogramează-ţi biletul pentru trenul următor.

— Se poate?

— De ce nu? Hai, du-te şi mai domol cu şnapţul.

— Mulţumesc!

Râzând, ceferistul plecă, intrând în biroul de mişcare.

Clătinându-se, tot râzând, bărbatul o luă uşor spre casa de bilete. Cât priveşte bufetul gării, linişte şi pace. Haltă trecătoare pentru toată suflarea ce pleca sau venea cu trenul.

Dar iată că liniştea fu tulburată de un incident

nostim. Cu o halbă în mână, un tip fandosit şi înţolit la patru ace, se apropie de o masă ocupată.

— Fiţi… fiţi… fiţi amabil, pot… pot să iau loc… la… la… la masa asta? De după un ziar apăru chipul unui bărbat între două vârste.

Îl privi câteva clipe, după care răspunse enervat:

— As… as… ascultă dom… dom… Domnule, cum îţi per… per… permiţi să… să… mă în… în îngâni?

— Vă… vă… vă rog… să… să… să mă scuzaţi. Cum?… Cum?… Cum mi-aş permite aşa… aşa, aşa ceva?

Bărbatul îl privi suspicios:

— A… a… adi… adică e… eşti… eşti… bâl… bâl… bâlbâit?

— Nu… nu… nu domnule!

— A… a… atu… atunci?

— Sunt… sunt… sunt câcâit.

— A… a… a… aşa? Îmi… îmi… îmi dai vo… voie… Îi întinse mâna.

Fu… Fu… Ful… Fuleanu!

— În… încântat! îi strânse mâna. Cur… cur… Curduman! urmă un dialog plin de haz, spre amuzamentul celor din jur.

Coincidenţa a vrut să-i întâlnească pe un câcâit şi un bâlbâit. Cum s-ar spune, involuntar, tusea şi junghiul şi-au dat bineţe.

Barmanul debarasa mesele de farfurii şi halbele goale, când în bufet apăru un bărbat tânăr, înalt, bine făcut şi foarte frumos. O frumuseţe tipic masculină, cu păr cârlionţat, ochi negri şi pătrunzători, adumbriţi de sprâncene arcuite, bărbie proeminentă şi un nas drept.

În contrast cu aspectul atât de plăcut şi atrăgător, era îmbrăcat simplu, ca orice muritor de rând. Pe braţ, un trenci de ploaie, iar în mâna dreaptă, o servietă burduşită şi grea.

Privi o clipă prin local, se apropie de o masă liberă şi puse pe un scaun servieta şi trenciul. Cu o balbă de bere comandată la bar, se aşeză la masă, îşi aprinse o ţigară şi începu să frunzărească un ziar. La un moment dat simţi în

aer un miros de colonie ieftină. Ridică privirea din ziar şi constată că era studiat de o femeie foarte tânără. Roşcată, tunsă scurt, cu un năsuc cârn, privire languroasă şi buze rujate cam strident, tânăra îl privea, vrând parcă să-l hipnotizeze. Cu o fustă mini-jup şi un decolteu foarte provocator ce apărea de sub sacoul descheiat, părea o piţipoancă ieşită la vânătoare. Se priviră câteva clipe reciproc. Cu un mers de felină, tânăra se apropie tiptil de masă. Privi oarecum mirată pachetul de ţigări şi cu o voce cam ironică rupse tăcerea:

— Vai tu!... Mărăşeşti!... Chibrit!... Surâzând, bărbatul o privi oarecum mirat.

— De ce te miri? E oprit cumva fumatul în local?

— Nu, vai de mine! Cine spune asta? Voi bărbaţii, preferaţi de obicei ţigările tari. Eu nu fumez decât ţigări Pinguin. Ştii, sunt cu filtru şi au o aromă mentolată, trăsnet!

Jargonul de trotuar al fetei îl făcu pe bărbat să zâmbească.

— Şi ce-i cu asta? Fiecare fumează cei place.

— Aşa e, ai dreptate. Urmară câteva clipe de tăcere. Dar ne-am luat cu vorba. Îmi dai voie să mă aşez puţin şi să trag câteva fumuri?

— De ce nu? Ia loc!

— Mersi! mai stăm şi noi la un pahar de vorbă. Ştii, cu golanii şi beţivii din bombe, nu prea ai ce discuta. Pe când tu, pari mai scuturat... mai şic.

Bărbatul începu să râdă. Femeia scoase din buzunar pachetul de ţigări şi bricheta. Aprinzând o ţigară, continuă:

— Aşa, care va să zică. Nu te-am mai văzut pe aici. Eşti în vâjâială?

— Cum adică?

— Adică, eşti din partea locului sau pur şi simplu în trecere?

— În trecere, adică în delegaţie. Mai pe scurt, în interes de serviciu.

— Vai tu! Şi ce interes de serviciu ai?

— Sunt trimis de la Bucureşti de la o comisie de

control. Am cameră rezervată la hotel. Mâine încep inventarierea unui magazin universal care are probleme.

— Aoleu!!! Cameră rezervată!… Inventar!… Control! … Îl privi fix. Eşti sticlete!!!

Femeia se ridică precipitat şi-şi luă ţigările de pe masă. Bărbatul, amuzat la culme, începu să râdă:

— Hai că eşti nostimă! O luă de mână. Stai jos şi nu te mai speria. Femeia îl privi neîncrezătoare.

— Atunci?

— Atunci ce? În necunoştinţă de cauză, confunzi anumite cuvinte contabile cu anchetele poliţiste. Sticleţii, cum le spui tu, stau bine mersi în colivii sau în copaci, iar poliţiştii îşi văd de treburile lor. Clar?

— O fi. Dar dacă mă minţi?

— Ce interes aş avea? Încă o dată: stai liniştită. Sunt revizor contabil care controlează gestiunile şi actele contabile. Ai înţeles?

Femeia se aşeză răsuflând uşurată.

— Să zicem că da. Ce sperietură mi-ai tras! Asta-mi mai lipsea. Un proces verbal de amendă.

Bărbatul o privi mirat.

— Amendă ai spus? Nu înţeleg.

Oarecum stingerită, femeia îşi aprinse altă ţigară, rămânând tăcută. Bărbatul insistă.

— De ce taci? Te-am întrebat ceva. Ce-i cu amenda? Ce legătură ai tu cu poliţia?

— Niciuna. Numai că treaba este inversă. Eu n-am nimic cu poliţia. În schimb, poliţiştii mă vânează zi şi noapte.

— Te vânează? De ce?… Eşti cumva hoaţă?

— Da, sunt hoaţă, dar nu fur nimic. Decât bărbaţii dispuşi să-şi petreacă o noapte cu mine. – făcu o pauză – Na, că m-am dat de gol!

Oarecum stingeriţi, tăcură amândoi.

Absentă, femeia învârtea cu degetul pachetul de ţigări pe masă. Bărbatul îi apucă uşor mâna peste masă şi opri degetul ce învârtea pachetul. Cu vocea scăzută, încercă să o liniştească.

— Hai, gata… Nu te mai frământa. N-are rost. Te-am înţeles. Fiecare om îşi alege în viaţă o meserie ca să poată supravieţui. Destinul fiecărui muritor este implacabil şi nu poate fi schimbat la comandă. Unii ajung bogaţi iar alţii n-au ce mânca. Unii conduc o ţară, iar alţii zgândăre prin gunoaie. Asta e, n-ai ce face. Ai înţeles?

— Da, am înţeles şi încă foarte bine. Fiecare cu destinul lui. Tu – revizor contabil, iar eu o târfă ce trăieşte de azi pe mâine, vânzându-şi trupul oricărui bărbat, ce este dispus să plătească pentru o noapte albă de plăceri. Ei na, am căzut într-o melancolie blegoasă. Gata!… Am trăncănit destul. Apropo, zici că ai o cameră rezervată la hotel?

— Da, am de lucru cel puţin o săptămână.

— Perfect. Am găsit omul. Ce zici? O facem? N-am mai fost la un hotel de nu mai ţin minte. M-am săturat de boscheţi, şosele şi cabine de maşini.

Bărbatul privi încurcat.

— Bine… dar…

— Niciun dar. Acum am ocazia să fac şi eu o baie ca tot omul, într-o cadă la hotel.

— După o pauză – Uite cum facem; mergem împreună la hotel, mă treci la recepţie drept soţie, fac baie, ne distrăm, mi-o tragi, fac iar baie şi dispar ca măgarul în ceaţă. Nu te cunosc, nu mă cunoşti. Ce zici? De acord?

Tăcere. Stingherit, bărbatul o privea cu un aer de adolescent.

— De ce taci? Curată pleaşcă. Aşa chilipir mai rar. A! Să nu uit! Ţinând cont că ai cameră şi că eu fac o baie, tot tacâmul face o sută de lei. Bine? Batem palma? Şi încă ceva?

— Zâmbitoare, îşi şopti peste masă: În tarif intră şi prezervativul. Treacă de la mine.

Bărbatul sorbi din halbă privind-o cu mirare.

— Dar expeditivă mai eşti! mai ceva ca un afacerist!

— Aşa sunt eu. Ce-i în guşă, şi-n căpuşă.

— O fi, dar nu se poate.

— De ce?

— Foarte simplu. Dar maintâi, să te întreb ceva. Ştii cumva ce-i acela un bugetar?

— Nu.

— Am bănuit. Fii atentă. Bugetar înseamnă o persoană care munceşte la stat cu o leafă fixă lunară Adică, un lefegiu. În funcţie de calificarea ce o are, salariatul variază de la unul mic, la unul mare şi este în general mic.

— Şi ce-i cu asta?

— Este. Întreprinderea unde lucrez îmi dă pentru deplasare o diurnă de 30 de lei pe zi. Asta înseamnă că trei zile de diurnă, fac cât tariful ce mi l-ai cerut. Ori, aşa ceva nu-mi pot permite. Asta e. Te rog, nu te supăra. Bărbaţi sunt destui şi trenuri vin multe.

— Aşa, care va să zică. Domnul n-are bani. Pauză lungă. Bine, fie; încă o dată, treacă de la mine. Fiindcă îmi eşti foarte simpatic, şi-mi placi la nebunie, nu-ţi mai cer niciun sfanţ. Mergem la hotel, mă călăreşti toată noaptea, iar dimineaţa, pa şi pusi!

Bărbatul, oarecum jignit în amorul propriu, îi replică, privind-o ofensat:

— Te rog nu te supăra, dar nu pot accepta niciodată să fiu considerat de cineva drept gigolo.

Femeia începu să râdă.

— Opa!!… Frumuşelul are vocabular sexual. Auzi colo: Gigolo! Şi ce-i cu asta? Doar nu-ţi dau bani. Nu-ţi ofer decât trupul meu şi atât.

— Ştiu, ai dreptate.

— Se priviră un timp – Şi totuşi… nu se poate.

— Şi de ce mă rog? Nu-ţi plac?

— Ba da, dar…

— Dar ce?

— Te-ai uitat la mâna mea? îi întinse mâna peste masă.

— Văd, am văzut de la început. Ai verighetă. Eşti însurat. Şi ce-i cu asta?

Ce are sula cu prefectura?

— Are. N-aş putea să-mi înşel soţia niciodată. Am familie, copii şi-mi iubesc sincer soţia. Încă o dată, te rog să nu te superi.

Ofensată, femeia înşfăcă pachetul de ţigări de pe masă şi bricheta, o îndesă în buzunar, îl sfredeli cu privirea şi îi şopti, şuierând peste masă:

— Păcat de frumuseţea şi de tinereţea ta. Ori nu ştii ce-i aia o aventură de o noapte, ori ai probleme sexuale. În orice caz, dacă te răzgândeşti, mă găseşti la bufetul gării. Acolo este vadul meu preferat. Curleta îţi stă la dispoziţie. A, uitasem; aşa m-au poreclit cei de la gară. Aşadar, întreabă de Curleta. Ai pricipit?

După o scurtă pauză se ridică brusc în picioare şi îi şopti ultimul cuvânt fatal: Impotentule!!!...

Ieşi val-vârtej din local lăsând o dâră dulceagă de colonie.

Blocat pe moment de atitudinea femeii şi de cuvântul calificativ ce i-a fost atribuit, bărbatul răsuflă uşurat. Auzi vorbă? Impotent! Scăpase de o mare belea. Zâmbind de cele întâmplate, îşi luă servieta şi trenciul şi părăsi bufetul gării, îndreptându-se alene spre staţia de autobuze. Ajuns la hotel, luă camera în primire, făcu un duş, se băgă în pijamale, aprinse o ţigară şi începu să studieze un dosar.

Rumoarea străzii se auzea estompat, întreruptă strident din când în când de ambalajul motoarelor şi claxoane.

La un moment dat, atenţia îi fu atrasă de ceva ciudat. În cameră se auzeau foarte încet, crâmpeie de vorbe. Părea o voce de femeie şi una de bărbat. Vorbele se auzeau înăbuşit şi nu se înţelegea nimic. Curios, privi în direcţia de unde se auzea dialogul. Pe unul din pereţii camerei era atârnată o imitaţie grosolană de tapiserie. De acolo se auzeau vocile. Se apropie de tapiserie. Acum vocile se auzeau mai bine. Pipăi tapiseria şi constată o surpriză. Sub tapiserie era mascată o uşă ce dădea în camera cu pricina. Ascuns după tapiserie, lipi urechea de uşă. Acum dialogul de dincolo se auzea clar. Precipitat, aduse repede un scaun, se aşeză şi, lipindu-şi urechea de uşă, începu să

asculte. Era clar că dincolo era o pereche. La un moment dat auzi ceea bărbatului:

„Eşti gata?” După care, vocea femeii: „Da, putem începe”.

Se auzi o scârţâială de pat. Pe bărbat îl trecură sudorile. Involuntar, asista auditiv la o partidă de sex.

Se auzi din nou vocea femeii:

„Aşa... aşa... Apasă... apasă cu putere... nu te lăsa! Bine... bine!... Încă puţin!... o ţâră!... încă!... încă puţin”, aproape că am reuşit!!!”

Scârţâiala patului se auzea foarte clar într-un ritm drăcesc. Cu urechea lipită de uşă, bărbatul începu să-şi imagineze diferite poziţii de sex.

Vocea femeii continuă:

„Nu te lăsa!... Aşa!... Aşa, Nelule!... Apasă!... Încă puţin”... Scârţâiala încetă.

„Degeaba, n-am făcut nimic”. Vocea bărbatului replică:

„Şi acum, ce facem?”

„Nu ştiu, trebuie să terminăm treaba. A, stai aşa, eu sunt mai grea. Mă sui eu deasupra. Bine?”

„Cum vrei. Hai, treci deasupra”.

Bărbatul simţi că explodează. Era excitat la maximum. Era înnebunit că nu putea vedea nimic. Examină clanţa uşii; avea gaură pentru cheie. Privi prin gaură. Ghinion. Clapa de la gaură era lăsată pe partea cealaltă. Exasperat, aduse repede briceagul din servietă, trase poansonul de găurit cu vârf şi începu să sfredelească plin de îndârjire în locul unde grăsimea uşii era mai subţire. Dincolo, scârţâiala reîncepu într-un ritm infernal, urmată de îndemnuri ce veneau din partea bărbatului:

— Hai, Veto!... Hai!... Lasă-te cu putere! Împinge cât poţi!... Aşa!... Încă puţin!... Apasă... apasă!

Scârţâiala ajunse la apogeu. Transpirat şi excitat, bărbatul sfredelea de zor uşa, în ritmul scârţâielii de alături.

Deodată se aşternu liniştea. Nu se auzeau decât gâfâielile celor doi. Deci, partida de sex se terminase.

Bărbatul se opri din sfredelit. Pe dracu'! se auzi din nou vocea bărbatului:

— Veto, simt că înnebunesc. Iar n-am făcut nimic... Nici tu şi nici eu n-am reuşit. Şi acum, cum rămâne?

— Pe mine mă întrebi? Nu ştiu. Cheamă pe cineva. Poate în trei, reuşim.

— Eşti nebună? auzi vorbă?... Să mai chem pe cineva!! Ce-ţi tună prin cap?... Dar... stai aşa. Ce idee! Doar noi suntem doi. Ce-ar fi?... Da!! Poate reuşim!!... Ştii ceva? Hai amândoi deasupra"!

Bărbatul rămase blocat. Nu mai înţelegea nimic. Cum amândoi deasupra? Ce se întâmplă în realitate dincolo de uşă? Scârţâiala reîncepu într-un ritm mai lent. Bărbatul, exasperat, reîncepu îndârjit sfredelitul uşii. La un moment dat, pansonul briceagului străpunse uşa.

Norocul a făcut că în dreptul găurii se vedea patul. Privi. Rămase perplex. Nu-i venea să creadă. Stupoare. La aşa ceva nu s-ar fi gândit. Realitatea întrecea toate aşteptările. DEZILUZIE!!! Deziluzie totală! Privea şi nu-i venea să creadă.

Începu să râdă înfundat. Ce înseamnă imaginaţia omului! La ce s-a gândit şi ce vedea!!!...

În mijlocul patului, cocoţaţi amândoi pe o valiză enormă de voiaj, doi bătrânei se chinuiau apăsând mereu, vrând să închidă clapele valizei. El, slab şi îndesat. Ea, mică şi foarte grasă. Parcă erau Pat şi Patachon.

Râzând bine dispus, bărbatul ieşi de după tapiserie, se îmbrăcă şi plecă glonţ din hotel. Nerăbdător, se sui într-un traseu de gară. Avea de gând să se ducă la bufetul gării. Ce mai contau trei zile de diurnă? Poate avea norocul să dea peste Curleta. Cine ştie?... Poate!!!

Martie 2006

GHEŞEFT

Moto: *O prietenie sinceră şi dezinteresată este echivalentă cu floarea reginei*.

Se găseşte foarte rar.

I.

Miez de vară. O căldură toridă învăluie orice suflare

într-o moleşeală plăcută, ce te îmbie parcă la somn. Nicio adiere, niciun tremur de frunze, niciun ciripit de pasăre. Nimic. Totul e încremenit. Până şi fumul de la coşul brutăriei părea imortalizat de pensula vreunui pictor. În vălătuci alburii, se ridică domol, drept, destrămându-se alene pe albastrul infinit al cerului. Şi totuşi, liniştea mahalalei fu curmată brusc de lătratul şi schelălăitul câinilor de prin curţi, ce parcă erau cuprinşi de panică. Aveau şi de ce. Un zgomot infernal, îndepărtat, se auzea din ce în ce mai tare, punând stăpânire pe tot ce ieşea în cale.

În capătul străzii, într-un alai frenetic, veneau ursarii. Tunete de tobă bubuind, ritm de tamburină zăngănită, o trompetă răguşită ce iurla strident scoţând sunete fără nicio noimă şi clinchete de clopoţei, prinse de gleznele celor patru ţigani care parcă erau traşi la indigo. Pletoşi, mustăcioşi şi foarte tuciurii. Ursarul, care părea mai în vârstă, cu un ciomag în mână şi cu lanţul în cealaltă, îl îmboldea pe moş Martin să se ridice în două picioare. Într-adevăr, un moş, o copie tristă a naturii, cu veşnicul belciug în nas, răpănos şi murdar, cu loloţi şi scaieţi în blana roasă, cu privirea absentă, abulică.

Din când în când, scotea câte un răget plin de deznădejde, cerând parcă îndurarea şi mila celor din jur. Un ilic slinos, încărcat cu ciucurii roşii şi zurgălăi îi încorseta trupul costeliv. Ursarii erau urmaţi de o ceată zgomotoasă de copii ce ţopăiau veseli şi plini de viaţă, într-un vacarm asurzitor. Cu mic cu mare, oamenii apăreau buluc la toate porţile, privind curioşi la alaiul zgomotos ce trecea încet prin faţa caselor. La fiecare poartă, ţiganul întindea tamburina, cerşind pomană. Fiecare dădea ce putea. Unii câte un gologan, alţii d-ale mâncării: pâine, fructe, brânză sau slănină, ce dispăreau în desaga mare a ţiganului.

Încet, încet, toată hărmălaia se pierdu în depărtare, iar vacarmul se estompă uşor, puţin câte puţin. Până nu se mai auzi nimic. Doar câte un câine încă speriat, mai lătra din când în când. Porţile curţilor s-au închis şi liniştea puse

iar stăpânire peste mahala. Viaţa îşi urma cursul firesc, cu întâmplările triste sau vesele, predestinate vieţii cotidiene, ce punea pecetea destinului fiecăruia, indiferent de starea socială.

O întâmplare nostimă şi cam delicată se petrecea chiar peste drum de găzărie. La umbra unui pom, cu limbile scoase de un cot, o pereche canină, încârligată, atrase atenţia unui dop de fetiţă ce trecea pe acolo, însoţită de bunica ei. Curioasă ca orice copilaş, gâgâlicea se opri din mers.

— Mamaie, de ce cuţu şi cuţu sunt lipiţi unul de altul?

Neprimind niciun răspuns, ghindocul întinse mânuţa, arătând spre cele două potăi.

— Le-a legat cineva cozile?

Surprinsă de asemenea întrebări trăsnite din mintea unui copil, femeia înşfăcă fetiţa în braţe şi iuţi pasul, bodogănind afurisenii la adresa celor două javre.

Pe o străduţă lăturalnică, altă dandana. Doi plozi mai măricei jucau ţurca. Pocnită cu putere, ţurca vâjâi prin aer şi se opri în geamul unei case, făcându-l zob. Zornăitul geamului spart sperie un stol de vrăbii dintr-un pom. Într-o clipă, tot roiul de vrăbii ţâşni, ciripind în cor, dispărând în alţi copaci. Câteva clipe, puştanii au rămas înmărmuriţi. Brusc, poarta curţii se deschise şi un bărbat voinic, cu un băţ în mână apăru în prag. Aruncă o privire la geamul spart, trase o înjurătură, privi în jur şi dădu cu ochii de cei doi baistruci încremeniţi de spaimă.

— Bă, puşlamalelor, care din voi a spart geamul?

Linişte. Cei doi îl priveau fix, stană de piatră, neştiind ce să spună.

— Mă ştrengarilor, vreţi să pun băţul pe voi? De ce tăceţi? V-am întrebat ceva!…

Pauză. Înlemniţi de frică, plozii continuau să-l privească fix, fâstâciţi, ca nişte hoţi prinşi la găini. Unul din ei, mai îndrăzneţ, îngăimă ceva.

— Ai spus ceva? De ce taci? Voi chiar vreţi să vă cotonogesc?… Bine!

Cu bățul în mână, păgubașul făcu doi-trei pași spre ei. Îngrozit de ce putea să pățească, puștiul rupse tăcerea:

— Nene, nu noi am spart geamul.

— Dar cine, mă împieliţatule? S-a spart singur? Sau a venit în zbor vreun porumbel şi a spart geamul cu ciocul?

Furios, din câţiva paşi, ajunse în faţa lor, cu bățul ridicat.

— Nu!… Nu da, nene!… Nu noi am spart geamul!

— Dar cine, mă? Sfântul Sisoe?

— Nu, nene, un băiat mai mare a tras cu praştia într-o vrabie şi a nimerit geamul.

— Şi de ce n-ai spus nimic până acum? Unde a dispărut puşlamaua? Văzând că minciuna a prins, puștiul căpătă curaj. Întinse mâna arătând strada în lungul ei.

— Pe acolo, pe acolo a fugit, nene!

— Unde, pe acolo? Nu văd nimic!

— Păi, la primul colţ, unde e tutungeria, a luat-o la fugă.

— La stânga ai spus? Paştele mamei lui de derbedeu! Ei, lasă că-i pun eu pielea pe băţ!

Furios peste măsură, o rupse la fugă în direcţia arătată, în timp ce boroboaţele îşi luară picioarele la spinare şi dispărură în direcţia opusă, după primul colţ. Ce să-i faci? Mai sunt şi oameni mari păcăliţi de cei mici. Asta-i viaţa.

Pe strada aproape pustie, apăru o birjă rătăcită în galopul molcom al cailor pe caldarâmul încins. În spatele trăsurii, agăţat cu mânuţele de axul roţii, altă podoabă. Un pici de câţiva anişori, călătorea gratis, nestingherit şi plin de sine. Un mic vagabond, un ştrengar poznaş, ce se lupta cu viaţa şi învăţa de mic cum să trăiască. Neavând clienţi, trăsura coborî comol strada Traian, o luă pe strada Tecuci, tot la vale, coti pe strada Mavramol şi se opri o clipă la statuia lui Costache Negri, lăsând loc unui tranvai să treacă. Acesta o luă pe strada Brăilei în sus. În clipa aceea, piciul îşi dădu drumul din spatele trăsurii şi o luă ţopăind spre Vadul Raşcu. Un năsuc cârn, ochi jucăuşi, blond, cu părul răvăşit şi un zâmbet ştrengăresc, părea un fel de

Gavrouche, un vagabond pierdut în viaţa cotidiană, un copil din flori, cu o mamă cerşetoare şi un tată anonim. Toată ziulica brambura pe străzi, întinzând mâna la cei bogaţi sau lingând farfuriile de mâncare de pe mesele grădinilor de vară. Un pantalonaş scurt, cu cracii foarte largi, era prins de corp cu o bretea de sfoară. Asta era toată îmbrăcămintea micului vagabond.

Ajuns la benzinăria cu pompă din piaţa veche, încetini pasul. Atenţia îi fu atrasă de o băcănie şi delicatese, plină de bunătăţi etalate în faţa prăvăliei în săculeţi, lighenaşe şi borcane; mirodenii, dulciuri, cafea, măsline, brânzeturi, scumbii şi câte altele. Băcanul, un evreu foarte gras, cu un şorţ cam murdar, stătea tolănit pe un scaun în faţa băcăniei, făcându-şi vânt cu un ziar. Din când în când, mâna cu ziarul se lăsa domoală în poala şorţului. Moţăia puţin şi tresărea, ridicând ziarul drept evantai. Lângă el, pe un taburet, un borcan mare plin cu covrigi cu susan.

Piciul se opri locului cu ochii la borcan. Privea pofticios, când la covrigii cu susan, când la băcanul ce moţăia. Tot privind borcanul cu covrigi, piciul atrase atenţia evreului.

— Moi copilaş, ce tot stai încremenit cu ochii pironiţi spre mine? Vrai ceva?

— Nu, nene, priveam doar borcanul cu covrigi.

— Aşa care va să zică! Covrigi ai spus? Vrai să cumperi unul, sau mai mulţi?

După o mică pauză, piciul răspunse cu o întrebare:

— Dar cât costă un covrig?

— Trei bani cu susan şi doi bani, fără.

Urmă o pauză lungă, după care băcanul continuă:

— De ce taci? Vrai să cumperi sau nu? Candid, piciul răspunse prompt:

— N-am bani.

Supărat foc, mirat şi indignat, băcanul se ridică de pe scaun.

— Atunci, de ce m-ai ţinut de vorbă? Eşti un copil obraznic; aşa-mi trebuie

Mi-am pus mintea cu un pierde vară. Du-te în drumul tău şi lasă-mă în pace. Puştiul rămase pe loc privindu-l pe băcan cu o mutrişoară nevinovată:

— Te rog, nene, nu te supăra, eu n-am bani să cumpăr nicio chiflă! Milos din fire, băcanul îl privi blajin:

— Atunci, ce vrai? Hai, spune, te ascult.

— Nene, vreau să te întreb ceva: dacă un covrig costă trei bani, stunci gaura?…

Fraza rămase oarecum neterminată. Evreul îl privi atent neînţelegând nimic.

— Gaură?… Ce gaură?… Asta-i culmea! Ce vrai să spui?

— Nene, n-am vrut să te supăr. Voiam să ştiu cât costă gaura unui covrig?

Băcanul rămase perplex. Aşa ceva nu l-a mai întrebat nimeni. Dându-şi seama de naivitatea copilului, începu să râdă:

— Moi chinder mic şi prostuţ! Cum de ţi-a venit în minte aşa o întrebare? auzi acolo! Cât costă gaura unui covrig? Asta-i bună” Ascultă, copilaş, o gaură rămâne o gaură, adică nimic. De pe urma unei găuri nu poţi câştiga nimic!

— Şi?

— Şi ce? O gaură nu costă nimic, indiferent că-i o gaură de pantalon sau de covrig.

— Adevărat? Ce bine-mi pare! Evreul îl privi şi mai mirat:

— De ce-ţi pare bine? Ce are gaura unui covrig cu veselia ta?

— Are, nene, are. Şi încă foarte mare! Dacă ai şti!…

— Ce să ştiu? Hai că m-ai zăpăcit de tot!

— Nene, te rog încă o dată, nu te supăra pe mine. Vreau să te întreb ceva.

Piciul lăsă capul în jos, frământându-şi mânuţele. Băcanul nu mai înţelegea nimic. Blând, îl mângâie pe căpşor:

— Ce vrai să mai ştii? Hai, ţâncule, te ascult.

— Nene, dar nu te supăra, dacă gaura de la covrig nu

costă nimic, dacă te rog foarte frumos, îţi faci cu mine o pomană să-mi dai şi mie o gaură?

Buimăcit complet de raţionamentul şi cererea piciului, băcanul explodă într-un râs zgomotos şi luă copilul în braţe:

— Cum adică? Mi-ai cerut să-ţi dau o gaură de covrig? Aşa ceva nu se poate decât dacă îţi dau şi covrigul.

Timid, ştrengarul zâmbi şăgalnic;

— Păi… cam aşa ar trebui, nene Evreul îl strânse cu drag la piept.

— Moi ţânc mic şi drag. Văd că-ţi merge bibilica! M-ai cucerit! M-ai dat gata.

Îl sărută pe obraji.

— În loc să cerşeşti, m-ai luat la întrebări, inventând povestea cu gaura.

Până la urmă ai reuşit să ajungi unde ai vrut. Bravo, n-am mă întâlnit aşa un copilaş inteligent. Ai părinţi?

Piciul îl privi trist:

— Numai mamă.

— Bine, bine, copilaş nevinovat, un pui de omuleţ ce se luptă cu viaţa şi cu greutăţile ei. Îl lăsă uşurel din braţe. Uite, fiindcă mi-ai plăcut foarte multcum te descurci când vrai ceva şi fiindcă eşti un pici foarte inteligent, am să-ţi dau ceva.

Sub privirile uimite ale piciului, băcanul luă o pungă mare din băcănie şi începu să o umple cu de-ale gurii: o bucată de brânză, o scrumbie, o mână de biscuiţi şi câteva acadele.

— Fii atent. Cu punga asta te duci acasă şi mănânci împreună cu mămica ta, tot ce ţi-am pus în ea. Bine?

— Sărut mâna, nene, să-ţi dea Dumnezeu sănătate şi tot ce-ţi doreşti în viaţă pentru binele făcut.

Emoţionat, băcanul îl mângâie pe căpşor.

— Bine, bine, chinder năzdrăvan, îţi doresc să creşti mare, sănătos şi să ai noroc în viaţă-Hai, acum du-te la mămica ta.

Cu punga în braţe, cu căpuşărul plecat, piciul rămase pironit locului.

Băcanul îl privi nedumerit.

— Ce s-a-ntâmplat? Mai vrai ceva?

Nevinovat, copilaşul întinse mânuţa spre borcanul cu covrigi.

— Nene, sărut mâna pentru tot ce mi-ai dat.

— Să-ţi fie de bine.

— Dar cu gaura… Cum rămâne? Îmi dai şi mie una?

Bătându-se cu mâna peste frunte, evreul începu să râdă cu gura până la urechi:

— Bătu-te-ar norocul de chinderaş isteţ şi deştept! Iartă-mă, am uitat. Se duse la borcan şi scoase patru covrigi.

— Uite, aici ai patru găuri, adică patru covrigi cu susan. Doi îi mănânci tu şi doi îi duci la mămica. Bine?

— Sărut mâna, nene şi multă baftă!

— Mulţumesc, puişor nevinovat… Hai, du-te! La revedere.

Cu punga strânsă la piept şi cu covrigii în mână, Gavrouche se pierdu în lume sub privirile emoţionante ale băcanului.

O lacrimă îi apăru în colţul ochiului, ce se prelinse uşor pe obraz. Ştergâţndu-şi lacrima, băcanaul se aşează din nou pe scaun, făcându-şi vânt cu ziarul.

II.

Tot moţăind pe scaun, băcanul auzi la un moment dat o voce cunoscută:

— Bună ziua, afaceristule!

— Bună, moi Şmil. Ce-i cu tine pe aici?

— Ce să fie? Mă plimb ca tot omul. Pe aici ce se aude? Vânzare?

— Ceac-pac; m-am săturat să tot aşez marfa în stradă dimineaţa, iar seara să o car în băcănie. Lume săracă, moi Şmil. Noroc că nu vând marfă perisabilă. Altfel, ce-aş face cu ea? că se strică.

— Foarte simplu, ai mânca-o!

— Uite ce-ţi poate trece prin cap! Văd că ai chef de glume.

— Cam aşa. Mai glumim ca să uităm necazurile.

Altceva?

— Nimic. Toate-s vechi şi vechi sunt toate.

— Bine, măi Sami, am plecat... A!... era să uit! Ai auzit ce-a păţit Ştrul al lui Leibovici?

— Nu, ce s-a întâmplat?

— Ce s-a întâmplat? Dandana mare, moi, mare de tot!

— Dar spune odată şi nu mă mai fierbe!

— A prins-o pe Raşela cu un vaporean. După cum am auzit, gagiul e nostrom pe un mare vapor maritim.

— Ia te uită ce face Raşela, ruşinoasă!... Şi?...

— Şi ce? Acum o săptămână, Ştrul a înaintat divorţ, iar în curând Raşela va rămâne pe drumuri. Noroc că n-au copii.

— Ca să vezi, drăcovenie! Ce să-i faci? Aşa e viaţa. Când nu te aştepţi, te pocneşte cu leuca-n cap.

— Ai dreptate. Privind borcanul cu covrigi. De câte zile îi ai? Barem se vând?

— Pe dracu'! De azi dimineaţă n-am reuşit să vând niciunul: în schimb am dat de pomană patru.

— Măi să fie! Nu te ştiam filantrop. Cum adică... de pomană?

— Mai adineauri mi se făcu milă de un ţânc ce stătea pironit şi-i mânca din ochi. Copilaş mic; ce să fac?... I-am dat.

— Copilaş ai spus? Ia stai puţin... Cum arăta ţâncul?

— De ce?

— Aşa. Am o bănuială. Era blond, cu părul netuns?

— Da!

— Cu un năsuc în vânt?

— Cu!

— Şi cu pantaloni scurţi şi largi?

— Şi!

— Ăsta e! El e! îl ştiu! îl cunosc toţi chelnerii din toate cârciumile şi grădinile de vară. De asemenea şi majoritatea negustorilor şi birjarilor. Un pezevenghi; un escroc mic, inteligent, având darul de a se băga sub pielea omului. Peste tot joacă teatru, şi încă foarte bine, ca să păcălească pe naivi şi pe miloşi. Majoritatea celor care au

păţit-o îi spun micul actor.

Sami rămase cu gura căscată. Nu-i venea să creadă.

— Cum se poate aşa ceva? Nu, nu pot să cred! Era atât de dulce şi nevinovat!

— Ba să crezi, Sami, să crezi. Ai fost păcălit de un mucos de câţiva anişori.

— Nu, nu se poate!… Cum să fiu îmbrobodit în felul acesta? Poate e vorba de alt copil.

— Nu cred… Dar, stai; putem verifica dacă e adevărat. Mi-ai spus că privea covrigii cu jind şi, făcându-ţi milă, i-ai dat patru covrigi.

— Da, şi ce-i cu asta? Orice copilaş al străzilor ar vrea să mănânce un covrig.

— De acord cu tine. Aşa e. Dar ia spune-mi: acest ţânc nu te-a întrebat cumva cât costă gaura unui covrig?

Băcanul rămase năuc.

— Ba da, moi Şmil! De unde ştii?

— De la lume. Peste tot unde hoinăreşte şi vede cogvrigi de vânzare, înşiră cu talent povestea cu gaura. În 99 la sută din cazuri, reuşeşte! Şi aşa pleacă puştiul cu covrigul, fără să cerşească. Mai ai de spus ceva?

— Ce să mai spun? Nu mi-am închipuit că un copilaş poate fi atât de prefăcut!

Auzi, pezevenghiul! A plecat cu covrigii şi cu punga plină!

— Care pungă?

— Punga cu mâncare. I-am dat de toate. Şi pâine şi brânză şi scrumbie şi biscuiţi; ce mai, m-a uşurat escrocul de vreo 40 – 50 de bani.

Şmil începu să râdă cu poftă.

— De ce râzi de mine? Pentru că sunt credul şi milos?

— Nu, Sami, nu râd de tine. Mi-am adus aminte de un alt talent al ţâncului: acela de scamator!

— Nu înţeleg! Un copilaş aşa de mic, scamator? Dar ce scamatorii poate face un pici de câţiva anişori?

— Face, Sami, face. Şi încă foarte bine, şi în folosul lui.

— Cum în folosul lui? Ce vrai să spui?

— Ce vreau să spun? Răbdare: îţi spun. Ştii ce face când colindă cârciumile?

O scamatorie, una singură, dar de efect şi în folosul lui sută la sută!

— Cum aşa? Fă-mă să înţeleg.

— Mintenaş. Ia de la clienţi bănuţi, îi bagă în gură şi zicând hocus-pocus, îi face să dispară. În gură nu mai are nimic.

— Cum aşa?

— Foarte simplu. Pur şi simplu îi înghite.

— Nu mă înnebuni!! Bine, dar…

Şmil îl întrerupse, continuând vesel:

— Niciun dar! Ascultă bomba finală! Ziua sau seara înghite bănuţii prin cârciumi, iar a doua zi îi elimină.

— Îi elimină?… Cum adică?

— Simplu! Cum să-ţi spun mai pe şleau?… Mai pe româneşte! îi cacă omule, acum ai înţeles?

— Moi Şmil, tu mă înnebuneşti! De ce să înghită bănuţi şi apoi să-i cace?

— De ce? Ca să aibă ce mânca!

— Adică?

— Moi Sami, chiar te-ai ramolit? Văd că nu-ţi merge mintea deloc. În cursul zilei îi cacă, îi spală şi are bani de buzunar. Boier mare, ce mai!

— Ia te uită, unde l-a dus capul! Păi, aşa un pezevenghi mai rar. Şi totuşi, mă gândesc la ceva.

— La ce?

— Un pui de om înghite intenţionat bănuţii şi îi elimină pe parcurs. Dacă păţeşte ceva?

— Ce să păţească?

— La stomăcuţul lui poate face… Na că am un lapus de memorie!… Cum îi spune?… Stai aşa, mi-am adus aminte. Dacă face concluzie stomacală?

Şmil îl privi cam încrezut şi începu să râdă:

— Moi Sami, eşti o comoară lingvistică, ce mai! auzi nostimadă! Lapus!… Concluzie… şi stomacală! Bună, zău aşa! Hai să te lămuresc: se spune lapsus şi nu lapus. Iar concluzie este un cuvânt ce înseamnă cu totul altceva. Se

spune: ocluzie şi nu stomacală, ci intestinală. Ocluzie intestinală! Clar? Cât priveşte riscul de a înghiţi bănuţii, n-are nici pe dracu'. Înghite firfirici, monedele cele mai mici, de un ban. Aşa că, fii liniştit.

— Bine, bine, văd că le ştii pe toate, deşteptule. Dar treaba asta cu scamatoria, de unde o ştii?

— De la lume; chelneri, birjari, negustori, tarabagii şi mai ales, cheflii de prin toate bombele şi terasele de vară.

— Ce podoabă mai eşti! Ştii ce eşti tu? Un fel de radio mahala!

Şmil îl privi vesel.

— Ai greşit, nu se spune radio mahala!

— Dar cum, moi isteţule?

— Radio şanţ, moi păgubosule!

O femeie se apropie vrând să cumpere săpun.

— Văd că ai un client. Baftă şi nu mai fi atât de credul. Am plecat. Pa! Făcându-i cu mâna, Şmil o luă spre Dunăre, coborând Vadul Raşcu.

Slab, înalt şi cu ochelari cu multe dioptrii, mergea încet şi legănat, fredonând o melodie. La un moment dat se auzi un zgomot estompat care venea din susul râpei de la Dunăre. Curenţii de aer aduceau frânturi de muzică de fanfară şi pocnete ca de revolver. Şmil se opri. Îşi dădusem, că zgomotul provenea de la bâlciul instalat pe coama râpei. Veniseră moşii la Galaţi. Iuţind paşii, o luă spre bâlci. După vreun sfert de oră ajunse acolo. Îl întâmpină o prăfăraie, o hărmălaie şi o zăpuşeală de nedescris.

Tot bâlciul era eclipsat de o mare de praf ce se ridica domol din colbul uscat de arşiţă şi se destrăma în văzduh. Îi veni să renunţe şi totuşi, neavând ce face, pătrunse în bâlci.

La intrare, un flaşnetar bătrân cu un picior de lemn, învârtea absent la o flaşnetă răguşită, ce scotea sunete false. Un papagal mic şi multicolor ţopăia pe un beşişor. Din când în când rostea piţigăiat câte un cuvânt. În faţa papagalului, o cutie de carton plină cu bileţele ce precizau viitorul. Credulii încercau să-şi afle viitorul, neştiind că

bileţelele aveau text comjun pentru toate zodiile.

Mai privi o clipă papagalul şi făcu vreo câţiva paşi. În jur, o lume pestriţă, de condiţii sociale diferite, dar foarte simpli. Precupeţi, funcţionăraşi, samsari, coate goale, cerşetori, tarabagii, hoţi de buzunare, soldaţi şi marinari în permisie, vagabonzi, ordonanţe şi servitoare. Ţigani cu tingiri şi ceaune, docheri, ţigănci ce ghiceau viitorul în ghioc, meseriaşi şi puradei cerşind, măcelari şi hamali. Copii de toate vârstele însoţiţi de bunici sau de părinţi. Şi lista ar putea continua. Pe scurt, toată viaţa unui oraş cu multitudinile ei sociale şi materiale. O lume avidă de distracţii şi de recreere ce se zbuciuma de colo-acolo, prin colbul încins de arşiţa soarelui.

Şmil mai făcu vreo câţiva paşi şi se opri lângă lanţuri ce se învârteau frenetic deasupra capetelor din jur. La un moment dat, auzi nişte glasuri înăbuşite. Întoarse capul. Nimeni. Curios, începu să cerceteze platforma lanţurilor. La o scândură, dădu peste un nod ce lipsea. Privi prin gaură în interiorul platformei. Rămase stupefiat. Lanţul nu avea motor. La baza axului de sub platformă, erau înfipte lateral, vreo 10 – 12 bârne de lemn groase, dispuse circular în jurul axului. La fiecare bârnă, câte doi bărbaţi voinici, numai în chiloţi, şiroind de sudoare, împingeau de zor şi cu putere bârnele ce puneau în mişcare axul. Parcă erau nişte ocnaşi ce trăgeau la vâsle într-o galeră. Mai lipseau doar lanţurile de la picioare.

Halal mod de viaţă. Deasupra lumea se distra, iar sub platformă, plebea îşi câştiga existenţa ca pe vremea sclaviei. Deprimat, se îndepărtă de această ocnă modernă. Peste tot, fel de fel de distracţii atrăgeau puhoiul de lume ca un magnet. Zidul morţii, păpuşari, bărci, acrobaţi, dresori, contorsionişti, globul morţii, circari, roata norocului, jongleri, scamatori, ventriloci, echilibrişti îşi etalau talentele, neţinând cont de riscurile meseriei.

Pretutindeni, reclame în culori ţipătoare, pictate naiv şi cu texte agramate, Nasul lui Şmil fu izbit de arome culinare, care mai de care mai apetisante: mici şi cârnaţi la grătar, gogoşi sfârâind în uleiul încins, friptane şi pârjoale,

frigărui la proţap. Peste tot, bere, tărie, vin, bragă şi limonadă. Pentru toate buzunarele. Tot mergând şi căscând gura, ajunse în mijlocul bâlciului. Un circ mare cu cupolă, îşi desfăşura programul. Din interior se auzea fanfara şi ropote de aplauze. Probabil se terminase vreun număr de trapez sau o dresură de tigri. Privirea îi fu atrasă instinctiv de marinarii şi ordonanţele ce se foiau ţanţoşi prin mulţime, la braţetă cu servitoarele libere sau cu păsărici de noapte. Zâmbi şăgalnic. Îşi aduse aminte de cătănie.

III.

Fu trezit din visare de o mână grea ce-i apăsa umărul. Întoarse capul. Era vecinul lui de casă, Ilie, de meserie samsar. Înalt, voinic şi musculos, părea un atlet. Cu o figură de cazier şi cu o privire cruntă, îţi inspira parcă frică. Şi totuşi, cu toată înfăţişarea lui dură şi brutală, era un om cumsecade, cu o inimă de aur. Săritor, darnic, foarte milos şi plin de viaţă.

— Ce mai faci, Şmil? Bună! Ce cauţi pe aici? Vreo piţipoancă?

— Bună, Ilie! Piţipoancă ai spus? Nu-mi pot permite aşa ceva. Nu că n-aş vrea. Dar vezi tu, cu viaţa mea de lefegiu la stat, bugetul îmi este drămuit. Aşadar, casc şi eu gura pe aici. Îmi clătesc şi eu ochii la toată vânzoleala asta, plină de viaţă şi culoare. Gratis, Ilie, gratis.

— Bine, mă lefegiule, bine. Am înţeles. Ai dreptate. Leafa ta pe o lună, eu cred că o câştig în câteva zile.

Bătându-l uşor pe umăr, continuă:

— Hai să mergem să bem ceva.

— Faci cinste?

— Păi, cum? Altfel te-aş nvita? Hai, nu te văicări, şi ia viaţa aşa cum e. Alţii, poate o duc mai greu. O lume anonimă şi sordidă ce se lupta cu viaţa pentru a putea supravieţui.

Luară loc la o masă pe o terasă improvizată. Pe la mese, muşteriii stăteau la taclale, bând bere, tărie sau vin.

Ilie puse pe masă un pachet de ţigări şi cutia de chibrituri. Curios, Şmil luă pachetul şi-l privi:

— Regale R.M.S!

Desfăcu încet cutia de culoare roşie şi cu litere aurii. Cu filtru şi aplatizate, ţigările, aliniate frumos în staniol de culoarea aurului, emanau un miros de ceva exotic, oriental.

— Aşa ţigări faine, mai zic şi eu! Mirosi pachetul şi-l puse pe masă.

— Ia şi fumează; ce mare lucru? Ţigări! Doar n-ai să fumezi Plugare!

— Ştii că nu fumez.

— Aşa e, am uitat. Ia spune: ce bei?

— Indiferent. Ce bei şi tu.

— Hai şi nu te mai sclifosi. Ce vrei? Bere sau tărie? Ce zici de-a mastică? Pe căldura asta? Nu, Ilie, vreau o bere.

— Bine, Şmil, cum zici tu.

Terasa nu avea chelner, aşa că plecă la bar să comande. Şmil privi în jur la muşteriii de la mese. Atenţia ăi fu atrasă de o ordonanţă şi o servitoare ce chicoteau înfundat la o masă cu halbele în faţă. Fata se foia în scaun, alintându-se, în timp ce ordonanţa, cu mâna pe sub masă, o pipăia pe picioare. La un moment dat, mâna îi dispăru între picioarele fetei, sub rochiţa cu volănaşe.

Şmil zâmbi nostalgic, aducându-şi iar aminte de armată. Apăru şi Ilie.

Cu câte două halbe în mână se aşează la masă. Şmil privi mirat halbele:

— Ce faci, Ilie? Patru halbe? Pe căldura asta?

— Nu-i bai. Şi nu patru, ci două: de căciulă. Mare brânză! Acu' le bei şi peste o oră stropeşti copacii. Hai noroc!

Ilie sorbi toată halba şi-şi aprinse o ţigară. La un moment dat, un ţigan răpănos se apropie de masă. Avea în mână câteva cuţite de diferite mărimi.

— Sărut mâna, conaşule! Nu vrei să cumperi matale un cuţit fain? Are lama de oţel şi-i făcut de mâna mea!

Ilie luă un cuţit mai mare, îl examină şi-i îndoi uşor lama. Aceasta rămase îndoită, fără să-şi revină.

— Măi baragladină, ce să fac eu cu tinicheaua asta? Nu vezi că-i tablă moartă? Chiar aşa prost mă crezi? Hai, dispari, caută alţi fraieri!

Ţiganul luă cuţitul îndoit, văicărindu-se:

— Haoleu, boierule! Mi-ai stricat frumuseţea de cuţit! Acu' ce mă fac?

Am muncit de pomană ca să-l fac.

Ilie îl privi oarecum milos cum se tânguia:

— Ascultă, măi blondinule; ia spune, cât vrei pe tinicheaua asta? Că de oţel nu poate fi vorba.

— Cinci bani, boierule. Pomană curată. Să cumpăr şi eu pâine la puradei.

— Câte ai?

— Ce să am?

— Puradei! Doar de ei vorbeam!

— Patru, barosane; trei baistruci şi o fetiţă.

— Bravo, focosule, bravo! Văd că eşti bun de prăsilă!

— Ce să fac, conaşule? Sunt tânăr, ca tot omul. Piranda să trăiască, că de puradei, am eu grijă să-i torn.

Începură să râdă toţi trei. Ilie scoase din chimirul lat de la mijloc, portofelul şi luă o monedă.

— Bine măi amărâtule, te înţeleg. Bine că munceşti şi nu furi.

— Să ciordesc, boierule? Se poate? M-ar bate Dumnezeu.

— Hai să nu mai lungim vorba. Cinci bani ai spus? Uite, ţine, ai aici o monedă de zece bani. Ia-o, cumpără puradeilor pâine şi să fii sănătos, Cărare bătută!

baftă!

— Haoleu, barosane, ce darnic eşti! Să-ţi dea Dumnezeu sănătate şi multă

Cu cuţitele în mână, ţiganul o luă din loc, dispărând în mulţime. Câteva clipe tăcură amândoi. Şmil se gândea, iar Ilie îl privea.

— De ce taci? Te gândeşti la ceva?

— Moi Ilie, ne cunoaştem de amar de vreme. Suntem vecini de casă. Lumea te ştie de om bun şi cumsecade. Aşa e. Acum m-am convins. Scena cu ţiganul mă emoţionat

profund. Eşti pâinea lui Dumnezeu. Ai un suflet bun şi milos. Îmi pare bine că-mi eşti prieten. Luă o halbă în mână: Hai noroc şi multă baftă! cum a spus ţiganul.

— Şmil, ai început să filosofezi. Nu mă mai lăuda atâta. Aşa m-a lăsat Dumnezeu… Vai de mine!… Am uitat! M-am pus la taclale cu ţiganul şi comanda cred că-i gata; am plecat.

— Ce comandă? Unde pleci?

— Până la bar; vin imediat.

Mirat, Şmil privi la Ilie care o luă val vârtej spre bar. A uitat? Comandă? Ce-o fi vrut să spună? Privi spre bar. Ilie venea ţanţoş, ţinând în mână ceva alb. Cu toate că purta ochelari, Şmil nu vedea ce aducea. Când se apropie de masă, Şmil rămase mut. Ilie puse pe masă un carton măricel plini cu mici şi felii de pâine.

— Moi Ilie, ce faci? Nu trebuia! Ai dat o grămadă de bani.

— Hai, nu te mai văicări atâta. Taci şi mănâncă; asta-i plăcerea mea. Eşti prietenul meu, îmi eşti drag şi cu asta basta. Hai, că mi-i o foame de lup. Poftă bună!

— Mulţumesc, Ilie, nu mă aşteptam la aşa ceva.

— Mă, tu ai de gând să taci? Se răcesc micii, ce dracu’! Uite, ai şi muştar… Amândoi începură să mănânce. Micii dispărură unul câte unul, până ce cartonul rămase gol, pătat de muştar şi grăsime.

Ilie îşi aprinse altă ţigară, se întinse de-i trosniră oasele şi se ridică de pe scaun.

curioşi.

— Hai să mai căscăm gura. Ce zici?

— Cum vrei tu. Mulţumesc pentru masă.

— N-ai pentru ce. Suntem doar prieteni. Nu?

— Da, Ilie, prieteni, şi încă la cataramă.

Plimbându-se prin bâlci, la un moment dat, Ilie se opri lângă un grup de

Înconjurat de gură cască, un ţigan, pe o măsuţă, îşi etala talentul cu trei rondele de cauciuc ce aveau lipit pe una din ele o marcă poştală.

— Uite marca, nu e marca! Încercaţi-vă norocul! La

Piţurcă puteţi câştiga bani! Dacă ghiciţi unde e marca, luaţi încă o dată banul pus în joc! Încercaţi şi nu veţi regreta! Norocul e la un pas de voi! Urmăriţi cu atenţie unde e marca şi câştigul e-al vostru! Hai, încercaţi, nu contează suma, joacă fiecare cât vrea. Numai la Piţurcă aveţi şansa să plecaţi bogaţi!

Tânăr, cu aspect plăcut, îmbrăcat curat şi freza lucind de briantină, debita textul ca un papagal, în timp ce mâinile manipulau rapid cele trei rondele arătând mereu marca.

Urmărind cu atenţie pe cei care jucau, Ilie observă un lucru. Cei ce mizau puţin câştigau, ia cei ce puneau în joc o sumă mai mare, pierdeau. Zâmbi discret; cunoştea trucul cu marca. Totdeauna într-o mână, cauciucul cu marca era cu alt cauciuc. Dacă suma în joc era mică, ţiganul punea cauciucul cu marca normal, iar jucătorul, atent la cauciucul cu marcă, câştiga. Dacă suma pusă în joc era mai mare, atunci intervenea trucul, rocada. Arătând faţa cauciucului cu marca, o punea pe masă sub privirea atentă a jucătorului. Numai că în clipa când întorcea mâna să pună cauciucul cu marca pe masă, dădea drumul din mână la cauciucul fără marcă, iar cauciucul cu marcă îi rămânea în mână, cu marca în jos, ce ulterior o punea lângă celălalt cauciuc. Un ţăran, tot scărpinându-se în bărbie, se hotărî. Scoase punga cu bani şi luă cinci bani. Ţiganul, văzându-l cu bănuţii, începu să turuie:

— Hai, tataie, curaj, încearcă-ţi norocul. Fii atent unde e marca şi vei câştiga. Ţăranul dădu bănuţii ţiganului şi începu să fie atent la mâinile ţiganului ce manipulau cauciucurile cu precizie, rapid şi la vedere. Oprindu-se, ţiganul îl privi:

— Hai, tataie, unde e marca? Dacă ai fost atent, ai câştigat!

Ţăranul, foarte atent, puse degetul pe cauciuc. Ţiganul întoarse cauciucul.

Era cel cu marca. Gură cască începu să aplaude.

— Ai văzut, tataie? Ai câştigat 5 bani! Uite, ai aici 10 bani, cinci ai matale şi cinci pe care i-ai câştigat. Hai, care

mai încearcă? Norocul e al vostru şi paguba e a mea!

Văzând câştigul, ţăranul încercă din nou. Tot cu cinci bani. Câştigă. Văzându-se cu 10 bănuţi câştigaţi şi crezând că ştie bine unde pune ţiganul cauciucul cu marcă, se hotărî. Scoase din pungă câteva bancnote şi le întinse ţiganului. Mirat, ţiganul îl privi o clipă nedumerit:

— Ce-i asta?

— Ce să fie? Bani!… 50 de lei! îi pun la bătaie!

Ţiganul numără banii şi-i băgă în buzunar. Cei din jur începură să murmure.

Era o sumă mare.

— Bine, tataie, cum vrei mata. Te rog să fii foarte atent, căci nu vreau să am probleme. La mine se câştigă, dar se şi pierde. De acord? Pauză. Începem?

Atent la maximum, ţăranul urmărea cauciucurile ce se încrucişau mereu pe masă.

Ţiganul se opri şi întoarse cauciucul cu marca.

— Fii atent, tataie, ăsta e cauciucul cu marca. Fii foarte atent şi nu-l pierde din ochi. Şi acum, la mai mare!!!

Cauciucurile începură să se încrucişeze rapid pe masă. Capul ţăranului se mişca rapid, când la dreapta, când la stânga, cu ochii după cauciucul cu marcă, arătându-i pe faţă, încă o dată marca, ţiganul manipulă cauciucurile de câteva ori şi se opri.

— Asta-i, tataie! Să vedem dacă ai fost atent.

Foarte sigur, ţăranul se repezi cu degetul pe un cauciuc:

— Ăsta, tataie?

— Da, ăsta!

— Bine, au văzut şi cei de faţă ce cauciuc ai ales. Întoarce-l!

Emoţionat, ţăranul întoarse încet cauciucul. Rămase perplex. Cauciucul era negru, negru, negru. Nici pomeneală de marcă. Îl privi speriat pe ţigan.

— Nu se poate!… Cum adică?… Am pierdut 50 de lei? …

— Asta-i, tataie, ce să-i faci? Banii sunt ai matale, iar jocul al meu. Nu te-a obligat nimeni. Uite unde era marca.

Întoarse cele două cauciucuri rămase; pe unul din ele apăru marca.

Ţăranul începu să turuie:

— Paştele mamei lui de noroc! Nu se poate! Am fost foarte atent. Cum am putut greşi?

— Ce să-i faci, tataie? Acesta-i jocul. Cine câştigă mai şi pierde. N-am ce-ţi face. La jocul acesta, dacă nu eşti foarte, foarte atent, pierzi, tataie. Ai înţeles? Hai, cine mai încearcă norocul? Piuţurcă vă stă la dispoziţie.

Luă cauciucurile în mână, vrând să facă o demonstraţie. Ţăranul se gândi o clipă şi izbucni:

— Stai aşa! Vreau să joc. Nu se poate să plec acasă fără 50 de lei. Desfăcu punga şi scoase alte bancnote.

— Uite, joc pe 5 lei. Am câştigat 10 bani şi am pierdut 50 de lei. Cred că n-am fost atent. Acum însă am să fiu numai ochi.

— Bine, tataie, treaba matale. Îţi repet: Banii-s ai matale, iar jocul e al meu.

Începem?

— Da… Ce mai întrebi?

Ţiganul luă banii şi începu pasienţa:

— Uite marca… nu e marca!… Aici e marca, aici – ioc. Şi acum, încă o dată: aici e marca, aici nu.

Ţiganul se opri.

Ţăranul privi o clipă cauciucurile şi apăsă cu degetul un cauciuc.

— Aici!… Nu se poate să nu fie!

— Nu ştiu, tataie; tot ce se poate. Întoarce.

Precipitat, ţăranul înşfăcă un cauciuc şi-l întoarse. Urale şi aplauze izbucniră spontan. Era cauciucul cu marca.

— Vezi, tataie? Acum, cine-i păgubos? Matale sau eu? A câştigat, fraţilor!! Bravo, tataie! Uite, ia-ţi înapoi banii matale şi 5 lei pe care i-ai câştigat! Eşti mulţumit?

Fericit, ţăranul îndesă banii în pungă.

— De mulţumit sunt mulţumit, dar nu de tot. Vreau să plec acasă cu ce-am pierdut.

Ţiganul îl privi insistent:

— Adică?

— Stai că-ţi spun.

Luă punga şi scoase alte bancnote:

— Uite, ţine aici: 50 de lei. Numără-i şi să-i dăm drumul. Fie ce-o fi!

Ţiganul luă banii în mână, după care îi întinse înapoi:

— Uite ce e tataie, ţine banii, sunt ai matale…

— De ce? Nu înţeleg!

— Ai răbdare. Hai să-ţi spun: fiindcă e o sumă mare, la fel cu cea pe care ai pierdut-o, eu zic să facem o mică repetiţie. Să zicem că mi-ai dat banii, iar eu mă fac că joc. Indiferent dacă ghiceşti marca sau nu, jocul este nul, iar matale rămâi cu banii. După aceea, rămâne să te hotărăşti dacă joci pe 50 de lei sau nu. De acord?

Ilie începu să se frământe, dând semne de nervozitate. Şmil observă căi nervos şi îi şopti:

— Ce ai Ilie?… De ce te agiţi? La rândul lui, Ilie îi şopti:

— Escrocul dracului! Vrea să-l jumulească pe ţăran. Are un talent înnăscut de a convinge omul. Joacă teatru foarte bine şi spre folosul lui.

— Cum adică?

— Ai răbdare şi-ai să vezi. La repetiţie ţăranul va câştiga, iar la joc, va pierde sigur. Adică de două ori câte 50 de lei.

Ţiganul luă cauciucurile în mână şi le înşiră pe masă.

— Uite, tataie, aici e marca, aici nu e! Uite marca, nu e marca! Încă o dată: Aici este, aici nu-i. Gata! Unde-i marca?

Ţăranul smuci un cauciuc şi-l întoarse: apăru marca. Ropote de aplauze izbucniră în jur. Acum se adunaseră în jurul ţiganului mulţi curioşi şi chibiţi.

— Vezi, tataie? Dacă nu era repetiţie, acum câştigai 50 de lei. La jocul acesta, totul este atenţia maximă şi norocul este asigurat.

Emoţionat, ţăranul îi întinse banii.

— De-adevăratelea! Fără repetiţii! Acum vreau să joc! Cu banii în mână, ţiganul îl întrebă:

— Tataie, fii atent. Te mai întreb încă o dată! Rişti sau nu? Am aici atâţia martori. Să nu spui că nu ţi-am zis.

Fremătându-se, ţăranul privi banii din mâna ţiganului, privi cauciucurile şi exclamă:

— Risc! Ori câştig, ori îmi iau lumea în cap! Hai, dă-i drumul!

Ţiganul îl privi o clipă, băgă banii în buzunar şi se adresă mulţimii:

— Vă rog foarte mult să fiţi şi dumneavoastră atenţi la acest joc. Omul acesta a pierdut 50 de lei şi acum vrea să-i recupereze. Dacă are noroc şi dacă este foarte atent, va pleca acasă cu ce-a venit. Să începem!

O linişte deplină se aşternu în jurul mesei. Toţi erau cu sufletul la gură. Oare va avea noroc să câştige? Sau va pierde, luându-şi lumea în cap, cum a spus? În câteva minute, destinul va decide. Ţiganul luă cauciucurile şi începu nebuneala:

— Fii atent, tataie, dar foarte atent. Uite, aici e marca, aici nu-i. Încă o dată. Vezi, aici e marca şi aici nu. Şi acum, atenţie mare, pentru ultima oară. Uite, încă o dată; o vezi? Aici e, aici nu! Se opri. Unde-i marca?

Ţăranul, foarte sigur, întoarse repede un cauciuc. Stupoare! Marca nu era acolo. O rumoare se aşternu pe toată suflarea. Toţi erau încremeniţi, înmărmuriţi. Îl priveau pe ţăran care se scărpina pe cap. Ţiganul, cu suta de lei în buzunar, întoarse cauciucul cu marca.

— Uite, tataie, unde era marca. N-am ce-ţi face. Am martori tot ce vezi în jurul meu. Eu n-am nicio vină. Să fii sănătos, tataie!

Ţăranul îl privi trist, absent şi abătut; târându-şi paşii îşi făcu loc prin mulţime şi plecă. Ilie precipitat, îi şopti lui Şmil:

— Vino după mine. Repede. Ieşiră amândoi din mulţime.

— Ce s-a întâmplat, Ilie?

— Nu s-a întâmplat nimic. Hai, repede, să nu-l pierdem pe ţăran.

— Ce vrei să faci? Nu înţeleg.

— Ai răbdare şi-ai să vezi. Haide!

Îl ajunse din urmă pe ţăran. Mai mult mort decât viu, îşi târa paşii prin mulţime cu privirea pierdută. Ilie îi puse uşor o mână pe umăr:

— Bădie, vreau să-ţi spun ceva.

Ţăranul ăi privi o clipă şi bâigui:

— Ce vrei, domnule? Nici nu te cunosc. Lasă-mă în pace.

— Bădie, am asistat fără să vreau la necazul ce l-ai avut cu ţiganul. Vreau să te ajut.

Ţăranul îl privi mai atent:

— Dumneata? Nu înţeleg. Nici nu mă cunoşti. Cum poţi ajuta dumneata un dobitoc care a pierdut prosteşte 100 de lei?

— Nu-ţi pot promite nimic, dar s-ar putea să pleci acasă cu banii pe care i-ai pierdut.

Ţăranul deveni atent. Îl privi insistent.

— Cum adică? Te duci la ţigan, îl iei de gât şi-i ceri banii? Spune!

— Nu, bădie, nu fac aşa ceva. Mă duc să joc, aşa cum ai jucat şi dumneata.

Numai că eu am să câştig.

— Cum adică ai să câştigi? Doar să ai noroc. Şi chiar aşa; ce are câştigul matale cu paguba mea? Hai să fim serioşi.

— Ascultă, bădie, nu te rog decât un singur lucru: să ai încredere în mine şi puţină răbdare. Uite, du-te la terasa aia şi ia loc la o masă. Ia o halbă de bere să te răcoreşti şi aşteaptă-mă. Ştiu ce ai păţit şi te înţeleg. Ai căzut pe mâna unui escroc notoriu şi ai rămas sărac. Eu am să încerc să-ţi redau ceea ce ai pierdut. Bine?

Şmil îl privea şi nu-i venea să creadă. Atâta bunătate n-a mai văzut nici în filme. Ţăranul, la rândul lui, îl privea neîncrezător.

— Şi chiar vrei să faci asta pentru un necunoscut? Nici nu ştiu cum te cheamă.

— Nicio problemă, bădie. Îi întinse mâna. Ilie, aşa mă cheamă. Emoţionat, ţăranul îi întinse mâna:

— Gheorghe, a lui Trofin; din Tuluceşti.

— Îmi pare bine. Acum du-te şi aşteaptă-mă la terasă. Cum termin, am şi venit. De acord?

— Dacă zici dumneata. Şi totuşi, nu pot să cred că un necunoscut poate face aşa ceva.

— Ba să crezi, Gheorghe, să crezi! A crede în Dumnezeu şi în viaţă, este e el mai sacru lucru. Nu-ţi face griji. Sper că voi reuşi. Să mergem, Şmil.

Îl luă de braţ şi plecă spre ţigan.

— Moi Ilie, eşti nebun? Cum crezi tu că o să recuperezi banii bietului om?

— Foarte simplu; jucând.

— Şi dacă pierzi?

— Nu cred. Cunosc trucul.

— Adică, ai de gând să mizezi 100 de lei?

— Exact cum ai spus. Şi poate şi mai mult.

— Cred că ai luat-o razna. Vino-ţi în fire, Ilie! Şi nu te mai băga în aşa o dandana.

— Hai, nu te mai smiorcăi şi să mergem repede. Să n-o ia din loc escrocul.

Îşi făcură loc prin mulţime şi se opriră în faţa mesei. Ţiganul turuia din plisc şi vântura cauciucurile de zor. Sub privirile ţiganului, Ilie scoase portofelul şi-i întinse 10 lei.

— Vreau să joc banii ăştia.

Ţiganul observă portofelul doldora de bani. Îl privi atent pe Ilie şi băgă banii în buzunar.

— Bine, boierule, am înţeles. Fii foarte atent şi poate ai noroc.

Luă cauciucurile şi începu pasienţa. Atent la mâna ţiganului în care erau două cauciucuri, Ilie îl urmărea. Ţiganul nu făcuse rocada. Lăsă marca să câştige.

— Ai văzut, conaşule? Dacă ai fost atent, ai avut şi baftă! Poftim banii dumitale şi separat, cei 10 lei câştigaţi. Mai jucaţi?

— De ce nu? Uite, ia de aici, încă 10 lei.

Ţiganul începu să mute cauciucurile. Nici de data asta nu făcu rocada.

Dându-şi seama de şpilul ţiganului, Ilie luă

intenţionat cauciucul fără marcă.

— Ăsta-i jocul, boierule, ce să-i faci? Când pierzi, când câştigi. Loterie.

— Da, mă, ai dreptate. Loterie. Asta e. Ştii ceva?

— Ce, conaşule?

— Dacă mizez o sumă mai mare şi câştig, ai de unde să-mi dai?

— Cum să nu, boierule, cum să nu. Casă mare! Ce mai!... Cât?

— Ce cât?

— Păi, pe câţi bani vrei să mizezi?

— O clipă, imediat.

Sub privirile uimite ale ţiganului şi ale celor din jur, scoase din portofel bancnote de valoare mare.

— Uite, ţine aici; Mizez pe 200 de lei.

Rumoare totală. Parcă era la cazinou. Ţiganul, năuc, se sprijini o clipă cu mâna de masă. Îl privi bănuitor.

— Vreau să te întreb ceva. Matale şi domnul cu chelari, n-aţi fost acum vreo zece minute aici?

— Ba da. Am văzut cum a pierdut ţăranul. Poate eu am să am noroc şi n-o să păţesc la fel. Hai, ia banii şi dă-i drumul.

— O ţâră, conaşule. Ţăranul a pierdut 100 de lei. Matale mizezi dublu; adică 200 de lei. Nu crezi că rişti?

— Asta nu-i treaba ta. Sunt banii mei şi fac ce vreau cu ei. Dacă pierd, sunt ai tăi, dacă câştig, mi-i dai. Adică dublu. Banii mei, plus câştigul. Hai, ia banii.

— Cu voia dumitale, boierule! Cum vrea jucătorul, aşa facem. Încă o dată, dacă se întâmplă ceva, să nu aud vorbe. Ne-am înţeles? Priveşte: am martori.

— Uite ce e, eu am venit la bâlci să mă distrez şi nu-mi pasă dacă câştig sau pierd. Cât despre martori, să stea liniştiţi. N-o să aibă ce spune. Hai, dă-i drumul, odată.

Oarecum fâstâcit, ţiganul luă cauciucurile.

— Am înţeles. Atunci, conaşule, fii atent!

Sub privirile încordate ale curioşilor, începu pasienţa.

— Uite, conaşule. Fii te rog atent, aici am marca, ici nu-i. Vezi? Încă o dată: ăsta-i cu marcă, ăsta, nu. Şi acum,

să mai facem o tură. Fii atent: uite marca, nu e marca! Gata! Am terminat.

Urmărind mâna ţiganului la a treia tură, observă că a făcut rocada. Acum era sigur. Cauciucul cu marca era la mijloc. Prefăcându-se că nu se hotărăşte, începu să-şi plimbe degetul deasupra cauciucurilor. Ţiganul, cu ochii scoşi din orbite, privea scena. Uşor, apropie încet degetul de cauciucul care ar fi trebuit să aibă marca. Ţiganul răsuflă uşurat. Dar nu, renunţă. Începu din nou să-şi plimbe degetul peste cele trei cauciucuri.

— Ce faci, conaşule? Nu te-ai hotărât?

— Ştiu eu ce să zic? Grea alegere. Când te gândeşti că alegerea asta valorează 200 de lei…

— Asta cam aşa-i, conaşule! Te-ai hotărât?

— Să zicem că da. Am să punctez cu degetul la întâmplare cele trei cauciucuri. Când ajung la cifra zece, întorc cauciucul. De acord?

— Cum vrei, conaşule. Banii sunt ai matale, iar jocul e al meu. Hai să vedem.

Ilie privi în jur şi se adresă curioşilor:

— Vă rog ceva. Număraţi în cor până la zece, de câte ori pun degetul pe un cauciuc. Vreţi?

Un: da-a-aaa!!! Ţâşni din mulţimea ce privea cu stupefacţie scena.

— Bine, mulţumesc! Să-i dăm drumul!

Spre disperarea ţiganului, începu să plimbe foarte încet degetul pe cauciucuri. Corul de curioşi numărau la fiecare apăsare a degetului. Pe Şmil îl trecură năduşelile. Ilie îşi plimba la întâmplare degetul când la dreapta, când la stânga, când la mijloc. La cifra nouă era cu degetul pe cauciucul din dreapta.

Se lăsă o linişte totală. Nu se auzea decât zgomotul bâlciului şi fanfara de la circ. Ilie îşi ridică încet mâna, plimbă uşor degetul peste cauciucuri şi-l lăsă brusc la mijloc. Un zece puternic izbucni din gurile celor din jur. Ţiganul rămase mut. Ilie îl privi o clipă crunt, şi întoarse cauciucul. Lumea începu să ţopăie şi să aplaude. Uralele nu mai conteneau. Cauciucul cu marca era întors. Ţiganul

complet fâstâcit nu ştia ce să facă. Ilie îl mai privi o dată şi întinse mâna:

— Hai, isteţule, ieşi la piaţă cu banii! 200 ce le-am dat, plus încă 200 câştigaţi.

Ţiganul rămase încremenit, neştiind cum să scape. La un moment dat, schiţă un gest de fugă. Degeaba. Mâinile lui Ilie, ca două loazbe, îl apucară peste masă pe ţigan de revere. Ţiganul îngrozit, se trezi în aer, dând din picioare.

— Ce faci, nenicule? Vrei s-o ştergi?

Cu o mână îl ţinea zdravăn de guler, iar cu cealaltă ridică pumnul cât un baros.

Ţiganul, înnebunit, îşi acoperi faţa cu mâinile.

— Nu conaşule, nu da!… Ce-ţi veni? N-am vrut să fug. Aşa să ştii.

— Ascultă, mă aschimodie cu chip de om, dacă-ţi trosnesc una, te fac paznic în iad, iar eu în fund puşcăria. L-ai jumulit pe ţăran de toţi banii şi credeai că o să reuşeşti şi cu mine. Ei, uite că nu ţi-a mers! Eu nu sunt ţăranul naiv, păcălit de o baragladină. Eu sunt trecut prin ciur şi prin dârmon! Ai înţeles? Hai, dă-mi banii câştigaţi, plus banii mei. Altfel te ia zbenga. Auzit-ai?

— Da, conaşule! Te-am auzit. Dă-mi drumul ca să-ţi dau banii.

— Ce vorbeşti, escrocule? Chiar aşa de prost mă crezi? Cum adică? Să-ţi dau drumul şi pe urmă să te caut prin tot Galaţiul? Unde ai banii? Pauză. Mă panaramă, te-am întrebat ceva.

— În buzunare, conaşule, în buzunare!

— Scoate-le!

— Nu pot. Mă ţii ca într-un cleşte.

banii.

— Ce vorbeşti, nenicule? Ai doar mâinile libere. Mai fă un efort şi scoate

Ţiganul băgă ambele mâini în buzunare. Ilie se adresă mulţimii:

— Rog un bărbat mai voinic să vină să mă ajute. Cu şarpele acesta te poţi aştepta la orice.

Un tânăr înalt şi atletic se apropie de masă.

— Mulţumesc domnule că mă ajutaţi. Hai ţigane, mai aştept mult?

Neavând cum să scape, ţiganul scoase mâinile din buzunare, pline cu bancnote.

— Domnule, am să te rog ceva. Cât ţin eu pocitania asta, vă rog să număraţi pe masă 400 de lei şi asta în faţa tuturor.

Tânărul luă banii şi începu să-i numere. Terminând bancnotele, îl privi pe

Ilie:

— Mai trebuie.

— Cât?

— Păi, aici sunt 375 de lei.

— Care va să zică, mai trebuie 25 de lei. Se aude, jigodie?

— Nu mai am.

— Ce?

— Bani!

— Ce vorbeşti, domnule! Escrocul nu mai are sfanţi. Dar buzunare mai ai?

— Ce vrei să spui, conaşule?

— Ai să vezi tu acum ce vreau eu. Tinere, te rog să vezi ce buzunare mai are şi ce-i în ele.

Cum ţiganul nu avea decât pantaloni şi cămaşă, tânărul nu avea ce să mai caute. Îl căută în buzunarul de la spate, şi întoarse pe dos buzunarele de la pantaloni.

— Domnule, nu mai are ale buzunare. Şi nici bani.

— Aşa, care va să zică? Nu cred. Nu se poate!… Am să te mai rog ceva: Caută-l în ciorapi.

Tânărul ridică cracul pantalonului şi scoase, spre mirarea tuturor, din manşeta ciorapului elastic, un şomoiog de bancnote. Zâmbind, Ilie privi chipul buimăcit al ţiganului.

— Ce-ai de zis, cioroiule? Nu mai ai bani? Parcă aşa ai spus.

— Ăştia nu sunt ai mei.

— Ia auzi, domnule! Interesant! Dar ai cui?

— M-a rugat cineva… Să-i cumpăr ceva.

— Ca să vezi! Cineva vrea ceva! Bravo, bravo ţigane! Ştii să minţi şi încă destul de bine. Numai că nu-ţi merge cu mine. Tinere, te rog să numeri în continuare, 25 de lei.

În timp ce tânărul număra restul de bani, lumea din jur se înghiontea şi râdea pe înfundate.

— Gata, domnule, aveţi pe masă 400 de lei.

— Perfect. Acum, ce-a rămas, dă-mi-i mie.

Tânărul luă şomoiogul de bancnote rămase şi-l întinse lui Ilie. Ţiganul izbucni îngrozit:

— Ce faci, boierule? Mă laşi fără o leţcaie?

— Nu escroc patentat. N-am nevoie de bani care nu-mi aparţin. Luă şomoiogul de bancnote din mâna tânărului.

— Uite, ţine aici. Ia-ţi banii rămaşi şi bagă-i în buzunare. Nu mă interesează de unde ăi ai.

Speriat şi tremurând, ţiganul înşfăcă bancnotele şi le îndesă în buzunare.

— Tinere, ia te rog o clipă banii de pe masă. Tânărul strânse banii ţinându-i în mână.

— Foarte bine. Cred că lucrurile s-au rezolvat. Iar tu, mă panaramă, să ţii minte! Dacă te mai prind vreodată pe undeva cu „uite marca, nu e marca” – te dau pe mâna poliţiei. Înţelesu-m-ai? Ia-ţi catrafusele şi şterge-o!

Îi dădu drumul din strânsoare, luând mâinile. Ţiganul se prăvăli în colbul gros, stârnind praful din jur. Privi o clipă la Ilie, privi mulţimea din jur, şi fără să mai spună ceva, o luă la fugă, pierzându-se în mulţime. Ilie privi măsuţa şi cele trei cauciucuri.

— Ia te uită, drăcie! Domnul şi-a uitat recuzita! începu să mute cauciucurile.

Uite marca, nu e marca! Al dracului escroc!

Luă banii de la tânăr şi plecă împreună cu Şmil, făcându-şi loc prin mulţimea ce se risipea. Şmil îl privi cu admiraţie:

— Moi Ilie, m-ai lăsat paf. Nu mă aşteptam să văd aşa ceva.

— Hai, lasă-te de laude. Am făcut ce trebuia. Pentru un timp am scăpat credulii de un escroc. Hai să mergem mai repede. Ţăranul poate a plecat.

Iuţiră pasul şi ajunseră la terasă. Ţăranul stătea la o masă cu o halbă în faţă.

Ilie răsuflă uşurat.

— Bădie, am venit. Credeam că ai plecat. Ţăranul îl privi plin de speranţe:

— Unde să plec, domnule? N-am bani nici de tren. Cum ajung la Tuluceşti?

Cine-mi dă bani pentru bilet?

— Eu, bădie, eu! Ţi-am spus că încerc să te ajut şi am reuşit.

— Cum, domnule, chiar ai reuşit? Nu-mi vine să cred!

— Da, bădie, ţi-am promis şi am reuşit. Uite, ai aici 100 de lei. Scoase banii din buzunar şi numără pe masă 100 de lei. Ţăranul privea buimac, când la Ilie, când la bani. Luă bancnotele în mâini privindu-le cu nesaţ.

— O, Doamne! Banii ei! Munca mea!

Puse banii pe masă şi-l îmbrăţişă pe Ilie, pupându-l pe obraji.

— O, domnule!!!…

— Te rog, Gheorghe, nu mă mai domni.

— Bine, Ilie, bine. Nu mi-am imaginat vreodată că un necunoscut îmi va reda liniştea şi banii pierduţi. Cum să-ţi mulţumesc?

— Foarte simplu! Rămânând prieteni şi stropind evenimentul cu o halbă.

— De acord! Numai să fim înţeleşi. Eu fac cinste. Clar?

Începură să râdă toţi trei. Stropitul cu bere a fost doar începutul. Au chefuit şi au mâncat vreo câteva ore. Puţin cherchelţi, ieşiră din bâlci şi se opriră la staţia de tramvai. După ce-şi luară adresele reciproc, Gheorghe şi Ilie se îmbrăţişară cu drag.

— Îţi mulţumesc, Ilie. Dacă nu apăreai în viaţa mea, ajungeam un muritor de foame. Încă o dată, îţi mulţumesc!

— Bine, Gheorghe, bine, du-te cu Dumnezeu.

Ţăranul e sui în tramvai şi plecă la gară.

IV.

Ajunşi în Piaţa Veche, Ilie se trânti pe o bancă.

— Mă, Şmil, hai să ne odihnim. Am impresia că am luat-o la măsea; şi încă zdravăn. Ce zici?

Începură să râdă. Şmil se aşează şi el. Era cherchelit şi sughiţa mereu.

— Ce ai, Şmil? Nu ţi-a priit cheful?

— Ba da, şi încă prea mult. După cum vezi, m-am cherchelit şi eu.

— Nu-i bai. Din când în când e bine să ne facem şi de cap.

— Moi, Ilie, nu pot să uit. Atâta dăruire, atâta pasiune de a face bine, atâta risipă de dărnicie; Atâta… Ce mai, îmi pare bine că am aşa un prieten. Dă-mi voie să te pup.

Îl îmbrăţişă cu putere pupându-l zgomotos pe obraji.

— Ce faci? Linişteşte-te. Ne vede lumea.

— Iartă-mă, m-am îmbătat!

— Bine, bine, stai şi odihneşte-te.

Urmă o pauză lungă. Tolăniţi pe bancă, moţăiau uşor. La un moment dat, Ilie coborî privirea şi dădu cu ochii de pantofii lui Şmil. Scâlciaţi, vechi, crăpaţi şi uzaţi. Buni de aruncat. Se gândi puţin şi-l zgâlţâi pe Şmil.

— Dormi?

— Nu, mă gândeam la ţăranul acela credul. Dacă nu-l ajutai tu, acum nu mai avea ce mânca.

— Lasă-l pe Gheorghe. A avut noroc că ne-am întâlnit. Bine că e fericit. Urmă o pauză scurtă.

— Măi Şmil, stând aici şi gândindu-mă, mi-a trăsnit prin cap o idee. O idee fantastică.

Şmil se trezi din moţăială şi-l privi întrebător:

— Ce idee? – sughiţă. Spune.

— O să crezi că sunt nebun. Vrei să câştigi nişte bani?

— Cum aşa?

— Uite-aşa. Şi foarte simplu. Poţi câştiga 50 de lei.

— Ce-ai spus? 50 de lei? Ce-ţi mai trecu prin cap?

— Nimic. M-am gândit să-ţi dau 50 de lei.

— Mie? Cred că glumeşti! Pentru ce?

— Ei, aici e aici! Primeşti 50 de lei dacă renunţi la

ceva.

— La ce să renunţi? Şi de ce?

— Uite-aşa mi-a venit mie. Am şi eu o hachiţă. Dacă arunci stâlciturile alea ce se numesc pantofi, ai pe loc 50 de lei.

— Să-mi arunc pantofii? Dar de ce?

— Fiindcă aşa vreau eu. Cu 50 de lei, poţi cumpăra o groază de pantofi: ghete, cizme, sandale; pe alese, pe culese. Ce zici?

— Şi de ce toate astea?

— Aşa. Ţi-am mai spus. Asta e plăcerea mea.

Şmil îşi privi pantofii.

— Ai dreptate. Sunt vechi şi uzaţi. Dar eu, cu ce mă duc acasă? Desculţ?

— Exact. În picioarele gale. Mâine te duci la Dermata şi-ţi cumperi ce vrei.

Şmil privi o clipă pantofii, neştiind ce să creadă. De ce face Ilie toate astea?

După câteva clipe se hotărî.

— Bine, Ilie. Dacă plăcerea ta este să mă vezi plecând acasă în picioarele goale, fie, accept.

Încet, îşi scoase pantofii, iar apoi ciorapii, pe care îi băgă în buzunar. Luă pantofii în mână, îi privi puţin, după care îi azvârli cu putere peste cap, în tufişul din spatele băncii.

— Gata, ţi-am făcut plăcerea. Eşti mulţumit?

— Da, Şmil, şi încă foarte mulţumit. Îmi era teamă că ai să refuzi. Scoase portofelul, luă mâna lui Şmil şi îi puse în palmă 50 de lei.

— Uite, ai aici 50 de lei. Sunt ai tăi. Cheltuieşte-i cum vrei şi pe ce vrei.

Bine?

de lei.

— Mulţumesc, Ilie. N-am să uit niciodată ziua asta. Încă o dată îţi mulţumesc.

— N-ai pentru ce. A fost plăcerea mea. Urmă o pauză.

— Mâine mă duc la iarmaroc. Cumpăr şi vând nişte cai.

— Batfă, Ilie!

— Mulţumesc.

Tăcură amândoi. După o lung pauză, Şmil întoarse capul spre Ilie:

— Ce mai e?

— Nimic. Ştii?… Ilie sughiţă.

— Mi-a clocit şi mie o idee. Tot năstruşnică!

— Cum adică?

— Aşa. Am şi eu plăcerile mele. Ca şi tine!

— Ce plăceri? Ce idee? M-ai făcut curios!

— Dacă faci ce-am făcut şi eu, ai de la mine 50 de lei.

— Cum adică?

— Adică, aşa cum am făcut eu. Îţi arunci încălţările şi te-ai pricopsit cu 50

— Eşti într-o ureche? Nu pot să cred. Un lefegiu amărât e dispus să arunce

50 de lei pentru o plăcere? Îţi dai seama ce-ai spus?

— Da, îmi dau seama; şi încă foarte bine. Aruncă cizmele şi mergi acasă în picioarele goale ca şi mine. Mâine sau în altă zi, când vei tu, mergem amândoi la Dermata şi ne cumpărăm tot ce vrem! Ce zici? – sughiţă. Facem târgul?

— Facem, Şmil! Pot să spun că nu? E doar plăcerea ta! Pregăteşte banii.

Prins în această nostimadă, fără să-i dea seama ce va urma, îşi trase cu năduf cizmele şi le puse lângă bancă.

— Şi acum ce fac? Uite, cizmele sunt aici!

— Cum aici? Ţi-am spus să le arunci! Fă ce vrei.

— Sughiţă – rupe-le, distruge-le, dar să dispară. Clar? Altfel nu vezi banii.

Chercheliţii începură să râdă.

— Bine, Şmil, facă-se voia ta.

Privi în dreapta, privi stânga, nimic. Nicio ţipenie de om. Şi totuşi, dinspre măcelărie apăru un bărbat. Înalt, bine făcut, cam de statura lui Ilie. Bărbatul îşi continua mersul ajungând la bancă. Ilie se ridică în picioare.

— Ascultă, vere, dacă nu te superi, vreau să te întreb ceva:

— Ce doreşti?

— Ce număr porţi la picior? Bărbatul îl privi mirat:

— Ce-ţi veni?… 44.

— Perfect. Am găsit omul. Am aici o pereche de cizme foarte bune; carâmb de bizon şi talpă dublă. Vreau să scap de ele. Ţi le dau gratis. Le primeşti?

Luă cizmele şi i le puse în braţe:

— Examinează-le, probează-le. Cred că-ţi vin.

Cu cizmele în braţe şi uimit de aşao pleaşcă, bărbatul se aşează pe marginea băncii.

vin.

— Un lucru nu înţeleg. De ce vrei să scapi de ele?

— Fiindcă vreau să cumpăr alt model: Cizme Birghel. De astea m-am săturat.

— Bine, neică, faci cum vrei. N-am nimic împotrivă. Să vedem dacă-mi

Îşi scoase sandalele şi le încălţă. Se ridică în picioare şi făcu câţiva paşi.

— Îmi vin foarte bine. E numărul meu.

— Să le porţi cu plăcere.

— Mulţumesc.

Fără să vrea, văzu picioarele lui Ilie şi ale lui Şmil.

— O clipă; am o întrebare: cum ajungeţi amândoi acasă?

— De ce?

— Fiindcă amândoi sunteţi în picioarele goale.

— Ai dreptate. Ne este foarte cald şi vrem să ne răcorim.

— Curios raţionament. Treaba voastră. Cele bune.

— La revedere.

Cu sandalele în mână, bărbatul se îndepărtă încet, privind din când în când înapoi. În cele din urmă dispăru după colţ. Ilie începu să pufnească în râs. Privindu-se în ochi, începură să râdă amândoi. Cascade de râs izbiră văzduhul, speriind vrăbiile din copaci. Râdeau şi-şi dădeau ghionturi. La un moment dat, se potoliră.

— Ce părere ai?

— Ce părere să am? Doi nebuni, nebuni de legat. Ne

ducem acasă în picioarele goale. Frumos, n-am ce zice.

A fost ideea ta. Eu doar am imitat-o.

— Bine, Şmil, nu-i bai. Ai! Uitasem! Tu ce faci? Nu-mi dai banii?

— Aşa e; nu mi-am dat seama. Ia-i.

Ilie luă banii şi îi aşează tacticos în portofel.

— Astea fiind zise, hai s-o luăm din loc. Ne-am distrat destul. Te anunţ eu când mergem la Dermata.

— La Dermata?

— Păi nu? Nu trebuie să ne cumpărăm încălţări? Păi cum?

— Să cumpărăm, ai zis???

Şmil rămase ca paralizat. Îl privea pe Ilie ca hipnotizat. Muşchii feţei i se crispară, iar mâinile înţepeniră cu pumnii strânşi.

— Ce ai, omule?... Ce te-a apucat?... Nu te simţi bine? Te doare ceva?

Şmil îl privea absent în tăcere. Părea o stană de piatră. Deodată izbucni:

— Oi vei zmir. Ce mişighini! Ce dobitoci!

— Cine?

— Cum cine? Noi, tu şi eu! Doi dobitoci!

— Ce ai, omule? Ce ţi-a venit = ... Aşa, din senin... Ce s-a întâmplat? Te-am supărat?

— Cu ce să mă superi tu, prieten drag? Ne-am păcălit amândoi reciproc, ca nişte proşti. Aşa un ghişeft, mai rar. Un contabil şi un samsar s-au păcălit unul pe altul de bun voie! Aşa un câştig şi aşa o pomană!!! Halal capete!!! Bune de murat!!!

— Ne-am păcălit? Unul pe altul? Când? Şi cum?... Explică-mi, te rog.

— Bine, am să-ţi explic. Moi Ilie, şi toate astea s-au întâmplat numai din cauză că suntem beţi.

— Sughiţă.

— Sunt numai urechi.

— Tu mi-ai dat 50 de lei ca să-mi arunc pantofii. Aşa-i?

— Aşa-i. Şi ce-i ce-i cu asta?

— Eu, la rândul meu ţi-am dat 50 de lei ca să arunci cizmele. E adevărat?

— Foarte adevărat. Unde vrei să ajungi?

— Încă nu ţi-a căzut fisa? Dar eşti tare de cap. Cum dracu' faci afaceri cu vânzarea şi cumpărarea de cai?

— Tot nu înţeleg.

— Tot nu înţelegi? Mare prost mai eşti; Iartă-mă că-ţi spun aşa. Nu-ţi dai seama că am plimbat banii de la unul la altul?

— Cum adică i-am plimbat?

— Foarte simplu. Ce-ai câştigat tu?

— 50 de lei. De la tine.

— S-o crezi tu şi cu baba Rada. N-ai câştigat nimic. Banii ce crezi că i-ai câştigat, erau banii ce mi-ai dat ca să-mi arunc pantofii.

— Şi ce-i cu asta? Corect!

— Corect pe dracu'!... Eu la rândul meu, ţi-am înapoiat câştigul ca să-ţi arunci cizmele. Acum ai înţeles?

— Nu!

— Hai că ţi s-a urcat băutura la cap. Moi omule, noi am plimbat banii de la unul la altul şi n-am câştigat nimic.

— Hai că m-ai pus pe gânduri.

— Cam târzior Acum mergem amândoi acasă cu picioarele goale.

— Şi? Ne-am distrat! Mâine, ne ducem la Dermata şi gata! Pe alese şi pe culese.

— Pe alese şi pe culese! Bravo! Halal logică. Bine moi Ilie, dacă eu ţi-am dat 50 de lei pe care i-am câştigat de la tine, cu ce bani cumpăr pantofi când mă duc la Dermata?... Aud?...

— Măi, Şmil, am impresia că ai dreptate.

— Şi încă ce dreptate! N-am câştigat niciunul nimic şi plecăm acasă cu picioarele goale. Adică, eu mi-am aruncat pantofii, iar tu ţi-ai dăruit cizmele. Cum s-ar spune, am pierdut amândoi ca nişte proşti. Şi toate astea numai din cauza ta. Cu ideea ta fantastică! Eşti mulţumit?

Ilie rămase perplex. Îşi dădu seama de crudul adevăr.

— Măi Şmil, ai dreptate, aşa e. Suntem doi proşti.

Mai proşti decât credulul acela de ţăran. Aşa-mi trebuie! Am băut ca un porc şi am rămas fără aşa bunătate de cizme. Ei, hai, nu te mai necăji. Am făcut-o, o tragem!!!

— Din cauza ta! Cu ideile tale fantastice!

— Da, recunosc. Sunt un dobitoc. Hai să mergem. După cum vezi, s-a lăsat seara.

Tipa, tipa, abătuţi, îngânduraţi şi amărâţi, cu picioarele goale, o luară uşor spre casă. Pe stradă apăru lampagiul care, cu un băţ lung, aprindea felinarele. Câte o pereche îndrăgostită trecea agale, ţinându-se de braţ. La un moment dat.

Ilie observă ceva la un felinar. Când se apropie, ce să vezi? Un chefliu, stătea cu felinarul în braţe. Îl ţinea strâns, încolăcindu-l cu picioarele.

Zâmbind, Ilie îl privi o clipă amuzat.

— Uite, Şmil, cred că acesta ne-a întrecut pe noi.

— Cum adică?

— Nu vezi în ce hal e? Cred că a băgat în el o căldare.

Chefliul dădu drumul felinarului şi, clătinându-se, se apropie de ei.

— Sărut mâna, nene, baftă şi sănătate!

— Ascultă, omule, nu sunt femeie ca să-mi săruţi mâna. Văd că eşti cam obosit. Hai, du-te acasă. Poate te aşteaptă familia.

— Păi cum? Sigur că da!

— Sughiţă – Am familie; cum să nu. Şi încă una mare. Iar sughiţă.

— Nene, te-aş ruga ceva.

— Ce vrei, omule? Te ascult.

— Numără-mi te rog, cucuiele din cap.

Asta era chiar culmea! auzi, ce rugăminte stupidă!

— Măi nene, eşti simpatic, dar obosit. Ai luat-o a măsea.

— Aşa e – sughiţă – Dar, te rog mult, mult de tot – sughiţă – fă-ţi milă şi pomană!

— Vrei bani?

— Nu, nene, vreau să-mi numeri cucuiele din cap!

Hai, te rog! – sughiţă – Le numeri?

Vrând să-i facă pe plac, Ilie duse mâna pe capul chefliului. Rămase uluit.

Într-adevăr, avea cucuie. Curios, începu să le pipăie şi să le numere.

— Unu… doi!… trei!… patru!… Asta-i bună! Ai patru cucuie, omule!

— Sărut mâna, nene, mai am doi stâlpi şi am ajuns acasă. Baftă!

— Sughiţă.

Şi, la gară!

Se îndepărtă încet, clătinându-se şi sprijinindu-se de garduri. Ilie rămase tablou. Cum adică?… Mai am doi stâlpi!… Când îşi dădu seama, izbucni în hohote de râs.

— Ce ai, Ilie? Ce te-a apucat?

— N-ai văzut? N-ai fost atent? Chefliul ştie câte felinare sunt până acasă.

— Cum aşa?

— Foarte simplu. Le pocneşte cu capul pe fiecare, făcându-şi cucuie. Ştie că până acasă sunt şase felinare. Cum pe cap avea patru cucuie, e logic ca până acasă, mai avea de pocnit încă două felinare. Bună, bună de tot!

Începu să râdă iar, molipsindu-l şi pe Şmil. Ajunseră lângă casă. Se opriră la poarta lui Şmil. Fără să vrea, Ilie ridică privirea. Pe cerul senin apăruse luna nouă. O privi câteva clipe şi zâmbi misterios:

— Şmil, vrei să vezi ceva?

— Ce mai e? Hai să ne culcăm! Sunt obosit.

— Ne culcăm, Şmil, ne culcăm. Dar vreau să-şi arăt ceva.

— Ce?

— Închide ochii şi întinde mâna.

— De ce?

— Fiindcă te rog eu. Ce-i mare lucru?

— Bine, fie.

Şmil închise ochii şi întinse palma. După câteva clipe simţi în palmă nişte hârtii.

— Gata, Şmil, deschide ochii. Uite, a apărut luna

nouă.

Şmil privi luna iar apoi privi în palmă. Avea bani. Bancnote mari. Le numără; rămase încremenit: 50 de lei!

Întinse banii spre Ilie:

— Ce-i aici, Ilie?

— Bani, Şmil, bani, ce să fie? Freacă-i de barbă. Se spune că dacă ai în mână bani când e lună nouă, atunci ai noroc la toate. Aşa că, îl cuminte şi du-te la culcare.

— Nu, Ilie, nu se poate! Sunt banii tăi! Nu pot să-i primesc.

— Ba se poate, Şmil, se poate. Banii sunt ai tăi şi nu ai mei. Eu am fost cu ideea aceea fantastică. Hai, noapte bună!

— Ilie!!!…

— Ciocu' mic! E timpul să ne culcăm. Sunt obosit. Pa!!!

Uşor, plecă spre casă, cântând în gura mare: „Mână birjar, şi du-mă-n noapte, cât mai departe…"

Iunie 2006

PREMONIŢIE

Motto:

Irealul transpus în realitate crează premoniţia.

August. Apusul verii 2007… Pentru mine, an fatidic. Un an plin de deznădejde şi durere sufletească. Atunci s-a produs inevitabilul. După 42 de ani de căsnicie fericită, rămăsesem văduv. După patru accidente vasculare şi unul cerebral, iubirea vieţii mele m-a părăsit şi m-a lăsat singur. Singur, precum o frunză pe apă. A urmat morga, camera mortuară… cimitirul.

Au trecut 9 luni. Singur, fără nimeni, doar un băiat familist, stabilit în alt oraş. Pe altarul improvizaat pe bibliotecă, cu sfeşnice, icoane şi fotografia soţiei, o candelă pâlpâie zilnic, dându-i luminiţă pe tărâmul veşnic al întunericului şi al morţii. O durere implacabilă îmi sfâşie zi şi noapte sufletul şi trăiesc fără niciun scop, în virtutea inerţiei. Nimeni nu-mi bate la uşă, nimeni nu-mi rosteşte măcar o vorbuliţă. Am rămas doar cu singurătatea şi cu amintirile anilor de căsnicie.

Acum, am început să mă resemnez. Lumânări aprinse la cimitir şi acasă, treburi cotidiene, radio, lecturi, televizor. Cam atât.

Dar să revin la subiect. După câteva luni de singurătate, într-o seară s-a produs miracolul. Împăcat cu gândul morţii, priveam prin sufragerie la diferite lucruri ce-i plăceau în mod deosebit soţiei. Privirea mi s-a oprit la un tablou înrămat, pictat de mine direct pe sticlă. Pe lângă celelalte tablouri pictate de mine, tabloul cu pricina era favoritul soţiei.

Totdeauna, îl privea cu multă admiraţie şi cu oarecare veneraţie.

Oare de ce? Aveam să aflu în seara aceea. Tot atunci, am scos din bibliotecă un caiet cu poezii scrise de mine şi citite la diverse cenacluri literare. Am început să recitesc diferite versuri. Nu ştiu de ce, instinctiv, m-am oprit la lecturarea unei poezii. La fel ca şi la picturi, poezia respectivă era pe locul unu în topul poeziilor scrise de mine. Mă ruga mereu să-i recit poezia preferată.

Aceeaşi întrebare: Oare de ce?

Având parcă o presimţire, am început să recitesc cu foarte multă atenţie versurile. Am rămas stupefiat. Atunci, în clipa aceea, mi-am dat seama de ce-i plăceau atât de mult pictura şi poezia. Era o legătură indubitabilă între pictură, poezie şi moartea soţiei. Un fel de trilogie a morţii. M-am uitat din nou cu multă atenţie la tablou şi am recitit poezia. Un lucru era cert. Cu toate că tabloul a fost pictat într-un an, iar poezia a fost scrisă în alt an, amândouă aveau o legătură precisă. Pictând tabloul şi scriind poezia în ani diferiţi, am realizat involuntar o premoniţie ce s-a concretizat în anul 2007.

Dar să mă explic. Să încep cu tabloul. Într-un chenar oval, cu fundalul acoperit complet de razele unui soare, am pictat o ramură groasă de copac înflorit. Tot pe fundalul razelor de soare, e pictată o pasăre mare, planând cu aripile larg desfăcute. Cam asta reprezintă tabloul. Trebuie reţinute trei elemente esenţiale, pictate în tablou: RAMURA, PASĂREA ŞI SOARELE.

Şi acum miracolul: poezia. Redau în continuare toată poezia:

Din pomul vieţii tale, O frunză a căzut.
Pe-a timpului cărare, Uşor s-a aşternut.
Priveşte trist la RAMURI, La PĂSĂRI şi la SOARE;
Dar nu ştie sărmana.
Că tot ce naşte MOARE.
Ar vrea să se ridice Din nou în pomul vieţii Dar MOARE istovită în zorii dimineţii.
O frunză-ngălbenită, Din pom s-a scuturat: IUBIREA vieţii mele, Din lume a PLECAT.

Fără comentarii. Fără să-mi dau seama, am transpus moartea soţiei din poezie în pictură sau viceversa. Am rămas şocat.

Era ceva incredibil. Şi totuşi, adevărat. Am luat iar caietul cu poezii. Toate poeziile scrise de mine au – trecute data şi anul când au fost scrise. Curios, mânat parcă de o fiinţă mistică, am vrut să aflu cât timp trecuse de la scrierea poeziei şi până la inevitabila moarte. Poezia a fost scrisă la 25. o3.1975.

Rezultatul? 2007 – 1975 = 32.

Deci, după 32 de ani, cele scrise în poezie s-au realizat. Un fel de premoniţie retro. Plus subiectul poeziei pictat în tablou. În clipele acelea rămăsesem fără cuvinte. Independent de voinţa mea şi fără nicio intenţie, când am pictat tabloul şi când am scris poezia, am intrat în lumea irealului. Fără să-mi dau seama.

În final, miracolul a declanşat o altă surpriză, ce confirma încă o dată legătura certă între tablou, poezie şi moartea soţiei.

Privind data când a fost scrisă poezia, mi-a venit o idee. Mai mult în joacă, am adunat de la cap la coadă toate cifrele; adică, data, luna şi anul. Cea ieşit? Ceva ce întrece orice imaginaţie. Aşadar: 2 + 5 + 3 + 1 + 9 + 7 + 5 = 32!

Incredibil!!!... Nu? Exact 32 de ani ce s-au scurs din 1975, când a fost scrisă poezia şi până în 2007, când soţia mea s-a înălţat la ceruri.

Cum s-ar spune, dacă aş fi ştiut în 1975, tot miarcolul

produs involuntar, aş fi aflat vestea implacabilă că peste 32 de ani, voi rămâne singur.

Oare ce forţe mistice… sau malefice, au intervenit atunci? Nu ştiu. Să fi fost o COINCIDENŢĂ?

Sau o… PREMONIŢIE RETRO?

P.S. Dovezi?… Sunt la vedere. Palpabile. Poate să le vadă oricine. Tabloul cu pricina este atârnat pe peretele din sufragerie, iar caietul cu poezie se odihneşte în bibliotecă.

3 mai 2008

MOGOŞOAIA

Moto: *Destinul este pecetea vieţii, încrustată pe veci, ireversibil, în soarta fiecărui muritor*.

PROLOG

Personajele principale din această nuvelă sunt reale, viabile. Trăiesc.

Atunci, în ziua fatală, la 10 septembrie, 1989 destinul a vrut să-i ferească din ghearele morţii care a secerat atâtea suflete nevinovate. În ziua catastrofei nu erau pe vas. Atunci, îşi vedeau de viaţa lor cotidiană, neştiind ce le pregăteşte soarta. Amândoi au rămas văduvi.

El, fără soţie, ea, fără soţ. Şi tot amândoi aveau copii.

Fiind colegi de muncă în aceeaşi întreprindere, cu timpul, s-au ataşat unul de altul şi şi-au unit destinele, formând două familii, spre fericirea copiilor care nu aveau, unul – tată, iar altul – mamă.

În timpul catastrofei de pe Mogoşoia, el era sudor iar ea muncitoare.

Unde lucrau şi cum se numeau, nu are niciun sens să relatez.

Gestul lor omenesc mi-a sugerat subiectul nuvelei. În prezent, ce s-a întâmplat cu cele două familii, nu ştiu. Şi nici n-ar fi cazul. Nu mi-aş permite să descriu viaţa a doua familii reîntregite datorită destinului. Atât şi nimic mai mult.

Lecturând nuvela, poate cititorul îşi pune o întrebare: de ce majoritatea întâmplărilor din nuvelă au o tentă optimistă.

Simplu. Aşa mi-am imaginat eu. N-am vrut să creez o dramă.

Numai cuvântul Mogoşoia sugerează pregnant, prin ce au trecut cele două familii. Cert e un lucru.

Având scheletul subiectului, am dezvoltat o poveste a unui cuplu ce şi-a refăcut familiile.

Toate întâmplările din nuvelă, ce se derulează pe o perioadă de 12 ani, sunt pure imaginaţii şi n-au nicio legătură cu viaţa privată a celor două familii reale, care poate că trăiesc şi în prezent. Aşa mi-am imaginat eu noua viaţă a celor două destine.

Ce-a ieşit? Rămâne ca iubitul cititor să-şi dea verdictul. Cam atât.

Autorul

1

CATASTROFA

10 septembrie 1989. Apusul verii. Preludiul toamnei. O zi ca oricare alta din viaţa cotidiană, plină de necazuri, bucurii sau deznădejdi. Divorţuri, naşteri, crime, căsătorii, înmormântări şi câte altele, care, toate la un loc se rezumă la două cuvinte: Destinul vieţii.

Şi totuşi… n-a fost o zi obişnuită. A fost o zi fatidică. O zi plină de neputinţă în faţa a sute de destine distruse. O, Doamne!! O zi plină de deznădejdi, ce au îndoliat sute de familii.

Ora 7, 20. Palatul navigaţiei din portul Galaţi. Forfotă, lume, bagaje. În faţa navigaţiei, un bărbat şi o femeie privesc nerăbdători spre staţia de tramvai. Era familia Ştefan. Tineri, plesnind de sănătate, bine dispuşi şi plini de viaţă.

El, înalt, atletic, plin de vitalitate şi forţă. Cu un păr negru, cârlionţat ce încadra un chip cu trăsături ferme, părea un cap de efigie romană.

Ea, puţin mai scundă, oarecum grăsuţă, cu şolduri proeminente, blondă, cu ochi albaştri şi trăsături frumoase.

Şi-au dat întâlnire cu nişte prieteni de familie. Urmau să plece împreună peste Dunăre, la Pisica, o localitate

locuită de pescari lipoveni, cu pasagerul Mogoşoaia. Plimbarea era plănuită încă din vară, dar, din cauza serviciului, au tot amânat. Acum, având la dispoziţie două zile de recuperări din orele lucrate peste program, s-au hotărât să plece cu toţii pentru o zi, să facă nişte cumpărături. Sau cunoscut şi s-au împrietenit, prin intermediul lui Ştefan şi al Magdalenei, soţia lui Popişteanu. Amândoi erau colegi de birou.

Fane, cum era strigat de toţi, era achizitor, iar Magda era contabilă. Ambii erau mereu în contact profesional, opt ore pe zi. Cu trecerea timpului, au ajuns să se tutuiască. Fane avea un ghindoc de fată de şase ani, iar Magda, un mic ştrengar de 8 ani. Toni şi Eli. Adică Elvira Ştefan şi Popişteanu Tomescu.

Soţul Magdei, Popii pe numele mic, era inginer, iar soţia lui Fane, Eleonora, era dactilografă. Ambele familii s-au cunoscut şi s-au împrietenit la un revelion. Familia Ştefan care locuia la curte, a invitat cu ani în urmă familia Popişteanu să petreacă revelionul împreună. Era în 1985. De atunci, familiile au devenit prietene la cataramă. O prietenie sinceră, fără compromisuri.

Majoritatea duminicilor şi a sărbătorilor şi le petreceau împreună. Familia Popişteanu, locuind la bloc, întâlnirile aveau loc reciproc, când la unii, când la ceilalţi. De obicei, vara, lui Popii îi plăcea la Fane. Petreceau în curte până seara, târziu, jucând rummy, table sau poker.

Când soţii jucau table, Ela şi Magda stăteau la taclale, în timp ce Tomi şi Eli se jucau în curte, trăgând biata pisică de coadă sau călărind blândul ciobănesc Bob. Nostimada cea mare era când jucau cu toţii rummy sau poker. Nu se juca pe bani. Ca jocul să fie captivant, Ela împărţea la fiecare câte o sută de boabe de fasole, ori alte boabe pentru mizele respective. Odată, Popii a făcut o mare boacănă. A adus pe ascuns de acasă două mâini de fasole şi a început să mizeze cu ele. Ela a observat că boabele lui Popii erau mai mici, a tăcut şi n-a zis nimic. La sfârşitul jocului, când s-au numărat boabele, surpriză: în loc de 400, pe masă erau 439 de boabe. Ela a pus deoparte

boabele mici şi le-a numărat: 39 în cap! Prins cu mâţa-n sac, Popii a recunoscut până la urmă potlogăria. S-a râs pe săturate. Drept pedeapsă, a fost obligat să plătească o consumaţie la cofetărie pentru 6 persoane. În concluzie: două familii fericite, ce se complăceau reciproc, într-o prietenie sinceră şi durabilă.

Dar, ce nu ştiau cele două familii, avea să se deruleze în mod tragic, peste 30 de minute.

O, Doamne!! Două familii şi alte sute de suflete, aveau să fie curmate brusc de implacabila moarte. Deznădejde şi lacrimi pentru cei rămaşi, odihnă şi pace veşnică pentru cei plecaţi în ceruri.

Ora 7, 30. Fane, nerăbdător, se foia pe trotuar, tot privind ceasul de la mână.

— Ce-o fi cu Popiştenii? E 7, 3 o! O să scăpăm cursa.

— Ai răbdare. Trebuie să apară. Privi staţia.

— A, uite, vine tramvaiul.

— A dat Dumnezeu!

Priveau amândoi la lumea ca cobora şi se suia în tramvai. Nici urmă de Popişteanu. Uşile se închiseră şi tramvaiul o luă din loc. Enervat, Fane îşi aprinse o ţigară.

— Asta-i culmea! Aşteptăm aici ca nişte caraghioşi, iar Popii şi Magda, nicăieri. Ce-o fi cu ei? Ceva?... Cumva? ...

Eleonora îl privi mirată:

— Ce?!?... Nu înţeleg!

— Nimic. Mă gândeam dacă nu s-a întâmplat ceva.

— Nu mai fi cobe. Ce să se întâmple?

— Nu ştiu. Mă gândeam şi eu.

— Urmă o pauză de tăcere.

— Ai luat borcane? Văd că geanta e aproape goală.

— Borcane?... Ce să fac cu ele?

— Păi cum? În ce pui mierea? Ela începu să râdă.

— Măi, Fane, mierea se vinde, odată cu borcanul vânzătorului. Doar nu te duci cu sticla să cumperi borş.

Ştefan o privi absent.

— Ai dreptate. Nu mi-am dat seama.

O maşină Trabant opri lângă trotuar şi claxonă de

două ori. Fane şi Ela întoarseră privirile. Popii coborî din maşină şi deschise portiera din spate. Magda, îmbrăcată sport, coborî şi ea. Maşina dispăru în trafic. Popiştenii se apropiară. El, de statură mijlocie, grăsuliu, plin de vervă. O pereche de ochelari de vedere îi conferea o alură de intelectual.

Ea, înaltă, suplă, cu un mijloc de viespe. Un păr negru tăciune se revărsa pe umeri, încadrând un chip oval, cu trăsături delicate. Ochi căprui, cu o privire languroasă, un năsuc puţin în vânt şi o gură senzuală, întregeau aspectul unei femei apetisante. Era mult mai frumoasă decât Ela. Se apropie de ea şi o îmbrăţişă cu căldură.

— Ce faci, scumpete? Ela îi zâmbi.

— Bine. Vă aşteptam.

Popii, vesel, plin de exuberanţă, cu braţele larg desfăcute, exclamă:

— Ce fac porumbeii?

Ştefan îl privi şi râzând, îi dădu un ghiont.

— Porumbeii erau să-şi ia zborul la cuibuşorul lor. Credeam că nu mai veniţi. Număram tramvaiele ce soseau. Popii şi Magda, pace! Nema!!

— Ne-a repezit maşina de la întreprindere. Dar observ ceva.

— Ce?

— Cum ce? Singurei?

— A, da, Eli. Am lăsat-o la bunici. Dar voi?

— Ce noi?

— Unde-i piţiponcu'?

— Adică Tomi. – râse. E în tabără. În vacanţa ce se termină. Pe 15 începe şcoala.

— Cum s-ar spune, liberi ca pasărea cerului. Încă o lună de miere! Popii vesel, îl ameninţă cu degetul:

— Fane… fără insinuări.

— Nu-i nicio insinuare. Asta-i realitatea. Liberi! Liberi! Liberi" Bravissimo!!

Dar ne-am luat cu vorba. Hopa, sus şi fuguţa la vas. Altfel, rămânem pe mal şi ne întoarcem acasă.

În grup, ocoliră clădirea, se apropiară de pasarelă şi

se aşezară la coadă în drum spre ponton, unde era tras pasagerul. Strecurându-se printre pasageri, câţiva tineri cărau de zor la bufet, navete cu băuturi şi gustări.

Puhoiul de lume de toate vârstele, alergau grăbite de pe ponton pe vas, să ocupe locuri. Cabinele erau deja pline ochi. De asemenea, şi cele două punţi. Magda şi Ela urcară pe puntea superioară, urmate de Fane şi Popii. Apucară locuri pe băncile aliniate de-a lungul balustradelor. Vânzoleala se domoli. Pasarela era liberă. Sute de trupuri stăteau înghesuite pe locuri sau în picioare, nerăbdătoare să ajungă la Pisica. Parâmele fură trase pe vas, motorul începu să duruie. Sirena şuieră de câteva ori strident, aruncând jeturi de aer şi vasul se distanţă de ponton. De pe mal se vedea clar denumirea vasului cu majuscule: MOGOŞOAIA.

O!!!… Cerule!… Un nume predestinat morţii. Fane şi Popii îşi aprinseră ţigările iar Magda şi Ela sporovăiau de zor. La un moment dat, Popii rupse tăcerea:

— Atenţie la Mandea! Mă duc la bufet să iau nişte beri. Mai vrea cineva ceva?

Toţi se priviră, dând negativ din cap.

— Nu?… Bine!… Am plecat. A!! Fane, ai grijă de fete. Şi, atenţie la buzunare. Coborî scările dispărând spre cabine. Priveau cu toţii cum malul se îndepărta din ce în ce. Cu cât se îndepărta de mai, o ceaţă deasă puse stăpânire pe tot vasul. Nu se mai vedea nimic. Linţoliul lugubru de umiditate al ceţii începu să pătrundă prin îmbrăcămintea pasagerilor, creând o stare de disconfort. La un moment dat, Ela se ridică în picioare şi şopti ceva la urechea lui Fane care încuviinţă din cap.

— Bine, du-te. Fii atentă la trepte.

Ela îi făcu din mână Magdei şi coborî scara. Magda îl privi întrebător pe

Fane.

— Unde a plecat?

Fane zâmbi.

— S-a dus să facă piş.

Magda îl privi o clipă zâmbind şi izbucni în râs. De

jos se auzea un acordeon dezacordat ce se chinuia să încropească o melodie populară. Lângă ei, un grup de nuntaşi, cu floricele albe la butonieră şi cu buzunarele căptuşite cu sticloanţe, se chinuiau să ţină isonul acordeonului, urlând fără noimă, scoţând sunete stridente. Din când în când, şuieratul sinistru şi profund al sirenei, acoperea zgomotul molcom al motoarelor, sfâşiind parcă liniştea şi ceaţa ce-şi întinsese mantia lugubră peste tot.

ORA 8!! ORA FATIDICĂ!!!

Ora disperării şi a deznădejdii!!

Magda stătea în picioare, rezemată cu mâinile de balustradă. Fane, stând pe bancă, îşi aprinse iar o ţigară.

— Ce-o fi cu ei?... Nu apare nici unu'. Magda îl privi zâmbind vesel:

— Asta-i bună şi cu tine! S-a dus fata să se uşureze şi faci atâta tapaj. Cât priveşte Popii, s-o fi întâlnit cu vreun cunoscut şi stau la un pahar de vorbă.

Fane întoarse privirea spre ea zâmbind.

— Aşa o fi. Dacă zici tu" Dar dacă acel cunoscut este de gen feminin?

Aud?

— Râse.

— Ce vrei să spui, adică? Că Popii e fustangiu?

— Mai ştii? Ţine minte: întotdeauna, ispita este preludiul păcatului, iar sărutul este arvuna patului.

Magda începu să râdă în hohote.

— Măi Fane, nu te ştiam filosof. Cum adică? îl crezi pe Popii în stare să se cupleze instantaneu? La comandă?

Începură să râdă împreună.

În clipa aceea se produse inevitabilul!!... Începutul sfârşitului!! O trosnitură puternică a cutremurat vasul din toate încheieturile. În câteva secunde vasul se aplecă pe partea unde stăteau Magda şi Fane, ajungând cu balustrada la vreun metru de apă. Amândoi se priviră îngroziţi. Fane se trezi urlând:

— Doamne!!... Ela!!!... Popii!!!...

Urmă al doilea impact. Bucăţi din cabina de comandă zburau prin aer, prăbuşindu-se cu zgomot pe suprafaţa

apei. În urma şocului, Magda fu proiectată peste balustradă, dispărând în apă. Fane apucă să vadă prin ceaţa deasă o umbră imensă ce înainta şi acoperea implacabil vasul.

Dându-şi seama de realitate, urlă:

— Magda!!!

Trase puternic aer în piept şi se azvârli în apă, depărtându-se de vas. În câteva secunde, umbra enormă şi lungă trecu razant pe lângă el, urmată de altă umbră şi alta şi alta. Şi-a dat seama. Era un convoi de barje. Înnebunit, îşi făcu vânt sub apă, sfredelind cu privirea abisul opac şi translucid.

— Magda!!!... Doamne!... Unde-o fi?...

Privi în jos. Dedesubt, la câţiva metri, o umbră gălbuie cobora uşor spre fund. Costumul sport al Magdei era galben.

Doamne!!! Era ea!!!

Exasperat, înotând în picaj, ajunse la umbră. Era ea! Cu braţele şi picioarele desfăcute, se scufunda uşor. Părea inertă. Părul lung se răsfirase în apă sub formă de evantai. Instinctiv, înfăşură părul în jurul mâinii sale şi începu să înoate spre suprafaţă. Simţea că se sufocă. Nu mai avea aer. Cu un ultim efort, înotă în sus şi ţâşni la suprafaţa apei. Trase cu putere aer în piept şi privi chipul Magdei. Părea că doarme. Părul ud era lipit în şuviţe pe faţă şi pe frunte.

— Doamne!!!... Magda!!! Eu sunt!!! Fane!!!... Pentru Dumnezeu!!!... Spune ceva!... Mă auzi?...

Dând din picioare, îi cuprinse cu mâinile capul şi inspirând puternic, îşi lipi gura de a ei, suflând cu putere. Nimic!! repetă de câteva ori respiraţia gură la gură. Tot nimic.

— Magda!!!... Revino-ţi!!! Am scăpat!!!... Doamne!!! Nu se poate!!!...

Privi panicat în jur. Un perete din cabina de pilotaj venea plutind în derivă spre el. Doamne Dumnezeule!!!... Salvarea lor!!! Din câteva braţe ajunse la peretele plutitor. Cu un efort supraomenesc, reuşi’s suie corpul Magdei pe

improvizata plută. Se căţără pe plută, târî corpul Magdei în mijlocul peretelui şi începu respiraţia gură la gură, apăsând alternativ pieptul Magdei de câteva ori.

— Doamne!!!... Ajută-mă!!! Magda!! Revino-ţi!... Sunt eu, Fane!!

Prietenul vostru!!! Te implor!!! Rezistă!!!... Nu pleca!!... Iisuse!!!

Continua precipitat respiraţia şi apăsarea pieptului în prize sacadate. La o apăsare mai puternică, trupul Magdei se zgudui într-un tremur total şi un mic jet de apă clăbucită ţâşni din gură. Fane începu să plângă de bucurie, continuând apăsările.

— Doamne!!! Îţi mulţumesc!!! Magda!!! Rezistă!!! Te rog!!!... Te implor!!!... Ai scăpat!!!

Continuă apăsările.

— Aşa!... Aşa, Magda!!! Scuipă apa din tine!!!

La fiecare apăsare, gura Magdei se umplea de apă ce se prelingea pe gât. La un moment dat, genele ei începură să clipească precipitat şi deodată rămaseră deschise. O privire fixă şi pierdută sfredelea chipul lui Fane care era extaziat.

— Magda!!!... Eu sunt!!!... Fane!!!... Prietenul tău!!! O mângâie uşor.

— Mă auzi?

Corpul Magdei începu să-şi revină. De asemenea, şi ochii. Acum, privirea era normală. Dădu uşor din cap în semn de DA, când un şuvoi puternic de apă îi inundă din nou gura, zguduindu-i iarăşi corpul. Pentru prima dată începu să tuşească şi să scuipe cu propriile puteri.

— Aşa, Magda!!! Aşa!!!... Scuipă!!!... Scuipă tot!!!... O, Doamne!!! Ai scăpat!! Mulţumescu-ţi Ţie, Doamne!!!...

Plângea ca un copil. O privea cu nesaţ şi plângea sughiţând. Îi ţinea capul într-o parte, în timp ce ultimele picături de apă se prelingeau din gură. Încet, încet, respiraţia îi deveni normală iar zvâcnirile corpului se estompaseră. Uşor, pleoapele clipiră din ce în ce mai rar, rămânând închise. Adormise. Fane apropie urechea de pieptul Magdei. Inima bătea normal, iar respiraţia era

liniştită. Privi în jur. Nu se vedea nimic. Plutea în derivă pe un covor de ceaţă deasă.

În jurul plutei, ici-colo, se vedeau plutind diverse obiecte: bucăţi de scânduri rupte, sticle şi pahare de plastic, scaune ciuntite, obiecte de uz personal, sacoşe din plastic şi câte altele. Privind rămăşiţele dezastrului ce pluteau legănându-se, brusc, reveni la realitate.

— Doamne!!!... Ela!!!... Popii!!! Blocaţi şi înecaţi în cabinele vasului. Popii la bufet iar Ela la W.C. A rămas singur. Atât el cât şi Magda. Doi văduvi şi două suflete orfane. O fetiţă fără mamă şi un băiat fără tată.

— Doamne!!! Bine că au scăpat. Două suflete nevinovate, doi bobocei ce înmugureau şi înfloreau pe firmamentul vieţii. Probabil că destinul a vrut aşa. Bine că nu i-a luat şi pe ei. Privi din nou în jur. În aval, cerul părea mai luminat. Treptat, cerul se lumina din ce în ce, negura se risipi instantaneu şi soarele binefăcător mângâie vălurelele Dunării. Văzu malurile. Erau în mijlocul Dunării. Privi spre malul gălăţean.

În clipa aceea pluteau uşor în derivă în dreptul şantierului naval. Pe panta de lansare a navelor se zăreau oameni. Exasperat, îşi smulse cămaşa de pe el, se ridică în picioare şi începu să fluture frenetic cămaşa prin aer, strigând încontinuu după ajutor.

Observă forfotă pe mal, o grupare de oameni ce fugeau de-a lungul malului, după care, auzi estompat, zgomotul unui motor. Încet, încet, zgomotul crescu. Era la capătul puterilor. Cu un ultim efort, zări o vedetă rapidă ce spinteca apa cu viteză, venind glonţ spre plută. Motorul se opri şi vedeta acostă lângă plută. Zări câţiva oameni ce-l priveau. Epuizat la maximum, se prăbuşi în genunchi şi căzu leşinat peste trupul Magdei.

2

ÎNMORMÂNTAREA

11 septembrie 1989. Dimineaţa. Spitalul judeţean Galaţi, secţia Terapie intensivă. Miliţie, oameni de ordine cu banderolă la mână. În curte, maşini de la televiziunea română. Se montau antene, se proba sunetul. Electricieni,

cameramani, sunetişti, maşinişti.

Pe holul secţiei, aceeaşi vânzoleală. Cameramani, reporteri de la „Viaţa Nouă” şi de la cotidienele din ţară: „Scânteia”; „Scânteia tineretului” şi altele.

Cazul Mogoşoaia era pe buzele tuturor. Se dusese buhu’. Pe holul secţiei, înţesat cu rude şi pleiada de reporteri, la uşa unei rezerve, un miliţian. Nimeni nu avea voie să intre în rezervă. Un grup de halate albe se opri la uşa păzită. Doi doctori şi trei asistente intrară în salon. O rezervă mică, curată, cu două paturi, o măsuţă cu două scaune. O asistentă care era înăuntru, luă de pe masă două fişe medicale şi le dădu unuia din doctori.

Fugitiv, doctorul parcurse fişele şi întrebă asistenta cu glas scăzut:

— Cum se mai simt, acum? Au început să-şi revină? Mai mult şoptind, asistenta răspunse:

— Da, tovarăşe doctor. Totul a revenit la normal. Atât pulsul cât şi celelalte organe.

Doctorul privi ecranele aparatelor ce erau cuplate cu multe fire şi ventuze la cei doi pacienţi din paturi.

— Da, totul e în regulă. După cum arată diagramele prognosticul este favorabil.

Într-un pat se simţi mişcare.

Ambii doctori se apropiară de pat. Fane, cu ochii mari deschişi, privea nedumerit grupul de halate albe. Doctorul se aplecă uşor, aşezându-se pe marginea patului.

— Bună dimineaţa. Vă rog să nu vă mişcaţi. Puteţi să vorbiţi? Cu o privire pierdută, Fane răspunse:

— Da.

— Foarte bine.

— Se uită puţin spre fişa lui Fane şi continuă: Cum vă numiţi? Cu o voce şoptită, Fane îi răspunse:

— Ştefan Mazăre.

Doctorul zâmbi:

— De ce Mazăre?

— Dacă aşa mă cheamă…

— Bine, bine, nu vă agitaţi. Am glumit. Acum vreau să văd ceva. – îi dădu deoparte pătura – Staţi relaxat.

Începu să-i palpeze mâinile şi picioarele:

— Simţiţi ceva deosebit? Vreo durere?

— Da.

— Unde?

— Picioarele. Mă dor muşchii.

— E normal. Aţi făcut febră musculară. La efortul pe care l-aţi depus în apă, era previzibil. Acum, ridicaţi mâna dreaptă. Aşa… şi acum stânga. Vă dor?

— Puţin.

— Bine. Acum picioarele. Sus piciorul drept. Fane ridică piciorul cu oarecare efort.

— Acum stângul. Mulţumesc. Îl înveli cu pătura. Să vă spun ceva. Aveţi un organism perfect sănătos. Faceţi sport?

— Merg foarte mult. Am muncă de teren.

— Perfect. Fumaţi? Fane îl privi fâstâcit.

— Da.

— Ar fi cazul să-l lăsaţi. Acum sunteţi încă tânăr. Dar pe parcursul anilor, fumatul vă va afecta organismul, cu consecinţe imprevizibile. Aţi înţeles?

— Da, tovarăşe doctor.

— E în regulă. Bine că aţi scăpat cu viaţă, nevătămat. Zâmbind, îl bătu uşor pe umăr şi se adresă celuilalt coleg:

— Intelectul e perfect. De asemenea şi memoria.

Îl privi din nou pe Fane.

— Vă rog să staţi liniştit. Nu vă agitaţi şi nu vă gândiţi la nimic. Bine?…

— Tovarăşe doctor, când pot să?… Doctorul îl întrerupse:

— Tovarăşe Ştefan, v-am rugat ceva. Nu aveţi voie să vă agitaţi. Vă rog să vă relaxaţi. Trebuie să vă odihniţi, ca organismul să-şi revină la normal. Ne-am înţeles?

— Bine, tovarăşe doctor, am înţeles.

Doctorul se ridică, îndreptându-se spre celălalt pat. Aici, ce să vezi?… O mogâldeaţă de băieţel de câţiva anişori, pironit de fire şi ventuze, îl privea cu ochişorii miraţi.

Zâmbind, doctorul îl mângâie uşor.

— Bună dimineaţa, puişor.

— Niciun răspuns.

— Ţi-ai înghiţit cumva limba?

— Nu!!! – un NU ferm şi hotărât. Zâmbiră toţi.

— Aşa te vreau! Spune-mi, te doare ceva?

— Nu!

— Iar e bine.

— Îi pipăi braţele şi picioruşele.

— Simţi vreo durere?

— Nu!

— E în regulă. Ia să vedem

Privi ecranul, după care fişa medicală.

— Totul e perfect. Ia zi-mi: Cumva ţi-e foame? Vrei să papi ceva?

— Da!!!

— Râsete generale – Aţi văzut? Ştie să spună şi DA. Bravo!

Îl mângâie din nou, adresându-se colegului:

— E băieţelul cu bidonul?

— Cred că da.

— Ce ţi-e şi cu destinul! Un bidon i-a salvat viaţa. Bine. Soră, ai grijă de aparate şi de tratament. Aici totul e perfect. Să mergem.

Părăsiră rezerva iar miliţianul îşi reluă paza. Pe partea cealaltă a holului, la secţia femei, tot într-o rezervă cu pază la uşă, conectată la aparate, Magda, ţintuită în pat, o privea pe asistenta ce-i pregătea pastilele în tubuleţe goale de medicamente. Umplu un pahar cu apă, goli un tubuleţ de pastile şi veni la capul patului.

— Acum, trebuie să luaţi două pastile. Vă rog. Îi sprijini uşor capul, ridicându-l puţin.

— Aşa… foarte bine… gata.

Îi aşeză uşor capul pe pernă.

— Staţi liniştită. Odihniţi-vă.

Magda privea zâmbind la asistenta ce verifica sonda de urinat.

— Totul e în regulă.

Se aşeză la masă şi începu să răsfoiască o revistă.

Într-un târziu, Magda rupse tăcerea:

— Soră, vreau să te întreb ceva. Asistenta veni repede la pat.

— Spuneţi. Vă ascult.

— Soră, eu am fost salvată de la înec de un bărbat ce-mi este coleg de serviciu.

Asistenta o mângâie pe creştet zâmbind:

— Ştiu, cunosc toată întâmplarea. Ştie tot spitalul. Şi toate ziarele din ţară.

Aşa colegi aş vrea să am şi eu.

Magda o privea cu oarecare teamă.

— Ştiţi ceva despre soarta lui? E teafăr?... A scăpat? Asistenta zâmbi din nou.

— Liniştiţi-vă. Fiţi calmă. Nu aveţi voie să vă agitaţi. Eroul dumneavoastră este internat la secţia de bărbaţi. E viu şi nevătămat. Aşa că, nu vă faceţi griji.

Ochii Magdei se umplură de lacrimi ce se prelingeau uşor pe obraji. Asistenta, panicată, o luă de mâini, urmărind cu privirea, când aparatele, când chipul plâns al Magdei.

— Pentru Dumnezeu!!!... Calmaţi-vă!!! Vă implor!! Nu aveţi voie să vă agitaţi, să vă enervaţi sau să vă emoţionaţi. Vă implor! Doamne!!

Îi şterse lacrimile şi privi din nou cu insistenţă aparatele.

— V-aţi calmat? Doamne, ce spaimă mi-aţi tras!

— Privi ceasul de la mână.

— E nouă şi ceva. A început vizita. La ora asta, doctorul poate că e în rezerva eroului zilei. E sub supraveghere medicală strictă, cu pază la uşă. Aşa cum sunteţi şi dvs.

Magda o privi liniştită şi schiţând un zâmbet, şopti:

— Mulţumescu-ţi Ţie, Doamne!!!

Rămase cu ochii deschişi, pironiţi în tavan, clipi de câteva ori şi ochii i se închiseră. Adormise.

* * *

Aceeaşi zi. După amiază. În valea oraşului, de la Palatul Navigaţiei şi până la Pescărie, strada era ticsită de

un puhoi de lume şi mijloace de transport. Căruţe şi camioane, toate cu cel puţin un sicriu pe ele, se îndreptau să-şi ridice morţii, strecurându-se printre puzderia de oameni. Toată suflarea se îndrepta spre Pescărie.

Aici, pe malul Dunării era amenajat ad-hoc, un teren, acoperit cu copertină. Miliţienii şi gărzile patriotice, în uniforme, se chinuiau să ţină cât de cât în frâu, traficul infernal din jurul Pescăriei. În timp ce o parte din mijloacele de transport se îndreptau spre străzile oraşului, cu morţii în sicrie, alte maşini şi căruţe aşteptau să ia morţii recunoscuţi de rude. Scafandrii nu mai pridideau să scoată la mal cadavrele catastrofei. O echipă de muncitori le preluau de pe mal, ducându-le în tărgi pe terenul improvizat. Aici, erau întinşi pe jos cu mâinile pe lângă corp, unul lângă altul.

Femei şi bărbaţi de toate vârstele, copii şi tineri, condamnaţi de pronia cerească la odihnă veşnică.

Altă echipă, compusă din doctori veterinari şi salariaţi de la morgile din Galaţi, le injecta formol pentru prevenirea descompunerii premature.

Locurile rămase libere erau ocupate imediat de alte cadavre şi alte şi alte.

Parcă s-ar fi scufundat Titanicul şi nu Mogoşoaia.

De-a lungul şirului de cadavre, un cordon de miliţieni şi gărzi patriotice ţineau la distanţă gură cască şi curioşii. Trecerea în revistă a cadavrelor nu era permisă decât rudelor şi cunoscuţilor, pentru recunoaşterea şi identificarea lor.

Când te uitai, lungul şir de cadavre părea purgatoriul în miniatură. Ţipete, plânsete, urlete. Cadavrele recunoscute erau aşezate în sicrie şi urcate în maşini sau căruţe.

Două şalupe nu mai pridideau să facă naveta între Galaţi şi Pisica. Sicriele şi rudele erau îmbarcate în şalupe şi duse la Pisica. Se spune că în

Pisica, nu există nicio casă în care să nu fi murit cineva.

În locul lui Fane şi al, Magdei care erau internaţi în

spital, la recunoaşterea lui Popii şi-a Elei, au venit părinţii lui Fane şi rudele morţilor. Primul a fost identificat Popii. Fără ochelari, cu un chip cadaveric, puţin umflat şi cu o vânătaie mare, urâtă, la una din tâmple. La vreo 14 cadavre înşirate, au găsit-o şi pe Ela. Ţeapănă, cu gura întredeschisă şi cu acelaşi chip cadaveric. Ambele sicrie ce au fost făcute la repezeală, la o fabrică de mobilă, au fost urcate în camionul întreprinderii. Părinţii lui Fane şi rudele morţilor se suiră în camionul care porni spre casa lui Fane. Aici urma să fie depuse ambele sicrie. Tot aici urma să se facă slujbele, priveghiul şi pomana după înmormântare. Încet, încet şi tot claxonând mereu, camionul a reuşit să iasă din înghesuiala de la pescărie. Urcă strada Portului, ajunse în bulevardul Republicii şi traversând câteva străzi, se opri în faţa casei lui Fane.

* * *

12 septembrie, 1989. Ora 14. La o aripă secundară a Spitalului Judeţean Galaţi, la intrarea destinată doar cadrelor medicale, un ARO era parcat lângă intrare. Era maşina se serviciu a întreprinderii unde lucra Fane. Din maşină coborî tatăl lui Fane. Mâinile erau ocupate cu două sacoşe mari de plastic pline cu îmbrăcăminte de doliu.

Deoarece pe 13 septembrie urma să aibă loc înmormântarea, după multe insistenţe, doctorii au acceptat externarea lui Fane şi a Magdei. Străbătând mai multe coridoare, tatăl lui Fane ajunse la fişierul de la terapie intensivă. Aici fu luat în primire de o asistentă. Cu fişele de externare, ferindu-se de hoarda de reporteri, au ajuns la rezerva Magdei. Privind să nu fie asaltaţi, intrară în rezervă:

— Magda!!!... Dumnezeule!...

— Nea Ştefan!!!

Se îmbrăţişară. Lacrimile revederii se prelingeau pe obrajii amândurora. Fane scoase din sacoşă hainele Magdei şi le puse pe marginea patului. Asistenta se uita pe coridor, în dreapta şi în stânga.

— Tovarăşe Ştefan. Puteţi ieşi. Staţi pe hol până se îmbracă tovarăşa.

Ştefan, încuviinţă din cap şi ieşi pe hol în timp ce miliţianul se postă iar în faţa uşii. Magda îşi dădu jos halatul şi pijamaua spitalului şi începu să se îmbrace.

— Tovarăşă Magdalena, vă rog să fiţi atentă să nu vă daţi de gol. Doctorul a insistat ca tovarăşul Ştefan să nu ştie ce s-a întâmplat, măcar încă o zi. În perioada asta, colegul dumneavoastră o să-şi revină complet.

— Da, tovarăşă asistentă. Nu aveţi nicio grijă. Atât eu cât şi tatăl lui Fane, ne vom strădui ca Fane să nu afle nimic.

După ce se asigură că holul era liber, Magda, cu halatul pe deasupra hainelor, împreună cu asistenta, ieşiră din rezervă.

Împreună cu tatăl lui Fane, o luară pe căi ocolite şi ajunseră la ARO. Magda şi Ştefan se suiră în maşină iar asistenta, cu hainele lui Fane, plecă spre rezerva lui. Revenit aproape complet, Fane se fâţâia nerăbdător prin rezervă, tot privindu-şi ceasul. Asistenta intră în rezervă. Fane se îmbrăcă de doliu, îşi puse pe el halatul spitalului şi tiptil, o luară prin coridoare neştiute de reporteri până ajunseră la maşină. Asistenta luă ambele halate, îşi luă la revedere şi plecă. Fane se sui în maşină. Se îmbrăţişară toţi trei, cu privirile înlăcrimate.

— Magda!!! – o mângâie pe obraz.

— Da, Fane, eu sunt. Vie şi nevătămată. Şi asta, datorită ţie.

Îl îmbrăţişă din nou. Şoferul porni motorul şi maşina ieşi din spital. Intuitiv, Fane simţi în comportamentul lor, ceva ce parcă ar fi vrut să-i ascundă. Zâmbeau oarecum fals, de complezenţă. Din când în când, îl priveau pe furiş.

Fane rupse tăcerea:

— Vă rog să-mi spuneţi ce se întâmplă. Mă priviţi curios şi zâmbiţi fals.

Magda, te rog, te implor. Spune-mi. S-a întâmplat ceva acasă?

Magda îl luă de mâini.

— Fane, liniştеşte-te. Acasă nu s-a întâmplat nimic. Ne aşteaptă toţi la priveghi.

Tatăl lui Fane interveni:

— Mâine e înmormântarea, Fane ăl privi nedumerit:

— Atunci?... Ce e?... De ce mă priviţi atât de curios? ... Se pipăi pe faţă şi pe păr.

— Am vreo rană sau vreun semn de care nu ştiu? Ceva trebuie să fie.

Magda încerca să-l liniştească:

— Nu e nimic, Fane, totul e în regulă. Am scăpat amândoi. Acesta e principalul.

Fane o privi suspicios:

— Nu!!... Nu-i adevărat!!... Simt ceva în privirea voastră. Ceva ce nu puteţi să ascundeţi. Ceva ce s-a întâmplat cu mine. De ce nu-mi spuneţi?

Tatăl lui Fane lăsă capul în jos iar Magda coborî privirea.

— E clar. Trebuie să fie ceva. Trebuie să aflu! Costel! Opreşte maşina! Magda ridică privirea.

— Fane, ce vrei să faci?

— Costel, te-am rugat ceva.

Şoferul trase maşina lângă bordură şi opri motorul. Fane coborî sărind din maşină, ocoli glonţ botul maşinii şi veni pe partea cealaltă lângă şofer. Toţi patru îl priveau miraţi. Ce voia să facă? Ceva ce le dădea peste cap tot planul. Fane se aplecă puţin şi-şi privi chipul în oglinda retrovizoare a maşinii. Magda îşi duse mâna la gură.

— Doamne, ne-am dat de gol!

Da, s-au dat de gol. Fane va afla adevărul. Şi l-a aflat. Privindu-şi chipul în oglindă a rămas stupefiat. Avea tot părul alb!

— Dumnezeule!!!... Nu se poate!!...

Îşi pipăi barba şi-şi trecu ambele mâini prin păr. Părul lui, ca pana corbului, era acum alb. Privea şi nu-i venea să creadă. Din oglinjoară îl privea tot Fane, dar un Fane îmbătrânit cu vreo 40 de ani. Cu un început de barbă nerasă şi cu cârlionţii de culoarea laptelui, părea o anomalie. Da, o anomalie, deoarece trăsăturile erau tot tinere, pline se viaţă, aşa cum se ştia. Deschise portiera şi se sui în maşină ce o luă din loc. Se trânti pe scaun

îngropându-şi capul în mâini. Magda îi puse mâna pe umăr.

— Fane, te rog să ne ierţi. Te implor!

Fane ridică fruntea privind când pe unul, când pe altul.

— De ce? De ce mi-aţi ascuns ce am păţit? De ce?… Spuneţi-mi! Tatăl rupse tăcerea:

— Fane, atât eu cât şi Magda nu avem nicio vină. Nu a noastră a fost iniţiativa de a-ţi ascunde crudul adevăr.

— Dar a cui?… Şi de ce? Magda îl luă uşor de mână:

— Fane, doctorul care te-a îngrijit ne-a rugat să nu afli adevărul, măcar până la înmormântare.

— De ce?

— Ca să-ţi protejeze sănătatea. Să nu faci din nou un şoc.

— Dar am mai avut unu'?

— Da, Fane. În apă, când te luptai să mă salvezi. Din cauza mea ai rămas cu părul alb.

— Nu mai vorbi aşa. Ce legătură are culoarea unui păr cu salvarea unei vieţi?

Are, Fane, are. După cum mi-a explicat doctorul, în momentele când te luptai să mă salvezi, ai făcut un şoc, iar pigmenţii părului s-au degenerat. Şi părul tău pur şi simplu a îmbătrânit. Mi-a spus în termeni medicali, cum se numeşte această dereglare, dar n-am reţinut-o. Fane, bine că ai scăpat şi eşti teafăr. Şi eu, datorită ţie.

— Magda, te rog! Atunci, în clipele acelea blestemate, am făcut ce trebuia să fac. Am încercat să smulg din ghearele morţii o fiinţă, un prieten drag, colega mea.

— Şi ai reuşit. Pentru asta sunt aici şi vorbeşti cu mine. Pentru că sunt în viaţă. Datorită ţie, m-am născut a doua oară.

Îl îmbrăţişă plângând şi, privindu-l cu drag, îşi trecu mâna prin cârlionţii albi. Fane o mângâie uşor pe faţă.

— Magda, te implor, linişteşte-te. Tu n-ai nicio vină. Soarta sau destinul a vrut ca toţi patru să fim în clipele acelea blestemate pe Mogoşoaia. Moartea şi-a luat tributul, dar ne-a lăsat pe noi să trăim. Vom trăi şi îi vom

pomeni mereu pe Ela şi pe Popii.

Începu să plângă în hohote. Tatăl îl apucă de umeri, ridicându-i capul.

— Fane, uită-te în ochii mei. Te rog, calmează-te. Nu mai plânge. Îţi faci rău. Înapoi nu-i poate aduce nimeni. Viaţa merge înainte. Gândeşte-te că acasă te aşteaptă o fetiţă care te iubeşte şi pe care trebuie s-o creşti. Dacă mămica ei nu mai este, tăticul însă trăieşte şi va avea grijă de ea. Ne-am înţeles?

Magda îi şterse ochii cu batista.

— Gata, Fane, te-ai liniştit?

Fane o privi trist, încuviinţând din cap.

— Bine. Revino-ţi. Te rog!

— O întrebare: Lumea de acasă, venită pe priveghi, când m-o vedea… Magda îl întrerupse:

— Ştiu, Fane, ştiu ce vrei să spui. Cineva stă la poartă şi spune fiecărui venit să nu te întrebe de ce s-a schimbat culoarea părului.

— Aşa? Bine că ştiu.

— Ce vrei să spui?

— Nimic. A, uite că am ajuns acasă.

Maşina opri în faţa porţii, străjuită de două drapele negre, de care erau prinse cu bolduri două coli de hârtie, cu numele şi datele decedaţilor.

În fundul curţii se vedea casa. Mare, frumoasă, cu câteva trepte la intrare şi cu prispă. În dreapta şi în stânga, diferite dependinţe. În faţa casei, o curte mare. De la poartă şi până la casă, o cărare asfaltată. O boltă de viţă de vie plină cu struguri umbrea toată cărarea, formând un coridor în dreapta curţii, câţiva pomi fructiferi. În stânga, parcele aliniate frumos cu diferite zarzavaturi. Tot aici, un canal. Lângă casă, o cuşcă mare de lemn. Casa lui Bob ce privea plictisit şi pus în lanţ la lumea din curte. În mijlocul cărării, sub boltă, pe două mese drapate în negru, cele două sicrie. La căpătâi, sfeşnice cu multe lumânări aprinse. În jurul sicrielor, rezemate, coroane de flori. Pe altă masă, mai la dos, două tăvi mari. Una plină cu pahare şi sticle cu vin. Pe alta, platouri cu cozonac, fructe şi

diferite dulciuri. În curte se făcu o liniște deplină. Fane și Magda păşeau, apropiindu-se de sicrie. Îşi priviră morții, îşi făcură cruci, îi sărutară atingând frunțile, aprinseră câte o lumânare şi rămaseră pironiți, cu lacrimile şiroaie, fiecare la sicriul lui. Rumoarea întreruptă, reîncepu uşor ca un bâzâit de albine. Pe şoptite, ca într-o biserică, toată lumea vorbea numai de Mogoşoaia, dându-şi fiecare cu părerea. După vreun sfert de oră, epuizată, Magda se aşează uşor pe scaun, lângă sicriu. Fane, păşind încet, se îndreptă spre casă. Urcă treptele prispei, şi întorcându-se cu faţa la lume, rupse tăcerea:

— Vă rog, puțină liniște! Vreau să vă spun ceva.

Rumoarea încetă iar cei adunați se întoarseră cu faţa la Fane, care continuă:

— Dragi prieteni şi colegi care au venit din partea lui Popii, aşa cum îi spuneam cu toții. De asemenea, colegi şi prieteni, veniți în amintirea soției mele, Ela. Tuturor, vă mulțumesc că ați venit să aduceți un pios omagiu celor două ființe dragi, ce au plecat atât de prematur dintre noi. Două suflete neprihănite, ce au plătit tributul morții în catastrofa de pe Mogoşoaia. Amintirea lor va dăinui în inimile şi sufletele noastre.

Făcu o pauză privind trist chipurile îndoliate din jur. Involuntar, îşi duse mâna la ochi, ştergând lacrimile ce se prelingeau.

— Dragi prieteni. Vă rog să mă iertați, dar mai am de spus ceva. Sau mai bine zis, am la dumneavoastră o mare rugăminte.

Toți îl priviră miraţi. Fane continuă:

— Vă rog din suflet să nu vă mai prefaceți. A încercat şi tatăl meu. Cât şi Magda, colega mea de serviciu, soția lui Popii. Ei bine, n-au reuşit. Până la urmă s-au dat de gol. Nu ştiau să joace teatru. Într-un cuvânt, nu ştiu să se prefacă. Aşadar, am aflat adevărul. L-am aflat venind de la spital încoace. Ei da!!!... După cum vedeți cu toții, am părul alb. O dereglare a pigmenților părului, survenită la şocul ce l-am avut în timpul catastrofei. Încă o dată, purtați-vă normal şi nu vă mai prefaceți. Suntem la un

priveghi şi nu la o nuntă, ca să ne permitem să facem glume. Vă mulţumesc pentru atenţie.

Coborî treptele, ducându-se la căpătâiul sicriului. Parcă se rupsese o vrajă. Nimeni nu mai zâmbea fals. Nimeni nu se mai prefăcea. Un bărbat cu o bentiţă de doliu la rever se apropie de sicriu.

— Tovarăşul Ştefan. Sincere condoleanţe din partea întreprinderii unde va lucrat soţia.

Îşi strânseră mâinile

— Vă mulţumesc.

— Tovarăşe Ştefan, asta e din partea colegilor. Îi întinse un plic umflat.

— Ce-i asta?

— Colecta pe care au făcut-o colegii. Ştim că o înmormântare presupune cheltuieli neprevăzute. Vă rog!

— Nu trebuia! Vă mulţumesc!

Bărbatul se retrase în tăcere iar Fane băgă plicul în buzunar. În curte intră mama lui Fane cu Eli în braţe. Se îmbrăţişară toţi trei.

— Fane, băiatul meu! Dumnezeu a avut grijă de tine! îi privea părul, înghiţind în sec.

— Mamă, ajunge. Gata. Ştiu că ai fost avertizată. Priveşte-mă, fără reţineri. Ştiu, am aflat. Soarta m-a îmbogăţit cu o podoabă capilară albă. Asta e. Bine că trăiesc.

O luă pe Eli în braţe.

— Ce face ghindocul meu?

— O sărută pe frunte. Unde-i Tomiţă?

— Buni spune că vine cu Rata.

— Bine, bine, puişorul meu.

— Tati, de ce ai părul alb? Ţi l-a vopsit cineva? Fane o strânse la piept.

— Nu, scumpete. Tati a fost bolnăvior şi a rămas cu părul alb. Eli îşi plimbă mânuţele printre cârlionţii albi.

— Cum adică? Dacă o să mă doară burtica, o să am şi eu părul alb? Cei din jur priveau şi zâmbeau surprins de întrebarea trăsnită.

— Nu, îngeraşul lui Tati. Nu. Asta se întâmplă numai

la oamenii mari. Tu eşti mică, micuţă, micuţă!

Fiind în braţele lui Fane, la înălţime, Eli îşi văzu mama întinsă în sicriu, cu mâinile pe piept şi cu ochii închişi.

— Tati, ce-i cu mama aici? Cine a pus-o în cutia asta?

— Buni îşi acoperi ochii cu batista – Şi de ce stă cu ochii închişi?

Zâmbind trist, Fane o mângâie.

— Fetiţa mea dragă, mami e tare obosită. Face nani. Lacrimile şi-au rupt zăgazul, şiroind pe obrajii lui.

— Face nani? Dar de ce în cutia asta? De ce nu face nani în casă, în pătuţ? Fane, nemaiputând suporta emoţiile şi inocenţa lui Eli, o aşează în braţele bunicii.

— Te rog, duceţi-vă la buni.

O femeie îmbrăcată în negru se apropie de sicriul lui Tomii.

— Fiţi amabilă. Tovarăşa Popişteanu? Magda o privi mirată. N-o cunoştea.

— Da, soţia lui.

— Condoleanţe din partea tuturor colegilor de serviciu. Am fost însărcinată din partea sindicatului, să vă transmit acest plic. La iniţiativa colegilor, am adunat cât am putut. Vă rog. Luaţi-l.

Îi întinse plicul. Magda luă plicul, ducându-l la piept.

— Vai, Doamne! Dar nu trebuia!

— Vă rog! Aveţi cheltuieli!

— Vă mulţumesc! Vă mulţumesc din suflet!

Femeia privi câteva clipe chipul lui Popii, îşi făcu câteva cruci, aprinse o lumânare şi se retrase.

Cu un rucsac în spinare, pe poartă năvăli Tomi, ce se duse glonţ la Magda îmbrăţişând-o cu mânuţele.

— Tomi!!!… Dragostea mea!!!

Îl luă în braţe. Tomi privi câteva clipe chipul lui tati, după care îşi îngropă căpşorul la pieptul Magdei. Parcă îi era frică să mai privească. Plângea.

— Tomiţă, fii tare. Tati nu mai e. A plecat în ceruri. L-au luat îngeraşii cu ei. Tomi privi din nou sicriul.

— De ce? De ce, mami?

— Aşa a vrut Dumnezeu. Hai să-i aprindem o luminiţă. Acolo, unde s-a dus are nevoie de multă lumină.

Îl coborî din braţe, luă două lumânări, le aprinse şi dădu una lui Tomi.

— Uite, dragule, punem lumânărelele aici, în sfeşnicul acesta. Tomi înfipse lumânarea în nisip.

— Fă-ţi cruce, Tomiţă. Aşa se cuvine.

Zdrobită de durere îl luă de mânuţă şi se retrase la părinţii lui Fane. Între timp au început să sosească rudele apropiate de familie. Din diferite oraşe, cu maşini sau cu trenuri, sosiră la înmormântare. Intrară în curte, punând coroane în jurul sicrielor.

Au urmat îmbrăţişări şi lacrimi. Atât Fane cât şi Magda au primit, după multe insistenţe, ajutoare băneşti pentru înmormântare.

Începu să se însereze. Magda îl lăsă pe Tomi în grija părinţilor lui Fane şi se apropie încet de sicriul lui Ela.

— Fane, vreau să stăm puţin de vorbă.

Fane o privi trist. Părea absent la tot ce era în jur.

— Da, Magda. Spune. Te ascult.

— Nu aici. Vreau să vorbim între patru ochi. În jurul nostru sunt prea multe urechi.

— Bine. Hai la poartă.

Păşiră încet şi ieşiră în faţa porţii.

— Aici nu-i nimeni. E bine?

— Da.

Fane îşi aprinse o ţigară. Magda îi întinse câteva plicuri.

— Ce-a asta?

— Fane. Tu şi familia ta aveţi grijă de toată înmormântarea. Amândoi avem cheltuieli mari. Ia plicurile astea. Nici nu ştiu câţi bani o fi în ele. După ce-i numeri, îmi spui câţi bani mai trebuie pentru înmormântarea lui Popii. După înmormântare mă duc la CEC şi scot.

Îi îndesă plicurile în mâini.

— Magda! Dar nu pot.

— Fane, te rog. Fără refuzuri. Suntem oameni în toată firea, familişti şi ştim ce înseamnă să faci o

înmormântare.

— Bine, Magda. Dacă asta e dorinţa ta, fie. Accept.

— Nu Fane, asta nu e o dorinţă, ci pură realitate. Fără bani nu se poate face nimic. Dar vreau să te mai întreb ceva.

Fane o privi curios:

— Ce mai e?

— Nimic. Am stat de vorbă cu tatăl tău. L-am întrebat de formele de înmormântare a lui Popii. Actele, taxele, groapa, slujba…

— Şi?

— Mi-a spus că tu vrei să-l îngropi pe Popii în locul de veci al familiei tale.

Cum se poate aşa ceva?

— Foarte simplu. Asta e dorinţa mea şi nimeni nu mi-o poate interzice.

— Cum aşa?

— Aşa, Magda. În primul rând, Popii nu va fi îngropat. Va fi depus în cavoul familiei.

— Cum?… Aveţi cavou?

— Da, Magda. E cavoul familiei Ştefan. Are şase paturi. Toate goale. Într-o parte va fi depusă Ela, în cealaltă, Popii.

— Fane, pentru Dumnezeu, ce să caute corpul lui Popii în cavoul tău?

— Da, Magda, în cavoul familiei mele. Asta e dorinţa mea. Am fost două familii fericite care s-au înţeles perfect. Popii a fost prietenul meu şi soţul tău. Amândoi îl aveţi pe Tomiţă. Acum tu vei rămâne prietena noastră şi a lui Eli.

— Doamne!!!… Fane!!!… Câtă nobleţe!!!

— Magda. Nu-i vorbă de nicio nobleţe. E vorba de omenie. Nu pot admite ca după şapte ani, oasele lui Popii să ajungă într-un săculeţ pe pânză sau la groapa comună. Şi mai ales, nu vreau ca peste doi-trei ani, trupul prietenului meu să fie strivit de greutatea pământului ce se va surpa peste sicriul putrezit. Cam atât. O luă de umeri, privind-o fix. Mai vrei să-mi spui ceva? Te ascult.

Cu vocea sugrumată de emoţie, Magda şopti:

— Nu.

— Bine. Te rog să mă scuzi. Mă retrag la sicriu. Trebuie să sosească preotul. Magda rămase perplexă. Mută. Câtă compasiune! Câtă dăruire dezinteresată!! Câtă abnegaţie! De-abia acum, îşi dădea seama de adevăratul

Fane.

Era ca o pâine mare, mare, caldă şi pufoasă. Lacrimi liniştite se prelingeau uşor printre suspine. După o zi plină de strălucire, şi de viaţă, soarele, obosit şi somnoros, se pregătea să facă nani. Se lăsase seara.

* * *

13 septembrie, 1989. După amiază. Cimitirul Eternitatea. Sau Ghiţă Vasiliu, cum ăi spuneau bătrânii. Pe aleea principală şi pe cărările laterale, puzderie de lume. Majoritatea, în doliu. Rude de familie, colegi de serviciu, prieteni, curioşi, puştime de ţigani la cerşit, pomanagii. În aer plutea un iz de tămâie, iar din toate părţile se auzeau pe diferitele tonalităţi, slujbe religioase de înmormântare. Pe sub clopotniţa de la intrare, treceau periodic procesiuni funerare. Dangătul clopotului sfâşia văzduhul şi inimile celor îndoliaţi. Groparii nu mai pridideau. Peste tot se vedeau morminte proaspete cu coroane şi flori.

Era ziua când inevitabila moarte îşi lua în primire pentru somnul cel de veci, victimele catastrofei de pe Mogoşoaia. Indiferent de sex, vârstă, religie, sărăcie sau bogăţie, dispăreau toţi, pentru totdeauna în eternitate. Nu rămânea decât amintirea celor dragi, plecaţi în ceruri şi crucile de lemn înfipte pe proaspete morminte.

Tăvălugul morţii îşi depăşise norma. În drumul său lugubru, strivise tot fără milă, neţinând cont de nimic. O parte din victimele de pe Mogoşoaia se odihneau liniştiţi în somnul cel de veci, aici, în cimitirul cu nume simbolic: Eternitatea!

Lângă maiestuosul monument al eroilor, pe o alee laterală, se terminase slujba de înmormântare la cavoul familiei Ştefan.

Soţ, soţie, fetiţă, băieţel, părinţi, rude apropiate, zdrobiţi de durere, cu batistele la ochi, priveau exasperaţi,

la groparii ce zideau cele două paturi. Încet, încet, cărămizile au astupat pereţii, izolând sicriele. O tencuială proaspătă izola definitiv lumea celor morţi de lumea celor vii.

Coroanele au fost rezemate de zidul proaspăt tencuit. De asemenea, şi crucile de lemn. Una pe partea Elei, alta de partea lui Popii.

Totul se terminase. Luase sfârşit.

Urma o nouă zi, o nouă lună, un nou an şi aşa mai departe.

Viaţa mergea înainte, cu bucuriile şi cu tristeţile ei. Legile implacabile ale naturii îşi urmau cursul lor firesc.

Zbucium şi linişte!

Vicisitudinile inerente ale vieţii şi odihnă veşnică! Viaţă şi moarte!

3

PUŞCULIŢA

21 octombrie, 1989. Au trecut 41 de zile de la tragica dispariţie a Elei şi a lui Popii. Uşor, încet şi pe nesimţite, viaţa cotidiană începea să reintre oarecum în normal. Amintirea celor dragi ce le bulversase viaţa, se estompa uşor, ca un apus de soare.

Timpul, inima vieţii începu să cicatrizeze rănile suferinţei şi ale deznădejdii.

Se spune că ochii care nu se văd, se uită. O fi adevărat? Poate!

În cazul de faţă, pentru început, resemnarea punea stăpânire pe gândurile şi sentimentele lui Fane şi ale Magdei.

Preocupaţi de serviciu şi de treburile casnice inerente, uitarea a început să păşească lin, distrăgându-le gândurile de la tot ce se întâmplase.

După vreo două săptămâni de la înmormântare, la insistenţele repetate ale lui Fane şi rugăminţile lui Buni şi Buna, cu argumente concrete, Magda a acceptat să stea o perioadă în casa lor. Motive? Destule.

În primul rând, să nu stea singură, izolată de lume. De asemenea, Tomi nu avea cu cine să stea cât Magda era

la serviciu. Lipsa de supraveghere şi educaţie părintească, a fost singurul motiv forte ce a determinat-o pe Magda să accepte propunerea. Împreună cu Buni şi Fane, îşi mută strictul necesar în noul ei cămin. O cameră intimă cu tot ce trebuie, îi fu pusă la dispoziţie. Dormea împreună cu Tomi. Ca prin farmec, datorită faptului că nu mai era singură, începuse o viaţă nouă, plăcută şi liniştită. Tomi şi Eli se jucau veseli prin curte, necăjind pisica şi jumulindu-l pe Bob ce scăpase de lanţ. Venind cu Fane de la serviciu, găsea patru fiinţe ce îi aşteptau cu drag; doi boboci zurbagii şi doi bătrânei blajini şi liniştiţi. Era respectată, iubită şi acceptată cu drag în sânul familiei. În sufragerie, pe un dulap transformat în bibliotecă, s-a improvizat un mic altar cu cele necesare: icoane, sfeşnice cu lumânări, două candele şi flori artificiale în vaze mici. Două fotografii înrămate ieşeau în relief în mijlocul altarului. Ela şi Popii. De candele avea grijă Buna. Pentru a avea cine să aibă grijă de casă şi de copii, ambii bunici şi-au mutat şi ei catrafusele pentru o perioadă în casa lui Fane. Buni avea grijă de treburile gospodăreşti, iar Buna luase din pură iniţiativă, postul de bucătăreasă. Când veneau de la serviciu, masa era pusă. Ori în curte, ori în sufragerie. Depindea cum era vremea. Mâncau, vorbeau, povesteau. După amiază, Magda spăla vesela sporovăind cu Buni. Seara stăteau la taclale sau jucau Rummy. La televizor nu puteau privi. Fiind în doliu, televizorul era acoperit cu o pânză neagră. Acum, după 40 de zile, Fane luă pânza neagră şi îi dădu drumul televizorului… Bucuria celor mici. Cuminţi, îngrămădiţi unul lângă altul într-un fotoliu, priveau cu nesaţ desene animate.

Cu o zi înainte avusese loc pomenirea celor dragi. Trecuseră 40 de zile. Totul se derulase după tot tipicul. Slujba religioasă la cavou, împărţirea pachetelor la sărăcime şi pomana de acasă. În curte, pe cărarea boltită, de la poartă la casă, la mai multe mese puse cap la cap, au venit colegi, vecini şi prieteni. După slujba religioasă a urmat masa. După cum era obiceiul, la plecare persoanele apropiate familiei, plecau cu saci de plastic conţinând

îmbrăcămintea celor decedaţi. Se muncise mult. Acum, când totul a fost strâns, Buni şi Fane cărau mesele şi băncile la locul lor. În bucătărie, Buna şi Magda terminau să pună la loc vesela. Fane se aşează pe treptele prispei şi-şi aprinse o ţigară. Din bucătărie apăru Magda. Scoţându-şi şorţul, se apropie de Fane.

— Fane, vreau să te rog ceva.

— Da, Magda, te ascult.

— Vrei să mergi cu mine până în centru?

— De ce nu? Dar cu ce ocazie?

— Vreau să fac nişte cumpărături.

— Ce vrei să cumperi?

— Ai să vezi! Mergi? Vreau să-ţi dai cu părerea.

— Bine, Magda. De ce nu?

— Atunci, hai! Schimbă-te repede şi să mergem. De acord? Fane privi oarecum nedumerit.

— Dacă zici tu.

Îmbrăcaţi de oraş, ieşiră pe poartă lăsându-i pe cei mici în grija bunicilor. O luară pe jos. Soarele nu mai dădea căldura din timpul verii. Ziua se micşorase.

Venise toamna. Frunze ruginii pluteau uşor prin văzduh, aşternându-se lin, formând un covor auriu. Magda, în pardesiu, iar Fane, cu aceeaşi scurtă ponosită, cumpărată la întreprindere, cu preţ redus, de la haine de protecţie.

— Trecem întâi pe la mine. Fane o privi mirat:

— De ce?

— Să iau bani.

— Îţi dau eu. Mâine la birou, mi-i înapoiezi.

— Ne-ne-ne!… Îl privi cu tâlc. N-am obiceiul să împrumut.

— Cum vrei.

Ajunseră la bloc. Urcară un etaj şi intrară în apartament. Fugitiv, Fane privi în jur; ordine şi curăţenie. Toate erau la locul lor. Magda îşi scoase pardesiul.

— Scoate-ţi scurta. O să te pun puţin la treabă.

— Nu înţeleg. Ce treabă?

— Ai să vezi. Ia loc în fotoliu.

Fane intră în sufragerie şi luă loc. Magda dispăru câteva clipe şi reveni cu două bucăţi de pânză şi un ciocan. Fane privea şi nu înţelegea nimic.

— Ce vrei să faci?

— Eşti curios?

— Dispăru iar şi reveni. Avea în mâini o pungă mare maronie de la alimentara. Puse punga deoparte şi aşternu pe covor, în mijlocul sufrageriei o pânză. Fane privea din ce în ce mai curios. Magda luă punga şi scoase din ea o sticlă de un litru, neagră şi pătrată. Era o sticlă pentru cerneală ce se întrebuinţa la birouri.

— Ce-i asta?

— Răbdare!

— Zâmbea.

Puse sticla culcată în mijlocul pânzei, o acoperi cu cealaltă şi îi întinse ciocanul lui Fane.

— Ţine! Treci la treabă. Bulversat, Fane luă ciocanul.

— Ce să faci cu el?

Magda, zâmbind, îi arătă din privire pânzele.

— Sparge sticla.

— Magda!!

— Nimic! Nicio Magda! Sparge!

Supus, Fane îngenunche pe covor şi lovi uşor pânzele. Nimic.

— Mai cu sete, Fane. Fără milă.

— Fane o privi o clipă şi trosni cu putere sticla. Se auzi un zornăit de cioburi şi instantaneu, pânza de deasupra începu să se umfle.

— Dă la o parte pânza. Ai grijă la cioburi.

Fane îndepărtă pânza. Rămase uluit. Amestecate cu cioburi, un morman de bancnote de diferite valori, se înfoiau, eliberate de strânsoarea sticlei. Făcute sul, boţite, îngrămădite, bancnotele se răsfirau pe pânză. Mut, Fane privea când la Magda, când la bancnote.

— Ce mă priveşti aşa? După cum vezi, am devalizat amândoi o bancă. La fel ca în filme. Eşti complice.

Îl privea bine dispusă.

— Magda! Ce-i cu povestea asta?

— Nu-i nicio poveste. E pură realitate. Mi-ai spart puşculiţa!

— Puşculiţa?

— Da, Fane, puşculiţa. Ce te miri?

— Ce-s cu banii ăştia? Magda îl privi zâmbind:

— I-am furat! Se priviră câteva clipe.

— Am glumit. Stai liniştit. N-am obiceiul să ciordesc.

Râse!!!... Poate pentru prima oară de la înmormântare.

— Fane, aici, în faţa ochilor tăi sunt toate economiile mele: primele, orele lucrate peste program. Plus micile economii puse lunar din salariu.

Fane o privea extaziat.

— Magda!!!... Eşti un boţ de aur!!!

— Te rog; fără laude. Şi acum, treci la treabă; îndreaptă şi sortează bancnotele. Cât fac eu o cafea, numeri toţi banii.

Magda dispăru în bucătărie. Fane se apucă de treabă. Bancnotă cu bancnotă, le îndrepta, aşezându-le în grămăjoare, după valori. Terminând, numără banii.

— Magda!!!

— Da!!!... Te aud!!! Spune...

— Am terminat!!!

— Bine!!!... Vin imediat.

Din bucătărie se auzi clinchet de pahare. După câteva clipe, apăru Magda cu o tăviţă pe care erau ceştile aburinde cu cafea. Puse tăviţa pe masă şi se aşează.

— Să auzim!

luni.

— Ce?

— Cum ce? Doar le-ai numărat! Cât?

— Magda, ai aici o grămadă de bani. Cam cât salariile nastre pe vreo trei

— Bravissimo!!! Bem cafeaua şi mergem la Modern. Poţi să fumezi.

— Nu, Magda. Cum mi-aş permite?

— Aşa bine. Popii doar fuma.

— De acord. Popii era la el acasă, iar eu sunt musafir.

— Bine, Fane, cum vrei. Atunci ia-ţi cafeaua şi hai în balcon.

Pe balcon totul strălucea. Pe jos, traversă, scaune tapisate, masa cu milieu, perdele solare. Fane îşi aprinse o ţigară, privind-o zâmbind.

— Mi-ai făcut-o. Aşa ceva nu-mi puteam imagina niciodată. Auzi ce treabă!

Ce ţi-a tunat prin cap!!! Puşculiţă!!!

— Bine, bine, nu te mai mira atât. Fumează, să bem cafeaua şi să mergem.

Peste vreo jumătate de oră intrară în magazinul Modern. Pentru început se opriră la marochinărie. La raionul de poşete Magda ochi o poşetă din imitaţie de piele, ieftină şi foarte practică. Avea multe compartimente.

Îl privi învârtind geanta.

— Ce zici? E frumoasă? Îţi place?

— Perfectă.

— Dar culoarea?

— Este culoarea mea preferată.

— Bine. O iau.

Se opri la curele. Alese o curea bărbătească pentru pantaloni. Cea mai lungă. O puse lângă poşetă.

Fane o privi mirat.

— Ce faci cu această curea?

— Ce te bagi? Te-a întrebat cineva ceva?

Fane tăcu zâmbind. Magda achită, băgă cureaua în poşetă şi plecară mai departe, oprindu-se la raionul de jucării. Aici, după mai multe căutări, alese o maşinuţă nu prea scumpă, cu arc şi cheie.

— Pentru Tomi. Ce zici? O să-i placă?

— Auzi vorbă! Să vezi ce pupăceală!

Magda râse din nou. Se opriră la păpuşi. Aici alese o păpuşă blondă, îmbrăcată superb. Nu-l mai întrebă nimic. Fane o privi iar mirat.

— Păpuşă? Ce să facă Tomiţă cu ea? S-o legene? E doar băiat.

— Fane, iar te bagi?

— N-ai zis, când am plecat, să-mi dau cu părerea?

— Da, dar de data asta nu mai am nevoie de părerea ta. Cum îţi poţi închipui că am să-i dau lui Tomi o jucărie, iar Eli doar să privească? Ce zici? Doar sunt mamă.

— Iartă-mă, nu mi-am dat seama. Ai dreptate. Magda plăti jucăriile.

— E-n regulă. Mai departe.

— Ce mai cumperi?

— Iar începi?

— Gata, am tăcut.

Se opriră la cadouri: batiste, portofele, baticuri şi câte altele. Aici, Magda alese un batic pentru cap. În timp ce-l plătea, Fane o privea, tăcând.

— Ce mă tot priveşti? Ciocul mic! Ne-am înţeles? Fane puf ni în râs.

— Am vreo părere? N-am! Asta e!!

Plecară la etaj, oprindu-se la îmbrăcăminte. Aici, Magda intră la raionul bărbaţi. Fane interveni:

— Magda!

— Ce-i?

— Ai greşit raionul.

— De ce?

— Cum de ce? Nu se vede? Totul de aici e numai pentru bărbaţi.

— Perfect. Vreau să casc gura.

— Doamne! Câte mistere!

— Fane, dacă nu aveam nevoie de tine, veneam singură. Acum te rog să-mi spui ce culoare îţi place mai mult. Mă refer la îmbrăcăminte.

Fane o privi surprins, ca un elev scos la tablă.

— Maro roşcat!

— Maro?!?... Şi roşcat?!?... Bine! Aşa te vreau! Ai început să te dai pe brazdă. Şi acum, spune-mi: palton... sau scurtă?

Fane o privi vrând să protesteze.

— Te-am întrebat ceva. Încă o dată: Scurtă sau palton?

— Magda, nu înţeleg ce vrei să faci!

— Ei, da, vreau să-mi satisfac o plăcere. E clar? Fane

renunţă la orice împotrivire.

— E clar!… Foarte clar!

— Bine. Te-ai hotărât?

— Pot să mai spun ceva?… Scurtă!!!

— Scurtă să fie! Să vedem.

Luă stăngile la rând. Se opri la scurte. Alese una maro, dar nu roşcată.

Din postav, căptuşită cu vatelină.

— Îţi place?

— Da. E frumoasă.

— O pipăi.

— Şi grosuţă. Cred că e călduroasă.

— Să vedem.

— Magda ridică vocea: Tovarăşe, fiţi amabil! Vânzătorul se apropie de ei.

— Vreau să cumpăr scurta asta.

Fane o privea şi nu-i venea să creadă. Magda voia să-i cumpere o scurtă.

— Dar, înainte de a proba, o întrebare:

— Vă ascult.

— N-aveţi scurte maro-roşcat?

— Nu ştiu. Poate or fi în depozit. Mă duc să văd. Dar mai întâi, tovarăşul se probeze pe asta. Să ştiu exact măsura.

Fane supus, îşi dădu jos scurta ponosită şi o îmbrăcă pe cea nouă. Vânzătorul îl examină, se învârti în jurul lui, controlălungimea mânecilorşiâncuviinţă din cap.

— Perfect.

— Se uită la etichetă. Talia I, grosimea 54. Aşteptaţi. Vin imediat. Dispăru coborând scările.

— Magda, ce înseamnă toate astea?

— Fane, asta înseamnă plăcerea mea. Sinceră, dezinteresată. De ani de zile te văd mereu la birou cu scurta asta uzată. Ca un terchea-berchea. Parcă ai fi gunoier pe undeva. Fane, colinzi oraşe, întreprinderi! Perfectezi contracte! Reprezinţi o întreprindere! Să fim serioşi! Cu scurta asta de la haine de protecţie? Parcă e o pufoaică!

Fane o privi plin de admiraţie.

— Magda, ai dreptate. Nu m-a interesat niciodată aspectul meu exterior.

Pe când tu?

— Eu ce?

— Nimic, nimic, Magda. Ce pot spune? Doar un singur cuvânt: Mulţumesc!

— În sfârşit! Te-am convins! Oricum, cu maro sau maro roşcat plecăm acasă înnoiţi. S-o porţi cu plăcere!

— Încă o dată: îţi mulţumesc din suflet!

— Bine. Să ţii minte, Fane. Ce ai făcut tu pentru mine pe Mogoşoaia, n-am să pot uita niciodată. Datorită ţie sunt aici, acum, cu tine, împreună.

Apăru vânzătorul cu scurta maro-roşcat. Fane o probă. Îi venea turnată.

— Daţi-mi voie s-o împachetez. Magda interveni:

— Nu. Rămâne îmbrăcat cu ea. Împachetaţi scurta asta şi faceţi-mi bonul. Magda achită la casă şi plecară spre casă. Fane, transfigurat de o emoţie profundă, păşea la pas cu Magda. Păşea şi se gândea. Oare pentru cine o fi cumpărat cureaua şi baticul? Pentru cine? Pentru cine? Bănuia. Dumnezeule! Ce suflet generos! Doamne! îi venea s-o îmbrăţişeze în plină stradă.

Fericit, mergea lângă ea privind-o mereu pe furiş. La un moment dat, Magda se opri.

— Ia ascultă, Fane, ce tot mă studiezi şi mă priveşti pe furiş? S-au schimbat cumva rolurile?

— Ce roluri?

— Ştii tu! Aşa cum te priveam eu pe tine când am ieşit amândoi din spital.

Privindu-se, zâmbiră reciproc. Se apropiau de casă. Face ducea în mână o pungă. Punga magazinului. În pungă, pufoaica!!! Aşa cum o botezase Magda.

4

ARVUNA

1990. Aprilie. Miez de primăvară. Într-o explozie multicoloră, natura îşi revenea încet la viaţă. O iarbă de un verde crud, împestriţată de floricele sălbatice, în toate

culorile curcubeului, punea stăpânire pe străzi şi parcuri. Frunzişul proaspăt împodobea coroanele copacilor plini de muguri, plesnind în floare. În aer, miresme de flori şi verdeaţă îţi gâdilau plăcut nările. Castanii, împodobiţi cu lumânărelele lor albe, păreau brazi de crăciun. Trecuse toamna. De asemenea şi iarna. Trecuse şi revoluţia cu toate vicisitudinile ei; şi bune şi rele. Trecuseră şase luni de la sinistra catastrofă de pe vasul Mogoşoaia. Uitarea, leacul eficace a deznădejdii sufleteşti, îşi pusese pecetea pe sufletele îndoliate rămase în viaţă. Încet, pe nesimţite, chipul celor dragi, plecaţi în lumea celor drepţi, rămase doar o amintire. Viaţa revenea la normal, firesc, implacabil.

În biroul contabilităţii, linişte şi pace. Alături, pe uşa altui birou, o plăcuţă: contabil şef. Înăuntru, semănând şi parafind nişte acte, Magda. Încă din iarnă preluase postul şefului contabil ieşit la pensie. Acum purta ochelari de vedere.

Revenită complet, atât psihic cât şi fizic, îşi vedea de treburile cotidiene. Serviciu şi viaţa privată. Locuia în continuare la familia Ştefan. Fără să-şi dea seama, în virtutea inerţiei, devenise un nou membru al familiei, Acasă, la bloc era un musafir. Se ducea doar să mai deretice sau să plătească facturile curente la întreţinere. De dragul celor mici, ambii bunici nu se îndurau să plece la casa lor. După trauma oribilă prin care au trecut, acum erau o familie unită, fericită şi plină de viaţă. Serviciu, gospodărie, poznele inerente ale celor mici, plimbări, seri plăcute şi deconectante în mijlocul celor dragi. Fane, în scurta sa maro roşcat, colinda oraşele contactând contracte. Pufoaica, aşa cum era poreclită îşi schimbase stăpânul. O purta buni când era frig prin gospodărie. Aceeaşi prietenie sinceră, devotată, plină de respect şi stimă, dăinuia în continuare. Cu toate că se tutuiau, atât Fane cât şi Magda erau cât se poate de decenţi în relaţiile lor de la serviciu şi acasă. Nu îndrăzneau niciun fel de aluzii sentimentale sau platonice. Nimic. Totuşi, în anumite ocazii, se purtau ca doi adolescenţi îndrăgostiţi. Până

când? Amândoi erau frumoşi, tineri, plini de viaţă. Ori viaţa îşi cerea impetuos drepturile ei. Dreptul de a fi fericit. Dreptul de a iubi. Cu nişte acte în mână, în birou intră Fane.

acasă.

— ’Neaţa!

— Bună!

— Îl privi zâmbind. Nu ştii să baţi la uşă?

— Să trăiţi!… Iertare!… Am uitat!… Doar un contabil şef avem. Începură să râdă.

— Magda, îţi las contractele de la Brăila să le semnezi. Le iau când plecăm

— Bine dă-le încoace.

Fugitiv, aruncă o privire răsfoind contractele.

— Am plecat. Nu te mai reţin. Pa!

— Stai puţin. Ia loc.

— De ce? S-a întâmplat ceva?

— Ce să se întâmple? Vreau să te întreb ceva.

— Fane se aşează – Fane, în după amiaza asta, ai vreun program?

— Nu. Liber ca pasărea cerului.

— E-n regulă. Vreau să vii la bloc. Te pricepi la electricitate?

— Depinde. Despre ce-i vorba?

— Cred că s-a defectat întrerupătorul de la bucătărie. Din când în când, lumina pâlpâie.

— S-a făcut. E un fleac. Când mergem?

— Ai să vii singur. De la serviciu mă duc la bloc. Am de rezolvat ceva. Fane o privi suspicios.

— Iar cu mistere? Crezi că am uitat povestea cu puşculiţa?

— Fane, nu te mai ambala. Nu-i niciun mister. Te duci acasă, iei nişte scule şi vii între 5 şi 6. Te aştept. După ce repari întrerupătorul, mergem acasă.

— Am înţeles. Am plecat. Pa!

— Te aştept. Pa!

Rămasă singură, Magda căzu de gânduri. Un zâmbet şăgalnic, misterios, apăru pe chipul său gingaş.

* * *

Ajuns acasă, Fane se aşează la masă. Buni îl privi mirat:

— Unde-i Magda?

— Momentan nu vine. S-a dus la bloc. Mă duc şi eu. Mă aşteaptă.

— De ce?

— I s-a defectat întrerupătorul de la bucătărie. Mă duc să-l repar. Buni îl privi cu tâlc. Oare ce punea la cale Magda? Treaba lor.

Fane dispăru în baie. Făcu un duş, se bărbieri, se schimbă şi puse într-o gentuţă nişte şurubelniţe, un cleşte patent şi izolerbând. Se uită la ceas.

— E patru jumătate! Am dispărut. Pa!

Coborî scările prispei fredonând o melodie şi o luă din loc. La un moment dat se opri, se lovi cu palma peste frunte şi se întoarse câteva sute de metri. Cumpără prăjituri, o sticlă de lichior şi, trecând pe la o florărie, comandă un buchet frumos de flori. Încărcat ca un peţitor, sună la uşa Magdei. În prag, apăru Magda zâmbitoare. Doamne! Ce diferenţă! Şefa contabilă, cu ochelari de vedere dispăruse. Acum, o femeie superb de frumoasă, aranjată cu tot dichisul, îl privea cu drag.

— Ai venit! Ce bine-mi pare! Ce-s cu florile astea?

— Pentru prietena mea dragă. Ţine şi asta.

Îi întinse punga de la cofetărie. Extaziată, Magda explodă veselă:

— Dumnezeule! De unde ai ştiut? Cine ţi-a spus? De data asta Fane o privea mirat:

— Ce să ştiu?

— Vino aici.

Îl pofti în sufragerie. Stupoare!! O masă aranjată festiv pentru două persoane. Două sfeşnice cu lumânări colorate, flori într-o vază, farfurioare, tacâmuri, pahare, sticlă cu vin. Îi părea că visează. Nu-i venea să creadă.

— Magda, ce văd? Şi cu ce ocazie?

— Hai, Fane, nu mai juca teatru.

— Ce teatru, Magda? Nu ştiu nimic. Jur!

— Chiar nu ştii?

— Nu Magda, nu ştiu nimic.

— Bine, te cred.

— Îl privi cu drag – Fane, azi e ziua mea de naştere. Am vrut să-ţi fac o surpriză.

— Magda! De ce nu mi-ai spus? O, Doamne! O îmbrăţişă duios, strângând-o la piept. La mulţi ani!

— Mulţumesc, Fane, îţi mulţumesc. Se sărutară fugitiv pe obraz. Prietena ta împlineşte azi 30 de primăveri. Pe muchie.

Se îmbrăţişară iar. Doamne, cât de frumoasă era. Un miros subtil de parfum fin emana din părul ei. O luă de umeri, privind-o fix.

— Magda! Iar mi-ai făcut-o! A doua oară! După surpriza cu puşculiţa. Începură să râdă.

— Ia loc. Şi toarnă în pahare. Să dăm cioc.

Doamne! Cât de fericit se simţea. Destupă sticla şi turnă lichior în păhărele.

Magda apăru cu mai multe casete.

— Fii atent. Îmi spui ce-ţi place. Şlagăre româneşti sau străine?

— Nu contează, Magda. Muzică să fie. Pune ce-ţi place.

Magda alese o casetă şi dădu drumul la casetofon. Vocea inconfundabilă a lui Julio Iglezias răsună melodios în ritmuri spaniole. Fane ridică paharul. Ciocniră.

— La mulţi ani, Magda! Multă sănătate şi tot ce-ţi doreşti în viaţă!

— Mulţumesc, Fane!

Ochii i se umeziră. O lacrimă se prelinse uşor pe obraz.

— Magda! Pentru Dumnezeu! De ce plângi?

— De fericire, Fane! De fericire! Fiindcă sunt vie! Aici! Împreună cu tine!

Salvatorul meu!

— Magda, liniştește-te.

Rămaseră câteva clipe îmbrăţişaţi. Revenindu-şi, Magda dispăru în bucătărie. Se aşezară la masă. Mâncau,

beau, povesteau şi râdeau. Erau fericiţi. La un moment dat se aşternu o linişte profundă. Nu se auzea decât casetofonul în surdină. Privindu-l cu drag, Magda rupse tăcerea:

— Fane, vreau să te întreb ceva.

Îi luă mâna peste masă, mângâindu-i-o.

— Da, Magda, spune. Te ascult.

— Dar te rog ceva. Să-mi răspunzi adevărat. Sincer.

— Bine Magda. Îţi promit. Îl privi cu oarecare teamă.

— Fane, au trecut şase luni. Aici sau prin oraşele pe care le colinzi, n-ai nicio legătură?

— Ce legătură?

— Fane, să fim serioşi. Suntem oameni în toată firea. Cu copii şi văduvi amândoi.

— Şi?

— Te-am întrebat ceva. N-ai nicio legătură? O prietenă intimă? O iubită? Fane o privi zâmbind sincer.

— Ai?

— Nu, Magda. N-am nicio prietenă. Decât pe tine. Iar iubită nici atât.

— Pe cuvântul tău?

— Îl privea fericită.

— Nicio lipeală? Măcar pentru o noapte? Doar eşti bărbat.

— Nu, Magda, n-am avut şi nici nu am. Singura legătură ce mă face fericit eşti tu, prietena mea dragă.

Îl privea extaziată.

— Doamne! Nu-mi vine să cred. Dar aşa ceva nu se poate numi nici platonie.

— Poţi să-i spui cum vrei. Mă crezi sau nu, dar asta e. Ţin prea mult la tine ca să murdăresc o prietenie atât de sinceră.

— Fane, ce suflet nobil ai! Câtă fineţe! Câtă prietenie sinceră, dezinteresată! Au trecut şase luni. De aproape acelaşi timp locuim în aceeaşi casă. Aceeaşi stimă şi respect, total şi necondiţionat faţă de soţia prietenului tău. Ai făcut atâtea pentru mine! Ai acceptat trupul lui Popii în cavoul familiei. Îl iubeşti pe Tomiţă ca pe copilul tău. Tot

de dragul lui, ca să nu stea singur, mi-ai oferit căminul tău, în care mă simt atât de fericită.

Dar mai presus de toate, mi-ai salvat viaţa. Datorită ţie, Tomi are o mamă, iar tu ce mi-ai redat viaţa, ai rămas cu părul alb.

Îl privi cu dragoste, cu patimă.

— Fane, spune-mi! Fii sincer: ai vreun sentiment faţă de mine?

Îl privea cu o dragoste pătimaşă. Involuntar, se ridicară de la masă, apropiindu-se unul de altul. Fane, emoţionat o strânse în braţe.

— Dacă am vreun sentiment? O privi pătimaş.

— Puţin spus. Fiind soţia prietenului meu, te-am respectat şi te-am stimat. Cum ai spus. Dar aici, în sufletul şi inima mea, mi-ai devenit dragă, de când erai contabilă. Te iubesc, Magda!!!

Mângâindu-i cârlionţii albi, şopti:

— Şi eu.

Începură să se sărute şi să se pipăie, cuprinşi de patimi.

— Fane!!

— Magda!!

— Doamne! Cât te iubesc!! Fane! Te vreau!

Excitat, o luă în braţe şi intră în dormitor. În câteva clipe, covorul se umplu de haine şi lenjerie ce şi le smulgeau pur şi simplu de pe ei. Goi puşcă, se prăbuşiră pe pat, unul peste altul După aproape şapte luni de post negru sexual, urmă o cuplare scurtă, precipitată, frenetică, sălbatică, acompaniată de gemete şi suspine. Magda, excitată, se unduia şi se cabra ca o contorsionistă. Gemete sacadate ajunse la paroxism, puseră capăt partidei. Fericiţi, rămaseră inerţi unul peste altul. Linişte totală. Din sufragerie se auzea estompat casetofonul. Ţinând-o în braţe, Fane o privea cu nesaţ, mângâindu-i sânii.

— Mamă, ce ţi-a mai plăcut!!! Magda îl privi chicotind:

— Dar ţie?

— Îl sărută scurt.

— Mie?

O privi cu aceeaşi patimă şi alunecă de pe pat pe covor. Se aşeză în genunchi lângă pat. Îşi împreună mâinile ca pentru rugăciune şi privind-o în ochi, rosti:

— Mulţumescu-ţi ţie, Doamne, c-am mâncat şi iar mi-e foame!!! Magda începu să râdă în hohote şi-l pocni cu o pernă.

— Nesătulule!… Cassanova!!!…

Începură să se alerge prin dormitor pocnindu-se cu perne. O trânti în pat şi îmbrăţişând-o, începu să-i sărute sfârcurile.

— Fane, e rog; fii cuminte! Facem o pauză. Doamne! M-ai spart. Şi eu care te bănuiam misogin.

— Magda! Iartă-mă! N-am vrut!

— N-am de ce să te iert.

— Chicoti – A fost atât de bine! Du-te şi adu lichiorul ăla. Să mai tragem un gât!

— La ordin!

Dispăru în sufragerie. Magda îl privi din spate. Doamne! Ce corp atletic, câtă bărbăţie, câtă voluptate! Cu sticla în mână, Fane se apropie de pat.

— Poftim!

Magda duse sticla la gură trăgând o duşcă zdravănă.

— Magda, să nu te îmbeţi!!

— Şi ce? Chiar vreau! E ziua mea de naştere. E ziua mea de fericire. Alături de iubitul meu. – îi întinse sticla.

— Ia, bea.

Fane trase un gât şi se lungi lângă ea.

— Ştii, Fane, fără să vreau, mă gândesc la Popii, Dumnezeu să-l ierte.

— Adică?

— Păi, cum să-ţi spun? Acum, fac o comparaţie. Na că m-am îmbătat! Fane o privi râzând:

— Hai, spune. M-ai făcut curios.

— Mi-e jenă… Dar fie… treacă.

Făceam o comparaţie între morcovelul lui Popii şi ştiuletele tău de porumb.

— Îşi acoperi ochii cu mâna – Na c-am zis-o! Ţi-am

spus. M-am îmbătat.

— Focoaso!!!

Fane alunecă iar din pat pe covor, râzând cu hohote şi tăvălindu-se. Sări în pat, acoperind-o cu sărutări.

— Au!!… Stai cuminte că mă gâdili!!! Se lungi fericit lângă ea. Magda se întoarse spre el, amenințându-l nostim cu degetul: Se vedea că era ameţită.

— Fane, cred că trebuie să-ţi faci testamentul!!

— Dar ce-am mai făcut, dragă?

— Ai făcut, Fane! Ai făcut! Şi ai făcut bine! Ascultă aici: dacă ai să te saturi de mine şi mă vei părăsi, atunci ai încurcat-o rău de tot. Ori fugi la capătul lumii, ori…

— Ori?…

Magda chicotind, îşi acoperi din nou ochii cu mâna.

— Ţi-o tai!… Şi-o dau la raţe!… Să ţi-o pape!… Aşa să ştii!… Începură să râdă în hohote.

— Magda! Doamne, cât te iubesc!

Cum îţi închipui tu că am să te părăsesc vreodată?

— Deveni serios – Iubirea mea!

Se sărutară, mângâindu-se reciproc. Magda îşi trecu mâna prin cârlionţii albi, în timp ce Fane o privea avid. Zâmbind, sări din pat şi ieşi din dormitor.

— Unde-ai plecat?

— Nicăieri. Vreau să verific ceva.

— Ajuns la bucătărie, aprinse lumina de câteva ori. Întrerupătorul funcţiona perfect. Se întoarse râzând, sfredelind-o cu privirea pe Magda.

— Ascultă, minciunică, întrerupătorul n-are nimic. Ai de spus ceva? Tăcere. Magda îl privea nostim, ca un copil prins cu mâţa-n sac.

— Ştiu.

Îl îmbrăţişă, sărutându-l.

— Aşa, care va să zică! M-ai păcălit!

— Altfel, cum eram sigură că ai să vii?

— Eşti fantastică! Ce-ţi mai bubuie mintea!

La un moment dat, Fane se uită la ceasul de la mână.

— Doamne, Magda, e opt trecute! Am plecat de acasă la patru şi jumătate.

Echiparea!

— Nu-i bai! Hai să tragem un pui de somn.

— Bine, dar…

— Niciun dar. Stai liniştit. Am avut eu grijă. Înainte de a veni tu, am dat un telefon lui Buna.

— Ce?

— Da, scumpule, i-am dat telefon. I-am spus să nu ne aştepte în seara asta, că plecăm în interese de serviciu la Brăila. Aşa că, pauză. Cornu-n pernă şi nani.

Se cuibări în braţele lui Fane, ameţită, obosită şi fericită. Fane rămase mut, fără cuvinte.

O privea sorbind-o din ochi, cât de frumoasă era. Câtă vitalitate! Câtă energie! Câtă spontaneitate! Şi mai ales, câtă senzualitate! Ce diferenţă între şefa contabilă de la serviciu şi Magda din viaţa ei intimă, particulară. Ce vocabular libertin! Ce explozie de sentimente, trăiri şi gânduri spuse pe şleau, fără nicio stavilă. Doamne!!… Câtă diferenţă între…

Se opri din gânduri câteva clipe. Ca şi Magda, fără să vrea îşi aduse aminte de Ela. Ce diferenţă între senzualitatea şi dorinţele trupeşti ale Magdei şi frigiditatea Elei. Involuntar, îşi aduse aminte de partidele de sex cu Ela. Venea de la baie, se trântea în pat cu faţa în sus şi cu picioarele desfăcute şi aştepta. Calmă şi indiferentă. Zâmbi. Odată, în timpul unei partide de sex, liniştită şi total nepăsătoare, îi spuse:

„Ştii ceva? Privind acum plafonul şi pereţii, mi-au părut cam afumaţi. Ce-ar fi să-i tragem o văruială?”

Atunci Fane rămăsese blocat. Ştiuletele se prefăcuse în morcovel.

O privi din nou pe Magda. Zâmbind fericit, o mângâie domol pe şolduri.

Magda întredeschise ochii privindu-l somnoroasă.

— Fane, fii cuminte, te rog. Mi-e somn.

— Mi-am adus aminte de ceva. Da! Am avut dreptate. Magda făcu ochii mari. Se trezise.

— Ce dreptate?

— Atunci, pe vas. Când m-ai făcut filosof. Mai ţii

minte?

— Nu.

— Hai, Magda, adu-ţi aminte. Ţi-am spus atunci un proverb sau o zicătoare, cum se spune.

Magda îl privi complet trează.

— Ce proverb?

— Proverbul cu ispita. Fii atentă: Ispita este preludiul păcatului, iar sărutul este... este... este... Hai, adu-ţi aminte; continuă tu.

Urmară câteva clipe de linişte. Magda îl privi pătimaş:

— Este...

— Este, hai, adu-ţi aminte... Iar linişte.

— Gata, ştiu, mi-am adus aminte! Fii atent: Ispita este... preludiul păcatului, iar sărutul este... Arvuna patului!

— Îl privi pornită pe şotii: Arvună?... Ai?... Fustangiule!

— Nebunatico!

— Buhaiul satului!

Bietele perne începură să zboare iar prin aer, pocnindu-se reciproc. Mai dormi dacă poţi!!!

5

MAIAUA

Luna lui cuptor. Canicula îşi întinsese mantia fierbinte peste toată suflarea. Totul părea încremenit, ca într-un peisaj pictat. Nicio adiere cât de slabă. Soarele necruţător îşi arunca razele fierbinţi, înmuind asfaltul şi făcând săpălească iarba şi florile. Trecuse mai bine de un an şi jumătate de la catastrofa de pe Mogoşoaia. Nimeni nu mai pomenea nimic. Parcă nimic nu s-ar fi întâmplat. La vremea respectivă s-au scris mai multe, în toate ziarele. Anchete, interviuri, amănunte. Se ştia că scufundarea Mogoşoaiei a fost produsă prin coliziune de împingătorul bulgăresc Petar Karanicev. Tragedia a avut loc în timpul unei ceţi foarte dese.

Epava a fost scoasă din Dunăre după cinci zile de către A.F.D.J. Galaţi. De asemenea, căpitanul bulgar

Gheorghi Petrov a fost arestat tot în septembrie şi a făcut în România, nouă luni de puşcărie. Nici în ziua de azi, nu se ştie exact numărul morţilor. Sunt mai multe variante. Oficial, au murit 207 pasageri şi 9 membri ai echipajului. Adică, în total 216 morţi. Altă variantă, mai sumbră, dar neoficială, era de 325 de morţi. Atât numărase scafandrul Săndel Bora când a scos din navă la suprafaţă trupurile celor înecaţi. O diferenţă de 109 morţi faţă de lista oficială. Enorm.

Un caz ieşit din comun, mediatizat mult timp, atât în presa locală, cât şi cea centrală. Un băieţel de vreo 5 – 6 ani, a supravieţuit datorită unui bidon gol de care s-a agăţat. Cu timpul, nu s-a mai scris nimic şi totul a fost dat uitării. Aşa cum au fost daţi uitării şi cei dragi, trecuţi în lumea celor drepţi.

În familia Ştefan, toate se derulau firesc. Viaţa revenise la normal. Un singur lucru a rămas neatins. Altarul din casa lui Fane. Din respect şi pioşenie faţă de Ela şi Popii, fotografiile celor doi dispăruţi continuau să-i privească, aducând lacrimi de dor. Atât Fane cât şi Magda erau în concediul de odihnă. Gospodărie, plimbări în doi sau cu toţi şase, la vreo cofetărie, spre bucuria celor mici. Acum, că erau în concediu, Fane şi Magda îşi cam făceau de cap. Furaţi de mirajul iubirii, sub diferite pretexte, dispăreau de acasă, petrecând fericiţi la bloc, clipe de dăruire totală pe altarul dragostei sincere şi curate.

Bun prilej şi motiv pentru radio-mahala. Pe scara unde locuia Magda, bârfele erau în top, la ordinea zilei. Cu o plăcere aproape sadică, caţele bârfeau vrute şi nevrute. Poveşti inventate ad-hoc, pline de imaginaţie compromiţătoare la adresa Magdei. Se bârfea cam pe acelaşi calapod.

De pildă:

— Doamna Ionescu, ai auzit?

— Ce?… Ce?… Ce noutăţi?…

— Piţipoanca!

— Ce-i cu ea?

— Şi-a pus doliul în cui.

— Nu mă-nnebuni!… Un iubit?…

— Da’ de unde! Puţin spus! Amant! Amant, doamna Ionescu. În toată regula.

— De când?

— Nu ştiu exact. De luni bune. În ultimul timp se întâlnesc mai des.

— Şi amantul?… E însurat?

— Nici asta nu ştiu. Cert e că vin mereu la jumuleală, fără niciun pic de ruşine. I-am văzut cu ochii mei. Eu coboram iar ei urcau.

— Şi amantul?… E tânăr?… Bătrân?…

— Hodorog, doamnă Ionescu. Are părul alb ca neaua.

— Nu înţeleg. Ea e tânără, frumoasă.

— Nu contează vârsta, doamnă Ionescu. Banii!!! Banii deschid toate uşile!!

Aşa cum a deschis şi uşa Popiştencei. Ce să mai vorbim? O depravată.

Fără comentarii.

Acasă la Fane, pace şi voie bună. Tomi, fiind în vacanţă, se juca împreună cu Eli. În chiloţei şi bluziţe, cu picioruşele goale lipăind, se fugăreau gălăgioşi prin curte, stropindu-se cu apă şi chiţăind de plăcere.

Magda era plecată în piaţă, iar buna trebăluia prin bucătărie.

Privind cu drag la joaca celor mici, Fane se aşeză pe bancă, aprinzându-şi o ţigară. Pe prispă apăru Buni. Coborî treptele şi, păşind agale, veni lângă Fane, aşezându-se.

— Fane, vreau să discutăm ceva. Îşi privi tatăl oarecum mirat.

— Despre ce? Am făcut ceva?

— Tocmai! N-ai făcut până acuma nimic. Până când? Ce ai de gând?

— Nu te înţeleg. Despre ce-i vorba? Buni îl privi părinteşte.

— Magda! Magda, Fane! Ce ai de gând?

— Tot nu înţeleg. Ce-i cu Magda? Te-a supărat cu ceva? Sau pe mama?

— Nu! Doamne fereşte! Cum poţi spune aşa ceva?

— Atunci?

— Ascultă, Fane, cât mai aveţi de gând să vă prefaceţi? Până când, Fane? Se vede de la o poştă că ţineţi unul la altul, că vă iubiţi. Comportarea voastră şi privirile voastre, pline de dragoste reciprocă, vă dau de gol.

Fane tăcea, trăgând din ţigară, tot ocolind privirile tatii.

— Nu spui nimic?

— Pauză.

— Fane, până când o să vă întâlniţi pe ascuns? Fane, ştiu. Ştiu totul, sau cel puţin bănuiesc. Vă iubiţi şi trăiţi împreună. Sunteţi amanţi. De aceea dispăreţi atât de des de acasă. Vă duceţi la bloc, la Magda. Foarte bine. E normal şi firesc. Sunteţi tineri şi plini de viaţă. Dar până când? Cât de curând, gura lumii o să înceapă să trăncănească. Ce-o să spună vecinii, prietenii, colegii voştri se serviciu?

Trezit la realitate, lovit parcă cu leoaca, Fane îşi privi tatăl cu respect.

— Ai dreptate, tată. Tot ce ai spus e purul adevăr. Ei, da! Ne iubim! Iubesc, cum am iubit şi prima oară!

— Perfect! Nu vă doresc decât multă fericire şi viaţă lungă. Dar te-ai gândit la Magda?

— Adică?

— Fane, ce se va întâmpla dacă în viitorul apropiat vei deveni iar tată? Ce nume va purta copilul tău, copilul vostru?

Tăcere. Nu se auzea decât ciripitul păsărelelor din copaci şi zbenguiala celor mici.

— Fane, ca dragostea voastră să fie recunoscută de toţi, dă-i Magdei certitudinea zilei de mâine, dă-i credinţa şi speranţa unei vieţi fericite, alături de tine şi de cei dragi. Magda e o femeie deosebită. Respectuoasă, muncitoare, frumoasă, gospodină şi plină de viaţă. O iubeşte pe Eli ca pe copilul ei. Fane, te rog! Dă-i şansa vieţii!

Îşi privi tatăl mirat:

— Ce şansă, tată?

— Legalizează Fane, iubirea voastră. Pentru

Dumnezeu, duceţi-vă şi uniţi-vă destinele măcar la Starea Civilă. Vreau să trăiţi şi să vă iubiţi ca orice soţ şi soţie. În acelaşi dormitor, în acelaşi pat. Sunteţi oameni în toată firea, amândoi cu copii. Viaţa e scurtă, Fane şi-ar fi păcat s-o irosiţi.

Profund emoţionat, Fane luă mâna tatălui, sărutând-o.

— Mulţumesc, tată. Mulţumesc pentru sfaturile tale părinteşti, atât de reale şi pline de adevăr. Iartă-mă. Acum îmi dau seama. Sunt un prost, un dobitoc. Luat de valurile iubirii, nu mi-am dat seama de realitate. Tată, încă o dată îţi mulţumesc. Acum ştiu ce am de făcut. Îţi promit solemn, că în maximum o săptămână rezolv totul. Cât de curând, Magda va trebui să-şi schimbe buletinul. O va chema Magdalena Ştefan!

— Aşa te vreau!… Fiţi fericiţi!…

Buna, în prispa casei, privea uimită la cei doi, tatăl şi fiul îmbrăţişaţi.

* * *

Au mai trecut patru zile. Era o seară liniştită, dar cam călduroasă. Adunaţi cu toţii în sufragerie, sporovăiau veseli, privind la televizor. La un moment dat, Fane se ridică din fotoliu şi închise televizorul. Stupoare! Ce l-a apucat? Magda îl privea foarte mirată.

— Fane, ce-i cu tine? Ce s-a întâmplat?

— Nimic, Magda, nu s-a întâmplat nimic, dar cât de curând se va întâmpla. Buna, îngrijorată, îl privea insistent.

— Fane, ce-o să se întâmple?

— Mamă, te rog linişteşte-te. Vă spun imediat. Dar mai întâi vreau să vorbesc cu Tomiţă. Tomiţă, vino aici.

Tomi, zburdalnic, veni glonţ şi luându-l cu mânuţele de gât, i se cuibări în braţe.

— Tomiţă, vreau să te întreb ceva. Eşti măricel. Cu doi ani mai bătrân decât Eli.

Izbucniră râsete.

— Aşa, Tomiţă. Te rog să-mi spui dacă ţii puţin la mine.

— Îl privi cu drag.

— Mă iubeşti cât de puţin?

Tomi îl îmbrăţişă, sărutându-l cu zgomot pe obraji.

— Da!

— Şi pe Buni?

— Da!

— Şi pe Bună?

— Da!

— Bine, Tomiţă, asta am vrut să ştiu. Acum, du-te la bună. Am de discutat ceva cu mămica ta.

Magda îl privea neînţelegând nimic.

— Fane, ce-i cu întrebările astea?

— Nu-i niciun mister, Magda. Vreau să te întreb ceva. Dar să fii sinceră.

— Da, Fane, te ascult. M-ai făcut curioasă.

Fane se sculă şi îngenunchind lângă fotoliul Magdei, o întrebă:

— Magda, în faţa tuturor celor de faţă, te întreb: Vrei să fii soţia mea?

Câteva clipe domni o linişte deplină. Lui buni îi tremura bărbia iar buna îşi îngropa ochii în batistă. Cu lacrimile şiroind, Magda ţâşni din fotoliu, aruncându-se în braţele lui Fane. Rămaseră îmbrăţişaţi, sub privirile emoţionate ale celor dragi.

— Magda, te-am întrebat ceva: Da, sau nu? Magda îl sorbi din ochi.

— Da, Fane, vreau! Vreau să ne unim destinele! Vreau să fiu soţia ta!

Se sărutară. Fane scoase din buzunar o cutiuţă pluşată, luă mâna Magdei şi încercă să-i pună inelul în deget.

— Nu ştiu dacă îţi vine. Nu-ţi cunosc măsura. L-am luat şi eu la nimereală. Magda probă inelul şi-l sărută din nou.

— Îmi vine perfect. De unde ai ştiut măsura mea?

— Ţi-am spus. L-am luat la nimereală.

— Doamne! Cât de fericită m-ai făcut! Fane, dragostea mea! Cât te iubesc!

— Ştiu, Magd ştiu că ne iubim. Reciproc. Dar asta nu e tot. Te anunţ că peste opt zile, trebuie să mergem cu toţii la starea civilă. Peste opt zile te vei numi Magdalena Ştefan şi vei deveni oficial soţioara mea dragă şi iubită. Zilele astea am făcut toate formalităţile şi programarea.

Magda îl privea extaziată:

— Fane, îţi dai seama ce sentimente mi-ai răscolit? Oare îţi voi putea răsplăti vreodată dragostea şi bunătatea ta sufletească?

— Da, Magda, vei putea. Vei fi soţia mea! Asta e tot ce-mi doresc cel mai mult! Te iubesc, Magda!

— Şi eu, Fane!

Cu cei mici în braţe, se îmbrăţişară toţi şase. Urmă o seară plină de veselie şi voie bună. După ce s-au culcat copiii, buni şi buna, oarecum obosiţi, s-au dus la culcare. Rămaşi singuri, Fane şi Magda puneau la cale căsătoria civilă. Pe cine vor invita, cum se vor îmbrăca, ce vor pune pe masă şi câte altele. Tot punând la cale cele necesare şi tot ciugulind de prin farfurii şi trăgând câte o duşcă de tărie, Magda veselă, euforică, era oarecum ameţită. Ameţită de ţuică şi de fericire! Devenise aceeaşi de la prima loc cuplare. Pătimaşă, guralivă şi pusă pe şotii. Acum, îl privea, mâncându-l din ochi.

— Fane, acum că suntem numai noi, am şi eu o surpriză! Fane, vesel, făcu ochii mari:

— Ce surpriză? Ca aceea cu onomastica?

— Ne! Ai vrea! Fane, cred că ai încurcat borcanele… Da, Fane, le-ai încurcat! Da’ rău de tot!

O privea râzând.

— Pentru Dumnezeu! Nu mă mai fierbe atâta! Care-i surpriza? Magda, chicotind, începu să-şi plimbe mâinile pe burtă.

— Fane, treaba e nasoală. S-a umflat maiaua. Da, Fane, s-a umflat! Acu’ ce mă fac?

Fane o privea mirat, nerealizând realitatea.

— Maiaua? Ce vrei să spui?

— Maiaua, Fane! maiaua!!!…

Nostimă, îşi plimba ambele mâini pe burtă, în

rotocoale.

— Datorită nebuniilor noastre de iubiţi obraznici, vei deveni la anul, tată.

Asta, dacă vrei.

Fane, mut. Ţeapăn… ca o stâncă.

Câteva clipe rămase pur şi simplu blocat. O privi şi iar o privi şi explodând într-o frenezie dezlănţuită, începu să se învârtească, cu ea în braţe.

— Doamne, Magda, cât de fericit m-ai făcut! Voi deveni tată!

— Îl vrei?

— Auzi vorbă! Cum să nu-l vreau? Fructul iubirii noastre! Magda, cât te iubesc! Trebuie să sărbătorim!

Umplu paharele cu ţuică. Ciocniră.

— Noroc! Noroc, Magda! Şi să ne trăiască bebeluşul!

— Să trăiască, Fane. Să trăim cu toţii şi să fim fericiţi. Aprinzându-şi o ţigară, Fane o tot privea, zâmbind misterios.

— Ce-i cu zâmbetul acesta? Ce ţi-a mai tunat prin cap?

— Ştii, Magda, m-am gândit la ceva. Dacă ai rămas gravidă, asta înseamnă că-i jale! Jale mare, Magda! De acu' ţine-te bine, pârleo!

Magda râdea ameţită de-a binelea.

— Adică?!?

— Cum adică? Fiind gravidă, nu trebuie să ne mai ferim. Adio prezervative!

Pa şi pusi!

Izbucniră amândoi în râs.

— O, Doamne, ce nebunatic mi-am găsit!

— Şi eu! O focoasă!!!…

O strânse pătimaş în braţe.

— Magda, toată suflarea face nani. Hai să-i tragem una scurtă. Fără prezervativ. Să vedem cum e.

Magda se smuci, încercând să se elibereze.

— Fane, pentru Dumnezeu! Te rog!… Fii cuminte! Dă-mi drumul! Scurt, dintr-o smucitură, o întoarse cu spatele, lipindu-se de ea.

— Fane, ce faci? Vrei să mă violezi?

— Zii cum vrei! Patimă... dorinţă... extaz... Eu le numesc sex! O apucă puternic de şolduri.

— Apleacă-te!!!...

Excitată instantaneu, Magda, ameţită şi supusă ca un mieluşel, se prinse cu mâinile de bancă.

O icnitură scurtă, urmată de un geamăt prelung, acompaniat de gâfâieli şi suspine!!!

— Nesătulule!!!

Fane avea dreptate. Nu mai aveau nevoie de prezervative. Mamă cât de bine era!!!

...

6

IUBI

Anul 2001. Cu un an în urmă începuse un nou secol şi un nou mileniu pentru întreaga suflare de pe glob. Timpul trecea, ticăind zile, luni, ani.

După 12 ani de democraţie, capitalismul îşi punea pecetea pe tot ce apuca, acaparând fără discernământ, tot ce-i ieşea în cale: funcţii înalte, fotolii ministeriale şi parlamentare, lupte crâncene între partide pentru supravieţuire, pentru putere. Pe toate străzile principale, a apărut puzderia de măsuţe pliante cu tot felul de produse. Apăruse comerţul stradal. În faţa blocurilor, unul câte unul, au apărut chioşcurile, într-o explozie numerică, precum ciupercile după ploaie.

Toată lumea făcea comerţ, trăind cu iluzia îmbogăţirii. Au apărut bănci cu dobânzi fabuloase la depozite. Au apărut şi primii milionari ca carton. Fraude, spălare de bani prin cazinouri. Firme fantomă, falsuri în declaraţii financiare, impozite escamotate prin diferite mijloace, firme căpuşă, agenţii imobiliare, caritasul. Toate la un loc reprezentând dorinţa avidă, sălbatică, de îmbogăţire rapidă, peste noapte. Într-un cuvânt: legea junglei. Au dispărut cartelele şi au apărut alimentele de bază. Au dispărut întreprinderi mari şi uzine cheie, vândute pe valută. Privatizările au dat frâu liber concedierilor, apăruse şomajul, dispărând siguranţa zilei

de mâine. Şi punând capac la toate, apăruseră drogurile, prostituţia şi clanurile. Apăruse mafia, inevitabilă şi pregnantă, peste tot.

Un soare cam zgârcit mângâia cu razele sale călduţe, viaţa trepidantă ce se lupta pentru supravieţuire.

Început de septembrie. Încă puţin şi începeau şcolile, liceele, facultăţile. Se termina vacanţa. În curtea lui Fane, aceeaşi linişte şi voie bună. Sub bolta încărcată cu struguri, la o masă, stând faţă în faţă, doi tineri. Un băiat şi o fată. Oare cine erau? El, frumos foc, înalt, bine făcut, cu un păr negru, ondulat. Ea, la fel de frumoasă, puţin scundă, grăsuţă şi cu un păr blond, creţ, creţ, creţ.

Feminitatea adolescenţei se profila, împungând obraznic bluziţa.

Erau Tomi şi Eli, foştii copilaşi ce lipăiau în picioruţele goale prin curte. Acum, el student la drept. Ea, în ultimul an de liceu. Râdeau şi pălăvrăgeau, bine dispuşi. Acum, după 12 ani de la tragedie, s-au obişnuit cu noii lor părinţi. Eli o avea pe mami pe care o iubea, iar Tomi pe tată, cum îi spunea de ani buni.

Lângă cuşca lui Bob care murise cu ani în urmă, doi copii jucau ţintar pe treptele casei. Erau comoara inestimabilă a lui Fane şi a Magdei. Doi copii superbi, lipicioşi, drăguţi, cu părul creţ şi cu gândul numai la pozne. Un băieţel şi o fetiţă.

Asta născuse Magda, după căsătorie. Erau gemeni. Mădălin şi Mădălina, iar în familie, Madi şi Lina. Erau lumina ochilor lor. În bucătărie, buni şi buna, mai bătrâni cu 12 ani, trebăluiau prin bucătărie. Lipsea Fane. Era plecat în delegaţie. Tot achizitor. Acum, purta şi el ochelari de vedere şi avea un început de burtică. În rest, toate bune şi la locul lor. După ce-i spuse ceva lui Tomi, Eli se ridică şi făcându-i cu mâna, dispăru pe poartă. Tomi scoase din mapă un manual şi începu să studieze paragrafe de drept.

În pragul casei apăru Magda. Cu câteva kilograme în plus, cu şolduri puţin proeminente, cu părul legat la spate, cu acelaşi surâs plin de bunătate. Plesnind de sănătate, era Magda, sărită de 40 de primăveri. Etalând o frumuseţe

matură, părea o piersică coaptă ce parcă te îmbia să o muşti. Într-un cuvânt, era o femeie superbă şi apetisantă. Coborî treptele la cei mici:

— Ce fac îngeraşii mei?

Lina ridică privirea, înlăturând cu mânuţa de pe frunte, şuviţele rebele de păr.

— Mami, şmecherul acesta, iar m-a păcălit. Mi-a luat aproape toate bobiţele de fasole.

Magda râzând, îi îmbrăţişă, sărutându-i cu drag:

— Bine, bine! Madi, dragule, nu-ţi mai necăji surioara. Eşti doar băiat mare.

Ia, ia să văd mânuţele… V-aţi spălat pe ochişori? Dar pe dinţişori?

Amândoi, râzând, îşi arătară dinţii.

— Bine; am doi îngeraşi cuminţi şi dragi.

— Mami, mi-e foame!

— Bine, Madi! Ia, lăsaţi ţintarul şi, fuguţa, amândoi la bună. Vă aşteaptă cu lăptic şi magiun.

Lina şi Madi o tuliră ţopăind spre bucătărie. Magda privi prin curte.

— Tomi, unde-i Eli?

— A plecat până la Modern.

— Bine, Tomi, dacă mă caută cineva, sunt la baie. Mă apuc de spălat rufe.

— Bine, mami.

Magda intră în casă. Pe hol sortă în grămăjoare ce avea de spălat: lenjerie, cearşafuri, prosoape, cămăşi, bluze, pantaloni. Tot ce avea buzunar era controlat. Ca întotdeauna au apărut de toate: bilete de tramvai şi autobuz, un tub de gumă de mestecat, bonuri de la cumpărături, un pieptene. Tot scotocind buzunarele, Magda scoase la iveală o hârtie împăturită. O găsise în buzunarul unui pantalon de-al lui Tomi. Despături hârtia. Surpriză! Un bilet de amor!

Nu-i venea să creadă. Un scris frumos şi citeţ. Se aşează pe scaun. Emoţionată, citi biletul pe nerăsuflate. După conţinut, era de la o fată. Deci, Tomi avea o prietenă. Sau o iubită. Reciti cu plăcere textul ce emana o iubire

pătimaşă şi plină de pasiuni.

„Scumpul şi dragul meu Iubi.

De-abia aştept să rămânem singuri, ca să putem să ne întâlnim şi să ne iubim.

Iubind, iubeşti iubirea;

Şi dorind, vrei dăruirea!

De-abia aştept să te pap: bucăţică cu bucăţică! A ta pe veci.

Iubi!”

Doamne! Ce cuvinte pline de dorinţe, de dragoste pură şi de pasiune!

Oare cine-o fi fata pe care a vrăjit-o Tomi? Ce suflet neprihănit i-o fi căzut cu tronc? Zâmbind fericită, strecură biletul în buzunarul şorţului, ieşi pe prispă, coborî treptele şi se apropie agale de Tomi care o priva mirat:

— Mami, parcă spuneai că speli rufe.

— Da, Tomiţă, voiam să spăl rufe, dar ceva neprevăzut mi-a întrerupt spălatul.

— Nu înţeleg.

— Tomiţă, băiatul mamei, de ce te fereşti de mine? Sunt mama ta şi te-am învăţat să nu avem secrete unul faţă de altul.

— Ce secrete, mamă? Nu ştiu.

— Tomiţă, să fim serioşi. De acum eşti bărbat în toată puterea cuvântului.

Mâine poimâine eşti avocat. De ce nu mi-ai spus că ai o prietenă?

Tomi o privi oarecum fâstâcit.

— De unde ştii?

Drept răspuns, Magda scoase biletul din buzunar şi zâmbind, îl aşează pe masă. Tomi îşi aruncă fugitiv privirile pe bilet.

— De unde îl ai?

— A apărut singur, Tomiţă. Di întâmplare. Poate nu ştii, dar când spăl rufe, totdeauna verific buzunarele şi le golesc de cele uitate în ele.

— Am înţeles! – se pocni cu palma peste frunte.

— Ce tâmpenie! Să uit biletul în buzunar!

Îşi privi mama:

— Deci, ai aflat! Acum ştii! Ei da, am o iubită!

— Şi ce-i cu asta? E firesc şi normal. Dragul meu, la vârsta ta e în firea lucrurilor. Cândva am fost şi eu tânără. Şi am iubit. Pe tatăl tău.

— Mami!!

— Îi luă mâna, sărutând-o.

— Da, Tomiţă, băiatul meu drag. Hai să nu dramatizăm. Ţi-a venit vremea să iubeşti. Cu asta basta. Dar te rog să mă lămureşti un lucru pe care nu-l înţeleg. De ce fata care îţi scrie atât de frumos şi în cuvinte atât de sentimentale, începe cu Iubi şi termină tot cu Iubi. Nu înţeleg. Dragă Iubi, adică tu, şi, A ta Iubi, adică ea.

Toni începu să râdă.

— Aşa ne alintăm noi. Eu îi spun Iubiţică, iar ea îmi spune Iubiţel. Ai înţeles?

— Da, Tomiţă, am înţeles.

— Îl privi zâmbind. Dar mămica ta vrea să ştie ceva.

— Ce? Spune, mami, te ascult.

— Tomiţă! Cine-i fata? Iubiţica ta. Dacă ai vrea şi tu, eu mi-aş dori s-o cunosc. Invit-o într-o zi la noi, să ne cunoaştem.

— Mamă, n-are niciun sens.

— Nu înţeleg. Tomiţă, îmi ascunzi ceva? De ce nu vrei s-o cunosc? E cumva mai în vârstă?

Tomi zâmbi.

— Nu, mami. E mai tânără ca mine cu doi ani.

— Dumnezeule! Are doar 18 ani! Bine, nu contează. Dar de ce o ascunzi?

— N-o ascund, mami! E la vedere! O cunoşti, mami! De 12 ani!

— Pentru Dumnezeu! Nu înţeleg nimic!

Calm, imperturbabil, Tomi îşi privi zâmbind mama în ochi.

— Ştiu că nu te aşteptai, dar asta e. Iubirea nu alege. Săgeată fără cruţare, neţinând cont de nimic. Da, mami!! O iubesc şi mă iubeşte! Ne iubim! Iubiţica mea dragă este Eli!!!

Magda rămase năucă, perplexă. Câteva clipe se aşternu tăcerea.

Îngropându-şi faţa în mâini, Magda murmură:

— Doamne, Dumnezeule, cum se poate aşa ceva? Tomiţă, pentru Dumnezeu, îţi dai seama ce aţi făcut? Atât tu cât şi Eli?

— Da, mami, ne dăm seama. Ne iubim, mami. Nu-i o aventură trecătoare de o noapte, ci o iubire sinceră şi curată, ce va dăinui toată viaţa.

— Tomiţă, gândeşte-te bine. Aşa ceva nu se poate! Ce-o să spună lumea?

Eşti fratele…

Tomi o întrerupse:

— Ştiu, mami, ştiu ce vrei să spui. Că sunt fratele ei. Aşa o fi. Aşa ne ştie lumea, vecinii, prietenii. Dar realitatea? E cât se poate de logică: nu suntem fraţi. Decât cu numele. Eu sunt fiul tău şi al lui Popişteanu, iar Eli e fata lui Ştefan şi a Eleonorei. E clar?

Magda îl privea pierdută

— Foarte clar, Tomiţă, ai dreptate. Dar încă o dată: ce va spune lumea?

— Mami, pentru Dumnezeu, ce treabă am eu cu lumea? Suntem doi tineri din două familii diferite, care, datorită împrejurărilor tragice de acum 12 ani, au copilărit împreună şi au crescut mari, ocrotiţi părinteşte de cei rămaşi în viaţă. Voi, la rândul vostru, atât tu cât şi tatăl lui Eli, v-aţi unit destinele şi ne-aţi crescut ca pe copiii voştri. Tati nu a ţinut cont că sunt fiul lui Popii, iar tu n-ai ţinut cont că Eli e fiica Elei. Ne-aţi crescut şi ne iubiţi reciproc. Dar iată că destinul s-a hotărât să ne unească inimile într-o dragoste sinceră şi de durată.

O luă de umeri, privind-o fix: Mami! Nu trebuie să-ţi faci atâtea griji. Ce treabă avem noi cu lumea din jur? Fiecare cuplu îşi trăieşte viaţa aşa cum crede de cuviinţă. Suntem o familie unită, plină de dragoste şi respect reciproc. Atât tu cât şi tati v-aţi înţeles şi v-aţi iubit reciproc. Rezultatul? Se vede foarte clar.

— Întinse mâna spre treptele prispei.

— Priveşte, mami şi fii mândră: acolo se joacă doi bobocei, două sufleţele neîntinate. Fructul iubirii voastre. Ei sunt rodul dragostei voastre. Fraţi adevăraţi. Dar, nu vor putea niciodată să-şi unească destinele. Asta în cazul dacă s-ar îndrăgosti. Pe când noi? Iartă-mă, mami că am vorbit atâta. N-am vrut decât să realizezi adevărul, realitatea.

Magda îl privea emoţionată.

— Tomiţă, băiatul meu drag, poţi să deschizi un cabinet.

— Cum adică?

— Dragul mamei, ai stofă de avocat. Ai pledat pentru dragostea voastră cu atât patos şi cu atâtea argumente reale şi de netăgăduit, încât m-ai convins. Nu ştiu ce-o să fie în continuare, dar m-ai cucerit.

— Mulţumesc, mami pentru înţelegerea ta de mamă şi pentru acceptarea necondiţionată privind iubirea noastră reciprocă.

Îi sărută mâinile. Magda îl privea mângâindu-l:

— Dragul mamei! Doamne! Ce mi-a fost dat să aud şi să aflu! Tomiţă al meu şi Eli îndrăgostiţi!

— Da, mami, îndrăgostiţi. Ne iubim şi în viitorul apropiat va apărea o nouă familie.

— Tomiţă, vreau să te întreb ceva. Dar să fii sincer: Unde vă întâlniţi?

— Pe unde apucăm. Repede, în fugă. Aici, când tu şi tati sunteţi plecaţi, sau aiurea. Nu ţinem cont.

— Doamne, ce mi-a fost dat să aud! Tomi – îl privi în ochi.

— Trăiţi împreună?

— Da, mami. E firesc şi normal.

— De când?

— Nu ştiu exact. În orice caz, de câteva luni bune.

— Şi… Îi ocoli privirea – Mi-e şi jenă să te întreb. Dar fie, eşti copilul meu.

Vă feriţi?

— Da, mami. Dar acum însă, e inutil.

— Cum aşa?

Tomi o privi zâmbind.

— Aşa bine. E însărcinată.

— Doamne!… De când?

— De aproape o lună.

Magda îşi luă capul în mâini.

— Dumnezeule! Ce aud? Eli, fetiţa mea dragă, gravidă cu băiatul meu. Ei, nu, asta a pus capac la toate.

Tomi începu să râdă:

— Capac, necapac, dar la anul vei deveni bunică. O bunică tânără şi frumoasă.

— M-aţi năucit! Bine, dar şcoala?

— Nicio grijă, mami. Am discutat amândoi. Cam prin luna mai va naşte, iar în iunie-iulie, va da bacalaureatul. Va sta acasă un an-doi, să crească bebeluşul, iar apoi se va înscrie la medicină. Vrea să se facă medic.

— M-aţi dat gata. De-abia aştept să dau ochii cu ea. Ştrengăriţa!

Poarta scârţâi şi în curte apăru Fane. Vesel ca întotdeauna, se apropie de ei. Se îmbrăţişară.

— Bună! Ce-mi face nevestica? Dar frumuşelul? Magda şi Tomi se priveau stingheriţi.

— Ce-i cu privirile astea? Îmi ascundeţi ceva?

— Tati, am dat-o în bară.

— Cum aşa?

— Mami a aflat! A aflat tot! Magda îl privi încremenită:

— Cum? îl apucă pe Fane de mână. Ai ştiut?

— Da, Magda, am ştiut. Era secretul meu şi al lui Tomi.

— Şi mie de ce nu mi-aţi spus?

— De chichi şi de doi lei ridiche! începu să râdă cu poftă.

— Îţi arde de glume! De când ştii?

— De când i-am prins. Întâmplător.

— Cum aşa?

— Uite-aşa. Se sărutau cu foc sub copacul acela. Parcă erau doi porumbei.

Cioc în cioc!

— Năzdrăvanilor! auzi! Să nu-mi spună nimic! Mâlc amândoi.

— Fane, cineva a încurcat borcanele.

— Ce mai e? Se iubesc şi cu asta basta!

— Da?... Atunci stai şi ascultă. Tomi, spune-i lui tati ce-l aşteaptă!

— Tati, ţine-te bine. Trebuie să-ţi dau o veste. La anul, cam prin aprilie mai, va ateriza în casa noastră o bărzucă. Vrei, nu vrei, dar vei deveni bunic.

Uimit, Fane îi privea pe amândoi parcă hipnotizat. Magda îl privea zâmbind.

— Nu spui nimic?... Ţi-a pierit graiul?

Revenindu-şi, Fane explodă: îl luă pe Tomi în braţe, învârtindu-se cu el.

— Doamne! Tomiţă!... Frumuşelul meu, de ce nu mi-ai spus? Magda îl privi mirată.

— N-ai ştiut?

— Nu! Bomba asta n-am ştiut-o!

— Ce bine-mi pare! Aşa cum n-am ştiut eu de Tomiţă şi de Eli. Doi şarlatani.

Buni de urecheală.

Râzând, se îmbrăţişară toţi trei.

— Tomi, acum îmi dau seama. Am făcut o mare greşeală. Nu mi-am dat seama. Spune-mi sincer: Unde vă întâlniţi?

— I-am spus şi lui mami. Pe unde apucăm.

— Aşa care va să zică. Doi tineri frumoşi, focoşi şi plini de viaţă, viitori părinţi, se întâlnesc şi se iubesc prin toate coclaurile. E strigător la cer.

Scoase din buzunar legătura de chei, luă una şi i-o întinse lui Tomi care-l privea mirat.

— Ţine! Vezi că lângă Modern e o chichineaţă cu un atelier de reparat ceasuri. Tot acolo se multiplică şi chei. Faceţi-vă două chei şi fiţi fericiţi.

— Tot nu înţeleg. Ce-i cu cheia asta?

— Cheia asta descuie apartamentul vostru. De la bloc. În curând va deveni căminul vostru. Dar acum, când vreţi să vă întâlniţi, vă duceţi acolo şi nu aiurea, cum ai

spus. Clar? Tot acolo, acum vreo 12 ani, am trăit clipe de fericire cu mămica ta. Când vrei, pune-o să-ţi povestească treaba cu onomastica.

Magda, râzând, îl pocni pe spinare.

— Fane, te rog!... Vezi că ai sărit calul! Fane, tot râzând, îi sărută mâinile.

— Iartă-mă! Fericit cum sunt, nu mi-am dat seama. M-a luat valul. Încă o dată: iertare!

— Bine, te-am iertat! Nebunaticule! Haideţi în casă la o cafea.

— Duceţi-vă voi. Vin şi eu. Rămân’s trag două fumuri.

— Tomi şi Magda intrară în casă. Aprinzându-şi o ţigară, Fane se aşează pe bancă. Zâmbind, luă biletul de pe masă. Îl citi. Recunoscu scrisul. Fetiţa tatii! Acum, viitoare mămică! Iar el bunic! Doamne! Cât îi iubea!... Reciti biletul. Auzi, ce chestie. Dragă Iubi, a ia Iubi! Cum vine asta? Parcă era un cifru a doi agenţi sub acoperire.

Pe prispă apăru Magda:

— Fane, se răceşte cafeaua!

— Da, dragă! Vin acuşi. Mintenaş!

Se ridică şi legănându-se ca o raţă, o luă spre casă, repetând în gura mare:

— Dragă Iubi!... A ta Iubi!... Dragă Iubi!!!... A ta, Iubi! Mamă, ce le mai bubuie mintea!!! Se pare că Destinul le-a redat fericirea!!!

EPILOG

Un proverb sună cam aşa: Cum îţi aşterni, aşa dormi. Aşa o fi. Dar nu în cazul Mogoşoaia. În cazul de faţă, proverbul nu are niciun fel de logică.

Una este viaţa cotidiană a fiecărui muritor, cu vicisitudinile ei inerente şi alta e când viaţa cuiva este bulversată de ceva ieşit din comun, implacabil, imprevizibil.

Una e să n-ai unde dormi datorită, să-i zicem, viciului de a fi alcoolic, şi alta e să te trezeşti peste noapte, bogat, printr-o moştenire sau un câştig fabulos, la loterie.

Aici intervine destinul. Şi tot aici se potriveşte un alt proverb: Ce ţi-e scris, în frunte ţi-e pus.

Fiecare om are destinul lui. Nu există doi oameni cu acelaşi destin. Aşa cum nu există doi oameni cu aceleaşi amprente.

Se spune că bucătăreasa vasului a întârziat şi nu a mai plecat cu vasul.

Destinul a lăsat-o în viaţă. Poate trăieşte şi azi.

Un bidon gol a salvat un copil de la moarte. Destinul l-a scos în cale.

Tot destinul a vrut ca două fiinţe, ulterior îndoliate, respectiv un bărbat şi o femeie, care aveau fiecare o familie şi copii, să fie colegi de muncă în aceeaşi întreprindere.

Datorită acestui fapt, şi-au unit destinele, dăruind copiilor lor un tată şi o mamă.

Şi tot destinul a vrut ca aceşti copii, ajunşi adulţi, să-şi unească la rândul lor destinele, formând o nouă familie.

Cred că ajunge.

Altfel va trebui să scriu o altă nuvelă. Ar fi o idee. Nu ştiu. Poate.

Galaţi, 17 iulie 2008

MINUNEA DIN SĂTUC

Moto:

„Poveştile lui Moş Ene – leagănul copilăriei”.

Dragi copii.

Fetiţe dragi şi băieţei poznaşi. Staţi cuminţei şi ascultaţi o poveste frumoasă despre un copilaş ca şi voi.

Un băieţel cuminte care-i iubea foarte mult pe tăticul şi pe mămica lui. Locuiau împreună la marginea unui sătuc, într-o căsuţă de chirpici. În curticica lor cea mică, aveau o fântână şi o magazie veche şi dărăpănată. Lângă casă era un nuc mare şi bătrân. La umbra lui, mai multe găinuşe, doi cocoşei şi un cârd de răţuşte se foiau de colo-acolo, tot ciugulind prin iarbă. Lângă magazie, priponită de un par, o căpriţă bălţată moţăia la soare. Cam asta era gospodăria celor din poveste. Tatăl lui Dorel muncea ca argat pe moşia unui boier din sat.

Aaa! Am uitat să vă spun. Dar cred că v-aţi dat seama. Pe băieţelul cel cuminte îl chema Dorel. Cu toate că

avea vreo şase anişori, o ajuta pe mămica în gospodărie. Făcea curat prin curte şi avea grijă de găinuşe şi de răţuşte. Le umplea troacele cu apă proaspătă, iar dimineaţa şi seara le dădea tainul zilnic: grăunţe şi iarbă tocată. De asemenea, avea grijă să adune ouşoarele de la găinuşe şi răţuşte.

Ei, dar acu' e acu'. La rădăcina bătrânului nuc era un butoi vechi, răsturnat, fără capac. Înăuntru, se vedea ceva mişcându-se.

Oare ce era? Voi ştiţi?… Aţi ghicit!… Nu?…

Atunci vă spun eu. Era căsuţa lui Grivei, stăpânul curţii. Somnoros, cu boticul pe lăbuţe, privea plictisit la orătăniile ce ciuguleau.

Ei, acu' aţi ghicit? Cred că da! Era căţelul lor drag, paznicul gospodăriei.

Un căţel jucăuş, plin de viaţă, năstruşnic, ce se juca împreună cu Dorel, alergându-se prin curte unul după altul. O dată pe zi, mămica mulgea căpriţa pentru ca Dorel să aibă lăptic proaspăt.

Şi aşa trăiau în pace, de la o zi la alta, mulţumindu-se cu puţinul pe care-l aveau.

Dar iată că într-o zi, mămica lui Dorel s-a îmbolnăvit. După câteva zile, a căzut la pat.

Disperat, tăticul a dat sfară în ţară. Au venit din sat mai multe bătrânele, încercând s-o lecuiască pe femeie, cu leacuri băbeşti. Degeaba. Mămica se simţea tot mai rău. Au venit şi din alte sate, tot felul de vraci. Niciun rezultat. Mămica lui Dorel se topea încet-încet, ca o lumânare.

Atunci, la rugăminţile tăticului, boierul a trimis un doctor. După ce a consultat-o pe mămica, doctorul a ieşit cu tăticul în curte. În timp ce vorbeau, doctorul îi arăta cu mâna nucul. Fiind prin curte, în apropiere, Dorel a văzut şi a auzit toată discuţia dintre doctor şi tăticul său. De atunci, se tot uita în fiecare zi la nuc.

Oare de ce?

Ce i-o fi spus nenea doctorul când a arătat cu mâna nucul? Aveţi niţică răbdare şi o să aflaţi.

Trecuse vara şi se făcuse toamnă, cu ploile ei

mărunte şi reci. Tot păşind pe covorul de frunze, Dorel privea la frunzele ce cădeau, plutind, din nuc. Şi devenea din ce în ce mai gânditor. Cât de curând vor rămâne singuri. Atât el cât şi tăticul lui. Mămicuţa lui dragă era pe moarte. Lângă patul în care zăcea, tăticul a adus un taburet pe care a aşezat o cutie de chibrituri şi o lumânare.

Curios, Dorel îl întrebă:

— Tăticule, de ce ai pus lângă capul mămichii chibriturile şi o lumânăricǎ? Cu lacrimile şiroind, tăticul îl luă în braţe.

— Aşa trebuie, puişorul tatii. Când mămica se va înălţa la cer, acolo, are nevoie de o luminiţă.

Dorel nu înţelegea ce-i spune tăticul. Privindu-l, îi ştergea cu mânuţa lacrimile de pe obraji.

— Tăticule, te rog frumos, nu mai plânge. Dacă mămica pleacă în cer cu treburi, o vom aştepta să se întoarcă. Nu-i aşa?

Izbucnind în plâns, tăticul îl strânse la piept, neştiind ce să răspundă.

— Puiul meu drag, eşti prea micuţ ca să înţelegi ce se întâmplă cu mămica ta. Fiind tare bolnăvioară, mămica ta va pleca dintre noi şi va rămâne în ceruri pentru totdeauna.

Dorel, cu ochişorii în lacrimi izbucni:

— Cum se poate aşa ceva? De ce să rămână acolo? Atunci, cine va mulge căpriţa? Cine îmi va da lăptic? Cine? …

Tăticul n-a mai spus nimic. Strângându-l în braţe, plângea în hohote. Dorel nu ştia cu înseamnă cuvântul moarte. Era prea mic.

Mai trecură câteva zile. Cum se trezea, Dorel se ducea la nuc. Încet, încet, vântul şi ploile goliră nucul de frunze. Ici şi acolo, pe la poale, se mai vedeau frunze răzleţe tremurând pe crengi.

Atunci s-a întâmplat ce s-a întâmplat.

Într-o clipă amiază, venind acasă de la muncă, tăticul nu-l mai găsi pe Dorel. Nu era nicăieri.

Nici la căpătâiul mamei ce abia mai respira şi nici în curte. Unde putea fi? Voi ştiţi?…

Îl căută şi în magazie. Nu erau decât găinuşele şi răţuştele. Îl căută până şi-n cuşca lui Grivei. Nimic. Dorel – nicăieri. Tot privind şi căutând, la un moment dat auzi un foşnet ce venea parcă de sus. Ridică privirea. Rămase mut.

Nu-i venea să creadă ce vedea. Scara pe care dormeau găinuşele în magazie, ajunsese rezemată de trunchiul nucului. În nuc ce să vezi? Dorel!!! Cocoţat pe-o creangă groasă de la poale, meşterea ceva.

Îngrozit că ar putea să cadă, tatăl se duse repede sub creangă, cu privirea la copil.

— Dorel, pentru Dumnezeu, ce cauţi acolo? De sus, Dorel îl privea vesel.

— Gata, tăticule, aproape am terminat. Tatăl nu înţelegea nimic.

— Ce ai terminat? Ce năstruşnicii ţi-au mai trecut prin cap? Coboară imediat.

— Cobor, tăticule, cobor. Imediat. Numai o ţârâ. Gata! Am reuşit!!! Dorel începu să coboare scara. Tăticul îl privea mirat.

— Ce ai reuşit?

Cu nişte sforicele în mânuţe, Dorel ţopăia vesel în jurul tăticului.

— Am reuşit, tăticule! Am reuşit! Mămica nu mai pleacă nicăieri. Ce bine-mi pare!!!

Tăticul îl privea din ce în ce mai uimit.

— Dorel, te rog, linişteşte-te. Spune-i lui tăticu’ ce ai făcut. De ce eşti aşa de vesel?

— Sunt, tăticule, sunt. Cum să nu fiu vesel? Am reuşit să leg frunzele ce-au mai rămas.

la noi.

— Să legi frunzele?… Nu înţeleg! Dorel, ce vrei să spui?

— Îţi spun, tăticule, îţi spun. Am auzit ce-a spus nenea doctoru’ când a fost

— Doctorul?

— Da, tăticule, nenea doctoru’. A spus că mămica va

pleca dintre noi când va cădea ultima frunză din nuc.

Tăticul îl privea din ce în ce mai mirat.

— Şi? Ce legătură are mămica ta cu frunzele din nuc?

— Are, tăticule! Are! Legând cu sforicele frunzele ce-au mai rămas, înseamnă că mămica mea nu mai pleacă nicăieri. Rămâne cu noi. Nu-i aşa? Spune, tăticule! Dându-şi seama la ce s-a gândit Dorel cu mintea lui de copil, tăticul, emoţionat, îl luă în braţe, strângându-l la piept cu toată dragostea:

— Dragul meu băieţel! Cum ţi-a putut trece prin cap aşa ceva? Să legi frunzişoarele rămase ca să nu plece mămica… O, Doamne! Ce copilaş mi-ai dăruit!!!

Dragi copii, atunci s-a produs minunea cea mare. În noaptea aceea s-a întâmplat ceva.

Doamne Doamne, care vede şi ştie tot, emoţionat de ceea ce făcuse Dorel pentru ca mămica lui cea dragă să nu mai plece, s-a gândit la ceva.

S-a gândit şi a făcut. În noaptea aceea s-a produs minunea. Găinuşele din magazie cotcodăceau, iar Grivei, cu blăniţa zburlită, lătra mereu speriat.

Dimineaţa, când tăticul s-a dus la mămica în cameră, patul era gol.

Nu-i venea să creadă. Val-vârtej ieşi în curte. Rămase încremenit. Ca şi când nimic nu s-a întâmplat, mămica lui Dorel mulgea căpriţa.

Da, copilaşi dragi.

Doamne Doamne s-a îndurat şi, de dragul lui Dorel, a lăsat-o pe mămica lui scumpă, în viaţă, făcând-o sănătoasă.

Cam asta a fost povestioara din seara asta. Toate s-au terminat cu bine, iar tăticul, Dorel şi mămica lui cea minunată, poate mai trăiesc şi azi.

Dar ce văd? Mi se pare mie, sau Moş Ene vine pe la gene? Hai, fuguţa la culcare! Să vă fie somnul lin! Dormiţi în pace! Noapte bună, îngeraşii mei. Noapte bună!…

1 octombrie 2008

RETRO

În două variante de final.

Prima variantă: final pesimist. A nu se lectura

Capitolul SURPRIZA.

A doua variantă: final optimist. A nu se lectura capitolul VERIGHETA.

Motto: *Obsesia persistentă şi de durată pentru ceva poate fi uneori preludiul unei premoniţii*.

VARIANTA 1: final pesimist 1

REVEDEREA

Bing-bang!!!... Linişte; urmată de lătratul unor căţei. Bing-bang!!! Acelaşi cor canin.

După câteva clipe se auzi estompat o voce feminină.

— Imediat!!!

Lătratul încetă. Se auzi clinchetul broaştei încuiate, după care uşa se crăpă de-o palmă, cu lanţul pus. Vag, prin crăpătură se întrezărea un chip de femeie.

— Ce doriţi?

— Aţi dat un anunţ pentru vinderea unei maşini de scris. Am venit cu ziarul. Urmară câteva clipe de tăcere.

— De unde aţi aflat adresa? În anunţ nu am specificat decât numărul de telefon.

— Exact. Acum o oră am vorbit cu dvs. la telefon, când mi-aţi dat adresa.

— Aveţi dreptate. Nu mi-am dat seama. Vă rog să mă scuzaţi. O clipă.

Se auzi lanţul de la uşă, care se deschise larg. Stupoare!! Atât femeia cât şi bărbatul venit, se priveau uimiţi.

— Nu-mi vine să cred!... Ce văd?... Nu se poate!... Storine, tu eşti?... Bărbatul o privi zâmbind.

— Da, Adelina, eu sunt. În carne şi oase. După cum vezi.

— Doamne! Ce surpriză! Nu aduce anul, ce-ţi aduce... Bărbatul continuă râzând:

— ...aduce ceasul.

— Începură să râdă amândoi.

— Dar, intră şi nu mai sta în uşă. Bărbatul păşi pe hol.

— Intră în sufragerie.

Storin se aplecă să-şi scoată pantofii.

— Pentru Dumnezeu, doar nu intri într-o moschee. Fii serios. Lasă pantofii în pace şi ia loc în fotoliu.

— Bine, dar…

— Niciun dar. Intră şi ia loc. Te rog să scuzi deranjul din casă, dar cu doi pechinezi şi cu internetul pe cap, nu prea mai am timp de altele.

Storin intră în sufragerie. Fugitiv, observă o dezordine peste tot. Caiete, pixuri, topuri de hârtie, carneţele, împrăştiate pe scaune, pe masa calculatorului şi pe covor.

— Am avut dreptate. Nu? Nu prea seamănă a moschee, dar asta e. Nu am timp suficient pentru toate. Sunt dependentă de calculator, Storine. Boala secolului. Dar ia odată loc.

Storin se aşeză în fotoliu.

— Aşa care va să zică. A apărut primul client pentru maşina de scris.

Începură să râdă – Ce chestie! De când nu ne-am văzut, Storine?

— De mult.

— Adică?

— Păi, cred că de vreo 20 de ani.

— Mai mult, mult mai mult, Storine. Îşi aprinse o ţigară.

— Fumezi?

— După cum vezi. A doua meteahnă, după calculator. Dar tu?

— Ce eu?

— Baţi cuişoare la sicriu?

Îi arătă ţigara dintre degete.

— Bat, Adelina şi încă de mult. Asta e. Viciul secolului.

— Cu ce te ocupi?

— Pensionar. Din ’90.

— Oho!!… M-ai întrecut.

— Dar tu?

— Ce eu?

— Tot bibliotecară?

— Fost-ai lele, când ai fost. Am început să cobor pe scara vieţii, pe partea cealaltă. De câţiva ani, pensionară. Anticipat. Dar ia spune-mi: Ce-ţi face familia, copii, soţia?

Instantaneu, zâmbetul de pe faţa lui Storin dispăru subit. O tristeţe implacabilă puse stăpânire pe tot chipul lui.

— Pentru Dumnezeu! Ce-i cu tine, Storin?… S-a întâmplat ceva? Spune… Te rog!…

Storin o privi absent.

— S-a întâmplat ce se întâmplă oricărui muritor.

— Ce?

— Adelina, copiii sunt sănătoşi şi fericiţi, la casele lor. Eu în schimb…

— Ce tu?… Vreo boală?

— Nu, Adelina, n-am nimic. Sunt sănătos. În schimb am rămas singur.

Sunt văduv.

— Pentru Dumnezeu! Cm se poate?

— Se poate, Adelina, se poate. Patru accidente vasculare şi unul cerebral.

A murit la spital, singură, fără lumânare.

— Când s-a întâmplat?

— Acum un an şi ceva.

— Doamne Dumnezeule, ce mi-e dat să aud! Condoleanţele mele, Storine.

Dumnezeu să o ierte.

— Să o ierte, Adelina, să o ierte. A fost o soţie credincioasă şi o mamă iubitoare şi plină de devotament.

Îşi şterse cu dosul mâinii lacrimile ce se prelingeau domol pe obraji. Luă mâinile Adelinei, privind-o trist.

— Adelina, te rog ceva: hai să schimbăm subiectul. N-am venit ca să te indispun.

— Cum poţi să spui aşa ceva?

— Pot, Adelina, pot. A trecut un an. Timpul, ceasul vieţii, a estompat încet, încet, toată durerea sufletească şi toată deznădejdea mută din inima mea. Acum, am rămas doar cu amintirile unei căsnicii frumoase ce a dăinuit 42 de ani.

După o pauză, continuă: Gata, Adelina, ajunge! Să revenim la scopul vizitei mele. Vrei să-mi arăţi maşina de scris?

Adelina îl privi tristă.

— Bine, Storine, te înţeleg. Fără să vrei, ai redeschis o rană ce se cicatriza.

Stai liniştit şi aprinde-ţi o ţigară. Mă duc să pun de cafea. Vin mediat.

Adelina dispăru în bucătărie. Se auzea clinchet de pahare şi apa de la robinet.

linişte.

— Adelina!!!…

— Da, Storine!… Te aud!… Spune!…

— Unde sunt scandalagiii?

— Nu înţeleg.

— Adică, bodyguarzii tăi.

Adelina apăru cu două păhărele şi o sticlă.

— Am înţeles. Vrei să spui Bobi şi Pamela. I-am dus pe balcon. Să fie

Umplu paharele.

— Să dăm cioc, Storine pentru revederea noastră şi Dumnezeu să o odihnească.

— Să te audă Dumnezeu!

— Storine, vreau să te întreb ceva.

— Te ascult.

— Pentru ce-ţi trebuie ţie o maşină de scris? Vrei să redactezi la ea vreun testament? Doar ai început să-ţi revii. Chiar tu ai spus.

— Da, Adelina, am început să-mi revin la normal. Viaţa îşi urmează cursul firesc, cu toate vicisitudinile ei: rele şi bune. Vezi tu, de-a lungul vieţii mele, tot colindând cenaclurile literare, am adunat multe manuscrise de proză şi versuri. Vreau să le bat la maşină ca să le rămână copiilor mei. Dare mai ales, vreau să am o ocupaţie în singurătatea în care mă zbat de un an. De asta vreau o maşină de scris.

Adelina îl privi gânditoare.

— Te înţeleg, Storine, te înţeleg foarte bine. Treaba

cu maşina de scris e o găselniţă bună pentru singurătatea în care trăieşti. Ştiu, Storine ce înseamnă singurătatea. Tu ai rămas singur de un an. Eu, în schimb, sunt singură de vreo 30

de ani. După două căsătorii eşuate. Acum mi-am găsit o ocupaţie de care am devenit dependentă: Internetul.

De aceea e dezordine în casă, de aceea mănânc pe apucate, de aceea mă apucă miezul nopţii cu ochii lipiţi de calculator. Da, Storine, de aceea. N-am rămas decât cu Internetul, cu Bobiţă şi Pameluţa. Acum, suntem în aceeaşi oală. Singuri amândoi. Dar, m-am luat cu vorba. Am dispărut. Cred că a dat cafeaua în foc.

Dispăru valvârtej în bucătărie.

— Storine!!

— Da, te aud!!

— Treaba cu maşina de scris e cam încurcată!!…

— De ce?

— Ai răbdare. Îţi spun acuşi.

O clipă. Aşa!… Gata, am venit.

Apăru cu o tăviţă cu două cafele aburinde. Le puse pe masă şi-şi aprinse o ţigară.

— Cum îţi spuneam; treaba cu maşina de scris e problematică.

— Adică?

— Cred că nu pot să ţi-o vând.

— Cum aşa?… Nu înţeleg. Doar nu o vreau gratis. Am venit să o cumpăr.

— Ştiu, Storine, ştiu. Ai dreptate. Vezi tu, dacă în locul tău venea un client oarecare o vindeam imediat. Scăpam de ea. Îmi ocupă loc. Dar dacă ai apărut tu…

— Tot nu înţeleg.

— Dragă Storine, ne cunoaştem de zeci de ani. După câte ţin minte, cândva mi-ai făcut curte. Aşadar, nu vreau să-mi bat joc de tine şi de prietenia noastră.

— Fii mai explicită.

— Am să fiu. Să zicem că-ţi vând maşina. O iei şi pleci cu ea acasă şi te apuci să baţi la ea manuscrisele.

— Logic.

— Logic pe naiba. Pe parcurs, peste câteva săptămâni sau luni de bătut, ţi-ai pus întrebarea de unde vei cumpăra role cu panglicuţă de maşină şi carbon cerat? Iar dacă ai probleme mecanice la maşină, cine ţi-o va repara? Dispărând maşinile de scris de pe piaţă, aşa cum au dispărut şi aparatele video, tot aşa au dispărut din magazine, panglicile şi indigoul. De asemenea, cred că au dispărut şi atelierele de reparat. Te-ai gândit la toate astea? Cumperi un cal, dar nu poţi să-l călăreşti.

Nicăieri nu găseşti potcoave. Na, c-am luat-o razna.

— Zâmbi.

— Ei, ce zici? Am dreptate?

Storin o privea năuc.

— Ai. Şi încă ce dreptate. Furat de gândul că voi avea o ocupaţie, nu am realizat consecinţele ce pot apărea inerent. Şi acum, ce mă fac? Calculator n-am. Şi nici nu mă pricep.

Adelina îl privi zâmbind.

— Ascultă, Storine, vreau să-ţi propun ceva. Uite la ce m-am gândit... Ce-ai zice tu, dacă eu ţi-aş culege la calculator toate manuscrisele tale? În câte exemplare vrei. Ce zici?

Storin rămase perplex. O privea şi nu-i venea să creadă. La aşa o propunere nu se aştepta.

— Adelina, îţi dai seama ce spui? Cum îţi închipui că pot accepta aşa ceva? Cum aş putea abuza de bunătatea ta sufletească şi de timpul tău liber. Cum? Oare te-ai gândit?

— Da, Storine, m-am gândit. Şi încă foarte bine. Vreau din tot sufletul să-ţi fac această mică bucurie în viaţa ta tristă şi încă răvăşită. De aceea, te rog şi te implor: nu mă refuza. De-abia aştept să-ţi citesc manuscrisele. De acord?

Urmă o pauză lungă. Se priveau. Ea, zâmbitoare, el tăcut.

— Ei, nu zici nimic? Pentru Dumnezeu, Storine, vreau să te ajut. Eu voi bate manuscrisele pe hârtie ordinară, tu vei corecta greşelile calculatorului, acasă la tine sau aici, iar eu le voi scoate şi apoi trag manuscrisul pe curat.

Batem palma?

Umplu păhărelele. Hai noroc şi baftă la bătut manuscrise. Ciocniră. Storin o privea în tăcere.

— Storin, de ce taci? Spune ceva! Pentru Dumnezeu, nu mă mai fierbe!

Da?… Sau ba?…

— Bine, Adelina, fie cum spui tu. Dacă asta e plăcerea ta, atunci sunt de acord.

condiţii.

— A dat Dumnezeu!

— N-am spus încă DA. Sunt de acord să-mi baţi manuscrisele cu anumite

Adelina îl privi oarecum suspicios.

— Condiţii?… Cum adică? Nu înţeleg.

— Adelina, te rog, nu mă înţelege greşit. Nimeni nu-ţi pune condiţii. M-am exprimat greşit. Iartă-mă. Am vrut să spun cu totul altceva. Tot ce vrei să faci pentru mine, presupune o cheltuială pecuniară destul de mare. În concluzie: accept propunerea ta, dacă mă laşi să suport toate cheltuielile: costul hârtiei, al cernelii, al…

Zâmbind, Adelina îl întrerupse:

— A tonerului, vrei să spui…

— Ce-i aia toner? Adelina începu să râdă.

— Cerneala de care spuneai.

— Bine, toner, cum spui tu. Şi încă un amănunt.

— Ce mai e?

— Manopera. Munca ta la calculator şi timpul tău liber. Să-mi spui cât vrei de fiecare pagină. Ne-am înţeles?

— Bine, Storine, bine. Ne-am înţeles. Vom vedea.

— Cum adică, vom vedea? Adelina!… Adelina izbucni în râs.

— Hai, gata, ciocu’ mic şi la treabă. Aştept. Când vii cu manuscrisele, atunci vom discuta şi problema banilor. Cât priveşte maşina de scris, o vând primului venit.

Începură să râdă amândoi. Din balcon se auzea lătratul pechinezilor.

— Îi auzi?

— Cum să nu? Bodyguarzii tăi!

— Da, Storine, Bobiţă şi Pameluţa. Cu ei trăncănesc când nu sunt cu nasul în calculator.

Storin se ridică din fotoliu.

— Am să te rog ceva.

— Ce mai vrei? Doar ne-am înţeles.

— Nimic deosebit. Când am să vin cu primele manuscrise am să-ţi dau telefon. Poate vei fi ocupată.

— Bine, Storine, de acord. Atunci ne-am înţeles. Aştept telefonul, după care, manuscrisele.

— Am plecat. Îi sărută mâna. Adelina, îţi mulţumesc din suflet pentru ce vrei să faci pentru mine.

— Te rog, Storine, fără laude. Ajut şi eu cum pot, un prieten. Atât şi nimic mai mult.

— La revedere!

— La revedere! Pa! Te aştept.

Pe stradă, trecătorii întorceau capetele sau se opreau puţin în loc, surprinşi plăcut de ce vedeau şi auzeau. Storin, vesel, păşea agale spre casă, fredonând o canţonetă napolitană.

2

PIŢI

După un an de tristeţe implacabilă, Storin era bine dispus şi plin de exuberanţă. Tot fredonând canţoneta, ajunse acasă.

La intrarea în scara blocului, o surpriză; plăcută şi deconectantă. Aşteptând liftul, se trezi cu o mogâldeaţă ce se tot freca de picioarele lui. Coborî privirea. Ce să vezi? Un pisoiaş. Micuţ, drăgălaş şi foarte pufos. Îl luă în braţe.

— Măi să fie! Ce văd? Un sufleţel! De unde ai apărut?

Îl examină fugitiv. Avea vreo două luni. Cu o blăniţă roşcată, în dungi, cu vârful lăbuţelor albe, cu un căpşor rotund şi cu un butonel pe post de năsuc, era tare nostim şi frumuşel. Strângându-l la piept, intră în casă, ducându-se glonţ pe balcon. Se aşează pe scaun, punând pisoiaşul în braţe. Mângâindu-l, îl examină pe toate părţile.

— Ia să vedem despre ce este vorba. După ambalaj, eşti frumuşel foc. Dar mai întâi să facem un control.

Cu vârful degetelor începu să-i controleze blăniţa.

— Stai cuminte şi nu te mai agita. Aşa-a-a!… Să vedem dacă ai chiriaşi? N-ai! Nici zare de purici! Bravooo! Până aici, totul e bine. Şi acum, ultimul control.

— Se uită sub codiţă.

— Cu cine avem onoarea? Perfect! Motănel! Norocul tău. Dacă erai pisicuţă te duceam urgent unde te-am găsit. În casă, n-avem nevoie de maternitate.

Uşor, îl lăsă jos. Pisoiaşul începu să inspecteze balconul, mirosind tot ce întâlnea. Cu codiţa ridicată băţ, începu să miaune, tot privindu-l pe Storin.

— Ce-i, motănel? Al cui eşti? Nu pari vagabond. Te-ai rătăcit, sau te-a abandonat cineva?

— Miaaauu!… Miauuu!

— Am înţeles. Vrei ceva. Ţi-e fomică? Sigur că da! Cum nu mi-am dat seama? Imediat.

Se duse la bucătărie şi reveni cu o cupă mică, o sticlă cu lapte şi pâine. Rupse bucăţele mici de pâine în cupă şi turnă deasupra lapte. Puse cupa jos. Începu o lipăială de toată frumuseţea. Motănelul era lihnit de foame.

— Aşa sufleţel, aşa, papă! Mititelu’!… Ţi-a fost fomică!

Motănelul lipăia de zor. Zâmbind, Storin îl privea şi se gândea. Cum adică? Adelina să aibă doi pechinezi şi el nimic? Nu se poa’! Acum avea şi el un sufleţel. Avea cu cine să-şi aline singurătatea.

Bine dispus, se duse în sufragerie, aprinse candela de pe altarul improvizat de pe bibliotecă şi reveni pe balcon. Rămase uimit. Cupiţa era aproape goală. Motănelul lipăia şi mânca de zor.

— Mamă!… Ce foame ţi-a fost!

Pisoiajul lingea cupiţa, făcând-o bec. Scoase boticul din cupiţă şi, lingându-se, îl privea pe Storin. Avea o privire de parcă voia să mulţumească.

— Să-ţi fie de bine! – îl luă în braţe! Doamne! Ce burtică ai făcut! Ai păpat ca un spart. Mai vrei ceva? Nu cumva ţi-e sete? Stai aşa!

Dispăru în bucătărie şi apăru cu altă cupiţă, plină cu apă.

— Uite, bea.

Motănelul mirosi apa, plescăi de două-trei ori, după care se întinse pe jos.

— Sigur că da. Facem mofturi. După aşa un prânz, apşoara nu mai are căutare. Bine. Acum, joacă-te şi odihneşte-te. Eu am treabă.

Dispăru şi reveni din casă cu un teanc de caiete de diferite mărimi. Toate manuscrisele sale, adunate de-a lungul vieţii. Începu să le sorteze. Fugitiv, răsfoi caietul cu toate poeziile: de dragoste, o baladă, un basm, două poeme. Total 32. Toate, depănate în caietul îngălbenit de vreme, în ordinea cronologică a anilor. Prima poezie era datată 1945.

Doamne! Era copil încă, în pragul adolescenţei. Luă la mână caietele cu proză. Începu să le sorteze, tot în ordinea cronologică a anilor.

Total 13. Nuvele vesele şi triste, povestiri duioase pentru cei mici şi o piesă de teatru. Subiecte diferite, de la întâmplări nostime şi până la drame pline de suspans.

Soarele dispăru încet la orizont, iar seara începu să pună stăpânire pe toată suflarea. Duse manuscrisele sortate în casă. Puse în servietă primele două nuvele, când se trezi în sufragerie cu motănelul ce se gudura la picioarele lui.

— Ce-i, pisoiaş?... Vrei ceva?

— Miau-u-u!

— O fi, dar ce folos dacă nu înţeleg nimic. Îl luă în braţe, mângâindu-l.

— Ce-ţi doreşte inimioara? Vrei să ne jucăm?

— Miau-u-u!

— Asta înseamnă că vrei. Bine.

Se aşeză în fotoliu cu motănelul în braţe.

— Aşa-a-a! Hai să ne jucăm! Dă-mi lăbuţele! îi luă lăbuţele, aşezându-l sluj.

— Ia te uită! Motănelul meu are adidaşi. Ia să vedem. Sigur, ai adidaşi la toate lăbuţele. Hai!... Ţupa, ţupa. Ţupa! ...

Începu să-l ridice ritmic pe genunchi.

— Îţi place? Piţiponcul meu! Hai, piţiponc, piţiponc, piţi, piţi, piţiponc! Instantaneu se opri din joacă.

— Stai aşa! Cred că am aflat cum te cheamă! Piţi, piţi, piţiponc… Sigur că da. Piţi!… Aşa te va chema: Piţi! Oare trebuie să te trec la întreţinere?

Începu să râdă. Puse pisoiaşul în fotoliu şi se aşeză în alt fotoliu. Îşi aprinse o ţigară şi căzu pe gânduri. Amintirile, de mult estompate, începură să se depene prin faţa ochilor. Aievea, îşi aduse aminte de prima întâlnire. Pe când juca într-un teatru de amatori, laureat de mai multe ori pe ţară, s-a produs inevitabilul. Într-o dramă de mare succes, în care juca o actriţă profesionistă de la Teatrul Dramatic, a apărut Adelina. O adusese regizorul. Trebuia să o înlocuiască pe actriţa ce urma să se retragă din motive personale. Au început repetiţiile de text, după care s-a trecut la mişcarea scenică. Încet, încet, se simţea atras, din ce în ce de Adelina. Îl plăcea vocea ei scenică şi totuşi suavă, îi plăcea talentul ei spontan în timpul repetiţiilor şi, mai ales, îi plăcea vocabularul ei cotidian, ce emana cultură generală vastă în toate domeniile. Pe parcurs, o afinitate reciprocă începu să se înfiripe încet, în noua distribuuţie scenică.

După primul spectacol cu Adelina, se hotărî. Făcu primul pas. Într-o seară, la o repetiţie scenică, îi strecură hoţeşte în buzunar un bileţel. Ce-a urmat? Ceva la ce nu se aştepta. O explozie reciprocă de scrisori, pline de patimi şi dorinţe, ce se derulau aproape zilnic între el şi Adelina. A urmat şi apogeul. Prima îmbrăţişare idilică! Primul sărut! … După spectacole sau repetiţii, o conducea acasă. Visători, în miez de noapte, păşeau amândoi agale, până la poarta casei. După multe sărutări lascive, pleca şi el acasă. Îmbrăţişări pătimaşe, sărutări pline de dorinţe, urmate de scrisori fulminante. Atât şi nimic mai mult. O iubire platonică, sinceră şi curată, fără prejudecăţi.

Dacă el era o fire expansivă, Adelina era în schimb o fire reticentă. Şi totuşi, sentimentală şi romantică. Dar numai în scrisori. A urmat o avalanşă de poezii, pline de reproşuri, privind reticenţa ei. Deodată se trezi din reverie.

Doamne! Poeziile!!... Majoritatea lor erau în manuscris. Deci, Adelina, destinatarul lor, acum, trebuia să le tragă pe calculator!

Şi asta după vreo 30 de ani!

În sfârşit, asta e. Acum, va reciti involuntar, sentimentele şi dragostea lui pătimaşă de atunci. Fără să vrea îşi aduse aminte de scrisorile cu care o bombarda zilnic. Îi veni un dor subit să le recitească. Din bibliotecă, dintre nişte cărţi anume scoase la iveală un plic, uitat acolo de atâţia ani. În plic, copiile la indigo ale scrisorilor. Damblaua lui. Fiind o fire tipicară, le-a scris la indigo. Acum avea prilejul să recitească ceea ce a putut debita mintea lui şi inima plină de iubire, cu ani în urmă. Scoase din plic copiile. Vreo 20. Trase una la întâmplare. Era datată 17 iunie, 1975. Făcând repede un calcul mintal, rămase îngrozit: Doamne! 33 de ani! Atât trecuse de atunci. Profund emoţionat, aşează copia pe masă şi-şi aprinse o ţigară. Zâmbi. În scrisori, el îi spunea Ina, iar ea îi spunea Lawy.

Îşi mută privirea în fotoliu. Motănelul, se juca acolo, făcându-şi de lucru cu nişte ciucuri. Îl privi zâmbind.

— Ce mai face piţiponcul? Adică Piţi?

— Miau-u-u!

— Asta ce vrea să însemne? Nu-ţi cunosc graiul. Ştii ceva? Mi-a venit o idee. Ce-ar fi să-ţi citesc ceva? Să vezi şi tu. Ce-mi mai bubuia mintea acum 33 de ani. Vrei? Bine. Atunci ascultă.

Începu să citească tare, ca şi cum Piţi ar fi înţeles ceva.

„A mea dragă Ina.

Aseară-n miez de noapte, pe străzile pustii, cu gustul tău pe buze, cu chipul tău în gând, citeam de unul singur, în liniştea stelară, a tale simţăminte, ce sau speriat puţin.

Se spune că sărutul, de este pe furate, te-mbie la iubire şi nu-l mai poţi uita.

Îţi scriu şi simt pe buze, aroma gurii tale, îţi scriu şi simt parfumul, subtil al pielii tale, îţi scriu şi simt că-n suflet, s-a cuibărit ceva. Ceva care-mi dă aripi, ceva măreţ

şi dulce, ceva ce fără voie, te-ndeamnă la păcat.

Să ştii, iubită dragă, c-am fire expansivă şi de mă stârneşti cumva, atunci, nu scapi de mine, iubire pătimaşă şi plină de dorinţe.

De multe ori în noapte, eu stau şi mă întreb; de ce oare în suflet, te-ai cuibărit tiptil? De ce adorm cu tine? De ce mă scol cu tine? De ce în restul zilei, mi-e gândul doar la tine? De ce?!?…

De când ţi-am sorbit gura, te vreau mai cu ardoare, şi vreau să fii a mea.

În spasmele iubirii să-ţi simt trupul zvâcnind, în geamăt şi suspine, să simt cum ne iubim.

În ochii tău citit-am, dorinţa mult visată, ce din pudoare castă, o ţii încătuşată.

Tânjim după iubire şi ne-ntrebăm mereu: a noastre calde trupuri, de ce le chinuim?

Mi-e dor de mângâiere, de şoapte-ntretăiate, de sărutări fierbinţi. Veniva-o zi sub soare, sau noapte înstelată, când Ina mea cea dragă, va fi… Destul!!! De las a mea gândire, condeiului să scrie, în zeci de tomuri groase n-aş isprăvi nicicând. Aştept a tale rânduri, ce-mi luminează viaţa, pecetea mult visată, a unei încătuşări”.

Rămase câteva clipe tăcut, cu sentimentele răvăşite de scrisoare. Privi spre fotoliu.

— Ţi-a plăcut?

Pace. Niciun mi-au. Nimic. Piţi, făcut ghem, dormea dus.

— Aşa, care va să zică. Eu îţi citesc şi tu faci nani. Asta e. Am dat în mintea copiilor. Nu-i bai. Bine că am lângă mine un sufleţel.

Se ridică şi pâş-pâş, dispăru în dormitor. Reveni cu un prosop moale, pluşat. Înveli cu grijă pisoiaşul ce mustăcea nostim. Probabil că visa ceva.

— Dormi în pace pisoiaş. Doamne, când o afla Adelina ce comoară am găsit!

Mângâie uşor prosopul, şoptind cu drag:

— Noapte bună, sufleţel… Noapte bună!…

SĂRUTUL

S-au depănat două luni. Mijlocul toamnei. Ningea cu frunze ruginii ce se rostogoleau alene în rigole, mânate de vântul tomnatic. Pe străzi, au apărut haine mai grosuţe, căciuliţe şi şepci. În casa lui Storin, linişte şi pace. El, bine dispus şi în plină formă. Acum avea cu ce să-şi aline singurătatea.

Primo: Vizitele aproape zilnice la Adelina, cu corectarea şi culesul pe calculator al manuscriselor.

Secondo: Năzdrăvanul de Piţi. Da, un năzdrăvan şi un şmecher fără pereche, ce se strecura încet, pe nesimţite, în viaţa lui Storin, punând stăpânire fără drept de apel pe tot ce mişca în jurul lui. Acum, era un motănel în pragul tinereţii, mărişor, plin de viaţă, lipicios, alintat şi pus pe şotii. Cu o zgardă colorată antipurici, se plimba nestingherit prin tot apartamentul. Oarecum, devenise stăpânul absolut al lui Storin, ce-i îndeplinea orice dorinţă.

În capătul balconului, apăruse sufrageria şi toaleta lui Piţi. O tavă mărişoară din plastic cu nisip şi două cupe de inox pentru apă şi mâncare. Dormitor personal nu mai avea. Nu se mai culca nici în coşuleţul amenajat de pe balcon, şi nici în fotoliul din sufragerie. Pezevenchiul reuşi o performanţă. Într-o seară, găsind uşa la dormitor deschisă, se strecură tiptil înăuntru. Ce-a urmat? E lesne de înţeles. Dimineaţa, Storin se trezi cu Piţi făcut ghem, lipit de trupul lui. Dormea buştean cu lăbuţa peste ochişori. Mai zii ceva dacă poţi! Vrând-nevrând, a trebuit să accepte şi acest compromis. Dormeau împreună. Când la picioare, când pe piept. Dar, cea mai năstruşnică nostimadă, era când cerea ceva. Tot jucându-se cu Storin cu ţupa, ţupa, acum, din instinct, când cerea ceva, stătea sluj, dând din lăbuţe, ca orice animăluţ dresat. Cât priveşte vizitele la Adelina, erau la ordinea zilei. Corecta textele bătute la calculator iar Adelina le trecea pe curat. Printre picături, stăteau la taclale, la o cafeluţă, o berică şi ceva dulce. Între timp, au revenit la pseudonimele lor: Ina şi Lawy. Pufăiau ca nişte turci, umplând scrumiera ochi.

Au reuşit să termine primul volum ce cuprindea nouă

nuvele. De vreo câteva zile, lucrau la poezii. Acum, urma să corecteze ultimele poezii, după care urma să lucreze la al doilea volum de nuvele.

Privind ceasul, Storin se precipită. Stinse candela, controlă robinetele şi luă un top de hârtie în servietă. Se duse în balcon. Tolănit în coşuleţ, Piţi îl privea somnoros.

— Ce mai face Piţiponcul?

— Miau-u-u!

— Niciun mi-au. Am treabă. Trebuie să plec. Ia să vedem.

— Privi cupele – Da, apă avem, de asemenea şi granule. Astea fiind zise, am plecat. Pa!

* * *

Ajuns la Adelina, fu întâmpinat ca de obicei, de corul lui Bobi şi al Pamelei.

Acum erau prieteni. Se gudurau şi ţopăiau în jurul lui, dând din codiţe.

— Buona sera, signorina, buona sera! Adelina îl privi zâmbind.

— Bună, Lawy. Ce-i cu veselia asta? Ţi-au fătat puricii?

Şugubăţ, Storin o apostrofă:

— Te rog, în primul rând, n-am purici. Nici eu şi nici Piţi.

— Atunci?

— Ghici!

— Ce?

Îi arătă servieta.

— A! Ce zici? Ai ghicit?

— Nu, Lawy, de unde să ştiu. Ce-ai mai adus? Hai, nu mă mai necăji!

— Am adus pentru fetiţa mea ceva. Ceva ce-i place mult. Scoase din servietă un pachet de cafea şi o ruladă.

— Mulţumesc, Lawy, mulţumesc.

— Uite, am adus şi un top de hârtie. Acum, fuguţa la bucătărie. Cât timp eu corectez, fetiţa face cafeluţa. De acord?

Adela îl privi tristă.

— Fetiţa nu-i de acord.

— Ina! Ce-i cu tine? S-a întâmplat ceva?

— Nu, Lawy, nu s-a întâmplat nimic.

— Atunci?

— Momentan, fetiţa nu se duce la nicio bucătărie. Eu nu voi face cafeluţă, iar tu nu vei corecta.

O privea din ce în ce mai mirat.

— Nu mai înţeleg nimic! Te-am supărat cu ceva? Spune-mi!

— Lawy dragă, cu ce mă poţi tu supăra? Bunătatea ta sufletească şi afecţiunea ta sinceră ce o ai pentru mine, sunt ca un pansament pus pe rana singurătăţii mele. Tu nu m-ai supărat cu nimic. În schimb sunt bulversată de ceva ce trebuie verificat. Nici nu-mi vine să cred.

— Ina, pentru Dumnezeu, despre ce-i vorba?

— Am să-ţi spun. Dar ia loc în fotoliu.

Nedumerit, Storin se aşează. Adelina se opri lângă fotoliu, în faţa lui.

— Aşa, acum fii atent. Răsfoind manuscrisele tale cu poezii, am descoperit printre ele o poezie compusă luna asta.

— Şi ce-i cu asta? Nu una, după cât ţin minte, am scris trei. Le-am adus să le baţi la calculator.

— Da, Lawy, ştiu, dar una din ele m-a pus pe gânduri. Dacă e adevărat la ce m-am gândit, atunci întrece orice imaginaţie.

— Vrei să fii mai explicită?

— Da, Lawy, am să fiu. Dar pentru asta, am să te rog să-ţi deschei cămaşa.

— Nu înţeleg! Ce are cămaşa cu poezia?

— Are, Lawy, are. Şi încă foarte mare.

Îşi duse mâinile la gâtul lui Storin, desfăcând primul nasture.

— Ce faci? Pentru Dumnezeu!

— Lawy, te rog. Stai liniştit. Ţi-am spus. Vreau să verific ceva.

La al treilea nasture se opri şi dădu în părţi reverele cămăşii. Sub cămaşă se întrezărea un lănţişor. Mută, îşi

duse mâinile la gură.

— Doamne! E adevărat! Te rog, scoate lănţişorul. Vreau să-l văd. Neînţelegând nimic, Storin trase lănţişorul în faţa cămăşii.

— Poftim!

Pe lănţişor apăru o cruciuliţă iar lângă ea dovada: o verighetă.

— Doamne! Deci e adevărat! Nu-i imaginaţie, ci pură realitate. Dumnezeule, Lawy, cum ai putut să scrii aşa o poezie?

— Dar ce-am făcut, dragă? Pentru Dumnezeu!

— N-ai făcut nimic, Lawy. În schimb, ai scris o poezie care este pură realitate. Iar realitatea e aici, lângă cruciuliţă; verigheta soţiei.

Pios, duse verigheta la gură, sărutând-o.

— Doamne, cât de mult ai iubit-o. Lawy, pentru Dumnezeu, cum ai putut să compui asemenea versuri? Atâta tristeţe! Atâta pesimism. Lawy dragă, prin mâinile mele au trecut mii de poezii. Balade, sonete, poezii obişnuite. De toate genurile. Triste sau vesele. A scrie din imaginaţie o poezie, nu-i mare lucru. Dar să transpui realitatea în poezie, este cu totul altceva, mai complicat, mai subtil, care cere o îndemânare deosebită. Tu însă, ai reuşit. Reuşit este puţin spus. Datorită talentului tău, ai creat nişte versuri şi un subiect atât de neaşteptat, încât, cel ce o citeşte, rămâne pe moment pur şi simplu şocat. Ce-ai compus tu, nu-i poezie obişnuită, ci o perlă a tristeţii întruchipate.

— Am înţeles. E vorba de poezia Verigheta.

— Da, Lawy, despre ea este vorba. Citind ultima strofă, am rămas şocată. Cum se poate aşa ceva? Dragă Lawy, cum ai putut să te gândeşti la un final atât de macabru? Cum?

— Nu ştiu. Aşa mi-a venit. Pe moment. Şi ce-i cu asta? Nu ştiu dacă ai citit-o, dar mai e o poezie în genul acesta.

— Încă una? Dumnezeule!

— Da, Ina, dar a fost scrisă prin 1970 şi ceva. Uite, îţi

recit ultima strofă:

Trecut-au luni şi ani în şir, Vor trece, se vor duce…”

Ina îl opri, punându-i degetul pe buze.

Iubirea însă ce ţi-o port, O voi lua sub cruce”.

Storin rămase perplex.

— Cum, ştii poezia pe de rost?

— Da, Lawy, o ştiu. Am citit-o. E la fel de tristă, dar nu se poate compara cu ce ai scris acum.

— De ce?

— Aşa. Ţin minte că poezia e datată în 1975. Acelaşi an când noi ne-am cunoscut la teatru. Numai că a fost scrisă cu câteva luni înainte de a ne cunoaşte. Deci, era adresată soţiei tale.

— Exact!

— Dar atunci aveai 45 de ani! Eraţi amândoi în floarea vârstei, sănătoşi şi fericiţi. În poezie, îi dai de înţeles soţiei că o vei iubi şi după moarte. Dar ce-ai scris acum, întrece orice închipuire. Mai ştii ultima strofă:

— Cum să nu.

— Te rog, fă-mi plăcerea şi recit-o. Vreau să o aud pe viu, din gura ta.

— Cum vrei. Ultima strofă ai spus? Bine, ascultă.

„Cât de curând, dragoste frântă, La tine-n cer ne vom iubi.

Iar verigheta ta cea sfântă, Mânuţa îţi va împodobi”.

— Mulţumită?

— Da, Lawy, mulţumită, pentru creaţie şi recitare, dar nu pentru gândurile tale sumbre ce dau de gândit. Lawy, pentru Dumnezeu, te rog şi te implor, să-mi promiţi ceva.

— Ce?

— Să nu mai scrii niciodată asemenea poezii. Cu un final atât de tragic. Privind persoana ta. Îmi promiţi?

Storin o privi fâstâcit.

— Momentan nu pot.

— Cum? De ce nu poţi? Şi de ce momentan?

— Aşa!

— Cum aşa? Explică-te.

— Bine, Ina, îţi explic. Am mai scris una. O am la mine. Vreau să o culegi pe calculator.

— Şi ce are poezia de acum cu promisiunea?

— Are, Ina, are. E tot în genul poeziei „Verigheta”.

— Dumnezeule! Ce mă fac cu tine? Hai că ai luat-o razna!

— Aşa o fi. Cum spui tu. Dar dacă aşa am simţit când am scris-o… În fond, e doar o poezie.

Ina îl privi supărată:

— Asta s-o crezi tu. Unde-i poezia?

— La mine.

— Vreau s-o citesc.

Spăsit, scoase din buzunar poezia.

— Poftim. În poezia asta nu este vorba de verighetă, ci de o clepsidră.

— Fără scuze, te rog. Fugitiv, citi în gând poezia.

Rămaseră muţi, amândoi. Se priveau reciproc. El, cu un zâmbet stingher, ea, supărată foc.

— Doamne Dumnezeule! Ce-mi văd ochii?… Acelaşi final ca la verighetă.

Ascultă Lawy, spune, ţi s-a urât cu viaţa?

— Doamne fereşte! De ce?

— Aşa. Asemenea subiecte şi asemenea poezii, nu le poate concepe decât un sinucigaş. Acum, m-ai înţeles?

— Să mă omor? Nici vorbă! Păi, cum rămâne cu Piţi? Devine orfan?

— Îţi arde de glume. Lawy, pentru Dumnezeu, încă o dată, te implor din tot sufletul să încetezi cu asemenea creaţii. Îmi promiţi?

— Pot să mai spun ceva? Facă-se voia fetei. Bine! Promit! Ina se aruncă în braţele lui, îmbrăţişându-l.

— Aşa te vreau, nebunaticule! Revino-ţi, pentru Dumnezeu şi scrie ce-ţi tună prin cap: comedii, sex, drame, orice. Dar nu scene macabre şi gânduri de sinucigaş. Ne-am înţeles?

— Să trăieşti, Măria Ta! Porunca Mariei Tale va fi dusă la îndeplinire!

Începură să râdă amândoi.

— A dat Dumnezeu! Nebunaticul meu!

— Cine? Eu?

— D-apoi cine? Ce mă fac oare cu tine, ce mă fac?

— Îţi spun eu!

Îl privi zâmbind:

— Du-te să faci cafeluţa, iar eu mă apuc de corectat. Hai, la treabă! zâmbind şăgalnic, Ina îi răspunse amenințându-l cu degetul:

— Să nu te mai prind că-mi vii cu astfel de creaţii. În poeziile astea două, ai depăşit orice limită posibilă, privind subiectul şi creaţia în sine.

Lawy, îţi dai seama ce-ai creat? Sunt sigură că nu. Ascultă, Lawy şi bagă bine la biluţă ce-ţi spune Ina ta. Atât în proză cât şi în poezii, ai condei de scriitor autentic. Asta ţi-o spune Ina, cu toată sinceritatea. A! Era să uit. Am şi dovada talentului tău!

Storin o privi mirat.

— Adică?

— Mintenaş. Vino aici, lângă mine.

Se aşezară amândoi pe canapea, în faţa calculatorului.

— Ai răbdare! începu să butoneze şi să plimbe mausul. Storin privea şi nu înţelegea nimic.

— Ţi-am spus. Puţintică răbdare, acum se derulează. Aşa! Am găsit! Acum urmează surpriza! Să dăm un clic. Ei, ce vezi? Ce-a apărut pe ecran?

Storin privea şi nu-i venea să creadă.

— Dumnezeule! Ce văd? Storin Liveanu şi titlul unei nuvele din manuscris!

— Exact! Priveşte mai departe.

Apăru şi textul ce se derula de sus în jos, pe tot parcursul nuvelei.

— Mulţumit?

— Doamne! Ina” Cum ai reuşit?

— Eu? N-am reuşit nimic. Eu ţi-am trimis doar nuvela. Dacă nu le plăcea, nu o postau pe Internet. Acum, nuvela ta poate fi citită pe tot cuprinsul globului. Ai pricipit?

— Fantastic!

— Stai uşurel; încă n-am terminat. Mergem la altă rubrică. Aşa! O clipă!

Am găsit!… Atenţie!… Dau clic! Ce-a apărut?

Transfigurat de emoţie, Storin privea perplex pe ecran.

— Poezia mea!

— Vrei să spui: poeziile tale. Numără-le.

Începură să deruleze poeziile, în timp ce Storin le număra:

— Una, două, trei, patru, cinci, şase, şapte, opt, nouă, zece, unsprezece, douăsprezece… Nu se poate! Douăsprezece poezii!

— Da, Lawy, 12 poezii. Zece poezii şi două poeme antirăzboinice foarte lungi. Ce zici? Acesta este debutul tău în format electronic.

— Ce aş mai putea să zic? Mut!

— Nu te aşteptai la o aşa surpriză. Nu-i aşa? Nici eu. Şi ştii de ce? Fără să-ţi spun, am trimis într-o zi nuvela, iar în altă zi, setul de poezii alese de mine. Doar le am în memorie pe calculator. Am trimis aşa de multe, ca să aibă redacţia revistei de unde alege, dacă le place vreuna. Şi au ales, Lawy. Au publicat tot ce le-am trimis. Ştii tu oare ce înseamnă asta?

— Nu ştiu.

— Că ai condei! Ai talent de scriitor, prostuţule! Începură să râdă îmbrăţişându-se.

— Păi, cum vine asta? Ori sunt talentat, ori sunt prostuţ? Amândouă nu se poate. Ce zici?

— Doamne, ce nebunatic mi-am găsit! Hi, treci la treabă, manuscrisul tras şi corectura! Executarea! Am dispărut. Cafeaua!

Storin o luă de mâini şi o îmbrăţişă. Bobiţă şi Pameluţa priveau curioşi explozia de veselie cei cuprinsese pe Ina şi pe Lawy. Nu înţelegeau nimic. Nenea îşi ţinea guriţa lipită de buzele ei. Oare de ce?!?…

4

VERIGHETA

A trecut aproape un an şi jumătate de când Storin a sunat la uşa Adelinei pentru anunţul din ziar. Pe parcurs şi-au descoperit afinităţi reciproce, inerente oricărui cuplu. Fiind două firi excesiv de sentimentale, spontan şi involuntar, s-au ataşat unul de altul, în mod firesc şi implacabil. Le mai lipsea un certificat de căsătorie. Parcă erau soţ şi soţie. Îşi duceau traiul cotidian în linişte şi pace sufletească. Aproape zilnic, vizite, telefoane, taclale, mici bârfeli, cafeluţe, ţigări, dulciuri.

Acasă la Storin, pe primul plan era Piţi. Adelina îl alinata cu fel de fel de bunătăţi, făcându-l să stea mereu sluj. Tolănindu-se pe canapea, pufăind şi sorbind cafeaua, stăteau la taclale sau ascultau muzică clasică şi retro. Când Storin se ducea la Adelina, tipicul era cam acelaşi. Ţigara, taclale, cafeaua, gustări. Şi zurbagiii de Bobi şi Pamela care le ţineau hangul. Dacă vizita se prelungea, respectivul nu mai pleca acasă. Dormeau împreună. Ori cu alintatul de Piţi, ori cu eroii din Dallas. Dar parcă era un făcut. De câtva timp, vizitele se prelungeau mereu, iar dormitul în comun era la ordinea zilei. Cu timpul, Storin a multiplicat cheile de la apartamente. De comun acord, au convenit să scoată cheia din broască atunci când erau acasă. Aşa se face că, odată, Adelina îl surprinse pe Storin făcând baie. Fredonând o canţonetă, se spăla de zor. Ce-a urmat? Lesne de înţeles. După multe chicoteli şi stropiri reciproce, Adelina se trezi îmbrăcată în cadă, trasă de Storin. Mângâieli, pupături, jumuleli. Pe scurt, erau fericiţi. În rest, treburi obişnuite, cotidiene. Când Adelina era ocupată la calculator, Storin o ajuta în gospodărie. Cumpăra cele necesare sau achita întreţinerea şi facturile curente la cablu lumină şi telefon. De asemenea, îi scotea la plimbare pe Bobi şi Pamela.

Era a treia zi de Crăciun. Un cer senin sticlă şi un soare cu dinţi. Aniversare. O aniversare tristă. Se împlineau câteva decenii de la căsătoria lui Storin. După slujba de la mormântul soţiei, au plecat acasă la Adelina. În timp ce ea trebăluia prin bucătărie. Storin puse un CD cu muzică clasică.

— Ina!

— Da!... Te aud!... Spune!!...

— Ce faci acolo?

— Ce mai întrebi?... Cafeaua!

— Bine.

Când Adelina apăru cu tava cu ceşcuţele aburinde, îl găsi pe Storin trist, absent şi îngândurat.

— Lawy! Ce-i cu tine?

— Nimic.

— Atunci?

— Atunci ce?

Se aşează lângă el.

— Lawy, te înţeleg. Fără să vrei, ţi-ai adus aminte de nişte momente triste ce ţi-au umbrit viaţa. Dar, te rog. Revino-ţi. Peste şase luni se împlinesc trei ani. Trei ani de singurătate şi deznădejde sufletească. Lawy, timpul trece şi toate trebuie să revină la normal.

Privind-o trist, Storin îşi aprinse o ţigară.

— Timpul. Da, Ina, un ceas al vieţii ce ticăie mereu şi ne fură zilele, lunile şi anii vieţii noastre. Acum eşti, acum nema. Ai dreptate. Înapoi nu o mai poate aduce nimeni. Până şi Iisus a murit crucificat. Asta e. Viaţă şi moarte. Un tribut ce-şi pune pecetea la timpul cuvenit. Pecetea morţii.

Tăcere. În surdină nu se auzea decât Corul sclavilor evrei din Nabucco.

— Lawy!... Ţi-ai revenit?...

— Să zicem că da.

— Bine. Se răceşte cafeaua. Bea.

Îngânduraţi, ascultau amândoi Nabucco. La un moment dat, Storin rupse tăcerea.

— Ina.

— Spune. Te ascult.

— Vreau să te întreb ceva. Dar să fii sinceră.

— Te-am minţit vreodată?

— Nu, Ina, ai un suflet prea curat ca să fii ipocrită. Ştiu că eşti sinceră în tot ce spui.

Ina îi mângâie duios mâinile.

— Lawy, iar eşti trist. Pentru Dumnezeu, ce vrei să

mă întrebi?

— Ina, suntem împreună de un an şi ceva. Pe parcurs, involuntar, m-am ataşat din ce în ce mai mult de tine. Îmi eşti dragă.

— Lawy!

— Te rog, lasă-mă să continui ce vreau să spun.

— Spune, Lawy, te ascult.

— Ina, încă o dată: te rog să fii sinceră. Ce sentimente ai faţă de mine? Adelina îl privi zâmbind.

— Acelaşi cu ale tale faţă de mine.

— Oare?!?

— Ce vrei să spui?

— Ţii cât de puţin la mine?

— Cum să nu ţin?

Din dragoste, sau din… milă?

— Milă?!!!???…

— Da, Ina. Milă. Când ai 57 de ani, cum poţi iubi pe cineva mai în vârstă cu 21 de ani? Nu crezi că-i absurd?

— Lawy, te rog să termini cu întrebările astea prosteşti.

— Ina, întrebările astea nu sunt prosteşti. Dacă ne-am întoarce în timp cu 34 de ani, ei, atunci ar fi altceva. Atunci aveam 45 de ani. Dar acum? Un hodorog de 79 de ani! După mine e pur şi simplu o aberaţie.

— Lawy, pentru Dumnezeu, termină! Absurditate, aberaţie, spune-le cum vrei. Eu însă ştiu un singur lucru. Iubesc sufletul tău curat şi generos. Iubesc sinceritatea, ataşamentul şi sentimentele tale ce le ai faţă de mine. Iubesc talentul tău de scriitor. Nu-mi pasă de vârstă, de nimic. Ţin la tine şi-mi eşti foarte drag. Într-un cuvânt, te iubesc! Şi nu din milă, cum te-ai exprimat. Te iubesc din dragoste, bătrânelul meu.

Storin o privi luminat.

— Bătrânelul mai are o întrebare.

— Iar?

— Până când?

— Până când, ce?

— Iubirea ta faţă de mine. Ina, toate au o limită, în

cazul de faţă, un final. Peste un timp imprevizibil se va produce inevitabilul. Atunci, vei rămâne iar singură precum ai fost. Nu crezi că iubeşti o himeră?

Ina se cuibări în braţele lui, mângâindu-l.

— Dragul meu Lawy, ce-ar fi să nu ne mai gândim la ce-o să fie? Hai să ne trăim zilele care ne-au mai rămas în linişte, pace şi fericire. De acord?

Storin îi mângâie mâna, sărutând-o.

— Dacă zici tu! Pot să mai ciripesc ceva? Aşa să fie! Facă-se voia ta!

— Aşa te vreau, nebunaticul meu! îl îmbrăţişă, sărutându-l.

— Ştii ceva? Ce-ar fi să tragem câte o duşcă? A?

Începură să râdă. Ina dispăru în bucătărie, revenind cu o sticloanţă şi păhărele. Le umplu ochi.

— Noroc şi viaţă lungă.

— Să dea Dumnezeu. Noroc şi sănătate. Îşi aprinseră amândoi ţigările.

— Ina vreau să-mi promiţi ceva.

— Iar începi? Ce mai e?

— Nimic, Ina, te rog, nu te enerva. Ce vreau să-mi promiţi e o nimic toată, o bagatelă.

— O bagatelă, zici? Bine! Să auzim!

Storin îşi descheie cămaşa şi scoase lănţişorul.

— Ina, rugămintea mea e simplă. După cum vezi, verigheta soţiei mele este aici, lângă cruciuliţă. Când voi dispărea…

— Lawy! Iar? Pentru Dumnezeu. Eşti pur şi simplu obsedat. Ai o idee fixă.

— Poţi să le zici cum vrei. Eu însă vreau un singur lucru. Să nu-mi fie scos lănţucul de la gât cu verigheta. Vreau din tot sufletul să o duc soţiei. Îmi promiţi?

Cu lacrimile şiroind, Ina îl strânse la piept.

— Bine, Lawy, te înţeleg. Şi însă foarte bine. Doamne! Cât ai iubit-o! Îţi promit, Lawy, îţi promit din tot sufletul că dorinţa ta va fi îndeplinită. Eşti mulţumit?

— Da, Ina, foarte mulţumit. Mi-ai luat o piatră de pe inimă.

— Bine, Lawy, dar acum gata! Să trecem la cele lumeşti. De acord?

— Cum zici tu, Ina.

— Nu cum zic eu, ci cum e bine. Hai să mai tragem o duşcă! Umplu din nou paharele.

— Ina, vrei să mă îmbeţi?

— Fugi de acolo! De la o cinzeacă?

— Vrei să spui două.

— Ce mi-e geam, ce mi-e fereastră! Hai noroc şi baftă-n viaţă. Storin se ridică de pe canapea.

— Astea fiind zise, călătorului îi stă bine cum drumul. Am plecat.

— De ce, Lawy? Nu vrei să dormi aici?

— Nu, Ina, sunt plecat de acasă de dimineaţă. Săracul Piţi a stat singurel toată ziua. Trebuie să-i dau de mâncare. Nici nu ştiu dacă mai are apă.

— Bine, Lawy, cum vrei. Atunci, ne dăm telefon şi eventual ne vedem. Storin îmbrăcă paltonul şi păşi spre uşă.

— Noapte bună, Ina.

— O fi ea noapte bună, dar pleci fără să dai un pupic fetei? Se poate?

— Iartă-mă! Nu mi-am dat seama. Se sărutară.

— Noapte bună, dragul meu. Şi nu te mai gândi la prostii. Îmi promiţi?

— Bine, Ina, îţi promit.

Rămasă singură, Adelina se aşează la calculator. Tot plimbând mouse-ul, urmărea rubricile de pe internet. Era cam miezul nopţii, când un zgomot de sticlă spartă o făcu să tresară speriată de pe scaun. Bob şi Pamela începură să latre, cu urechile ciulite de frică. Val-vârtej, ţâşni din sufragerie în dormitor şi aprinse lumina. A rămas mută. Oglinda de la toaletă era făcută zob. Pe covor, cioburi de diferite mărimi. Fără să o atingă cineva, oglinda s-a spart singură.

Doamne! Din câte a auzit, acesta este semn rău. Un fel de prevestire sumbră. Ce-o fi?

Gânditoare, se duse în bucătărie după făraş şi

mătură, când sună telefonul.

Ridică receptorul.

spart?

— Alo!!… Cine-i?…

— Alo!… Ina!… Dormeai?

— Nu. S-a întâmplat ceva?

— Să zicem că da. Adineauri s-a spart oglinda. Ina rămase blocată.

— De unde ştii?

— Cum de unde? S-a spart? Asta e. A rămas toaleta fără oglindă.

— Lawy, pentru Dumnezeu, de unde ştii că s-a spart?

— De unde, de neunde, s-a spart. Am rămas fără oglindă.

— Cum ai rămas fără oglindă?

— Păi, dacă s-a spart…

— O clipă! Simt că înnebunesc! Repetă, te rog, încă o dată. Ce oglindă s-a

— Oglinda de la toaletă!

— A cui toaletă?

— Asta-i bună! A cui poate să fie, decât toaleta mea? Linişte. Nicio vorbă. Nicio şoaptă.

— Alo!… Alo!… Ina!… De ce taci? Spune ceva!… Eşti acolo?

— Da, Lawy, sunt pe fir. Te aud. Trebuie să-ţi spun ceva.

— Ce?

— Oglinda…

— Ce-i cu oglinda? Cumpăr alta. Asta e.

— O fi! Numai că trebuie să cumpărăm două.

— Cum? De ce două?

— Fiindcă s-a spart şi a mea. În acelaşi timp.

— Ina, pentru Dumnezeu, asta nu-i oră de glume.

— Nu-i nicio glumă. Când ai dat telefon, eram în bucătărie după mătură şi făraş să adun ciburile.

— Cum adică? Şi oglinda ta?

— Ţăndări, praf şi pulbere, Lawy. Doamne, asta nu e bine! E semn rău!

— Puşchea pe limbă! Crezi în chestii de astea?

— Nu ştiu, Lawy, nu ştiu. Treaba asta m-a întors pe dos.

— Linişteşte-te, Ina. S-a întâmplat. Ce poţi să faci? Hai să ne culcăm.

Somn uşor şi noapte bună.

— Noapte bună, Lawy. Dimineaţă am să-ţi dau telefon. Noapte bună...

Bulversată şi gânditoare, Adelina începu să adune în făraş, cioburile de pe covor. Doamne, oare ce putea să se întâmple?

* * *

Dimineaţă. Înnebunită, Adelina tot forma la telefon numărul lui Storin. Nu răspundea nimeni.

Exasperată, ţâşni glonţ spre casa lui. Panicată, descuie uşa şi năvăli în casă.

speriat.

— Lawy!!!... Eu sunt!! Unde eşti?... Linişte.

— Lawy!!! Mă auzi?... Răspunde!

Se uită în sufragerie. Nimeni. Pe fotoliu, Piţi, cu blăniţa zburlită, o privea

— Piţi!... De ce nu eşti în pat? Doamne!!!...

Străbătu holul şi intră în dormitor. Se apropie de pat.

De sub plapumă se vedea capul lui Storin pe pernă. În dormitor era semiîntuneric.

— Lawy!... Eu sunt! Ina! Trezeşte-te!!... Bâjbâind, aprinse veioza.

Stupoare. Rămase perplexă. Storin părea că doarme. Zâmbea. Oare visa ceva? îl privi de aproape. Doamne! Ochii larg deschişi parcă fixau plafonul. Uşor, puse mâna pe fruntea lui. Sloi. Îi pipăi obrajii. Reci. Reci şi tari. Îndurerată, îşi plimbă mâna peste ochii care abia acum se închiseseră.

— Lawy, dragostea mea! De ce? De ce, Lawy? De ce? ...

Cu lacrimile şiroind, se duse la altarul soţiei şi reveni cu o lumânare.

O aprinse, punând-o pe noptieră. Fugitiv, îşi aduse

aminte de oglinzile sparte.

Doamne! A murit singur. Fără lumânare.

Încet, dădu plapuma la o parte. Cu pijamaua descheiată, mâna dreaptă a lui Storin era crispată pe lănţişor în zona cruciuliţei.

Vrând să-i aşeze mâinile pe piept, reuşi în cele din urmă să elibereze lănţişorul din mână. Încremeni pur şi simplu. Incredibil! Ceva de domeniul ficţiunii! Ceva ce depăşea orice imaginaţie. Verigheta! Nu mai era! Dispăruse! Pe lănţişor nu era decât cruciuliţa.

Cu mâinile tremurânde, controlă lănţişorul. Era intact şi nedesfăcut. Dar fără verighetă. Verigheta, pe care Lawy i-o arătase aseară. Doamne Dumnezeule! Poezia lui s-a adeverit. A devenit realitate. Probabil de aceea zâmbea. A reuşit. Sufletul lui bun s-a înălţat la ceruri, odată cu verigheta. O ducea soţiei lui dragi. E posibil aşa ceva? Oare?

Absentă şi cu privirile în gol, Adelina se duse la telefon.

— Alo!... 112?

— Da! Vă ascultăm!

— Trebuie să anunţ un deces.

— O clipă. Să vă dau legătura... Alo!... Am preluat legătura. Spuneţi.

— Un deces.

— Numele decedatului.

— Storin Liveanu.

— Vârsta?

— 79.

— Adresa?

— Strada...

* * * * *

VARIANTA 2: final optimist

Câteodată, o surpriză, poate schimba fundamental viaţa cuiva.

5

SURPRIZA

— O, sole mio-o-o, la, la, la, la, la, la a-a!

Proţăpit în faţa oglinzii, Storin proba o cravată, legănându-se în ritmul canţonetei. Rezemată de tocul uşii, Adelina îl privea zâmbind.

Tiptil, se apropie, apărând în spatele lui. Văzând-o în oglindă, Storin se întoarse îmbrăţişând-o.

— Ina!!

— Ce face napolitanul meu?

— Napolitanul tău probează cravate. Ce zici?... Îţi place?

— Nu.

— De ce?

— E prea ţipătoare. Vreau ceva mai sobru; cel mult două trei culori şi alea estompate. Doar mergem la teatru.

— Ai dreptate.

— Îşi scoase cravata – Ştii ceva? Du-te la şifonier şi alege ce-ţi place.

— Ce să aleg?

— Cum ce? Doar de cravată e vorba.

— Bine, bine. Scoate-ţi cămaşa. Storin o privi mirat.

— Dar ce are cămaşa, dragă? Curată, călcată, apretată...

— O fi. Cu aşa o culoare poţi merge la un spectacol de circ şi nicidecum la teatru. Ţi-am spus: Vreau o ţinută elegantă.

— Măi să fie! Parcă am merge la operă. Doar e un spectacol pentru pensionari.

Zâmbind şăgalnic, Adelina îi puse degetul pe buze:

— Ciocu' mic. Înţeles?

Râzând, Storin luă poziţia de drepţi.

— Să trăiţi! Înţeles! Cum spune Măria Ta.

— Maria vrea ca iubiţelul ei să apară la teatru îmbrăcat şic.

— Cum adică?

— Adică elegant. Pus la două ace. Ai pricipit? Storin luă iar poziţia de drepţi.

— Pricipit! Măria Ta!

— Nebunaticul meu!

Îl îmbrânci în fotoliu şi dispăru în dormitor.

— Mi-au!… Mi-a-u!

Storin coborî privirea. Bâţâind coada băţ, Piţi se freca de picioarele lui.

— Opa!!!… Piţiponcul meu! Ce-ţi doreşte sufleţelul?

— Mi-a-u!

Se trezi cu Piţi în braţe.

— Sigur! Se putea? Mi-au, mi-au; altceva mai ştii?

Tolănit în braţe şi mângâiat, Piţi torcea de plăcere cu ochişorii închişi.

— Ce aud? Piţiponcul meu cântă! Dar de ce aceeaşi melodie? Alt şlagăr nu ştii?

Îl mângâia şi se gândea. De unde, de neunde, Adelina făcuse rost de două invitaţii la Teatrul dramatic. Din spusele ei, era un spectacol oferit pentru pensionari. O sală plină de babalâci. Auzi vorbă: la două ace!! Oare de ce?

Apăru Adelina cu un costum, o cămaşă şi o cravată. Le înşiră cu grijă pe canapea.

— Am ales tot ce trebuie. Hai, îmbracă-te.

— Pot să mai spun ceva? Asta e. Ina ordonă, Lawy execută.

Începură să râdă. Îşi schimbă cămaşa şi pantalonii, după care, cravata. Se privi în oglindă.

— Gata! Ordinul a fost executat. Mulţumită?

— Să zicem e da. Stai aşa; – îi aranjă cravata – Aşa! Acum îmbracă haina.

— Ce-ai spus?

— Ce-ai auzit. Doar n-o să mergi la teatru în cămaşă. Storin o privi exasperat.

— Ina, pentru Dumnezeu, mai ştii în ce lună suntem?

— August. Şi ce-i cu asta? Nu înţeleg.

— Cum nu înţelegi? Dacă afară sunt aproximativ 34 de grade, ţi-ai pus întrebarea câte grade sunt într-o sală plină de spectatori?

— Mai multe…

— Exact. La vreo 38 de grade, cât am să pot rezista cu haina pe mine?

Vrei să leşin de căldură?

Linişte. Se priveau nedumeriţi.

— Cred că ai dreptate. Eventual, în sală ai să-ţi scoţi haina. Dar până la teatru vreau să mergi cu haina pe tine. Hai, îmbrac-o.

Spăsit, Storin îmbrăcă haina, Se priviră în oglindă. Ina zâmbi.

— Frumuşelul meu! Aşa da! Altă viaţă!

— Pe naiba. Vai de viaţa mea! În două ore am să mă coc precum un cozonac.

— Iar Ina ta o să-l pape. A... era să uit.

— Ce mai e?

— Nimic. Ia loc. Vin imediat.

Dispăru în bucătărie şi reveni cu un pahar cu apă. Storin o privea mirat.

— Ce faci cu apa?

Ina îi întinse o pastilă.

— Ia-o.

— Ce-i asta?

— Cum ce? Captoprilul. Doar n-o să-l iei la miezul nopţii.

— Mulţumesc. Ce grijulie eşti!…

— Aşa sunt eu. Îşi privi ceasul de la mână. E deja ora şase. La şapte se ridică cortina. Ar fi cazul s-o luăm din loc.

— Cum zice fata.

— Azi, fetiţa ta este foarte fericită. De-ai şti!…

— Ce să ştiu? Ina, ce-ţi mai cloceşte căpşorul?

Zâmbind misterios, Adelina îi pecetlui buzele cu degetul.

— Ştiu. Am înţeles. Mut. Ciocu’ mic.

Ajunşi în stradă, o luară spre staţia de autobuz, în faţa teatrului şi pe esplanadă, puhoi de lume. De toate vârstele. Storin observă ceva: majoritatea spectatorilor erau de vârstă medie sau tânără. Amestecate printre spectatori, ici şi colo se zăreau, perechi de pensionari. Privi spre Ina. Zâmbea şi-l privea şi ea, parcă fâstâcită, precum un hoţ prins cu mâţa-n sac.

— Ina!

— Ce-i, dragă? Vrei ceva?

— Nu vreau nimic, dar nu pricep ceva. Ce vezi în jurul tău?

Ce să văd? Lume, spectatori.

— Asta văd şi eu. Dar ce fel de spectatori? Ina îl privi nedumerită.

— Nu înţeleg.

— O fi. Sau te faci că nu înţelegi.

— Lawy, ce ţi s-a năzărit?

— Mie? Nimic. Dar observ că majoritatea spectatorilor nu sunt pensionari.

Iar spectacolul e doar pentru pensionari.

— Or fi pensionaţi de boală.

— Atâţia?… Uită-te la ei: tineri, plini de viaţă, plesnind de sănătate. Hai să fim serioşi. Ina, ce-ai pus la cale?

— Eu? Lawy dragă…

— Niciun Lawy. Simt în privirea şi comportarea ta, că ceva nu este în regulă. Despre ce-i vorba?

— Lawy dragă, ţi-am spus acasă că azi sunt foarte fericită. Te rog şi te implor: n-o mai face pe detectivul cu atâtea întrebări. Uite, ne-am apropiat de intrare. Încă o dată: te implor! Nu-mi strica bucuria şi fericirea din seara asta. Puţină răbdare şi vei vedea ceva plăcut.

— Ina, pentru Dumnezeu, doar un crâmpei, un cuvinţel, o vorbuliţă.

— Nimic. Secret.

— Scoase invitaţia din poşetă.

— Hai să intrăm. Ţi-am pregătit o surpriză.

Păşiră în foaier. În timp ce majoritatea spectatorilor intrau în sală, alţii stăteau la taclale pufăind lângă scrumierele cu picior. Fiind vară, garderobierele nu prea aveau ce face. Tot privind în jurul său, Storin observă expus un panou cu un afiş pe care scria: PREMIERĂ. Se îndreptă glonţ spre panou, când Ina îl apucă precipitat de mână.

— Ce faci?

— Vreau să văd afişul.

— Ai să-l vezi în pauză. Hai în sală să prindem locuri

bune.

— Bine, fie cum spui tu. Nu mai scot o vorbuliţă. Mă predau. Doamne! Ce de mistere!!!

Intrară în sală. Veselă şi plină de vervă, Adelina păşi spre rândurile din faţă. Se opri în primul rând, controlând numărul locurilor de pe invitaţii.

— Am găsit. Aici. Ia loc.

Storin se aşeză lângă Adelina.

— Parcă spuneai că vrei să ocupi locuri bune.

— Păi, nu sunt bune? În primul rând. Şi la mijlocul scenei.

— O fi, dar observ că invitaţiile au specificate locurile.

— Şi ce-i cu asta?

— Credeam că sunt pe apucate. Mă rog. Doamne! Oare ce mai urmează? Zâmbind misterios şi plină de gingăşie, Adelina îl luă de braţ.

— Lawy dragă, parcă te-am rugat ceva.

— Am înţeles. Surpriza. Gata. Am muţit.

— Aşa te vreau.

— Mut?

— Doamne fereşte! Vorba vine.

Apăru o plasatoare cu programe. Storin îi făcu semn.

— Fiţi amabilă. Daţi-mi un program.

Plasatoarea se apropie cu programul în mână. Precipitată, Adelina întinse mâna.

— Îl iau eu. Cât costă?

— Doi lei.

Adelina plăti programul şi-l îndesă repede în poşetă. Storin o privea exasperat.

— Ce faci, dragă. Vreau să-l văd.

— Se confiscă. Ai să-l citeşti în pauză. Storin o privi resemnat.

— Am înţeles. Aceeaşi placă. Surpriză!

— Da, Lawy, surpriză. Vreau s-o guşti în toată plenitudinea ei.

Locurile din primul rând erau aproape ocupate, când, lângă Storin se aşeză o pereche de vârstă medie. Ea, de o

eleganţă fină, de bun gust.

El, într-o ţinută impecabilă, cu părul uşor grizonant. Zâmbind discret, din când în când arunca o privire spre Storin. Răsună primul gong. Concomitent, lumina din plafonieră se stinse iar luminile rampei inundară cortina. Al doilea gong. Aplicele de pe lojă se stinseră iar proiectoarele explodară, luminând puternic toată cortina. Bărbatul grizonant îl tot studia pe furiş, în timp ce Storin privea nerăbdător cortina. Al treilea gong. Spoturile din plafoniera scenei luminară rampa. Fâşâind uşor, cortina se deschise lin, măturând cu ciucurii ei rampa scenei.

Se auzi un difuzor ce anunţa stereotip mersul trenurilor.

Pe scenă, un decor de gară, sau mai bine zis, un bufet de gară. Involuntar, Storin îşi aduse aminte de piesa pe care a scris-o: VIOARA. Acelaşi decor ca în manuscris; bar, mese, scaune, diferiţi călători cu valize şi boccele.

Se simţi privit din ambele părţi. Zâmbindu-şi reciproc, atât Adelina cât şi bărbatul grizonant îl studiau curioşi.

Începu acţiunea piesei propriu-zise, în bar intră un ţigan zdrenţăros cu o vioară sub braţ. Urmă prima replică. După care alta şi alta.

Storin rămase perplex, încremenit, mut de uimire. Nu-i venea să creadă ce auzea. Aceleaşi replici ca în manuscris. Pe scenă se juca piesa lui, scrisă în 1984.

mână.

Doamne!! începu să se foiască pe scaun. Zâmbind, Adelina îl luă uşor de

— Lawy, linişteşte-te.

— Îl privi îngrijorată. Nu te simţi bine? După o pauză, Storin reuşi să şoptească.

— N-am nimic… mă simt bine… Ina, pentru Dumnezeu… dar…

— Niciun dar. Treci şi priveşte. Vorbim în pauză. Priveşte-ţi opera. Şi munca ta literară. Şi mai ales, dramatică.

Simţi ceva ce-i strângea uşor braţul. Întoarse capul.

Zâmbind, bărbatul grizonant îl ţinea de braţ.

— Felicitări, domnule Liveanu, felicitări!

Storin rămase năuc. Bărbatul îi cunoştea numele, iar pe scenă se juca piesa scrisă de el. Bărbatul se aplecă uşor, şoptindu-i la ureche:

— Vă rog să priviţi spectacolul… Vorbim în pauză.

Pe scenă se juca primul act. Replicile se derulau una după alta, în cascadele de râs ale spectatorilor. Aproape o oră de voie bună, hohote de râs şi aplauze spontane. Urmă pauză de act.

La bufet, înghesuială, iar în foaier, pufangiii îşi dădeau cu părerea despre piesă.

În sală, bărbatul grizonant îi întinse mâna lui Storin.

— Domnule Liveanu, îmi daţi voie să mă prezint: Berceanu Ştefan, directorul acestui teatru. De asemenea, soţia mea, Olga Berceanu.

— Storin îi sărută mâna.

— Pe doamna Adelina o cunosc. Datorită dumneaei, sunteţi astăzi aici, la premiera piesei dumneavoastră. Încă o dată: felicitări din toată inima.

— Mulţumesc.

— După cum a decurs primul act, piesa dumneavoastră are un succes garantat. Dar ne-am luat cu vorba. Să mergem puţin în biroul meu. Suntem aşteptaţi.

Storin îl privi mirat:

— De cine?

— O să vedeţi.

Urcară scara la etaj. Într-adevăr, erau aşteptaţi. Până şi Adelina rămase uimită. Spoturi şi microfoane portabile, reporteri, cameramani.

— Domnule Liveanu, vă las pe mâna lor. Aveţi în faţă televiziunea locală precum şi reporteri de la presă. Succes.

Luminat de spoturi, Storin se trezi în faţa cameramanilor şi-a microfoanelor portabile, a telefoanelor digitale care luau instantanee, proţăpite în faţa lui. Urmă un interviu galopant, plin de întrebări din viaţa lui şi despre lucrarea sa dramatică.

La un moment dat, la un difuzor din birou, o voce

anunţa că spectatorii erau invitaţi în sală. Buimac de atâtea surprize, Storin înţepenit în scaun, urmărea cu sufletul la gură derularea spectacolului. A urmat a doua pauză, după care, ultimul act. Actorii erau bulversaţi. Trebuiau să improvizeze mişcări scenice. Din cauza râsetelor şi aplauzelor din sală, replicile din text nu se mai auzeau clar. Erau voalate. A venit şi finalul. Suspansul piesei. Sala era în delir. În picioare, spectatorii îi aplaudau frenetic pe actorii înşiraţi la rampă.

În aplauzele ce nu se mai sfârşeau, cortina se deschidea şi se închidea mereu. Spectacolul a avut un succes fulminant.

Emoţionat la maxim şi cu lacrimile şiroind, Storin aplauda şi o îmbrăţişa mereu pe Adelina.

Din culise apăru pe scenă directorul teatrului. La mai multe insistenţe, în sală se făcu linişte. Cu un microfon portabil în mână, directorul începu să vorbească.

— Dragi spectatori, la aşa o avalanşă de râsete şi aplauze spontane, nu ştiu ce aş mai putea spune. Verdictul l-aţi dat Dvs. Premiera din seara aceasta a avut un succes total, iar „Vioara” va avea o viaţă lungă pe această scenă. Vă mulţumesc.

O explozie de aplauze şi ovaţii puse stăpânire pe toată suflarea. La insistenţele directorului se făcu din nou linişte.

— Vreau să vă mai spun ceva. Orice piesă, fie comedie sau dramă, are un autor, pe care puţini îl cunosc. Un fel de anonim al creaţiei dramatice. De data asta, aveţi un privilegiu. Autorul acestui succes teatral este de-al nostru. Este gălăţean. Este aici! În concluzie şi cu deosebită plăcere, invit pe scenă pe domnul Liveanu Storin, autorul acestei magnifice creaţii dramatice.

Delirul spectatorilor ajunsese la apogeu. Sute de guri strigau în cor un singur cuvânt: A – u – to – rul! A-u-torul!! …

Şi autorul ajunse pe scenă în braţele directorului. În mijlocul actorilor şi ţinându-se de mâini, Storin saluta spectatorii extaziaţi, aplecându-se mereu.

În sfârşit, cortina rămase închisă. Începu o nouă nebunealã. Actorii, tehnicienii şi spectatorii strecuraţi pe furiş în culise, stăteau la coadă pentru autografe. La un moment dat, cei de la coadă s-au dat la o parte. Cu programele în mână, directorul şi Adelina se apropiară de Storin. Politicos, directorul se retrase în spatele Adelinei. Storin ridică privirea.

— Ina!!!…

— Da, Lawy, Ita ta te roagă să-i dai un autograf.

— Numai un autograf? Nu se poa'!!

Ţâşni de pe scaun şi o îmbrăţişă, sărutând-o.

— Nebunaticule!

În râsetele generale, dădu autografe directorului şi celorlalţi, după care, însoţiţi de director plecară cu autobuzul teatrului la banchet.

* * *

Atmosferă de local. Ca la orice petrecere. Mai ales la un banchet. Muzică, clinchet de pahare, hărmălaie, vânzoleală, fumăraie şi multă voie bună.

Veseli şi bine dispuşi, Storin şi Adelina stăteau la taclale. Zâmbind, Storin îi cuprinse peste masă mâna Adelinei. Îşi zâmbeau reciproc.

— Ce-i, Lawy? Vrei să-mi spui ceva?

— Ce-aş mai putea spune? Mi-ai făcut-o.

— Începu să râdă.

— Cu vârf şi îndesat. Totuşi, aş fi curios să aflu…

— Ce?

— Cum ce? Cum a ajuns manuscrisul piesei la teatru, cine l-a aprobat şi în toată povestea asta, cine e complice.

Adelina izbucni în râs.

— Eu!

— Tu? Bineînţeles. Cine altcineva ar putea fi? Îmi povesteşti şi mie?

Aşa, pentru cultura mea generală.

Pufniră în râs.

— Bine, Lawy, am să-ţi spun. Mai ţii minte ce m-ai întrebat acasă înainte de a pleca le teatru?

— Ce?

— În ce lună suntem.

— Da, era vorba de luna august.

— Acum, te întreb şi eu ceva. Ce zi e mâine?

— Mâine? Parcă… duminică.

— Nu, Lawy, ce dată?

— Păi, dacă azi e în cinci, mâine e în şase august.

— Şi?… şi?… şi?…

— Şi ce?

Râdeau cu poftă.

— Mâine, a cui oare e ziua de naştere? Storin rămase pe gânduri.

— Ai dreptate. Am uitat. E ziua mea. Şi ce legătură este între ce s-a întâmplat şi ziua mea de naştere?

Are, Lawy, are. Surpriza ce ţi-am făcut-o azi. Cadoul meu pentru ziua ta. Dar surpriza ţi-am făcut-o cu o zi înainte.

Storin o privea buimăcit, plin de admiraţie.

— Doamne!… acum mi-a picat fisa! Ina! Dragostea mea, ştii tu oare ce ai făcut pentru mine?

— Da, Lawy, ştiu, am văzut la teatru. Am vrut să te văd fericit. Şi am reuşit.

— Dar… cum ai reuşit? Vreau să spun, cum a ajuns manuscrisul meu la teatru?

— Foarte simplu. Ideea mi-a venit acum câteva luni. Având creaţiile tale în memoria calculatorului, am tras pe copiator un exemplar din piesă. Şi gata!

— Cum gata? Ce-a urmat?

— M-am dus cu manuscrisul în audienţă la directorul teatrului. Arătându-i legitimaţia mea de scriitoare şi vorbindu-i despre talentul tău literar şi dramatic, a acceptat să lectureze manuscrisul. Restul, îl ştii. S-a materializat azi, pe pielea ta, în faţa unei săli pline de spectatori. Dramaturgul meu! Nebunaticul meu drag!

— Ina! Ce fericit m-ai făcut? Oare îţi voi putea răsplăti vreodată măcar cât de puţin, din tot ce-ai făcut şi realizat pentru mine?

— Vei putea, Lawy. Sunt sigură că vei putea.

— Cum? Tu, scriitoare, iar eu un simplu anonim.

— Fost anonim. Acum vei fi cunoscut. Şi arhicunoscut. Iar răsplata ta va fi foarte simplă. Sinceritate, dragoste sufletească şi cât de multă proză, poezii şi piese de teatru. De rest, mă ocup eu. Vreau să fiu impresarul tău. De acord?

— Doamne, ce mi-e dat să aud! O scriitoare, impresarul unui prezumtiv dramaturg. Asta întrece orice imaginaţie.

— Nu-i nicio imaginaţie, ci pură realitate. De acum, portiţa succesului îţi este întredeschisă. Nu-ţi rămâne decât s-o deschizi în lături cu propriile creaţii şi să păşeşti pe covorul celebrităţii.

— Ce cuvinte frumoase şi ce imbold creativ îmi sugerezi! Mulţumesc din suflet!

— Te rog, nu începe cu laudele. Pentru mine a fost ceva firesc să ajut un talent să se afirme. Am încercat şi am reuşit. Mai departe, depinde de tine şi de forţa ta creatoare.

— Ina, cât de mult ne asemănăm!

— Adică?

— Acelaşi talent narativ al cuvintelor, acelaşi vocabular elevat de cultură generală. Şi totuşi, eu sunt la degetul tău mic.

— De ce?

— Cum de ce? Tu ai tipărit zeci de creaţii, ai relaţii culturale pe internet pe tot globul, legitimaţii peste legitimaţii. Pe când eu? N-am măcar o legitimaţie. Ba nu! Am! Legitimaţia de transport în comun.

Începură să râdă în hohote.

— Răbdare, Lawy, răbdare. Cât de curând vei fi cunoscut şi vei avea şi legitimaţie. Şi nu una, ci trei.

— Cum adică, trei?

— Uite-aşa! Una de romancier, una de poet şi alta de dramaturg.

— Vise, Ina, vise irealizabile. La vârsta mea nu ştiu dacă mai apuc să intru în posesia unei asemenea legitimaţii. Pentru asta trebuie să treacă mult. Foarte mult. Iar eu nu mai am.

— Ce nu mai ai?

— Timp. Timp, Ina. Mâine împlinesc 80 de ani. Se apropie funia de par. Timpul meu de acum este măsurat: linguriţă cu linguriţă. Iar la urmă, picătură cu picătură. Clar?

— Lawy, pentru Dumnezeu, iar ai momentele acelea.

— Ce momente, Ina?

— Instantaneu, te-a pocnit melancolia.

— Adică vrei să spui că m-a pocnit realitatea. Asta e.

— Lawy, hai să schimbăm subiectul. În seara asta sunt fericită cum n-am fost niciodată. Aşa vreau să te văd şi pe tine, iubiţelul meu drag. Mâine, o luăm de la capăt.

— Cum adică?

— Cum necum, e ziua ta de naştere. Vom face un mic guleai. Storin o privi mirat.

— Guleai? Ce mai e şi asta?

— Petrecere, Lawy. O expresie rusească.

— Şi unde mergem? Unde vrei? Ina zâmbi misterios:

— Nicăieri.

— Am înţeles. Vom sărbători acasă. Acelaşi zâmbet incitant.

— Ne!

— Atunci?… Unde?

— Totul este aranjat. Pentru mâine seară am rezervat la Continental, şase locuri. O aniversare într-un cadru intim, plăcut şi liniştit. Fără nebuneala de la banchet. Mulţumit?

Storin o privea năuc. Niciun cuvinţel, nimic. Mut. Stâncă.

— Nu spui nimic?

— Ce-aş mai putea spune? M-ai dat gata. Doamne, ce-ţi mai tună bibilica! Să-ţi spun mulţumesc? Prea puţin. Să te cer de soţie? Nu-mi permite vârsta. Atunci, Doamne! Ce să fac? Nu ştiu. Cred că nimic. Trebuie să mă resemnez.

Se ridică brusc şi aplecându-se peste masă o sărută pătimaş.

— Comoara mea! Dragostea mea! Cât te iubesc! De-

ai şti!

— Ştiu, Lawy, ştiu că mă iubeşti. Aşa cum te iubesc şi eu. Ca un preludiu aniversar, hai să ciocnim un pahar.

— Să ciocnim, Ina.

Ciocniră cupele.

— La mulţi ani, Lawy. Îţi doresc viaţă lungă, sănătate şi cât mai multe legitimaţii.

Se sărutară.

— Mulţumesc, Ina, îţi mulţumesc din suflet. Deodată, rămase pe gânduri.

— La ce te gândeşti?

— Sunt curios să ştiu cine sunt ceilalţi patru.

— Care patru?

— Păi cum? N-ai spus că ai rezervat şase locuri? Adică patru scaune vor rămâne goale? De mon plaisire?

— Ai dreptate. Nu ţi-am spus. Văd că trebuie să-ţi dezvălui a doua surpriză.

— Iar surpriză?

— Să zicem. Iată despre ce este vorba. Cu ceva timp în urmă, l-am rugat pe directorul teatrului să programeze premiera în preajma zilei tale de naştere. Plin de entuziasm a acceptat cererea. În plus, m-a întrebat dacă accept să fie invitat la onomastica ta. Nu-mi venea să cred. Vrea să te vadă fericit. O bunătate de om. Aşadar, mâine seară va veni la Continental cu soţia.

Storin o privea perplex.

— Cum adică? Un director de teatru ce aproape nu mă cunoaşte vrea să participe la onomastica mea?

— Da, Lawy, vrea; şi din tot sufletul. Repet: Vrea să te vadă fericit. Cât priveşte celelalte două locuri, sunt rezervate pentru şefa contabilă a teatrului şi soţul ei. Deci, mâine seară, vom fi şase. Eu voi plăti consumaţia, iar ei, vor veni cu cadouri. Acum, că ţi-am deconspirat surpriza, eşti mulţumit?

Storin se aplecă din nou peste masă, sărutând-o.

— Doamne!... Ce zi!... Câte mistere!! Şi totuşi!... Ina îl privi nedumerită.

— Ce totuşi?

— Tot ce-ai făcut pentru mine. Surpriza de la teatru cu piesa, iar acum, a doua surpriză, cu onomastica mea la Continental. Cadoul ce mi l-ai oferit cu premiera piesei a întrecut toate aşteptările. Dar în ce priveşte guleaiul, cum i spui tu, ei bine, aici am şi eu un cuvânt de spus.

Adelina îl privi contrariată:

— Nu-ţi place la Continental?

— Nu, Ina, n-are importanţă unde vom petrece. Dar nu-mi pot permite pentru nimic în lume, să-ţi sacrifici pensia pentru onomastica mea. În consecinţă… Sub privirile mirate ale Adelinei, Storin scoase din portofel o bancnotă de 500 de lei. Luând uşor mâna Adelinei, puse în palmă bancnota şi îi sărută mâna.

Adelina privea buimacă bancnota din palmă.

— Lawy! Pentru Dumnezeu! Ce înseamnă asta?

— Asta? Nu înseamnă nimic. Acum, mi-a venit, în sfârşit şi mie rândul. Îi puse gingaş un deget pe buze.

— Dragostea mea, te-a întrebat cineva ceva?… CIOCUL MIC!

P.S. În decurs de un an, patru teatre din ţară aveau în repertoriul stagiunii trei piese semnate de Storin Liveanu.

A fost legitimat: dramaturg.

Acum, finisează un scenariu de film. Oare urmează o nouă legitimaţie?

10 februarie 2009

CONDORUL

Motto: *Câteodată, datorită unei întâmplări banale, se pot crea premizele unui destin imprevizibil, ce poate schimba soarta cuiva în mod indubitabil*.

Tuburile de neon ţăcăniră în ritmul unui xilofon iluminând foaierul într-o lumină albastră şi puternică. Filmul luase sfârşit. Prin uşile deschise larg, cu feţele congestionate şi cu spinările leoarcă de sudoare, spectatorii ieşeau buluc, revărsându-se spre strada pustie, împrăştiindu-se în toate direcţiile. Ultimele autobuze gemeau ticsite, luând drumul diferitelor cartiere.

Scăpată din canicula zilei, Roxana traversă strada Republicii la Corso. Goli însetată o sticlă de citronadă,

după care o porni agale spre casă. Înviorată de aerul nopţii, renunţă la autobuz. Nu se grăbea şi nici nu avea de ce. Fiind singură şi neavând niciun fel de obligaţii familiale, îşi petrecea timpul liber cum credea de cuviinţă. A doua zi, fiind duminică, putea dormi mai mult. Păşind agale, o luă prin parc. Pe bănci, perechi întârziate se sărutau şuşotind îmbrăţişaţi. Luna galbenă şi mare, atârna obosită printre copaci. Lăsând în urmă părculeţul, coti pe la poştă şi ajunse în strada Brăilei. La localul Dunărea, terasa era plină. Chelnerii forfoteau printre mese. Dinăuntru, orchestra se auzea estompat, acompaniată de clinchetul paharelor şi zumzetul localului. Oarecum tristă, Roxana contemplă câteva clipe această lume veselă care se distra. Erau acolo familii, prieteni, tineret, plini de viaţă şi dornici de iubire.

Un surâs subtil îi descreţi uşor fruntea. Un băieţel şi o fetiţă se chinuiau să danseze un tangou. Stângaci şi cu paşi mărunţi, se strecurau printre mese. Pentru o clipă, revăzu în trăsăturile fetiţei, chipul Irinei. Era tot aşa de micuţă, slăbuţă, cârnă şi cu părul blond. Subit, surâsul îi dispăru de pe buze. Porni alene spre Ţiglina. Tăcuţi ca şi noaptea, măturătorii înaintau ca nişte cosaşi. Măturoaiele fâşâiau pe trotuare, adunând în rigole, tot trecutul unei zile. Amintiri şi fapte se perindau în secvenţe scurte prin mintea ei. Aievea, revăzu prima întâlnire, sărutul furat la umbra unei porţi, căsătoria, fericirea propriu-zisă. A apărut Irina; primii paşi, primul cuvânt: mama. Apoi, deznodământul. Boala şi moartea Irinei, prăbuşirea lui Dan. Beţiile, înjurăturile, bătăile; în final, despărţirea.

În prezent singură, împărţindu-şi timpul între serviciu şi casă. Aceeaşi viaţă de zi cu zi, mecanică, fără bucurii, fără perspective, fără vreun ţel precis. O viaţă anostă, searbădă, ce domnea de câţiva ani. Singura plăcere erau filmele şi spectacolele de teatru. Rateul unei maşini ce trecu în goană o trezi la realitate. Într-un târziu ajunse acasă. În holul blocului, o pereche înlănţuită, înlemnise mută, lângă scări. Liftul, o dată pornit, Roxana simţi aceeaşi senzaţie stranie de ceva nedefinit.

Intră în casă. Aerul cald, închis, încins de pereţi o izbi ca o baie de aburi. Deschise larg fereastra, zvârli pantofii şi începu să se dezbrace. Rochia şi furoul zburară pe un scaun. Rămasă în chiloţi Roxana se trânti în pat. O stare de disconfort termic o făcu să se ridice din aşternutul fierbinte. Se duse la baie să facă un duş. Ghinion. Apa era oprită. Scoase din frigider o sticlă cu suc, trase câteva înghiţituri şi ieşi pe balcon ca să se răcorească. Pe strada pustie, din când în când trecea câte o maşină.

La un moment dat, liniştea din jur fu mângâiată de o melodie tristă, cântată la o vioară. Muzica se auzea în surdină de la balconul din dreapta, ce se afla în continuarea balconului ei. Din proiectare, balcoanele erau comune, despărţite pe două apartamente cu o placă de sticlă mată. Curioasă, făcu vreo câţiva paşi spre despărţitură. Dându-şi seama că e goală, o zbughi în casă, revenind într-o cămaşă de noapte. Se apropie tiptil. Lumina din bucătăria vecină ecrana difuz balconul. Acum se auzea clar. „Balada” lui Ciprian Porumbescu se revărsa lin, punând stăpânire pe liniştea nopţii.

Pâş-pâş, se apropie de despărţitură. Scoţând încet capul peste balustradă, privi alături. În capătul balconului unde era lumină, pe o măsuţă, un aparat mic de radio. Tolănit pe un scaun, vecinul de alături pufăia alene din ţigară. Albeaţa unui chilot ieşea în relief în lumina difuză. În rest, gol goluţ. Oarecum stânjenită, Roxana se îndepărtă uşor, rămânând sprijinită cu mâinile de balustradă. Privea absentă strada şi asculta balada. Într-un final de o tristeţe profundă, melodia luă sfârşit.

Schiţă o mişcare să intre în casă, când începu o nouă melodie. „Corul sclavilor evrei” din „Nabuco”.

Copleşită de emoţie, transpusă şi transfigurată, Roxana asculta cu nesaţ celebra creaţie a lui Verdi. Asculta şi se gândea involuntar la vecin. Adeseori, se întâlneau pe stradă sau în lift. Cam de vârsta ei, bine făcut, tânăr, vânjos şi de o frumuseţe tipic bărbătească. Avea un păr tăciune, trăsături cam aspre şi o privire pătrunzătoare şi etala masculinitatea în adevăratul sens al cuvântului. Şi

totuşi, la vârsta lui era singur. Oare de ce? Era văduv?... Divorţat?... Sau poate burlac?

Zâmbi. Ce gânduri stupide! Începuse să-i eticheteze viaţa privată. Într-un final magnific, corul din Nabuco amuţi. Începu o nouă melodie. Probabil că vecinul avea un radio casetofon. Melodiile erau selectate pe genuri. De data aceasta nu mai cunoştea melodia. Nu o auzise niciodată. Rămase pur şi simplu şocată. Atâta tristeţe transpusă în liniile melodice ce se tânguiau şi parcă plângeau, îi tăie pur şi simplu răsuflarea. Lacrimi domoale ţâşniră din zăgazul pleoapelor, prelingându-se lin pe obraji. Doamne! Cine era compozitorul? Din ce ţară? Nu conta. Aşa o perlă a tristeţii muzicale te făcea pur şi simplu să uiţi de tot ce-i în jurul tău. Visarea şi transa melodică îi fu întreruptă de vocea estompată a vecinului.

— Bună seara.

Instantaneu, întoarse capul. Vecinul, în maiou, cu coatele pe balustradă, o privea zâmbind. Emoţionată, Roxana îi răspunse ştergându-şi cu dosul mâinii lacrimile.

— Bună seara.

Vecinul veni lângă despărţitură.

— Observ că vă plac melodiile triste.

Roxana veni şi ea lângă despărţitură. Între ei nu mai era decât placa de sticlă.

— Da, aveţi dreptate. Cui nu i-ar plăcea asemenea melodii? îşi şterse o lacrimă rebelă.

— Doamne! Mi se pare, sau chiar plângeţi?

— Nu, nu vi se pare. E firesc să lăcrimez la aşa o avalanşă de tristeţe melodică.

— Pentru Dumnezeu! Nu mai plângeţi! E doar o melodie. Vreţi s-o întrerup?

Să pun alta mai veselă?

— Nu! Vă rog! Îmi place la nebunie melodia asta. Cine e compozitorul? Şi din ce ţară?

— Sincer să fiu, nu ştiu ce să vă răspund. Din câte am auzit, melodia ce o ascultaţi, e un cântec popular, poate o baladă şi aparţine folclorului Americii de Sud. O fi din Perú, Chile, Ecuador? Sau poate Bolivia. Paraguay?... Nu

ştiu.

— Nu contează. Atâta sensibilitate şi atâta tristeţe întruchipată n-am mai auzit niciodată în vreo melodie.

— Chiar atât de mult vă place?

— Desigur. Aş asculta-o ore în şir.

— Iertaţi-mă, dar asta presupune că sunteţi o fire visătoare, romantică şi sentimentală.

— Tot ce se poate. Aşa o melodie ar face să plângă şi morţii.

— Am înţeles.

— Se priviră câteva clipe.

— Îmi pare bine că avem aceleaşi preferinţe muzicale. Un moment. Mă duc să derulez banda ca să o ascultaţi din nou.

— Mulţumesc, dar nu acum. E foarte târziu şi toată lumea doarme. Cu prima ocazie şi dacă vreţi, o voi asculta din nou cu cea mai mare plăcere. Noapte bună.

— Aveţi dreptate E târziu. Noapte bună.

Visătoare, tristă şi totuşi bine dispusă, Roxana intră în casă, tolănindu-se pe pat. Aievea, încerca să rememoreze melodia, iar gândurile o luară razna la vecin. Oare de ce?

* ***

Au trecut câteva zile. O după amiază toridă pălea orice răsuflare. Tot în chiloţi, Roxana termina de spălat vesela de la masa de prânz, când soneria ţârâi scurt. Precipitată, îmbrăcă repede un capoţel şi se apropie de uşă.

— Cine-i?

— Vecinul!

— Imediat!… O clipă!

Lanţul de siguranţă zornăi şi uşa se deschise. În prag, vecinul zâmbind.

— Bună ziua.

— Bună ziua.

— Vă rog să mă scuzaţi. Vreau să vă întreb ceva.

— Spuneţi. Vă ascult.

— Acum câteva seri, am uitat să vă întreb dacă aveţi

radio-casetofon.

— Am.

— E-n regulă.

— Surâzând, scoase din buzunar o casetă şi i-o întinse.

— Poftim. Roxana, mirată, luă caseta.

— Ce-i asta?

— Balada pentru care aţi lăcrimat. Plus alte melodii.

Surprinsă de gest, Roxana rămase câteva clipe fără replică. Vecinul o privea mirat.

— O mai vreţi?... Sau...

— Cum să nu? Vă mulţumesc din suflet. Dar, vă rog, nu mai staţi în prag.

Intraţi. Doar suntem vecini.

— Am îndrăznit să vă aduc caseta dorită, dar n-aş vrea să vă deranjez.

— Vai de mine! Dar nu-i niciun deranj. Vă rog.

— Mulţumesc.

— Luaţi loc în sufragerie. Pun de-o cafeluţă?

— Dacă vă face plăcere...

— Cum să nu? Dar, vă rog, nu mai staţi în prag.

— Mulţumesc.

Vecinul păşi în hol, îşi scoase papucii şi intră în sufragerie.

— Pe mine o să mă scuzaţi câteva secunde. Să pun cafeaua pe foc. Dar numai o clipă. Imediat... – dispăru în bucătărie – Gata... Am sosit!

Intră cu un taburet în mâini. Pe taburet, un pachet de Mallboro, o scrumieră şi o brichetă.

— Poftim! Cafeaua fără o ţigăruşă e ca nunta fără lăutari.

— Vai, doamnă, dar cum mi-aş permite să fumez aici?

— Fumaţi în voie. Nu-i bai. Dacă vă interesează, pufăi şi eu. Ce să-i faci.

Viciul secolului.

— Bine. Vă înţeleg.

— Aprind aragazul şi vin mintenaş.

Vecinul puse pe taburet un pachet de ţigări şi-şi

aprinse una. Apăru şi Roxana. Observă pachetul de ţigări.

— Nu vă place Mallboro?

— Mallboro sau altă marcă, tot ţigară e. Cum aş îndrăzni să apelez la ţigările dvs?

Roxana zâmbi şăgalnic.

— Am înţeles. Exces de politeţe. Cam rar în ziua de azi. Şi, mai ales, la bărbaţi. Dar ne-am luat cu vorba. Practic, nu ne cunoaştem nici numele. Îmi daţi voie? – îi întinse mâna – Roxana; Roxana Munteanu.

Vecinul se ridică zâmbind, sărutându-i respectuos mâna.

— Îmi pare bine. Iar eu sunt Maxim, vecinul cu Balada. Începură să râdă.

— O clipă. Maxim şi mai cum?

— Scuzaţi. Maxim Dinulescu.

— Aşa, care va să zică. Domnul Maxim Dinulescu m-a făcut să lăcrimez cu acea baladă fantastică. Oare urmează să plâng în hohote?

— Vai de mine! Dar, de ce?

— De ce… de ne ce! mai ştii ce melodii răscolitoare mai sunt pe casetă? pufniră în râs.

— Nu, doamna Munteanu, pe caseta respectivă sunt diferite melodii selectate de preferinţele mele. De exemplu: „Avant de mourir” de Georges Boulanger, „A căzut o frunză-n calea ta”, cu Constantin Drăghici, „Soţia prietenului meu” cu Alexandru Jula, „Mon Amour” şi altele.

— Perle muzicale. Una şi una. Încă o dată, vă mulţumesc din suflet.

— Cu cea mai mare plăcere. Dacă mi-e îngăduit, dvs. ce preferinţe aveţi?

— Muzicale?

— Evident.

— Ce să vă spun? Am casete cu Angela Similea, Eva Kiss, Dan Spătaru, Mihaela Mihai, Nicolae Niţescu, Doina Badea, Mirabela Dauer, etc., etc.

— Un palmares deosebit al muzicii uşoare.

— Tot ce se poate – sări de pe fotoliu – Aoleu!!! Cred c-a dat cafeaua în foc! Am dispărut!

Şi a dispărut. Din bucătărie se auzeau clinchete de ceşti. Apăru cu două ceşti de cafea aburindă pe o tăviţă. Puse tăviţa pe taburet şi se trânti în fotoliu.

— Am ajuns la ţanc. Încă o secundă şi placa aragazului era să devină maro.

Dar am o rugăminte. Pot să „apelez” la ţigările dvs?

— De ce nu? Cu cea mai mare plăcere. Deşi nu ştiu dacă o să vă placă.

— Adică?

— Păi, puteţi compara o ţigară ca Mallboro cu puturoasele de Mărăşeşti?

— Tocmai de aceea. Vreau să fumez o puturoasă de asta tare, cum le plac bărbaţilor. Să văd cum e.

Politicos, se ridică zâmbind şi îi întinse pachetul. Roxana mirosi ţigara scoasă iar vecinul o aprinse.

— Mulţumesc.

— Cu plăcere.

Trase cu sete un fum prelung şi tuşi de câteva ori.

— Mamă-ă-a!!! Ce tare e! Dar îmi place. Zâmbiră reciproc.

— Ştiţi, de-abia aştept să ascult în seara asta, fenomenala Baladă a tristeţii.

Doamne, câtă pasiune în compoziţia asta muzicală! O fi chiar o baladă?

— Vă repet. Din auzite, ştiu doar că e o melodie populară a folclorului sud american. A... mi-am adus aminte! Balada se numeşte „Trecea condorul”.

— Condor? Asta ce înseamnă?

— Tradus în limba română ar însemna vultur. Adică o specie de vultur numită Condor. Nu ştiu însă dacă în limba maternă a baladei înseamnă acelaşi lucru.

— Tot ce se poate. Dar ne-am luat cu vorba şi am uitat. O clipă. Dispăru şi reveni cu o cutie plină cu casete.

— Ce preferinţe aveţi?

— Rămâne la aprecierea Dvs.

— M-aţi dat gata cu atâtea politeţuri. Bine.

— Scoase din cutie o casetă – Par exemplu: Mirabela Dauer! „Fotoliul din odaie”. Vă place?

— Cum să nu? Excelent!

Veselă, Roxana dădu drumul la radio-casetofon.

— Ce bine mă simt! M-am săturat de atâta singurătate. Acasă, serviciu… iar acasă. Cred că am să-mi iau un animăluţ. Să am cu cine trăncăni.

Râdea, bine dispusă.

— A! să nu uit. Vreau să vă întreb ceva. Vecinul o privi curios.

— Vă ascult.

— Fiind bărbat, poate ştiţi. Unde există un atelier de reparat maşini de spălat?

— Foarte simplu. La Cooperativa „Avântul”. Au un atelier specializat cu personal calificat. Se repară frigidere, maşini de spălat şi alte electrocasnice. Majoritatea sunt în garanţie, dar vin cu defecte de fabricaţie.

— Excelent! În ce cartier? Ştiţi adresa?

— Ştiu, dar nu are niciun rost. Roxana îl privi mirată.

— Cum aşa?

— Uite aşa. Sunt de meserie electrician şi mecanic.

— Şi?

Vecinul începu să râdă.

— Doamna Munteanu, sunt şef mecanic şi deţin funcţia de şef al secţiei de reparat electrocasnice de la cooperativa „Avântul”. Aţi înţeles?

— Să zicem că da. Adică… pot să aduc maşina de spălat să o reparaţi?

— Nu, doamna Munteanu.

Roxana rămase perplexă.

— Cum nu?

— Aşa cum auziţi. Ce rost are să vă trambalaţi cu maşina la atelier. Plus costul transportului dus şi întors. Totul se poate rezolva foarte simplu.

— Adică?

— Îmi spuneţi când vreţi şi o repar eu personal. Doar suntem vecini. Îmi spuneţi ziua, vin cu scule, scoatem maşina pe balcon şi totul se rezolvă. Ce marcă e?

— Alba Lux.

— Ce are maşina?

— Învârte foarte greu, trepidează şi parcă butoanele se încălzesc.

— Am înţeles. De când o aveţi?

— De mult. De câţiva ani buni.

— Exact ce bănuiam. Trebuie reglată şi unsă. Treabă de maximum o oră.

— Nu-mi vine să cred.

— De ce?

— Că m-a plesnit aşa un noroc. Am găsit pe negândite tocmai ce aveam nevoie. Vă mulţumesc anticipat.

— N-aveţi pentru ce. Fiind vecini, e şi firesc să vă ajut. Hotărâţi-vă când şi mă apuc de treabă.

— Oricând. Depinde de timpul dvs. liber.

— Bine, doamna Munteanu, mâine vă spun când vin să repar maşina. De acord?

— Mai încape vorbă? Ce bucuroasă sunt!

— Bine! Atunci rămâne pe mâine. Mă retrag. Pe căldura asta vizitele lungi sunt o pacoste. Trebuie să stai îmbrăcat.

Luă ţigările de pe taburet şi se ridică din fotoliu. Automat, Roxana se ridică şi ea.

— O clipă. Aş mai vrea ceva.

— Spuneţi.

— Pot să vă mai fur o mărăşească? Parcă îmi face cu ochiul. Hohotele de râs plesniră pereţii.

— Cum să nu? Poftim! – puse pachetul de ţigări pe taburet – Pufăiţi la discreţie!

— Tot pachetul?

— De ce nu? Ce contează un pachet de Mărăşeşti? Nu suntem vecini? – îi luă mâna, sărutându-i-o. Am plecat. Sărut mâinile.

— La revedere.

Ajuns acasă, maxim se privi nostim în oglinda de pe hol.

— Apetisantă femeiuşcă!!!

* ***

S-a mai scurs o săptămână. Între timp, vizite reciproce; cafeluţe, taclale, casete, gustări, berică, voie bună şi scrumiere pline ochi. O după amiază caniculară. Pe balconul Roxanei, în maiou şi cu pantaloni scurţi, Maxim meşterea de zor la maşina de spălat. Broboane de sudoare se prelingeau pe faţă şi pe gât, iar maioul era fleaşcă. Rezemată de tocul uşii, Roxana îl privea. Îl privea şi-l studia cu interes, admirându-i frumuseţea masculină. Braţe vânjoase, bicepşi proeminenţi, pachete de muşchi. Îl admira şi se gândea: Câtă vitalitate, câtă tinereţe şi câtă sănătate! Oare la o partidă erotică, cum era? Fără să vrea, pufni în râs. Cu urme de unsoare pe faţa transpirată, Maxim o privi zâmbind.

— De ce râdeţi?

— Aşa. Dacă v-aţi uita în oglindă, să vedeţi ce frumuşel arătaţi!

— Îmi închipui. Transpirat şi murdar. Mai am puţin şi termin. Mă duc acasă, mă spăl, mă schimb şi gata.

Până atunci vă rog să scoateţi maioul. E bun de pus la storcător.

— Îmi permiteţi?

— Chiar vă rog. Şi mai faceţi o pauză. Măcar de o ţigară.

— Aveţi dreptate. Câteva fumuri mi-ar prinde bine.

— Îşi scoase maioul şi aprinse o ţigară.

— Parcă e mai bine.

— Şi o să fie şi mai bine.

— Ce vreţi să spuneţi?

— O ţâră! Mintenaş! Dispar şi apar. Şi a dispărut revenind cu două beri. Nostimă, îi întinse o sticlă.

— Berică! De la frigider. Noroc şi baftă!

— La ce?

— La toate. La bani, la sănătate… la femei. Maxim izbucni în râs.

— Doamna Munteanu!

— De ce nu? Doar nu sunteţi pensionar. Şi încă ceva? Ce-ar fi să nu ne mai domnim? Doamna Munteanu! Domnul Maxim! Vorba ta. Doar suntem vecini.

Maxim o privi surprins.

— Dacă dvs… doriţi…

— Iar? Dvs. doriţi? Gata! Din clipa asta ne spunem pe nume. Ne tutuim… De acord?

— De acord.

— Bine, de acu' eu o să-ţi spun Maxim. Sau nu… Mi-ar plăcea mai mult să te alint. Da! Am găsit. Am să-ţi spun Maxi!!

Râdeau bine dispuşi.

— În cazul acesta, am să te alint şi eu. Să zicem… da… Am să-ţi spun

Roxi.

— Fain. Maxi şi Roxi. Doi vecini care, datorită unei balade, s-au împrietenit.

A… nu ştiam ce-mi lipseşte! – şugubeaţă îşi aprinse o ţigară – Încă ceva! Să-mi spui cât mă costă.

— Ce?

— Cum ce? Repararea maşinii. Că doar nu mi-o repari gratis. Om fi noi vecini, dar brânza-i pe bani. Păi, nu? Doar ai muncit. Uită-te la tine, în ce hal eşti! Transpirat, mânjit de unsoare şi obosit.

— Ascultă Roxi, repararea maşinii a fost plăcerea mea. Iar plăcerile nu se plătesc.

— Chiar aşa?

— După cum ai auzit. Îmi pare bine că te pot ajuta. Atât şi nimic mai mult.

— Bine, fie, treacă de la mine. Zici că plăcerile nu se plătesc. Dar de o invitaţie la cofetărie tot nu scapi.

— Cu cea mai mare plăcere. Dac vrei, chiar acum. Roxana începu să râdă.

— Aşa, mânjit?… Şi bun de stors? Hai că eşti nostim!

— Am glumit. Mâine sau când vrei, mergem împreună la o îngheţată sau o prăjiturică.

— Ce bine îmi pare!

— Şi mie!

— Nu, Maxi! Nu de cofetărie e vorba. Îmi pare bine că, într-un fel, nu mai stau singură cuc. Am cu cine vorbi şi petrece timpul liber.

— Ai dreptate. Singurătatea este ca o boală cumplită. O ştiu pe pielea mea. Cum s-ar spune, suntem două suflete încătuşate la stâlpul singurătăţii. Poate în doi, vom reuşi să rupem lanţurile.

— Vai, Maxi, cât de sentimental eşti! Ce expresii şi ce cuvinte frumoase!

Felicitări!

— Roxi, te rog, fără laude. Am spus şi eu ce simt. Gata cu melancolia!

Ţigara… scrum, berica… nema! Pauza s-a terminat. La treabă.

Sprinten, puse maşina cu roatele în sus.

— Roxi, vrei să mă ajuţi puţin?

— Da, Maxi, spune. Ce vrei?

— Uite, ţine cât poţi pe loc roata asta, până fixez cureaua de la motor.

În timp ce Maxim se căznea să pună cureaua, Roxana cât putea, ţinea roata pe loc. Practic, între ei nu mai era nicio distanţă. Erau alături, unul lângă altul, aproape lipiţi. O senzaţie senzuală puse stăpânire pe Maxim. Mirosul pielii ce emana din capoţelul Roxanei, îi gâdila plăcut nările.

* * ***

Sfârşit de iulie. O seară superbă de vară. În urma unei ploi trecătoare, aerul era curat şi mai răcoros. La terasa Pinguin, vânzoleală. O lume pestriţă se recrea la sfârşit de săptămână, ocupând majoritatea meselor. Miresme apetisante de grătar învăluiau văzduhul. Chelnerii se foiau printre mese luând şi aducând comenzi. Pe ringul de dans, câteva perechi pluteau în paşi de dans în ritmul unui tangou. Râsete şi clinchete de pahare, zumzetul specific al mulţimii, acompaniat de acordurile muzicii. Într-un cuvânt: voie bună. La o masă, bine dispuşi şi radiind de fericire, Roxi şi Maxi.

El, într-un tricou cu mânecuţă sorbind-o din ochi. Ea, într-o rochiţă vaporoasă, zvăpăiată, veselă şi pusă pe şotii. Se observa pe feţele şi comportamentul lor, acea afinitate reciprocă a unui viitor cuplu. Micii dispăreau de pe platou,

unul după altul. Roxi înfuleca de zor, luând micii direct cu mâna. La un moment dat, începu să-şi lingă degetele. Maxi o privea râzând:

— Roxi, ce faci?

— Ce-i, dragă?

— Cum ce? Parcă n-ai vedea şerveţelele. Îţi sugi degetele de parcă ai fi o fetiţă.

Râzând, Roxi îşi scoase degetul din gură.

— Şi ce? Dacă-mi place! Ce atâta etichetă?

— Doamne! Ce mă fac cu tine? Ce-o să spună lumea din jur?

— Puţin îmi pasă! Mă simt bine şi cu asta basta.

Platoul rămase gol, pătat de muştar. Râzând, Roxi îşi lingea din nou degetele.

— Gata!… Am terminat!… Am mâncat ca o spartă… – luă o halbă – Hai noroc!

Ciocniră.

— Noroc! Cu ce fetiţă poznaşă m-am pricopsit! Roxi râdea plină de vervă.

— Asta a fost un preludiu. Stai să vezi ce te aşteaptă! Se priviră fericiţi.

— Vai de mine! Ce-ţi mai tună prin căpşor!

— Nimic! Linişteşte-te. Am glumit. Maxi!!! De-ai şti cât de bine mă simt în seara asta! Doamne!! Şi asta numai datorită ţie!

— Dar ce-am făcut, dragă?

— Ce-ai făcut? Eşti un hoţ!… Un hoţ!!! Hoţ!…

— Eu?

— Da!… Tu!… Mi-ai furat singurătatea! Ce mă fac?

— Reclamă la poliţie.

— Cum adică? Să rămân iar singurică? Nu, nenicule, n-ai spor. Acelaşi lucru îl voi face şi eu! Da! Să ştii!!!

Maxim o privea extaziat.

— Adică?

— Voi încerca să fur şi eu! Na, c-am zis-o!

— Ce?

— Singurătatea ta! Ţi-o fur!… Mă laşi?

Câteva clipe se priviră pătimaş. Maxim îi cuprinse

mâinile peste masă.

— Roxi!!!

— Ce-i dragă?

— Cât de bine mă simt în preajma ta! Câtă poftă de viaţă mi-ai redat!

Dac-ai şti!…

— Ştiu, Maxi, ştiu!

Maxim o privi nedumerit.

— De când?

— De când te zgâiai în decolteul meu, când ţineam roata de la maşina de spălat.

Spontan, izbucniră în râs. Apăru chelnerul aducând cupele de îngheţată.

Veselă, Roxana vârî degetul în îngheţată, ducându-l la gură.

— Roxi!… Iar?…

Râzând, Roxana îşi duse mâna la spate.

— Bine, bine! Gata! Uite, am să pap cu linguriţa. Mulţumit?

— Doamne! Ce boroboaţă mi-am găsit!!!

Râdeau de le trosneau fălcile. Terminând îngheţata, îşi aprinseră ţigările.

— Roxi, vreau să te întreb ceva.

— Da, Maxi, ce-am mai făcut?

— Nimic, dragă. În ce an ai venit pe lume?

— Am înţeles. Sub pretextul anului când m-am născut vrei să-mi afli vârsta. Nu-i niciun bai. Am făcut ochişori în 1945. Adică spus pe şleau, am 35 de anişori.

dată?

— Doamne, ce coincidenţă!

— De ce?

— Păi, suntem de-un leat. Şi eu tot în ’45. Izbucniră în râs.

— Bravissimo!!! Suntem de aceeaşi vârstă!

— Încă ceva. Ce zodie?

— Leoaică.

— Cum? Îţi dai seama ce potriveală?

— Nu înţeleg.

— Mandea. Aceeaşi zodie! Leu!!!

— Na, belea! Un leu şi o leoaică!

— Da, Roxi, un leu şi o leoaică. Acelaşi an, aceeaşi zodie! Ar fi culmea. Ce

— 6 august.

— Fantastic!!!... Eu am apărut pe 9 august. Exact datele catastrofei. Roxi îl privi speriată:

— Ce catastrofă, dragă?

— Ştii ce s-a întâmplat în 1945?

— Nu.

— Fii atentă. Era în timpul războiului mondial. Pe 6 august s-a aruncat prima bombă atomică asupra Hiroshimei, iar pe 9 august, a doua bombă atomică făcea pulbere oraşul Nagasaki. Fără comentarii.

— Într-adevăr, o coincidenţă ieşită din comun. Maxim începu să zâmbească misterios.

— Ştii la ce mă gândesc acum?

— Habar n-am.

— Am să-ţi spun. Cred că m-am pripit.

— Cum te-ai pripit? Ce vrei să spui?

— M-am încurcat cu o băbuţă mai bătrână decât mine cu... trei zile!!! Hohote de râs izbucniră spontan, atrăgând atenţia celor din jur.

Printre mese apăru o femeie fluturând un şirag de lozuri în plic. Trecând pe lângă masa lor, Maxim îi făcu semn. Femeia se opri, întinzându-i şiragul.

— Noroc şi la mai mare!

— Mulţumesc! Câte lozuri sunt pe şirag?

— Imediat.

— Bucuroasă de vânzare, le numără – Unsprezece.

— Le iau.

Roxana interveni veselă:

— Ce faci? Vrei să dai lovitura?

— Nu, dragă. Vreau doar să ne distrăm. Femeia scoase lozurile de pe şirag şi luă banii.

— Stau până desfaceţi lozurile, sau revin?

— Da, dacă găsim vreun dram de noroc, vă chemăm.

Scoţând dintr-o sacoşă un nou şirag de lozuri, femeia

se depărtă, fluturând din nou şiragul. Vesel, Maxim împinse cu mâna lozurile de pe masă în faţa Roxanei.

— Aşa-a-a! Acum, la treabă!... Pe ele!!!

— Maxi!! Le desfac eu?

— Păi, cum? Doar pentru tine le-am luat. Hai să vedem ce noroc are fata.

Bucuroasă ca un copil, Roxana începu să le desfacă sub privirile zâmbitoare ale lui Maxim.

— Nimic!... Nimic!... Nimic!... Opa!!!

Chiţăind de bucurie, propti lozul în ochii lui Maxim.

— Câştigător!!!

— Bravo! mai ai şapte. Mai ştii?

Masa se umplu de lozuri rupte. Din unsprezece lozuri, două erau câştigătoare. Mintal, Maxim adună lozurile.

— Cât am câştigat?

— Puţin mai mult decât costul lozurilor.

La semnele lui Maxim, femeia reveni, plăti, strânse de pe masă lozurile desfăcute, le îndesă în sacoşă şi plecă.

Bine dispuşi, tăceau şi ascultau muzica, privind perechile ce dansau. La un moment dat, Maxim simţi mâna Roxanei cuprinzându-i mâna.

— Maxi, vreau să te întreb ceva.

— Te ascult. Spune.

— Dar, te rog ceva. Să fii sincer. Îmi promiţi.

— Promit.

— Bine. Ştiu că n-am niciun drept să mă amestec în viaţa ta, dar, curioasă, ca orice femeie, vreau să ştiu ceva.

Maxim o privea şăgalnic.

— Ce-a mai clocit fetiţa mea?... A???...

— Fetiţa ta n-a clocit nimic. Maxi, hai să fim câteva clipe serioşi. Maxi, nu mă interesează trecutul tău. Fiecare om are un trecut care este inerent. Şi acum, o întrebare cam dificilă şi poate, delicată. Maxi, te rog, priveşte-mă în ochi şi fii sincer. Acum, în prezent, în viaţa ta singuratică... Ai pe cineva?

— Vai, Roxi? Cum te poţi gândi la aşa ceva?

— De ce nu? Eşti tânăr, sănătos, chipeş. Ţinând cont

că eşti singur, e firesc şi normal să ai vreo legătură amoroasă.

Maxim o privea buimac. Mut. Niciun cuvânt. Nicio reacţie.

— De ce taci? Te-am întrebat ceva. Dacă nu vrei să-mi răspunzi, nu insist.

N-am niciun drept. Iartă-mă, dacă am fost indiscretă şi oarecum curioasă.

— Roxi, nu te mai scuza. Te implor. Nu te mai impacienta. Şi, mai ales, nu te întrista. Îţi jur că în viaţa mea, nu am pe nimeni. Adică o legătură amoroasă, cum te-ai exprimat.

Roxana începu să radieze.

— Nicio amantă?

— Nu, Roxi, nu! Doar ţi-am spus.

— Nici măcar o prietenă? – tăcere – Te-am prins. Tăcerea ta îmi confirmă bănuiala. Hai, fii sincer. Ai?

Maxim o privea aproape râzând.

— Da, Roxi, m-ai prins. Am o prietenă. La care ţin nespus de mult. Roxi!!! Pentru Dumnezeu! Nu te întrista! Prietena de care-ţi vorbesc se află acum aici, în faţa mea şi mă ţine de mână.

Roxi zvâcni în sus de pe scaun.

— Adevărat?

— Adevărat, Roxi, adevărat! Ce să fac? M-ai prins la înghesuială. Asta e! Ce pot să-ţi mai spun? Doar trei cuvinte: îmi eşti dragă. Te iubesc, Roxi, te iubesc!

Emoţionată şi cu ochii înlăcrimaţi, Roxana îl cuprinse cu mâinile de după gât.

— Doamne!!!… Cât de fericită m-ai făcut! Maxi… îmi eşti drag. Şi… te iubesc!!!

Îl sărută cu patimă. Aplauze spontane răsunau de la mesele din jur.

Stingherit şi zâmbind forţat, Maxim încercă să se eschiveze din îmbrăţişare.

— Roxi, pentru Dumnezeu!!! Se uită lumea la noi! Potoleşte-te. Ne dăm în spectacol.

— Puţin îmi pasă! Sunt fericită!!! Iar spectacolul

poate continua! E spectacolul iubirii noastre!!!

Extaziată, se întoarse cu faţa la mesenii din jur.

— Da, oameni buni!! Sunt fericită, datorită acestui om! E liber!... Liber!... liber... Ca pasărea cerului!!! O, Doamne! Şi va fi numai al meu!!! Chelner, fii amabil. Vreau o sticlă de şampanie! Să dau cioc cu iubiţelul meu!

Şi comanda a fost adusă. O sticlă de şampanie şi o cutie de pişcoturi pentru şampanie. Din partea localului.

* * ***

Pe aripile timpului, au mai zburat câţiva ani. Balcoanele Roxanei şi al lui Maxim nu mai erau despărţite cu placă de sticlă. Pe balcon, minune mare. Două gâgâlici, două gemene. Comoara inestimabilă a familiei Dinulescu. Numai în chiloţei, cârlionţate, bucălate şi plesnind de viaţă, se alergau şi se jucau tropăind din picioruşe şi chicotind de bucurie.

Pe palier, poşta avea probleme. Pe ambele uşi, două plăcuţe identice; Maxim Dinulescu.

A!!! Iertare! Un mic amănunt. Roxana urma să devină din nou mămică. Legănându-se ca o raţă, privea cu drag joaca prichindeilor. O burtă proeminentă se profila sub capotul, acum prea strâmt.

Şi toate acestea, datorită unei melodii. Vinovatul? Unul singur: CONDORUL.

10 aprilie 2009

AMURG ÎN SCLIPIRI

STANISLAV LACOMCHIN

— *Versuri* – 231

AMINTIRI

Trei pipe, o icoană şi-o ghitară
S-au întâlnit în mica mea cabină;
Cu ele stau de vorbă-n orice seară
Când chipuri dragi în mintea mea se-mbină. S-au

încrustat în rostul fiinţei mele

Şi-n amintirea multora femei

Trei pipe mici, trei splendide lulele Ghitara şi icoana din Sidney.

Când fumegă vreuna dintre pipe Colaci de indigo sub lună plină, Mă poartă fericirea peste clipe şi marea către lumea ei divină. Îmi cad în gând popasurile sfinte

De viaţa mea legată de-orice port;

Şi-atâtea puerile jurăminte

Dintr-un trecut de multă vreme mort. Iar când ghitara-mi plânge anii-n strune

Şi chipuri dulci prin minte-mi trec în goană, De visuri copleşit ca prin minune Genunchii mi se frâng către icoană.

Căci ştiu că-ntreg norocul mă răsfaţă cu doruri noi ce prind să se-nfiripe; Şi-mi port aşa pe mări pribeaga viaţă, Ghitara, o icoană şi trei pipe.

August 1945

AL NOUĂLEA VAL

— Inscripţie pe un tablou de Ivan Aivazovski-nvârtej de culoare pe-albastru marin

În tonuri de umbre cu spumă.

Sub ceaţa de ocru – un trăsnet carmin Străpunge o zare de humă.

Coline-n năvală cu fruntea pieziş şi verde smarald pe sub poate Tresaltă o clipă să verse prundiş ’N-adâncul ce vrea să se scoale. Un munte de cioburi căzut în abis Noianuri de undă-ncruntată.

Furtună de gânduri cu frică a deschis Eternul de apă sărată.

Genune şi haos în tonul închis, Siena în togă de groază

Crispată, speranţa scorneşte un vis la setea-n deşerturi – o oază.

Tentacule de spaimă cu gând blestemat Sub furie-nghit întreg largul.

Sleit se tot zbate în grup încercat Strângând la piept puternic catargul. Haotic, sinistră, în scrâşnet turbat,

Pierzania se-nalţă ca mai

Şi ţipătul vieţii se stinge furat De cel de al nouălea val.

Octombrie 1962

DORINŢA

Cândva, o ghicitoare unui bărbat ghicea Povestesa este veche; Şi totuşi nu-i aşa.

Dorinţa ce şi-a ales-o Bărbatul la ghicit.

În cărţi la prima mână Pe loc s-adevărit.

Dar nu ştia femeia, Că ea este dorinţa.

Ce-n gând atunci şi-o puse Din suflet şi fiinţă.

Şi poate ea nici azi Nu ştie că-i dorită.

De cel ce-atunci în taină, Din ea făcu iubită.

Acel ce-n gând îşi puse în taină un păcat.

Tot speră în dorinţa A unui sărutat.

Micuţa ghicitoare în cărţi să fi minţit?

Sau… poate că dorinţa în timp s-adevărit?

Sfârşit povestea n-are; Aşadar, cam atât.

Păcat că nu ştim dacă Dorinţa s-a-mplinit.

Ianuarie 1974

EXTAZ

De crezi că-ţi plac eu ţie, şi crezi că mă iubeşti, Precum îmi îmi placi tu mie, Căci ştii ce dragă-mi eşti;

De simţi fiorul tainic, Ce-ndeamnă la păcat, Acel fior romantic.

Cu iz de neuitat.

De-ţi place voluptatea Unei iubiri curate.

Şi-a unor trupuri calde, Ce vor îmbrăţişate;

De vrei să sorbi din cupa Trupeştilor dorinţi.

În geamătul sălbatic Al gurilor fierbinţi;

De vrei nemărginirea! De crezi ce-i fericirea! De simţi ce e iubirea! De-ţi place dăruirea!

Atuncea, dă-mi iubire.

Dă-mi tot ce-mi poţi tu da; Crâmpei de nemurire.

Să dorb din gura ta!

Să-ţi simt trupul de fildeş Zvâcnind sub trupul meu, Să gust din plin iubirea

Şi să te vreau mereu!

Mereu!!!
Mereu!!!
Mereu!!!
Aprilie 1974
DE CE?
De ce de când te-am cunoscut, Mi-e sufletul vrăjit şi mut?
În ochii tăi, când m-oglindesc, De ce îi simt cum mă vrăjesc?
De ce-mi apari mereu în gând?
Şi nu te pot uita nicicând? Pe drumul meu de om tihnit, De ce tu oare ai venit?
De ce adorm cu chipul tău
Şi mă gândesc că este-al meu? Iar când mă scol în zori de zi, De ce apari?… De ce revii?
De ce atunci când te privesc.
Mă pierd şi nu pot să-ţi vorbesc? Iar vorba ta şi râsul tău.
De ce-l aud în gând mereu?
De ce atuncea când iubim, Suntem sortiţi să suferim? Iar când iubim şi suferim.
De ce nu vrem ca să murim?
De ce în cer e pocăinţa.
Iar pe pământ doar suferinţa? De când mi-ai apărut în prag, De ce mi-e sufletul pribeag?
De ce îmi place-a ta privire? De ce doresc o fericire?
De ce simt ce-i o iubire?
De ce mai cred în nemurire?
De ce?
De ce?
De ce?
Mai 1974
STEAUA
Pe cerul vieţii mele A apărut o stea; Întind timid o mână, Dar nu ajung la ea.
E steaua vieţii mele, E marele meu mit;
E tot ce-n lumea asta, Pe mine m-a vrăjit!
Aş da orice pe lume, Chiar viaţa de-aş putea, S-o fur,

s-o iau cu mine, S-o ştiu numai a mea.

S-o ascund de ochii lumii, S-o mângâi, s-o admir.

A mea iubire pură, S-o dau ca suvenir.

Dar steaua vieţii mele, De sus, mă tot priveşte; Ar vrea ca să coboare.

Dar parcă nu-ndrăzneşte.

Întind spre ceruri mâna, Aproape c-o ating!

Dar norii-o fură-n goană.

Şi ochii ei se sting.

Apoi ca o crăiasă, Din nori apare iar;

A ei prea blânde raze, Inundă cerul clar.

Pe scara nemuririi De m-aş putea urca, Pe poarta fericirii, La ea cu aş intra.

Dar n-am aşa o scară, Iar steaua este rea;

Nu vrea ca să coboare, Nu vrea să fie-a mea.

Tăcută şi sfioasă, Priveşte ce-a vrăjit; Apoi dispare-n noapte, Precum a răsărit.

Dar nu-i nimic, steluţo, Cu toate că eşti rea, Voi sta la pând-o viaţă, şi tot vei fi a mea!

Pe cer sunt multe stele.

Şi toate-s căzătoare;

A mea, o Doamne sfinte! A mea, când cade oare?

Atunci, uşor în palmă.

Te-oi prinde cu mult drag, şi-om depăna-mpreună, Al anilor şirag.

Mai 1974

IUBIREA TA

Iubirea ta a fost doar o scânteie, Ce tot atât de repede s-a stins; Iubire capricioasă de femeie.

Ce-n ultima scrisoare chiar a plâns.

Îţi recitesc scrisorile întruna.

Şi nu pot crede că m-ai părăsit. Dintre femei, în viaţa mea doar una, Ai fost şi vei rămâne-n veci un mit.

N-ai vrut să guşti din cupa fericirii, şi nici sărutul tău n-ai vrut să-mi dai. N-ai vrut să simţi fiorul dăruirii

N-ai vrut din dragoste nimic să-mi dai.

Nu am rămas decât cu amintirea, A unui chip divin ce m-a vrăjit, Pe-atunci nu ştiam că fericirea

Va fi un vis, în veci neîmplinit.

Acum însă când m-ai dat uitării Am înţeles că totul s-a sfârşit; Şi-n singurătatea întristării

Am înţeles c-am fost mereu minţit.

Iubire mincinoasă de femeie, Ce pentru mine chiar ai plâns.

Iubirea ta, n-a fost decât scânteie, Ce-a licărit, şi-apoi s-a stins.

Iunie 1974

FLOAREA DE CACTUS

De-atâta zbucium obosit cu gândul doar la tine, în zori de zi am adormit şi am visat albine.

Eram albină şi zburam Cântând din floare-n floare; Polenul dulce le sorbeam Tot zbenguind sub soare.

Dar iată că-ntr-un colţ uitat, Am dat de-o floare rară; Avea miros neparfumat.

Cu iz dulceag de ceară.

Era un cactus secular, C-o floare purpurie.

Ce înfloreşte atât de rar, în liniştea pustie.

Am vrut să gust al ei nectar, Sub roua dimineţii.

Căci nu ştiam de este-amar, Sau dulce strop al vieţii.

Dar cactusul nu m-a lăsat să sorb o picătură;

Cu ţepii lui m-a alungat, De floarea lui cea pură.

Când m-am trezit, am înţeles Iluzia pierdută;

Iar tot ce-a fost neînţeles, Era iubire mută.

Degeaba-n viaţă tot speram, Iubirea unui cactus.

Albina hoaţă EU eram.

Iar Tu floarea de cactus…

Octombrie 1974

SĂ NU MĂ-NTREBI DE CE

Te-aş întreba de ce sunt trist, Când nu te văd, iubire?

De ce mereu eu tot insist să-mi scrii la nemurire?

Te rog să-mi scrii de vrei, de ce… Dar nu!… Să nu mă-ntrebi de ce.

Făptura ta şi ochii tăi.

De ce în vis mă chinuiesc? Sărutul meu, pe sânii tăi, De ce în vis mă tot trezesc?

Măcar în vis să-mi spui de ce… Dar nu!… Să nu mă-

ntrebi de ce.

De ce-mi simt tâmplele zvâcnind, Când îmi apari în cale?

De ce-mi simt inima plângând, Când plec spre casă-agale?

Să-mi spui, te rog, de vrei, de ce... Dar nu!... Să nu mă-ntrebi de ce.

De ce iubirea mi-o goneşti.

Şi nu o iei în seamă?

Iar când îmi scrii că mă iubeşti, De ce îmi este teamă?

De mă iubeşti, să-mi spui, de ce... Dar nu!... Să nu mă-ntrebi de ce.

De ce tot sper că într-o zi, Iubirea mea curată.

De tine-n veci mă va uni, O, preafrumoasă fată?

De vrei să fii a mea, de ce... Dar nu!... Să nu mă-ntrebi de ce.

De ce sunt clipe când doresc, Să-ncep o nouă viaţă?

De ce mi-a fost dat să iubesc, O inimă de gheaţă?

De crezi că ştii, să-mi spui de ce... Dar nu!... Să nu mă-ntrebi de ce.

Să nu mă-ntrebi nicicând de ce Mi-e inimia zdrobită

Să nu mă-ntrebi nicicând de ce Mi-e viaţa irosită.

Aş vrea să mă scufund uşor, în somnul viselor etern.

Iubindu-te, să simt că zbor, Departe, de ce-a fost infern.

De ce în vis aş vrea să mor, Ferice, doar cu tine?

De ce de moarte mi-este dor când nu eşti lângă mine?

Iubita mea, de-a pururea, de ce... Dar nu!... Să nu mă-ntrebi de ce...

Te rog, să nu mă-ntrebi... Să nu mă-ntrebi...

Decembrie 1974

TRISTEŢE

Ţi-am dăruit iubirea mea

Şi-o inimă curată.

Dar nu ştiam cât eşti de rea Sub chipul tău de fată.

Un an de zile a trecut.

De când îţi scriu întruna, Dar suflertul îţi este mut.

Dorinţe?… N-ai niciuna.

În ochii tăi nu pot citi Decât dezamăgire.

Tu inima nu-mi poţi minţi, Cu cioburi de iubire.

Eşti bibelou de porţelan, Cu inima de gheaţă;

Ce m-ai vrăjit acum un an Dorind o altă viaţă.

De cine-s oare blestemat, ia să iubesc o stâncă?

Iar sufletu-mi îndurerat De ce iubeşte încă?

Eu nu doresc nicicând să porţi Blestemul meu cumplit;

Şi nu doresc nici celor morţi Al chinului iubit…

Decembrie 1974

URARE

Preludiul primăverii.

Să-ţi dea tot ce doreşti; O inimă mai caldă.

Şi-o viaţă ca-n poveşti.

Să râzi cu ochii-n soare să nu ştii ce-i suspin; Petalele iubirii.

Să te cuprindă lin.

Să spargi cupa tristeţii, De pragul primăverii; Păşind spre fericire, Strivind spinul durerii.

Dar nu uita, iubire.

Că-n lumea asta tristă, O inimă şi-un suflet, Dea pururea există.

Februarie 1975

TRECUT – AU

Trecut-au zile, luni în şir, şi multe vor mai trece; Iubirea însă ce ţi-o port, Nicicând nu vrea să plece.

S-a cuibărit şi s-a-ncrustat, De-a lungul vieţii mele.

Un nume drag şi-un chip divin, O nimfă printre stele.

Pe-altarul marilor iubiri, Mi-ai apărut în faţă;

A mea ai fost şi ai rămas, De-a pururea pe viaţă.

Trecut-ai luni şi ani în şir, Vor trece, se vor duce; Iubirea însă ce ţi-o port o voi lua sub cruce.

Martie 1975

FRUNZA

Din pomul vieţii tale, O frunză a căzut;

Pe-a timpului cărare, Uşor s-a aşternut.

Priveşte trist spre ramuri la păsări şi la soare, Dar nu

ştie sărmana

Că tot ce naşte moare.

Ar vrea să se ridice Din nou în pomul vieţii Dar moare istovită

În zorii dimineţii.

O frunză-ngălbenită, Din pom s-a scuturat; Iubirea vieţii mele, Din lume a plecat.

Martie 1975

EŞTI…

Eşti noapte albă-n noapte, Hlamida visului.

Eşti farmec plin de şoapte, Pe bolta cerului.

Eşti elixirul vieţii, Licoare fermecată. Eşti roua dimineţii, Pe bolta înstelată.

Eşti setea de iubire, Sahara dragostei. Eşti strop de fericire, Din marea liniştii.

Eşti patimă în floare, Petala nemuririi.

Eşti geamătul ce moare, Pe-altarul dăruirii.

Eşti puntea de suspine, A zilelor tristeţe.

Eşti dragostea ce vine, Cu gânduri îndrăzneţe.

Eşti umbra umbrei mele! Eşti suflet regăsit!

Eşti vraja dintre stele! Eşti tot ce am iubit!

Mai 1975

DE – AŞ FI…

De-aş fi rapsod rătăcitor în viaţa-mi solitară.

Ţi-aş tot cânta cât mi-e de dor, Pe strune de ghitară.

De-aş fi al versului poet, Ce-şi plânge trist iubirea.

Ţi-aş scrie-n noapte un sonet

Şi-aş alina mâhnirea.

De-aş fi zefirul călător, Pe-a vântului aripă.

M-aş strecura prin sâni uşor

Şi-aş zăbovi o clipă.

De-aş fi parfumul unei flori, Te-aş îmbăta, iubire;

Şi trupul tău, plin de fiori, L-aş săruta-n neştire.

De-aş fi al mărilor corsar, Eu te-aş răpi pe viaţă;

Şi-aş colinda pe mări hoinar, Eu sclav, iar tu o hoaţă.

De-aş fi… dar nu sunt nici corsar, Nici floare parfumată.

Nu sunt poet şi nici hoinar, Nici dragoste furată.

Nu sunt decât un muritor, Ce speră şi visează;
Un suflet trist şi călător, La poarta vieţii trează.
Un suflet regăsit pe cer, Din lumea celor drepţi; Un strop al vieţilor ce pier, Ce roagă ca să-l ierţi.
Să ierţi un suflet chinuit, Ce-n viaţa-i trecătoare, A îndrăznit şi te-a iubit la pe-o sublimă floare.
Iunie 1975
DESTĂINUIRI
Micuţă vrăjitoare
Cu chip divin şi drag, Iubirea nu cunoaşte Al anilor şirag.
Ea vine ca un trăsnet Pe-o aripă de nor.
Şi-n giulgiul ei romantic Te-nvăluie uşor.
În suflet se strecoară, Pe-a visului aripă.
Şi sclavul ei pe viaţă Te face într-o clipă.
Încet, pe nesimţite, Te-ai strecurat uşor în viaţa solitară
A unui muritor.
Mi-ai apărut în viaţă
Sub chip de paj domnesc Dar nu ştiam atuncea
Că am să te iubesc.
Timidă şi sfioasă Păşeai pe-al sălii tron; Puneai o pelerină
Pe umerii de domn.
Te admiram în taină şi-n gând păcătuiam;
Priveam la trupu-ţi suplu
Şi-n gând te dezbrăcam.
Şi iată că-ntr-o seară împins de un păcat, în buzunar hoţeşte
Un vers ţi-am strecurat.
Veni şi ziua-n care De mine ai aflat; Dar nu ştiai, iubire.
Că tu m-ai fermecat.
Dar iată că destinul în chip de regizor, Ne puse laolaltă
În roluri de amor.
Dar nu ştia destinul
Şi nici tu nu ştiai.

Că eu trăiam pe scenă, în timp ce tu jucai.

Mânuţa ta ce mică, Uşor ţi-o mângâiam; Iar gura ta de fragă în taină o sorbeam.

Un rol, o piesă… o fată; Şi totuşi, câte spun, Iubirea-mi era mută, Cu gânduri de nebun.

Ţi-am scris prima scrisoare

Şi taina mi-ai aflat;

De-atunci ne scriem tot întruna, Eu des… tu câteodat.

Simţit-am în scrisoare, Parfumu-acela fin.

Ce-ndeamnă la iubire o inimă de crin.

Ţi-am scris de mângâiere, De şoapte de amor.

De gânduri îndrăzneţe, De dragoste, de dor.

De ce nu-ţi scriu acuma Aşa cum ţi-am mai scris? De ce a mele gânduri Rămas-au doar un vis?

De ce iubirea noastră Ce-a înflorit acum.

Nu spune tot ce simte, Iubirea de faun?

Dar tu, petală rară, A marilor iubiri.

De ce eşti rea cu mine când vrei doar amăgiri?

De ce a mele gânduri, De patimi şi de dor, Le-ai stăvilit pe toate şi nu crezi în amor?

De ce a tale buze.

De-a mele fug mereu? De ce fugi de iubire? E oare-atât de greu?

Degeaba-ncerci, iubito, la altul eu să fiu; Iubirea îmi şopteşte: Acum e prea târziu.

Aşa cum o cascadă N-o poţi opri din loc, Aşa cum o pădure

Nu poţi s-o stingi cu foc.

Aşa şi o iubire, Din marile iubiri.

În drumul ei năvalnic, Nu vrea doar amintiri.

Precum vrea floarea soare

Şi pasărea un cer, Iar lebăda vrea apă Căci altfel toate pier.

Aşa şi eu iubito.

Aş vrea să-mi dai un pic, De dragoste… dar nu!!! Vreau totul!!! Sau nimic!

Dar nu vreau ca să suferi, Cândva pe urma mea:

Al tău pe toată viaţa Tu nu mă poţi avea.

Aşadar ne vom scrie
De vrei, cum ne-am mai scris, Iar dragostea din suflet.
Ne va rămâne-un vis.
Scrisori îngălbenite cu iz de mucegai.
Îmi vor aduce-aminte, Ce mult tu mă iubeai.
A mele lacrimi calde, Vor picura şirag.
Pe rândurile tale
Pe tot ce mi-a fost drag.
Am să te-aştept iubire, în lumea celor drepţi; În rai să-mi fii soţie
Şi-atuncea să mă ierţi.
Pe-aleea nemuririi într-un altar sfinţit, Mă vei ierta, iubito.
Că-n viaţă te-am iubit.
Iulie 1975
VIS
În noaptea asta ai venit Pe-a visului aripă;
Şi-n suflet mi s-a cuibărit Iubirea ta de-o clipă.
Voiam în taină să-ţi şoptesc, Tot freamătul din mine;
Doream să-ţi spun cât te iubesc.
Şi cât mi-e dor de tine.
Dar nici în vis nu m-ai lăsat, Să-ţi fur o sărutare;
Din braţe lin te-ai strecurat
Şi-ai dispărut în zare.
În urma ta, am tot fugit, Sperând a ta iubire.
Dar zorii zilei m-au trezit, Iubind o nălucire.
Nălucă ce pe-acest pământ, Ce-ţi place să mă chinuieşti. Să nu dea Dumnezeu cel Sfânt, Cândva în viaţă să iubeşti.
Noiembrie 1975
FELICITARE
Lumina vieţii mele Aripa mângâierii;
Mireasă printre stele, Umbră a umbrei mele, Licoarea sărutării, Tandreţe-ntruchipată Iubire-n alb veşmânt.
A dragostei răsplată, Naiadă mult visată, în tine toate sunt!

Decembrie 1975

SĂ NU TE SUPERI

Să nu te superi dacă-ţi scriu, Din când în când câteva rânduri; Dar sufletul îmi e pustiu.

Şi n-am cui spunea mele gânduri.

Pe-aleea multelor dureri, Nu trece ca să suferi;

Pe noaptea sfintelor plăceri, Te rog să nu te superi.

Să nu te superi dacă-n vis, Te-mbrăţişez să nu te pierd şi-n părul tău flori de cais Le împletesc şi te dezmierd.

Din pomul vieţii de-o cădea, O frunză, să n-o numeri;

Pe cel ce-n taină te iubea, Te rog să nu te superi.

Să nu te superi dacă-n gând, Am să doresc ce mi-a fost drag; Şi-ţi voi iubi chipul tău blând

De-a lungul anilor şirag.

Sub bolta şoaptelor de-amor, Plutind pe pat de nuferi.

Cu tine-n gând aş vrea să mor. Te rog… să nu te superi.

Octombrie 1977

ILUZII

Lângă tine-aş vrea să fiu, într-o barcă doar cu tine; Mă mea-ntr-a ta s-o ţin, Umbra ta a mea s-o ştiu, Lângă mine.

Vâslele din mâini să-mi scape, Pe oglinda lacului;

Gura mea să se adape, Furând a tale pleoape, Dorului.

Sorbind sărutul tău sublim, Să simt că-ţi este teamă; Înfiorat, trupu-ţi felin.

În spasme de păcat divin să geamă.

Târziu, pe lacul adormit, în liniştea pustie.

O barcă-n sălcii s-a oprit; În ea dorm cei ce s-au unit, Pe vecie.

Dar acum, tot ce-am iubit, M-a părăsit şi m-a uitat; De ce în viaţă mi-ai venit? Iar când iubirea a-nflorit, De ce-ai plecat?

Mai 1981

TREI FLORI DALBE

În zvon de toamnă ruginie, Cu soare blând şi obosit,

Un sol al dragostei eterne la mine-n prag a poposit.

Uşor, prin uşa-ntredeschisă, O mână fină s-a ivit;

Un ram frumos cu trei flori dalbe, Zâmbind gingaş, mi-ai dăruit.

Surprins de darul tău sublim Ce sufletul mi-a tulburat.

Cu mare grijă trei flori albe, într-un ierbar le-am strecurat.

Privesc la florile uscate

Şi nu sunt încă dumirit:

Aveai crâmpei de sentimente, în clipa când le-ai dăruit?

A fost o glumă de naiadă.

Ce s-a distrat pe seama mea? A fost un simbol al iubirii, Mărturisit din partea ta?

A fost preludiul unei toamne Pe-altarul marilor iubiri?

A fost capriciul unei doamne, Sub apanajul de-amăgiri?

De-a fost capriciu sau iubire, Să mă frământ nu are rost; De-a fost petala unui suflet, Nicicând nu şti-voi ce a fost.

Orice-ar fi fost îţi mulţumesc, Pentru vlăstarul cu flori dalbe; De-a lungul anilor şirag

Vor fi de-a pururi nişte salbe.

Le voi păstra ca suvenir, în amintirea unei toamne; Iar puritatea unui gând

În amintirea unei doamne!

Martie 1982

SINGURĂTATE

Noi doi. În miez de noapte Pe străzi tot rătăcim;

Arar a noastre şoapte, S-aud discret, sublim.

E frig. Pe boltă – stele, Privesc cum ne iubim, în liniştea din ele

Noi doi ne regăsim.

Tăcem. Doar gândul zboară Precum un fulg uşor; Privirea ne-nfioară

Suav, plină de dor.

Extaz. Buze fierbinţi Strivesc şoapte de-amor, Sărut,

patimi, dorinţi, Aievea mă-nfior.

Târziu. Un ornic bate

Şi orele adună.

Pleoapa-n sărut se zbate; Plecat-ai. Noapte bună!

Am rămas. Pe drumul meu, Singur pe-o străduţă

O, iubire! Tare-i greu Făr-a mea mândruţă.

Mai 1982

AVERTISMENT

S-a întâmplat pe mapamond cu nopţile stelare.

Cu cer senin şi soare blond cu viaţa toată-n floare.

În clipa-aceea pe pământ indiferent de rasă, Indiferent de legământ, Indiferent de casă.

Toată suflarea de pe glob Din aer şi din apă.

Tot ce este al vieţii bob Ce-n pârgul vieţii crapă.

Trăia ca orice muritor Ce speră şi visează;

Muncea din greu, iubea cu dor la poarta vieţii trează.

Atunci, în pampas pe-nserat, O mamă fericită

Năştea pe câmp primul băiat în miriştea-nverzită.

În clipa-aceea fiind flămând, în jungla seculară.

Un pui de tigru nu prea blând, Prindea o căprioară.

În Caracas, un spărgător cu stil şi de elită, Devaliza cu mult umor

O bancă mult vestită.

În România, prin Ardeal Soseau în şir cocorii;

În eleşteul de sub deal. Se cuibăreau prigorii.

La umbra deasă a unui pom Sub ochii cruzi ai dramei, Tot gângurind, un pui de om, Sugea la sânul mamei.

Pe-oglinda lacului Baikal, Trăgeau la plăşi pescarii, în jurul focului pe mal Cântau în cor ţiganii.

În cimitirul Veronez la crucea Julietei.

Doi amorezi şopteau un crez Jurând pe crucea fetei.

Şi tot atunci, la Gibraltar Doi bătrânei, cu laur Păşeau sfios spre un altar, La nunta lor de aur.

Atunci, pe cer a apărut Ciuperca blestemată; Şi tot atunci a dispărut Peleta vieţii toată.

În clipa stop, un schizoid cu mintea sclerozată.

A declanşat un genocid Cum n-a mai fost vreodată.

Un simplu gest necugetat De bestie umană.
În crematori a transformat Planeta pământeană.
Atunci, la ora post sincron S-a apăsat pe un buton!
Vestitul hoţ n-a mai furat;
Cu bani cu tot s-a estompat.
Puiul de om nu a mai supt, Căci firul vieţii i s-a rupt.
Puiul de tigru n-a mâncat; Vânatul s-a dezintegrat.
Femeia mamă n-a născut. Nici pruncul soare n-a văzut.
Bătrânii nu au mai nuntit; În cer, pe veci ei s-au unit.
Romeo nu a mai jurat, Julieta nu l-a sărutat;
Cocorii nu au cuibărit, Prigoriile n-au mai clocit;
Pescarii n-au mai pescuit
Ţiganii n-au mai dănţuit:
Nici lac, nici peşte n-a rămas, Nici câinii şatrei de pripas;
Nici cuibul crimei n-a rămas, Nici geniul morţii ce-a fost as;
Nici soarele n-a mai asfinţit, Nici luna n-a mai răsărit.
De ce?
De ce acum pe continente.
Sunt peste tot doar armamente?
De ce?...
De ce?...
De ce?...
Acum, când nu e prea târziu Distrugeţi înarmarea!
Acum! Când totul mai e viu, Opriţi exterminarea!
De nu, pe-acelaşi mapamond, Va fi o noapte oarbă;
Va râde moartea-n primul rond
Şi viaţa o s-o soarbă.
Iunie 1982
DILEMA
(*Parodie versificată a poemului lui Nichita Stănescu*)
Dacă te-aş prinde într-o zi şi-n talpa ta, pură fecioară, A mele buze le-aş lipi
Într-un sărut ce te-nfioară, Ce-ar fi?
Ai călca strivind iubirea la pe-o gâză oarecare? Ai pleca lăsând mâhnirea Pe a dragostei cărare?

Oare?

Sau, sorbind a mele şoapte, Precum briza mării vântul, Ai păşi în vârf, pe poante, ia să nu-mi striveşti sătutul?

Poate!

Aprilie, 1983

PERLA VIEŢII

— *Poem antirăzboinic*-Pe firmamentul necuprins Al bolţii siderale.

În jurul soarelui încins Sub razele astrale.

De pe vremea veşniciei Tot hoinărind prin stele. În virtutea inerţiei Plutesc nouă mărgele.

Mai mari, mai mici, apar, dispar, Rotindu-se într-una;

Dar în clasorul planetar, O perlă e doar una!

E simbol proslăvit în vers, E sevă şi e vlagă;

E perla vieţii-n univers, E Terra noastră dragă!

Ce nu găseşti la nicio stea şi nici la opt surate, Mărgica noastră le avea, Din vremi îndepărtate.

Avea căldură ce-a rodit Pământ udat de mare; Avea lumină ce-a-nflorit Al vieţii pom sub soare.

Şi apăru pe-al scării timp, Maimuţa şi-apoi omul;

Iar mai târziu, zei din Olimp, L-au botezat cu focul.

Al vieţii val a invadat Târându-se-n milenii, Civilizaţii ce-au format Popoare şi imperii.

A rezistat bătut de vânt, Sfidând până şi timpul, Piramidalul sfânt mormânt, Având drept paznic Sfinxul.

În Babilonul milenaar în ceruri suspendate.

Grădini cu-arome de nectar împodobeau palate.

Mai e şi zidul chinezesc Ce-n vreme şerpuieşte; Hotar de ţară-mpărătesc Ce azi mai dăinuieşte.

Şi azi castele sunt pe glob

Şi opere de artă;

Şi astăzi omul este rob Al vieţii ce nu iartă.

Nu iartă cerul ce-i smolit, De fum scuipat din coşuri; Şi nici pe cei ce-au otrăvit şi apa din adâncuri.

Avem şi noi un Ermitaj, Big-Bangul şi Florenţa; Avem. Dar nu avem curaj să-nvingem violenţa.

Sub semnul crucii, Ku-Klux-Klan Stigmatizează omul;

Iar mafioţii an de an, Legiferează drogul.
Dar pomul vieţii încărcat, Cu fructele iubirii
Ne dă mereu un rod bogat Sub bolta fericirii.
De moare unul, doi trăiesc
Şi-mbătrânesc cu toţii:
La rândul lor, copiii cresc.
Şi leagănă nepoţii.
Dar jungla vieţii-a dăruit la unii bogăţia;
Din ce-a rămas, a împărţit la ceilalţi – sărăcia.
Avem magnaţi şi cerşetori şi câini cu guvernantă; Avem pungaşi şi muncitori, şi societate-naltă.
În timp ce unii huzuresc Având palate-o droaie.
Mai sunt din cei ce se hrănesc, Tot zgândărind gunoaie.
Avem cocioabe şi tripou şi rampe de lansare; Avem şi blocuri şi ghetou, şi mâţe milioane.
Şi mai avem ceva de preţ, Ceva inestimabil;
Ceva zburdalnic şi isteţ.
Şiinimaginabil.
Ceva micuţ cu părul creţ. Ce creşte fără teamă: Ceva gingaş şi iubăreţ, Ceva ce spune: Mamă!
E mugur sacru ce-a plesnit Pe ramura în floare;
E perla vieţii ce-a păşit Tot gângurind sub soare.
E pruncul meu, al tău, al lui! E schimbul meu de mâine; Să nu dăm pruncii nimănui, Chiar de n-avem nici pâine.
De-s galbeni, albi sau măslinii, Să-i creştem toţi în pace;
Ei se vor duce-n galaxii.
Şi-oraşe noi vor face.
Dar mai avem. Ceva cumplit cu iz de-ngropăciune;
Ceva ce globu-a îngrozit
Şi-a vieţii raţiune.
Un holocaust nuclear Ce-ameninţă pământul;
Blestem al ştiinţei planetar, Ce nu concepe gândul.
E moartea celui însetat, Ce-i la un pas de oază;
E spectrul morţii ce-a-nviat, în toga ei de groază.
Avem pe orice continent Rachete nucleare;

Avem spioni şi armament.
Şi baze militare.
Ciuperca magică avem, şi ne pândim cu ură; Privind radarul aşteptăm cu sufletul pa gură.
Ei da! Avem şi aşteptăm Secunda mult râvnită; Butonul ca să-l apăsăm, în clipa sorocită.
Un joc macabru şi stupid, Un joc ce nu se-nvaţă; Un joc al celor ce ucid, Jucându-se de-a viaţă.
Un glob întreg de muritori Legat de-un fir de aţă; Ruletă fără jucători, Având drept mizâ – viaţă.
De-i peşte, pasăre sau om, O inimă pulsează;
De-i floare, grână sau e pom Sub soare fecundează.
Atunci, de ce ne înarmăm, Când viaţa-i o sclipire?
De ce atunci, să-nmormântăm A globului iubire?
V-aş întreba, dragi consăteni, Din era nucleară:
Vreţi pace între pământeni, Sau noapte glariară?
Vreţi Terra mistuită-n foc? Sau… pâinea de pe masă? Vreţi genocid şi unda şoc? Sau… liniştea din casă?
Voi, mame dragi, şi voi bunici, Ce vă iubiţi nepoţii;
Vreţi să-i vedeţi cum cresc de mici? Sau… Nu!… Să nu-i dăm morţii!
De rupi o floare nu-i păcat, în loc tot floare creşte;
De moare – un prunc nevinovat, O mamă îl jeleşte.
Şi-atunci, să-mi spuneţi, dragii mei: Cu ce-am greşit noi oare?
De ce mai sunt pe glob pigmei, Ai morţii nucleare?
De ce savanţii psihopaţi, Stăpâni pe-a noastră soartă, Cu ştiinţa morţii înarmaţi, Ne vor planeta moartă?
N-ajunge oare ce-aţi făcut Din Hiroshima lumii?
Când n-a rămas nici om, nici lut Nici geamătul furtunii
Acum vreţi să-exterminaţi o viaţă de milenii;
Iar Terra să o transformaţi în pulberea tăcerii.
Aţi uitat, cu atâtea ştiinţe
De un proverb cu mult temei; De sapi groapa altei fiinţe, Vei cădea în locul ei.
De-aţi uitat sau nu proverbul, Noi am vrea să vă uităm:

Să uităm până şi verbul Ce conjugă: ne-narmăm!

Nu mai vrem crucişătoare! Nici rachete pe pământ!

Vrem copii mai mulţi sub soare! Noi vrem viaţă! Nu mormânt!

Să facem glastrele din căşti!

Şi din grenade călimări! Să fie viaţa ca-n poveşti!

ŞI PACE-n cele patru zări!

Martie 1986

FETIŢA DE SUB FELINAR

— *Basm versificat*-undeva, cândva, odată, într-un târguşor uitat, într-o noapte înstelată şi omătul îngheţat

Pe o uliţă pustie sub un felinar răzleţ o fetiţă pirpirie şi-un căţel cu părul creţ stau şi tremură întruna, îngheţaţi şi zgribuliţi; printre nori priveşte luna la sărmanii oropsiţi.

E micuţa orfelină şi Lăbuş al ei cel drag; vinovaţi fără de vină, c-au păşit al vieţii prag.

Copiliţă-mbrobodită într-un şal vechi, destrămat; c-o rochiţă zdrenţuită şi-un bocanc la vârf căscat.

Era Oana a Zoiţei, cea-necată într-un lac.

De-atunci toţi îi zic fetiţei, vânzătoarea de dovleac.

Se căznea cu disperare, să câştige-un gologan tot strigând în gura mare:

— Ia seminţe de bostan!

Nimeni n-o lua în seamă, nimeni n-o-ntreba de trai; privea trist la toţi cu teamă; suferinţă fără grai.

Câte-un boţ de mămăligă mai primea din când în când; Iar setea ca s-o stingă lacrima sorbea plângând.

Suspinând şi istovită de atâta plâns amar, cu Lăbuş, fiinţa-iubită, adormea sub felinar.

„Unde eşti, vară bronzată, când mergeam pe la scăldat? Unde eşti, toamnă bogată, cu gutui de căpătat?!

Cam aşa gândea fetiţa tot suflând în pumnişori; gerul îi muşca rochiţa şi-o-nroşea la obrăjori.

Peste târg, bătrâna iarnă încărcată de nămeţi a-nceput din cer să cearnă, miliarde pufuleţi.

Sub a mantiei zăpadă târgul doarme lin visând; câte-un câine prin ogradă, se trezeşte hămăind.

E trecut de miezul nopţii; începu să ningă iar. printre

fulgi crăiasa morţii coborî sub felinar.

Sub o glugă de zăpadă un năsuc a răsărit;

lângă glugă dând din coadă un căţel stătea chircit.

— Ce-i, Lăbuş – rosteşte gluga; vino-aici, c-ai îngheţat.

Căţeluşu-aude ruga şi dispare la iernat.

Stă Crăiasa şi-i uimită că zăpada a vorbit;

O minune-ntroienită ea nicicând n-a pomenit.

Fluturând a ei hlamidă cu o trenă de cinci coţi curioasă şi hapsână spulberă troienii toţi.

O făptură ghemuită apăru de sub noian; o fetiţă zgribulită şi un căţeluş bălan.

— Ce-a fost asta? şopti fata. măi Lăbuş, cred că mă duc; iarna asta m-a dat gata; vara nu o mai apuc.

Auzind aşa osândă, ce un ţânc şi-a prevestit, moartea deveni mai blândă; viscolul s-a domolit.

— A stat vântul, e mai bine; şi ninsoarea parcă a a stat. De apuc ziua de mâine, ne mutăm sub podul lat.

Căţeluşul o priveşte, neînţelegând nimic

Oana gingaş îi zâmbeşte sărutându-l pe botic.

— Măi Lăbuş, căţel cuminte, ghindoc mic şi fără glas dacă mor eu înainte, oare cui o să te las?

— De-am avut sau nu mâncare tot, cu tine-am împărţit;

şi cerând la fiecare, împreună-am vieţuit.

Dar deodată Oana tace; ochii parcă s-au închis; obosită doarme-n pace, cufundată într-un vis.

Nostim, genele clipeşte într-un basm cu mulţi eroi. Însă gerul o trezeşte îngheţată toată, sloi.

— Vai, Lăbuş! Ce de mâncare, am visat c-am ospătat!

Tu rodeai un ciolan mare, eu, în vis, m-am săturat.

— Nu-i nimic, poate mâine o să am puţin noroc vând seminţe, cumpăr pâine, căci e zi de iarmaroc.

Socoteala de acasă n-a brodit cu cea din târg, căci Crăiasa nemiloasă, rupe fructul dat în pârg.

Nasul fetei se albeşte de atâta ger cumplit; limba i se-mpleticeşte, trupul pare împietrit.

— Măi Lăbuş, ce-o fi cu mine? oare vara a venit?

Simt căldură şi mi-e bine, şi-aş dormi la nesfârşit.

— Vino-aici, şopteşte fata – să te strâng… să te-ncălzesc; să dormim… ca altă dată… pân' cocoşii ne trezesc.

Somnul morţii o cuprinse, cu un zâmbet de copil şi cu genele deschise, părea floare de april.

Tot zburlindu-şi a sa blană, latră-n noapte-un căţeluş. Parc-ar vrea să spună: Oană! De ce taci? Sunt eu, Lăbuş!

Dimineaţa, târgoveţii ce plecau la iarmaroc, sacagiii şi drumeţii se opreau cu toţi în loc.

Cuşmele ţinând în mână, muţi priveau sub felinar; e gingaşa orfelină ce-a plecat în cer hoinar.

Sub linţoliul de zăpadă, doarme-n veci, somnul cel lin, copilaş crescut pe stradă; puritatea unui crin.

Cu mânuţa-ncremenită, pe panerul răsturnat, parcă vrea într-o clipită să ia tot ce-a-mprăştiat.

Privind oameni şi căruţe, stă căţelul părăsit, şi tot linge-a ei mânuţe, ce în viaţă l-au hrănit.

Undeva, cândva, odată, într-un târguşor uitat sub un felinar, o fată într-o noapte-a degerat.

Mai 1988

SCRISOARE DE DEPARTE

Dragă mamă, sărut mâna, Sărut cerul şi ţărâna, Ţării mele părăsite.

Pentru doar un blid de linte. C-am plecat de capul meu, Neştiind că-mi va fi greu.

Am fugit în ţări străine.

Şi-am crezut că va fi bine. Am plecat după noroc

Şi-am ajuns un sărăntoc. M-am lăsat îmbrobodit şi de vorbe amăgit.

Lăsai casă şi ogradă

Iar acuma dorm în stradă. Lăsai laptele de oaie.

Iar acuma scurm gunoaie. Am lăsat şi trai şi muncă.

Şi-acum câinii mă mănâncă. Cugetul mi-e măcinat, Sufletul împovărat.

Singur cuc printre străini la o floare printre spini.

Frunză moartă călătoare, Pe a timpului cărare.

Vagabond cu cărţulie

Şi şomer fără simbrie.

Ce n-aş da, măicuţa mea să mă fac o rândunea.

Şi-ncăreat cu doruri multe, Să-mi iau zborul cât mai iute, Către ţara mea iubită.

Cu belşug împodobită. Ah, măicuţă, cât aş vrea, Să mă-ntorc în ţara mea; Să mă-ntorc în orăşele că mi-e tare dor de ele. Şi mi-e dor tare de mare, De păduri şi de izvoare, De bunici cu-a lor fuioare.

De păşuni cu-a lor mioare.

De mireasma florilor, De-ngânatul plopilor, De căsuţele de lut Printre care am crescut.

Ah, măicuţă, ce n-aş da, Să fiu iar în casa mea.

În căsuţa cu pridvor, Să te văd torcând fuior;

Să-ţi simt buzele pe frunte, Mângâierea de părinte.

Sub privirea ta cea blândă, Să adorm uşor în tindă; Mă trezească zorile

Şi privighetorile. Să fiu vesel, fericit.

C-am găsit ce-am părăsit.

Să fiu om precum am fost.

Şi să ştiu că am un rost. Să-ţi sărut părul cernit şi pământul mult dorit.

Îţi promit, măicuţa mea, Că-ntr-o zi vei revedea Pe Ionuţ al tău iubit.

Ce în viaţă a greşit.

Am greşit şi-am pătimit, Dar acum m-am lecuit.

Decât slugă la străini.

Şi flămând, cu bani puţini, Mult mai bine-i om cinstit, şi în ţara ta iubit.

Şi pe jos de voi porni, Tot la tine voi veni.

Să mă cerţi de ce-am făcut.

Şi să ierţi un renăscut. Până-atunci, al tău Ionuţ, Ce cândva a fost prostuţ, Te sărută cu mult dor.

Şi-ţi urează-n viitor, Sănătate, viaţă lungă, Inima să nu-ţi mai plângă…

August 1989

SINGUR

Peste parcul adormit Noaptea lin coboară; Stelele pe cer se-aprind Frunza se-nfioară.

Pe alei în pas uşor, Se strecoară umbre;

Se-aud şoapte de amor Toate-s în penumbre.

Şuieratul unui tren Spintecă tăcerea; Broaştele într-un catren, îşi tot dau părerea

Singur, într-un colţ stingher, Mă plimb pe alee;

Între stelele din cer Cât Calea Lactee.

Drumul stelei ca un fir, Te-ndrumă spre mine; Drag surâsul să-ţi admir, Să fiu doar cu tine.

Parcă un miraj de mit Ne-am eţea-n chemare, Visul serii s-a-mplinit, într-o sărutare!

Februarie 2007

SPUNE-MI

Spune-mi cum, sau când, sau unde? Vraja-ncet ne va cuprinde?

Ai să vrei să fugi oriunde, Dar iubirea te va prinde.

Spune-mi cum, unde şi când? Am să-ţi văd chipul tău blând? Strop al vieţii ce-l simt bând! Sau e-un vis în al meu gând?

Spune-mi unde, când şi cum?

Mi-am pierdut dragostea-n drum? N-ai să fii a mea de-acum?

Iar iubirea e doar scrum?

Spune-mi: oare ce-am greşit, Dacă-n taină te-am iubit?

Iubirea mea ţi-am dăruit Tu în schimb m-ai părăsit!

O, Doamne Sfinte!!! De ştiai!! Atunci să-mi spui: mă părăseai? Sau lin în braţe îmi cădeai.

Şi dragostea mi-o dăruiai?

Iulie 2008

CONTRASTE

O zi sunt eu, O noapte tu;

Când eu spun da, Tu răspunzi nu.

Când eu vorbesc Tu taci chitic; Când te doresc, Nu vrei nimic.

Tu zici că-i rău, Eu zic că-i bun; Tu când răsari, Eu parcă-apun.

Tu când eşti zi, Eu mănserez; Eu când mă sting Tuluminez;

Când eu adorm, Tu te trezeşti; Când eu mănânc, Tu flămânzeşti.

O zi eşti tu, O noapte eu; E-aşa uşor

Şi-atât de greu.

Septembrie, *2008*

VERIGHETA

În prag de toamnă ruginie, Cu frunze moarte, călătoare, Ai dispărut în veşnicie.

Păşind spre moarte pe cărare.

Uşor te-ai înălţat la ceruri, învăluită-n toga morţii;

Şi ai rămas pe veci, de-a pururi. Stăpână pe destinul sorţii.

În urma ta rămas-au doruri, Suspine, lacrimi şi-amintiri; Cu ele mă trezesc din gânduri cu ele-adorm plin de-amăgiri.

La gâtul meu ca amintire, într-un lănţug e-o cruciuliţă şi verigheta ta, iubire!

La ea mă-nclin cu umilinţă.

Cât de curând, dragoste frântă, La tine-n cer ne vom iubi;

Iar verigheta ta cea sfântă Mânuţa îţi va-mpodobi.

Septembrie, *2008*

CLEPSIDRA

Din clepsidra vieţii tale.

S-a scurs nisipul, tot, tot, tot! Ai plecat păşind agale.

În întunericul cel mort.

M-ai lăsat singur pe lume, Precum e luna printre nori; Nu mai vreau nimic anume.

Nu vreau să mă trezesc în zori.

Vreau să dorm cu-a mea iubire! Cu tine-n vis, mereu, mereu!

Şi să sorb din fericire, Lângă tine, odorul meu.

Din clepsidra ce-i sortită să scurgă viaţa pic cu pic, Veni-va clipa sorocită

Când nu va rămânea nimic.

Atuncea, sufletele noastre în rai pe veci se vor uni; Şi în liniştea din astre.

De-a pururea vom dăinui.

Septembrie, 2008

NUNTA

Cu lacrimi ţi-am udat iubirea, De când plecat-ai dintre vii; Eu nu mai ştiu ce-i fericirea şi tot aştept ca să revii.

Veni-va ziua sorocită când umbra sufletului meu

O va-ntâlni pe-a mea iubită Plutind uşor în somnul său.

Atunci, îngerii din ceruri.

Te vor trezi din somnul morţii; Ne vor uni pe noi de-a pururi, Având ca naş – Regina nopţii.

Steluţele vor fi nuntaşii

Cu soarele în capul mesei; Plutind pe nori, toţi îngeraşii Vor dărui tortul miresei.

Iar din văzduh veni-vor stoluri, De păsărele, fel de fel.

Şi-ţi vor cânta a mele doruri cu toate-n cor un cântecel.

Veni şi ziua mult dorită Ce-a apărut cu mult alai; Nunta de aur sorocită

Ce ne-a unit pe veci în rai.

Decembrie 2008

ZBUCIUM

Într-o clipă pasageră, Ai poposit în viaţa mea;

Pe-atunci eram dumneavoastră iar tu îmi spuneai dumneata.

Pe a dragostei cărare, întâmplător ne-am întâlnit, însetaţi, plini de iubire, Din cupa sfântă am sorbit.

Căuş din palma ta făcuşi

Şi dragoste mi-ai dat să beau; Iar ochii tăi cei jucăuşi.

Îi văd şi-acum fără să vreau.

Ne-am cunoscut şi ne-am iubit, Pe scena unui teatru mic; Acum sunt trist şi părăsit

Şi nu mai vreau nimic, nimic.

Ba vreau! O, Doamne, ce-am ajuns, Ce gânduri zbuciumate;

Mi-e capul greu, obrazul plâns iar viaţa – o nulitate.

Aş vrea să-ţi uit chipul divin, Icoană a sufletului meu; Aş vrea să-ţi uit trupul felin, Ce-n vis mă freamătă mereu.

Dar cum să uit ce-a fost un mit, Ce tu l-ai ars, făcându-l scrum? Iar chipul tău ce l-am iubit.

Îl voi uita?… Aş vrea!… Dar cum?

Ianuarie 2009

PRIMĂVARA

Bătrâna iarnă obosită Târându-şi trena de cinci coţi, Priveşte soarele-ngrozită, Cum îi topeşte fulgii toţi.

Plesnit-au mugurii în floare, Iar sălciile-au mâţişori; Valsează fluturii sub soare, Iar crângul este plin de flori.

Pluteşte iz de iarbă crudă iar berzele tot clămpănesc; Parfumul florilor inundă, La viaţă toate se trezesc.

Tot fluturându-şi a lor creastă, Stau pupezele la clocit;

Un iepuraş fără nevastă E de cu noapte la peţit.

Ciocănitoarea bate toaca, Iar rândunelele-au sosit;

Şi tot sărind din cracă-n cracă, Un piţigoi s-a îndrăgostit.

Roiuri întregi de albinuţe sunt toate pline de polen; Stau la taclale vrăbiuţe, Tot ciripind într-un catren.

În triluri de privighetoare, A amuţit toată suflarea;

Un stol de păsări călătoare, întunecă întreagă zarea.

O pitulice şi-un sticlete, Pentru o gâză se tot ceartă; Dar iată vine un erete

Care pândeşte şi nu iartă.

Pe lacul morii plin de smârcuri, Acum e mare tărăboi; Concertul broaştelor pe nuferi, Se-aude până în zăvoi.

Într-o explozie coloră Panseluţe şi lalele;

Şi supliment la această floră, Toporaşi şi albăstrele.

Clopoţei albi şi fără sunet, Printre copaci au răsărit; Preludiul vieţii plin de vuiet, îşi cere dreptul la iubit.

Dar peste-ntreagă hărmălaie Un zvon de şoapte s-a iţit; Şi primăvara-n albe straie Plutind prin aer a venit.

Februarie 2009

GAŞCA

Lică, Trică şi cu Gică, Aveau toţi câte-o gagică; Toate brune, senzuale, Dar niciuna cu parale.

Lora, Cora şi Amora; Toate îi taxau cu ora.

Nu erau păsări de noapte, Dar trăiau din ce se poate.

Trei iubite, trei amante, Trei focoase, trei şarmante.
Ce-i storceau de bani şi vlagă.
Şi le mai cereau şi şpagă.
Ba o seară prin localuri, Ba o noapte pe la baluri;
De-au ajuns să se-mprumute, Pentru nopţile pierdute.
Fără money şi iubire, Fără dram de fericire, Gică, Lică şi cu Trică, Au rămas fără gagică.
Neavând nicio scăpare, S-au gândit la-nsurătoare; Şi aşa întreaga gaşcă.
Le-a căzut la fete pleaşcă.
Acum, Lică, Gică, Trică, S-au ales c-o nevestică: Trei iubite păcălite.
Pentru doar un blid de linte.
Iar Amora, Cora, Lora, Nu se mai tocmesc cu ora.
Au trei soţi ce nu dau şpagă.
N-au nici bani, dar… toţi au vlagă.
Şi-uite-aşa, pe negândite, Trei neveste fericite.
S-au trezit cu burta mare
Şi-au născut trei inimioare.
Doi baistruci şi o codană, Doi bruneţi şi o bălană; Oare cei din Clanul Gaşcă, Au visat aşa o pleaşcă?
Februarie 2009
VARA
Schimb de zâne într-o gară; Una pleacă, alta vine.
Pe peron coboară Vara; Trenul pleacă, ea rămâne.
Toate-n jur privesc uimite Salutând a ei sosire;
Şi pâş-pâş, pe nesimţite, la natura în primire.
Lumânări în pragul verii, Au împodobit castanii; Iar pe bolta înserării, Trec în şiruri cormoranii.
În pădure, pe-o cărare, Trei poznaşi şi o vulpică, Zbenguindu-se la soare, Au plecat după păpică.
Adierea parfumată, Tot văzduhu-a-nvăluit; În paletă colorată, Liliacul a-nflorit.
Veveriţa jucăuşă.
Argint viu prin rămurele; Zarvă mare: guşă-n guşă, într-un cuib de rândunele.
Pe un lac prin stufărişuri, Pescuiesc în grup bâtlanii; Iar prin smârcuri şi-n tufişuri Stau la soare pelicanii.

Solitar şi hoţ de cuiburi, Cucu-şi drege strunele; Singur cuc şi fără treburi, îşi tot repetă numele.

Cârd de raţe rotofele, S-au ivit în depărtare; Printre ele gălbenele, Măcăind cu disperare.

Ninge! ninge! ninge! ninge! Cu flori dalbe-nmiresmate; Albinuţa le tot linge.

De polen pe săturate.

Sub o salcie pletoasă, Azi e mare tărăboi;

O broscuţă e mireasă.

Iar drept mire, e un broscoi.

Fierbe viaţa toată-n clocot, Prin păduri şi pe ogoare; Undeva se-aude-un clopot; L-o fi tras chiar vara?... Oare!

Martie 2009

HOŢII!!!

Pâş-pâş, mi-ai apărut în viaţă.

Şi inima mi-ai subjugat;

Te-ai strecurat şi ca o hoaţă, Singurătatea mi-ai furat.

Pentru aşa un furt fantastic, Iubire pură, eu îţi jur.

Să-ţi răsplătesc gestul romantic; Singurătatea să ţi-o fur.

De-am reuşit sau nu, iubire, Singurătatea să-ţi alin.

Ne va rămâne-n amintire; Iubire sacră, mă închin.

Aprilie 2009

LACRIMI

Însingurat şi plin de dor

Şi de tristeţe copleşit.

S-a spart zăgazul pleoapelor

Şi lacrimile au ţâşnit.

O, Doamne Sfinte! de-aş putea să dau chiar timpul înapoi

O clipă să te pot vedea

Şi să rămânem doar noi doi.

Atunci, lua-voi strop cu strop, Lacrimile ce m-au secat.

Şi agăţate într-un plop, Să le pun toate la uscat.

Aprilie 2009

INA

Ina... Ina... şi iar Ina! Numai tu porţi toată vina. Eşti

o hoaţă, mică hoaţă şi o mare boroboaţă!

De ce, de când ai apărut, Tristeţea mea a dispărut? Iar singurătatea, oare

Mi-ai luat-o la plimbare?

Fără pic de remuşcare.

M-ai furat ca-n drumul mare; Mi-ai luat ce-i rău în lume.

Dând în schimb ce-i bun anume.

Dar cum naşu-şi are naşul, Acum ştiu cine-i făptaşul.

De te-oi prinde, n-ai scăpare Hoţ de inimi solitare.

Aprilie 2009

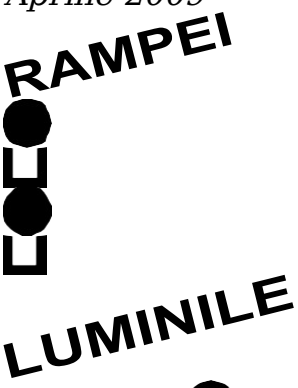

— *Teatru* –

UN e z 1N FHMIL· \E – 5CH\ T DECOR

UN CAZ ÎN FAMILIE

— *Dramă în 4 acte – 7 tablouri* – PERSONAJE:

CAMELIA DUMBRAVĂ – studentă în ultimul an la Conservatorul de muzică, 24 de ani. Chiriaşă a familiei Vlădeanu; ANDREI VLĂDEANU – Fiul lui Ştefan. 24 de ani. Este orb.

VICTOR VLĂDEANU – funcţionar. Fratele lui Andrei. 28 de ani; MELANIA VLĂDEANU – contabilă. Soţia lui Victor. 26 de ani; ECATERINA BOBEICĂ – casnică. Mama Melaniei. 60 de ani; ŞTEFAN VLĂDEANU – actor. Cap de familie. 55 – 58 de ani;

OLGA VLĂDEANU (LOVINEANU) – casnică. A doua soţie a lui Ştefan.

50 – 55 de ani; LUCREŢIA VLĂDEANU – mama lui Ştefan. 75 de ani; UN FRIZER; UN DOCTOR; O SORĂ DE

CARITATE; DOI BRANCARDIERI, DOI HAMALI:

Acţiunea se petrece în Bucureşti în anul 1955.

Motto: *A vedea şi a percepe ce este în jur, prin pipăit, cu ochii minţii este sinonim cu imaginarea unei lumi abstracte, la care nu poţi avea acces niciodată*.

A C T U L I

Interior de salon, stil vechi, bătrânesc. În dreapta, în planul I, uşă în două canaturi ce dă în curte şi dependinţe. Lângă uşă, spre fundal, un dulap bibliotecă, plin de cărţi. Pe dulap, o statuetă. În peretele din spate, dreapta, uşă într-un canat ce dă în camera Lucreţiei. Lipită de peretele din fund, urcă de la dreapta spre stânga, o scară cu parapet, la balconul ce se întinde pe tot spatele salonului; inclusiv dreapta, până la arlechin. Pe parapetul scării se văd cupe cu glastre de flori. Imediat sub scară, de-a lungul peretelui, patul lui Andrei. Deasupra patului, o poliţă cu diferite mărunţişuri şi o cutie de vioară.

În stânga patului, o noptieră. Alături, un cuier de perete în care nu se vede decât un prosop şi o şapcă. În colţ de tot, sub scară, în stânga cuierului, o sobă teracotă. Tot ce-i sub scară, se poate închide cu o perdea care poate circula de la scară la peretele din stânga. Pe peretele din stânga, planul din fund, un ceasornic pendul. O fereastră mare şi foarte înaltă ocupă tot mijlocul peretelui din stânga. Fereastra are perdele de pluş. Sub fereastră, un divan mare cu rezemătoare şi perne. Lângă divan, în fund, sub ceas, o măsuţă cu un aparat de radio. În faţa divanului, altă masă joasă de salon cu două fotolii. În mijlocul camerei, mai mult spre dreapta, planul I, o masă mare, rotundă, cu faţă de masă şi scaune. Pe ambele mese cât şi pe aparatul de radio, bibelouri. Pe pereţi, stampe, fotografii şi tablouri vechi. Balconul de sus are parapet ca şi scara şi bolţi dese, sprijinite de stâlpi. Atât bolţile, stâlpii cât şi parapetul sunt sculptate cu motive naţionale. Un covor este înşirat pe scară şi pe tot coridorul balconului pe care se văd uşile în două canaturi ale camerelor familiei Vlădeanu, după cum urmează: în dreapta, deasupra uşii ce dă afară, camera Cameliei. În partea din fund, urmează de

la dreapta la stânga: deasupra uşii Lucreţiei, camera lui Ştefan şi a Olgăi. Deasupra patului şi a scării, camera Ecaterinei, iar deasupra sobei de teracotă, chiar în capul scării, camera lui Victor şi a Melaniei. Aspectul general al balconului cât şi al parterului, denotă un salon al unei case de stil vechi.

Tabloul I

(*După amiază. Aşezat pe un scaun cu spătar, cu faţa spre fereastră, planul I, stânga, Andrei se bărbiereşte. Pe măsuţa din faţa canapelei, trusa frizerului şi ustensile de frizerie. În jurul scaunului se vede păr. Andrei ţine cureaua pe care frizerul ascute briciul*).

FRIZERUL: Vă mulţumesc, puteţi da drumul. (*după o scurtă pauză*) Nu vă supăraţi, aş vrea să vă pun o întrebare.

ANDREI: Poftim.

FRIZERUL: Cine v-a tuns şi v-a bărbierit până acuma? ANDREI: (*simplu*) Nimeni.

FRIZERUL (*uimit*): Cum aşa?... Pardon... poate nu m-aţi înţeles. Am vrut să zic ce frizer v-a servit.

ANDREI: Ba am înţeles destul de bine. N-am intrat până în prezent pe mâna nici unui frizer. Dumneata eşti primul.

FRIZERUL (*mirat*): Totuşi...

ANDREI: Da... ştiu la ce vă gândiţi. M-a tuns şi m-a bărbierit fratele meu. FRIZERUL (*zâmbind semnificativ*): Aha!...

ANDREI: De ce vă miraţi? FRIZERUL: Se cunoaşte. ANDREI: Ce?

FRIZERUL: Mâna uni nepriceput. Vă rog să nu vă enervaţi, dar v-am întrebat aşa, din curiozitate.

ANDREI: Nu înţeleg. Cum adică, din curiozitate?

FRIZERUL (*nostim*): Fiindcă ce-am reparat eu nu putea face un frizer. ANDREI (uimit): Aţi reparat? Ce?

FRIZERUL (*zâmbind*): Părul Dvs. Barba era rasă bine; fără tăieturi. Se vede că fratele Dvs. se bărbiereşte singur... Dar părul...

ANDREI: Aşa? Care va să zică m-a ciopârţit?

FRIZERUL: N-am vrut să spun că v-a ciopârţit. Dar…

ANDREI: Dar aproape… Nu-i aşa? (râde) Ei, ce să-i faci? M-a tuns şi el cum s-a priceput; nu-i vinovat. (*nostim*) De aia te-a chemat pe dumneata!… Acum înţeleg.

FRIZERUL: Se poate…

ANDREI: Nu… nu, dumneata nu ştii. Nu v-a chemat ca să reparaţi, aşa cum v-aţi exprimat, podoaba mea capilară. Altceva e la mijloc. Al naibii mai e şi Victor. Bănuiesc că vă uitaţi la mine curios. Ascultaţi: tata are sus o cameră liberă pe care a închiriat-o acum două săptămâni unei studente. Urmează vioara la conservator, e în ultimul an. Bună fată. Cântă aşa de frumos la vioară! Ne-am împrietenit. Ştiţi… şi eu cânt la vioară.

FRIZERUL: Da?

ANDREI: Da. Îmi place muzica. O iubesc. E singura mea preocupare. Cu ea îmi alin tristeţea… golul din suflet… întunericul de nepătruns, neantul. Şi tot cu ea îmi aţâţ bucuriile. Dar asta se întâmplă aşa de rar… (*Frizerul îl priveşte cu compătimire*) …aproape deloc. În sfârşit; ce rost are să mă întristez? Azi sunt bine dispus. Nici eu nu ştiu de ce.

FRIZERUL: Nici nu trebuie să ştiţi. Tristeţea nu ajută la nimic. Fiţi vesel, e mai bine.

ANDREI: Uşor de spus. Dumneata… şi alţii ca dumneata… aveţi de ce să vă veseliţi. Vedeţi soarele… natura, vedeţi oamenii… semenii voştri; cu ochii gustaţi şi bucuriile şi necazurile. Dar eu? Eu de ce să râd?… Pentru ce? Numai ca să fiu în ton cu ceilalţi? Nu! Aşa ceva nu pot. Eu am o lume a mea… aparte… în care râsul molipsitor e un surâs jalnic… aproape imperceptibil, iar plânsul e o durere adâncă… înfundată… surdă… În lumea mea, optimismul, de cele mai multe ori este înlocuit cu pesimismul. De aceea, rar ai să mă vezi vesel sau cântând o melodie uşoară. Nu pot. Nu-i felul meu. În schimb, mă simt uşurat, liniştit, când aud la radio o muzică clasică, maiestuoasă, răscolitoare. Atunci o simt… o văd, o transpun în lumea mea.

FRIZERUL: Dar aşa nu e bine. Eu n-aş putea.

ANDREI: E şi natural că nu poţi. Dumneata eşti om întreg, dumneata eşti altfel. Dumneata... vezi. Să-ţi dau un exemplu: mergi pe stradă; vezi oameni, animale, lucruri. Treci nepăsător. Deodată, în faţă îţi apare o fată frumoasă, înaltă... Atunci... fără să vrei o priveşti altfel, în suflet simţi parcă o plăcere, ochii îţi râd în orbite. Eşti vesel. La fel îţi vezi mama... soţia... copilul... fiinţele dragi. Ştii pentru ce trăieşti. Dar eu? Eu nu-mi cunosc nici propria figură. Un caz; Camelia, fata care stă la noi. Îi aud vocea, vioara, îi simt paşii pe scară... Dar că-i înaltă sau scundă... blondă sau brunetă, urâtă sau frumoasă, asta nu ştiu. Nu ştiu pentru că nu văd. Numai mi-o imaginez. Şi ca să-ţi imaginezi o viaţă întreagă, este dureros... crud de dureros... aproape insuportabil.

FRIZERUL (*pieptănându-l*): Da, aveţi dreptate. Îmi pare rău că am început o asemenea discuţie... Iertaţi-mă.

ANDREI (*resemnat*): Nu face nimic, sunt obişnuit. Dar spune-mi, te rog. Acolo pe perete e ceasul; cât e ora?

FRIZERUL (*privind ceasul*): Trei fără un sfert.

ANDREI: Mulţumesc. Trebuie să apară Camelia. La două termină cursurile. Mai aveţi mult?

FRIZERUL (*zâmbind*): Nu, sunteţi gata.

ANDREI (*vesel*): Da? Foarte bine. Mulţumesc. (*se scoală, îşi pune ochelarii negri, merge ţeapăn, mecanic, pipăind marginile mobilelor, spre uşa Lucreţiei, strigă*): Bunico!

LUCREŢIA (*din cameră*): Da, vin numaidecât! (*intră*) Eşti gata? FRIZERUL (*scoţându-şi halatul*): Gata, doamnă. (*îşi aranjează trusa*). LUCREŢIA: Bine, maică, foarte bine. (*îi dă bani frizerului*): Poftim.

FRIZERUL: Mulţumesc.

LUCREŢIA: De acum, veniţi, cum v-aţi înţeles cu nepotul meu; în fiece sâmbătă. FRIZERUL (*politicos*) Bine, doamnă. Voi veni negreşit. *Plecând spre uşă*) Bună ziua.

LUCREŢIA: Bună ziua.

FRIZERUL (*lui Andrei*): Şi totuşi, v-aş sfătui: fiţi vesel; aşa e bine. ANDREI: Mulţumesc, acum sunt.

FRIZERUL (*privind ceasul*): Pricep. (*zâmbind*): La

revedere. ANDREI: La revedere. (*frizerul iese însoţit de Lucreţia*).

ANDREI (*singur, fredonează vesel, o arie*).

LUCREŢIA (*intrând*): Mă duc să aduc mătura şi făraşul. Vrei ceva? ANDREI: Nu, bunico, nu, mulţumesc.

LUCREŢIA: (*se apropie, privindu-l cu atenţie*) Ce bărbat frumos eşti, Andrei!

(*îl mângâie*); înalt... prezentabil... (*emoţionată, pleacă brusc*). ANDREI: (*strigă după ea*): Bunico! (*aparte*) Sărmană bătrână...(*Lucreţia intră, mătură părul, aşază scaunul*).

ANDREI (*pe gânduri*): Bunico. LUCREŢIA: Da, Andrei.

ANDREI: Spune-mi, te rog... (*răzgândindu-se*): Dar lasă; ce rost are... în sfârşit... nimic.

LUCREŢIA: Ce vrei, Andrei? (*blajin*) Spune-mi, nu te ascunde de mine. Sunt doar bunica ta. (*Andrei tace*) Ei hai... hai spune... ce ai pe suflet?

ANDREI (*timid*): Vezi, bunico... mi-a venit în cap... aşa... deodată (*după o pauză*): Camelia e blondă sau brunetă?

LUCREŢIA (*surprinsă*): E blondă. Dar, de ce?

ANDREI (*fâstâcit*): Aşa... din curiozitate... Din simpla curiozitate... Nimic mai mult.

LUCREŢIA (*în dubiu*): Bine. Andrei... (*dă să plece*). ANDREI: Şi... este înaltă?

LUCREŢIA (*îl priveşte zâmbind dureros*): Nu, nu-i nici înaltă, nici scundă. E de statură potrivită, ca a mea.

ANDREI: Mulţumesc, bunico. Nu te supăra că te-am întrebat. Dacă aş fi apelat la altcineva, poate ar fi râs de mine. Ştii... vorbesc cu ea... îi cânt, îmi cântă... discutăm. Eram curios să ştiu cum arată.

LUCREŢIA: Foarte bine ai făcut că m-ai întrebat. Şi puteai întreba pe oricine. De ce să râdă de tine? Aşa ceva nu-i de râs.

ANDREI: Ştiu, bunico, ştiu. Mulţumesc. (*după o pauză*) Dar... e frumoasă?

LUCREŢIA (*surprinsă*): Andrei! ANDREI (*pe acelaşi*

ton): Bunico!

LUCREŢIA: Andrei, ce-i cu tine? Ce ai? Nu cumva?...

ANDREI (*întrerupând-o*): Liniştеşte-te, nu-i nimic. O simplă întrebare. LUCREŢIA (*pe gânduri*): O simplă întrebare! (*Revenindu-şi*) Bine, nepoate, fie cum spui tu. E frumoasă, gingaşă. E blondă şi are ochii albaştri.

ANDREI: (*îi caută mâna şi i-o sărută*): Mulţumesc, bunico.

LUCREŢIA (*retrăgând mâna*): Nu trebuie, Andrei, nu trebuie. (*îl mângâie*): Sunt doar bunica ta.

ANDREI: Da, eşti bunica mea, şi ţii la mine, mă iubeşti, simt că mă iubeşti. Şi pentru asta îţi mulţumesc. Dar te rog, te rog din suflet: să nu afle nimeni ce te-am întrebat. Nu vreau.

LUCREŢIA: Bine, Andrei... bine... Fii liniştit... odihneşte-te. (*Pleacă*).

ANDREI (*singur, gânditor*): Blondă... ochi albaştri... de statură mijlocie (*surâde trist*) Şi eu care mi-o închipuiam înaltă, brunetă... cu ochii negri... puternică. Ce diferenţă între realitate şi vis... imaginaţie. (*se îndreaptă spre pat*).

MELANIA (*intră venind de la slujbă. Andrei o simte şi se opreşte*): Ce face domnu'? Se plimbă?

ANDREI: Bună ziua, Melania.

MELANIA: Bună ziua. (*adulmecând aerul*) Dar ce miroase aici? Parcă a spirt.

(*privindu-l cu atenţie; ironic*) A-a! Te-ai tuns şi te-ai ras! ANDREI (*vesel*): Da, după cum vezi.

MELANIA (*sarcastic*): Iată ce-i lipsea chelului: pieptene. Bani aruncaţi în vânt. ANDREI (*surprins*): Melania! De ce vorbeşti aşa?

MELANIA (*ironic*) Ce... am jignit boierul? Nu-i nimic, o să-ţi treacă... Tuns şi ras. Interesant, foarte interesant. Poate vrei să te însori? Victor doar plăteşte toate. Dă-te cel puţin pe haine cu ambră, sau cu mosc... Să miroşi frumos... (*pleacă pe scară*).

ANDREI (*iritat*): Dar îţi dai seama ce spui?

MELANIA (*de pe scară*): Nu mă învăţa tu pe mine ce

trebuie şi ce nu trebuie să vorbesc. (*cu scârbă*) Parazit! (*pleacă*).

ANDREI (*strigând deznădăjduit*) Melania! (*se aude uşa trântită la camera Melaniei*).

ANDREI (*singur, zdrobit*): Parazit!... parazit!... Va să zică, eu sunt un parazit!... Da... un parazit! (*tare*) Victor plăteşte iar parazitul suge. O!... Soartă nemiloasă! (*ia cutia de pe poliţa patului, o desface încet, scoate o vioară veche, cu arcuşul ei; se duce spre fereastră şi începe să cânte o arie tristă. Cântă cu patimă. Lacrimi încep să i se scurgă pe obraji*).

CAMELIA (*vine din oraş cu cutia ei de vioară. Se opreşte în prag şi ascultă cu atenţie. Se deplasează încet, în vârful picioarelor spre Andrei... Se aşază pe un scaun lângă masă. Produce zgomot. Andrei percepe şi se opreşte din cântat.*) Cât de puternic simţi dumneata muzica!

ANDREI (*plăcut surprins*): Camelia! (*revenindu-şi*) Scuzaţi-mă, vă rog. CAMELIA: De ce?

ANDREI (*puţin fâstâcit*): V-am spus pe nume... Ştiţi... am rămas aşa... deodată surprins, când v-am auzit glasul.

CAMELIA (*veselă*): Şi ce? Nu mă supăr deloc. Chiar te rog să-mi spui pe nume. Fără dumneavoastră şi fără dumneata. Şi eu îţi voi spune pe nume. (*nostimă*): Eu am să te strig Adi... E bine? Îţi place?(*râde*).

ANDREI (*încurcat*) Bine, domnişoară... vă mulţumesc. CAMELIA (*dojenitor*) Te rog! Am vorbit parcă ceva. ANDREI (*zâmbind*): Bine, Camelia... îţi mulţumesc.

CAMELIA: N-ai pentru ce. Îmi pare însă rău că te-am întrerupt. Cântai cu atâta patimă, frumos!... În melodia dumitale auzeam parcă şopotul lin al unui râuşor... şi foşnetul frunzelor răscolite de adierea boarei înmiresmate.

ANDREI: Ce imaginaţie!... Frumos. CAMELIA (*surâzând*) Nu-i aşa?

ANDREI: Aşa e... Numai că acest aşa... e pentru tine. Pentru mine nu poate fi. Pentru mine... e cu totul altfel. Da... cu totul altfel.

CAMELIA: De ce?

ANDREI (*oftând*) Aşa... Dar ce rost are discuţia asta?

CAMELIA: Şi totuşi, aş vrea să ştiu. Nu te supăra, dar ce înţelegi prin expresia:

„Cu totul altfel”? Sunt curioasă. Am să fiu şi eu doar vioristă, e visul meu. Ce-ai simţit când ai cântat?

ANDREI (*trist*): Ceea ce tu n-ai putea simţi niciodată. CAMELIA: Cum adică?... Explică-mi.

ANDREI (*absent*): Simplu. Tu vezi... pe când eu...

CAMELIA (*încurcată*): Aşa-a-a-a!... Iartă-mă, te rog. Ce proastă sunt. M-am amestecat fără să vreau în viaţa ta, în sentimentele tale. Da, ai dreptate... înţeleg... acum te înţeleg. Te priveam... cântai absent... transpus în lumea ta... Lacrimi se prelingeau pe obraji. Şi acum sunt umezi. Iartă-mă, te rog. (*îi şterge cu batista, încet obrajii*).

ANDREI: (*şoptind zbuciumat*) Camelia! CAMELIA: Da, Andrei... linişteşte-te... uită totul.

ANDREI: Ce fată bună eşti tu... Camelia. Te porţi cu mine ca o soră. Ne-am împrietenit aşa de repede.

CAMELIA: Aşa sunt eu, prietenoasă. Mai ales că ai şi vocaţia mea. Iubim amândoi muzica... o simţim...

ANDREI: Da, Camelia, o simt. Ea mă răscoleşte şi în acelaşi timp mă uşurează. Dar eu o percep altfel, fiindcă...

CAMELIA (*întrerupându-l, dojenitor*): Andrei! Iar începi? ANDREI: Bine, bine, uite că tac. (*tăcere*).

CAMELIA (*privindu-l cu compătimire, încearcă altă discuţie*): Azi dimineaţă am avut repetiţie generală. Acum, la ora cinci dăm la Institut un concert. Primul nostru concert. Se intră numai cu invitaţii. Sunt aşa de emoţionată. Azi voi avea primul contact cu publicul, cu rampa... pe scenă adevărată.

ANDREI: Ce fericită eşti Camelia!

CAMELIA: Da... sunt fericită... veselă... (instantaneu): Ştii ceva?... am o idee; hai cu mine să asculţi concertul.

ANDREI (*surprins*): Camelia! CAMELIA: Ce?

ANDREI: Eu cu tine? Dar îţi dai seama?

CAMELIA: Ei şi ce? Mergi cu mine şi vii tot cu mine. Ce-i aşa mare lucru? ANDREI: Nu, nu pot merge. E ceva caraghios, imposibil pentru mine.

CAMELIA (*mirată*): De ce?

ANDREI: Fiindcă... vezi... eu... eu de când sunt orb... n-am fost niciodată nicăieri. CAMELIA: Cum aşa? Nu-i adevărat; nu pot să cred aşa ceva.

ANDREI: Ba este adevărat. Afară de grădina din curtea casei, unde mă plimb din când în când, n-am fost nicăieri. Şi asta de opt ani.

CAMELIA: Groaznic!... Cum?... Andrei!... nu eşti orb din naştere?

ANDREI: Nu. Nenorocirea s-a întâmplat la 18 ani. Într-o dimineaţă m-am trezit orb.

CAMELIA (*emoţionată*): Va să zică... cunoşti lumea!... Natura!... Ai văzut! ANDREI: Da, Camelia... asta e nenorocirea... am văzut. Eram în floarea tinereţii. Mai aveam un an să termin liceul. Mai fericit eram dacă mă năşteam orb. Barem nu ştiam ce-i lumea. Dar aşa...

CAMELIA: Înţeleg, Andrei... Dar cum... vreau să spun de ce, de ce nu te-a scos nimeni în lume?

ANDREI (*copleşit*) Cine?

CAMELIA: Cum cine? Dar e ceva de neconceput pentru o minte omenească. Doar ai atâtea rude!

ANDREI (*amar*): Rude... Da... am... şi familie am... Şi? Toţi sunt ocupaţi, au serviciu, griji... necazuri. Şi pe urmă, nici n-am îndrăznit să cer cuiva asemenea lucru. Mi se pare ceva stupid... grotesc.

CAMELIA: Nu-i adevărat. Andrei, trebuia să le ceri acest lucru, e dreptul tău. ANDREI: Dreptul meu? Eu n-am drepturi. Şi chiar dacă aş avea, cui să le cer? Tata zi şi noapte este la teatru, fratele are serviciu...

CAMELIA: Bine... dar... n-ai mamă?

ANDREI: Am... cum să nu: vitregă; nu mă ia în seamă. Cea bună a murit de supărare când am orbit.

CAMELIA (*indignată*): Înfiorător! Dar soţia fratelui tău? Nu-i casnică? ANDREI: Nu, şi ea are serviciu. Şi chiar dacă n-ar avea, nu m-ar scoate nici până în prag. Nu se compromite cu mine; şi nici maică-sa.

CAMELIA: Dar asta nu...

ANDREI (*întrerupând-o*): Nu mă pot suferi...

Adineauri…

CAMELIA: Spune, Andrei… spune. Sunt prietena ta; nu te sfii de mine. Îţi promit că nu va afla nimeni.

ANDREI: Ce inimă ai… Camelia! CAMELIA: Te-a jignit?

ANDREI: Cu aşa ceva sunt de-acum obişnuit. CAMELIA: Ce ţi-a spus?

ANDREI (*zdrobit*): M-a făcut parazit… Cum s-ar spune… fac umbră pământului. CAMELIA: Parazit. Cine te-a făcut?

ANDREI: Melania.

CAMELIA: Doamne! Ce creatură! Bine, dar de ce nu te plângi tatălui tău. Fratelui tău; e doar soţul ei.

ANDREI: De ce să-i mai întristez şi pe ei? Nu sunt şi aşa o pacoste pe capul lor? Lasă-i în pace… M-am obişnuit.

CAMELIA: Ce oameni! (*luându-l de mână*) Andrei, mergi cu mine, te scot eu în lume, mergem amândoi la concert. Da?

ANDREI: Nu, Camelia, nu pot. Ce rost are să mergi cu mine în lume… un caraghios care se împiedică la fiece pas. Te faci de ruşine.

CAMELIA: Nu vorbi aşa. De aia te-ai închis în întunericul tău. De aia vezi totul în negru. E păcat, păcat, Andrei. Tu ai talent, imaginaţie… forţă creatoare. E păcat să te pierzi.

ANDREI: Eşti prima fiinţă care-mi vorbeşte astfel! Cum să-ţi mulţumesc? CAMELIA (*zâmbind*): Mergând cu mine la concert.

ANDREI: Nu, nu… nu-mi cere aşa ceva.

CAMELIA: De ce eşti încăpăţânat? (*dându-şi seama*) Iartă-mă, n-am spus-o cu nicio răutate.

ANDREI: Nu face nimic. De ce! Pentru ce să te iert? Că m-ai făcut încăpăţânat? Nu sunt. Dar mi-e ruşine, mi-e ruşine de mine.

CAMELIA: N-are de ce să-ţi fie ruşine. Mergi doar cu mine. Acolo o să-ţi fac cunoştinţă cu colegele şi colegii mei. Mergi cu mine. Da? Mă duc să-mi schimb rochia.

ANDREI (*emoţionat*): Camelia! CAMELIA: Ei, hai, fii

bărbat.

ANDREI: Bine, Camelia… Fie cum spui tu.

CAMELIA (*veselă*): Îţi mulţumesc. Să vezi ce plăcut are să-ţi fie. Aşteaptă-mă; vin numaidecât. *Pleacă pe scară*)

VICTOR (*intrând cu o servietă în mână pe care o aruncă pe masă*): Bună ziua.

ANDREI (*bucuros*): Bună ziua, Victor.

VICTOR: Ce faci? (*observă că a fost tuns*) A-a! Aşa da… mai zic şi eu. Parcă eşti altul. Chipeş, frumos! (*îl bate pe umăr*) Ei, ce mai este pe aici?

ANDREI: Bine, Victor, toate sunt la locul lor, aşa cum le-ai lăsat. Până în prezent n-am spart nimic.

VICTOR: Văd că eşti vesel, dispus… Ce ai? Vreo bucurie, vreo veste plăcută? ANDREI: Da, Victor, ai ghicit, o bucurie, o mare bucurie!(*dărâmă un scaun, îl ridică*) De emoţie nici nu mai ştiu pe unde calc.

VICTOR: Îmi pare bine. Poţi să mai dărâmi unul. Şi două, o sută! Dărâmă dacă poţi şi casa asta; nu-mi va părea rău. Numai să te văd vesel, bucuros. (*râd amândoi*) Aşa te vreau. (*strângându-l la piept*) Frăţiorul meu, ce bine-mi pare!… Dar stai jos… ai aici un scaun. Spune-mi bucuria; sunt nerăbdător.

ANDREI: Nu, nu stau jos. N-am eu timp acum de stat jos. VICTOR: Dar ce-i? (*râzând*) Pentru numele lui Dumnezeu!

ANDREI (*apucându-l cu ardoare de braţe*) Mă duc la concert, la concert, Victor, auzi?

VICTOR (*uimit*): Unde la concert? ANDREI: La Institut.

VICTOR: Care institut, omule? Vorbeşti parcă în enigme. Şi cu cine? ANDREI (*domolit, ruşinat*): Cu… Camelia.

VICTOR: Cum? Nu înţeleg.

ANDREI: Nu-i nimic de înţeles. Camelia are azi la Institut primul concert în care cântă şi ea. M-a rugat să merg cu dânsa. Eu… n-am vrut. S-a ţinut scai de mine, şi… până la urmă am acceptat. E sus. Îşi schimbă rochia.

VICTOR (*uimit*): Te-a rugat ea pe tine să mergi cu

dânsa la concert?... Hm... dar... dar e ceva de necrezut. Nu cumva minţi? Nu cumva te-ai rugat tu de dânsa? ANDREI: Nu, Victor, nu mint. Mă cunoşti doar; nu-i felul meu. Nici prin cap nu mi-a trecut. Ea s-a oferit singură. Din clipă în clipă trebuie să coboare. Dacă rămâi aici, te vei convinge. Eaşa de bună... de înţelegătoare. Tocmai mă gândeam să-i spun bunicii că plec.

VICTOR (*gânditor*): Da... uite ce n-aş fi crezut eu vreodată! ANDREI (*timid*) Victor.

VICTOR: Da, ascult. (*Andrei tace, jucându-se cu marginea scaunului*): Ei, cei-i? De ce taci? Vrei ceva?

ANDREI: Da.

VICTOR: Ce? (*blajin, părinteşte*) Spune.

(*Sus apare Camelia în altă rochie. Victor o vede şi-i face semn să se oprească, să nu facă zgomot. Camelia rămâne pe loc*)

ANDREI: Dacă aş şti că nu te superi...

VICTOR: M-am supărat eu vreodată pe tine? De ce vorbeşti astfel? ANDREI: Ştii, dacă ai putea să-mi împrumuţi un costum de-al tău. (*repede*) numai pentru astăzi, Victor, numai pentru câteva ore. N-am să-l murdăresc, îţi promit. Ăsta pe care-l port, bănuiesc că-i uzat, boţit... necălcat. (*Victor şi Camelia se privesc semnificativ, zâmbind duios*).

VICTOR (*emoţionat*) Dar mai încape vorbă? Stai aici. Mă duc repede sus să-l aduc şi te schimbi la bunica.

ANDREI (*îi prinde capul şi-l sărută*): Îţi mulţumesc, îţi mulţumesc, frate. VICTOR (*zâmbind emoţionat*): Bine, bine. (*se desprinde de el şi fuge pe scară. Face semn Cameliei să stea pe loc şi intră în cameră*).

ANDREI (*fără să bănuiască prezenţa Cameliei*): Iată că şi un orb poate fi fericit! Şi asta, numai datorită ei! O, Camelia!... Ce suflet nobil ai! Acum, parcă nu mai sunt eu. Îmi vine să zburd, să alerg, să cânt. Da... ea a avut dreptate. Eu trebuie să mă schimb. Şi mă voi schimba. Eu am voinţă. Simt că am... Da... o am...

VICTOR (*coborând scara*): Uite costumul. Du-te repede la bunica şi te schimbă. ANDREI: Cum să-ţi

mulţumesc?

VICTOR: Hai, du-te repede, că trebuie să apară şi Camelia. Doar tu ai spus. Ar fi ruşinos să te aştepte. Eu rămân aici. Dacă vine, vorbesc cu ea.

ANDREI: Bine, Victor. (*dă să plece*).

VICTOR: Stai, stai puţin. (*scoate o bancnotă din buzunar*). Uite, ţine aici… poate o să-ţi trebuiască. (*i-o dă în mână*).

ANDREI (*pipăind-o*): Ce-i asta? VICTOR: Bani.

ANDREI: Victor!

VICTOR (*emoţionat*). Hai, du-te odată; o să-mi mulţumeşti altă dată. ANDREI: Cât de mult te iubesc! (*fuge în camera Lucreţiei*).

VICTOR: Bună ziua, domnişoară. CAMELIA (*coborând scara*): Bună ziua…

VICTOR (*zâmbind*): Ce-ai făcut, domnişoară cu fratele meu? E de nerecunoscut. Ai fost doar martoră.

CAMELIA: Nimic deosebit. (*drăgălaş, gingaş, sincer*): Ce-ai fi putut face până acuma şi dumneata, sau altcineva din familia dumitale.

VICTOR: Va să zică, este adevărat ce mi-a spus Andrei? I-aţi propus să meargă cu Dvs. la concert.

CAMELIA: (*simplu*): De ce nu? VICTOR (*distrat*): Interesant!

CAMELIA: Ba eu găsesc că nu-i nimic interesant. Pentru dumneata, este un lucru interesant ca un om să iasă în lume, fie el şi orb?

VICTOR (*încurcat*): Nu… nu… n-am vrut să spun asta. Dar… iertaţi-mi îndrăzneala… aş fi totuşi curios să ştiu ce v-a determinat… sau ce v-a făcut… CAMELIA: Curiozitatea dumitale ţi-o voi satisface. Însă nu acuma. Nu este timp. Trebuie să vină. Cu dumneata, sau cu tatăl dumitale, o să am de discutat mai multe despre fratele Dvs.

VICTOR (*aproape fâstâcit*): Mă rog… domnişoară. Cum credeţi de cuviinţă. CAMELIA: Însă, ca să ştii dinainte, fratele dumitale a devenit pentru mine, un caz… interesant – cum te-ai exprimat dumneata – pe care vreau să-l rezolv; şi te asigur că-l voi rezolva.

VICTOR (*complet fâstâcit*): Mă rog. Totuşi… scuzaţi-mă… dar… eu nu înţeleg nimic.

CAMELIA: Când am să vă spun, o să înţelegeţi şi încă prea bine. Dvs. nu ştiţi ce om aveţi în familie. Nici nu bănuiţi. Nu-i cunoaşteţi încă talentul ce-l posedă, vocaţia ce-o are, cu toate că tatăl dumitale este actor, iar dumneata te ocupi de literatură, după cum am auzit.

(*Andrei apare îmbrăcat*)

CAMELIA (*după ce îi face semn lui Victor să tacă*): Nu ştiam unde ai plecat. Fratele m-a spus că vii imediat. Văd că te-ai schimbat. Ce frumos îţi şade! Nu-i aşa, domnule Vlădeanu?

VICTOR (*comic încurcat*): Da… frumos… foarte frumos.

ANDREI (*vesel*): Ei, Toma necredinciosu, acum te-ai convins?(*Cameliei*) Ştii, Camelia, Victor nu credea că m-ai invitat la concert.

VICTOR: Acuma cred, cred Andrei (*râd cu toţii*).

CAMELIA: Ei, să mergem; hai, ia-mă de braţ. (*Andrei o ia stânjenit de braţ. Camelia îi zâmbeşte lui Victor*) La revedere.

ANDREI: Pe deseară.

VICTOR: La revedere. Petrecere frumoasă. (*Andrei şi Camelia pleacă*). ŞTEFAN (*coboară scara, îmbrăcat de oraş*: *recită tare şi mimează un rol*): Ce înseamnă asta? (*Ecaterina apare din cameră; se apropie de balustrada balconului şi-l priveşte. Ştefan continuă cu altă replică*): A! Ticălosule! Îndrăzneala ta te va duce la închisoare. Repede… să vie câţiva aprozi. (*Ecaterina clatină din cap*) Tatăl la închisoare… mama şi târfa de fiică la stâlpul infamiei! (*Ecaterina* îşi *face cruce*). Braţul dreptăţii să vină în ajutorul mâniei mele. Pentru această insultă, mi se cuvine o satisfacţie fără margini. Astfel de canalii să-mi distrug mie planurile şi să – aţâţe tatăl şi fiul, unul împotriva altuia, fără să-şi primească pedeapsa?… A! Blestemaţilor! (*Ecaterina îşi face alte cruci*) o să-mi potolesc mânia prin distrugerea voastră, tot neamul vostru, tată, mamă şi fiică vor cădea victime răzbunării

mele aprige. (*Iese*).

ECATERINA (*clătinând nostim capul şi făcându-şi cruce*): Iartă-l, Doamne, că nu ştie ce spune! S-a scrântit, săracul. Şi doar are tâmplele încărunţite!... Nebun... nebun de legat... parcă-l apucaseră de-alde alea, ptiu! Ucigă-te-ar crucea! (*scuipă în sân*). În ce casă de nebuni am intrat! Doamne, iartă-mă, dar nu ştiu ce să mai zic. Ăsta aiurează cu teatrul lui, celălalt scârţâie toată ziua la vioară, iar nebunul celălalt mâzgăleşte toată ziua kilograme de hârtie. Cică vrea să se facă scriitoraş! Ţicniţi; da! S-au scrântit cu toţii. Ce balamuc! (*Intră în cameră trântind uşa*).

(*Victor coboară scara cu o maşină de scris, indigo, hârtie şi un manuscris. Pune maşina pe măsuţa de lângă fereastră, potriveşte indigoul şi hârtia pentru trei exemplare şi începe să bată la maşină după manuscris. Se observă că nu cunoaşte bine maşina de scris. Apare Melania în capul scării, croşetând un milieu. Coboară şi se aşază pe canapeaua de lângă fereastră. Victor o priveşte semnificativ şi* continuă *să bată la maşină. Se simte o atmosferă încordată. Amândoi par distraţi*).

VICTOR (*terminând un paragraf, se ridică, aduce scrumiera de pe masa din mijloc, revine şi aprinde o ţigară*) Parcă spuneai că nu poţi suferi ţăcănitul maşinii; de asta am coborât.

MELANIA (*croşetând*): Şi eu să stau singură între patru pereţi; mersi. VICTOR: Atunci n-ai decât să stai aici. Eu trebuie să-mi termin nuvela de bătut. Mâine o trimit. (*bate mai departe*; *linişte*).

MELANIA: Timp pierdut pe apa sâmbetei. Mai bine te-ai duce până în piaţă să cumperi gaz.

VICTOR (*bătând înciudat*): N-am timp acuma de gaz. Mă duc mâine. MELANIA (*ironic*): Ştiam... Până faci un lucru trebuie să se roage omul de o mie de ori. Stai toată ziua cu nasul vârât în hârtii. Nu pot scoate o vorbă cu tine, iar dacă vorbesc, mă aud pereţii... Se zice că-s măritată... am soţ.

VICTOR: Melania, lasă-mă pentru Dumnezeu în pace, am nevoie de linişte; altfel mă încurc. Numai azi... De

mâine fac ce vrei, mergem unde vrei, dar acum, lasă-mă. (*bate*)

MELANIA (*după o pauză*): De un an de zile tot asta îmi spui mereu (*imitându-l*)

lasă-mă... numai azi... Şi începi altă lucrare, altă mâzgăleală. VICTOR (*nervos*): Melania!

MELANIA: Ce... nu-i aşa?... Visezi! Te crezi mare scriitor! Îţi închipui că ştii şi cunoşti tainele vieţii, caracterele oamenilor. În realitate, nu ştii nimic. Dacă ai şti, te-ai uita puţin în jurul tău, te-ai gândi şi la mine, soţia ta. Dar tu? Scrii, scrii mereu; de un an. Ce rezultat? Ai luat şi tu odată la un concurs, câteva cărţi. Parcă-ai fi copil mic.

VICTOR (*explodând*): Melania! Încetează odată!

MELANIA (*calm, croşetând*): Nu ţipa, că nu-s surdă. Şi apoi, să vorbesc nu mă poate opri nimeni.

VICTOR (*privind distrat manuscrisul*): Vorbeşte, dar nu tachina omul, nu-l scoate din sărite.

MELANIA: Te supără adevărul. VICTOR: Care adevăr?

MELANIA: Îl ştii şi tu singur. Nu trebuie să ţi-l mai repet de fiecare dată. Dacă trăieşti cu tine însuţi, cu hârtiile tale, cu cărţile tale, la ce te-ai mai însurat? Numai să zici că porţi verighetă? Numai să aibă cine să-ţi pună ventuze şi să te frece? Numai aşa, de... mon plaisir?

VICTOR: De ce vorbeşti aşa? N-ai dreptate. Melania, în familia noastră, toţi am avut aptitudini. Numai după câte ştiu eu, bunicul a fost actor „tata la fel. Arta în această casă a fost ca o datină, s-a transmis din tată-n fiu, din generaţie în generaţie. Andrei ar fi ajuns departe, dacă n-ar fi orb. Cântă la vioară mai bine ca un notist. Mie... îmi place să scriu... să compun. Văd înaintea ochilor toată acţiunea lucrării... personajele, scenele. Am talent. Dar trebuie să-l cultiv. Îl am aici, în suflet, în creier... Îl simt...

MELANIA: Simţi pe dracu'... prostii... vise de licean care mâzgăleşte versuri de dragoste, crezându-se vreun Homer sau Eminescu.

VICTOR (*plimbându-se nervos prin salon*): Ce să mai vorbesc degeaba. N-am cu cine. Tu crezi că arta se face

aşa… deodată… spontan. Cum ai face tu jumări… sau ciulama?

MELANIA (*râzând răutăcios*): Ce comparaţie poetică! A la Vlădeanu! VICTOR: Parcă altceva ştii?… Să împungi… să ironizezi, să tachinezi. Şi cu un calm ce l-ar scoate din sărite şi pe omul cel mai blând din lume.

MELANIA: Eu spun ce gândesc. Mai bine ţi-ai căuta o slujbă mai bună. Păcat de şcoala şi de bacalaureatul ce l-ai luat. Un pârlit de funcţionar înfundat în birou printre scripte, un coate goale. Un lucru folositor nu ştii să cumperi. Ai umplut biblioteca asta cu tot felul de cărţi. La ce-ţi folosesc?

VICTOR: Ei, Melania… asta eşti tu. Materialistă, egoistă, avară. Vrei totul dintr-odată… aşa… cum s-ar spune, de-a gata. Ceea ce nu te interesează, nu dai doi bani. Fie şi cărţile mele şi munca mea literară în timpul liber. Fiindcă nu te foloseşti de ele, fiindcă n-ai niciun beneficiu de pe urma lor. La tine, totul trebuie să fie cu folos, cu dobândă, drămuit… fără pierdere. Arta pentru tine este o plagă fără leac, ea nu-ţi poate aduce niciodată beneficii imediate. La tine totul este banul, indiferent cum se obţine; numai să-l ai imediat. Întârziere nu suferi. Aşa, Melania, nu s-ar face, şi nici nu s-ar fi făcut artă niciodată. Trebuie să ai răbdare… talent… să munceşti mult… nopţi albe…

MELANIA: De ce? Când poţi munci cu bani gheaţă, de ce să aştepţi, să ai răbdare?

VICTOR: Discuţie fără rost. Tu nu iubeşti arta indiferent din ce ramură este. No simţi.

MELANIA: M-ai înnebunit cu acel „iubit” şi „simţit” al tău. Îi tot tragi într-una: nu iubeşti, nu simţi. Parcă asta m-ar încălzi cu ceva. Aşa ceva nu mă poate sătura. VICTOR: Pe mine însă, da. Pentru mine, scrisul, concentrarea – reprezintă o hrană sufletească. Atunci nu-mi mai trebuie nici mâncare, nici băutură, nimic; uit totul, absolut tot ce-i în jurul meu. Atunci trăiesc în lumea mea, cu eroii mei!

MELANIA: Ai fi neam de fachir. Hrană sufletească…

Nu înţeleg.

VICTOR: Asta tu n-o poţi înţelege. Aşa e felul tău. Sunt sigur că nu-ţi pasă atât de singurătatea în care te las când scriu, cât te gândeşti că această muncă a mea, nu-i răsplătită cu bani lichizi, bani... gheaţă, cum te-ai pronunţat. Încolo, eşti bună, harnică, cinstită, muncitoare. Cred, cu certitudine, că dacă aş avea o muncă de teren cu vreo o sută de lei ora, ai putea să stai fără mine şi un an. Te-ai gândit numai la banii pe care i-aş lua, preţul răscumpărării singurătăţii tale. Tu ai fi fost fericită cu un soţ inginer, doctor, sau un oţelar care ar fi lucrat în acord... un minier... un petrolist.

MELANIA: De ce nu mi-ai spus asta acum un an? Când ne-am luat? VICTOR: Fiindcă atunci nu erai aşa. Acuma te-ai făcut materialistă, zgârcită. Şi din cauza asta te-ai făcut şi rea. Îţi pare rău până şi de curentul ce se consumă la aparatul de radio. Fiindcă nu-l asculţi tu, ci Andrei, singura lui mângâiere.

MELANIA: Nu, că am să fac ca tine. Mare galanton. Ai un costum bun la viaţa ta şi-l dai şi pe acela lui Andrei să ţi-l tăvălească. Mare boier! Concert simfonic! Mâine-poimâine o să vrea şi maşină la scară.

VICTOR: Melania, nu-l amesteca pe Andrei în discuţia asta. Lasă-l în pace. E fratele meu. Nu poate munci. Are suflet, ca şi tine, ca şi mine.

MELANIA: Dă-i atunci tot, dă-i... satură-l! că are doar suflet. VICTOR: Melania, termină!

MELANIA (*continuă*): Cine dracu' a mai adus-o şi pe fandosita aia? Altă lunatică. Bine vă mai seamănă. Se ia de mână cu voi. Cântă... Conservator, vioară!... ce-i pasă?... Tat sui medic.

VICTOR (*trântind cu pumnul în masă*): Melania! Isprăveşte odată" MELANIA: Ho! Literatule, mai încet. Trânteşte cu pumnul mă-tii şi lui tat tu. Avocat familial!

VICTOR (*şuierând*): Melania! Ori taci... ori...

MELANIA (*foarte calm*): Ori ce? Ei hai, ce mai stai... loveşte... dă în mine. Asta încă n-ai făcut-o.

VICTOR (*fierbând, mai mult pentru sine*): Ce

calmitate!... Câtă nesimţire!

(*strigă*): Pupăză! (*fuge pe scară*).

MELANIA: Mulţumesc. (*Victor intră în cameră, trântind uşa*).

*

LUCREŢIA (*intră, se apropie de canapea*): Iar v-aţi certat! Am auzit tot. De un timp încoace nu vă mai înţelegeţi; ce aveţi de gând, nu ştiu. Uite, iar plângi! (*se aşază lângă Melania*): Nu mai plânge, fetiţo... asta nu-ţi ajută la nimic. (*mângâind-o*): Mai bine v-aţi înţelege în viaţa de toate zilele.

MELANIA: (*printre sughiţuri*): Ah! Bunico!... dacă ai şti... dacă ai şti!... (*plânge în hohote*).

LUCREŢIA: Spune, maică, spune ce ai pe suflet?

(*Victor coboară nervos scările. Este îmbrăcat de oraş. Începe să strângă manuscrisul*)

MELANIA: Ce faci?... Unde te duci? (*Victor tace, scoate exemplarele din maşină*): De ce taci? (*ridicându-se*) Victor! Ce înseamnă asta?

VICTOR (*nervos*): Nu înseamnă nimic. Mă duc să-mi caut aiurea un loc liniştit, să-mi pot termina lucrarea.

MELANIA (*zdrobită, uimită*): Va să zică... te stingheresc!... am ajuns pentru tine o povară!... N-aş fi crezut!

VICTOR (*strângând ce mai este pe masă*): Crezi, nu crezi, dar asta este... Numai că, povara de care vorbeşti, cred că sunt eu... Iată că te uşurez. (*dă să plece*).

MELANIA (*alergând după el*): Victor! (*îl apucă de mână*): Nu! N-am să te las!

VICTOR (*îmbrâncind-o*): Lasă-mă!... Lasă-mă în pace.

LUCREŢIA (*speriată*): Pentru Dumnezeu, nepoate!

MELANIA (*strigând*): Victor! (*se aşază în uşă*): de ce? De ce pleci? Ţi-e silă de mine?

VICTOR: Baliverne, prostii! Vreau să am linişte! Vreau să scriu!

MELANIA: Minciuni! Nu mă mai iubeşti, asta e!... Ce ţi-am făcut?(*disperată*): Ce vrei de la mine?

VICTOR: Nu vreau nimic, dă-mi drumul. (*încearcă s-o*

ia din uşă)

MELANIA (*cramponându-se*): Nu! Nu, n-ai să pleci!

VICTOR (*enervat la culme*): Ba am să plec! (*începe o busculadă la uşă între Victor şi Melania*).

MELANIA (*disperată la culme*): Nu!... Bunico!... opreşte-l!... de ce?

(*Victor scapă manuscrisul. Foile se împrăştie; începe să le adune nervos*).

OLGA (agitată, în capul scării): Ce înseamnă asta? Ce-i gălăgia asta? Cred că s-a auzit până în stradă!

LUCREŢIA: Victor vrea să plece de acasă. S-au certat iar. ECATERINA (*coborând scările, urmată de Olga*): Melania!

OLGA: Iar ceartă? Nu există zi de la Dumnezeu să fie linişte în casa asta! De un timp încoace, parcă a intrat dracul în voi. Ce aveţi? Ce vă lipseşte?

VICTOR (*strângând foile*): Linişte! Asta-mi lipseşte. Vreau să-mi termin lucrarea. OLGA: Şi cine nu te lasă? Linişte ai... stai şi scrie până ai să adormi cu creionul în mână.

VICTOR (*în genunchi*): Uşor de spus; dacă m-ar lăsa Melania. Stă-ă-a pe capul meu şi mă pisează întruna... Ca o moară hodorogită.

ECATERINA (*montată*): Sigur că da!... Melania este de vină... fata mea!... În capul său se sparg toate. (*Melaniei*): Dă-te din uşă, toanto! Ce te-ai răstignit în prag? Vrei să-l opreşti? Ori ţi-e teamă că-ţi pierzi odorul? Lasă-l să se ducă! Ducă-se, maică, ducă-se!... O să-i treacă nebuneala şi vine înapoi.

MELANIA: Mamă, taci din gură!

ECATERINA: Ce să tac? Iaca nu tac! N-am să tac deloc! Dacă taci, ţi se suie în cap!

OLGA: Ei nu, că o să-l dai tu afară! Ştii că eşti bine!... O fi, te pomeni, casa ta! ECATERINA: N-am zis că este casa mea şi nici nu-l dă nimeni afară. Vrea singur să plece; şi proasta de Melania îl ţine.

OLGA: Să-l ţină, că-i doar bărbatul ei.

ECATERINA: Păi, sigur că da... Dacă e bărbatul ei,

trebuie să-i suporte toate nebuniile, toate capriciile!

LUCREŢIA: Dar tăceţi odată, maică, şi nu vă mai certaţi! Ne aud vecinii. VICTOR (*cu foile grămadă, ia maşina şi dă să plece. Melaniei*): Dă-te la o parte.

MELANIA: Nu, nu pleca! Victor!

ECATERINA (*vrând s-o ia pe Melania de lângă uşă*): Lasă-l, Melania să se ducă! Ce, ai să-l ţii cu forţa?

OLGA (*trăgând-o înapoi*): N-ai decât să pleci tu! Nu-i da drumul, Melania.

(*vine lângă Melania*): Dar, linişteşte-te, Victor… pentru Dumnezeu!

VICTOR (*în culmea enervării*): Lăsaţi-mă!… Lăsaţi-mă să plec! Cucuvelelor!

(*le dă la o parte*).

(*Intră Ştefan şi dă peste Victor care vrea să iasă*)

MELANIA: Nu-i da drumul, opreşte-l!

OLGA: Opreşte-l, Ştefane! Vrea să plece, opreşte-l!

ŞTEFAN: Ce-i cu balamucul ăsta? Până-n stradă se aude! Ce s-a întâmplat? Aţi înnebunit cu toţii?

OLGA: Vrea să plece de acasă şi pace bună!

ŞTEFAN: De ce?

ECATERINA: S-au certat. El spune că vrea linişte… ea… că n-o iubeşte. OLGA: El… că îl pisează… că vrea să scrie.

LUCREŢIA: Dumnezeu să-i înţeleagă!

MELANIA (*plângând*): De ce?… De ce toate astea? VICTOR (*năucit*): Din cauza ta! Moară fără stăvilar!

ŞTEFAN (*uimit*): Tăce-e-eţi!… Tăceţi, tăceţi odată, că înnebunesc şi eu. Ei comedie! (*linişte*): Ce s-a întâmplat, Victor?

VICTOR: Tată, vreau să-mi termin nuvela. Îmi trebuie linişte, am nevoie de linişte, tată. Poate dumneata mă înţelegi; ele nu înţeleg.

ŞTEFAN: Şi pentru asta trebuie să pleci din casa ta? Dar se poate, Victor? Ce naiba… eşti bărbat sau?…

VICTOR: Tată!…

ŞTEFAN: Te înţeleg, te înţeleg, fiule. (tuturor): Hai, plecaţi! Lăsaţi-l în pace, plecaţi în camerele voastre… are

nevoie de linişte… Hai, plecaţi. (*nu se mişcă nimeni*; *strigă*): Dar, urniţi-vă, frate, odată, că n-oţi fi înţepenite! Ei comedie! (încep să plece bombănind; Melania rămâne): Du-te, Melania, du-te şi tu… lasă! în pace, înţelege. (*Melania pleacă sughiţând*).

ŞTEFAN (*răsuflând*): Ufff! Ce balamuc! mai ceva ca în Infernul lui Dante!

(*linişte*): Ei, ce s-a petrecut aici? De la ce v-aţi luat?

VICTOR: Am coborât aici să-mi transcriu lucrarea. Sus, Melania spunea că o enervează ţăcănitul maşinii.

ŞTEFAN: Şi?

VICTOR: Ei bine, a coborât după mine. Mai scrie, dacă poţi! A început să mă sâcâie ca totdeauna. Că o las singură… că n-am grijă de ea… şi câte altele.

ŞTEFAN: Victor, dar te-ai gândit tu vreodată dacă ea nu are dreptate? VICTOR: Tată!… şi dumneata?

ŞTEFAN: Da, fiule, da. Pune-te şi tu în locul ei şi gândeşte-te puţin. E tânără… plină de viaţă. Tu scrii… ai aptitudini… îţi place. Poate din asta vrei să-ţi faci şi viitor. De acord cu tine. Dar trebuie să te gândeşti şi la Melania, eşti soţul ei. Vrea să iasă şi ea în lume… să se plimbe, să se distreze. Tu când scrii, uiţi totul, nu-ţi mai trebuie nimic, nici somn, nici mâncare. Te înţeleg… te înţeleg, fiindcă şi eu iubesc arta, cu toate că-i alt domeniu. Aşa este arta. Ea însă, nu are predispoziţii pentru artă. La asta trebuie să te gândeşti. Melania… este o fire mai simplă… material brut, ca să zic aşa, pe care trebuie să-l ciopleşti, să-l modelezi, să-l finisezi. Pentru asta trebuie muncă… răbdare, bunăvoinţă. Încolo, e fată bună, cinstită… muncitoare.

VICTOR: Ştiu tată, asta o ştiu prea bine. Pentru asta o stimez. Dar este prea zgârcită, avară.

ŞTEFAN: Bine că nu-i risipitoare.

VICTOR: Dar nici aşa, tată. E o zgârcenie până la egoism. Din cauza asta a devenit şi rea. Tot ce nu-i pentru ea, n-o interesează. Cu atât mai mult, dacă acest tot, nu-i poate aduce vreun folos. Nu poate suferi cărţile ce le cumpăr, munca mea literară… în sfârşit, tot ce aş cumpăra pentru mine. Nu le poate suferi fiindcă nu se poate folosi

de ele.

ŞTEFAN: Dar tu, îi cumperi din când în când câte ceva, ca să-i fie de folos? Fie şi un ruj de buze… aşa, din atenţie. (*Victor tace stingherit*). Aşa-i că nu? Ei vezi? Tu Victor eşti încă tânăr. Trebuie să ştii cum să te porţi cu o femeie. Şi ea doar munceşte, are leafă ca şi tine şi, dacă nu mă înşel, mai mult. Trebuie să ştii să te bagi sub pielea ei, să-i ghiceşti slăbiciunile. Ascultă-mă pe mine. Sunt tatăl tău şi sunt mai bătrân. Cunosc viaţa; mai ales că mi-am petrecut-o în teatru. Pentru o femeie atenţia, un fleac cât de mic, ce poate tu nu l-ai lua în seamă, dar care-i prilejuieşte o bucurie sufletească, mai ales când această atenţie vine din partea acelui ce o iubeşte, valorează de cele mai multe ori, mai mult decât toate cărţile din biblioteca ta şi decât toată munca ta literară. Te asigur că atunci va fi mai blândă, mai lipicioasă… mai înţelegătoare. Aşa este femeia. Atunci, dacă vei cumpăra câteva volume pentru tine, fii sigur că n-o să mai zică nimic, cu toate că aceste cărţi nu-i aduc niciun folos. Atunci va tăcea, va accepta, fiindcă ştie că te gândeşti şi la dânsa, la viaţa ei de toate zilele. Atunci, fără să vrea, se va gândi şi la tine, la nevoile tale; fiindcă aşa este sexul feminin. E mai sensibil, are o fire mai sentimentală…

VICTOR (*pe gânduri*): Poate că ai dreptate.

ŞTEFAN: Nu poate! Am! Ţi-o repet: eşti tânăr. N-ai împlinit niciun an de când ai intrat în pragul vieţii, al căsniciei. Încă nu ştii nimic. Vor veni griji, necazuri, copii; da, da, ce te holbezi aşa la mine? Copii, că doar n-ai fi sterp. Toate acestea trebuie să ştii să le împleteşti cu bucuriile tale şi ale ei.

VICTOR: Bine, tată.

ŞTEFAN (*vesel*) Aşa, Victore! Aşa-mi placi! Numai aşa vei putea şi scrie mai bine, şi convingător; cunoscând viaţa din toate laturile ei. Ei, acu’ te las. Mă duc sus să memorez câteva replici. Azi am prima repetiţie cu misse-en-scene. Dar unde este Andrei? Nu-l văd.

VICTOR: A plecat. De la el a pornit scandalul.

ŞTEFAN (*zăpăcit*): Să fiu al naibii dacă mai înţeleg

ceva! VICTOR: Melania se supărase că i-am dat costumul meu. ŞTEFAN (*mirat*): Costumul tău? Dar pentru ce?

VICTOR (*vesel*): A-a! Stai că nu ştii nimic. Să vezi. Imaginează-ţi că Andrei s-a dus la concert.

ŞTEFAN: La concert? Iisuse!... Cu cine? VICTOR: Ei, aici e aici!... Ghici!

ŞTEFAN: De unde să ştiu... Andrei la concert! VICTOR: Ei bine... cu Camelia.

ŞTEFAN (*mirat*) Cu... Camelia? Te rog... fii mai explicit.

VICTOR (*râzând*) Dar ce mai este de explicat tată? Simplu ca bună ziua. Azi dă primul concert la Institut şi l-a luat pe Andrei cu ea. Ce fată!

ŞTEFAN: Bine... dar...

VICTOR: Ştiu ce vrei să spui. Nu crezi. Nici eu n-am crezut. Dar m-am convins cui ochii mei. Să-i fi văzut cum au plecat. (*nostim*) ...La toartă. Andrei, în costumul meu... bărbierit... tuns. Tată, era aşa de frumos!

ŞTEFAN (*îndurerat*, *aparte*): Băiatul tatii! (*revenindu-şi*) Dar, fata asta... Camelia... cum?...

VICTOR: Cum, necum, s-au dus. Când s-au împrietenit aşa de repede, nu ştiu. Să-i vezi ce se mai tutuiesc!

ŞTEFAN: Interesant! VICTOR: Muşcă-ţi limba! ŞTEFAN: Pentru ce?

VICTOR: Aşa i-am spus şi eu Cameliei. Mi-am aprins paie în cap. Se făcuse foc. Din două vorbe m-a făcut knock-aut; tăceam chitic.

ŞTEFAN: Dar ce ţi-a spus?

VICTOR: Că nu ştim ce om ţinem în casă... că nu-i cunoaştem talentul cu toate că slujim şi noi arta... că o să stea de vorbă mai pe îndelete cu dumneata sau cu mine... că... a naibii fată!

ŞTEFAN (*curios*): Şi... şi?

VICTOR: În sfârşit, că Andrei pentru ea este (*nostim*) „un caz" pe care vrea st rezolve. Auzi" un caz pe care o să-l rezolve... Ca şi cum ar fi vorba de o ecuaţie cu o necunoscută!

ŞTEFAN (*vesel*): Poate şi cu două! Şi... pe urmă? VICTOR (*continuând*): Şi o să-l rezolve cu siguranţă.

ŞTEFAN: Ei, comedie! (*gânditor*) Şi, zi-i aşa... vrea să stea de vorbă cu mine. Dar ce să-mi spună?

VICTOR: Asta nu mai ştiu.

ŞTEFAN (*gânditor*): Da... da... un caz... să-l rezolv... Hm... Ce?... Ce să rezolve? (*tare*) Ce meserie mi-am găsit! Arbitru! Să-i împac pe toţi: pe tine... pe Melania, pe bătrâne... Acu' trebuie să stau la dispoziţia dumneaei! (*agitându-se nostim*): Dar ce mă amestec eu în vieţile altora?

VICTOR (*împăciuitor*): Tată! (*Ştefan îl priveşte*) Eşti doar cap de familie. ŞTEFAN (*zâmbind*) Bine... bine, vom vedea. Scrie, termină-ţi lucrarea, ai linişte destulă. (*Pleacă; de pe trepte, zâmbind*) Dar nu uita ce ţi-am spus: (arată spre uşa Melaniei): Ai grijă de ea. (*râd amândoi. Ştefan pleacă*).

(*Victor îşi aprinde o ţigară; potriveşte iar hârtiile în maşina de scris, se uită distrat în manuscris, se gândeşte. După o pauză, răsuflă uşurat şi începe să bată*).

MELANIA (*apare din cameră, se opreşte la balustradă, îl priveşte, coboară încet treptele, vine în spatele lui Victor care bate mai departe la maşină. Încet, duios*): Victor!

VICTOR (*tresărind, pe acelaşi ton*): Tu?... Ce vrei? MELANIA: Nimic... iartă-mă! (*începe să plângă*).

VICTOR: Melania! (*o mângâie*) Ce ai?... Nu mai plânge!... A trecut... gata... nu mai e nimic.

MELANIA: Spui numai ca să mă împaci... Eşti supărat pe mine. (*Plânge*). VICTOR (*duios*): Nu mai sunt... mi-a trecut. Ei, hai... hai, nu mai plânge. Ţi-am spus doar: mi-a trecut.

MELANIA (*sughiţând*): Pe cuvânt?

VICTOR (*zâmbind*): Pe cuvânt!... Uite ce plânsă eşti! (*scoate batista şi-i şterge ochii*): Prostuţă mică!

MELANIA (*la pieptul lui Victor*): Te iubesc!... Te iubesc, Victor! VICTOR (*duios*): Te cred... ştiu că mă iubeşti... ştiu.

MELANIA (*privindu-l lung*): Dar… tu? VICTOR: Şi eu… Ei, hai… linişteşte-te, fii calmă.

MELANIA: Sunt. Este aşa de bine la pieptul tău!… Mă mângâi!(*privindu-l, îl apucă cu braţele de gât*): Eşti al meu… nu-i aşa?

VICTOR (*emoţionat*): Da, Melania!… Al tău… (*o mângâie*).

MELANIA (*la pieptul lui*): Ce proşti suntem amândoi! … Ne certăm mereu… Asta să fie ultima noastră ceartă. Da?… Nu-i aşa că nu ne vom mai certa?

VICTOR: Nu. O să fie aşa cum spui tu. Vom fi aşa cum ne-am cunoscut prima oară… Da, Melania, aşa vom fi.

MELANIA (*zâmbind printre lacrimi*): Te cred. (*se retrage*) Acum mă simt liniştită, m-am uşurat. Mă duc sus… Tu ai de scris… termină-ţi lucrarea… Poate vei reuşi. *Pleacă pe scară, privindu-l*).

VICTOR (*privind-o la rândul său*): Melania! MELANIA (*blajin*): Da!

VICTOR (*alergând pe trepte*): Cât de mult te iubesc! (*o strânge în braţe*) Ai început să mă înţelegi!

MELANIA (*şoptit*): Victor!

VICTOR: Melania!… soţia mea! (*se sărută*).

MELANIA (*dezlipindu-se uşor*): Du-te, du-te şi scrie. Pleacă). VICTOR (*strigând*): Melania!

MELANIA: Spune!

VICTOR: Nu mi-e acuma mintea la scris. O termin mâine. Vreau să mă plimb cu tine, în oraş… să vedem un film!… Vrei?

MELANIA (*zâmbind*): În sfârşit… ai început să te uiţi şi în jurul tău… să te gândeşti şi la mine, soţia ta. (*coboară repede treptele, îl sărută zgomotos şi fuge râzând*).

VICTOR (*vesel*): Melania!

MELANIA: Vin numaidecât. Mă îmbrac şi cobor imediat. Până atunci, strânge-ţi hârtiile de pe masă.

VICTOR: Bine! (*Melania fuge în cameră, Victor strânge foile, cântând şi fluierând o arie*).

(*Lucreţia intră şi se uită la el mirată*)

VICTOR (*zărind-o*): Bunico, o să las la mata maşina

de scris şi manuscrisul. Asta… ca să nu mai urc scările.

LUCREŢIA: Dar ce… nu mai scrii?

VICTOR (*zâmbind*): Nu! (*vesel*): Mâine!… Mă duc cu Melania să mă plimb! (*Lucreţia clatină nostim din cap*): Mergem la un film. (*zâmbind*) Dar ce te uiţi aşa la mine?

LUCREŢIA: Tinereţea, bat-o focu'!… Acu' vă certaţi să vă scoateţi ochii… acu' vă pupaţi şi vă giugiuliţi.

VICTOR (vesel, dojenitor): Ei, bunico!

LUCREŢIA: Aşa e cum spun eu. Plec!… Mă duc!… Nu mai stau! Daţi-mi drumul!… Parcă l-ar fi uns cineva cu ardei. Acu' te-ai potolit, v-aţi împăcat.

VICTOR: Ce să-i faci, bunico! Aşa-i omul la supărare.

LUCREŢIA: Dar, dă-o încolo de supărare. Înţeleg, o dată, de două ori… poftim, de trei ori; dar nu în fiece zi. Noroc că te-a oprit Ştefan. Altfel te duceai şi rămâneai bosumflat… Of!… Hai, dă încoace ce ai de dus.

VICTOR: Lasă, bunico, le duc singur. (*duce maşina de scris şi manuscrisul în cameră. Lucreţia, din urmă, intră după el clăti*nând *nostim din cap. Victor revine singur*).

(*Apare Melania, coboară treptele; e îmbrăcată frumos, într-o rochie de oraş, pantofi eleganţi, poşetă. O priveşte, îi dă mâna, o învârteşte ca pe un manechin. La balcon apare Ştefan; se opreşte şi se ascunde după un stâlp, privindu-l vesel*) Ce frumoasă eşti astăzi!

MELANIA (*învârtindu-se înainte, râzând*): Numai azi? VICTOR: Nu!… Totdeauna! (râde) Melania! (*o strânge în braţe*).

MELANIA (*lipicioasă*): Victor! (*se sărută şi pleacă agale, privindu-se duios*).

CORTINA

ACTUL II

Tabloul II

(Acelaşi decor. Andrei în pijama stă în colţul canapelei şi ascultă la radio un program de operete. Muzica se aude foarte încet. Lângă pat pe un scaun, se văd aşezate frumos, hainele lui Victor).

LUCREŢIA (*călcând la masa din mijloc pantalonii lui Andrei*): Dă-i drumul mai tare; nu se aude nimic.

ANDREI: Nici nu trebuie să se audă. E încă devreme. N-a coborât încă nimeni; probabil că dorm.

LUCREŢIA: Ba ţi-e frică de Melania; lasă că ştiu eu. Ţi-a mai făcut o dată scandal că arzi curentul de pomană.

ANDREI: Curentul bunico, nu se arde, ci se consumă.

LUCREŢIA: Ei, iaca! A început oul să înveţe găina. Vorbesc şi eu cum am apucat în tinereţe. Pe vremea mea, nici nu ştiam ce-i aia curent.

ANDREI: Bunico! Nu te supăra… am glumit.

LUCREŢIA: Nu mă supăr, maică. De ce să mă supăr? Ştiu că nu eşti răutăcios. Tu eşti sincer; spui totdeauna ceea ce gândeşti.

ANDREI: Totuşi, cred că nu totdeauna. LUCREŢIA: Ce… nu totdeauna?

ANDREI: Nu totdeauna spun ceea ce gândesc. LUCREŢIA: De ce?

ANDREI (*gânditor*): Ei… Aşa… dacă aş spune tot… dar absolut tot ce gândesc… atunci… (*tace absent*).

LUCREŢIA: Atunci, ce?

ANDREI (*absent*): Atunci… (revenindu-şi) nimic.

LUCREŢIA: Cum vrei… Nimic să fie. (*strânge pantalonii*): Îţi pun pantalonii pe marginea patului.

ANDREI: Bine, bunico, îţi mulţumesc.

LUCREŢIA: N-ai pentru ce. (*se duce la pat şi aşază pantalonii*) Mă duc să-ţi pregătesc laptele. *Pleacă*).

(*Andrei ascultă mai departe muzică. Linişte. Sus, se aude o uşă deschisă şi închisă. Andrei închide repede aparatul şi ascultă. Apare Melania cu o plasă de piaţă în care se văd o sticlă, un borcan şi jurnale.*) ANDREI (*aparte*): Asta e Melania. Să nu mă vadă lângă aparat. (*se ridică repede, bâjbâind, se duce la pat şi trage perdeaua. Melania îl vede, coboară în salon, se uită la perdeaua trasă, se apropie de fereastră şi pune mâna pe aparat*);

MELANIA: Ce faci?

ANDREI (*de după perdea*): Mă schimb.

MELANIA: Cu noaptea în cap, muzică? Luna trecută am plătit la curent de m-am snopit.

ANDREI: Dar…

MELANIA (*întrerupându-l*): Ce dar? Aparatul este cald încă. L-ai închis acuma. ANDREI: N-am vrut să spun că nu am ascultat. Dar l-am pus încet... să nu auzi. MELANIA: Bine că cel puţin eşti sincer. Încet sau tare, consumă acelaşi curent. L-ai pus încet ca să nu ştie nimeni că asculţi. La aşa ceva te duce capul. (*Iese*). ANDREI (*după o pauză trage perdeaua şi ascultă, încheindu-şi cureaua de la pantalon.*) Mai ceva ca un vătaf. Nu-i scapă nimic. (*se duce la cuier şi-şi ia haina*). Iată ce nu mi-ar fi trecut niciodată prin cap! Să pun mâna pe aparat şi să simt de-i cald sau rece! (îmbrăcând haina). În trecut, pe o moşie, asta ar fi fost răsplătită de boier cu aur... Bine c-a plecat; s-o fi dus la piaţă. (*dă drumul la aparat ceva mai tare*; *după o pauză*): Cât o fi ceasul?... Şi nu mai coboară nimeni (*strânge pijamaua, o împătureşte frumos şi o pune sub pernă*): Aşaa-a!... (*vine şi se aşază pe canapea*).

VICTOR (*coborând scara*): Bună dimineaţa, Andrei. ANDREI (*vesel*): Bună dimineaţa.

VICTOR: Ce muzică frumoasă! Asta este o arie din „Sânge vienez”; o cunosc. De ce nu dai drumul mai tare? (*vine la aparat şi-l amplifică. Andrei priveşte semnificativ şi cu teamă spre uşa pe care a ieşit Melania. Victor visător*): Johann Strauss!... Părintele valsului!... Un titan al muzicii! Nu-i aşa?

ANDREI (*cu ochi tot spre uşă, distrat, mecanic*): Da... da... părintele valsului... titan al muzicii...

VICTOR (*privindu-l*) Dar ce ai? Vrei ceva?... Sau... parcă aştepţi pe cineva! ANDREI (*revenindu-şi*): Nu aştept pe nimeni. Pe cine aş putea să aştept?

VICTOR: Ia spune, Cum a fost aseară? Cum ai petrecut? Eu cu Melania am venit din oraş la vreo opt jumătate, şi voi încă nu eraţi.

ANDREI (*vesel*): A fost frumos, nespus de frumos, Victor! VICTOR: Povesteşte-mi. (*se aşază lângă el, aprinde o ţigară*).

ANDREI: Ştii... când am plecat mă simţeam stânjenit... ruşinat, nelalocul meu. Dar acolo m-au primit atât de frumos, atât de prietenos! Nici nu ştiu când mi să

dezlegat limba. Vorbeam şi râdeam cu toţii de parcă i-aş fi cunoscut de când lumea. Se vede treaba că aşa sunt eu. Mă adaptez repede la mediu.

VICTOR (*râzând*): Mai ales la mediul tău!... muzică!

ANDREI: Da, Victor... muzică! O, Câtă măreţie spune acest cuvânt! Ieri am ascultat pentru prima oară acest concert. Aşa... am auzit la radio.

VICTOR: Ce s-a cântat?

ANDREI: Diferite arii din Rigoletto, Traviata... Cneazul Igor, Tosca... VICTOR: Înţeleg.

ANDREI. Ei, ce vrei, ca la Institut. Dat de elevi. Dar ce frumos au cântat! Cu câtă patimă!... Cu cât suflet!... Ce fericiţi sunt ei! (*linişte apăsătoare*; *Victor se simte stingher*): Cea mai mare emoţie am avut-o după concert. Dirijorul – îl cheamă Tunaru – aflase, se vede, de la Camelia că ştiu să cânt la vioară. A venit la mine şi m-a rugat să cânt. Mă simţeam atât de umil... atât de mic!... Toţi se rugau de mine. M-am trezit în braţe cu o vioară... Dar ce vioară!... Una adevărată! Nu rabla asta lăutărească pe care o am. O pipăiam... îi încercam strunele... îi simţeam luciul proaspăt sub degete! Se făcuse o linişte de mormânt. Nu se auzea nici musca. Parcă eram singur... Fără să-mi dau seama, începusem să cânt. Cât am cântat nu ştiu. Poate zece minute... poate o oră... Tot ce ştiu e că atunci am cântat, cum poate n-am cântat niciodată. Uitasem tot, tot ce era în jurul meu. Nu auzeam decât acordurile strunelor şi fâşâitul imperceptibil al arcuşului. Poate era de vină şi vioara... nu ştiu.

Când ultimul acord s-a stins încet... plângător... m-am trezit în aplauze furtunoase... Era răsplata muncii mele. Cred că nu erau false... de formă. Simţeam în ele sinceritatea, dragostea... entuziasmul! De emoţie, îmi tremura bărbia şi ochii mi se umeziseră. Era ceva măreţ, nespus de măreţ. Cred că-mi tremurau şi mâinile. Când am înapoiat vioara, simţeam cum arcuşul se lovea mereu de vioară, ca un fel de răpăit.

VICTOR (*emoţionat*): De-abia acum îmi dau seama!... Un caz!... ANDREI: Ce-ţi dai seama?

VICTOR (*revenindu-şi*): Nimic, Andrei. Mă gândeam şi eu. ANDREI: La ce?

VICTOR: La nimic.

ANDREI: Victor, tu ascunzi de mine ceva.

VICTOR: Nu, Andrei. Ce-ţi trece prin cap? N-am ce să ascund de tine. Te-am ascultat cu atâta plăcere! Tu ai talent, îl simţi, ca şi mine… ca şi tata… Tu muzică, tata teatru… eu literatură. Noi avem ceva specific, ceva aparte, ieşit din comun, ce n-au alţii, avem o lume a noastră. Acest ceva pe care majoritatea celor profani îl numesc scrânteală… nebunie, este talentul, adevăratul talent.

ANDREI (*nostim*): Va să zică… noi suntem cu toţii nebuni! Cum s-ar spune, casa asta e un fel de balamuc!

VICTOR (*zâmbind*): Nu, Andrei, aşa cred unii. Fiindcă ei nu simt, nu iubesc arta. Pentru ei pare ceva supraomenesc să vezi înaintea ochilor ceea ce simţi, ceea ce joci, cânţi, sau scrii. Pentru noi însă este simplu… firesc, fiindcă avem acest dar al naturii infiltrat în sânge… în suflet.

ANDREI (*nostim*): Eu cred că puţin totuşi, suntem nebuni. VICTOR (*râzând*): De ce?

ANDREI: De vreme ce avem ceva specific, aparte… ieşit din comun! VICTOR: Ţi-am explicat doar ce-i acest specific.

ANDREI: Fie cum spui tu… Dar, să nu uit. Pe scaunul de acolo este costumul tău. Poţi să-l iei. Cred că nu l-am murdărit. Îţi mulţumesc.

VICTOR: N-ai pentru ce. (*după o pauză*): Observ că ai pantalonii călcaţi. ANDREI: Da, mi i-a călcat bunica. Ştii… mă duc cu Camelia la club.

VICTOR: Iar?

ANDREI: Da, acum, dimineaţa. Azi e duminică. M-au rugat să vin Am să ascult muzică, o să cânt la vioară. Ieri, la plecare, mi-au spus că oricând am poftă, sunt bine venit şi am la dispoziţie orice instrument muzical. Asta e ceva!

VICTOR: Bine… dar Camelia poate are treabă. ANDREI: Tocmai, că ea m-a rugat.

VICTOR: Te-a rugat? Măi Andrei, tu minţi!

ANDREI: De ce? De ce crezi tu că mint? Şi ieri ai spus la fel.

VICTOR: Aşa… nu-mi vine să cred. Dar fata asta… Camelia, cum îi spune… altă treabă n-are?

ANDREI: Dar ce te interesează, mă rog? Are ea plăcerea să meargă cu mine? Are! Atunci, ce mai vrei? Sau poate eşti gelos? Mai ştii?

VICTOR (*râzând*): Ei, şi cu tine! Ce ţi-a mai trăsnit prin cap? Văd că dânsa are bunăvoinţă. Să nu abuzăm prea mult. Să nu se simtă obligată.

ANDREI: Obligată! O! Nu, Victor. Asta niciodată! Este o fată aşa de bună, de înţelegătoare!

VICTOR: Bine, Andrei. Dacă spui tu, te cred.

ANDREI (*nostim*): Acum mă crezi… acum nu mă crezi. VICTOR: Dar îmi pare aşa de ciudat!

ANDREI; Poate o fi având şi ea ceva aparte, deosebit… ieşit din comun. E doar vioristă.

VICTOR (*râzând*): Nu vrei să spui acuma că-i nebună?

ANDREI (*la fel*). De ce te contrazici singur? Am spus eu că-i nebună? Nu-u-u! Ferit-a sfântu'! Are talent… simte, cum ai spus tu, şi…

VICTOR (*zâmbitor*): Andrei, Andrei, mare pişicher îmi eşti! (*O vede pe Lucreţia care îi aduce dejunul lui Andrei*): A! uite că vine bunica să-ţi aducă mâncarea. Te las, Andrei. Mă duc să-mi iau un ziar şi nişte ţigări. Petrecere frumoasă.

(*Lucreţiei*): Bună dimineaţa.

LUCREŢIA: Bună dimineaţa, supărăciosule. (*zâmbind, Victor iese*). Vino la masă, Andrei.

ANDREI: Da, bunico, vin. (*se duce la masă, se aşază*).

LUCREŢIA: Ai aici cafeaua cu lapte, iar dincoace e pâinea. Untul îl ai în chiseaua de aici. Cuţitul îl pun lângă chisea.

ANDREI: Bine, bunico; mulţumesc. LUCREŢIA: Mănâncă sănătos. *Pleacă*).

(*Andrei mănâncă. La radio începe „Valsul imperial" Andrei uită de mâncare. Stă cu felia de pâine şi ascultă*

pierdut melodia; zâmbeşte şi se leagănă în scaun, dirijând imaginativ, cu cuţitul).

ŞTEFAN (*coboară scara în pijama, privindu-l. Andrei nu-l simte. Ştefan îl priveşte câtva timp zâmbind, apoi se apropie tiptil, pe la spate.*) Cu-cu! (*Andrei tresare, Ştefan râde*): Bună dimineaţa!

ANDREI: Bună dimineaţa, tată.

ŞTEFAN: Poftă bună! ANDREI: Mulţumesc!

ŞTEFAN: Cred că poţi în acelaşi timp să mănânci şi să asculţi muzică. Ce zici?

(*râde*).

ANDREI: M-am lăsat furat de tactul valsului... Aşa de frumos!

ŞTEFAN (*se aşază*): Da, ai dreptate. (*bate tactul în masă*). Eşti vesel. Am auzit că ieri ai fost la concert. Adevărat?

ANDREI: Da, tată... cu Camelia. Am petrecut aşa de bine! Acum, înainte de masă, merg cu ea la club. (*Ştefan îl priveşte mirat*): Suntem aşteptaţi.

ŞTEFAN: Foarte frumos. Îmi pare bine. Ţi-ai găsit prieteni... ai început să ieşi în lume... Aşa trebuie...

ANDREI: Ştii, ieri am cântat acolo la vioară. Dar ce vioară! Una adevărată. Azi am să cânt iar. De-abia aştept.

ŞTEFAN: Bine, Andrei, du-te. Profită de norocul ce s-a abătut asupra ta. ANDREI: Ce noroc?

ŞTEFAN (*zâmbind*): Camelia. Acesta nu-i noroc? Dacă nu-i închiriam camera, cine te-ar fi scos în lume... la concert, la club? Şi când stai şi te gândeşti că mai e şi fată! Ei comedie! Interesant! Ce suflet!... ce inimă, ce calităţi.

ANDREI: Ceea ce, după mine, nu are decât omul care simte, care iubeşte arta. Norocul meu a fost că ea studiază vioara. Eu cânt... ea cântă... aşa că ne înţelegem sufletele reciproc. (*Ştefan îl priveşte curios*): dar, spune-mi dacă vrei, câte este ceasul?

ŞTEFAN (*privind pendulul din perete*): Nou fără douăzeci. ANDREI: Să mă mănânc mai repede că trebuie să coboare. ŞTEFAN: Cine?

ANDREI: Camelia. Trebuie să apară din clipă în clipă.

La nouă am promis să fim la club.

ŞTEFAN: Da-aaa? (*privindu-se*): Aoleu! Şi eu în pijama!... Mă duc sus. (*dă să plece*).

ANDREI (*râzând*): Şi ce dacă eşti în pijama? Nu-i ca şi o haină de casă?... Mai lejeră... mai uşoară.

ŞTEFAN: O fi, dar între ai tăi, în familie. N-ai vrea să apar acum în faţa ei în pijamaua asta?

ANDREI (*râzând*): De ce nu?

ŞTEFAN: Fugi de aici! Ce, nu ţi-e bine?... Asta-mi mai trebuia!(*urcă grăbit treptele*, *intră în cameră*).

ANDREI (*zâmbind*, *singur*): Tata! Ca toţi bătrânii. Cu aceleaşi prejudecăţi vechi, bătrâneşti. Aceeaşi lege aspră a protocoalelor, a felului de a te îmbrăca, de-a de comporta în societate... şi către altele. Numai că azi, unele din aceste legi, nu mai sunt luate în seamă; majoritatea lor s-au schimbat, s-a schimbat şi lumea. Este alta. N-o cunosc, dar o simt, din discuţii, de la radio, de peste tot. (*mănâncă*). (*Camelia iese din cameră*, *coboară scara*, *Andrei ascultă*, *o recunoaşte*, *se ridică*)

ANDREI: Bună dimineaţa.

CAMELIA: Bună dimineaţa. Dar stai jos şi mănâncă. Poftă bună. ANDREI: Mulţumesc. Sunt gata numaidecât. (*mănâncă repede*). CAMELIA: Nu te grăbi, este timp destul.

ANDREI: De ce să te las să aştepţi? Nu-i frumos.

CAMELIA (*zâmbind*): Andrei! De ce vorbeşti astfel? Ce dacă aştept puţin? Mănâncă liniştit.

ANDREI (*înfulecând*): Da ce... pot mânca... liniştit... când ştiu că trebuie să plec? (*pune cana jos*): Iată! Sunt gata! (*râde*, *Camelia zâmbeşte veselă*): Putem merge. Stai numai o clipă să anunţ că plec. (*strigă*): Bunico!

LUCREŢIA (*intrând*): Da, maică. (*zărind pe Camelia*): A! Uite şi Camelia! CAMELIA: Bună dimineaţa.

LUCREŢIA: Bună să-ţi fie, dragă.

ANDREI: Bunico, noi plecăm la club. Dacă întreabă ai mei de mine, le spui mata. Da?

LUCREŢIA: Bine, Andrei, bine. Du-te sănătos.

ANDREI (*după ce închide aparatul*): Să mergem,

Camelia. CAMELIA: Să mergem. Dă-mi mâna... Aşa!... Bună ziua.

LUCREŢIA: Bună ziua.

OLGA (*iese din cameră, se uită peste parapet în salon*): Nu se vede nimeni! Unde-or fi? Adineauri parcă am auzit vorbă! (*începe să coboare treptele*): Andrei! (*linişte*): Nu-i... Unde o fi? Ieri a fost la concert. Nu l-am mai văzut. Să nu fi venit până acum? Nu se poate!(*strigă*): Victor! (*linişte*) Victor, n-auzi?

— Nici acesta nu-i acasă... Ce Dumnezeu?

ECATERINA (*apare la balustradă, sus*): Ce-i, Olga? S-a întâmplat ceva? OLGA: Unde-i Victor?

ECATERINA: Nu ştiu, l-am auzit plecând; Melania este la piaţă. OLGA: Dar pe Andrei nu l-ai văzut?

ECATERINA: Nu.

OLGA: (*cu ciudă*): Dar ce naiba ştii? Ce te întreabă omul nu ştii... n-ai văzut... ECATERINA: Ce ai, soro, ai înnebunit? Ce vrei de la mine?

OLGA: Nu vreau nimic. Du-te şi lasă-mă-n pace.

ECATERINA: Te-ai fi sculat cu dosu-n sus. Ce pretenţii! Parcă aş fi portarul casei Vlădeanu. (*trânteşte uşa*).

OLGA (*strigând după ea*): Ho, încrezuto! Că nu ţi-oi fi luat galoanele! Cloanţă bătrână!

ŞTEFAN (*apare din cameră agitat, punându-şi cravata*): Ce-i tărăboiul acesta? Iar scandal?

OLGA: Nu-i nimic. Am vorbit cu Ecaterina.

ŞTEFAN: Oţi fi surde amândouă, dacă spui că aţi vorbit. Cred că şi morţii s-ar scula la aşa vorbărie.

OLGA: Ei, iaca şi cu tine! Am întrebat-o unde-i Andrei. Nu-l văd nicăieri. ŞTEFAN (*coborând scara*): Mare eveniment! Am să-l însemnez în calendar. OLGA: De ce?

ŞTEFAN: Că te-ai îndurat să întrebi şi tu ceva de Andrei.

OLGA (*indignată*): Ascultă, Ştefane. Vrei să ne certăm de duminică dimineaţă? Te rog, fără bobârnace.

ŞTEFAN (*nostim*): Scuzele mele, doamnă! (*făcând oreverenţă teatrală*): iertare!

OLGA: Ţie îţi arde de glume; parcă ai fi copil mic. De când te ştiu, tot aşa ai fost. ŞTEFAN: Nu, că am să fiu tăcut şi ursuz ca voi. Toată ziua ştiţi numai să vă certaţi. He-he-hei! Să mă fi văzut în tinereţe! Nu ştii încă nimic! Acum sunt bătrân, m-am domolit. Dacă mă cunoşteai atunci…

OLGA (*întrerupându-l*): Apăi cu tine nu mai termină omul nici până mâine.

(*Pleacă bodogănind*).

ŞTEFAN (*după ce-i imită nostim, bodogăneala*): Stai! Parcă întrebai de Andrei! A plecat la club. Băiatul tatii!

OLGA (*oprindu-se pe trepte*): Sigur că da! Se putea? Bineînţeles, cu Camelia.

ŞTEFAN: Şi ce? Lasă-l să cunoască lumea.

OLGA: Să cunoască lumea? O să-l strice, asta o să fie.

ŞTEFAN: Ei, nu, că eşti bine, zău aşa. Parcă tu, în tinereţe ai fost uşă de biserică. (*Imitând-o*): O să-l strice! Dacă iese un băiat cu o fată în lume, gata… se strică! Măi, măi, ce concepţii!

OLGA: Ce amesteci tu tinereţea mea cu nebunatica asta! Eu am apucat alte vremuri. Am fost fată cuminte.

ŞTEFAN: Parcă eu zic că n-ai fost? De aia m-a pocnit norocul tocmai pe mine să-ţi fiu al treilea soţ!

OLGA (*enervată*): Ştefane!

ŞTEFAN: Ce Ştefane? Nu-i aşa? Vă ascundeţi după degetul vremii, învinuind prezentul şi ridicând în slavă trecutul. Alte vremi! Parcă ai fi trăit în lună! Tot pe pământ ai trăit. Tot aşa a fost şi atunci, tot aşa e şi acum. Singura diferenţă este că acuma omenirea evoluează, progresează, se mişcă mai liber. Nu mai este îngrădită cu fel de fel de legi papale… feudale, regale şi alte drăcovenii. Îi tot tragi cu trecutul. Ei comedie! N-ai vrea să spui că în tinereţe stăteai de lemn Tănase lângă primul soţ? Poate că în loc de sânge îţi curgea în vene apă? Nu cred. Legile naturii nu le poate schimba nimeni. Şi atunci, ca şi acuma, tinereţea, dragostea au fost la fel. Aşa că… n-are rost s-o mai faci pe sfânta… pe cuvânt.

OLGA (*mânioasă*): Minte de circar! Teatru şi om teafăr! Naiba a mai văzut? (pleacă sus, bufnind şi trântind

uşa).

ŞTEFAN (*râzând*): Le supără adevărul. Sub apanajul trecutului, orice om poate pretinde că a fost şi rege! (*râde*): Pagubă-n ciuperci! Până la masă, îi trece. De asta sunt sigur. (*Dă să plece sus*).

VICTOR (*intră, îl vede pe scări*): Bună dimineaţa, tată. ŞTEFAN (*întorcându-se*): A-a!… Bună, Victore! Unde ai fost? VICTOR: Mi-am luat ţigări şi un ziar.

ŞTEFAN: Da? Bun. Du-te sus dacă vrei şi adu-mi haina. Tutunul şi pipa sunt pe noptieră. M-am ciorovăit cu mama, oleacă. Mai bine stau puţin aici, până-i trece.

VICTOR: Pentru ce?

ŞTEFAN: Nimic. Ne-am adus şi noi puţin aminte de tinereţe. Hai, adu-mi pipa şi ţi-oi spune tot. (*râde, bătându-l pe umăr*): Hai, du-te!(*Victor pleacă*).

ŞTEFAN (*deschizând aparatul de radio*): Iar operă?… M-am săturat! (*schimbă unda şi dă peste muzică populară*): *Aşa-a*! (*vesel, începe să joace mărunţica*; *se opreşte deodată, speriat*): Dacă m-ar vedea baba, ar crede că am înnebunit. Ce casă de stafii! (*se aşază pe canapea şi începe să bată tactul cu degetele pe curea, fluierând*).

VICTOR (*coboară scara, pune haina pe speteaza scaunului*): *Poftim*! (*îi dă tutunul şi pipa*).

ŞTEFAN: Mersi.

VICTOR: Te văd azi vesel, dispus! Vreo bucurie?

ŞTEFAN (*îndesând pipa*): Aşa se pare. VICTOR: Parcă spuneai că te-ai certat?

ŞTEFAN: Ei, nu-i bai. Ce, aia a fost ceartă? Ţi-am spus doar: o mică ciorovăială. Şi apoi, mă cunoşti: îmi trece repede. Dă-mi un foc. (*Victor îi aprinde pipa, după care şi ţigara sa*): Când eram eu cavaler, fumam şi eu ţigări. În marină m-am obişnuit cu pipa. E mai simplu. O îndesi bine şi gata. Ţigările se rupeau, se udau, se scuturau. Pe când mahorca o ţineam într-o pungă de piele cu baiere. N-avea nici pe dracu'. Când am intrat în teatru am reluat ţigările, dar pe urmă le-am lăsat. Mă obişnuisem cu pipa. Ei, dar să revenim la subiect. Mă întrebai de ce sunt vesel.

VICTOR: Da, tată.

ŞTEFAN: Nu-i ceva sigur, oficial, dar zvonul s-a răspândit în tot teatrul. VICTOR: Ce zvon?

ŞTEFAN: Stai să vezi. Se spune că după premieră, înainte de a lua concediu, teatrul nostru va fi premiat pentru activitatea pe care a dus-o până acum. Asta înseamnă că va fi festivitate, banchet, diplome şi prime. După câte am aflat, sunt pus şi eu pe tapet.

VICTOR: Ar fi şi cazul. Douăzeci de ani de activitate!

ŞTEFAN (*precizând*): Douăzeci şi şase. În teatru când am intrat, aveam douăzeci şi şapte de ani; scăzut din 53, când am acuma… fă şi tu socoteala. VICTOR: Aşa e! Exact 26.

ŞTEFAN: Cum trece vremea! Mâine, poimâine o să ies la pensie. Îmi pare rău. (*Visător*): De abia acuma aş vrea să joc încă o viaţă, să creez, să mă agit!… pe urmă… să mor. Frumoasă mai este viaţa! Păcat că-i scurtă! (*trezindu-se*): Dar văd că m-a apucat romantismul. Ei, comedie! (*râde*). Unde aţi fost ieri?

VICTOR: La un film.

ŞTEFAN: Bun?

VICTOR: Da. Mai bine nu mă duceam.

ŞTEFAN: De ce? Iar v-aţi certat?

VICTOR: Nu. M-a impresionat filmul. Trata viaţa de toate zilele a unei florărese oarbe. Îl vedeam parcă pe Andrei.

ŞTEFAN: Înţeleg. Crudă soartă! Dar ce să-i faci? Nu poţi schimba nimic, iar pesimismul nu are rost, nu ajută la nimic. El de acum s-a obişnuit că aşa trebuie să fie.

VICTOR: Uşor de spus. A crede o viaţă întreagă… când ai văzut, este insuportabil. Eu aş înnebuni.

ŞTEFAN: Omul se învaţă cu toate, e cea mai docilă fiinţă. Se acomodează repede la mediu… uită…

VICTOR: Se poate… de când a venit Camelia, Andrei e vesel, plin de viaţă!… parcă e altul. Acum a plecat la club cu dânsa.

ŞTEFAN: Ştiu, mi-a spus şi mie. Numai că, până la urmă, mi-e teamă să nu iasă cu lacrimi.

VICTOR: De ce?

ŞTEFAN: Ştiu şi eu? Sexe opuse? El este tânăr!... Să nu se amorezeze. VICTOR: Tată!

ŞTEFAN: Ce tată? Este normal şi chiar firesc. Ar fi o dramă întreagă. Ce fată s-ar uita la un orb; mai ales ea. Are perspective frumoase... viitor. Este deşteaptă, după cât se pare, cuminte... talent cu carul. Dacă va continua tot aşa, va ajunge departe. Într-o bună zi va pleca, se va mărita. E în ultimul an doar. Problemă delicată... Îmi dă de gândit. Mai bine nu închiriam camera.

VICTOR: Prea o faci şi dumneata din ţânţar armăsar. Sunt prieteni, cântă amândoi, au aceleaşi preocupări... se înţeleg.

ŞTEFAN: Nu vorbi aşa, Victor. Nu ştii de unde sare iepurele. Ieri, la concert, azi la club... mâine la plimbare. Singur ai spus: se înţeleg. Sufletul, inima omului sunt foarte gingaşe, susceptibile. Este de ajuns o scânteie şi ia foc întreg universul. Şi e mare păcat să aţâţi un foc numai din prietenie! O dragoste platonică l-ar face pe Andrei să sufere, să se epuizeze. Cred că s-ar topi ca lumânarea. Acuma, viaţa lui se rezumă la muzică. O iubeşte cu patimă, o simte; şi ea îl răsplăteşte. Dar o dragoste adevărată cu ce l-ar răsplăti? Cu nimic. Ar uita de muzică, s-ar zbuciuma în zadar, şi până la urmă s-ar scârbi şi pe sine însuşi. De abia atunci şi ar da seama că-i de prisos pe pământ. Ar dori moartea. Nu... trebuie să stau de vorbă serios cu Camelia... între patru ochi.

VICTOR: Şi ea vrea să vorbească cu dumneata.

ŞTEFAN: Aşa-i, am uitat. Mi-ai spus ieri. Ce spunea? ... A! Da... un caz!... Vrea să-l rezolve?... Andrei un caz!... Ei comedie! Ce gânduri o frământă oare? În sfârşit, vom vedea. (*se ridică*). Mă duc să trag o roată pe la teatru. Stai acasă?

VICTOR: Da. Vreau să termin de scris nuvela. Mâine o trimit.

ŞTEFAN: Bine. (*Îmbracă haina*). Dacă întreabă cineva de mine, sunt la teatru.

(*Iese*).

(*Victor ia hainele de pe scaun, se duce sus şi revine cu maşina de scris şi manuscrisul. Aşază hârtiile şi începe să bată. Se opreşte, se scoală, închide aparatul de radio şi continuă să bată la maşină*).

CAMELIA (*intrând*): Sunteţi ocupat? VICTOR (*mirat*): Nu prea. Transcriu nuvela.

CAMELIA (*zâmbind*): Dar ce mă priviţi aşa? (*râde*). A! Pricep. Nu-l vedeţi pe Andrei. Fiţi fără grijă. L-am lăsat pe mâini bune. Se distrează la club cu băieţii şi fetele. Tatăl dumitale este acasă?

VICTOR (*mai mirat*): Nu, a plecat adineauri, la teatru. CAMELIA: Îmi pare rău!... Cine mai este acasă?

VICTOR (*tot mirat*): Afară de mine şi bătrâne, nimeni. CAMELIA: E bine şi aşa.

VICTOR: De ce?

CAMELIA: Aşa! Am să stau de vorbă cu dumneata. (*Se aşază pe canapea*). VICTOR: Cu mine?

CAMELIA: Da, cu dumneata. Ce vă miraţi? Dacă îl găseam pe tatăl dumitale, vorbeam cu el. Însă cum nu este...

VICTOR (*întrerupând-o, nostim*): Bine... dar după amiază este acasă. Este ceva urgent?

CAMELIA: Este şi nu este. Poate e mai bine să stau de vorbă întâi cu dumneata. Părinţii, mai întotdeauna au concepţii preconcepute, învechite... Aşa cel puţin cred eu. Ori, cu dumneata, pot vorbi mai pe larg... mai liber.

VICTOR (*încurcat*): Mă rog... Cum credeţi... Vă stau la dispoziţie. (*Închide manuscrisul*).

CAMELIA: Voi încerca să relatez totul cât mai pe scurt. N-aş vrea ca Andrei să-mi simtă lipsa. L-am lăsat intenţionat la club cu băieţii, ca să pot discuta cu dumneata sau cu tatăl dumitale, aşa cum am promis ieri. Poate n-aş fi vorbit aşa de repede, dacă lucrurile n-ar fi luat o întorsătură atât de mare. Şi asta începând chiar de ieri.

VICTOR: Nu pricep.

CAMELIA: Veţi pricepe îndată. (îşi scoate din poşetă o ţigară). VICTOR (*holbându-se*): Fumaţi?

CAMELIA (*aprinzând ţigara*): Nu. Rar de tot. Numai atunci când am emoţii. Atunci mă calmez.

VICTOR (*nostim*): Da? Interesant.

CAMELIA: Dumneata foloseşti acest cuvânt ca umplutură sau pur şi simplu toate îţi sunt foarte interesante?

VICTOR: Este un joc de cuvinte?... Aluzie la ceva?... sau...

CAMELIA: Nu. N-am talentul „de a înjgheba" jocuri de cuvinte. E doar o simplă întrebare.

VICTOR (*privind-o încurcat*): Mă rog. În familie la noi, de această meteahnă suferă mai mult tata. Una-două, îl auzi: „Ei, comedie!" Eu însă, nu.

CAMELIA: Bănuiam. Acum însă, te asigur că, ceea ce vei auzi, va fi foarte interesant pentru dumneata. Este vorba de Andrei.

VICTOR (*aprinzând o ţigară*): Continuaţi, vă rog...

CAMELIA: Ştii dumneata ce succes a avut Andrei la concertul de ieri? VICTOR: Ştiu, mi-a povestit azi dimineaţă, înainte de a pleca la club. La rugămintea dirijorului Dvs. a cântat la vioară.

CAMELIA: Ba eu cred că nu ştiţi nimic. Ceea ce v-a spus fratele este ce a simţit dânsul. Cred că v-a vorbit de emoţia ce a avut-o, de primul contact cu oameni străini... stinghereala... V-a vorbit, desigur şi despre concertul ce l-a ascultat. Eu însă am de vorbit cu totul altceva; ceea ce au simţit dirijorul, eu şi întregul colectiv ce era de faţă. (*Victor devine atent*): Ştii dumneata ce mi-a spus dirijorul după ce a cântat Andrei?

VICTOR: Dacă-mi spuneţi...

CAMELIA: Că în decursul carierei sale de dirijor, n-a întâlnit un asemenea caz, un talent atât de dezvoltat.

VICTOR: Interesant!

CAMELIA (*puţin ironic*): De data asta, într-adevăr, foarte interesant. După cele spuse de dirijorul nostru, fratele dumitale egalează cu cei mai buni elevi de la Institut.

VICTOR (*perplex*): Domnişoară!... Dumneata

glumeşti!… Sau…

CAMELIA: La mine glumele îşi au rostul lor. Nu cred că ar fi cazul să glumesc pe socoteala lui Andrei. Poate mă înţelegeţi.

VICTOR (*încurcat*): Înţeleg.

CAMELIA: În concluzie: fratele dumitale, aşa cum este, poate ajunge departe, foarte departe.

VICTOR: N-aş fi bănuit asta niciodată. Într-adevăr, cântă frumos, are aptitudini… îi place muzica. L-am ascultat doar cu toţii. Credeam că este o distracţie… o preocupare a lui.

CAMELIA: Fiindcă nimeni din familia dumitale nu este muzician, iar un cunoscător al muzicii nu l-a auzit niciodată. Tatăl dumitale este actor, iar dumneata, poate, un viitor scriitor… Eu însă, când l-am auzit prima oară, mi-am dat seama de talentul ce-l posedă. Am simţit, am auzit ce poate. Şi, trebuie să recunosc: în clipa aceea eram geloasă. Cânta mai bine decât mine, care am la bază conservatorul aproape terminat. De atunci, Andrei a devenit pentru mine un caz, pe care voiam să-l rezolv. Şi-l voi rezolva. Vorbisem cu dirijorul. Când l-am luat la concert, Andrei, fără să ştie, era de acum aşteptat, iar că va cânta, se ştia dinainte.

VICTOR: Cum aşa?

CAMELIA: Aşa cum auziţi. Mie îmi place să rezolv lucrurile foarte repede. Aşa sunt eu: practică. Aranjasem totul dinainte. După ce a terminat de cântat. Dirijorul a rămas emoţionat, cu privirea pierdută în gol, pe gânduri. Îi urmăream orice mişcare. Mi-a dat seama ce efect avusese asupra lui, fratele dumitale. M-a chemat deoparte şi mi-a spus: „la început ţi-am primit propunerea ca o simplă rugăminte, din curiozitate. Acuma însă, trebuie sămărturisesc că în meseria mea, n-am întâlnit încă aşa un talent amator!

VICTOR: Dar ce-a cântat?

CAMELIA: Aria lui Tonino din opera „Flautul fermecat” de Mozart, aria ducelui din „Rigoletto” de Verdi şi două arii din opera „Pescuitorii de perle” de Bizet.

VICTOR (*mirat*): De unde le cunoştea?

CAMELIA: În şcoală îi plăcea muzica? O studia?

VICTOR: Da, cum să nu, din fragedă copilărie. În clasele primare cunoştea notele la perfecţie.

CAMELIA: Atunci, se vede că a cântat acele arii la liceu.

VICTOR: Bine… dar de atunci s-ar scurs opt ani!… dacă nu şi mai mult… CAMELIA: Şi totuşi, le-a cântat la perfecţie, fără nicio greşeală. De aici se poate deduce că, în afară de talent, are şi o memorie muzicală fantastică.

VICTOR: Cred că exageraţi.

CAMELIA: Nu exagerez deloc. Poate le-o fi auzit şi la radio… Dar ca să cânţi la perfecţie din auzite, sau din aducere aminte… şi fără note… este un lucru ce nu-l poate face oricine. Eu, de pildă, n-aş putea. Doar după multe repetiţii şi cu notele în faţă. Poate. Dar nici atunci. Şi chiar atunci, cred că aş cânta cu greşeli. Pe când el, a cântat ca şi cum ar fi asistat la toate repetiţiile noastre. Un cunoscător dacă l-ar fi ascultat fără să-l vadă, n-ar fi crezut niciodată că a executat aceste arii fără note.

VICTOR (*plimbându-se prin salon*): Să aibă oare atâta talent? Într-adevăr, în familia noastră arta a fost ceva ereditar. Bunica a fost cântăreaţă la operă, bunicul actor, tata la fel… dar ceva obişnuit, ca toate artele. De unde poate proveni la Andrei acest puternic talent?

CAMELIA: Asta l-am întrebat şi eu pe dirijor. Cred că are dreptate. VICTOR (*aşezându-se la loc*, *curios*): Ce v-a spus?

CAMELIA: Andrei, pe lângă talentul propriu-zis, se bucură încă de doi factori primi, care îmbinaţi cu talentul, redau acel extraordinar har al muzicii. În decursul anilor de când este orb, simţul optic a fost înlocuit încet, încet cu simţul auzului şi al pipăitului. Pe lângă asta, spunea dirijorul că are o memorie muzicală excelentă. Este de la sine înţeles că la un om normal, care vede, simţul auzului este mai slab ca al unui orb. Ori, la Andrei, simţul acustic a întrecut limitele. Are o ureche muzicală ce prinde cele mai variate tonuri şi acorduri ale muzicii. Nu-i scapă nimic. La

el, talentul este strâns împletit cu acest simţ acustic şi memorie puternică ce sunt dezvoltate la maximum. Asta este cel puţin părerea dirijorului. Eu nu ştiu, dar cred că are dreptate. Despre acest caz i-am scris şi tatii. Este specialitatea lui. Să vedem ce are să-mi răspundă. Sunt curioasă.

VICTOR (*răscolit*): Iată taine care ar fi rămas îngropate dacă nu erai dumneata!... Păcat ar fi fost! A trebuit să vii dumneata, să închiriezi camera şi să descoperi ceea ce noi nici nu bănuiam.

CAMELIA: Există un proverb: mai bine mai târziu decât niciodată. Iar eu adaug: Bate fierul până-i cald. Acuma, când cunoaştem cu toţii puterile şi talentul lui Andrei, trebuie să ne unim cu toţii şi să-i facem un rost în viaţă. Dacă şi-ar fi continuat ca şi până acuma viaţa, în această hibernare, departe de lume, talentul, cu timpul s-ar lâncezi, apoi ar amorţi. Până la urmă s-ar fi atrofiat cu totul. De aceea trebuie luat repede, fără întârziere. Pe urmă, pe îndelete. Azi puţin, mâine puţin, să-i arătăm perspectivele ce le are în faţă. Însă nu deodată, ci treptat. În starea în care se găseşte, este periculos să i se spună totul. De emoţie s-ar dezorienta şi ar putea avea un şoc nervos sau vreo stare psihică proastă. De emoţii, mai ales, trebuie ferit. Este foarte sensibil. E felul său.

VICTOR: Se cunoaşte că sunteţi fiică de medic. Aveţi noţiuni şi vorbiţi atât de precis!

CAMELIA: Tata nu are nicio legătură. Am studiat medicina VICTOR (*mirat*): Facultatea?

CAMELIA: Da. Însă după primul an m-am retras. Mă atrăgea muzica. Am trecut la Conservator, la ce-mi plăcea. Dar, să termin mai repede ce mai am de spus. Să nu mă aştepte Andrei. Astăzi, plimbarea la club a fost şi ea ticluită.

VICTOR: Cum? Andrei nu-i la club?

CAMELIA: Ba da. Însă acolo, sub un oarecare pretext, domnul Tunaru vrea să-l ia în biroul său şi să-l prezinte directorului, adică să-i expună cazul. Cu ocazia asta cred că-l va ruga să cânte ca să-l audă şi directorul,

iar dirijorul să-şi mai dea o dată seama ce poate da acest talent. Desigur că vor discuta, îl vor întreba, în trei, ca nişte prieteni. Directorul este aşa de bun! Sunt tare nerăbdătoare să aflu rezultatul. Domnul Tunaru are gânduri mari cu fratele dumitale. Aşa cel puţin am dedus eu. (*Îşi scosate alt ţigară*; *Victor*, *amabil*, *o serveşte cu o fac*). Mulţumesc.

MELANIA (*intră din stradă*. *Are plasa încărcată cu verdeţuri şi pachete*. *Se uită chiorâş la amândoi*, *mai ales la Camelia*): Bună ziua.

CAMELIA: Bună ziua. (*Melania urcă scările*, *intră în cameră*). Acuma, când ştiţi totul, pot să plec. Este târziu. Voi vorbi şi cu tatăl dmitale. Cred că până una-alta, ar fi bine să ştiţi numai Dvs. Ceilalţi, mai târziu. Ce părere aveţi?

VICTOR: De acord cu dumneata. Dar… (*încurcat*) aş avea şi eu ceva de spus. CAMELIA: Poftim, de ce nu? Vă ascult.

VICTOR (*şi mai încurcat*): Ce aţi fi făcut Dvs. până acuma pentru fratele meu, este frumos, înălţător de frumos şi în acelaşi timp… duios. Prin gestul ce-l faceţi, slujiţi într-adevăr, arta.

CAMELIA (*zâmbind*): Vă rog, fără laude.

VICTOR: Îmi daţi voie să termin? Vreau să ating un punct foarte serios, gingaş, aş putea spune, la care poate nu v-aţi gândit niciodată.

CAMELIA (*curioasă*): Continuaţi…

VICTOR: Tot ce aţi făcut până acuma este bine. Şi ce vreţi să faceţi mai departe, iar este bine. L-aţi scos în lume, a luat contact cu oamenii, cu viaţa, viaţa adevărată, pe care dânsul n-o cunoaşte. V-aţi pus însă întrebarea ce se poate întâmpla după un timp oarecare, când el se va obişnui cu lumea, cu viaţa de toate zilele, care-şi are drepturile şi privilegiile ei? CAMELIA (*uimită*): Nu înţeleg.

VICTOR: Până acuma el a stat retras de lume, singur. Deodată ai apărut dumneata. Te-a interesat cazul lui „l-ai ocrotit, l-ai ajutat, ai vorbit cu el. Toate acestea adunate la un loc ar putea, după un timp oarecare să-i intre în suflet,

să-ţi poarte recunoştinţă. Atunci dumneata vei apărea în „viaţa” lui altfel, cu totul altfel, nu ca prima dată. Nu ştiu dacă mă înţelegi.

CAMELIA (*dându-şi seama*): Domnule Vlădeanu!... dar...

VICTOR (*ridicându-se în picioare*): Vă rog să mă iertaţi. N-am făcut nicio aluzie. Gândesc ceea ce ar gândi oricine în locul meu! mai ales... şi de asta trebuie să ţineţi seama!... el este o întruchipare a pubertăţii, cu toate că are 26 de ani. Cred că m-aţi înţeles...

CAMELIA (*încurcată, ruşinată*): Bine... dar... de ce v-aţi gândit aşa deodată la...

VICTOR: Vă rog încă o dată să mă scuzaţi. Am început cu dumneata o discuţie atât de gingaşă, poate nelalocul ei. Dar este fratele meu, n-aş vrea să sufere.

CAMELIA: Dacă şi ceilalţi membri din familia dumitale ar avea tot aşao clarviziune, ar fi fost foarte bine. Văd că ţineţi la el, îl iubiţi!... Pe când ceilalţi...

VICTOR: Ce este?... Ştiţi ceva? Domnişoară, vă rog să-mi spuneţi! Nu ascundeţi nimic.

CAMELIA: La rândul meu ar trebui să-mi cer scuze. VICTOR: De ce?

CAMELIA: Fiindcă ar trebui să mă amestec în viaţa dumitale familială, sau mai bine zis, conjugală. (*Victor o priveşte mirat*). Tot ce pot spune e că fratele dumitale, în această casă este umilit, batjocorit...

VICTOR (*trăsnit*): Cum se poate?

CAMELIA: Se poate. Pentru unii, Andrei face umbră pământului şi i s-a spus în faţă că este parazit.

VICTOR (*revoltat*): Parazit? De necrezut! V-a spus el asta?

CAMELIA: Da. Însă vă rog să nu-I spuneţi nimic. Are o încredere aşa de mare în mine! I-am promis că n-o să afle nimeni.

VICTOR: Dar cine s-a exprimat astfel? V-a spus? (*Camelia tace*). Domnişoară, vă rog să-mi spuneţi! Nu ascundeţi! Este spre binele lui. Trebuie să ştiu cine nul poate suferi. Vă dau cuvântul meu că nu află nimeni.

CAMELIA: Bine, domnule Vlădeanu... cum vreţi... (*după o pauză*): Soţia Dvs. VICTOR (*trăsnit*): Me... Melania?

CAMELIA: Da. (*Linişte apăsătoare. Camelia se simte stingherită. Victor îşi aprinde nervos o ţigară*): După câte mi-a dat mie de înţeles, nu-l poate suferi nici mama soţiei şi nici mama dumitale vitregă. (*aceeaşi linişte*).

VICTOR (*pe gânduri*): N-aş fi crezut niciodată! Dar pentru ce?... De ce? CAMELIA: Nu ştiu. După tatăl dumitale, sunteţi în casă, al doilea bărbat. Gândiţi-vă bine şi procedaţi cum se cuvine. Este păcat să-l umilească. Ce vină are el de nenorocirea ce s-a abătut asupra lui? Gândiţi-vă bine! Este frate... VICTOR (*pe gânduri*): Da... fratele meu... Melania? (*revenindu-şi*); Bine, domnişoară, îţi mulţumesc, îţi mulţumesc din inimă pentru grija ce o porţi fratelui meu. Ce bună eşti dumneata! Te porţi aşa de frumos cu el!

CAMELIA: Cum ar trebui să se poarte toţi. VICTOR: Înţeleg.

CAMELIA: Poate-i mai bine că am vorbit cu dumneata. Tatălui dumitale n-aş fi îndrăznit să-i spun asta. E vorba de soţia dumitale, s-ar fi iscat discuţii... poate ceartă.

VICTOR: Dumneata eşti înzestrată numai cu calităţi, Judeci, vorbeşti serios, cu precauţiune!...

CAMELIA: Aşa sunt eu... Să mă duc. (zâmbind) Cât priveşte despre discuţia dumitale... gingaşă, nu aveţi nicio grijă. Se va aranja. Fiecare lucru la timpul său. VICTOR (*zâmbind*): Cum, la timpul său?

CAMELIA: Aşa! (*râde*) Dar asta mă priveşte personal. Am spus doar că voi rezolva cazul până la capăt. (*râd amândoi*).

VICTOR: Bine, domnişoară, cazul este în mâinile dumitale. Numai vă rog, fiţi cu băgare de seamă!

CAMELIA (*râzând stânjenită*): Nu aveţi nicio grijă.

VICTOR (*conducând-o spre uşă*): La plecare, aş vrea totuşi să vă spun ceva. O remarcă de-a mea. Nu mă rabdă inima.

CAMELIA: Ce anume?

VICTOR: Cred că aveţi emoţii foarte des. CAMELIA (*mirată*): De ce? Ce vă face să credeţi?

VICTOR: Fără să vreau v-am observat fumând. Nu fumaţi ca un începător, ci aşa… ca mine, ca alţii… ca orice fumător.

CAMELIA (*râzând*): Ce spirit de observaţie! Dar ce vină am eu? Ştii şi dumneata că în artă suntem supuşi continuu la emoţii. Aşa suntem noi, firi sensibile. Mai ales, sexul feminin. (*râd amândoi*). La revedere!

VICTOR (*vesel*): La revedere. (*Camelia pleacă*).

TABLOUL III

(*Aceeaşi zi, seara. Se face noapte. În salon este aproape întuneric. Andrei stă pe canapea şi ascultă radio. Se transmite opera „Rigoletto”*).

LUCREŢIA (*ieşind din cameră*): Nu-i nimeni!… Radioul cântă!… Ce întuneric!…

(*se îndreaptă spre întrerupător*).

ANDREI: Sunt aici, bunico. (*aprinde veioza de pe aparat*).

LUCREŢIA: De ce stai pe întuneric?

ANDREI: Ascultam opera. Nici n-am observat că s-a înnoptat… Dar ce spun eu?… nici nu aveam cum să observ…

LUCREŢIA (*trist, aparte*): Mai bine nu veneam! (*iese*).

ANDREI: Cât e ceasul? (*linişte*). Bunico!… A plecat. (*se anunţă sfârşitul operei. Închide aparatul, se ridică, se duce bâjbâind la întrerupătorul de lângă uşa de la intrare, aprinde lumina şi se întoarce înapoi. În drum, trecând pe lângă masa mare, dărâmă de pe ea o cană goală ce nu fusese acolo. Cana cade şi se sparge, Andrei încremeneşte*). Hait!… Ce-a fost asta?… Am făcut-o!… Să vezi acuma, tămbălău!… Ce-am spart? (*Se apleacă şi începe să pipăie cioburile; pipăie din curiozitate, coada cănii*): Pare să fie o carafă de apă!… Dar ce căuta pe masă? … Or fi uitat-o!… S-o chem. Pe bunica… poate mă scapă de ceartă.

(*Melania apare din cameră şi începe să coboare scara. Este mbrăcată în capot*).

ANDREI (*aparte*): Este Melania!... Am sfeclit-o!... Acu' să te ţii!(*se îndepărtează grăbit spre canapea*).

MELANIA (*coborând*): Ce este, Andrei? ANDREI (*încurcat*): Nimic... ce să fie?

MELANIA: Căutai parcă, ceva jos, lângă masă?

ANDREI (*copilăros*): Eu?... Ce... ce să caut?... Doar ziua de ieri.

MELANIA (*ocoleşte masa, vede cioburile*): Ziua de ieri!... Mai răspunzi şi obraznic!... Ai spart cana de la serviciul de apă. Şi mai zici...

ANDREI (*întrerupând-o*): Am zis că n-am spart-o? Dar ce vină am eu că s-a pus acolo? Dimineaţă nu era...

MELANIA: Păi, cu tine mai poate omul ţine ceva în casă? Le spargi pe toate. ANDREI: Nu-i adevărat. Pe acelea cărora le cunosc locul, nu le sparg. Ai destule bibelouri aici, slavă Domnului!... Şi pe radio şi pe măsuţă... statueta de pe bibliotecă; şi pe masă ai! Ţi-am spart ceva?

MELANIA: Mai bine te-ai uita pe unde calci, chiorule!

ANDREI (*revoltat*): Mai întâi, nu sunt chior, ci orb. Dacă-ţi place să insulţi omul, insultă-l cel puţin mai delicat. Nu mi-a scos nimeni ochii ca să fiu chior. Îi am. Aşa cum sunt, dar îi am.

MELANIA: Mare scofală!... De la un timp încoace, ai început să ai gura cam mare. Din cauza ta era să mă cert din nou cu Victor. S-a dărâmat cerul dacă ţi-am spus parazit. Parcă o făcusem cu vreo intenţie. Venisem şi eu supărată de la serviciu. Te-ai grăbit repede să-i spui.

ANDREI (*năuc*): Cui?

MELANIA: Mă mir că nu ţi-e ruşine. Mai întrebi, o faci pe niznaiul. Doar n-ai vorbit cu papa de la Roma prin radio. Cu Victor ai vorbit, lui te-ai plâns.

ANDREI (*perplex*): Eu?

MELANIA (*cu răutate*): Nu! Petrache Lupu... Prefăcutule!... Ai început să joci şi teatru!... Caraghiosule! ... (*pleacă furioasă*).

ANDREI (*strigând*): Melania! (*se aude uşa de sus*

trântită): Am ajuns şi mincinos!... De ce? De ce să mă facă mincinos pe nedrept? N-am minţit. (*gânditor*): Şi totuşi, de unde ştie? I-a spus Victor. Dar el de unde ştie? Nu i-am spus nimic! Nu ştia decât... Camelia!... Camelia!... Să fi spus ea?... Şi aveam în dânsa aşa o încredere!... Cu toţii sunt nişte prefăcuţi! Nu eu sunt prefăcut, ci ei! Da... până şi Camelia! De ce i-o fi spus?

(*Victor vine din oraş. Rămâne în prag şi ascultă*)

ANDREI (*continuă zdrobit*): Sunt ca un copil mic; fac pozne, sparg, stric ca şi ei. Dânşii mă ceartă... pe urmă mă alintă din milă, îmi intră în voie. La fel cum ai proceda cu un copil. (*cu patimă*): Dar copiii sunt copii ca toţi copiii, obraznici, veseli. Acuma plâng şi peste o clipă râd cu lacrimile curgând! Dânşii... văd! (*revoltat tare*): Pe când eu?... Eu ce sunt?... Nimic... un parazit!... un chior cum a spus Melania. Trebuie să ştiu dinainte unde pune cineva ceva ca să nu sparg. Oamenii care nu văd bine, poartă ochelari! Dar eu? (*Victor se apropie de el cu milă*): Culmea ironiei! Eu port ochelari prin care nu se vede nimic. Negri, negri ca noaptea, ca viaţa mea. Pentru ce? Ca să-mi astupe ochii, defectul! (*sarcastic*): Sunt şi ăştia un „fel" de ochelari. (*îi scoate*): La dracu'! (*tare*): M-am săturat, m-am săturat de moarte! (*aruncă ochelarii jos şi caută să-l sfărâme cu picioarele*): Nu mai pot! Nu mai vreau!

(*apar alarmate pe uşi Lucreţia, Olga, Ecaterina şi Melania*)

VICTOR (*apucându-l de braţ*): Andrei! (ridică ochelarii).

ANDREI (*tresare, rămâne o clipă nemişcat, apoi bâjbâind, îşi îngroapă capul la pieptul lui Victor*): Victor! Victor! (*plânge cu hohote*).

VICTOR (*neliniştit*): Ce ai? (*Andrei plânge mai tare*) Ce s-a întâmplat, Andrei? Linişteşte-te! Pentru Dumnezeu! Hai, vino-ncoace! (*îl duce pe canapea, îl aşază*): Linişteşte-te. (*Pauză. Andrei plânge, Victor îl mângâie. Lucreţia, Olga şi Ecaterina se apropie în bloc de canapea. Melania rămâne pe trepte*). OLGA: M-am trezit deodată în ţipete. Ce are? De ce plânge?

VICTOR: Nu ştiu, mamă. (*O vede pe Melania, o priveşte furios. Melania îi simte privirea şi pleacă în cameră*).

LUCREŢIA: Doamne! Ce tare m-am speriat! (*Îşi face cruce*): Ce are, maică? VICTOR: Nu ştiu. Lăsaţi-l în pace… să se liniştească (*le face semn cu mâna să plece*): Lăsaţi-l, îi trebuie linişte.

(*bătrânele se îndepărtează încet, pleacă la camerele lor*).

VICTOR (*încet*): Andrei, mă auzi? (Andrei sughiţe): Ce-a fost? Cine te-a certat?

(*Linişte*).

ANDREI (*după o pauză, sughiţând*): Nimeni. VICTOR: Atunci?… Te-a supărat cineva?… Spune…

ANDREI (*brusc, tare*): Nu mă mai mângâia! (*Victor tresare speriat*): Nu vreau! Nu vreau alintări, m-am săturat!… înţelegeţi!… M-am săturat!… Lăsaţi-mă! (*îşi îngroapă capul în canapea, plângând*).

VICTOR (*îngrijorat, fără să-l atingă*): Andrei! (pauză lungă).

ANDREI (sughiţând): Sunteţi cu toţii… nişte prefăcuţi… Da… Iar eu… eu un mincinos… am ajuns… şi… mincinos… fără să fiu. Melania m-a făcut mincinos. VICTOR: Andrei! Spune ce-a fost! Ia-o de la capăt, de la început!

ANDREI: Ce rost are? Tu… n-ai nicio vină… eşti fratele meu… pe tine… numai pe tine te iubesc!… şi pe tata! (*plânge*).

VICTOR: Te cred, te cred, Andrei! Dar, te rog, spune-mi ce-a fost! (*Andrei tace, plângând*): Te roagă fratele tău!

ANDREI (*după o pauză*): Bine, Victor (*încearcă să-şi stăpânească plânsul*): Adineauri… când am aprins lumina… am dărâmat o cană de pe masă… s-a spart (*tare*): Dar nu era acolo! Nu ştiam nimic de ea! Dacă ştiam, n-o spărgeam, înţelege! n-o spărgeam.

VICTOR (*împăciuitor*): Te înţeleg, cum să nu. De vreme ce nu ştiai, era şi normal s-o dărâmi.

ANDREI: M-a surprins Melania… M-a certat… M-a

făcut chior, m-a făcut mincinos! (*dezamăgit*): Dar ce vină am eu că sunt orb, că nu văd? De ce să-şi bată joc şi să mă umilească în fiecare zi? De ce? Mai bine moarte decât aşa viaţă! Da! O vreau… Să vină, să mă strângă… să nu mai ştiu nimic. (*Plânge*). VICTOR: Linişteşte-te, linişteşte-te, Andrei. De ce fugi de mine? Ce rău ţi-am făcut?

ANDREI: Tu… nu-mi poţi face niciun rău. Tu pentru mine eşti ca şi o mamă… îi ţii locul.

VICTOR: Nu înţeleg de ce spui că suntem prefăcuţi. Şi, de ce te-a făcut mincinos? ANDREI: Melania spune că era să se certe cu tine din cauza mea.

VICTOR: De ce?

ANDREI: Spune că m-am plâns ţie, atunci când m-a făcut parazit. (*Victor tace stingherit*): Dar eu nu ţi-am spus nimic. (Tăcere) Victor, de unde ştii? Ţi-a spus Camelia?

VICTOR: Da, ea mi-a spus.

ANDREI: De ce? De ce trebuia să-ţi spună? Aveam o aşa încredere în ea. Îmi promisese că nu va spune la nimeni, că va tăcea… Şi ea…

VICTOR: Nu-i nimic. Camelia prin asta n-a vrut niciun rău. Ea nu-ţi vrea decât binele. Camelia este fată bună, te înţelege.

ANDREI: Mă compătimeşte, îi este milă de mine, asta e. Eu trăiesc pe lume din milă, din pomană.

VICTOR: Nu vorbi aşa. Avem grijă de tine, atâta tot. Este şi natural. Ne străduim să-ţi facem viaţa mai uşoară… mai dinamică.

ANDREI: Pentru asta vă mulţumesc. Dara la ce-mi poate folosi? Sau poate crezi că grija ta, a tatii şi a Cameliei acoperă dispreţul, umilinţa şi batjocura celorlalţi? Nu Victor, nici nu egalează. Şi chiar dacă n-ar egala, nu pot numi asta viaţă. Voi îmi sunteţi prieteni, îmi daţi speranţe, mă înveseliţi, voi vreţi să-mi faceţi viaţa veselă. Şi eu mă înveselesc, sunt altul. Recunosc. De când a venit Camelia parcă sunt altul, mai ales de ieri. Simţeam că trăiesc, simţeam că sunt oameni care se interesează de mine, de soarta mea. Poate vor să-mi facă şi un rost în viaţă. Dar asta a durat aşa de puţin! Tot elanul, toată

veselia mea s-au prăbuşit până în temelii. Am revenit la viaţa mea dinainte, închisă, umilă... insuportabilă. Am revenit la ceea ce sunt de opt ani. Ieri, parcă nu simţeam că sunt orb. Aveam emoţii... eram vessel, fericit. Azi!... Şi toate astea din pricina unei căni!

VICTOR: Îţi promit, Andrei, îţi dau cuvântul meu de onoare şi de frate, că începând din clipa asta, nu se va mai întâmpla nimica. Şi asta niciodată.

ANDREI: Nu, Victor, nu vreau. Ştiu ce ai de gând. Ai să te duci acuma sus, ai să te certi iar cu Melania. Nu vreau. De ce să-ţi tulburi viaţa ta conjugală pentru mine? N-are rost. Poate nu peste mult timp, ai să-ţi întemeiezi un cămin mai mare, ai să fii fericit. De aceea, nu spun nimănui şi niciodată umilinţele ce le îndur. Nu-mi place să aud ceartă şi scandal din cauza mea. Şi aşa sunt o povară.

VICTOR: Andrei! Nu vorbi prostii! Cine ar putea spune aşa ceva?

ANDREI (*apatic*): Ecaterina... Melania... şi chiar mama mea vitregă... Ah, mamă! Unde eşti? Unde eşti? (*plânge iar*).

VICTOR (*emoţionat, îl mângâie*): Frăţiorul meu, linişteşte-te, nu te mai zbuciuma! O să fie bine! – aşa a spus Camelia.

ANDREI (*pierdut*): Camelia!

VICTOR: Da, Camelia, ea ţine la tine. Ne vom strădui cu toţii să-ţi facem un rost în viaţă, un viitor. Tu ai talent, un mare talent. Până ier n-am ştiut nimic. Camelia mi-a deschis capul, mi-a povestit tot. Când ai cântat la concert, ai lăsat o impresie puternică. Toţi te apreciază... îţi stimează talentul!

ANDREI (*liniştit*): Da, ai dreptate. Mai ales azi dimineaţă, am simţit că sunt apreciat.

VICTOR (*privind în gol*): Atunci? Toţi te iubesc, te înţeleg, se luptă pentru binele tău. Va veni timpul, când poate, vei cânta pe scenă... în faţa publicului. Atunci ai să simţi că trăieşti. Scena!... fâşâie cortina! Linişte!... Simţi că între tine şi sală nu mai este pluşul, simţi publicul. Rumoarea din sală este înlocuită cu liniştera, o linişte

adâncă, de nepătruns. Eşti aşteptat, toţi aşteaptă să cânţi… toţi au venit pentru tine, să te asculte. Un semn!… Şi liniştea e sfâşiată de plânsul viorii. Simţi că arcuşul parcă ar vrea să muşte coardele, cânţi cu pasiune, uiţi totul. Şi publicul, şi scena… te uiţi şi pe tine însuţi!

ANDREI (*liniştit, plăcut*): Ce frumos vorbeşti! (pierdut) Câtă imaginaţie! VICTOR (*continuând*): După ce ai cântat, aceeaşi linişte. Lumea este încă extaziată, pierdută, răscolită de sentimente. Deodată, te trezeşti în aplauze, aplauze furtunoase! Interminabile! Cortina fâşâie mereu" Se lasă, se ridică. Auzi aplauzele val după val… acuma pierdute, prin pluş… acuma puternic, rsunător, în plină rampă! Este răsplata muncii tale, a talentului tău. Atunci simţi parcă un nod în gât, respiraţia ţi se taie. Iar în ochi simţi căldura lacrimilor. Stau gata să ţâşnească din zăgazul lor şi să se prăvălească de-a lungul obrajilor. Ai emoţie, o emoţie plăcută. Ţi se pare că pluteşti. Te simţi uşor!… Atât de uşor!… ca un fulg! (îl priveşte): A adormit. Andrei! (*îl mângâie*) E oboist. După atâta zbucium sufletesc! (*îl culcă încet, cu grijă, îi urcă picioarele pe canapea*). Camelia a avut dreptate. Ce fire sensibilă! Trebuie ferit de emoţii!

CORTINA

ACTUL III

(*Acelaşi decor*)

TABLOUL IV

(*Peste două luni. Dimineaţă. În semiobscuritatea salonului nu se aude decât tic-tac-ul ceasului*)

ANDREI (*în pijama, moţăie în pat; se întinde. Se aude clar, gongul ceasului. E şase. Se ridică la marginea patului*): Ce zăpuşeală! (*se ridică, se duce la fereastră şi trage perdeaua. Lumina zilei pătrunde puternic în salon, deschide larg fereastra.*) Niciun pic de răcoare. Şi azi o să fie cald. (îndreptându-se spre pat): Ce călduri! (*ia prosopul din cuier, savoniera de pe noptieră şi pleacă bâjbâind pe uşa ce dă afară*).

VICTOR (*coboară încet, cu precauţie scările. Pe braţ are un costum nou. Se apropie tiptil de pat; mirat*): Nu-i! S-

a trezit! Ei, drăcie! Unde s-o fi dus? (*privind hainele de pe scaun*): Hainele sunt aici! Hm!... (*observă geamul deschis, se apropie, se uită afară, revine, aşază costumul pe un scaun şi aprinde o ţigară*).

LUCREŢIA (*iese din cameră*): Bună dimineaţa, nepoate. VICTOR: Bună dimineaţa.

LUCREŢIA: Andrei s-a sculat?

VICTOR: Nu ştiu, adică da. Am vrut să spun că nu ştiu unde s-o fi dus. LUCREŢIA: Dacă prosopul din cuier şi cutia de săpun de pe noptieră lipsesc, atunci este la bucătărie; se spală.

VICTOR (*privind cuierul şi noptiera*): Într-adevăr, nu-s aici. Dar ce-i cu zorul ăsta pe capul lui?

LUCREŢIA (*zâmbind*): De o lună şi ceva, tot aşa se scoală; devreme. Şi asta, de când a intrat în orchestra aia de la şcoala ceia de muzică.

VICTOR: Bine, dar acum şcoala este închisă. E vacanţă.

LUCREŢIA: El totuşi, se duce în fiecare zi. Ieri mi-a spus că astăzi are repetiţie generală la club, cu profesorul.

VICTOR (*mirat*): Ce repetiţie?

LUCREŢIA: Nu ştiu. De aia şi venii. Să văd dacă s-a sculat. Acu' mă duc să-i pregătesc laptele. (*iese*).

ANDREI (*intră fredonând, cu prosopul pe umeri. Victor se apropie tiptil şi-l gâdilă. Andrei sare în sus*): Hait! (*râzând*): Cine-i? (*râd amândoi*) Victor! Bună dimineaţa!

VICTOR: Bună dimineaţa. Ce faci? Te văd vesel. ANDREI: De ce n-aş fi?

VICTOR: Foarte bine, aşa te vreau.

ANDREI: Ştii... azi am repetiţie generală cu profesorul. VICTOR: Dar tu nu mi-ai spus până acuma nimic.

ANDREI: Am vrut să-ţi fac o surpriză. M-a luat însă gura pe dinainte. Aşa sunt eu. Înainte nu eram aşa. Ţii minte? Trebuia să te rogi ca să-mi scoţi o vorbuliţă. Tăă-ceam şi răbdam, tăceam întruna. Ţineam ascunse în mine şi necazurile şi bucuriile.

VICTOR: Şi ce realizai cu asta? Nu-i mai bine aşa?

ANDREI: Da, ai dreptate. Acum este bine.

VICTOR: La ce lucraţi?

ANDREI (*nostim*): Ne-ne-ne-ne! Şi aşa ţi-am spus prea multe. Ce rost mai are atunci surpriza? Ai să vezi, când o să cânt.

VICTOR: Unde?

ANDREI: Nu mă descoase degeaba, că nu spun.

VICTOR (*râzând*): Bine Andrei, cum vrei. O să aştept surpriza. ANDREI: Nu spune la nimeni, te rog.

VICTOR: Îţi promit. Însă trebuie să plec. Am coborât intenţionat mai devreme ca să-ţi dau ceva.

ANDREI (*vesel, curios*): Ce?

VICTOR (*imitându-l*): Ne... ne ne ne! Şi aşa ţi-am spus prea multe! ANDREI (*rugător*): Victor!

VICTOR (*misterios*): Ei, am şi eu surprizele mele!

ANDREI (*copilăros*): Surpriză? Ce surpriză?... Hai, spune, ce mi-ai adus?... De ce mă chinuieşti?

VICTOR (*vesel*): Uite că-ţi spun: ştii tu ce-i azi?

ANDREI (*naiv*): Nu... nu înţeleg. Ce poate să fie? Azi e azi, ca toate zilele: este luni.

VICTOR: O fi, dar mai este ceva.

ANDREI: De ce-ţi place oare să mă chinuieşti? Tiranule! VICTOR (*râzând*): Din Padova.

ANDREI: Din Padova sau din Patagonia, tot aia e... eşti un tiran! Hai, spune odată; ce-i azi?

VICTOR (*misterios*): Azi... este... Este ziua ta de naştere.

ANDREI (*vesel*): Ţi-i-i-i! Nici nu ştiam! E ziua mea! Mi-ai adus ceva, un cadou? VICTOR: Da, Andrei, astăzi e ziua ta (*ia costumul de pe scaun*): Ţine aici. La mulţi ani şi să-l porţi sănătos!

ANDREI (*emoţionat, pipăie costumul*): Ce-i asta? Parcă-i haină... şi acesta... un pantalon. Un costum? Victor! (*îl sărută*) Cum să-ţi mulţumesc? (*îl miroase*) Şi este nou! Miroase a fabrică, a ţesătură proaspătă! Ce culoare are?

VICTOR: Maro.

ANDREI: Culoarea mea preferată. Stai puţin să-l îmbrac, să-mi spui cum îmi vine.

VICTOR: Dar, te rog mai repede. Să nu întârzii la serviciu.

ANDREI: Într-o clipă! (*fuge sub scară şi trage perdeaua*) Cât ai trage câteva fumuri de ţigară!

VICTOR: De ce-ai tras perdeaua? Ţi-e ruşine de mine? ANDREI: Ei, asta-i şi cu tine! Dacă tocmai acum, coboară cineva? VICTOR (*ironic*): De pildă… Camelia!

ANDREI: Se putea? Una, două, Camelia. Ce aveţi cu fata asta, nu ştiu. VICTOR: Noi? Nu avem nimic cu ea. Nu ştiu însă ce are ea cu tine.

ANDREI: Ce ţi-o fi plăcut să necăjeşti omul, nu ştiu! Ce să aibă? Este prietena mea. Şi ce-i cu asta?

VICTOR (*râzând*): Nimic. Am spus eu că este ceva?

ANDREI: Măi, măi, ce om? Îţi place ţie să mă tachinezi şi pace bună! De când a venit Camelia în casa asta, nu mai am pic de linişte!

VICTOR: E şi normal să nu ai. ANDREI (*cu necaz*): Victor! Iar începi?

VICTOR (*râzând*): Dar ce încep, frate, ce încep? Te simţi cu musca pe căciulă? Eu doar vorbesc destul de clar.

ANDREI (*trage perdeaua, e îmbrăcat în costum*): Da-a-a! Foarte clar. Cum s-ar spune, baţi şaua pe spinarea calului!

VICTOR: Bine că nu-i invers.

ANDREI: Cum invers? (*dându-şi seama*) Victor".

VICTOR (râzând): Ei, hai, nu te mai răţoi atâta. N-are voie nimeni să se atingă de Camelia, nici să glumească. *Privind la Andrei*): Întoarce-te… Parcă-i făcut de comandă… Îţi vine turnat.

ANDREI: Da? Ce bine-mi pare!

VICTOR (*grăbit*): Eu mă duc. Petrecere frumoasă la club.

ANDREI: Mulţumesc Victor, mulţumesc pentru urare, dar mai ales, pentru haine. VICTOR: N-ai pentru ce. La revedere.

ANDREI: La revedere. (*Victor iese. Andrei pipăie costumul, bagă mâinile în toate buzunarele*): Ce încăpătoare! (duce mâna la buzunarul dinuntru al hainei):

Ce-i asta? (*scoate un portofel, îl pipie, îl desface, scoate bancnote*): Bani! (*strigă*): Victor! A plecat! Ce frate! (*pipăind bancnotele*): Câţi or fi oare? Nu ştiu. O să întreb pe bunica. *Pune portofelul în buzunar la loc*). Aşa-a-a-a! Ce plăcută îmi pare ziua de azi! (*fredonează*).

ŞTEFAN (*coboară scările în papuci şi pijama, în mâini duce o cutie*): Bună dimineaţa, Andrei!

ANDREI: Bună dimineaţa.

ŞTEFAN: Văd că mi-a luat-o altul înainte. Şi doar m-am sculat devreme. Să le porţi sănătos.

ANDREI: Mulţumesc!... Dar... cum... şi dumneata... ştii...

ŞTEFAN: Păi, cum aşa? Ce... eu oi fi supus austriac? Cum să nu ştiu? Se poate?

(*îl sărută*): La mulţi ani, fiule! ANDREI: Mulţumesc, tată.

ŞTEFAN (*dându-i cutia*): Ţine, de ziua ta.

ANDREI (*vesel*): O cutie! (*o deschide şi scoate un pantof, îl pipăie*): Pantofi! ŞTEFAN: Da, pantofi, stai aici, pe scaun şi încearcă-i. (*Scoate din buzunar o lingură*): Ai aici o lingură. (*Andrei se aşază şi se încalţă*): Ei, cum te simţi? Îţi vin bine, nu te strâng?

ANDREI (*mergând câţiva paşi*): Nu, tată, îmi vin bine, nu mă strâng. Tocmai buni. Îţi mulţumesc. (*îl sărută*).

ŞTEFAN: Îmi pare bine. I-am cumpărat la noroc. Nu prea ţineam minte numărul tău la încălţăminte.

ANDREI: Ce buni sunteţi voi cu mine. Nici nu ştiam că astăzi e ziua mea. Ce surpriză! Una peste alta.

ŞTEFAN: Stai, că poate nu-i ultima. ANDREI: Nu cred.

ŞTEFAN: N-o mai face şi tu acuma pe naivul. Trebuie să coboare şi ea din clipă în clipă.

ANDREI: Cine?

ŞTEFAN: Ei, comedie! Cine, cine? Sfântul Duh din cer! Numai că asta este înger, botezat Camelia. (*râde*).

ANDREI: Camelia? Dar poate nu ştie.

ŞTEFAN: Cum să nu ştie? Ar fi şi ruşine.

ANDREI: De ce, tată? Eu cum n-am ştiut? Poate să

uite. E foarte natural. ŞTEFAN: Camelia nu uită aşa ceva. Ascultă ce-ţi spun eu. Cum n-a uitat atâtea pân' acum, nu uită nici asta. De asta te asigur. Fată ca dânsa, aş vrea să am în casă zece!

(*Intră Lucreţia din cameră cu o sticlă de vişinată şi două pahare*) ŞTEFAN: Uite că vine şi mama. După câte văd, dânsa este cu udătura. Bună dimineaţa.

LUCREŢIA: Bună dimineaţa. ANDREI: Bună dimineaţa, bunico.

LUCREŢIA (*apropiindu-se*) Ce haine frumoase! Dar bunica nu are de unde, e săracă. Am adus şi eu ce pot. Nepoate, ai aici o sticlă de vişinată. (*îl sărută*): La mulţi ani, şi-ţi doresc sănătate şi viaţă lungă.

ANDREI: Mulţumesc, bunico, îţi mulţumesc din suflet.

ŞTEFAN (*plescăind, cu ochii la sticlă*): Fain! Nici că se putea mai bine. Numai că eu n-am fost programat. Văd două păhărele.

LUCREŢIA (*râzând*): De unde era să ştiu că ai coborât cu noaptea în cap? Staţi să mai aduc unul. (*intră în cameră*).

ŞTEFAN: Ce ţi-am spus, musiu? Iată că a venit şi bunica. Până la prânz mai este. Ai timp să te vezi şi însurat.

ANDREI (*râzând*): Tată! Eu şi însurătoare! (*râd amândoi*).

LUCREŢIA (*intră cu un păhărel, toarnă vişinată, îi dă lui Andrei*): La mulţi ani, nepoate! (*ciocnesc cu toţii*).

ŞTEFAN: La mulţi ani!

ANDREI: Vă mulţumesc, vă mulţumesc. (*beau*) Ştii, bunico, am şi pantofi noi, de la tata.

LUCREŢIA (*privind cu atenţie*): Da? Nici n-am observat. Ochii, bată-i vina, nu mai văd. *Privind*) Alb cu maro; ce garnitură frumoasă! Dar cu hainele, ce-i? ANDREI: Victor. Mi le-a dat adineauri, înainte de a pleca la serviciu.

ŞTEFAN (*privind păhărelele*): Bună mai este. Numai că degetarele astea nu mă prea satură. N-am pus nici pe-o

măsea. Mai toarnă un rând.

LUCREŢIA (*zâmbind*): Apăi, dacă oi turna câte măsele ai, mi-e că n-o să ajungă. (râd cu toţil. Lucreţia toarnă iar în păhărele).

ŞTEFAN: Îmi aduc aminte că odată, la o premieră, am băut la banchet, tot cu păhărele de astea. Era ţuică de prune. Mărgăritar, nu alta! Cred că băusem vreo douăsprezece păhăele şi de-abia simţeam că mi se deschide pofta.

LUCREŢIA: După douăsprezece păhărele să ţi se deschidă de-abia pofta. Frumoasă laudă, n-am ce zice.

ŞTEFAN (*râzând*): Pofta de mâncare, mamă.

LUCREŢIA: Lasă, n-o mai întoarce şi tu acum. Aşa sunteţi voi, bărbaţii, vă cunosc eu ce puteţi. Când scăpaţi caii, începeţi să trageţi de scapără pietrele. Taică-tu, Dumnezeu să-l ierte, ţin minte că odată, după un chef de acesta, a dormit vreo 24 de ore în şir. Era buştean. Puteai trage cu tunu'. Lui nu-i păsa. Sforăia de zorniau geamurile în cercevele. Şi duhnea a băutură de ziceai că în cameră este cramă adevăratră. Era toamna târziu şi eu ţineam ferestrele deschise. De pe urma chefului său, ţin minte că mă alesesem cu un guturai de pomină.

ŞTEFAN (râzând): Se întâmplă.

LUCREŢIA (*ironic*): Da, asta-i zicala voastră: se întâmplă. (*râsete*): Bine că Andrei nu bea.

ŞTEFAN: Nu, că o fi oprit de doctor. Ia spune tu, dar drept: n-ai băut niciodată? ANDREI: Ba, de ce aş minţi? Chiar şi alaltăieri, când am ieşit cu profesorul de la club, ne-am cinstit la „Ciocârlia". Am băut două halbe cu bere.

ŞTEFAN (*Lucreţiei, nostim*): Poftim! Bine, Andrei, aşa trebuie. Trăieşte-ţi viaţa. LUCREŢIA: Ei, asta e altceva. A bea cu socoteală şi a face chefuri, este diferenţă mare.

ŞTEFAN (*râzând*): E greu până începi, că pe urmă… ţinte, Doamne! Se încinge un chef de urlă câinii prin mahalale. Mai ales să fie şi un cerc mai intm, mai vesel, mai zgomotos. Ştii, aşa… băieţi de viaţă!

LUCREŢIA (*clătinând din cap*): Ce poamă bună mi-ai fi fost!… Mamă, mamă! ŞTEFAN (*râzând*): Dacă aş tăgădui,

aş minţi. Am fost. Acum însă, m-am ramolit. Nu mai merge. Atunci eram tânăr, plin de viaţă, sângele alerga prin vene ca argintul viu. Acum, dacă urc scara asta repede, suflu ca o locomotivă. Atunci n-aveam nici pe naiba… Câte nopţi albe, veselie, voie bună! Ei, s-a dus!… Au rămas doar amintirile. Mai toarnă un păhărel.

ANDREI: Ce bine este să ai amintiri din tinereţe! Eu însă…

ŞTEFAN: Ai să ai şi tu, fii fără grijă. Să fii sănătos, să trăieşti şi ai să ai. Şi, te asigur că mai frumoase ca ale mele. Tu vei ajunge departe, fiule, departe. Tu ai apucat altă viaţă. Toate drumurile spre viitor îţi sunt deschise larg. Numai să munceşti. Pe vremea mea, talent fără banai nu era luat în seamă. Doar cine ştie ce excepţii, ce noroc. Ca să înveţi, îţi trebuia bani, bani grei, pe care nu-i avea oricine. Azi, porţile şcolilor sunt deschise pentru toţi. De pe băncile lor, se ridică mereu cadre noi, talente proaspete.

ANDREI: Dar dumneata, cum ai intrat în teatru?

ŞTEFAN: Eu? Prin protecţie (*zâmbind*) dacă se poate numi şi asta protecţie. Eu, îmi cam luasem câmpii cu marinăria. Tata era actor. M-a adunat de pe drumuri, m-a scuturat bine şi m-a băgat maşinist la teatru. A început să-mi placă. Mă atrăgea, aveam aptitudini. Azi într-o figuraţie, mâine în alta, şi încet, încet, am ajuns actor. Dar pentru asta a trebuit să treacă aproape zece ani. Azi însă, dacă ai talent, înveţi şi, după patru ani, pleci de pe băncile conservatorului cu carnetul de actor în buzunar. Simplu, frumos, omenesc. Ei, dar m-am întins la sfadă. Mă duc sus. Olga nici nu ştie că am plecat. Dormea. Trebuie să cobaore şi Camelia. (*Andrei râde*). De ce râzi?

ANDREI: Asta-i buba. Nu ţi-e matale de mama, cât îţi este de pijamaua de pe dumneata. Ţi-e teamă să nu te surprindă Camelia.

ŞTEFAN (*râzând*): Ai ghicit… pezevenghiule! (pleacă pe scară). ANDREI: Tată!

ŞTEFAN: Ce-i?

ANDREI: Dar cu sticla asta, cum rămâne? De-abia ai

udat trei măsele.

ŞTEFAN: Restul, udă-le tu cu Camelia. (*intră în cameră*).

ANDREI: Iar Camelia… Nu poţi scoate o vorbă că şi auzi numele ei. Ce treabă mai e şi asta? De ce?

LUCREŢIA: E simplu. Fiindcă toţi o iubim, o stimăm. Dacă nu era ea, poate nu purtai azi costum şi pantofi noi. Da, da, ce te miri aşa? Lasă că ştiu eu… Uite, sticla este aproape plină. O pun cu păhărelele pe noptieră. Când coboară Camelia, serveşte-o şi pe dânsa.

ANDREI: Bine, bunico.

LUCREŢIA (*le aşază pe noptieră*). Acu' mă duc la mine. Am treabă. (*iese*).

(*Andrei ia vioara şi începe să cânte o melodie*).

MELANIA (*coboară scara îmbrăcată de oraş. Se opreşte în salon, îl priveşte*): *Încliftat, aranjat, spilcuit*! (*sarcastic*): Contele de coate goale!… Odată cu găinile. Ce dracu' înţelegeţi voi în scârţâiala asta, nu ştiu. Îmi vine să urlu când aud. *Plecând*): Mare-i grădina lui Dumnezeu!

ANDREI (*continuând*): …Şi mulţi nebuni într-însa. (*amar*): Mulţumesc. (*cu vioara la piept*): Asta, cum s-ar spune, în loc de felicitare. Şi eu aveam de gând s-o servesc cu vişinată! Ce să-i faci? A zis bine, cine a zis: Lupul îşi schimbă părul, dar năravul, ba. Aşa-i felul ei: pisăloagă, rea. Auzi vorbă! Vioara scârţâie… iar ei îi vine să urle… Am făcut bine comparaţia… ca lupii! A tăcut două luni şi acuma, hodoronc-tronc!

(*Apare Camelia la balcon, cu o cutie de vioară în mână. Merge în vârfuri, fără zgomot, este veselă. Se obsetvă că vrea să facă o surpriză. Se opreşte în loc şi îl ascultă pe Andrei. Devine serioasă, atentă*)

ANDREI (*continuând aparte, trist*): Şi tocmai astăzi, de ziua mea! Nu putea să facă asta mâine, poimâine sau mai târziu? De ce azi? De ce tocmai azi? De ce atâţia să mă înveselească şi ea să mă întristeze? Ea singură, diavolul acesta încarnat! Nu pot s-o sufăr!(*Camelia începe să coboare încet treptele*): Cum se înţelege Victor cu ea, nu ştiu. El este aşa de bun, de blajin. Pe când ea? (*zâmbind*

amar): Vioara scârţâie… îi vine să urle. Poate că are dreptate. De un timp încoace şi mie parcă îmi vine să urlu, cum urlă lupii iarna, hămesiţi de foame sub ferestrele căsuţelor singuratice! Şi vioara parcă începe să scârţâie la ureche! Parcă o aud altfel! (*Camelia se apropie*): Cu mine se petrece ceva! Muzica parcă nu mă mai atrage. Am vedenii… ziua nu pot dormi… noaptea mă zbucium, am coşmaruri… uneori, dureri de cap! De ce? De ce toate astea? Simt în mine ceva nou, nefiresc. Şi asta numai când mă gândesc la ea! Tot mai des îmi apare în faţă… încontinuu, cu persistenţă! (*năuc*) o iubesc! Da!… Ăsta-i adevărul!… Nenorocitul de mine. (*Camelia se apropie mai mult*): De astsa sunt distrat, de asta visez, imaginez! Alţii, am auzit că sunt trişti. Eu însă… (*amar*) sunt vesel. Mi-o imaginez numai în culori vii, frumoase!… Îmi imaginez (*strângând cu patimă vioara la piept*) Ah! Cerule, de ce m-ai blestemat? De ce să nu văd, ca alţii, să mă bucur de soare, de natură, s-o văd!… (*şoptit*) … da… numai o clipă! … pe urmă pot muri. (*cu pumnii încleştaţi pe vioară, vibrează de patimă*): Să văd!… Da! (*hotărât*): Vreau să văd! Vreau! Atât, atât de mult! Să-i văd chipul… ochii… părul… gura… s-o privesc lung… lung… s-o îmbrăţişez uşor la pieptu-mi, s-o mângâi! (*strânge la piept vioara, o mângâie, îşi dă seama, zdrobit*) Vioară! Iată realitatea! Scârţâitoarea asta! (*cu ciudă*): N-o mai pot suferi! (*scrâşnind*): La naiba! (*o ridică plin de furie, s-o spargă. Camelia îl apucă fulgerător de braţ şi de vioară. Este târâtă de viteza braţului până aproape de duşumea*)

CAMELIA (*disperată*): Nu! Nu trebuie, Andrei! (*ia vioara şi o aşază pe masă*) ANDREI (*tresare speriat şi se retrage citânându-se năucit*): Camelia?… Tu?… Aici?…

CAMELIA (*blajin*): Da, eu sunt!

ANDREI (*se duce la canapea şi cade zdrobit. Linişte încordată. Camelia vine în faţa canapelei*): Eşti demult aici?… Vreau să spun… ai auzit tot?

CAMELIA (*aşezându-se lângă el*): Da, Andrei, am auzit tot.

ANDREI (*îi caută mâna şi i-po sărută*): Iartă-mă,

Camelia! Iartă-mă, te rog! CAMELIA (*retrăgând mâna*): Andrei! Ce înseamnă asta? Pentru ce-mi săruţi mâna?

ANDREI: Ca să mă ierţi, Camelia! Iartă-mă! Sunt un păcătos, un netrebnic! Ah! De ce n-ai mai zăbovit puţin!

CAMELIA: Andrei! Linişteşte-te. Cele destăinuite de sufletul tău fără voie, nu le poate simţi un nemernic, un păcătos. Cele destăinuite de tine sunt reale, fireşti, curate ca lacrima, ca roua dimineţii!

ANDREI: Cum?

CAMELIA (*liniştită*, *calmă*): Aşa cum auzi. Este natural să vrei să vezi, fie numai şi o clipă pentru ceea ce inima clocoteşte, iar sufletul se zbuciumă. Te cred şi îţi dau dreptate.

ANDREI: Camelia! De ce mă chinuieşti?

CAMELIA: Nu te chinuieşte nimeni, Andrei. Cele spuse de mine sunt purul adevăr. Ştiam dinainte că scena asta se va întâmpla într-o zi. O aşteptam să vină de la sine.

ANDREI (*năuc*): Cum aşa?

CAMELIA (*continuând*): Ştiam de asemenea că mă iubeşti, că-ţi sunt dragă. ANDREI: Minţi! Eu n-am vorbit niciodată singur. Azi am vorbit pentru prima oară, m-am uşurat. Altfel, simţeam că aş înnebini tăcând. De unde erai să ştii dinainte?

CAMELIA (*liniştită*): Fiindcă… şi eu te iubesc.

ANDREI (*trăsnit*): Camelia! (zdrobit): De ce îţi baţi joc de mine?

CAMELIA (*privindu-l*, *cald*, *aproape şoptit*): Nu, nu Andrei. N-aş putea să-mi bat joc sau să râd de tine. Nici nu-ţi spun ca să-ţi fiu pe plac, să te liniştesc. Ăsta este adevărul. Te iubesc! Până azi nu ţi-am spus. Acuma… am găsit moment potrivit.

ANDREI: Nu cred! Nu pot crede niciodată aşa ceva!

CAMELIA: Ai dreptate, Andrei. Aşa ceva nu se poate crede deodată, spontan… fără dovezi. (*îl îmbrăţişează*): Iată o garanţie. (*îl sărută încet. Andrei o strânge în braţe*, *o sărută pătimaş. Camelia*, *duios cu grijă*): Andrei! Fii cuminte! Să nu ne vadă cineva. (*se dezlipeşte uşor*, *încet*).

ANDREI (*emoţionat*): Visez!… ori este realitate!

(*râde sacadat, nervos*): Camelia!... Dar cum asta?... Nu... Nu cred... Prea este mare fericirea! Să nu înnebunesc de fericire! (*îi pipăie faţa, nasul, ochii, părul*) Camelia! Îngeraşul meu drag! Oare soarta a vrut să te naşti pentru fericirea mea? (*plânge în hohote la pieptul ei*).

CAMELIA: Andrei! Linişteşte-te! De ce plângi?

ANDREI: (*printre sughiţuri, zâmbind la ea*): De bucurie, de emoţie! Ştii tu, Camelia, ce faci acuma?

CAMELIA (*duios, mângâindu-l*): Ştiu, Andrei, ştiu.

ANDREI: Nu ştii. Ştii tu ce fericit sunt eu acuma? Cum nu poate fi nimeni! Şi regii m-ar invidia!

CAMELIA: Da, Andrei, te cred.

ANDREI: Dar, ştii tu ce înseamnă să fie asta vis... înşelăciune? Ai fi prea crudă la inimă, Camelia, să faci aşa ceva! Şi totuşi, nu-mi vine a crede! Parcă plutesc! De m-aş trezi din aşa vis, cred că aş muri pe loc de supărare.

CAMELIA: N-ai să mori. Tu Andrei, ai fost hărăzit pentru mine. Soarta a vrut ca eu să închiriez camera acum două luni şi ceva. Să te cunosc pe tine. Toate s-au petrecut aşa de repede! Te iubesc, Andrei!

ANDREI: Mult?

CAMELIA: Mult, Andrei! ANDREI: Mult... de tot?

CAMELIA (*zâmbind*): Foarte mult, nespus de mult! ANDREI: Camelia! Cum?... De când?

CAMELIA: De când am început să te iubesc? Nici eu nu ştiu. Cred că de la început. La început îţi iubeam muzica... talentul! Clipa când te-am ascultat prima oară mi-a rămas întipărită adânc în suflet. Patima cu care cântai, liniştea ce ţi se aşternuse pe faţă, zâmbetul trist şi melancolic, lacrimile ce se scurgeau şirag pe obraji! Din clipa aceea, pentru mine ai devenit un caz. Am început să mă interesez de tine, te-am scos în lume. Comportarea, caracterul tău, felul tău de a te purta în lume, m-au impresionat adânc. Am început să ţin la tine, ca la un prieten. Îmi erai simpatic. Cu timpul, te-ai strecurat încet în inima mea, mi-ai devenit drag. Începusem să te iubesc. De când?... Nu ştiu... Nu ţin minte... Acuma, ştii tot Andrei. Asta este pe scurt tot ce s-a petrecut între inimile noastre.

ANDREI: Camelia! Ce fericit m-ai făcut! Oare am să-ţi pot mulţumi vreodată? CAMELIA: Dragostea ce ţi-ai destăinuit-o azi, fără să vrei pentru mine, este mai mult decât mulţumire. Nu voi uita nici clipa asta. Eu Andrei, sunt ca şi tine: sentimentală, visătoare. Poate că avem predispoziţia asta şi din cauza muzicii. Nu ştiu. Noi o simţim altfel, mai adânc! mai târziu, când am să fiul soţia ta, poate te vei întreba: ce m-a determinat să te iubesc? Oare numai fiindcă îţi iubesc talentul, muzica? Nu, Andrei. Eu sunt o fire liniştită. Nu-mi place mult zgomot, tapaj, viaţă zbuciumată. Îmi place să petrec, să fiu veselă, însă numai cu acei ce simt ca mine, ce gândesc ca mine, visează ca mine! Ori asta, la lumea de azi, nu mai găseşti. Indiferent de sex. Nu ştiu dacă mă înţelegi. Te iubesc şi vreau să fii al meu – poate că asta se numeşte egoism – pentru că tu nu ştii ce-i viaţa de afară, nu te-ai tăvălit încă în ea, pentru că eşti pur, curat, cinstit, sincer. Tu nu ştii ce-i minciuna, dispreţul, desfrâul sau beţia. Tu n-ai iubit încă niciodată. Eşti ca şi un adolescent în pragul pubertăţii. Sau, ca să fiu mai clară, eşti ca un trandafir ce abia îmboboceşte. Eu vreau să culeg acest boboc dintre ceilalţi trandafiri înfloriţi, să fie numai al meu şi să-l înfloresc eu, cu mâna mea, departe de ochii lumii şi de zumzetul albinelor… Mai ales, de zumzetul albinelor. Pentru asta te iubesc, Andrei, Pentru castitatea ta, pentru talentul tău, pentru sentimentele tale!

ANDREI: Camelia! Ce frumos, curgător şi sincer îţi dezvălui inima! Ce comparaţie! Ce metaforă! Un boboc de trandafir! Da, Camelia, ai dreptate. Noi doi ne potrivim. Tot ce ai spus acum este valabil şi pentru mine. Şi eu doream şi-mi imaginam în vise o fată curată, sinceră, neprihănită, castă… un boboc de trandafir. Aşa cum ai spus tu.

CAMELIA: Şi asta o ştiam, Andrei. Cel puţin, bănuiam. Aşa că suntem amândoi nişte egoişti. Vrem să avem ce nu poate avea nimeni altul. (râd amândoi).

ANDREI: Eu voi fi pentru tine un boboc de trandafir, iar tu pentru mine… tabu (râde).

CAMELIA (*râzând*): Dar ştii tu ce înseamnă tabu?

ANDREI: De vreme ce spun, înseamnă că ştiu. Tabu este un cuvânt magic, întrebuinţat în riturile religioase de popoarele din ţările calde. Sunt anumite lucruri sfinte, zeităţi care stau neatinse veacuri întregi sub aripa ocrotitoare a acestui cuvânt. Nimeni nu are voie să se atingă de ele.

CAMELIA (*râzând*): Atunci? ANDREI: Ce atunci?

CAMELIA: Dacă aş fi cum spui, înseamnă că nici tu nu ai voie să te atingi de mine!

ANDREI (*râzând*): Asta aşa e, ai dreptate.

CAMELIA: Păi atunci? Ce fel de tabu sunt eu? Adineauri m-ai şi profanat! ANDREI: Cum te-am profanat?

CAMELIA: Uite-aşa! (*îl sărută, râd amândoi*). ANDREI: Camelia, ce fericiţi vom fi! (*o sărută*).

CAMELIA: Da, Andrei, vom fi foarte fericiţi. Aşa… cum numai noi doi putem şi alţii nu.

ANDREI: Dar te-ai gândit la părinţii tăi? Ce-o să spună?

CAMELIA: Părinţii mei n-au ce spune. M-au crescut, m-au educat, mi-au făcut viitor şi vor să mă vadă fericită. Le este indiferent cu cine mă voi mărita. Principalul e să fiu fericită. Ori, cu tine, sunt.

ANDREI: Tu ai dreptate, Camelia. Însă eu… nu văd. CAMELIA: Dragul meu! Poate ai să vezi şi tu.

ANDREI: Să văd? Acum, chiar că îţi baţi joc de mine.

CAMELIA: Nu, Andrei. Am spus…" poate". Însă trebuie să-ţi mai dezvălui o taină.

ANDREI: Ce taină? (*tăcere*): Camelia! Ce este? Spune-mi, nu mă chinui! Te implor!

CAMELIA: Bine, Andrei. Numai, te rog să fii liniştit. Ceea ce-ţi voi spune acum, îţi poate produce emoţii.

ANDREI: Ascult, Camelia, spune.

CAMELIA: Cred că ştii meseria tatălui meu. Este medic. Poate însă nu-i cunoşti specialitatea: optica. (*Andrei tresare*): Ei bine, de o lună şi ceva sunt cu dânsul în corespondenţă continuă. I-am scris despre tine, despre talentul tău. La cererea lui am aflat şi boala, când ne-am

dus amândoi la doctor. I-am scris şi mi-a răspuns că această boală este vindecabilă prin operaţie.

ANDREI (*emoţionat*): Camelia!

CAMELIA: Stai liniştit. Ascultă mai departe. Operaţia aceasta nu se poate face la noi în ţară. Nu avem aşa specialişti. Am intervenit la Institut, am vorbit cu directorul şi dirijorul. Mi-a promis că mă vor ajuta. Şi m-au ajutat. La rândul lor au intervenit la Ministerul Sănătăţii şi au expus acolo cazul, talentul excepţional pe care-l ai. Rezultatul: s. a aprobat plecarea ta în străinătate pentru operaţie. Zilele acestea încep să se facă formele iar peste două săptămâni e posibiul să pleci.

ANDREI (*emoţionat*): De ce, de ce ai tăcut până acuma, Camelia? CAMELIA (*retrăgând mâna*): Fiindcă nu eram sigură. Acum două zile am aflat rezultatul. Nu-mi place să promit lucruri nesigure. Aici este vorba de vederea unui om. Şi ca să promiţi lumină orbului, e ca şi cum ai promite unui muritor nemurirea. De aceea nu ţi-am spus nimic. Din casă nu ştie nimeni afară de tatăl tău şi acum, de tine.

ANDREI: De aceea mă încuraja aşa! Ştii... spunea că ar vrea să aibă zece fete ca tine în casa lui. Avea dreptate.

CAMELIA: Ce bine-mi pare că te văd fericit!

ANDREI: Da, Camelia, sunt fericit. Mă sufoc de atâta fericire! Prea de tot. Aşa, deodată, una peste alta... Dragostea ta, operaţia! (*în extaz*) Lumină! Oare voi vedea? Va reuşi operaţia? Ah! Creatură dumnezeiască! (*o îmbrăţişează plângând*).

CAMELIA: Linişteşte-te, Andrei! ANDREI: Camelia!

CAMELIA: Da, ascult. Spune, ce vrei?

ANDREI: Camelia, am să te rog ceva. Nu mă refuza. Dă-mi o fotografie de-a ta. CAMELIA (*uimită*): Pentru ce? Ce să faci cu ea?

ANDREI: Ştii... dacă acolo, în străinătate... departe de tine, dacă o să reuşească operaţia... vreau să văd pentru prima oară chipul tău!

CAMELIA (*aproape plângând*): Dragul meu! Cât de mult mă iubeşti! Bine, Andrei, am să-ţi dau. (*îl sărută*).

ANDREI: Da, Camelia, te iubesc şi te voi iubi. Tu m-ai făcut om, m-ai înviat! CAMELIA: Acuma, te rog şi eu ceva.

ANDREI: Te ascult.

CAMELIA: Cântă la vioară. Vreau să te ascult. ANDREI: Cu plăcere! Pentru tine cânt şi până dimineaţă!

CAMELIA (*zâmbind*): Nu-i nevoie. Este de ajuns şi mai puţin. (*râd amândoi. Camelia scoate din cutie o vioară nouă cu arcuş.*) Poftim vioara!

ANDREI: Mulţumesc! (*O duce la bărbie, încearcă vreo câteva arpegii. Se opreşte deodată, începe să pipăie vioara, Camelia zâmbeşte*): Ce-i asta? (*pipăind*): Nu... nu, asta nu-i vioara mea... Camelia!

CAMELIA (*veselă*): De acum însă, este a ta. Un dar de ziua ta, din partea mea. La mulţi ani, Andrei! (*îl sărută*).

ANDREI (*emoţionat*): Hristoase! Simt că mi se urcă sângele în cap de fericire. Asta e prea de tot. (*Camelia râde*). Mulţumesc Camelia, îţi mulţumesc din toată inima. (*o pipăie, copilăros*): E nouă! Simt sub degete luciul ei!

CAMELIA: Este vioara la care ai cântat prima dată la Institut. ANDREI: Nu cred. Ce amintire! De unde o ai?

CAMELIA: Am vrut s-o cumpăr. Directorul m-a întrebat atunci care-i motivul. În oraş sunt doar destule şi la fel. I-am spus că vreau să ţi-o fac cadou. M-a înţeles şi mi-a dăruit-o. Am fost cu ea la un sculptor. Mi-am gravat pe coada ei numele şi data.

ANDREI (*o sărută cu patimă*): Îţi mulţumesc, dragostea mea, îţi mulţumesc. Am s-o păstrez ca pe ceva sfânt, ca pe o relicvă! Numele tău încrustat pe coada ei. *Patetic*): Camelia! Frumos. Tata avea dreptate. Îmi spunea adineauri că voi avea şi eu la bătrâneţe amintiri frumoase! Ştia el ce spune. Ce zi! Nu-s nici două ceasuri de când m-am trezit şi atâtea surprize! Costumul lui Victor, pantofii tatii, vişinata bunicii, dragostea ta, surpriza cu operaţia... şi acum, la urmă, vioara. Şi toate astea într-o oră şi ceva. Nu-i mult?

CAMELIA (*râzând*): Într-adevăr, cam mult. Dar le meriţi.

ANDREI: Însă nici aşa, deodată. Mai cade omul din

pom şi tot de odihneşte. (*râd amândoi*): Să nu uit: Vreau să te servesc cu vişinată de la bunica. (*se duce, ia sticla, două păhărele, vine la masă*).

CAMELIA: Dă să torn.

ANDREI: Nu, vreau să torn eu. Ori te servesc eu, ori te serveşti singură. CAMELIA (*râzând*): Cum vrei. Poftim. (*Andrei toam în păhărel şi varsă pe afară*): Vezi dacă nu mă laşi? Uite ce-ai făcut! Ai murdărit covorul! (*şterge cu un şervet*).

ANDREI (*nostim*): Să vezi ce tămbălău! Aşa-mi trebuie. CAMELIA: N-o să fie niciun tămbălău... Gata... S-a şters. ANDREI: Foarte bine. Nu de alta... dar ştii... se adunau muşte.

CAMELIA: Muşte cu două picioare? Te pricepi să întorci vorba. (*râd. Camelia toarnă în păhărele, îi dă lui Andrei unul*) *Uite, ţine aici*. (*ciocnesc*): La mulţi ani... Ady.

ANDREI: La mulţi ani, Lia. (*se sărută*).

CAMELIA (*râzând uimită*): Lia? De unde ai mai scos-o?

ANDREI: De unde l-ai scos şi tu pe Ady! Ce, eu n-am voie să botez? De acum am să te strig Lia... Nu... Mai frumos este Camelia... Mai toarnă o dată. (beau din nou). Aşa-a-a! (*ia vioara*): Acum să-ţi cânt; ce vrei?

CAMELIA: (*aşezându-se pe canapea*): Ce-ţi place ţie mai mult. (*Andrei începe să cânte o arie, cu patimă, transpus, Camelia îl priveşte surâzând. După vreo două minute, Andrei se opreşte*) Ce frumos, Andrei. Acum sunt liniştită. Presimţirea ce-o aveam în suflet s-a spulberat.

ANDREI: Presimţire? Nu înţeleg.

CAMELIA: Când ai vrut să spargi vioara şi spuneai că-ţi scârţâie la ureche, începusem să presimt că muzica pentru tine şi-a închis porţile.

ANDREI: Atunci, Camelia nu ştiam că mă iubeşti. Tot ce-am spus ca un somnambul a fost adevărat. Atunci vioara scârţâia şi ar fi scârţâit mai departe, la nemurire.

CAMELIA: Ar fi fost păcat de talentul tău! Ce talent ai! Şi ce bărbat frumos eşti!

În hainele astea noi, parcă eşti altul. Îmi imaginez ce

frumos ţi-ar sta pe scenă, îmbrăcat în frac şi cu vioara cântând. Va veni şi ziua aceea. Sunt sigură că va veni.

ANDREI: Te cred, Camelia. Tot ce-ai spus şi ce-ai vrut, s-a făcut. Parcă ai avea gură aurită (*râd. Andrei devenind serios*): Camelia... dar dacă acolo... în străinătate... n-o să reuşească operaţia?

CAMELIA: Trebuie să reuşească.

ANDREI: Şi dacă nu?... Presupune că rămân ce sunt acuma... Atunci...

(*pierdut*) ... mă vei iubi?... Sau...

CAMELIA: Dragul meu. (*îl mângâie*): Eu te iubesc aşa cum eşti şi nu cum vei fi.

Ţi-am spus doar: te iubesc înainte de a afla că boala este vindecabilă. ANDREI: Şi totuşi, Camelia, gândeşte-te bine. Nu vreau să suferi din cauza mea, să-ţi închizi viaţa... Viaţa! Câte spune acest cuvânt! Este aşa de frumoasă, de palpitantă! Şi aşa de scurtă! Ar fi păcat s-o trăieşti fără s-o simţi. Eu, în viaţa asta cotidiană, ce se mişcă, se agită, munceşte, suferă şi se bucură... nu sunt decât un parazit!

CAMELIA: Andrei!

ANDREI: Ştiu ce vrei să spui. Că am talent, vocaţie. Dar şi campion al muzicii să fiu, şi tot nu s-ar găsi cineva care să vrea să schimbe cu mine. Fie el şi un vagabond jerpelit de sub podurile Senei, sau ale Tamisei, iar eu un mare maestru îmbrăcat în fracul de rigoare. N-ar vrea nici fracul, nici talentul. El vede soarele, natura, lumea... El poate vedea un frac... o iubită. Eu nu pot vedea... un frate sau un tată... nici măcar o furnică. Eu numai aud şi pipăi şi aud. Ca o maşină mecanică ce înregistrează automat, ca un robot.

CAMELIA: Andrei! De ce discuţia asta lugubră? Erai atât de vesel, de fericit. Nu trebuie. (*îl mângâie*).

ANDREI; Şi sunt, Camelia. Lângă tine sunt fericit cum poate nu-i nimeni. Ţi-am descris doar tabloul vieţii mele. Ca să ştii pe cine iubeşti, să nu suferi. Eu de acum, m-am obişnuit.

CAMELIA: N-am să sufăr. Aşa cum eşti, eu te iubesc. Pe altul n-aş putea iubi la fel. Recunosc că pentru alţii aş fi

o curiozitate, un fel aparte, dar asta sunt. Fiecare iubeşte şi gândeşte ce vrea. Eu poate gândesc altfel, trăiesc altfel! Acesta e felul meu. Poţi fi liniştit, Andrei, Te voi iubi mereu şi nu voi suferi niciodată. Eu am credinţa că vei vedea.

ANDREI: De-ar fi cum spui tu, aş deveni un nou născut, un înviat din morţi! CAMELIA: Va fi, sunt sigură.

ANDREI: Câtă voinţă ai tu, Camelia! Obţii totdeauna ce vrei! CAMELIA (*râzând*): Aşa sunt eu.

ANDREI: Tu dacă ai vrea, cred că ai cina la masă cu soarele, iar luna te-ar servi.

CAMELIA: Aşa un oaspete m-ar tipi, iar un asemenea paj m-ar îngheţa, preăcându-mă în stană de piatră! (*râde*).

ANDREI: Cum s-ar spune, o zeiţă mumificată! (*nostim*): Tabu!

CAMELIA (*râzând*): Tabu! (*îl sărută*): Ce bine-mi pare că ţi-a revenit buna dispoziţie. Ei, dar eu te las. Şi aşa am întârziat destul. Am treabă la Institut. Odihneşte-te, eşti obosit. Te-au copleşit astăzi atâtea emoţii.

ANDREI: Bine, Camelia, fac cum spui tu. CAMELIA: După amiază mergem la plimbare. Vrei?

ANDREI: Oriunde, Camelia. De acum sunt al tău cu totul. CAMELIA: Bine. La revedere… Ady.

ANDREI: Pa!… Lia… Camelia. (râd şi se sărută). CAMELIA: Pe după amiază! (pleacă veselă, râzând).

ŞTEFAN (coboară scara îmbrăcat de oraş, priveşte vesel la Andrei, începe să joace): Hop şi-aşa!… Zi-i aşa!… Hop!…

ANDREI (*oprindu-se*): Tată!

ŞTEFAN: În carne şi oase. Veselie, bairam! (*priveşte sticla de pe masă*): Numai că am venit la spartul târgului. (*observă vioara de pe masă, se uită la vioara de la Andrei*): Dar ce-i asta? Vioară nouă?

ANDREI: Da, tată, de ziua mea!

ŞTEFAN (*misterios*): Şi… de la cine, mă rog? Aş putea şti? ANDREI: (*îi întinde coada viorii*): Citeşte aici.

ŞTEFAN: Stai, stai că aşa nu văd. (*îşi scosate ochelarii, citeşte*): Camelia, patru a şaptea, 1955. Frumos cadou. Asta mai zic şi eu amintire.

ANDREI: Ştii… este vioara la care am cântat prima oară la concert. ŞTEFAN: Câtă atenţie! Şi tu spuneai că o fi uitat. Şi-a gravat şi numele. Ei, Andrei, Andrei, mi se pare că drăcuşorul de Cupidon şi-a trimis arcul. Ia vezi! ANDREI (*timid*): Tată!

ŞTEFAN (*vrând să pară serios*): Ce tată? Dar ce crezi tu, că am orbul găinilor? Prea vă tutuiţi. Cadouri… amintiri sculptate… melodii nemuritoare! Hai, jucaţi-vă cu focul până v-aţi frige degetele. Eu însă, să ştii… n-am văzut, nu ştiu nimic. Vă priveşte. Aveţi cap, judecaţi, nu mai sunteţi copii.

ANDREI: În privinţa asta tată, poţi fi liniştit.

ŞTEFAN (*vesel*): Eu sunt liniştit şi aşa. Îmi este indiferent. Numai să fie bine. La revedere*. Pleacă*).

ANDREI (*în urma lui*): La revedere. (*singur*): Hei, hei! … de-ai şti mata că neam fript şi buzele! (*surâde*).

LUCREŢIA (*intră cu tava cu lapte, pâine şi unt, le pune pe masă*): Stai de mănâncă, ai aici pe tavă de toate.

ANDREI: Bine bunico, mulţumesc! (*se aşază la masă*). LUCREŢIA: Mănâncă sănătos. (*intră în camera ei*).

(*Andrei începe să mănânce*)

MELANIA (*intră, vine din oraş, e agitată*): Tata e acasă? ANDREI: Nu, a plecat nu de mult.

MELANIA (*agitată*): L-am scăpat! Ce ciudă îmi este! (*fuge pe scară şi intră în camera lui Ştefan*).

ANDREI (*singur*): Ce o fi apucat-o? Se agită, gâfâie! Ce-o fi? S-o fi întâmplat ceva?

MELANIA: (*revine, pe scară, aparte*): N-are! De unde să iau? ANDREI: Ce este, Melania? Ce n-are? Şi cine?

MELANIA: Am vrut să împrumiut de la Olga nişte bani. Au venit pantofi frumoşi la Romarta. Ce model! Am să-i scap. De unde să iau bani?

ANDREI: Ştiu eu!

MELANIA (*privind vioara nouă de pe masă*): A cui e vioara asta? ANDREI (*vesel*): A mea! Am primit-o cadou!

MELANIA (*interesată*): Da? De la cine?

ANDREI: De la Camelia. Şi-a gravat numele pe coadă.

MELANIA (*pe gânduri*): Da, da... ar fi bună. (*lui Andrei*): Are arcuş, cutie? ANDREI: Cum să nu? Uite, acolo, pe canapea.

MELANIA (*se duce, iar arcuşul şi cutia şi le examinează cu lăcomie*): Văd că toate sunt noi.

ANDREI: Desigur. Nou şi bun. De-ai şti ce claritate are! MELANIA: Valoros lucru. Merită bani.

ANDREI: Ştii... Melania... astăzi este...

MELANIA (neluându-l în seamă): S-a făcut, mă duc s-o vând. Cred că iau vreo patru sute. (*începe s-o stângă în cutie*).

ANDREI (*trăsnit*): Cum s-o vinzi?

MELANIA: Aşa bine. Lasă că-ţi cumpăr eu alta. Este păcat să scap pantofii. Aşa model nu mai vine...

ANDREI (*agitat*): Tu glumeşti, sau vorbeşti serios.

MELANIA: Nu glumesc deloc. Ţi-am spus doar: îţi cumpăr alta. Sunt câte vrei, la fel.

ANDREI (*se ridică repede şi bâjbâind, apucă cutia*): Să nu te atingi de vioara mea. Este amintire de la Camelia şi n-o dau nimănu. Nu-ţi dau vioara asta nici pe o sută din oraş.

MELANIA: Mare scofală. Vioară ca orice vioară. Poftim, am să-i gravez şi numele la loc. Mai vrei ceva? Hai, dă-mi-o. (*vrea s-o ia*).

ANDREI (*agitat*): N-o dau! Melania!... Nu ţi-o dau!... N-ai s-o iei. Înţelege!... E a mea...

MELANIA: Ei, şi n-o mai face pe nebunul... Îţi cumpăr alta. Hai, dă-i drumul.

(*încearcă să-i ia mâinile de pe vioară*).

ANDREI (*disperat*): Nu!... Nu ţi-o dau!... Nu!... n-ai s-o iei... (*se luptă amândoi*): Melania! Nu... N-o lua!... Ai milă de mine!... (*i-o smulge*): Melania! Nu!... N-o lua!... Este a mea. Cu ce drept?... (*se agaţă de rochia ei*).

MELANIA: Cu dreptul de a ţi-o restitui. Dă-mi drumul.

ANDREI (*agăţându-se de ea cu disperare*): Nu!... Vioara mea... Nu se poate!... Nu! Melania! (*o prinde iar*) Te implor... ai inimă!...

MELANIA (*rea*): Dar mai du-te naibii! (*se eliberează şi fuge pe uşă*). ANDREI (*din răsputeri, disperat, târându-se*): Melania!... O, cerule! Victor!... Tată! Nu-i nimeni acasă? Bunico!... Bunicuţo!... (*plânge în hohote*): Vioara mea... cu ce drept... cu ce drept? (plânge prăbuşit).

(*Lucreţia şi Olga apar alarmate. Vin la Andrei*).

LUCREŢIA: Pentru Dumnezeu, ce s-a întâmplat? OLGA: Ce este, Andrei? Ce ai?

ANDREI (*pierdut*): Melania... mi-a luat vioara cea nouă... s-o vândă... (*tare*): De ce? E a mea, n-o dau! E de la Camelia! Nu vreau!(*pierdut*) Opriţi-o, să mi-o dea înapoi! Vă rog! (*agăţându-se de Olga, disperat, tare*): Mamă, chiar de eşti vitregă, ai un pic de milă, te roagă fiul tău vitreg, te imploră! Opreşte-o! Adu-mi vioara! Este a mea... numai a mea! De ziua mea... de la Camelia! (*strigă disperat*): Camelia!(*cade trăsnit*).

OLGA (*speriată*): Doamne! A leşinat!

LUCREŢIA (*disperată*) Iisuse! (*îşi face cruci*) Andrei, dragul meu... (*plânge, îl zgâlţâie*): N-auzi? Andrei! Îţi vorbeşte bunica ta, bunicuţa ta, pe care ai strigato, ai chemat-o! (*plânge în hohote*).

OLGA (*speriată*): Stai aici. Mă duc vis-à-vis să-i telefonez lui Victor. Freacă-l la tâmple cu oţet. Stai că-ţi aduc! (*fuge sus şi vine cu o sticlă*): Mă duc. LUCREŢIA: Repede Olga, să vină cât mai repede! (*Olga iese. Lucreţia îl freacă*): Nepoţelul meu!... Dragul meu! Ce reci îţi sunt mâinile... (*plânge*) De ce? De ce taci? (*îi ascultă inima*): Nu aud nimic! O, Dumnezeule! Nu cumva... (*disperată*): Andrei!... Andriuşa! Spune ceva... Numai o vorbă... De ce, Andrei? Nu cred! Nu se poate... O, cerule! (*plânge mai departe*).

OLGA (*intră repede*): Vine imediat doctorul. Şi-a revenit? LUCREŢIA (*hohotind*): Nu Olguţo, nu mai vrea. Cred... (*plânge*).

OLGA (*cu groază*): Cum? (*ascultă inima, începe să plângă*): Andrei! (*se ridică năucă, ameţită, fuge pe scară*): Andrei, băiatul meu!(*intră în casă*).

LUCREŢIA: Olga, pentru Dumnezeu! Unde te-ai dus?

Olga! N-auzi? (*liniște*): Olga? (*se ridică și pleacă după ea pe scară, clătinându-se. Apare Olga cu o lumânare, coboară, năucă. Lucreția scoate un țipăt și leșină pe trepte. Olga coboară, aprinde lumânarea, o lipește în dușumea la capul lui Andrei. Plângând, îi ia mâinile și i le pune cruciș pe piept. Rămâne năucită, cu privirea fixă. Pauză lungă.*)

(*Năvălește pe ușă Victor însoțit de doctor*)

VICTOR (*privind corpul inert, disperat*): Andrei, frățiorul meu! Mamă! Ce s-a întâmplat?

DOCTORUL: Dați-mi voie. (*îi dă la o parte*): Țineți lumânarea. (*Victor ia lumânarea ce tremură în mâinile sale*): Liniște, vă rog. (*ascultă atent inima, toți îl privesc cu sufletul la gură*): Da… o criză de inimă și probabil un șoc nervos puternic. Ajutați-mă să-l culcăm în pat. (*îl iau cu toții și îl culcă*): Pregătiți repede apă fierbinte. (*Olga fuge în bucătărie*).

DOTCORUL (*scoate din geant trusa de injecții, aprinde vată în scrumieră, stetilizează, umple seringa dintr-o fiolă, se apropie de pat*): Descheiați-l! (*Victor îl descheie, Doctorul îl injectează în piept*): Aveți telefon aproape?

VICTOR: Da, viz-a-viz, la magazin.

DOCTORUL: Anunțați imediat salvarea. Trebuie tratament special. Este în joc viața lui. N-am la mine ce trebuie.

VICTOR (*zăpăcit*): Bine, mă duc. (fuge pe ușă).

DOCTORUL (*îi face respirație artificială, îl ascultă, îi ia pulsul. Se duce spre masă. Observă pe Lucreția pe scări. Se duce repede la ea, o ia în brațe, coboară, o pune pe canapea, o ascultă*): Leșin! (*ia o sticluță din trusă și-i dă pe la nas*): Ce s-o fi întâmplat aici?

LUCREȚIA (*își revine, se uită lung împrejur*): Ce este? Ce-i cu mine?

(*privindu-l*): Cine sunteți?

DOCTORUL (*blajin*): Fiți calmă, sunteți la dvs. acasă. Eu sunt medic. LUCREȚIA (*lucidă*): Medic? (*strigă*): Andrei!

DOCTORUL: Doamnă, fiţi calmă. Nu este nimic grav. A scăpat. Andrei al dvs. trăieşte.

LUCREŢIA (*lin, şoptit*): A scăpat? O, Doamne! (*pierdut*): Ce bine! (*adoarme*). OLGA (*intrând*): Domnule doctor, apa este aproape gata. Încă puţin.

DOCTORUL: Nu mai este nevoie.

OLGA (*speriată*): Cum? Adică… (*plânge*).

DOCTORUL (*grijuliu*): Vă rog, vă rog, liniştiţi-vă, m-am exprimat greşit. A scăpat. Trăieşte. Trebuie însă dus la spital. (*Olga răsuflă uşurată, se aude afară o maşină*): Cred că a sosit salvarea. Pe dumneaei lăsaţi-o să doarmă mai departe. Şi-a revenit, Este obosită.

OLGA: Bine, domnule doctor.

(*Intră Victor însoţit de o soră şi doi brancardieri cu o targă*).

DOCTORUL: Luaţi-l… încet… uşor… nu-l zdruncinaţi. (*Andrei este aşezat pe targă şi pleacă toţi în afară de Olga*).

TABLOUL V

(*Perdeaua de la fereastră este trasă. Lumina pătrunde puternic în salon. Olga o duce încet de braţ pe Lucreţia. Intră amândouă în camera Lucreţiei. Linişte. Ceasul începe să bată. Este ora zece.*)

VICTOR (*vine din oraş, istovit, îngândurat. Se aşază greu pe canapea, aprinde o ţigară*): Groaznic! N-aş fi crezut-o capabilă de aşa ceva! Cred că dacă i-aş spinteca inima, n-ar curge un pic de sânge. Doar poate venin, verde ca fierea!

OLGA (*ieşind din camera Lucreţiei*): Victor! Ce se aude? Cum se simte? VICTOR: Bine. A scăpat ca prin urechile acului. I-a făcut adrenalină. Acum se odihneşte.

OLGA: Dar ce-a fost? Nu ţi-a povestit?

VICTOR: Ba da. Melania i-a vândut vioara ce i-o dăruise Camelia de ziua lui. OLGA (*mirată*): Bine, dar pentru ce?

VICTOR (*scrâşnind*): Ca să-şi cumpere doamna pantofi de la Romarta! Dacă ai mai auzit de când trăieşti. Pentru pantofii ei era Andrei să-şi piardă viaţa. (*Linişte*).

OLGA (*după o pauză*): De aceea venise sus şi m-a întrebat dacă n-am să-i înrumut trei sute de lei.

VICTOR: Văd un camion la poartă. Spunea camionarul că se mută cineva de aici. Ce-i cu el?

OLGA: Nu ştiu nimic. VICTOR: Dânsa a venit?

OLGA: E sus. (*Victor stinge nervos ţigara în scrumieră, se ridică şi pleacă sus*). Victor, fii liniştit, nu face scandal. Te rog. Bătrâna de-abia şi-a venit în fire. VICTOR (*nervos*): Lasă-mă şi mata în pace! (*intră în cameră. Olga se îndepărteazi cu teamă spre camera Lucreţiei, trăgând cu urechea sus. De acolo se aude gălăgie, la Victor. Se deschide larg uşa lui. Pe scară şi peste balustradă încep să zboare dinăuntru, perne, cearşafuri, lenjerie, covoare, rochii*).

MELANIA (aruncându-le din cameră furioasă): Mă duc! Plec la mama! Nu mai stau!

VICTOR (*tot din cameră*): Da' du-te unde a dus mutu' iapa! M-am săturat. Acesta nu se poate numi cămin.

MELANIA (*coborând cu dou valize goale*): Cu tine, cucu o să mai facă căsnicie, cămin!... Nesuferitule! (*începe să îngrmădească de-a valma, în geamantane, lejneria, îmbrăcămintea*).

VICTOR (*la balcon*): Mai bine burlac decât aşa cămin!

MELANIA: Parcă tu ce-ai aşteptat? Momentul potrivit. Iată-l că a sosit! Ai expediat-o mai întâi pe mama iar acum, pe mine.

VICTOR: N-am expediat-o eu şi nici pe tine nu te gonesc cu zorul. MELANIA: Parcă trebuie să mă goneşti? De aici pleacă omul şi singur. Mai dă şi de la el numai să scape din iadul acesta. Pe mama am dus-o la sora, spuneaţi că nu se înţelege cu Andrei. Acuma plec şi eu. Rămâi singur cu cărţile, hârtiile şi mâzgălelile tale. Acum ai să răsufli uşurat, Să scrie-i-i-i, până în zilele de apoi; munţi de hârtie. (*întinde jos o cuvertură şi îngrămădeşte ce-a rămas, face o boccea. Duce geamantanele lângă boccea. Începe să strângă covoarele*). VICTOR: Aici nu-i vorba de hârtii, de cărţi şi de scris. Este vorba de mârşăvia pe care ai făcut-o azi. Din cauza ta era să-şi dea sufletul Andrei... Năpârcă!...

MELANIA: Baliverne. S-a dărâmat turnul Eiffel sau s-a făcut gaură-n cer dacă i-am luat vioara… Îi cumpăram alta, mare scofală. (*ironic*) Domnul a leşinat!

VICTOR (*din balcon*): Melania, te rog să taci!

MELANIA: De acuma, mi-i tot una. Mărăsuflu şi eu. (*sarcastic*): Amintiri! Familie de sentimentalişti, visători! Lunatici! Toţi cu gărgăuni în cap.

VICTOR (*mai tare*): Melania! (*începe să coboare*).

MELANIA (*continuând*): I-am luat scripca! Neam de ţigani! Souvenir de la ibovnică. Altă smintită! Cavalerul a leşinat, o făcea pe mortul în păpuşoi.

VICTOR (*enervat la culme, ia un ghiveci de flori din cupa pe pe parapetul scării şi-l trânteşte furios în salon. Ghiveciul se sparge cu zgomot. Mai mult şuierând*): Taci! (*Melania încremeneşte, Victor coboar mai departe, cu pumnii încleştaţi, din ce în ce mai tare, mai răsunător*): Taci! Nu mai scoate nicio vorbă. Nu mă face să intru nevinovat în puşcărie, nu vreau să te am pe conştiinţă! (*o apucă de păr, se uită în ochii ei*): Auzi? (*Melania scoate un ţipăt, o îmbrânceşte peste masă*): Viperă! (*Olga scoate capul pe uşă şi-l bagă înapoi, speriată*).

MELANIA (*speriată*): Victor!

VICTOR: (apucând-o de braţe): Ce? Te roade remuşcarea? Nu cred. N-ai pic de suflet, de inimă. Nici în infern nu s-ar găsi diavoli ca tine. Neam de zgripţuioaică! (*o îmbrânceşte. Nervor prin salon*): Să iei tu vioara nenorocitului acesta s-o vinzi, ca să-ţi faci lux? Dar nu mai ai în tine niciun pic de omenie? Eşti plămădită numai din otravă şi venin? Sau eşti întruchiparea diavolului? Ai ştiut să-i faci cadou de ziua lui o prăjitură, sau măcar o vorbă bună, caldă, blândă?… Nu! Ai ştiut să iei, ce alţii i-au dăruit ca să-i facă o bucurie. Ştii tu ce înseamnă o amintire la aşa un nefericit? (*Melania dă să plece sus*): Stai! (*apropiindu-se de ea*): Azi încă mai porţi numele meu, al familiei mele. Deci ascultă! Vorbeşte un om şi nu urlă vreun câine la lună! (*o apucă iar de piept, privind-o în ochi*): Ştii tu oare cu ce patimă îşi strângea la piept şi îşi săruta amintirea „ibovnicei”?

MELANIA (*cu groază*): Victor! Nu mă privi aşa! Dă-mi drumul!

VICTOR (*continuând*): Ştii tu cum plângea tot salonul? Ştii tu cât a suferit el, eu, familia? Ştii tu cum a crescut acest nevinovat? Câte lacrimi au fost vărsate pentru el? (*cu patimă, scrâşnind*): Nu ştii! Tu nu ştii nimic! Tu vei trăi 200 de ani! (*disperat*): Dar eu nu sunt obligat să îndur cât oi trăi atâtea, de la tine! Îmi ajunge... îmi ajunge! (*la maximum*): M-auzi?!... demon blestemat! (*ridică braţul s-o lovească*).

MELANIA (*ţipând cu groază*): Victor!

VICTOR (*lasă încet braţul, îi dă drumul. Melania cade moale pe boccea*): Nu te teme, (*se îndepărtează*): nu-mi spurc mâinile cu tine. Mi-e groază şi să te mai privesc! (*se aşază pe canapea, aprinde o ţigară. Melania se ridică năucă. Linişte. Pleacă sus, revine cu diferiţi pantofi, mărunţişuri. Le împachetează cu pernele în altă cuvertură. Vine la patul lui Andrei, ia aşternutul, îl pune pe un scaun şi vrea să desfacă patul*): Ce faci? (*Melania se opreşte, renunţă, pleacă spre uşă. Victor sculându-se nervos*): Ia şi patul! Ia! Ia tot! Dar tot, auzi? Tot! Ia şi culcuşul oropsitului! (*aruncă salteaua, scândurile*).

MELANIA: Lasă-l, nu-l mai iau.

VICTOR: Ba ia-l, să nu mai văd nimic de-al tău, nici măcar un ac. (*desface patul, duce stinghiile lângă uşă*): Nu-mi trebuie. Ia şi noptiera. E tot a ta. (*scoate mărunţişurile lui Andrei şi le pune pe poliţă, duce noptiera lângă celelalte.*) Na!... Mai ai ceva?

MELANIA: Nu... nimic.

VICTOR: Ei, atunci cu mine ai terminat-o. Mâine înaintez cerere de divorţ. (*Melania pleac afară, Victor se duce nervos la fereastră, priveşte absent afară*).

MELANIA (*intră însoţită de doi hamali*): Duceţi la camion tot ce-i aici. PRIMUL HAMAL: Bine, am înţeles. (*începe să care; pe uşa deschisă se aude clinchetul zurgălăilor de la cai, linişte, revin hamalii şi pleacă. Melania se uită timid la Victor ce stă cu spatele. Hamalii iau ultimele lucruri*).

AL DOILEA HAMAL: Mai aveţi ceva?

MELANIA: Nu, DUCEŢI-LE. Vin acum. (*hamalii ies. Lui Victor, încet*): Victor… eu… am plecat.

VICTOR (*cu spatele*): Du-te… sănătoasă.

MELANIA (*încet, aproape plângând*): Adio!… Victor! …

VICTOR: Drum bun. (*Melania fuge plângând. Întorcându-se*): Melania!…

(*pauză lungă*): Ai plecat?… Ce-a fost asta?… Aşa… deodată?… din senin?… Nu… nu-mi vine să cred… parcă sunt beat!

CAMELIA (*intră agitată, se opreşte, se uită, observă lipsa patului, ghiveciul spart*): Bună ziua.

VICTOR (*distrat*): Bună ziua, Camelia.

CAMELIA (*timid*): Ce s-a întâmplat? Am văzut-o pe Melania plecând cu un camion cu lucruri. Plângea!

VICTOR: Plângea? (*după o pauză*): Nu-i nimic, o să-i treacă… Ne-am despărţit. CAMELIA (*se dă înapoi, speriată*): Cum aşa?

VICTOR (*amar*): Aşa cum se despart doi soţi care nu se înţeleg. CAMELIA: Dar… deodată?

VICTOR: Da, Camelia, deodată. Diun cauza lui Andrei. CAMELIA: Andrei? Ce-i cu el? Fiţi mai clar.

VICTOR: Melania îi luase vioara ce i-ai dăruit-o, şi a vândut-o ca să-şi cumpere pantofi.

CAMELIA (*trăsnită*): Nu cred… nu… nu pot să cred.

VICTOR: Nici mie nu-mi venea să cred. M-am convins însă când m-am dus la Consignaţia şi am luat-o înapoi.

CAMELIA (*mai vesel*): Aţi luat-o? Ce bine! VICTOR: Da, i-am dat-o înapoi lui Andrei.

CAMELIA: De aceea nu s-a dus la repetiţie. Trecusem pe la Institut şi-l aştepta profesorul. Nu ştiu de ce, dar parcă aveam o presimţire. Unde este acum?

VICTOR: La spital.

CAMELIA (*scoate un ţipăt, Victor tresare şi o priveşte*): Ce are? Ce-a păţit? VICTOR: Fii liniştită. I-a trecut. A scăpat. A avut o criză de inimă şi un şoc nervos puternic. Era să moară.

CAMELIA: Să moară? (*disperată*): Nu, Andrei nu trebuie să moară! El trebuie să trăiască! Este al meu, numai al meu! Spune-mi unde este? La ce spital?

VICTOR: La spitalul nr. 2.

CAMELIA (*zăpăcită*): Mulţumesc. (*iese ca o vijelie, uşa rămâne deschisă*). VICTOR: Câtă grijă are de el! parcă i-ar fi soţie! Este al meu... numai al meu... frumoase cuvinte! Poate şi adevărate. (*oftează, pleacă zdrobit. În pragul scării vede ghiveciul spart. Se apleacă încet şi ridică un ciob*): Iată căminul meu, căsnicia mea... fericirea mea! Iată viaţa mea conjugală! (*dă drumul ciobului ce răsună pe podea. Pleacă gârbovit, clătinându-se, absent*): Al meu... numai al meu... poate ei vor fi fericiţi! (*urcă treptele*).

TABLOUL VI

(*Ora prânzului. Linişte deplină*)

VICTOR (*legat la cap cu o basma, stă lungit pe canapea, cu privirea absentă. Pe un scaun lângă canapea, se vede o farfurioară cu apă, o cutie de calmante şi un pahar cu apă. Victor înmoaie basmaua în farfurie şi se leagă la cap. Olga mătură cioburile şi pământul de la ghiveciul spart. Pleacă afară cu ele în făraş. Linişte. Victor, fără să iasă din apatie, aprinde mecanic o ţigară. Afară se aude o maşină ce se opreşte. Portiere trântite şi apoi din nou uruitul motorului ce se pierde. Intră pe uşă Andrei cu cutia viorii în mână, însoţit de Camelia. E palid. Camelia îl duce cu grijă de braţ. Victor se scoală încet, obosit*): Andrei! Ai venit! Adu-l aici, Camelia... Stai, stai aici, lungeşte-te. (*îl aşază pe canapea*).

ANDREI (*încet*): Nu trebuie, nu vă deranjaţi. Nu mai am nimic, mi-a trecut. VICTOR (*Cameliei*): De ce i-a dat drumul?

CAMELIA: Am vorbit cu doctorul. Mi-a spus că pot să-l iau acasă. Nu mai este nicio primejdie. De ce să stea degeaba între străini? Mai bine acasă, cu ai săi. Trebhie să stea liniştit, să fie calm. Şi linişte... cât mai multă linişte. Hai, Andrei, culcă-te, odihneşte-te.

ANDREI: Bine... Camelia, te ascult. (*se culcă. Ea îi*

potriveşte sub cap perna de pe canapea. Victor se aşază pe un scaun): Îţi mulţumesc, Camelia, îţi mulţumesc. (*îi ia mâna, i-o mângâie şi i-o sărută*): Acum, mă simt atât de liniştit!

CAMELIA (*duios, mângâindu-l*): Dragul meu! (*Victor tresare privind la ei nostim*): Nu te mai gândi la nimic, dormi. (*îl sărută pe frunte. Victor, acelaşi joc*).

ANDREI: Dorm... fac cum spui tu... dragostea mea! (*Victor îi priveşte năuc. Camelia se îndepărtează uşor. Îl întreabă pe Victor prin semne, dacă-l doare capul. Victor îi răspunde prin semne că i-a mai trecut. Camelia pleacă pe scară. Victor o urmăreşte până intră în cameră. Se uită la Andrei, apoi la uşa Cameliei. Dă neputincios din umeri.*)

ANDREI (*încet*): Victor! VICTOR: Da, Andrei.

ANDREI: Ce-a fost aici în lipsa mea?

VICTOR: Nimic... ce să fie? Totul... este în ordine. ANDREI: Unde îmi este vioara?

VICTOR: Aici. (*O ia de pe masă şi i-o dă*).

ANDREI (*strângând-o în braţe şi mângâind-o*): Mângâierea mea! (*se ridică*). VICTOR: Ce vrei să faci?

ANDREI: Să-mi pun vioara pe poliţă. VICTOR (*precipitat*): Lasă, că ţi-o pun eu.

ANDREI: Nu, vreau s-o pun eu. Nu te supăra. Vreau s-o culc cu mâna mea. E obosită şi ea, săraca.

VICTOR: Bine, cum vrei.

ANDREI (*se duce încet la poliţă, bâjbâind*): Dar ce-i asta? Unde mi-e patul? (*bâjbâie mai departe*): Şi noptiera, nici noptiera nu-i! Victor! Ce s-a petrecut aici?

VICTOR: Nimic, Andrei. Fii liniştit. De acum ai să dormi cu mine. Patul şi noptiera... le-a luat Melania... Camelia nu ţi-a spus nimic?

ANDREI: Nu, nu ştiu nimic. (*vine cu vioara înapoi, pe canapea*): Spune, ce s-a întâmplat?... Victor, te rog!

VICTOR: Melania... a plecat... M-am despărţit pentru totdeauna. Şi-a luat lucrurile ei şi a plecat.

ANDREI: De ce? De ce, Victor? Nu trebuie. De ce să vă despărţiţi din cauza mea? Pentru ce să vă stric căsnicia, căminul? Ah, ce-am făcut?

VICTOR: Andrei, fii calm, nu te agita, n-ai voie… Trebuia să se sfârşească odată. Dacă nu azi, peste o lună, peste un an… Mai bine mai devreme. Ce rost avea să ne chinuim recoproc? Mereu ceartă, scandal… nervi tociţi. Nu ne potrivim. Avem caractere opuse, diferite. Aşa… ea a plecat în drumul ei… eu aici… în drumul meu. Suntem tineri, cu timpul ne vom uita. Mai ales, aşa cum am trăit! Ea se va mărita, va găsi caracter potrivit, eu poate mă voi însura… Şi astfel, vremea îşi va întinde mantia sa peste clipele uitării. (*Surâzând amar*): Odată poate că o să-mi aduc aminte, o să mi se pară că a fost un joc de copii, sau un vis… ca toate visele. ANREI: Şi totuşi, eu simt că-ţi pare rău. Simt în vorbele tale părerea de rău. Victor!

VICTOR: Da, Andrei! Nu-i nimic. Cu timpul o să uit. E şi natural să mă simt stingher, părăsit, singur. (*tare*): Doar nu sunt bestie sau fiară! Aici, aici am inimă, o simt cum bate. Cum ai tu, Camelia, cum are toată lumea. Am trăit cu ea un an. Şi un an nu-i o zi. Un an am împărţit cu ea şi bucuriile şi necazurile. (*visător*): Ce fericiţi eram când ne-am cunoscvut, când ne-am luat! Ea mă iubea… eu la fel… eram ameţiţi de fericire, de fiorul dragostei, primul fior ce nu poate reveni a doua oară niciodată. O iubeam atât de mult! Şi acum parcă… o iubesc!

ANDREI: Împăcaţi-vă, Victor! E doar soţia ta, eşti soţul ei. Poate n-o să mai facă, a greşit!

VICTOR: Omul greşeşte o dată, de două ori, de nouă ori, dar nu mereu. Nu… nu mai are niciun rost. Nu poţi cere omului ce n-are. Ea este o fire ce nu se poate acomoda cu mine. Eu sunt liniştit, calm. Ea este iute, plină de nerv. Sângele în venele ei nu curge, ci clocoteşte. Când eram cavaler, visam o soţie blândă, vorbele ei să pară şoapte, să se lipească de mine cald, cu patimă. Realitatea însă a fost crudă: a ieşit tocmai pe dos, mai ales în ultimul timp. Era rea, indiferentă la iubire. La vorbe însă, era mai ceva decât o felină. Era o panteră ce-ar fi fost în stare să-ţi sfâşie inima cu ghearele. Limba ei ţi se părea limbă de şarpe şi nu de om. La dracu'! De ce nu pot fi şi eu aşa? Eu visez, compun… imaginez… Lunatic, cum a spus Melania.

ANDREI: Se cunoaşte că suntem fraţi. Sau poate aşa este familia noastră, se transmite din generaţie în generaţie, prin ereditate!

VICTOR: Ce vrei să spui?

ANDREI: Ce-ai spus tu adineauri. Ştii... noi ne potrivim în sentimente. Aşa sunt şi eu. Şi tata cred că este la fel. VICTOR: Ce te face să crezi?

ANDREI: Şi eu sunt o fire visătoare, sentimentală. Nici mie nu-mi place zgomotul, gălăgia. Doar linişte adâncă, susurul apei, ciripitul păsărelelor, freamătul naturii şi muzică suavă, răscolitoare, care să-ţi încetinească şi bătăile inimii. Şi eu doream o soţie, cum ai spus tu, adică să semene cu felul meu.

VICTOR (*privindu-l*): Doreai? Interesant! Acum nu mai doreşti?

ANDREI (*după o pauză, încurcat*): Acum... (*înflăcărat*): Victor, ţi-aş spune ceva care te-ar lăsa paf! (*potolit*): Nu... nu...

VICTOR (*amuzat*): Ei, dar ce este?

ANDREI: Tu eşti fratele meu, ţie pot să-ţi spun. Dar dacă îmi promiţi că nu spui la nimeni.

VICTOR: Îţi promit. ANDREI: Pe cuvântul tău? VICTOR (*curios*): Pe cuvânt.

ANDREI (*vesel*): Ştii... inima mea acum este ca un cozonac în care ai pus porţie dublă de drojdie. Creşte Victor, creşte, să se reverse. Sunt clipe când o simt că ar vrea să iasă pe gât afară! Simt că-mi vin noduri noduri, iar în stomac un gol, ca şi cum toate măruntaiele s-ar ridica. Aceeaşi senzaţie am încercat-o când m-am dat la moşi în bărci. Aproape că mi se taie răsuflarea.

VICTOR (*râzând*): Ce nostim eşti, Andrei! Ştii să compui şi să faci comparaţii instantanee. Inima ta, cozonac! (*râde în hohote*).

ANDREI (*cu necaz*): Dacă râzi de mine, nu-ţi mai spun nimic.

VICTOR (*vrând să pară serios*): Ei, hai, nu te supăra, te ascult. *Pufnind în râs*): Dar spune şi tu dacă nu-i de râs! Ce comparaţie: inimă şi cozonac! Teribilă. Pe toţi dracii,

dacă n-o folosesc într-o lucrare de-a mea... inimă şi cozonac!... fantastic!... (*râde cu hohote*).

ANDREI: Victor! (*Victor râde mai departe*): Ce-ai găsit de râs, nu ştiu, zău aşa. Ţi-am spus şi eu cum m-am priceput, ca să înţelegi mai bine.

VICTOR (*mai potolit*): Parcă eu spun că nu te-ai exprimat bine? Tocmai că este prea bine. Mie nu mi-ar fi trecut prin cap aşa ceva. Acum spune, te ascult, m-ai făcut curios. (*Aducându-şi aminte*): Ce chestie! (*iar râde cu hohote*).

ANDREI (*disperat*): Victor!

VICTOR (*râzând*): Iartă-mă, Andrei, te rog! Cred că voi râde de câte ori îmi voi aduce aminte. Ai fost aşa de nostim! (*serios*): Gata... am terminat... spune Andrei.

ANDREI: M-ai întrebat adineauri dacă acum nu mai doresc aşa soţie. Ba da, doream şi doresc; numai că acum... o am, o am Victor, şi e numai a mea, auzi Victor! Numai a mea! (*de bucurie îl strânge în braţe*).

VICTOR (*rămâne perplex*): Cum o ai?... şi... Numai a ta?... Nu înţeleg! ANDREI: Ai să înţelegi îndată. (*arată cu mâna spre uşa Cameliei*): Ai putea, mă rog să-mi spui cine locuieşte acolo, deasupra uşii de intrare?

VICTOR (*uimit*): Camelia. ANDREI: Ei?

VICTOR: Cum?... Camelia?... Andrei! Ţie îţi arde de glume?

ANDREI: Ba deloc. Începând de azi dimineaţă, Camelia este logodnica mea. VICTOR: Logodnică? Dar îţi dai seama ce spui?

ANDREI: Perfect. Aşa cum ai auzit: logodnică! Te miri? Şi mie nu-mi venea să cred prima dată, dar... până la urmă m-am convins. Mă iubeşte cum o iubesc şi eu!

VICTOR: De unde ştii?

ANDREI (*nostim*): Mi-a declarat-o public... între patru ochi! VICTOR: Ţi-a spus ea că te iubeşte? Nu cred.

ANDREI: Crezi, nu crezi, puţin îmi pasă. Principalul e că mă iubeşte. Mi-a destăinuit dragostea cu atâta patimă, şi-a deschis inima cu atâta puritate! Credeam că înnebunesc, că nu mai rezist de fericire.

VICTOR: Şi?

ANDREI: Şi, şi, şi. Mai întrebi şi tu. Parcă n-ai fi iubit în viaţă. Până la urmă, declaraţiile de dragoste s-au pecetluit cu sărutări pătimaşe şi jurăminte veşnice. Asta a fost tot.

VICTOR (*năuc*): Cum?... Vreau să spun, unde s-au petrecut toate astea? ANDREI (*nostim*): Unde stai tu acuma.

VICTOR (*sare speriat din canapea*): Cum, aici în salon?

ANDREI (*vesel*): Da. Soarta, sau mai bine zis, zeul Cupidon, a vrut ca nimeni să nu fie acasă, afară de mama şi bunica.

VICTOR (*năucit de gânduri*): De aceea vă alintaţi adineauri aici! Dragul meu, dragostea mea! De-abia acum încep să vin acasă! Dar cum asta? De necrezut! Şi te iubeşte mult?

ANDREI: Da, Victor, atât de mult! Pentru aşa ceva, n-am comparaţie. VICTOR (*pe gânduri*): Da, da, da, acum te cred. Îmi aduc aminte ce se speriase când i-am spus că eşti la spital.

ANDREI: Ce-a spus?

VICTOR: Andrei trebuie să trăiască, el este al meu, numai al meu... Cum ai spus şi tu acum, şi p-aici ţi-e drumul. A zburat pe uşă ca o vijelie.

ANDREI: Comoara mea! Şi este aşa cum ai visat tu în tinereţe: visătoare, blândă, înţelegătoare!

VICTOR: Ştiu, ştiu Andrei. În două luni, de când este aici, am cunoscut-o bine, i-am studiat caracterul, comportarea şi felul ei de-a fi. (*absent şi trist*): Eşti un om fericit, Andrei, te felicit. (*se ridică şi dă să plece*).

ANDREI: De ce te-ai întristat? Unde te duci?

VICTOR: Nu m-am întristat. Mă doare puţin capul. Mă duc sus, nu te supăra. ANDREI: Bine, Victor. De ce să mă supăr? (*Victor pleacă pe scară*): Victor! VICTOR (*trist*): Da. Ce vrei?

ANDREI: Te rog să nu spui la nimeni, mi-ai promis.

VICTOR: Nu, Andrei, nu spun. Fii liniştit. N-o să ştie

nimeni. Decât voi doi, cei fericiţi… şi eu… (pleacă).

ANDREI: S-a întristat. Melania este în sufletul său, în inima sa. O iubeşte încă. Nu trebuia. Poate că până la urmă se împacă. *Pune vioara pe poliţă şi se lungeşte pe canapea*).

OLGA (*intră de afară cu nişte farfurii, încet*): Andrei! A venit! Ce bine!… Doamne! Este obosit. (*intră încet în camera Lucreţiei. Linişte*).

ŞTEFAN (*vine din oraş, îl vede pe Andrei pe canapea. Observă lipsa patului şi a noptierei. Se uită prin tot salonul Vine la canapea încet*): Andrei! ANDREI (*simţindu-l*): Tata!

ŞTEFAN: Dormeai?

ANDREI: Nu, mă gândeam. Nici n-am simţit când ai intrat.

ŞTEFAN: Unde aţi dus patul şi noptiera de aici? (Andrei tace): De ce taci? Te-am întrebat ceva.

ANDREI: Patul nu mai este… nici noptiera… Le-a luat Melania.

ŞTEFAN: Cum le-a luat? Ce să facă cu patul?

ANDREI: Probabil să doarmă pe el. A plecat, s-a mutat cu totul… s-au despărţit.

ŞTEFAN: S-au despărţit?

ANDREI: După câte bănuiesc, s-au certat tare.

ŞTEFAN: În ultimul timp parcă se potoliseră. Acum iar? De ce s-au certat? ANDREI: Întreabă-l pe Victor. El ştie mai bine.

ŞTEFAN: Unde-i?

ANDREI: Sus, în cameră.

ŞTEFAN (*plecând pe scară*): Ce casă de nebuni! mai ceva ca la balamuc!

(*intră în camera lui Victor*).

ANDREI (*singur*): Într-adevăr, lipseşte doar firma deasupra casei. Sărmanul tată. Câte necazuri şi suferinţe a îndurat de pe urma noastră! (*se culcă, pauză, de afară se aude poştaşul*): Poşta! Victor Vlădeanu! (*Andrei sare de pe canapea*): Scrisoare pentru Victor! De la cine o fi? (*iese repede bâjbâind marginile mobilelor. Intră după o pauză cu un plic în mână, e tare vesel*): Victor! Victor! Vino

repede! Ai o scrisoare!

VICTOR (*ieşind la balcon*): Scrisoare? De unde? (*Apar Ştefan şi Camelia la balcon*).

ANDREI (*vesel*): De la Uniunea Scriitorilor. Am întrebat poştaşul şi mi-a spus. VICTOR: (*nedumerit*): De la Uniunea Scriitorilor? (*dându-şi seama coboară vesel treptele*): Trebuie să fie răspunsul la nuvela mea, dă-o încoace. (*rupe nerăbdător plicul, citeşte repede*): Uniunea Scriitorilor, strada, numărul, în sfârşit, antetul. (*continuă să citească apăsat*): Domnule Victor Vlădeanu, în urma verificării lucrării Dvs. literare intitulată „Oameni noi”, de către comisia concursului, lucrare cu care aţi participat la concurs, vă aducem la cunoştinţă (*rar şi apăsat*): că aţi obţinut premiul I cu drepturi de autor. (*Se opreşte din citit şi priveşte emoţionat la Andrei, la Ştefan şi la Camelia, care coboară treptele*).

ANDREI (*fremătând de bucurie*): Victor! Premiul I! Ura-a-a!

(*La izbucnirea lui Andrei apar din cameră Lucreţia şi Olga*).

ŞTEFAN (*vesel, nerăbdător*): Continuă, citeşte mai departe.

VICTOR: Aşa-a-a-a! (*reluând*) ...premiul I, cu drepturi de autor. (*tare*): Sunteţi invitat la sediul birourilor noastre spre a vă ridica diploma şi premiul respectiv. Nuvela Dvs. a fost verificată şi trimisă la Combinatul Poligrafic pentru tipărire. Consiliul literar vă felicită, şi vă urează noi succese în munca literară. (*fugitiv*): Director, secretar.

ŞTEFAN (*emoţionat*): Băiatul tatii! (*îl îmbrăţişează şi-l sărută*): Premiul I cu drepturi de autor! Cum ar veni... scriitor! Bravo, Victor, bravo! (*îl sărută iar*); Îţi doresc succes!

VICTOR (*emoţionat*): Mulţumesc, tată, mulţumesc! ANDREI: Iar eu... celebritate! (*îl sărută*).

VICTOR (*râzând*): O, Andrei, e prea mult! Sunt mulţumit şi aşa. Eu sunt de abia o scânteie.

CAMELIA: Dar care poate aprinde universul! Din scântei ia naştere focul! (întinzându-i mâna): Felicitările

mele.

VICTOR: (*strângându-i mâna*): Mulţumesc, Camelia, vă mulţumesc la toţi. (*îl îmbrăţişează şi Lucreţia şi Olga*). Mă simt atât de fericit!

ANDREI (*nostim*): Ia spune drept, nu-ţi vin aşa… noduri, noduri? Nu simţi golul?

(*arată prin gesturi*)

VICTOR (*râde, uitându-se la Camelia*): Andrei! (*râd amândoi*).

ŞTEFAN: Ce noduri, frate?

ANDREI: Ei, avem şi noi secretele noastre.

ŞTEFAN: Acum nu-i timpul potrivit pentru secrete. Hai, fac cinste fiului meu. Cine merge?

VICTOR: Şi eu fac. Mergem cu toţii. După atâtea necazuri, a intrat soarele şi în inima mea.

ŞTEFAN (*râzând*): Una caldă, una rece! (*râd toţi, afară de Victor*). VICTOR (*trist*): Melania!… Ea nu ştie nimic. Îmi sfida această muncă. A plecat! Nu putea să se întâmple mâine? Poate nu s-ar mai fi întâmplat. Am observat totdeauna că orice bucurie sau veste bună, a fost umbrită de numele ei. Chiar şi acum, a lăsat în urma ei această umbră, cu toate că nu mai este. De ce? Alţi oameni aduc în jurul lor numai bucurie şi fericire. (*o priveşte pe Camelia*): Să fie oare aşa ursita ei?

ŞTEFAN: Aşa o fi. Acu’ de ce te-ai bosumflat?

VICTOR: Nu, tată, sunt fericit. Dar aş fi putut să fiu şi mai fericit. Dacă scrisoarea asta venea ieri… sau… dacă dânsa pleca mâine!… Aşa… ştiţi şi voi… ŞTEFAN: Şi ce, îţi trebuie iscălitura ei pentru consimţământ? Ei comedie! Haide, frate şi n-o mai faceţi din albă, neagră! Ce-a fost s-a dus. N-ai să întorci tu acum trecutul. Să mergem, copii. Hai, Andrei, hai şi tu, Camelia. Olga, tu nu mergi? OLGA: Dar mâncarea este aproape gata.

ŞTEFAN: Şi ce-i cu asta? Mergem şi tragem şi noi câteva păhărele şi pe urmă venim la masă.

OLGA: Duceţi-vă, eu vă aştept şi pun masa.

ŞTEFAN: Bine, atunci dă şi damigeana. OLGA: Este în bucătărie.

ŞTEFAN: Să mergem, copii. (*lui Victor*): Hai, capul sus. (*Victor surâde trist*): Aşa-a-a! Nu-i timp acum de bocete şi de supărare. Au fost destule, să mergem. (*Camelia îl ia pe Andrei de mână*): Poftiţi!... După Dvs! (ies toţi râzând).

LUCREŢIA: Iată că şi Victor, mâine, poimâine o să ajungă scriitor. Şi-a atins visul. Păcat că n-a avut noroc.

OLGA: N-o poate uita pe Melania. Se obişnuise cu ea... Aşa cum era... era soţia lui. Ce să-i faci? (*pleacă afară, Lucreţia intră în camera ei*).

CORTINA

ACTUL IV

(*Acelaşi decor, peste trei săptămâni*)

TABLOUL VII

(*Duminică. Înainte de masă. Victor coboară treptele cu vreo zece cărţi subţirele care se cunosc că sunt noi şi la fel. Se aşază la măsuţa din faţa canapelei şi controlează prefaţa cărţilor, le face teanc. Rămân trei. Este vesel. Se gândeşte, face un gest de surpriză, priveşte spre uşa Cameliei, zâmbind semnificativ şi începe să scrie pe foaia de titlu o amintire. Termină, pune cartea peste celelalte şi începe alta*).

CAMELIA (*apare din cameră îmbrăcată într-un frumos capot. Se opreşte la balustradă şi priveşte ce face Victor. Merge tot balconul şi începe să coboare treptele. Zâmbind*): Primiţi audienţă? Sau sunteţi ocupat?

VICTOR (*întorcându-se, plăcut surprins*): A! Camelia! Bună ziua! CAMELIA: Bună ziua! Ce scriţi?

VICTOR: Amintiri pe cărţile ce le trimit cunoscuţilor şi prietenilor. CAMELIA (*veselă*): Da? (*se apropie de măsuţă*): E voie?

VICTOR: De ce nu? Poftim!

CAMELIA (*ia cartea din teanc şi citeşte, se încruntă*): Ce-i asta?(*citind*) În amintirea cazului ce l-aţi rezolvat. Fratele cazului! Ve, Ve!(*lui Victor care o priveşte zâmbind*): Adică dumneata! Cum?... Atunci dedicaţia asta este scrisă pentru mine? Iar cartea, de asemenea!

VICTOR (*râzând*): Da, o poţi lua. Din partea mea.

CAMELIA: Mulţumesc. (*cu cartea la piept, timid şi puţin ruşinată*): Ce cuvinte!! Dumneata scrii numai amintiri misterioase, enigmatice.

VICTOR (*surâzând*): Şi dumneata eşti pentru mine o enigmă!(*Camelia îl priveşte încurcată*):

ANDREI (*intră furtunos şi vesel*): Victor! VICTOR: Da, Andrei, sunt aici.

ANDREI: Victor, trebuie să-ţi vorbesc, şi asta imediat. VICTOR: Dar ce s-a întâmplat? Te văd vesel" ANDREI: Ai să vezi imediat.

CAMELIA: Andrei sunt şi eu aici. ANDREI (*mai vesel*): Camelia? Tu?

CAMELIA: Poate e ceva secret, între patru ochi. Dacă este aşa, mă retrag.

ANDREI: Nu, nu Camelia. Tu poţi rămâne. Nu-i niciun secret.

VICTOR: Atunci, să auzim. Staţi jos. (*Andrei se aşază la măsuţă iar Camelia pe canapea*):

ANDREI: Ştii că dimineaţa plecasem la Institut să-mi iau rămas bun de la toţi. VICTOR: Aşa!... Şi?

ANDREI: Când veneam spre casă cu mama, cine credeţi că mă opreşte în drum? VICTOR: De unde să ştiu?

ANDREI: Ei, atunci, ţine-te bine. Melania! VICTOR (*tresărind puternic*): Melania? ANDREI: Da, chiar ea. În carne şi oase. VICTOR: Ce-a vrut?

ANDREI: Stai să vezi. Ne-a salutat foarte amabilă şi a rugat-o pe mama să ne lase singuri. (Victor e numai ochi şi urechi) Mama atunci i-a spus că mă însoţeşte acasă, la care i-a răspuns că mă aduce ea. Mama, s-o fi gândit puţin şi ne-a lăsat. Ne-am dus la ea acasă.

VICTOR (*trăsnit*): Acasă? De unde până unde, tu, la Melania?

ANDREI: Mă laşi ori nu mă laşi să vorbesc? Ce dracu'? Nu mă întrerupe, că-mi pierd şirul.

VICTOR: Spune, spune mai departe.

ANDREI: Aşa-a-a! Pentru ce crezi că m-a luat acasă? VICTOR: Dar spune odată! De unde vrei să ştiu?

ANDREI: A început să plângă cu hohote şi să-mi

ceară iertare de cele ce-a făcut.

CAMELIA (*fără să-şi dea seama*): Victor!

ANDREI: Măsăruta, mă mângâia, şi-mi vorbea întruna. Şi toate astea plângând. Mă emoţionasem. Spunea că-i pare rău şi că, de când a plecat suferă întruna. Nu doarme, nu mănâncă. Spunea că viaţa pentru ea nu mai are niciun ost. (apucându-l de braţ): Victor, Melania te iubeşte, te iubeşte mult! Plângând cu hohote m-a rugat să nu-ţi spun nimica. Spunea că acuma îşi dă seama de toate ce le-a făcut. Ea te iubeşte şi te va iubi mereu şi despărţită. Asta a spus-o cu gura ei şi spunea adevărat, Victor. Simţeam în glasul ei părerea de rău şi remuşcarea, simţeam dragostea ce o are pentru tine. (Victor se joacă distrat cu stiloul, Camelia zâmbeşte). Plângând spunea că în viaţa ei n-ar mai putea să mă jignească sau să mă certe. Dar ce folos? Prea târziu. Şi începuse să plângă mai tare. Vrea să plece de aici în alt oraş, aici simte că se sufocă, nu mai poate suporta singurătatea lângă tine. Te iubeşte. Spunea că tu ai fost retras mereu, cu gândul la scris. Nu te-ai gândit la ea, la viaţa ei. Ştii ce mi-a spus? Înlemnisem! Mă apucase cu patimă de umeri şi-mi vorbea. Îi simţeam şi privirea ochilor ce cred că mă fixau: Andrei! Sunt femeie ca toate femeile din lume. Nu ştiu dacă mă înţelegi – şi după o pauză a continuat: Ce fericită aş fi dacă m-ar ierta! Aş sta lângă el o viaţă întreagă, aşa cum este… retras… rece. Mă podidise plânsul, am plecat.

VICTOR (*îngândurat*): Şi, te-a condus până aici?

ANDREI: Până la magazin. Mi-a mulţumit. Spunea că şi-a uşurat inima. Şi a plecat fugind. (*linişte adâncă*, *Victor priveşte distrat coperta cărţii*): Victor! Împăcaţi-vă, te rog! Ce rost are să vă chinuiţi? Şi tu o iubeşti îţi este pustiu fără ea

VICTOR (*uitând de prezenţa Cameliei*, *amar*): Da, Andrei, o iubesc, aşa e!

Şi-a recunoscut greşeala, vrea să se îndrepte! Ce bine ar fi!

ANDREI: Victor! Te roagă fratele tău, cheam-o înapoi! Eu mâine plec la Moscova. Vreau să plec cu gândul

împăcat că v-aţi reluat căsnicia, viaţa cea de toate zilele. V-aţi despărţit din cauza mea. Tot prin mine vreau să vă împăcaţi. (*Victor îl priveşte duios*): Hai Victor, te rog! (*tăcere*): De ce eşti încăpăţânat? CAMELIA: De vreme ce vă iubiţi, nu înţeleg de ce să vă chinuiţi reciproc. Vă rog şi eu să vă împăcaţi. Va fi mai bine.

ANDREI: Aşa, Camelia, bravo! Roagă-te şi tu. Poate i se înmoaie inima. VICTOR (*zâmbind vesel*): Bine. Fie cum spuneţi voi. Aveţi dreptate. Eu… am iertat-o.

ANDREI (*vesel*): Ura-a-a! (*îl sărută zgomotos*): Victor! Ce bine îmi pare, frăţiorul meu! (*Camelia îi priveşte zâmbind emoţionată*): Scrie-i ceva! Mă duc chiar acum să-i spun şi să-i dau biletul. (*se ridică*): Vin înapoi cu ea!

VICTOR (*vesel*): Stai, omule, dar cu cine te duci?

CAMELIA: Tot trebuie să trec pe la Institut. Merge cu mine până acolo. Dacă-i acasă, eu plec şi vin dânşii amândoi.

ANDREI: Camelia, ce faptă bună faci! O să te ţină minte Victor şi Melania cât vor trăi. Noi doi suntem sortiţi să-i fim naşi la împăcare.

VICTOR: Îţi mulţumesc, Camelia. Bine. Să scriu câteva rânduri şi vă puteţi duce. CAMELIA: Eu până atunci o să mă schimb*. Pleacă sus*).

VICTOR (*ia ultima carte nescrisă*): Andrei, i-ai spus ceva de nuvela mea? Că s-a premiat, că s-a editat?

ANDREI: Nu, nu i-am spus.

VICTOR: Atunci, am să-i trimit cartea asta. A rămas ultima. Tocmai mă gândeam cui să i-o trimit. Am să-i scriu o amintire.

ANDREI (*vesel*): Fain! Da, Victor! Ce idee! O să-i pară bine! Hai, scrie-i! VICTOR: Ce să-i scriu, oare?

ANDREI: Mă laşi să-ţi dictez eu? VICTOR (*râzând*): Da, spune şi eu scriu. ANDREI: Dar nu schimbi niciun cuvânt? VICTOR: Nu.

ANDREI (*cu importanţă*): Bine-e! Atunci, scrie: Revino la cuibuşorul nostru drag! (pauză): Ai scris?

VICTOR: Da.

ANDREI: Bun, mai departe. Te aştept din clipă în

clipă, (*pauză*), să-mi cazi lin la pieptu-mi… să te mângâi… şi să-ţi sărut ochii umbriţi de tristeţe. *Pauză*): Drept călăuză… ia această carte… rodul muncii mele.

VICTOR: De ce să mă laud?

ANDREI: Scrie, că eu ştiu ce spun. Nu-i nicio laudă, ci o lecţie pe care trebuie s-o ţină minte. Ea ţi-a renegat totdeauna munca ta literară. Acum, când va vedea cartea, îşi va da seama de realitate şi are să înţeleagă.

VICTOR: Bine, Andrei, dacă vrei tu. ANDREI: Ai scris?

VICTOR: Uite acuma. (*scrie*). Gata.

ANDREI: Ea te va aduce la cel ce te iubeşte (poetic): Revino!… Iscălitura şi data.

VICTOR (*terminând de scris, recitează în gând*): Frumos, frumos, Andrei! Cuvinte calde, blânde… duioase! Mi-a revenit buna dispoziţie. Parcă-mi vine să zbor. (*îl sărută pe Andrei*).

ANDREI (*vesel*): Zboară, ce mai aştepţi? (*râd*):

VICTOR: Ah! Ce înseamnă dragostea! (*îi dă cartea lui Andrei*): Ţine. Du cartea şi adu-mi-o pe Melania.

ANDREI (*râzând*): Vine şi cartea, n-avea grijă. Numai că în alte mâini. O să vină amândouă. (*râd*).

CAMELIA (*coboară scara îmbrăcată de oraş*): Sunteţi gata? VICTOR: Gata, Camelia.

CAMELIA: Atunci, să mergem, Andrei. ANDREI: Să mergem. Stai! Vezi cum ieşi pe uşă! CAMELIA (*râzând*): De ce?

ANDREI: Ieşi întâi cu dreptul, să ne meargă bine. (*râde*). VICTOR: Superstiţiosule… (*îl bate pe umăr. Pleacă râzând*).

(*Victor revine la canapea, visător. Aprinde o ţigară. Linişte. Se aşază şi priveşte absent, visător, tavanul, cu capul dat pe spate şi cu mâinile întinse larg pe speteaza divanului. Aruncă fumul în sus, privindu-l. Îl împrăştie cu mâna, se scoală, se uită prin salon. Aşază faţa de masă, scaunele, cărţile, adună hârtiuţele de pe jos, ia scrumiera şi iese. Strigă*): *Mamă*! *Vino repede*! (*revine cu scrumiera curată, o pune pe masă*).

OLGA: (*intră ştergând mâinile de şorţ*): Ce vrei?

VICTOR (*vesel, puţin încurcat*): Am să te rog ceva. Eu nu mă pricep. Dacă vrei să aranjezi puţin în camera mea. Să măturі şi să aranjezi patul. Atât.

OLGA: Da' ce-ţi veni la ora asta? Este aproape 12,00.

VICTOR (*încet, jucându-se absent cu nasturele de la haină*): Vine Melania. (*Olga îl priveşte surprinsă*): S-au dus Andrei şi Camelia după ea. Vrea să vină înapoi.

OLGA (*se apropie zâmbind, îi ia mâna de pe nasture*): Vezi că ai să-l rupi. VICTOR (*o îmbrăţişează brusc*): Mamă!

OLGA: Da, Victor. (*îl mângâie*). Ştiam dinainte că o să vă împăcaţi. Se întâmplă, nu se despart oamenii aşa, cu una, cu două. Mă duc să aranjez.

VICTOR: Mulţumesc. Ai în bucătărie ceva pe foc?

OLGA: Este Lucreţia acolo, n-ai grijă. (*iese. Victor fuge sus şi revine cu plicuri mari, şi sigilează o carte în plic, scrie o adresă şi o pune deoparte. Ia la rând a doua carte. Intră Olga cu mătură şi făraş, se duce sus. Victor lasă sigilatul cărţilor şi dă drumul la radio. Se aude muzică uşoară. Se plimbă prin salon fredonând şi legănându-se*).

LUCREŢIA (*intră şi vrea să se ducă în camera ei. Victor o ia de mâini şi începe să danseze cu ea. Uimită, furată de dans*): Ce ai, frăţie? Ţi-au fătat puricii?

VICTOR (*dansând*): Sunt fericit, bunico!... Atât! (*dansează cu ea mai departe, fredonând*).

LUCREŢIA (*dansând*): Spune-mi şi mie.

VICTOR (*vesel*): Vine Melania acasă! Soţioara mea! (*face o piruetă, o lasă pe Lucreţia şi se trânteşte zgomotos pe divan*).

LUCREŢIA: V-aţi împăcat! Nepoţelul meu drag! Ce bucurie! Ei, tinereţea, bat-o focul! (*aducându-şi aminte*): Aoleu! O să ardă ceapa, şi pe mine m-a apucat dansul! (*intră repede în cameră, revine cu o cutie, iese repede*).

VICTOR (*râzând*): Fiecare cu ale lui. Pentru mine este totuna dacă arde ceapa sau crapă casa asta în două. Puţin îmi pasă. Vine Melania acasă! Ce proşti am fost! Parcă am fi fost copii mici ce se ceartă pentru o floricică sau o gâză.

OLGA (*coborând cu făraşul şi mătura*): Am aranjat.

Ei, petrecere frumoasă. (îl ameninţă cu degetul şi pleacă. Victor vine la masă şi sigilează altă carte. Începe să scrie adresa).

(*Se deschide încet uşa şi apare Melania. Rămâne în prag. La piept strânge cartea. Este trasă la faţă. În ochi i se citeşte dorul. Face încet doi paşi*).

VICTOR (*o observă, rămâne o clipă năuc, scapă stiloul din mână, încet, emoţionat*): Melania! (*tare, fugind spre ea*): Melania!

MELANIA (*tare*): Victor! (*se îmbrăţişează, se sărută lung*). VICTOR (*mângâind-o*): Soţioara mea dragă!

MELANIA (*încet, duios*): Victor! (*îl sărută, surâzând printre lacrimi*): Ce dor mi-a fost de tine! De-ai şti!

VICTOR: Şi mie, Melania. Acuma, suntem iar împreună.

MELANIA: Împreună!... Da!... Noi doi!... Victoraşul meu drag! (*se sărută, merg şi se aşază pe canapea. Se privesc cu drag, cu mâinile împreunate*). VICTOR: Ai venit aşa de repede!

MELANIA: I-am întâlnit pe drum. Cât de mult o iubesc acum pe Camelia!... Şi pe Andrei!... Ei m-au făcut iar fericită!

VICTOR (*zâmbind*): Răutăcioasa mea mică! Ce bine-mi pare!

MELANIA: Nu, Victor, nu mai sunt răutăcioasă. Nici rea. N-ai să mă cunoşti, sunt cu totul alta. M-am schimbat mult... Acuma te înţeleg. (*deschide cartea*): Revino la cuibuşorul nostru drag!... să-mi cazi lin la pieptu-mi! (*se cuibăreşte la pieptul lui*) să te mângâi... şi să-ţi sărut ochii umbriţi de tristeţe! (*pierdut şi rar*): Revino!... Câtă poezie, câtă pasiune spun aceste cuvinte... cât adevăr! Dragul meu! (îl sărută): Acum parcă încep să simt şi eu, să-mi placă munca ta literară. Până a citi aceste rânduri socoteam talentul tău mâzgăleală, timp pierdut, iar pe tine un smintit, un visător. Acum, însă îţi dau dreptate. Dacă ai şti cât de caldă îmi simţeam inima, citind! Parcă mă frigea! Simţeam ca o toropeală în tot corpul, uitasem totul. Mergeam pe stradă ca o somnambulă. Asta se cheamă

visare?

VICTOR: Da, Melania, asta se cheamă visare, sau mai bine zis, viaţă frumoasă, plăcută, aşa cum trebuie să fie la noi.

MELANIA: Va fi, Victor, va fi! Încep să mă trezesc. Parcă eram pe o altă lume. Acum, văd cu totul altfel. Oamenii, lumea, viaţa… viaţa asta de familie… viaţa conjugală. Când îmi aduc aminte ce rea am fost; materialistă, zgârcită; cât necaz ţi-am prilejuit! Tu aveai nevoie de sprijin, de încurajare în munca ta, iar eu o sfidam. Talentul tău însă a biruit. Ai obţinut premiul I. Acum, te înţeleg… şi atât de bine. Când mă gândesc ce-am fost, mi-e groază! (*lipindu-se de el puternic*): Iartă-mă Victor, iartă-mă!

VICTOR (*îmbrăţişând-o*): Melania, draga mea! Ce-a fost s-a dus. Începem o viaţă nouă. Cu tine voi crea un cămin fericit! Acum sunt sigur!

MELANIA: Şi vise frumoase… şi cărţi frumoase!… Şi poate şi romane! Victor! (*îl sărută. Victor începe s-o sărute şi s-o îmbrăţişeze cu patimă. Melania pierdută, însă fără să se îndepărteze sau să se mişte*): Fii cuminte, Victor! Să nu intre cineva!

VICTOR (*avid*): Melania! Acum te înţeleg şi eu. Eşti… femeie, ca toate femeile!

(*o sărută*).

MELANIA (*transpusă, în şoaptă*): Victor! (*Victor o ia în braţe şi pleacă pe scări cu ea*).

(*Intră Ştefan şi rămâne trăsnit în prag. Victor continuă să urce. Melania îl strânge puternic cu braţele de după gât. Se lasă dusă în voie, moale*).

MELANIA (*pierdută, privindu-l în ochi*): Dragostea mea, Victoraş! VICTOR: Da, comoara mea! Da… da Melania. (*dispar în cameră*): ŞTEFAN (*făcându-şi cruce*): Bogdaproste că s-au împăcat! (*se apropie de scară, se uită sus la uşa ce s-a închis, zâmbeşte*): Dragostea mea, comoara mea, Victoraşul meu, Melinaşul meu. Ce înseamnă vârsta! (*începe să urce treptele*): N-au rezistat nici trei săptămâni. Asta-i viaţa. Ale tinereţii valuri!

(*urcă treptele şi intră în vârful picioarelor în camera lui*).

ANDREI (*intră încet, ascultă din uşă, nu se aude decât muzica de la radio; încet*): Victor! (*linişte*) Melania! (*aceeaşi linişte*): S-au dus sus, au plecat. (*Se apropie de masă, pipăie cărţile*): Nici n-a terminat să le bage în plicuri. (*surâde*): Bine că s-au împăcat. (*ascultă muzica, legănându-se*): Oare dacă se iubesc, atunci de ce se ceartă? Să fie asta căsnicia? Nu, nu, nu, nu! Eu nu mă voi certa niciodată cu Camelia. Noi ne iubim şi ne înţelegem atât de bine. (*aducându-şi aminte*): A! Să nu uit! (*scoate din buzunar o ilustrată înrămată a Cameliei*): S-o pun la loc sigur... să nu se spargă geamul. (*o pipăie şi o mângâie. La radio se aude un tangou frumos. Visător, încet*): Camelia, mâine plec în ţara speranţei. Acolo, soarele, lumina cea de toate zilele, va pătrunde în întunericul meu, atunci... te voi cunoaşte, îţi voi vedea chipul tău drag! Cred că-l voi vedea. Prea îl doresc cu patimă, cu pasiune! (*strângând rama la piept*): Dacă soarta însă va hotărî altfel, atunci... atunci dragostea şi bunătatea ta... îmi va lumina viaţa până la moarte. (*încet*): Vei fi farul vieţii mele, lumina... soarele... tot! (*rămâne visător legănându-se pe scaun după tactul muzicii*).

ŞTEFAN (*coboară, îl priveşte surâzând. Dă să plece când observă rama din mâinile lui. Nu poate vedea fotografia. Devine curios*): Ce faci, Andrei? Visezi?

ANDREI (*tresărind*): A, tata! Da, adică nu. Mă gândeam.

ŞTEFAN: La ce?

ANDREI: La Victor şi Melania. Sunt bucuros că i-am împăcat.

ŞTEFAN (*mirat*): I-ai împăcat? Dar ce... tu i-ai împăcat?

ANDREI: Da, tată, eu. Azi m-a întâlnit pe stradă şi m-a luat la ea acasă. Plângând a început să-mi ceară iertare.

ŞTEFAN: Ţie?

ANDREI: Da, de cele ce mi-a făcut. Din toată discuţia noastră, am înţeles că-l iubeşte pe Victor. Am venit acasă,

i-am povestit, iar Victor, în culmea bucuriei m-a trimis după ea. M-a condus până acolo Camelia. Dacă n-o întâlneam azi, mâine plecam şi ar fi stat mai departe despărţiţi şi s-ar fi chinuit degeaba. Ei amândoi se iubesc, acesta este adevărul. Ce bine că s-a întâmplat aşa!

ŞTEFAN: De aceea mi-ai stat în bucătărie, ştrengarule! Ca să nu le tulburi revederea. Îmi placi, Andrei. Ai calităţi, ai inimă bună, înţelegi sufletele oamenilor. ANDREI (*stânjenit*): Asta ar fi făcut-o oricine.

ŞTEFAN: Nu cred. Dar ce ai în mână? Parcă ar fi o ramă.

ANDREI (*fâstâcit*): Da... un dar de la Camelia... o fotografie de-a ei.

ŞTEFAN: Fotografie? Ce să faci cu ea?

ANDREI: Te înţeleg, tată. Însă o iau cu mine. Dacă după operaţie voi recăpăta vederea, vreau să văd prima dată pe aceea ce mi-a făcut viaţa fericită, pe aceea ce m-a făcut om.

ŞTEFAN: (*emoţionat*): Andrei! Ce sentimente frumoase ascunde sufletul tău! Copilul meu drag! (*îl mângâie şi îl sărută pe frunte*): Pot să văd şi eu fotografia? ANDREI: Cu plăcere, poftim! (*îi dă rama. Ştefan îşi pune ochelarii şi admiră fotografia. Rămâne deodată perplex. Priveşte consecutiv, când la Andrei, când la fotografie. Andrei curios*): E reuşită?

ŞTEFAN (*distrat*): Da, da, a... e reuşită... foarte reuşită. (*aparte*): Nemaipomenit! Este posibil?

ANDREI: Ce este, tată?

ŞTEFAN (*revenindu-şi*): Nimic, nimic Andrei. (*se uită iar la fotografie, citeşte ceva pe ea*): Camelia ţi-a spus ceva despre această fotografie?

ANDREI: Nu.

ŞTEFAN: Absolut nimic?

ANDREI: Mi-a spus să n-o arăt la nimeni.

ŞTEFAN: Aha!

ANDREI: Dumneata eşti însă tatăl meu. Dar ce este?

ŞTEFAN: Ştii tu ce scrie pe această fotografie? ANDREI (*speriat*): Ce?

ŞTEFAN: O amintire. Ascultă: „În amintirea zilei de neuitat când ne-am unit inimile pe veci. A ta soţie, Camelia.

ANDREI (*năucit*): Doamne sfinte, ce-am făcut? M-am trădat!

ŞTEFAN: Cum? Cele scrise aici sunt adevărate?

ANDREI (*după o pauză lungă*): Da, tată… Este purul adevăr. Ne iubim şi ne-am jurat dragoste veşnică.

ŞTEFAN (*emoţionat, surâzând*): Andrei, este cu putinţă? Cum? Ea te iubeşte? ANDREI (*înflăcărat*): Da tată, mult de tot!

ŞTEFAN: Şi tu?

ANDREI: O ADOR. Camelia este viaţa mea. N-aş mai putea trăi fără ea. Mi-aş da şi vederea pe care n-o am, numai să n-o pierd.

ŞTEFAN (*pe gânduri*): Iată ce n-aş fi crezut vreodată! Andrei iubeşte! Fiul meu este iubit! Ce surpriză! (*revenindu-şi*): Andrei, şi când?…

ANDREI: Când am început să ne iubim?

ŞTEFAN: Nu, dragul meu. Asta nu mă interesează, nu mă amestec eu în inimile voastre, în dragostea dintre voi. Vreau să spun… pe când nunta?

ANDREI: Tată! (*îl îmbrăţişează*).

ŞTEFAN: Da, Andrei, eşti fericit. Văd. Dragul tatii!

ANDREI: Tată, ne-am înţeles să ne căsătorim când mă voi întoarce de la operaţie. Până atunci nu trebuie să ştie nimeni de iubirea noastră. Ce poznă am făcut! (oftând): Ce înseamnă să nu vezi!

ŞTEFAN (*vesel*): Şi ce-i dacă am aflat şi eu? Ei, comedie! Ce… sunt vreun străin? Nu sunt tatăl tău? Vă iubiţi. Şi ce-i cu asta? O să vă luaţi şi gata. Până vii, am să fac pregătirile pentru nuntă. Am să-ţi fac, Andrei, o nuntă! (*îl strânge vesel în braţe şi-l sărută*).

ANDREI: Tată, Te rog din suflet să nu afle nimeni de dragostea noastră până mă întorc… M-ar crede puşlama. O să spună că m-am grăbit să dau sfoară în toată ţara. Ne-am promis unul altuia tăcere absolută.

ŞTEFAN (*râzând*): Conspiratorilor! Bine, bine Andrei,

ai cuvântul unui tată că nu va afla nimeni. Nu ştiu, n-am văzut nimic. (râd amândoi): Numai că... dacă ai să tot stai cu fotografia asta aşa, o să afle toţi. Ascunde-o.

ANDREI: Ai dreptate. Dacă ştiam ce mi-a scris, o ascundeam eu dinainte. (*o bagă în buzunar*).

ŞTEFAN: Ei, ce vrei? A fost norocul meu să aflu. Ce fată bună este Camelia! Nu înţeleg însă cum de i-ai sucit în aşa hal capul! Curteanule! (*râde*).

ANDREI: De ce mă necăjeşti?

ŞTEFAN: Lasă, lasă, n-o mai face pe sfântul. Ai ademenit-o sau te-a ademenit, asta nu mă interesează. Bine că vă iubiţi. Eu vă doresc fericire, viaţă lungă şi înţelegere.

ANDREI: Mulţumesc!

ŞTEFAN: Iar la anul... vreau să joc şi la botez. ANDREI (*ruşinat*): Tată!

ŞTEFAN: Acum te las cu visele tale. La revedere.

ANDREI: La revedere. (*Ştefan pleacă. Andrei singur*): Ce fiinţă! Până şi acolo a vrut să-mi facă o surpriză! (*patetic*): A ta soţie!... Camelia!... Camelia Vlădeanu! Ce frumos sună! (*rămâne pe gânduri*).

CAMELIA (*intră veselă*): Ce face naşul?

ANDREI (*vesel*): Naşul a împăcat oaia cu lupul. (*râde*): S-au împăcat. CAMELIA: Era şi normal. Se iubesc, poate cum ne iubim şi noi.

ANDREI: Fetiţa mea dragă... (*o mângâie*).

CAMELIA (*cu gingăşie*): Numai că fetiţa ta nu mai este fetiţă. ANDREI (*dojenitor*): Camelia!

CAMELIA: Ady! (*se strâng în braţe*): Unde sunt? S-au dus sus?

ANDREI (*misterios*): Luna ştie dar nu spune! (*arată spre uşa lui Victor*): Ssst!... Linişte! (*râd pe înfundate*).

CAMELIA: Dragul meu! (*îl sărută, îl mângâie şi-l priveşte*): Mâine pleci. O lună, sau poate mai mult, n-am să te văd. O s-au fie dor. N-am să-ţi mai văd chipul, n-am să-ţi mai aud vioara!

ANDREI: Nu-i nimic, Camelia. O lună trece repede. Poate destinul, soarta, mă va înapoia ţării mele, familiei,

soţiei mele, aşa cum trebuie să fie un om între oameni. Ne vom căsători şi vom trăi fericiţi unul lângă altul, până la adânci bătrâneţi.

CAMELIA: O să fie aşa cum spui tu. Dar de ce acest „poate”. De ce să pleci cu această umbră, cu acest sâmbure de pesimism? De ce să nu pleci cu speranţa şi credinţa că operaţia va reuşi, că vei vedea? Doar tu singur ai spus: Vreau să văd! Atât de mult! Atunci vorbeai cu atâta patimă, cu atâta ardoare! Îţi simţeam dorinţa împrăştiată în tot corpul, în cel mai firav nerv al trupului! Imaginea acelei clipe îmi va rămâne întipărită până la moarte. Şi acum…

ANDREI: Şi acum vreau, ca şi atunci. Dacă mi s-ar cere, aş da şi viaţa numai să pot vedea un an, un ceas… sau măcar un minut. Dacă am spus „poate”, nu m-am gândit la nereuşita operaţiei. Ştiu că va reuşi, şi sper că voi vedea. O speranţă aproape sigură. Dar mi-e frică. Mi-e frică de clipa când lumina va pătrunde în bezna ochilor mei. De ce, nici eu nu ştiu. Însă simt o frică aparte, plăcută. Numai când mă gândesc, mă cuprind fiorii. Nu-mi pot imagina şi nici nu vreau să-mi imaginez ce o să fie atunci cu mine. Cred că voi avea emoţii vecine cu delirul. Ştii tu, Camelia ce înseamnă să revezi soarele, după ce opt ani ai fost scufundat într-un întuneric continuu? Un întuneric ce simţi că-ţi roade nervii, răbdarea… viaţa! Este aşa cum ai spus tu şi poate mai mult… E ca şi cum am spus poate şi de aceea mi-e frică.

CAMELIA: Ai dreptate, Andrei, te cred. Va trebui să suporţi şi clipa asta. Şi-o vei suporta. Pe urmă… vei fi fericit.

ANDREI: Da, voi fi fericit, Camelia. (în extaz, cu privirea în gol): Ţii minte ce-ţi spuneam? Când am să mă reîntorc, totul va fi altfel. Atunci am să pot vedea un cerşetor sau un frac, un frate, un tată! Atunci îţi voi vedea şi chipul tău drag!… Atunci voi vedea chiar şi o furnică! N-am să mai pipăi! Atunci am să văd! Întunericul n-o să mai aibă ce căuta în ochii mei. O să-mi fie groază de el. Atunci viaţa îmi va fi numai lumină, cu tine împreună. Da!… Jur că

atunci şi noaptea voi dormi cu lumina aprinsă.

CAMELIA (*privindu-l*): Andrei, cât de frumos eşti! Cât de mult te iubesc! (*îl mângâie*).

ANDREI (*zâmbind*): Aşa, cum este orice boboc de trandafir.

CAMELIA: Numai că bobocul de-acum a înflorit. L-am înflorit eu cu mâinile mele, cu ochii şi cu inima mea!

ANDREI: Da, Camelia, tu l-ai înflorit şi este numai al tău! Dar…(*tace*). CAMELIA: Dar ce?

ANDREI: Dar trandafirul ar vrea să vină albina din nou ca să culeagă nectar şi polen. Ar vrea s-o simtă pe albele-i petale!

CAMELIA (*cu dojană, zâmbind*): Obraznicule! ANDREI: În dragoste nu există obrăznicie.

CAMELIA: Nu? Atunci, ce?

ANDREI: Dreptul naturii şi vocea sângelui. CAMELIA (*râzând*): Patetic dar convingător.

ANDREI (*nostim*): Atunci, pot spera? Camelia, gândeşte-te că mâine la ora asta nu mai sunt aici.

CAMELIA: Andrei, dacă află cineva din casă?

ANDREI: Vezi-ţi de treabă! Cum nu s-a aflat până acum? Şi cine este nebunul acela care să se scoale în miez de noapte să ne urmărească?

CAMELIA: Şi totuşi, mi-e teamă că o să se afle. Tu, Andrei, pleci. Ne căsătorim peste o lună sau mai târziu. Dacă…

ANDREI: Ştiu, ştiu ce vrei să spui. Şi ce-i cu asta? Ce… nu s-a mai văzut un nou născut… la şapte luni?

CAMELIA (*privind cu teamă prin salon*): Andrei! Vorbeşte mai încet! Vrei să ne audă cineva? (*după o pauză*): Ce facem noi, nu este frumos. Nu trebuia, Andrei, Numai eu sunt de vină.

ANDREI: Nu, Camelia, tu n-ai nicio vină, nici eu. Dragostea-i de vină. Ne iubim, Camelia!

CAMELIA (*mângâindu-l*): Da, ne iubim. Păcatele tinereţii nu le poate opri nimeni. Dacă ar şti cineva din casă, de câte ori ai urcat scara asta şi te-ai strecurat noaptea ca un hoţ la mine! Dragul meu!

ANDREI: Tu ştii?

CAMELIA: Ce?

ANDREI: De câte ori am urcat-o? CAMELIA: Nu.

ANDREI: Nici eu.

CAMELIA: Obraznicule. (*îl îmbrăţişează*).

ANDREI: Atunci hoţul poate veni la noapte în iatacul dragostei? Acesta va fi ultimul său furt. Pe urmă, va pleca în exil pe o lună, pentru fărădelegile sale.

CAMELIA (*râzând*): Dacă faci zgomot şi ne prinde?

ANDREI (*nostim*): Şi aşa şi aşa, tot trebuie să plec. Însă n-avea nicio grijă. Lumină nu-mi trebuie deoarece sunt fiul întunericului. Cât priveşte mersul fără zgomot şi strecurarea lină printre mobile, te asigur că m-ar invidia şi un indian sau vreun apaş celebru. (*râde pe înfundate*).

CAMELIA (*veselă*): Bine, Andrei. Atunci la noapte te aştept. Când ceasul va bate miezul nopţii, vino! Dragostea din iatac te aşteaptă!

ANDREI: Camelia!... Soţie dragă! CAMELIA (*zâmbind*) Legitim peste o lună!

ANDREI: Fie şi peste o lună, însă Cupidon nu cunoaşte aceste legi! (*se îmbrăţişează şi se sărută*).

ŞTEFAN (apare la balcon, rămâne încremenit, privindu-i, zâmbind): Iată un caz în familie ce a fost rezolvat! (se retrage în vârful picioarelor şi intră în cameră. Camelia şi Andrei continuă să se sărute).

CORTINA

30 Iulie 1956

MICUŢA ORFELINĂ

— *Moment dramatic de acum jumătate de veac* – CADRUL SCENETEI

(*Noapte. O stradă pustie. În întunericul de nepătruns al străzii, un felinar împrăştie în jurul său o lumină anemică, bolnăvicioasă. Jos, la piciorul felinarului, o fetiţă zgribulită de frig. Nu i se vede decât umbra în profil şi foarte vag, rochiţă ruptă ferfeniţă. E în picioarele goale iar lângă ea, un paner mic cu seminţe. Aşezată la piciorul felinarului, stă nemişcată, cu genunchii strânşi şi capul rezemat de stâlpul felinarului. Privirea îi este pierdută în*

gol. Probabil că se gândeşte la ceva. Liniştea nopţii e mângâiată de sunetele înfundate ale unui ornic îndepărtat).

FETIŢA: (*numărând rar, apăsat, dar parcă absentă, bătăile ornicului*): Unu… doi… trei… patru… cinci… şase… şapte… opt… nouă… zece… (*Bătăile ornicului încetează iar fetiţa continuă, aparte şi tristă*): De-abia e zece… Ce lungă e noaptea asta… şi ce neagră. Până la ziuă mai e mult, tare mult… Şi mi-e atât de foame! Atât! Azi n-am vândut aproape nimic şi nici nu am mâncat de-ajuns*. Pierdut*): Acuma, de-aş avea o bucăţică de pâine… ce bine-ar fi… (*cu vocea tot mai pierdută*): Măcar atât cât pot muşca o gură plină. Dar nu-i nimic. Mă culc şi-mi trece… Nu-i prima zi. Când dormi, nu simţi foamea şi nici frigul. La stadion vine mâine lume multă. Poate am să vând seminţe mai multe. Voi mânca şi pentru azi.

(*Se mişcă, ia panerul cu seminţe şi se întoarce cu faţa la public, cu gândul să-şi aranjeze culcuşul. Dând cu ochii de public, rămâne nemişcată, cu panerul ridicat în aer, privind foarte mirată. Încet de tot, cu aceeaşi mişcare întipărită pe faţă, se apropie cu paşi lenţi de rampă. Priveşte în sală*).

FETIŢA (*ducându-şi mânuţa la frunte*): Oare ce-i cu mine?… Visez?… Sau poate… Unii spun că atunci când ţi-e tare foame… începi să vezi râuri de lapte şi miere… munţi de ciocolată, căsuţele sunt de zahăr, iar luna este o turtă dulce.

Eu însă văd lume, lume multă ce mă priveşte curioasă. De ce oare? Poate aşa trebuie să fie visul*. Privind lumea*): Văd oameni mari…(*zâmbind trist*): şi copii!… Băieţi… fetiţe… Ce frumos sunt îmbrăcaţi! M-aş duce între ei să le pipăi hainele. Trebuie să fie moi, călduroase. Să încerc. (*se apropie foarte mult de rampă şi scoate un ţipăt; se aşază şi priveşte peste rampă, jos, speriată*): Ce prăpastie mare şi neagră! Era să cad în ea. (*după o pauză, privind publicul*): La ei nu mă pot duce. Îmi pare rău. Aş vrea să stau cu ei de vorbă şi să le povestesc. Dar cum? Oare m-ar auzi?… (*cu glasul mai ridicat*): Copii, mă auziţi?

COPIII DIN SALĂ: Daaa!…

FETIŢA (*înveselindu-se*, *dar tristă*, *totuşi*): Ce bine-mi pare că mă aud. În vis măcar să pot vorbi cu cineva. (*cu glăscior înalt*): Copii, vreţi să vă povestesc ceva?

COPIII DIN SALĂ: Daaa!!!…

FETIŢA: Atunci, ascultaţi. (*sub felinar*, *cu faţa spre public*). Mă numesc Mara. În ţara unde eu trăiesc, nu toţi copiii sunt ca voi, sunteţi îmbrăcaţi frumos şi curaţi de asemenea. Aveţi haine călduroase şi mâncare caldă… Aveţi poate şi un pat unde dormiţi şi o mamă ce vă mângâie şi vă îngrijeşte. Sunteţi fericiţi, ca toţi copiii din frumoasele basme şi poveşti. Eu însă, ca şi alţi copii aidoma mie, din ţara mea, trăim cu totul altfel. Casa noastră este strada, noaptea rece şi neagră este somnul şi patul nostru, gardiştii care ne trezesc şi ne alungă – ţin locul mamei, iar bătăile lor sunt mângâierile noastre. Cam asta e viaţa noastră.

Pe mama nici n-o cunosc. Iar tata ştiu că a murit. Nici nu-l mai ţin minte.

Mă priviţi curioşi. De ce oare? Vă întrebaţi poate, ce caut noaptea pe stradă? Am să vă spun. Înainte, dormeam sub un pod mare din oraş. Acolo era parcă mai cald. Îmi era însă frică. Era tare întuneric iar şobolanii chiţăiau, sărind pe mine şi trezindu-mă din somn. Speriată, am fugit de acolo. Acuma dorm aici, sub felinar. Îmi este frig dar am lumină, iar şobolani nu mai sunt. Dacă vreun gardist mă ia la goană, mă duc în altă stradă, la un alt felinar şi-mi continui somnul. (*Tăcere*).

Văd cum mă priviţi ca pe o fetiţă din vreo poveste. Poate credeţi că ceea ce vedeţi este un basm şi atâta tot. Nu, copii, în ţara mea, ceea ce vedeţi nu se cheamă basm, ci viaţa noastră. Voi nu ştiţi ce-i aia foamea, frigul. Voi nu ştiţi ce înseamnă să fii mic şi singur, încât, de multe ori, ai dori să adormi şi să nu te mai trezeşti niciodată.

Să ştiţi, copii, ceea ce voi citiţi în poveşti, în ţara mea – e viaţa multor copii ca mine. Basmele sunt multe. Cred că aţi citit poveşti cu împăraţi puternici şi regi buni şi miloşi. Să ştiţi că nu-i adevărat. Şi noi avem un rege, care,

se spune că-i foarte bun. Priviţi la mine şi vedeţi bunătatea şi mila lui regească!

N-am mâncat de ieri nimic, mi-e frig, picioarele nu le mai simt. Parcă ar fi de lemn. De ce oare?

Nu ştiu din ce ţară sunteţi, dar cred că n-aveţi rege. Se cunoaşte după feţele şi hainele voastre. Copii, preţuiţi viaţa pe care o duceţi. E atât de bine să ai o mamă şi o bucăţică de pâine! Pe când eu? Aş vrea tare să mor. Ştiţi, copii, m-am gândit de multe ori. Aş dori ca oamenii să-mi semene pe pământ seminţe. Floarea soarelui să crească mare, mare de tot... galbenă şi frumoasă. Seminţele să se scuture la căldura soarelui, să se prăjească, iar morţii din morminte, groparii şi paznicii cimitirului, să vină şi să cumpere. Atunci, aş avea bani mulţi. Aş mânca bine, m-aş sătura şi eu odată şi mi-aş cumpăra poate şi hăinuţe calde.

Până atunci însă, (*cu vocea din ce în ce mai pierdută*), mi-e atât de foame! Atât!... De-aţi şti!... (*şi mai pierdut*): Mi-e somn şi parcă s-a făcut mai cald. Copii, nu mai simt frigul. Ce bine este!... Uite, mi-a trecut şi foamea. *Pierdut de tot, aproape şoptit*): Aşa aş vrea să fie întotdeauna.

(*Ornicul începe să bată din nou, iar fetiţa numără din ce în ce mai stins*):

FETIŢA: Unu... doi... trei... patru... cinci... şase... şapte...

(*Căpşorul îi cade pe piept; corpul i se apleacă, alunecă încet de pe stâlpul felinarului şi cade pe caldarâm. Ornicul bate mai departe, rar şi sonor, anunţând miezul nopţii.*)

CORTINA

Octombrie 1958

fbKW: I

TEATRUL

NOSTRU

GALAŢI

ITeatrul muncitoresc A.C.I. J

! 711]! 1

Prezintă în premiera pe tara

I OP (liJIUI (I

STRADIVARIUS

— *Comedie în două acte şi patru sau cinci talouri* – PERSONAJELE:

OANCEA – barman

PIŢURCĂ – violonist ambulant

TÂNĂRUL – călător

ŢĂRANUL – călător

BITĂNESCU – violonist

CODRESCU – organizator spectacole

NAVETISTUL – călător

BĂRBATUL – agent de poliţie

CEFERISTUL – impiegatul gării LOCOTENENTUL – ofiţer de poliţie

Ţărancă, copil mic, trei bărbaţi, o pereche tânără, diferiţi figuranţi – toţi călători.

Acţiunea se petrece în zilele noastre, într-un bufet dintr-o gară de provincie.

(Piesa se poate juca în două variante, la alegere.

PRIMA VARIANTĂ: dacă se joacă numai primele patru tablouri, atunci Piţurcă, Bitănescu şi Codrescu apar ca personaje negative.

A DOUA VARIANTĂ: dacă se joacă toate cinci tablouri, atunci personajele negative devin pozitive, iar bărbatul pe care publicul spectator în tabloul patru îl crede agent de oliţie, devine personaj negativ în tabloul cinci, în urma adevăratei anchete. În ambele variante Oancea este un personaj negativ).

ACTUL I TABLOUL I

Motto:

Teatrul?… Esenţa vieţii picurată în replici

(*Decorul înfăţişează interiorul unui bufet de gară. În stânga, în prim plan, uşă. În dreapta, în planul doi, o fereastră. În dreapta în fundal, lângă bar, o altă uşă. Ca mobilier, cinci mese obişnuite, scaune diferite, tejghea şi vitrină de bar.*

E ora zece dimineaţa. În dosul tejghelei, barmanul aranjează halbele goale. La mese, călători. În stânga, în

prim plan, la o masă, trei bărbaţi cu trei valize, beau bere şi fumează. În dreapta, în planul doi, la o masă, un ţăran şi o ţărancă ţinând un copil în braţe, mănâncă brânză cu ceapă, rupând dintr-o pâine. Lângă ei, două desage cu lână dărăcită.

În local intră un tânăr. E îmbrăcat cu pardesiu şi poartă pălărie, ducând în mână o servietă diplomat).

TÂNĂRUL (*ajuns la bar*): Fiţi amabil, o votcă mare. OANCEA (*turnând în pahar*): Nouă lei.

TÂNĂRUL (*dând banii*): Poftim.

OANCEA: N-aveţi mărunt? N-am de unde să vă dau restul. TÂNĂRUL: Nu face nimic.

OANCEA: Mulţumesc.

(*Tânărul ia paharul cu votcă şi se aşază la o masă din centrul localului, în prim plan, punând servieta pe masă. Pe uşă apare Piţurcă. Pirpiriu, zgribulit, nebărbierit, se opreşte în pragul uşii, studiind călătorii de la mese. E îmbrăcat. Într-un costum gri, murdar, boţit, cu pantofii scâlciaţi şi pălărie decolorată. Cu mâinile înfundate în buzunare, ţine sub braţ o vioară veche şi un arcuş. Tânărul scoate un pachet de ţigări. Piţurcă îl priveşte cu interes şi se apropie tiptil de masa lui, adresându-i-se cu jargon ţigănesc*).

PIŢURCĂ: Să trăiţi, conaşule! TÂNĂRUL (*surprins*): Bună ziua.

PIŢURCĂ: Conaşule, ai să te superi dacă am să te rog ceva? TÂNĂRUL: De ce să mă supăr? Spune.

PIŢURCĂ (*milog*): Dă-mi şi mie o ţigară de asta cu dop. Aşa ceva n-am mai fumat de când am cântat la o nuntă.

TÂNĂRUL: (*zâmbind, în întinde pachetul*): Poftim, serveşte. PIŢURCĂ (*luând două ţigări*): Te superi dacă am să iau două? TÂNĂRUL (*vesel*): Nu.

PIŢURCĂ: Să trăieşti, conaşule! Să-ţi dea Dumnezeu sănătate! Ce frumos miroase, şi ce tutun gălbior! Ia zi-i, cum se numesc ţigările astea?

TÂNĂRUL: Marlboro.

PIŢURCĂ: Apăi, boierule, pe la noi la Toflea, noi le

zicem Mâl-Bî-Rî. E mai simplu, ce zici? (*râsete generale*) Păi, nu? (*Piţurcă strecoară o ţigară în buzunarul de la piept. Cu cealaltă între degete, se proţăpeşte în faţa tânărului*): Acu, că mi-ai dat cui, dă-mi şi ciocan, că n-oi fuma la rece aşa o ţigaretă mişto. (*râsete generale; râzând, tânărul îi aprinde ţigara cu bricheta*) Opa! Îmi dai voie? (*într-o clipă, bricheta ajunge* în *mâinile lui Piţurcă iar acesta o studiază*): Fainã lucrătură! Ia zâmbi, boierule, cum se umblă cu maşinăria asta? Nu de alta, dar mi-e că o să-mi prind degetele.

OANCEA (*intervenind*): Ia n-o mai face pe prostul şi închide uşa pe dinafară. PIŢURCĂ (*mirat*): Ce-ţi veni, şefule? Ce-ai cu mine?

OANCEA: N-am cu nimenea nimica. Dar aici nu-i uşa bisericii ca să cerşeşti. Ai înţeles?

PIŢURCĂ (*nostim*): Pardon, fără jigniri. Cine cerşeşte? OANCEA: Tu, cine altul?

PIŢURCĂ: Vorbeşte frumos, şefule. Fără pertu. Că pe urmă…

OANCEA: Pe urmă, ce? Ascultă mă, ţigane, ţi s-a făcut de scărmăneală? Părăseşte imediat localul, până nu te iau de o aripă.

PIŢURCĂ (*văicărindu-se la călători*): Auziţi, oameni buni? Aşa ştie să vorbească un risponsabil de local cu muşteriii. Face ură de rasă şi mă beşteleşte cum îi vine la gură. Nu-i frumos, şefule, te văd om cu carte şi condei, că de aia eşti risponsabil. (*se bate nostim cu degetul peste obraz*) Păi, nu? (*râsete generale*).

OANCEA (*vesel*): Mă, baragladină, ai de gând să mă fierbi mult?

PIŢURCĂ (*ofensat*): Aţi auzit? Baragladină! Păi asta se numeşte colomnie, aşa să ştiţi dumneavoastră. (*râsete*).

UN BĂRBAT: Lasă-l în plata Domnului, că-i tare nostim! auzi poceală: colomnie! Bună, bună de tot!

PIŢURCĂ (*puţin contrariat*): Dar matale, de ce râzi cu atâta poftă de mine? OANCEA (*râzând*): Fiindcă vrei s-o faci pe deşteptul, dar eşti mai prost ca noaptea.

PIŢURCĂ (ofensat): Mai pardon, şefule, ştii cine sunt

eu? OANCEA: Bineînţeles că ştiu.

PIŢURCĂ (*nostim*): Nu zău! Şi cine, mă rog, sunt?

OANCEA: Un scripcar ce-şi chinuieşte vioara, zdrăngănind-o cu arcuşul. Am ghicit?

PIŢURCĂ: Apăi, conaşule, asta a pus capac la toate! Eu scripcar? Să avem iertare. Ştii matale unde am cântat eu?

OANCEA: Da, la toate bombele din oraş. (*râsete generale*).

PIŢURCĂ (*explodând*): Aşa? Bine-e-e! Atunci ascultă matale ce poate scripcarul, că prea îţi place să batjocorăşti oamenii. (îşi *pregăteşte vioara sub bărbie, închide ochii şi începe să cânte „Balada" lui Ciprian Porumbescu. Toţi amuţesc, vrăjiţi de interprezarea baladei. Piţurcă termină de cântat, rămânând cu ochii închişi*).

OANCEA (*rupând tăcerea*): Acu' ce-ai rămas înţepenit şi cu ochii închişi? Parcă ai fi Sfântul Sisoe ce-a pogorât din cer.

ŢĂRANUL (*intervenind*): Domnule responsabil, te rog nu-l mai necăji. Este un mare viorist, iar melodia ce-a cântat-o mi-a mers la inimă. Bravo, băiete!

PIŢURCĂ: Băiat cu părul sur? Dracu' a mai văzut? Mă apropii de cincizeci, aşa să ştii matale.

ŢĂRANUL: Iartă-mă, dar cum să-ţi spun? Că nu-ţi cunosc numele. Să-ţi aduc aminte de origine? Te-oi supăra.

PIŢURCĂ (*simpatic*): Adică, bravo, ţigane! Eşti hătru' matale. Dar ştii cum se numeşte bucata ce am zdrăngănit-o? Că aşa a spus bosu' de la bar: că sunt scripcar. (*lui Oancea*): Nu-i aşa, şefule, că nu ştii cum se numeşte cântul ce l-ai ascultat? Ai?

OANCEA (*încurcat*): Am mai auzit eu melodia asta la radio. Şi ce-i cu asta? Trebuie să cunosc cum se numesc toate cântecele tale?

PIŢURCĂ: Apăi, nu-i cântecul meu, conaşule. Melodia ce ţi-am cântat-o este Balada lui Cipi, aşa să ştii matale.

OANCEA (*mirat*): Cipi? Cine mai e şi ăsta?

TÂNĂRUL (*intervenind*): Vrea să spună că melodia se numeşte Baladă şi a fost compusă de Ciprian Porumbescu.

PIŢURCĂ: Aşa, domnişorule: Ciprian Porumbescu. Numai că eu îi zic Cipi. Ce vrei? Aşa-mi place mie să-l alint, din dragoste. Dar să ştii, domnule că ai stofă. Eşti deştept şi ai cultură muzicală! (*râsete generale întrerupte de un bărbat şi o femeie care intră în local. Femeia se aşază la o masă liberă, iar bărbatul se duce la bar*).

BĂRBATUL: Două halbe, vă rog.

OANCEA: Imediat. (*Bărbatul plăteşte şi vine cu halbele la masă. Ţăranul sare în sus, parcă trezit din somn*).

ŢĂRANUL (*precipitat*): Fii bun, domnule, aţi venit cu trenul? BĂRBATUL: Da, bădie, cu acceleratul de Iaşi.

ŢĂRANUL: Păi, ăsta e trenul meu! Trebuie să ajung la Botoşani. Hai, Saveto, repede, că pierdem trenul! (*Ţăranca strânge mâncarea iar ţăranul pune pe umăr desagii cu lână*): Ce-mi făcuşi, măi omule? Cu trăncăneala şi cu balada ta poate pierd trenul.

PIŢURCĂ (*hazliu*): Cu mine vorbeşti?

ŢĂRANUL (*necăjit*): D-apăi, cu cine altul?

PIŢURCĂ (*ofensat*): Asta-i bună! După ce te distrez şi-ţi cânt pe gratis, acu' tot eu sunt de vină că matale pierzi trenul? Mare pagubă, vine altul. Nu ştii că după tren şi după femei nu se aleargă niciodată? Vin singure.

ŢĂRANUL: Gură spartă! Hai, Saveto, poate avem noroc. (*Pleacă*). PIŢURCĂ: Ei, poftim belea! Ţăranul o face şi ţiganul o trage.

OANCEA (*vesel*): Măi, Aşchiuţă, mare pişicher mai eşti!

PIŢURCĂ: Nu mă cheamă Aşchiuţă. Nu mă mai boteza cum îţi vine la gură. Am şi eu un nume, aşa să ştii.

OANCEA: Şi care ţi-e numele, dacă nu-i cu supărare? PIŢURCĂ: Piţurcă mă cheamă. Piţurcă a lui Căldăraru din Toflea.

OANCEA: Ce mi-e geam, ce mi-e fereastră? Ori Aşchiuţă, ori Piţurcă, tot aia e. PIŢURCĂ: Mai pardon, ştii matale cine e Căldăraru din Toflea?

OANCEA: Nu, n-am auzit de niciun Căldăraru şi nici Toflea nu ştiu pe unde vine.

PIŢURCĂ: Păi, vezi? Să-ţi spun eu: în Toflea m-am născut eu, iar Căldăraru... OANCEA (*întrerupându-l*): Nu mă interesează.

PIŢURCĂ: Ba, s-avem iertare, dar pe mine mă interesează. Eu mi-s Piţurcă din Toflea, iar Căldăraru mi-e tată, şi a bulibaşă. E clar?

OANCEA: Măi să fie! Cum s-ar spune fecior de grangur? PIŢURCĂ: Iar râzi de mine, conaşule. Nu-i frumos, aşa să ştii.

OANCEA: Păi, cum să nu râd, măi Piţurcă? Cum naiba eşti fecior de bulibaşă, când umbli brambura în halul ăsta prin gară, fără niciun căpătâi?

PIŢURCĂ: Da' ce, oamenii de pe peron sunt fără căpătâi? Domnul şi doamna de colo care beau bere, umblă brambura? Sau boierii de la masa aia, n-au şi ei un tată?

OANCEA: Cu tine n-o mai scoate omul la capăt. O suceşti cum îţi convine. Se lăsăm baltă.

PIŢURCĂ: S-o lăsăm, conaşule. Dar ştii că mi s-a făcut foame? Şi parcă aş bea ceva.

OANCEA: Şi cine nu te lasă?

PIŢURCĂ: Că bine zici, cine nu mă lasă? Ia dă-mi şi mie vreo patru piftele, din alea prăjite... pâine, o ţuică din aia, ştii, două pe-o cracă... şi o halbă de bere. OANCEA (*calculând mintal*): 29 de lei.

PIŢURCĂ (*nedumerit*): 29 de lei? OANCEA: Da, Piţurcă, atâta face. PIŢURCĂ: Ce face atâta?

OANCEA: Meniul pe care l-ai comandat. PIŢURCĂ: Păi cum?

OANCEA: Păi cum, ce? Hai, n-o mai face pe prostul şi ieşi la piaţă cu banii. PIŢURCĂ: Păi, n-am.

OANCEA: Ce n-ai?

PIŢURCĂ: Biştari.

OANCEA: Ascultă, mă Piţurcă, îmi eşti simpatic, dar vorba aia: frate cu frate, dar brânza pe bani.

PIŢURCĂ: Atunci, eu? OANCEA: Atunci, ce?

PIŢURCĂ: Eu, ce mănânc? Mi-e foame, conaşule. N-am mai pus nimic în gură de ieri dimineaţă.

OANCEA: Şi, ce-i fi vrând? Să-ţi dau mâncare de

pomană? Crezi cumva că bufetul ăsta e a lu' tata?

PIŢURCĂ: Nu, conaşule.

OANCEA: Ia mai slăbeşte-mă. Ori plăteşti, ori pe aici ţi-e drumul.

PIŢURCĂ: Nu fi hain, conaşule, îmi ghiorăie maţele. Împrumută-mi banii până mâine dimineaţă.

OANCEA: Chiar atât de prost mă crezi? Cum adică? Să-ţi dau de-a moaca haleală, şi pe urmă să te caut prin Toflea să-mi dai banii? Ha, şterge-o! (râsete printre călători. Piţurcă se apropie de bar, şterge cu dosul mânecii tabla de pe tejghea, sărută zgomotos vioara şi o depune în faţa barmanului): Ce mai e şi asta? PIŢURCĂ: Vioara mea, pâinea mea cea de toate zilele. Ia-o!

OANCEA: Ce să fac cu ea?

PIŢURCĂ: Amanet, conaşule, ţi-o las amanet până mâine, pentru cei 29 de lei. OANCEA: Zău? Dar ce crezi tu? Că aici e Consignaţia? Nu, puişor. E bufet, unde se mănâncă şi se bea pe bani.

PIŢURCĂ (*milog*): Conaşule… OANCEA: Ce-i, Aşchiuţă?

PIŢURCĂ: Pardon, Piţurcă.

OANCEA: Mă rog, Piţurcă, cum vrei tu. PIŢURCĂ: Nu cum vreau eu, ci cum mă cheamă.

OANCEA: Fie şi aşa. Numai că Aşchiuţă sau Piţurcă, te anunţ că aici, fără bani, eu nu-ţi dau papă. Ne-am înţeles?

PIŢURCĂ: Da, conaşule.

OANCEA: Atunci, hai, ia-ţi scârţâitoarea şi să-ţi văd mersul. Mai repejor, uşa de colo te aşteaptă.

PIŢURCĂ: Haoleu, conaşule, dar rău mai eşti. Ai un suflet mai dihai ca la un hingher. De unde vrei să-ţi dau gologani, dacă n-am?

OANCEA: Caută şi vei găsi! Parcă aşa scrie în Biblie?

PIŢURCĂ (*nervos*): Dar eşti culmea, domnule! O fi scriind aşa în Biblie, dar eu de unde să scot biştari dacă în toate buzunarele suflă vântul?

OANCEA: Caută, Piţurcă, mai caută. Când dai de bani, mă anunţi şi te voi servi imediat, prompt şi

conştiincios.

PIŢURCĂ (*gesticulând printre mese*): Oameni buni, spuneţi-i şi dumneavoastră conaşului, să mă înţeleagă şi să mă creadă. N-am la mine niciun sfanţ. Sunt flămând, dar n-am cerut pomană. Îi las vioara amanet. Ce mai vrea? (*lui Oancea*): Ce mai vrei, conaşule? Hainele de pe mine?... Nădragii?... Borsalina?... Spune, şi Piţurcă îţi dă. Na, poftim, eşti mulţumit? (*smulge pălăria din cap şi o trâneşte furios pe tejghea*):

OANCEA: Nu, Piţurcă, nu! N-am ce face cu jegoasa asta! (*i-o îndeasă bine pe cap*): Bani, vreau bani, înţelegi?

PIŢURCĂ: Da, ce crezi matale, că oi fi Iozefini, să scot bani pe nas sau pe urechi? Nu înţelegi că n-am niciun bănuţ? Na, poftim, priveşte ce are Piţurcă în buzunare! (*întoarce toate buzunarele pe dos şi pune pe tejghea o ţigară şi un pieptene*): Ei, acu' eşti mulţumit? Te-ai convins că Piţurcă nu minte? (*cascade de râsete generale*).

OANCEA (*hohotind*): Măi, Piţurcă.

PIŢURCĂ: Taci, conaşule, te implor, taci! Să nu-mi spui că nu-mi dai un blid de mâncare. Fie-ţi milă, sunt lihnit. Mâine dimineaţă, la prima oră, apar cu banii în dinţi.

OANCEA: Iar o luăm de la capăt. Mă, Piţurcă, tu îmi scoţi peri albi. Zici că mâine dimineaţă îmi aduci banii?

PIŢURCĂ: Da, conaşule, până la ultimul bănuţ; dar nu mă mai chinui, mi-e foame. OANCEA: Ţi-o fi, dar eu n-am spus da. Vreau să te întreb ceva.

PIŢURCĂ (*milog*): Te ascult, conaşule.

OANCEA: Piţurcă, dacă acum nu ai niciun ban în buzunar, mâine dimineaţă, cum îmi vei plăti datoria? Aud?

PIŢURCĂ (*încurcat*) Păi... am...

OANCEA: Am ce? Hai, Piţurcă, zi-i, te ascult, te ascultă şi dumnealor. Ai de luat vreo moştenire? Sau ţi-au fătat puricii?

PIŢURCĂ: Iar îţi baţi joc de mine, şefule.

OANCEA: Nu, Piţurcă, tu vrei să-ţi baţi joc de mine. Ai să vii mâine cu banii, când mi-oi vedea ceafa fără oglindă.

PIŢURCĂ: Pardon, conaşule, eu nu mint. Sunt ţigan; da, domnilor, dar sunt om cinstit. Am lăsat doar vioara amanet.

OANCEA: Ce să fac cu ea? Dacă tu dispari ca măgarul în ceaţă, cine va cumpăra rabla asta?

PIŢURCĂ (*ofensat*): Rablă ai spus? Vai, se poate, conaşule? Să avem iertare. Ştii matale cât valorează vioara asta? Tata mi-a dat-o mie, iar lui i-a lăsat-o ca moştenire bunicul.

OANCEA: Şi ce-i cu asta?

PIŢURCĂ (*explodând*): Lasă-mă, domnule să mă explic. Ei comedie! OANCEA (*râzând*): Bine, Piţurcă, zi-i mai departe; te ascultăm.

PIŢURCĂ: Aşa cum vă spuneam: babacu' a primit vioara de la bunicu'... ei, dar acu' e acu, domnilor! Bunicul meu a cântat cu vioara asta în taraful lui George Pantazi.

OANCEA: Un scripcar ca toţi scripcarii, ce cântau pe vremuri prin localuri. TÂNĂRUL (*intervenind*): O clipă. Vă rog să mă scuzaţi dacă sunt inoportun, dar vreau să elucidez o problemă. Piţurcă are dreptate. Poate ştiţi, poate nu ştiţi, dar George Pantazi este unul şi acelaşi cu celebrul Georges Boulanger, care a plecat la Paris, a compus şialăsat posterităţii şi tezaurului muzical, celebrul tgangou nocturn Avant de mourir. Tot el a compus muzica de café concert, cum ar fi:

Iubire de femeie, Pentru tine; Serenadă orientală şi altele. Aşadar, dacă bunicul lui Piţurcă a cântat în taraful lui Boulanger, înseamnă că-a fost un virtuos violonist, cu ample cunoştinţe muzicale. Păcat, însă, că nepotul lui... dar astea sunt treburi care nu mă privesc. Cam atât. (*Privind ceasul de la mână*): Pe mine vă rog să mă scuzaţi, dar nu vreau să păţesc ca ţăranul care a plecat la Botoşani. Trenul meu pleacă peste şapte minute. Mi-a făcut o deosebită plăcere clipele petrecute aici, iar ţie, Piţurcă, îţi doresc succes. Balada pe care am ascultat-o denotă că ai aptitudini înnăscute de a deveni un violonist notoriu şi nu un muzicant oarecare, aşa cum eşti acum. Încă o dată, scuzele mele pentru clarificarea certă privind strămoşii lui

Piţurcă. La revedere! (*Pleacă, lăsând călătorii uimiţi*).

PIŢURCĂ (*rupând tăcerea*): Ei, conaşule, boieri dumneavoastră, ce aveţi de spus? V-a pierit graiul?

OANCEA: Mă, Piţurcă, filfizonul ăsta m-a dat gata. Cunoaşte muzică, nu glumă. O fi muzicant?

PIŢURCĂ: Violonist, muzician, conaşule. Muzicant sunt eu, doar l-ai auzit. Da, un pârlit de muzicant ce n-a avut noroc în viaţă. Un terchea-berchea ce-şi amanetează vioara, cu care bunicul a colindat marile localuri din Paris, cântând în taraful lui Pantazi. Auzi matale treabă: acolo, la Paris, Pantazi şi-a schimbat numele. Îşi zicea Jorj Bulange. Asta ar veni exact cum m-ai botezat matale: în loc de Piţurcă, să-mi spună Aşchiuţă. Şi ce-i cu asta? Norocul tot nu mi-l schimbă. Tot flămând şi plin de jeg. Dar apropo, îmi dai?

OANCEA: Ce?

PIŢURCĂ: Cum, ce? Doar ţi-am dat vioara, ce dracu'! Zău, conaşule, nu mă mai chinui atâta. Vrei să leşin de foame?

OANCEA: Bine, mă Piţurcă, încă un lup mâncat de oaie, n-o fi foc. Îţi dau. Uite, îţi pun vioara aici, la vedere, în bar. Când vii cu banii, ţi-o dau înapoi.

PIŢURCĂ: Aşa, conaşule, aşa, Dumnezeu să-ţi dea numai baftă. (aplauze spontane din partea drumeţilor. Piţurcă stă neclintit la tejghea şi aşteaptă).

OANCEA (*misterios*): Nu Piţurcă... PIŢURCĂ (*speriat*): Cum, nu?... Nu-mi dai?

OANCEA (*vesel*): Ba da, dar nu aici. Ia loc la i-o masă. Vreau să te servesc la cleşte; ce vrei, mi-ai căzut cu tronc. (*În râsetele călătorilor, Piţurcă plin de importanţă se aşază la masa unde a stat tânărul. Oancea îi aduce pe tavă meniul*): Maestre Piţurcă, puteţi înfuleca. Poftă bună! (*râsete generale. Piţurcă bea ţuica şi se pune pe mâncat*): Ei, Piţurcă, ţi-ai domolit foamea?

PIŢURCĂ (*mâncând*): N-am timp.

OANCEA (vesel): De ce?

PIŢURCĂ (*nostim*) Mestec... Nu pot să vorbesc. Lasă-mă, conaşule să mănânc în linişte.

OANCEA: Bine, bine, mă Piţurcă. Mare şnapan mai eşti. Mănâncă sănătos, dar ţine minte: dacă nu vii mâine cu banii, îţi vând vioara exact cu 29 de lei, aşa să ştii.

(*În local intră Ţăranul, venind la tejghea*)

OANCEA: Ce-ai păţit, bădie? Nu cumva ţi-a scăpat trenul?

ŢĂRANUL (*necăjit*): D-apăi cum? Mi-o plecat de sub nas. Acu' trebuie să încremenesc în gară până diseară.

OANCEA: Dar unde ţi-s bagajele, nevasta, copilul?

ŢĂRANUL: Unde să fie? În sala de aşteptare. Stau acolo până vine trenul. Mia terminat ţigările. Dă-mi şi mie un pachet de Mărăşeşti şi un sfert de ţuică.

OANCEA (*mirat*): Un sfert de kil?

ŢĂRANUL: Da, un sfert, ce te miri? (*Ţăranul plăteşte, goleşte ţuica într-o ploscă, ia ţigările şi pleacă. Pleacă şi cei trei bărbaţi.*)

PIŢURCĂ (*venind la bar*): Conaşule, îţi mulţumesc. La revedere şi pe mâine. OANCEA: Care mâine? La Sfântul Aşteaptă?

PIŢURCĂ: Nu, conaşule, nu abandonez eu vioara bunicului pentru 29 de lei. Ce dracu', e doar pâinea mea…

OANCEA: Bine, Piţurcă, mâine văd eu ce cuvânt au ţiganii. PIŢURCĂ: Conaşule!!! Se poate?

OANCEA: Hai, şterge-o şi nu mă mai ţine din treabă. Dacă vii mâine cu banii îţi fac cinste. Noroc.

PIŢURCĂ (*umil*): Conaşule… OANCEA: Ce mai vrei?

PIŢURCĂ (*nostim*): Nu te inerva. Ştii, haleala a fost pe cinste. Şi trăscăul. Să-ţi dea Dumnezeu sănătate. Dar şefule, după aşa un ospăţ, merge şi un fum, două. Dă-mi şi mie o ţigară din alea faine, că n-o fi foc…

OANCEA: N-o fi, dar nu-ţi dau. De la filfizon ai cerşit două ţigări: şi încă de alea faine, cu dop. Una, ai fumat-o, şi ţi-a mai rămas una. Aşa că…

PIŢURCĂ: Haoleu, că zgârcit mai eşti, bre!

OANCEA (*aspru*): Hai, şterge-o, până nu mă supăr. Ai înţeles?

PIŢURCĂ (*umil*): Gata, şefule, am înţeles. (*Plecând spre uşă*) Să-ţi trăiască franţuzoaica! (*Iese în râsetele*

generale ale consumatorilor).

CORTINA DE TABLOU

TABLOUL II

(*Aceeaşi zi la bufetul gării, dar după amiază. Patru mese sunt ocupate de călători. La o masă, Ceferistul fumează şi bea votcă. La masa liberă, Oancea strânge vesela. În lical intră Bitănescu şi Codrescu. Bitănescu, înalt şi slab, purtând ochelari cu ramă aurită; îmbrăcat elegant, pălărie de fetru, în mână cu o cutie de vioară cu învelitoare. Codrescu, mic şi îndesatu, îmbrăcat cu un fâş cam strâmt, pălărie pe vârful capului, în mâini cu o servietă, o valiză şi o umbrelă*).

CODRESCU: Maestre, aveţi noroc. Iată o masă liberă. (*lui Oancea*): Observ că faceţi curat. Se poate?

OANCEA (*servil*): Da, vă rog să luaţi loc. Numai o clipă, să duc vesela. şi revin imediat să vă iau comanda. (*Duce vesela la bar şi revine cu o faţă de masă curată şi o scrumieră*): Îmi daţi e voie? Să schimb faţa de masă. Ştiţi, ca la orice bufet de gară: lume pestriţă. Beţivi, vagabonzi care nu ţin seamă de curăţenie. Fiţi amabil şi luaţi puţin cutia. (*schimbă faţa de masă, pune scrumiera, scoate un carneţel din buzunar iar de după ureche un creion*). La dispoziţia dumneavoastră.

CODRESCU: Maestre, ce aţi dori să mâncaţi?

BITĂNESCU (*lui Oancea*): Ca să pot comanda ceva, trebuie să am de unde alege. (*Cu ton afectat*): Prezintă-mi, te rog, o listă de meniuri.

OANCEA (*fâstâcit*): Vă rog să mă iertaţi, dar ce credeţi dumneavoastră... ştiţi... doar v-am spus, bufet de gară, fără pretenţii. Gustări reci, bere şi tărie pentru muritorii de rând. Aşa că...

BITĂNESCU: Ai dreptate, nu mi-am dat seama. Atunci, spune-mi: ce se poate mânca în bufetul ăsta?

OANCEA: Păi, să vedeţi... Avem brânzeturi, măsline, peşe prăjit, piftele... BITĂNESCU (*continuând*): ...prăjite. Bine, bine, am înţeles. Adu două porţii de caşcaval.

OANCEA: Nu avem.

BITĂNESCU: Parcă spuneai că serviţi brânzeturi.

OANCEA: Dar caşcavalul momentan lipseşte. Vă pot servi o telemea de oaie. Dacă doriţi, nişte măsline.

BITĂNESCU: De acord, atunci telemea de oi şi nişte măslinuţe. OANCEA: Am notat. Altceva?

BITĂNESCU: Pentru început, Cam atât. CODRESCU: Maestre, nu beţi nimic? BITĂNESCU: A, da, uitasem. Ai coniac?

OANCEA: Da, dar numai la sticle de un sfert: Tomis. Ştiţi…

BITĂNESCU: Am înţeles, bufet de gară. Atunci o sticlă de Tomis şi două halbe. OANCEA (*servil*): O sticlă de Fetească la trei sferturi, nu v-ar surâde?

BITĂNESCU: Nu, amice. Nu obişnuiesc să beau zeamă de surcele. OANCEA: Să trăiţi, am înţeles. Vă servesc imediat. (*Oancea pleacă la bar, revenind cu cele comandate. Bitănescu şi Codrescu gustă şi beau bere cu coniac*).

CODRESCU (*ridicându-se*): Maestre, dau o fugă până la telefon, să văd dacă v-au rezervat cameră la hotel.

BITĂNESCU: Bine. La întoarcere cumpără un ziar. (*Codrescu pleacă din local. Bitănescu scoate portţigaretul şi constată că-l gol. Enervat, îl trânteşte uşor pe masă, se ridică şi vine la bar*).

OANCEA: Doriţi ceva?

BITĂNESCU: Da, am rămas fără ţigări. Ce se poate găsi aici? OANCEA: Avem ţigări fine. Priviţi în vitrină şi spuneţi-mi ce să vă dau.

BITĂNESCU (*privind în vitrina barului*): Dă-mi un pachet de Amiral şi un chibrit. (*Oancea îi dă cele cerute. Bitănescu derulează banderola de la pachet, scoate o ţigară şi o aprinde maşinal, privind în vitrina barului*).

OANCEA: Mai doriţi ceva?

BITĂNESCU: Nu, dar văd între ţigări o vioară. Cânţi la ea? OANCEA: Nu, maestre.

BITĂNESCU: De ce îmi spui „maestre”?

OANCEA: Păi, dacă l-am auzit pe domnul care vă însoţeşte, ştiţi… BITĂNESCU: Aaa… Codrescu, pisălogul vieţii mele.

OANCEA (*mirat*): De ce, nu cântă bine?

BITĂNESCU: Ba cântă foarte bine, dar nu la vioară. În schimb, ciripeşte foarte mult.

OANCEA (*speriat*): Ciripeşte? Nu vă înţeleg. BITĂNESCU: Nici n-ai ce înţelege. Este impresarul meu. OANCEA (*stâlcind*): Imprisar? Ce-i aia?

BITĂNESCU (*zâmbind*): Organizator de spectacole. Ce spune el, pentru mine e literă de lege. El contractează concertele mele la agenţiile muzicale din ţară, el îmi rezervă cameră la hotel şi tot el este contabilul, casierul şi valetul care are grijă de mine. Un cicălitor.

OANCEA: Aşa un cicălitor aş vrea să am şi eu.

BITĂNESCU: Să te ferească Dumnezeu. E mai ceva ca o dădacă. Asta ai voie, asta n-ai voie. Acum s-a dus la telefon să vadă dacă mi-a fost rezervată cameră la hotel.

OANCEA: Cântaţi în oraşul nostru?

BITĂNESCU: Da, am de dat trei concerte. Diseară unu, iar mâine, matineu şi seara. Dar ne-am luat cu vorba. Vrei să-mi arăţi puţin vioara? Mi se pare de o construcţie aparte, iar forma gâtului aduce cu viorile italiene.

OANCEA (*dându-i vioara*): Poftim, studiaţi-o în voie; nu-i nimic deosebit. BITĂNESCU (*cercetând vioara*): Am avut dreptate: lucrătura este stil italian. Patina vremii atestă că instrumentul este foarte vechi, dar a fost întreţinută foarte prost. E plină de lovituri şi zgârieturi. De unde o ai?

OANCEA (*minţind*): Am cumpărat-o. BITĂNESCU: Vrei să înveţi vioara?

OANCEA: Nu, maestre, am cumpărat-o, mai mult rugat. Mi-a vândut-o un ţigan că avea nevoie urgentă de bani.

BITĂNESCU: Da, asta explică proasta întreţinere a viorii. Încă o dată, păcat! Restaurată însă în mod serios, poate deveni piesă de valoare certă.

OANCEA (*uimit*): Dumneavoastră glumiţi.

BITĂNESCU: La ce mi-ar folosi? Vioara e a ta şi nicidecum a mea. OANCEA: Aveţi dreptate. M-aţi pus pe gânduri; ziceţi că dacă o dau la reparat pot lua ceva bani

pe ea?

BITĂNESCU: Poţi lua bani frumoşi, dar cu o condiţie: să cadă pe mâna unui meşter în temă şi nu a unui cârpaci.

(*Intră Codrescu*).

CODRESCU: Maestre, e timpul să plecăm la hotel. Trebuie să vă spălaţi, să vă relaxaţi puţin. (*se uită la ceas*) e cinci trecute, la opt se ridică cortina.

BITĂNESCU: Bine, mergem imediat. (*lui Oancea*): Nu ţi-am spus? Mai ceva ca o dădacă. Fă-mi, te rog nota de plată.

OANCEA: Imediat.

(*Oancea începe să socotească în carneţel. Bitănescu apropie vioara de ureche, ciupeşte câteva strune, examinează alveolele viorii, privind printre ele în cutia viorii. Tresare puternic, apropie ochelarii de vioară, aruncă o privire rapidă în tavan, se repede în mijlocul localului sub tubul de neon, examinând din nou cutia viorii*).

CODRESCU (*îngrijorat*): Maestre!!!...

BITĂNESCU: Lasă-mă în pace! (*este de nerecunoscut. Surescitat, cu ochii holbaţi, se chinuie să privească în cutia viorii*): Codrescule, vino încoace!

CODRESCU (*stană de piatră*): Da, maestre!

BITĂNESCU: Mai slăbeşte-mă cu eticheta. Ai vederea mai bună. Spune-mi ce vezi gravat în cutia viorii? (*Codrescu priveşte în vioară*): Ei, ce vezi?

CODRESCU: Maestre... nu ştiu dacă aţi văzut şi dumneavoastră, dar eu...

(*după o pauză*): nu văd nimic.

BITĂNESCU (enervat): Nu se poate! Ai orbul găinilor? Concentrează-te şi priveşte atent pe fundul viorii, în dreptul orificiilor acustice. (*Codrecu se conformează*): Ei, vezi ceva?

CODRESCU (*interesat*): Da... se văd două cuvinte... ce parcă au fost încrustate pe lemn cu un cui înroşit.

BITĂNESCU: Înseamnă că-i pirogravat. Ce scrie? Încearcă să desci... CODRESCU (*întrerupându-l*): O clipă, maestre... Am prins o rază de lumină... Da, ascultaţi...

(*silabisind*): Ce... or... ges... iar al doilea... Bo... u... Ian... BITĂNESCU (*întrerupându-l*): Georges Boulanger! (*lui Oancea*): Ştii dumneata ce comoară ai cumpărat? Ştii a cui a fost vioara asta?

OANCEA (*calm*): Da, a lui Geortge Pantazi. Şi ce-i cu asta?

BITĂNESCU (*uimit*): Cum? îi ştii şi numele adevărat? Bine, dar dumneata... OANCEA (*cu importanţă*): Ce eu? Nu vă miraţi, dar cunosc toată povestea acestei viori. Ştiu că a fost a lui George Pantazi. De asemenea, ştiu că George... ss ăsta, cum îi spuneţi dumneavoastră, a cântat cu ea la Paris. Şi mai ştiu că acest Pantazi a devenit celebru prin... cântecul acela nemuritor. Păi, altfel ce, eram prost să cumpăt vechitura asta?

BITĂNESCU: Deci, cunoşti valoarea acestei piese muzeistice?

OANCEA: Bineînţeles, maestre. Un singur lucru nu pricep. De ce acest Pantazi s-a rebotezat când a ajuns la Paris?

BITĂNESCU (*zâmbind*): Glumeşti, amice. George Pantazi nu s-a rebotezat, ci pur şi simplu şi-a luat un pseudonim.

OANCEA (*neînţelegând*): Cum adică?

BITĂNESCU (*superior*): Să-ţi explic: foarte mulţi oameni de artă, care ajung să fie cunoscuţi datorită talentului lor, indiferent în ce domeniu al artei, îşi publică lucrările sub alt nume.

OANCEA (*nostim*): Înţeleg. Aşa cum Piţurcă era să devină, datorită mie, Aşchiuţă!

(*râde*).

BITĂNESCU (*mirat*): Ce vrei să spui?

OANCEA: Nimic. Pur şi simplu mi-am adus aminte de o chestie asemănătoare, întâmplată în localul ăsta. Şi totuşi...

BITĂNESCU: Şi totuşi, ce?

OANCEA: De ce acest Pantazi şi-a spus în Franţa Jorj Bulange? auzi ce chestie! Bulange! De ce nu şi-a spus Pantazie?

BITĂNESCU (*râzând*): Hai că eşti nostim! N-ai înţeles nimic, sau mai bine zis nu cunoşti datorită cărui fapt, George Pantazi a devenit Georges Boulanger. Fii atent…

OANCEA: Sunt numai urechi.

BITĂNESCU: În Franţa a existat un general pe care îl chema Georges Boulanger. OANCEA (*mucalit*): Am înţeles. Acest Pantazi, vrând să se franţuzească, a furat numele generalului.

BITĂNESCU (*vesel*): Nu amice, Pantazi n-a furat niciun nume. Datorită altui fapt şi-a însuşit numele generalului. George Pantazi semăna foarte bine cu Georges Boulanger. Asemănarea mergea până acolo că amândoi au purtat cioc. Şi astfel, mai în glumă, mai în serios publicul a început să-i spună Boulanger. Şi aşa a rămas până a murit, iar în lumea muzicală e cunoscut sub acest pseudonim.

OANCEA (*gânditor*): Ce chestie! Suciţi mai sunt şi artiştii ăştia. Mă rog, treaba lor; dar să revenim la oile noastre. Maestre, daţi-mi vioara să o pun la loc. După ce o voi da la reparat, am s-o vând.

BITĂNESCU (*luând vioara de la Codrescu*): O clipă, amice. Vreau să mai examinez o dată vioara, doar la lumina zilei. Vino cu mine până la fereastră.

OANCEA: Am încredere; mergeţi maestre şi examinaţi-o cât doriţi. Tot George Pantazi îi confirmă valoarea.

(*Cu vioara în mână, Bitănescu se duce la fereastră şi studiază din nou cutia viorii*).

BITĂNESCU: Da, acum se vede clar: Georges Boulanger. Cel ce i-a scris aici numele, i l-a pirogravat discret pe lemn. Dar iată şi anul când a fost pirogravat: 1933. Deci, vioara de la data pirogravării, are o vechime de…

OANCEA (*întrerupându-l*): 49 de ani. BITĂNESCU (*perplex*): Dar asta de unde o mai ştii?

OANCEA (*cu importanţă*): Foarte simplu: dacă din 1982 scădeţi 1933, vor rămâne exact 49 de ani.

BITĂNESCU: Am înţeles: deformare profesională. Mă

rog, dar nu asta mă interesează. Căutând însemne pe fundul viorii, nu ştiam că a fost a lui Georges Boulanger. Formatul viorii m-a dus la altă bănuială. Se poate să mă fi înşelat. Dar să mă mai uit o dată.

CODRESCU: Maestre, a aprobe şase.

BITĂNESCU (*nervos*): Ştiu, Codrescule, ştiu. Trebuie să mă spăl, să mă relaxes, la opt se ridică cortina. Ia mai lasă-mă în pace! Voi intra în concert nespălat şi nerelaxat!

(*Toţi tac, uimiţi, urmărindu-l pe Bitănescu. Acesta studiază iar cutia viorii. Un ţipăt ascuţit izbucneşte spontan din gâtul lui Bitănescu. Călătorii tresar iar Oancea scapă o farfurie ce se sparge*).

CODRESCU (*speriat*): Maestre, ce s-a întâmplat? (*Bitănescu e complet transfigurat. Tremurând, pune vioara pe tejghea, scoate ochelarii, îşi freacă absent rădăcina nasului şi îşi masează încet tâmplele. Codrescu îl apucă de mână*): Maestre, vă e rău?

BITĂNESCU (*buimac*): Bănuiala mea a fost întemeiată. (*Lui Oancea*): Ştii ce însemn am găsit în vioară?

OANCEA: Da, al lui George Pantazi.

BITĂNESCU: Nu, amice, ăla e pirogravat. Socoteşte-te un muritor fericit. Eşti posesorul unui Stradivarius!

OANCEA (*nedumerit*): Stradi-cum?

BITĂNESCU: Observ că nu cunoşti expresia acestui termen. E şi firesc. Nu eşti obligat să cunoşti datele tehnice şi denumirea viorilor de valoare.

OANCEA (*peste măsură de uimit*): Nu înţeleg, fiţi mai explicit. Nu-i a lui Pantazi?

BITĂNESCU: Ba da, dar însemnul celălalt ce-l are imprimat în cutie atestă că este un Stradivarius original. Ştii ce înseamnă asta?

OANCEA (*prostit*): Nu, maestre. BITĂNESCU: Dar de Cremona, ai auzit? OANCEA: Nu.

BITĂNESCU: E clar. Cunoştinţele tale de cultură generală sunt limitate. Să-ţi explic.

OANCEA (*atent*): Vă ascult.

BITĂNESCU: Atunci, fii atent. De Italia ai auzit?

OANCEA: Cum să nu? Ţara broscarilor şi a macaronarilor. (*râde*). BITĂNESCU: Vezi că ştii? Ei bine, în Italia există, lângă oraşul Milano, un alt orăşel numit Cremona. Aici s-au născut primele viori Stradivarius. Meşterul care le-a făcut a devenit celebru prin perfecţiunea şi rezonanţa ce o dădea viorilor. Exemplarele făcute de meşter s-au împrăştiat pe tot globul. Dar, şi acum fii atent: fiind foarte puţine viori de acest fel, au devenit foarte scumpe, iar cu timpul, valoarea lor a devenit inestimabilă.

OANCEA (*neînţelegând*): Ines… ce?

BITĂNESCU (*zâmbind*): Inestimabil este o expresie, un termen ce se dă obiectelor de artă şi înseamnă că obiectul respective nu are valoare de cumpărare. OANCEA (*speriat*): Cum adică?

BITĂNESCU (*calm*): Foarte simplu. Înseamnă că obiectul…

OANCEA (*întrerupându-l*): Ce simplu, domnule? Cum adică? Vioara asta nu valorează nimic?

BITĂNESCU: Ba ba, şi încă foarte mult, dar văd că tot n-ai înţeles. Un obiect de artă care valorează foarte mult, datorită autenticităţii şi rarităţii sale, valoarea lui este practic fără limită, adică inestimabilă. Ai înţeles?

OANCEA (*încurcat*): Să zicem că da.

BITĂNESCU: Acum, că ştii şi cunoşti valoarea acestei viori, ar fi bine să n-o mai ţii în bar, între ţigări. Locul ei nu este aici. Trebuie ferită de agenţi termici, căldură, umezeală şi câte altele.

OANCEA: Altă belea. Şi ce să fac cu ea? BITĂNESCU: Să o duci acasă.

OANCEA: Acasă? Nici nu mă gândesc. Să mă omoare hoţii?

BITĂNESCU: Ai dreptate. Această vioară poate deveni o ispită irezistibilă. Dar nici aici nu poţi s-o ţii. E mai periculos.

OANCEA (*explodând*): O vând, o depun la Consignaţia. BITĂNESCU: Fără atestarea autenticităţii?

OANCEA: Asta ce mai e?

BITĂNESCU (*afectat şi cu importanţă*): Ca să o vinzi, îţi trebuie un act semnat de o comisie de expertiză, specialişti în temă, care să certifice autenticitatea obiectului de artă. În cazul de faţă, vioara, al cărei posesor eşti.

OANCEA: Încurcată treabă.

BITĂNESCU: Oarecum. În orice caz, până obţii certificatul, durează. Şibănuiesc că o să te coste cam mult.

OANCEA (*speriat*): Ce o să mă coste?

BITĂNESCU (*didactic*): Taxele şi timbrele fiscale aferente, calculate la valoarea estimativă a viorii.

OANCEA (*uimit*): Maestre, dumneata eşti viorist sau avocat? BITĂNESCU (*superior*): Ce te face să crezi asta?

OANCEA: Păi, cunoştinţele ce le aveţi şi vocabularul ce-l întrebuinţaţi m-au dat gata.

BITĂNESCU (*cu superioritate*): Ascultă amice, ţi-am spus şi te rog nu te supăra. Cultura ta generală cam lasă de dorit. Dar să lăsăm asta. Ţinând cont că sunt sigur de autenticitatea viorii, ţi-aş face o propunere.

OANCEA (*uimit*): Ce propunere?

BITĂNESCU: M-am gândit şi m-am hotărât să-ţi cumpăr vioara.

OANCEA (*prostit*): Cum maestre, vreţi să cumpăraţai vioara nereparată şi fără certificatul ăla?

BITĂNESCU: De ce nu? Atâta timp cât eu personal atest autenticitatea viorii, ce mai am nevoie de o certificare legală? Cât priveşte restaurarea ei, asta mă interesează. Fiind în temă, voi şti cui s-o încredinţez.

OANCEA. Bine, dar…

BITĂNESCU: Lasă-mă să termin. Dacă eşti de acord cu vânzarea viorii, vom proceda astfel. Dar mai întâi, răspunde-mi dacă vrei să mi-o vinzi. (Tăcere). Ei, ce zici, facem târgul? (*Aceeaşi tăcere*). Văd că nu eşti hotărât. Mă rog, cum vrei. Vioara e a ta, iar banii sunt ai mei. Eu mâine seară, după spectacol, părăsesc oraşul. Fiind violonist, deci cunoscând valoarea certă a acestei viori, îţi puteam oferi o şansă: te scăpam de vioară, căci practic, nu ai ce face cu ea, şi te umpleam de bani.

OANCEA (*încurcat*): Maestre, ştiu eu ce să spun? Banii se duc, dar vioara rămâne. Cu timpul valoarea ei... ştiţi...

BITĂNESCU: Nu eşti prost, iartă-mă că-ţi spun aşa, dar ai un spirit de prevedere foarte dezvoltat. După câte am înţeles, nu vrei să vinzi vioara. Atunci... (*se ridică*). CODRESCU (*intervenind*): Maestre, aveţi de gând să vă duceţi de aici direct pe scena concertului? V-aţi uitat la ceas?

BITĂNESCU (*privind ceasul*): Codrescu are dreptate. Ne-am luat cu vorba şi a trecut timpul. Ce facem, amice? Eu trebuie să plec. Te-ai hotărât? Da, sau nu?

OANCEA (*hotărât*): Păi, ce s-o mai lungim? Maestre, vioara e a dumneavoastră. S-o stăpâniţi sănătos!

BITĂNESCU: După ce ne vom înţelege, că doar nu mi-o dai pe gratis. OANCEA: Pe gratis, maestre, nu se dă decât în poarta cimitirului.

(*râsete generale*).

BITĂNESCU: Amice, timpul meu este măsurat. Sunt o fire hotărâtă, adică ştiu precis ce vreau. Şi încă ceva: nu-mi place să mă tocmesc când e vorba de o tranzacţie deosebită. Aşadar, cunoscând valoarea muzeistică a viorii şi nicidecum vaoarea obiectului în sine, îţi voi oferi o sumă de bani. Dacă eşti de acord, atunci vom face o chitanţă provizorie, aici, pe loc. Dacă nu...

OANCEA: Bine, maestre, vă ascult! Cât îmi daţi pe vioară?

BITĂNESCU: (*foarte calm*): 90.000. (*murmure de uimire generală. Oancea rămâne perplex*). Ei, ce zici, amice? Eşti de acord?

OANCEA (*şoptit*): Maestre, dacă nu vă e cu supărare, mai vreţi să repetaţi o dată suma?

BITĂNESCU: De ce? Nu-ţi convinne la cât am evaluat vioara? Ţi-am spus: din principiu nu-mi place să mă tocmesc. Mai mult de 90.000 nu pot să-ţi dau, Nu încerca să urci preţul. Eu...

OANCEA (*întrerupându-l*): Nu, maestre, nu mă tocmesc. Accept preţul ce mi

— L-aţi oferit.

BITĂNESCU: Bine, amice, atunci să facem o chitanţă provizorie. CODRESCU (*intervenind hotărât*): Maestre, dumneavoastră vă daţi seama ce faceţi? Daţi 90.000 de lei pentru o scripcă de parcă ar fi de aur. Nu pot admite ca…

BITĂNESCU (*răstit*): Codrescule, te poftesc să nu-ţi depăşeşti limitele privind funcţia ce o ai asupra persoanei mele. Te-am acceptat ca impresar, contabil şi dădacă, dar nu-ţi permit să te amesteci în viaţa mea personală! Până aici! Ne-am înţeles?

CODRESCU (*umil*): Am înţeles, maestre.

BITĂNESCU: Şi acum să încheiem tranzacţia. Îmi vei scrie o chitanţă pentru o mie de lei.

OANCEA (*năuc*): Bine, dar dumneavoastră aţi oferit…

BITĂNESCU: Văd că eşti incorigibil. De ce nu mă laşi să termin ce vreau să spun?

OANCEA: Vă ascult.

BITĂNESCU: Atunci fii atent. Dacă ţi-am oferit pe vioară 90.000 de lei, asta nu înseamnă că am asupra mea o astfel de sumă. Aş fi ridicol să umblu prin oraşele ţării cu atâţia bani. Nu văd rostul. Deci, cred că înţelegi că nu aveam de unde să ştiu că voi încheia tranzacţia privind vioara de faţă. Aşadar, acum îţi dau un acont de 1.000 de lei. Atâta am asupra mea. Mâine seară, după spectacol, plec cu trenul acasă. Iar poimâine mă întorc aici, cu diferenţa de 89.000 de lei. Chitanţa ce o vreau, nu e atât pentru avansul ce ţi-l dau, ci mai mult pentru acordul tău. Privind valoarea viorii. E clar?

OANCEA (*uşurat*): Foarte clar, maestre. Vă rog să mă iertaţi, dar, furat de oferta dumneavoastră…

BITĂNESCU: Credeai că voi scoate din buzunare nouă pachete de sute. Eşti nostim. Hai să terminăm treaba. (*Scoate din geantă un bloc-notes. Din buzunar un pix, iar din alt buzunar un portofel plat de piele.*) Fii bun şi dă-mi buletinul. OANCEA (*speriat*): Pentru ce?

BITĂNESCU: Ca să treci datele în chitanţă.

OANCEA: Da, aşa este, o clipă. (*Dispare în camera din dosul barului, revenind cu buletinul*): Poftim, maestre.

BITĂNESCU: Bine, ia loc. Vei scrie o declaraţie obişnuită, pe care ţi-o voi dicta. Dar mai întâi, să-ţi dau avansul. (*Îi numără pe masă zece sute*). Şi acum, scrie: „Chitanţă”… aşa, acum de la capăt. Subsemnatul, numele şi prenumele, posedând buletin de identitate seria… numărul… eliberat de poliţia… ai scris? Aşa, mai departe… domiciliat în oraşul… Strada… numărul… declar prin prezenta că am primit de la Ion Bitănescu, domiciliat în Craiova, strada Unirii, nr. 85, suma de 1.000 de lei – în cifre şi litere – ce reprezintă avansul primit… pentru una vioară Stradivarius… ce i-am vândut-o cu suma de lei 90.000 de lei

— Cifre şi litere – Vioara va rămâne în posesia mea… până când voi primi diferenţa de 89.000 de lei. Ai scris? Acum semnează şi pune data.

OANCEA: În câte suntem azi? CODRESCU: Unu a patra.

OANCEA (*semnând*): Gata, maestre, poftim declaraţia.

BITĂNESCU (*ia declaraţia, o reciteşte în gând, o împătureşte, punând-o în portofelul de piele*). Şi astea fiind zise, călătorului îi şade bine cu drumul. Dragă amice, am plecat. Poimâine, cam tot la ora asta, sosesc cu banii şi vom bea aldămaşul. La revedere şi vezi ce faci cu vioara. Nu de alta, dar declaraţia ce mi-ai dat-o, poate constitui un document foarte valoros la tribunal. Încă o dată, la revedere la toată lumea.

(*Pleacă urmat de Codrescu. Călătorii se adună în jurul lui Oancea, ce numără sutele, făcându-le evantai*).

OANCEA: Fraţilor, până la aldămaşul vioristului, vă rog să primiţi aldămaşul meu. Sunteţi invitaţii mei! Pun avansul la bătaie! Poftiţi la bar!

(*Chiote, urmate de îngrămădeală*).

CORTINA DE ACT P A U Z A

ACTUL ÎI TABLOUL III

(*Bufetul gării a doua zi dimineaţă. La mese stau călători, printre care şi Cetăţeanul navetist. Oancea aşază halbele, când intră Piţurcă*).

PIŢURCĂ: Să trăieşti, conaşule, bine te-am găsit. OANCEA: Bună, Piţurcă, văd că eşti om de cuvânt.

PIŢURCĂ: D-apăi cum? Piţurcă e ţigan, dar cinstea nu-l dă afară din casă. Aşa să ştii. Poftim datoria. (*dă banii*), Numără-i.

OANCEA: Nu-i nevoie. Am încredere. Dar ia spune-mi: însă cinstit. De unde ai făcut rost de bani?

PIŢURCĂ (*mândru*): Am arvunit o nuntă. OANCEA: Tu mă?

PIŢURCĂ: De ce e miri, conaşule? Duminică o să cânt la nuntă. M-a angajat taraful lui Duţă. Suntem patru. La doişpe avem ripitiţie. Am venit să-mi iau vioara. Dar mai întâi, dă-mi promisiunea.

OANCEA: Ce promisiune?

PIŢURCĂ (*nostim*): Şefule! (*se bate cu degetul peste obraz*): Se poate? N-ai spus că-mi faci cinste dacă aduc datoria? Păi…

OANCEA: Am spus, aşa e. Bine mă, dar mai întâi să-ţi dau o gustare. PIŢURCĂ: Conaşule, să ştii că alţi bani eu…

OANCEA: Cine ţi-a cerut bani? Am eu plăcerea asta. Îmi eşti simpatic, Piţurcă… PIŢURCĂ: Să-ţi dea Dumnezeu sănătate. Eşti un domn, conaşule.

OANCEA (*umplând două păhărele cu ţuică*): Noroc, Piţurcă! PIŢURCĂ: Baftă, conaşule!

(*beau amândoi*).

OANCEA: Ce vrei, piftele sau peşte prăjit? PIŢURCĂ: Piftele, conaşule.

OANCEA: Tot piftele? Nu vrei o bucată de peşte?

PIŢURCĂ: Nu conaşule. Duminică eu cânt la nuntă. Dacă mă înec cu un os de peşte? Mai ştii?

OANCEA (*vesel*): Hai că eşti dulce. Bine, ia de aici. (*îi pune în faţă o farfurie cu piftele şi pâine*). Mă Piţurcă, eu m-am gândit la ceva.

PIŢURCĂ (*mâncând*): La ce, conaşule?

OANCEA (*privindu-l*): Ce-ai zice tu, dacă eu ţi-aş cumpăra vioara… PIŢURCĂ (*cu ton hazliu*): Haida de conaşule. Îţi arde de glume?

OANCEA: Nu glumesc deloc. Vreau să ţi-o cumpăr şi

gata. PIŢURCĂ (*mirat*): Da, ce-ţi veni, conaşule? Ştii să cânţi la vioară? OANCEA: Nu, şi ce-i cu asta?

PIŢURCĂ: Păi cum? Atunci, la ce-ţi trebuie vioara? OANCEA: Uite-aşa, o haghiţă de-a mea…

PIŢURCĂ: O fi, conaşule, dar eu n-o vând. Duminică am nuntă. Şi pe urmă, cu ce-mi câştig pâinea?

OANCEA: Nu fi prost, Piţurcă. Cu banii luaţi de la mine, îţi cumperi altă vioară nouă; şi cu cutie.

PIŢURCĂ: Cum s-ar zice, ce iau pe pere dau pe mere. Nu te înţeleg. OANCEA: Dar ce-i de înţeles?

PIŢURCĂ: Uite-aşa. De ce nu-ţi cumperi matale una nouă de la magazin? Şi cu cutie, cum zici. De ce s-o cumpăr eu?

OANCEA: Fiindcă eu o vreau pe asta. Ai înţeles?

PIŢURCĂ: Conaşule, n-o vând. E vioara familiei cu care bunicul a colindat Parisul. Cumpărăţi matale una nouă de la magazin şi lasă-mă pe mine cu vechitura mea, să-mi câştig pâinea cinstit.

OANCEA: Da sentimental mai eşti, Piţurcă…

PIŢURCĂ: Aşa suntem noi, ţiganii. Dă-mi, conaşule vioara, că la doişpe trebuie să fiu la ripitiţie…

OANCEA: Ascultă, Piţurcă: una şi cu una fac două. Fii atent, eu vreau cu tot dinadinsul să am vioara ta. Uite, îţi ofer pe vioară… (arătând un deget): Una… PIŢURCĂ: Îţi baţi joc de mine, conaşule?

OANCEA: (*continuând, îi arată al doilea deget*): Două… PIŢURCĂ: Necsam.

OANCEA (*continuând*): Trei… PIŢURCĂ: N-o vând.

OANCEA (*acelaşi joc*): Patru, mă… PIŢURCĂ (*nostim*): Sute?

OANCEA (*dându-i un bobârnac peste pălărie*): Ce sute, mă blegule? Mii, mă mii! Patru mii de lei! Ei, ce zici? (*Piţurcă îl priveşte mirat*): Nu zici nimic? Cu patru mii de lei cred că poţi cumpăra patru viori cu patru cutii. Deci, ai ocazia să câştigi 3.000 de lei, plus o vioară nouă. Îţi dai seama?

PIŢURCĂ: Şi ce-i cu asta? Cum îţi închipui matale că am să dau o amintire de familie cu 4.000 de lei? Nu,

conaşule, îţi mulţumesc, dar eu vreau vioara. (*Oancea îl priveşte nervos*) Conaşule, nu mă privi aşa. Fii bun şi dă-mi vioara, să-mi văd de drum, zău aşa.

OANCEA: Mă, Piţurcă, tu eşti mai ceva ca un catâr. Fie mă, treacă de la mine.

Ţinând cont că-i amintire de familie, îţi dau: fii atent: Şapte mii! PIŢURCĂ (*gânditor*): Nix, n-o vând.

OANCEA (*nervos*): Mă, ţi-ai pus în gând să-ţi baţi joc de mine?

PIŢURCĂ: Ce-ţi veni, conaşule? Ce-ai cu mine? Dă-mi vioara şi lasă-mă în pace. N-o vând şi basta.

OANCEA (stăpânindu-se): De ce, mă Piţurcă? Nu eşti mulţumit că rămâi în buzunar cu 6.000 de lei şi cu o vioară nouă?

PIŢURCĂ: Ba da, conaşule, banii mi-ar prinde bine, dar fără vioara asta de la bunicu' eu ce mă fac?

OANCEA: Asta-i culmea! Cum s-ar zice, ai vrea banii fără să vinzi vioara! PIŢURCĂ: Nu mai vreau nimic, conaşule. Dă-mi vioara şi plec.

OANCEA (*fierbând*): Bine, am înţeles. Ai simţit că vreau să am vioara ta şi acum cauţi să mă jumuleşti. Fie, uită-te la mine! (*Sub privirea lui Piţurcă, Oancea ridică amândouă mâinile cu degetele desfăcute*): Aşa e bine?

PIŢURCĂ: Ce-i cu asta, conaşule? Nu te înţeleg.

OANCEA: N-o mai face pe prostul. Ze-ce mii! Ne-am înţeles? PIŢURCĂ: Nu, conaşule, nu vreau decât vioara.

OANCEA (*explodând*): Fi-ţi-ar vioara a dracului să-ţi fie! PIŢURCĂ (*ofensat*): Până aici, şefule. Fără înjurături, că pe urmă…

OANCEA (*exasperat*): Pe urmă, ce? Ascultă-mă, suflet cu chitanţă, tu nu vrei să înţelegi că eu vreau cu orice preţ vioara asta? A devenit pentru mine o idee fixă. Înţelegi sau nu?

PIŢURCĂ: Te înţeleg, conaşule, dar n-o dau. (*Oancea trânteşte un pumn pe tejghea. Muşteriii tresar, ascultând curioşi tocmeala*): Conaşule, ori îmi dai vioara, ori chem poliţistul. (*Privind în vitrina barului*): Ce-ai făcut cu vioara? N-o mai văd în bar.

OANCEA: N-am făcut nimic. E aici, dar i-am schimbat locul. PIŢURCĂ: De ce?

OANCEA. Aşa! Fiindcă o vreau! Aşa cum un bărbat vrea o femeie iubită. PIŢURCĂ (*hazliu*): Cam bătrână, conaşule.

OANCEA (*neînţelegând*): Cine? PIŢURCĂ: Iubita.

OANCEA: Care iubită?

PIŢURCĂ (*hâtru*): Vioara, conaşule. Nu despre ea e vorba?(*hohote de râs generale*).

NAVETISTUL: Apăi, domnule barman, am impresia să ţiganul ăsta are de gând să te aducă la sapă de lemn. Dă-i vioara şi ducă-se dracului.

PIŢURCĂ (*turuind*): Da matale ce te bagi? Te-a poftit cineva la vorbă? Ori vrei să-mi cumperi matale vioara? Aud?

NAVETISUL: Trebuie să fiu nebun. Ce să fac cu ea?

PIŢURCĂ (*burzuluit*): Atunci vezi-ţi de treburile matale! Ce am eu, am cu conaşu, ei comedie! (*râsete generale*).

OANCEA (*plin de nervi*): Piţurcă, hai să fim calmi. PIŢURCĂ: Să fim, conaşule.

OANCEA: Bine, să te întreb ceva: ştii carte? PIŢURCĂ (*cu reproş*): D-apăi, cum? Se poate?

OANCEA: Atunci, fii atent. Ştii că cifra zece mii se cmpune din patru zerouri. Uite, am să scriu pe hârtia asta patru zerouri, iar în faţă am să pun o cifră. Ce-a ieşit?

PIŢURCĂ (*privind*): 20.000.

OANCEA: Ei, acum eşti mulţumit? PIŢURCĂ: Cum adică?

OANCEA (*exasperat*): Preţul, suma, Piţurcă! Ne-am înţeles?(*Piţurcă îl priveşte gânditor, scărpinându-se după ceafă*).

PIŢURCĂ: Apăi, conaşule, eşti mai dihai ca râia. Când îţi pui ceva în cap, nu ţi-o mai scoate nici dracu'. Văd că n-am scăpare. Bine, fie.

OANCEA (*uşurat*): A dat Dumnezeu! Mare vulpoi mai eşti! Hai să-ţi dau banii. PIŢURCĂ: Hooo, conaşule, nu te pripi. Încă n-am spus da.

OANCEA (*fierbând*): Mă, ce mai vrei?

PIŢURCĂ: Nimic, conaşule; te-am ascultat, te-am înţeles, dar acum dă-mi şi mie voie să vorbesc. Vrei să cumperi vioara asta, fiindcă bunicu' o are de la Paris. Cum sar spune, ţi-ai dat seama de valoarea ei. Mi-ai oferit preţuri peste preţuri, până ai ajuns la 20.000. Dar pe mine, Piţurcă, scripcarul din Toflea, m-ai întrebat cât vreau pe ea? Păi vezi, conaşule, nu-i drept să spun şi eu preţul ce mi-ar conveni? Că-i doar vioara mea. Păi nu?

OANCEA (*stăpânindu-se*): Şi cât ţi-ar conveni Piţurcă? Spune, puişorule, spune; te ascult. Vreau să văd şi eu până unde merge îndrăzneala unui ţigan.

PIŢURCĂ: Iar mă jigneşti, conaşule. Nu-i nimic, treacă de la Piţurcă. Uite, dă-mi matale hârtia aia şi pixul, să scriu şi eu nişte zerouri.

OANCEA: Ia, Piţurcă, ia de aici; şi hârtia şi pixul. Ce mai vrei?

PIŢURCĂ: Nimic, conaşule. Acuma, te rog să fii atent. Matale ai scris pe hârtie patru zerouri. Uite-aşa. (*scrie pe hârtie*). Pe urmă, tot matale, ai pus în faţă cifra doi, adică preţul ce mi-l ofereai. Acum, eu am să pun în faţa zerourilor o cifră. Adică preţul meu, de acord?

OANCEA (*sfârşit*): De acord, Piţurcă. Dă-i drumul; simt că înnebunesc. PIŢURCĂ: Uşurel conaşule, încetişor, nu te inerva. Uite, terminăm imediat. (*scrie o cifră*): Ăsta e preţul lui Piţurcă. Batem palma?

OANCEA (*privind hârtia, explodează*): Ce! 40.000? Pentru o scripcă răpănoasă? (*îl apucă pe Piţurcă de reverele hainei, îl saltă, după care îi dă drumul*).

PIŢURCĂ (*adunându-se de pe jos*): Conaşule, de ce eşti violent? Nu-i frumos. Se poate? Îmi boţeşti hainele.

OANCEA: Boţi-te-ar dracu' să te boţească de cioroi coroiat!

PIŢURCĂ: De ce te superi, conaşule? Banii-a a matale, vioara este a mea. Vrei? Bine. Nu? Pe-aici mi-e drumul. (*Toţi muşteriii rămân stană de piatră. Piţurcă, nevinovat îşi perie pantalnii cu palma*, îşi *aranjează haina şi îşi pune pălăria*): Ei, conaşule, ce facem? Plec cu vioara

sau îmi dai banii?

(*Oancea îl priveşte furios, nu spune nimic, dispare în cămăruţa de după bar şi revine cu pachetele de bani, trântindu-le pe tejghea*).

OANCEA: Numără-i. (*Piţurcă ia pachetele de sute, le cântăreşte în palmă, după care începe să le îndese în buzunare*).

PIŢURCĂ (*nostim*): Mandea are încredere, conaşule. Ce dracu' doar suntem între negustori, nu? Ne furăm căciula? Păi cum? (*cascade de râsete, în timp ce Piţurcă termină de îndesat banii în buzunare*): Conaşule, acu' că ne-am înţeles, îmi dai?

OANCEA (*năuc*): Mă, ce dracu' mai vrei?

PIŢURCĂ: Cum ce vreau? Doar matale ai cumpărat vioara. Nu dai aldămaşu? Păi nu? (*explozie de râs*).

OANCEA (*şuierând*): Piţurcă, pentru numele lui Cdumnezeu, vrei să mă bagi în puşcărie? Dispari din faţa mea până nu-ţi crăp capul! auzi ce obrăznicie! mai vrea şi aldămaş! mai eşti încă aici?

PIŢURCĂ (*precipitat*): Am înţeles, conaşule, am înţeles; gata, am dispărut. Să trăieşti conaşule şi s-o stăpâneşti sănătos. Să trăiţi şi dumneavoastră, cei de faţă. Piţurcă a plecat la Toflea! Haoleu!!! Când m-o vedea Piranda fără scripcă!... OANCEA (*aruncând cu mătura după el*); Piţurcă-ă-a...!!!

(*Piţurcă fuge pe uşă, urmat de râsetele călătorilor*).

CORTINA DE TABLOU

TABLOUL IV

(*Bufetul gării, după două zile. Diferiţi călători beau la mese, mănâncă şi fumează. La bar, un bărbat în pardesiu şi cu pălărie îi plăteşte lui Oancea o halbă de bere. Se observă că are o cicatrice mică, roşiatică, la una din arcade. Cu halba în mână pleacă de la bar şi se aşază la o masă liberă din centrul localului. Pe uşă intră un cetăţean cu o geantă veche în mână. E Navetistul.*)

NAVESTISTUL (*la bar*): Bună ziua. Ce mai e nou? OANCEA (*necunoscându-l*): Ce doriţi?

NAVETISTUL: O bere cu rom. (*Oancea îi dă berea,*

navetistul plăteşte): Ai dus-o?

OANCEA (*mirat*): Nu vă înţeleg.

NAVETISTUL (*vorbăreţ*): Observ că n-ai memorie vizuală. Sunt navetist. Aproape în fiecare după amiază semnez condica.

OANCEA: Ce condică?

NAVETISTUL: Greu îţi mai pică fisa. (*bătând cu palma în halbă*): Condica! Acu' ai înţeles?

OANCEA: Şi ce-i cu asta? Pe aici trec mulţi navetişti. Nu reţin figurile consumatorilor.

NAVETISTUL: Ai dreptate; ar trebui să ai un creier electronic. (bea însetat): Dar ne-am luat cu vorba. Unde ai dus-o?

OANCEA (*mirat*): Ce să duc? NAVETISTUL: Comoara.

OANCEA: Ce comoară? Văd că vorbiţi în dodii. În fond, ce vreţi? NAVETISTUL: Nu vreau nimic. Te întreb şi eu aşa, ca omul. Eram curios să aflu ce-ai făcut cu comoara.

OANCEA (*supărat*): Ascultă domnule, dacă îţi arde de glume, pe mine te rog să mă laşi în pace.

NAVETISTUL. De ce te superi? Şi încă fără motiv. Te-am întrebat ce-ai făcut cu vioara.

OANCEA (*precipitat*): Vioara? Care vioară?

NAVETISTUL: N-o mai face pe niznaiul. Te întrebam de vioara ţiganului. OANCEA (*bănuitor*): Ce te interesează?

NAVETISTUL (*zâmbind*): Liniştеşte-te, n-am de gând să ţi-o fur. Comori din astea sunt periculoase. Ai închis 40.000 de lei într-o vioară pe care trebuie să o păzeşti de hoţi.

(*Bărbatul cu cicatricea devine atent la discuţie*)

OANCEA (*cu ciudă*): Fac ce vreau cu banii mei. Dar cine ţi-a spus că am cumpărat vioara ţiganului?

NAVETISTUL: Nimeni.

OANCEA: Atunci? NAVETISTUL: Atunci ce? OANCEA: De unde ştii?

NAVETISTUL: Uiţi de la mână până la gură. Ţi-am spus că sunt navetist. OANCEA: Şi?

NAVETISTUL: Eram aici când te-ai tocmit cu ţiganul. Stăteam la masa aceia.

(*arată masa*).

OANCEA (*neliniştit*): Cum? Ai fost aici când?...

NAVETISTUL: Da. Şi ce-i cu asta? Alaltăieri am scăpat trenul şi nu m-am dus la treabă. În schimb m-am distrat pe cinste. Te-ai tocmit cu ţiganul de parcă eraţi doi samsari. Cel mai mult mi-a plăcut ţiganul. Era tare hazliu. Dar să ştii că ai făcut treabă bună.

OANCEA: Cum adică?

NAVETISTUL: Adică... ai stofă de afacerist. OANCEA: Zău?

NAVETISTUL: Aşa cum auzi. Cu toate că vioara îţi va crea poate neplăceri în ceea ce priveşte paza ei, totuşi cred că o vei vinde cu un preţ mult mai mare.

OANCEA (*minţind*): S-o vând?

NAVETISTUL: Păi cum? Doar n-ai să mă faci să cred că ai băgat într-o scripcă 40.000, numai de dragul ei. Ce rost ar avea să ţii în casă asemenea vioară, careţi poate aduce pe cap toţi hoţii.

OANCEA: Nu te cunosc, dar îţi dau dreptate. Îmi place felul tău de a gândi. Locuieşti în oraş?

NAVETISTUL: Da, în bariera Traian, lângă nebuni. OANCEA: Care nebuni?

NAVETISTUL: Adică lângă spitalul de glumeţi. (*Râd amândoi*). Naveta o fac la Zagna Vădeni. După cum îţi spuneam: ştiu precis că vioara pe care ai cumpărat-o valorează foarte mult. Am citit odată într-o foaie de calendar, că viorile astea sunt câteva pe tot globul. Cred că vei putea lua pe ea, cel puţin 60.000.

OANCEA (*vesel*): Numai atât?

NAVETISTUL: Aha, te-am prins. Deci vrei s-o vinzi.

OANCEA: Să zicem că da. Numai că vioara asta e mai scumpă decât cele de care ai citi în calendar.

NAVETISTUL: Nu mă-nnebuni!

OANCEA: Chiar aşa. Vioara asta, cu toate că-i un Stradimarius original (*bărbatul zâmbeşte*)

NAVETISTUL: Cum ai spus?

OANCEA (*didactic*): Văd că nu cunoşti denumirea acestor viori de valoare

(*După o pauză*) ... fără valoare. NAVETISTUL: Cum fără valoare?

OANCEA: Adică, poţi cere pe ea cât vrei. E ca şi cum ai vinde cuiva bolnav inima ta. Pentru o inimă poţi cere tot aurul din lume.

NAVETISTUL: Şi eu ce să fac fără inimă?

OANCEA: Vorba vine. Ţi-am dat un exemplu despre valoarea viorilor Stradimarius.

NAVETISTUL: Aşa le spune?

OANCEA: Da, dar vioara pe care am cumpărat-o, în afară că e fără valoare, a aparţinut când ava lui George Pantazi.

NAVETISTUL: Ăsta cine mai e? A, da, parcă a pomenit ţiganul de numele ăsta. OANCEA (*încrezut*): Observ că ai cunoştinţe limitate privind cultura generală muzicală. Aşadar, ascultă şi bagă la bilă. Acest George Pantazi a fost cândva un mare viorist, care a cântat la Paris şi a scris muzică de dans, adică tangouri celebre. Vioara cu pricina are numele lui înscris în cutie. De asemenea, este trecut şi anul. Deci valoarea ei este mai mare.

NAVETISTUL: Ca să vezi! Asta înseamnă că poţi lua pe vioară cel puţin 70 sau

80.000 de lei!

OANCEA: Exact. Deci, pot câştiga cel puţin 40.000 de lei. NAVETISTUL: Şi cine ţi-o va cumpăra?

OANCEA: Găsesc eu. (Priveşte ceasul de la mână, gest pe care-l face de mai multe ori în discuţia cu navetistul). Amatori sunt destui. Numai că trebuie să ştii să-i cauţi.

NAVETISTUL: În dugheana asta? Cam greu. Dar ce te uiţi mereu la ceas? OANCEA (*încurcat*): Aştept pe cineva. Am o întâlnire.

NAVETISTUL (*misterios*): O femeie?

OANCEA: Ce-ţi veni? Întâlnire cu o femeie aici? Şi în halat? NAVETISTUL: Atunci?

OANCEA: Ce te bagi? NAVETISTUL: O fi vreun

cumpărător? OANCEA: Ce cumpărător?

NAVETISTUL: Pentru vioară! OANCEA: De ce mă ischiteşti?

NAVETISTUL: Gata, am tăcut. (*bea berea*) Dacă-i aşa, atunci baftă. Eu am plecat. Trec mâine să mai stăm de vorbă. Cele bune!

OANCEA: La revedere.

(*Navetistul dă să plece. Bărbatul se ridică de la masă şi se postează în faţa uşii*).

BĂRBATUL (*ferm*); O clipă. NAVETISTUL (*mirat*): Ce vrei, domnule?

BĂRBATUL: Nimic deosebit. Trebuie să vă reţin câteva minute. NAVETISTUL (*revoltat*): Pentru ce? Şi cu ce drept?

BĂRBATUL (*scoţând o legitimaţie*): Poliţia judiciară. Vă rog să luaţi loc la masă. (*rumoare în local. Oancea e năuc*).

NAVETISTUL (*speriat*): Dar ce-am făcut?

BĂRBATUL: De ce vă speriaţi? Eu nu vă cer decât nişte date sumare. Atâta tot. NAVETISTUL: Ce date?

BĂRBATUL: Veţi vedea imediat. Dar vă rog să luaţi loc la masă.

(*lui Oancea*): Domnule barman, vino şi dumneata.

OANCEA (*buimac*): Eu? BĂRBATUL: Da, dumneata.

OANCEA (*venind speriat la masă*): Ce s-a întâmplat?

BĂRBATUL: Nu s-a întâmplat nimic. Dar vă rog să luaţi loc. (Oancea se aşază speriat): Involuntar am auzit discuţia dumneavoastră privind cumpărarea unei viori. După câte am înţeles, dumneata ai cumpărat de la un ţigan o vioară scumpă, iar dumneata ai fost martor la cumpărare.

NAVETISTUL (*speriat*): Pe mine vă rog să nu mă amestecaţi. Nu sunt niciun fel de martor.

BĂRBATUL: Totuşi, eraţi aici în momentul când barmanul a cumpărat vioara. NAVETISTUL: Da, ca orice consumator ce intră în acest bufet. Fiind navetist, trec mereu pe aici. Şi ce-i cu asta?

BĂRBATUL: Nimic neobişnuit. Vă repet: nu vă cer

decât nişte amănunte privind cumpărarea viorii.

NAVETISTUL: Mă rog, dacă trebuie... Deşi nu văd rostul.

BĂRBATUL: Veţi vedea imediat că nu-i chiar aşa. (*Lui Oancea*): Domnule barman, unde este vioara pe care aţi cumpărat-o?

OANCEA (*fâstâcit*): Unde să fie? La mine. BĂRBATUL: Acasă la dumneata, sau aici? OANCEA (*după o pauză*): Aici.

BĂRBATUL: Aduceţi-o.

OANCEA: De ce? Doar n-am furat-o.

BĂRBATUL: Cine v-a spus că aţi furat-o? Aţi cumpărat-o. Cu banii dumneavoastră faceţi ce vreţi.

OANCEA: Bine, dar nu înţeleg... de ce...

BĂRBATUL: Veţi înţelege imediat. Dar aduceţi vă rog, vioara.

OANCEA (pleacă în dosul tejghelei în cămăruţă şi revine cu vioara, punând-o pe masă). Poftim. Şi acum spuneţi-mi ce s-a întâmplat.

BĂRBATUL: (*studiind vioara*): Domnule barman, cumpărând o vioară atât de scumpă, v-aţi întrebat de unde poate avea un ţigan o asemenea vioară? (*Tăcere. Oancea şi navetistul se privesc reciproc*).

NAVETISTUL (*nostim*): Gata, mi-a picat fisa. Piţurcă este un hoţ. BĂRBATUL: Şi încă unul foarte periculos.

OANCEA: Nu se poate!

BĂRBATUL: Ba se poate, domnule barman. Bănuiesc că acest Piţurcă, aşa cum îi spuneţi, este căutat de Poliţie. Dar să clarificăm cazul. Cum arată?

OANCEA (*nedumerit*): Cine?

BĂRBATUL: Cum cine? Piţurcă. Aş vrea să mi-l descrieţi. Cam ce vârstă, statura şi celelalte semnalmente.

OANCEA: Păi, ce să zic? Era un ţigan sfrijit, slab... pipernicit, nebărbierit", neîngrijit. Era îmbrăcat într-un costum boţit, plin de pete şi slinos.

BĂRBATUL: Altceva?

NAVETISTUL (*intervenind*): Îmi daţi voie? Domnul barman a omis ceva: avea pe cap o pleaşcă de pălărie

decolorată, iar în picioare nişte pantofi rupţi şi scâlciaţi, buni de aruncat. Cât priveşte vârsta, arăta sărit peste 40 de ani. În general părea un vagabond fără căpătâi.

BĂRBATUL: Ajunge, mulţumesc. E cât se poate de clar. După semnalmentele pe care mi le-aţi dat, este vorba de unul din clienţii poliţiei, care în prezent este căutat pentru mai multe delicate penale. Aşadar, sunteţi păgubaşul indus în eroare de acest Piţurcă, individ care în realitate se numeşte Zambilă.

OANCEA (*trăsnit*): Cum? Nu-i Piţurcă din Toflea?

BĂRBATUL: Nu. Niciuna, nici alta. Nu-l cheamă Piţurcă şi locuieşte la Ploieşti. NAVETISTUL: Formidabil! Cine putea crede că acest sfrijit e un hoţ atât de dibaci?

BĂRBATUL: Aşa e. Dar să continuăm. Domnule barman, pentru ce aţi cumpărat vioara asta?

OANCEA (*încurcat*). Aşa.

BĂRBATUL: Cum aşa? Ca să dai 40.000 de lei pe o vioară, trebuie să ai un motiv.

OANCEA (*bâiguind*): Păi, dacă era un Stradimarius original…

BĂRBATUL (*zâmbind*): Vreţi să spuneţi Stradivarius. Mă rog, dar nu ăsta e motivul. Ce era să faci dumneata cu un Stradivarius? Violonist nu eşti şi nici colecţionar de instrumente musicale. Fii sincer, domnule barman, ce voiai să faci cu vioara?

OANCEA (*încurcat*): Nimic, ce puteam face?

BĂRBATUL: Să-ţi spun eu. Voiai s-o vinzi cu un preţ mai mare, câştigând astfel nişte bani.

NAVETISTUL: Hai, domnule barman, nu te mai ascunde după deget. Domnul doar a auzit discuţia noastră.

OANCEA (*după o pauză*). Dacă aţi auzit discuţia, ce rost mai are întrebarea? BARMANUL: Şi totuşi, vă rog să-mi răspundeţi.

OANCEA: Ei bine, un mare viorist, care cântă prin oraşele din ţară, s-a oferit să cumpere vioara. Era însoţit de un bărbat care avea grijă de el, ca o dădacă. Vioristul spunea că-i impersar.

BĂRBATUL (*zâmbind*): Impresar vrei să zici. Deci un

violinist aflat în turneu şi însoţit de impresarul lui. Aşa s-au recomandat aici?

OANCEA: Da, vioristul se numeşte Bitănescu, iar imp… risarul, Codrescu. Adică dădaca vioristului.

BĂRBATUL: Interesant! (*navetistului*) Dumneata îi cunoşti? NAVETISTUL: Nu. Acum aud prima oară că un viorist s-a oferit să cumpere voara. Nu-l cunosc decât pe Piţurcă, cel care a vândut vioara domnului barman. BĂRBATUL (*lui Oancea*): E adevărat?

OANCEA (*umil*): Da, recunosc, am cumpărat-o cu gândul să o vând la un preţ mai mare.

BĂRBATUL: Inexact.

OANCEA: Cum inexact? Nu vă înţeleg.

BĂRBATUL: Nu vrei să înţelegi, domnule barman. Problema este inversă. N-ai cumpărat-o ca s-o vinzi, ci ai vândut-o înainte de a o cumpăra.

NAVETISTUL (*nostim*): Cum se poate una ca asta? Domnul se ţine de glume. BĂRBATUL: Nu glumesc deloc. Am dreptate, domnule barman?

OANCEA (recunoscând): Da, aşa e; am vândut vioara ţiganului ce mi-a lăsat-o amanet înainte de a o cumpăra.

NAVETISTUL (*şugubăţ*): Ia te uită, ce vulpoi! Şi mie mi-a înşirat braşoave.

(*Lui Oancea*): Nu-i frumos; şi nici cinstit.

BĂRBATUL: Am clarificatşimotivul cumpărării. Acumvărogsă-mi daţibuletinele. NAVETISTUL (*speriat*): Pentru ce?

BĂRBATUL: Ca să iau datele. Mâine după amiază sunteţi invitaţi la Poliţia Judeţeană ca să daţi câte o declaraţie. (*Navetistul şi Oancea dau biletinele, agentul îşi notează datele*).

OANCEA: Şi eu, ce fac?

BĂRBATUL: Ce face orice păgubaş care are prea multă încredere în oameni. Ai vrut să păcăleşti ţiganul, dar te-ai păcălit singur.

OANCEA (înfuriat): Lua-l-ar dracu’ de scripcar! De unde să ştiu eu că ţiganul a furat vioara?

BĂRBATUL (*zâmind*): Vezi, Domnule Oancea ce

înseamnă să fii credul? Cine v-a spus că a furat-o?

OANCEA (perplex): Cum? N-aţi spus dumneavoastră că-i un hoţ periculos? BĂRBATUL: Da, am spus; numai că hoţul, adică ţiganul, n-a furat nicio vioară. NAVETISTUL: Nu mai înţeleg nimic. Atunci vioara…

BĂRBATUL: Aveţi răbdare căvă explic. Aşa, am notat. Poftim buletinele. Zambilă n-a furat nicio vioară. În schimb l-a uşurat pe domnul Oancea de 40.000 de lei. OANCEA: Cum aşa?

BĂRBATUL: Foarte simplu. Prin oferta cumpărării lui Bitănescu.

OANCEA (*neînţelegând*): Da, aşa e. Bitănescu este un mare viorist. A dat trei spectacole în acest oraş şi…

BĂRBATUL (*continuând*): …şi care, întâmplător, intrând în bufetul ăsta şivăzând vioara ţiganului, s-a oferit să ţi-o cumpere. Aşa e?

OANCEA: Da, de aceea am cumpărat-o după aceea de la ţigan. BĂRBATUL: Am înţeles. O întrebare: Bitănescu ăsta era un tip elegant? OANCEA: Da, era foarte pus la punct. Purta ochean cu ramă aurită. E un bărbat la 40 de ani, înalt, slăbuţ şi tare fudul.

BĂRBATUL: Adică?

OANCEA: Adică era foarte îngâmfat. BĂRBATUL: Va să zică aşa! Şi Codrescu? OANCEA: Ce-i cu Codrescu?

BĂRBATUL: El cum arăta?

OANCEA: Ce să mai vorbim? Codrescu era cu totul altfel. Îmbrăcat simplu, mic, gras, cu o pălărioară în vârful capului… A, da. Era foarte linguşitor.

BĂRBATUL: Deci, un înfumurat înalt şi un servil bondoc. E vorba de Pat şi Patachon.

OANCEA: Ăştia cine mai sunt?

BĂRBATUL (*zâmbind*): Tot ei, dar sub porecla respectivă, aşa cum sunt cunoscuţi în lumea delincvenţilor.

OANCEA: Nu mai înţeleg nimic.

BĂRBATUL: Nici n-ai ce înţelege. Cât ţi-a oferit Bitănescu pe vioară? OANCEA: 90.000.

BĂRBATUL: Iar dumneata după aceea, ai cumpărat-o de la ţigan cu 40.000. Când a avut loc vânzarea?

OANCEA (*încurcat*): Care vânzare? BĂRBATUL: Oferta lui Bitănescu.

OANCEA: Alaltăieri. Mi-a dat 1.000 de lei pentru care am dat chitanţă. Restul de 89.000 urmează să-i primesc azi.

BĂRBATUL: Unde?

OANCEA: Aici. Îl aştept din clipă în clipă.

NAVETISTUL: De aceea te uitai mereu la ceas. Mare şnapan mai eşti! BĂRBATUL: Domnule Oancea, nu-l mai aştepta. Nu va veni niciodată. Doar să-l prindă poliţia.

OANCEA (*trăsnit*): Nu mai pricep nimic. Ce legătură are Bitănescu şi cu Piţurcă? BĂRBATUL: Are, şi încă foarte mare. Imaginează-ţi că Zambilă, alias Piţurcă, împreună cu Bitănescu şi Codrescu, aşa cum s-au recomandat, formează toţi trei o bandă de mari escroci ce operează în toată ţara. Dumneata, în decurs de aproape un an, eşti a patra victimă.

OANCEA (*sfârşit*): Cum adică? Am dat 40.000 de lei…

BĂRBATUL (*continuând*): … pentru 1.000 de lei. Da, domnule Oancea, ai fost dus în eroare de aceşti escroci.

NAVETISTUL (*râzând*): Cum s-ar zice, ai dat vrabia din mână pe cea de pe gard. Frumos lucrat!

OANCEA: Bine, dar vioara?

BĂRBATUL: Nu are nicio valoare. Este o vioară obişnuită. De altfel, vioara o voi preda la Poliţie.

OANCEA (*speriat*): Cum aşa? E vioara mea! Am dat pe ea 40.000 de lei! BĂRBATUL: Da, domnule Oancea. Nimeni nu contestă că vioara nu-i a dumitale. Dar se reţine provizoriu pentru anchetă. Va fi a patra vioară escrocată. Toate sunt corpuri delicte ce vor fi depuse în process, când vom prinde escrocii.

OANCEA (*jeluindu-se*): Atunci eu? Am pierdut 40.000 de lei?

BĂRBATUL: Nu, domnule Oancea, ai pierdut 39.000 de lei. În schimb ai câştigat poate mai multă minte. În viitor, cred că te-ai lecuit să mai faci afaceri dubioase şi mai ales, să fii atât de credul, privind oamenii în general. Cele spuse sunt valabile şi pentru cei de faţă. Cam atât.

Îmi pare rău, dar asta e situaţia. Vă aştept mâine după amiază la camera 9. Spuneţi-i ofiţerului de serviciu că sunteţi chemaţi pentru cazul viorii... Tot mâine, veşi primi o adeverinţă eliberată de Poliţie, pentru vioara ce se reţine provizoriu. La revedere. (*Bărbatul pleacă luând vioara cu el. Oancea, prostit, se prăbuşeşte pe un scaun*).

NAVETISTUL: Am pus-o de mămăligă. Vrei, nu vrei, bea Grigore agheazmă. Iată-mă târât şi pe la Poliţie.

OANCEA: Dacă ai mâncărici la limbă.

NAVETISTUL: Dacă nu aveam mâncărici, cum aflai că vioara e bună de aprins focul? Dar apropo: te-aş întreba ceva.

OANCEA: Ce mai vrei?

NAVETISTUL: Ţi-au mai rămas cumva nişte bani disponibili? OANCEA (*mirat*): De ce?

NAVETISTUL (*nostim*): Aşa. M-am gândit că aş putea câştiga şi eu vreo 20.000 de lei.

OANCEA (*mai mirat*): De la mine?

NAVETISTUL (*şugubăţ*): De ce nu? Dacă ai reuşit să faci aşa o performanţă de negustorie incredibilă, ce-ar fi dacă ţi-aş vinde tot peştele din Lacul Brateş? Facem târgul şi după aceea te apuci de pescuit!

(*Oancea îl priveşte prostit, în cascadele de râs ale muşteriilor*).

CORTINA FINALĂ DE SPECTACOL ÎN PRIMA VARIANTĂ

sau

CORTINA DE TABLOU ÎN A DOUA VARIANTĂ

TABLOUL V

(*Acelaşi bufet al gării, după vreo două ore de la plecarea agentului cu vioara la Poliţie. La mese, diferiţi călători. Supărat şi gânditor, Oancea la bar, şterge şi aşază paharele goale. Uşa se deschide brusc şi în local năvăleşte Bitănescu, îmbrâncit de un ceferist în uniformă. Bitănescu e îmbrăcat elegant, având în mână o servietă diplomat. Călătorii se ridică de la mese, în timp ce Oancea rămâne la bar, împietrit şi cu ochii holbaţi.*)

CEFERISTUL (agitat): Nea Oancea, ăsta-i tipul cu

vioara? OANCEA (*năvălind de după bar*): Ăsta-i!

BITĂNESCU (*ofensat*): Domnule barman, ce înseamnă gluma asta? OANCEA (înşfăcându-l de revere): Glumă ai spus? Nu cumva aveai de gând să măvizitezi?

BITĂNESCU: De asta am şi venit.

OANCEA (*zgâlţâindu-l*): Nu zău? Uite dom'le ce om cinstit!(*ceferistului*): Unde l-ai prins?

CEFERISTUL: Pe peronul gării. BITĂNESCU (revoltat): Veneam să…

OANCEA (*trântindu-l pe scaun*): Taci!!! (*sufocându-l*): Să nu-ţi aud pliscul, că-ţi crăp capul ca la un pui de năpârcă!

BITĂNESCU (*speriat*): Nu înţeleg nimic. Bine, dare eu…

OANCEA (*întrerupându-l*): Ţi-am spus să taci! Escrocul dracului!

(*ceferistului*): Cum de l-ai ghicit, domnule?

CEFERISTUL: Păi, alaltăieri când am ieşit din tură, am trecut pe aici şi am luat una mică. Am fost de faţă când ai semnat chitanţa aceea de vânzare-cumpărare. Acum vreo oră, am aflat de la navetiştii de pe peron de necazul ce l-ai păţit cu escrocii. Acum, dumnealui cobora din acceleratul de Bucureşti.

BITĂNESCU: Veneam de la Craiova.

OANCEA (*înfuriat*): Mă fandositule, tu nu înţelegi să taci?

BITĂNESCU (*revoltat*): Domnule Oancea, nu-ţi permit să-mi vorbeşti pe tonul ăsta! Voi intenta un proces pentru calomnie!

OANCEA (*explodând*): Nu mă-nnebuni! Ia te uită, frate: s-a şifonat, filfizonul! Ei lasă că ai să vezi tu la Poliţie dacă-mi pot permite sau nu. (*către cei din local*): Care se duce să aducă Poliţia?

CEFERISTUL: Mă duc eu. *Plecând*): Vedeţi să n-o şteargă. (*iese*). OANCEA (*celor de faţă*): Să-ncerce! (*Trăgând un scaun în faţa lui Bitănescu*): Şi acum, stimabile, până vine Poliţia, eşti dispus să-mi răspunzi la câteva întrebări? BITĂNESCU: Domnule barman, ce

înseamnă tot circul ăsta? Nu înţelegi că eu…

OANCEA (*întrerupându-l furios*): Că tu, ce? (*luându-l iar de revere*): Mă, tu îţi dai seama ce te aşteaptă?

BITĂNESCU: (*ridicând tonul*): Ce vrei de la mine, domnule? OANCEA: Nimic, decât să-mi răspunzi la câteva întrebări.

BITĂNESCU: Nici nu mă laşi să vorbesc. Bine, te ascult.

OANCEA: Aşa, bibicule, ai început să vii de acasă! Unde este Piţurcă? BITĂNESCU (*mirat*): Care Piţurcă?

OANCEA (*zeflemist*): Te pomeneşti că nu-l cunoşti. BITĂNESCU: Nu ştiu despre cine e vorba. Cine mai e şi ăsta?

OANCEA (*fierbând*): Bănuiam; mititelul este nevinovat şi nu ştie nimic! Dar pe Codrescu, unde l-ai lăsat?

BITĂNESCU: Codrescu este la Craiova. Organizează în judeţ spectacolele Filarmonicii.

OANCEA: Spectacole, zici? Ai tupeu, nu glumă. Bine, fie. Codrescu organizează spectacole. Dar Piţurcă, spune-mi, câţi bani ţi-a dat?

BITĂNESCU: Bani? Pentru ce? OANCEA: Aha! Deci îl cunoşti?

BITĂNESCU: Nu cunosc niciun Piţurcă şi nu ştiu despre ce bani e vorba. OANCEA: Nu vrei să ştii. Cât ţi-a revenit din cei 40.000 de lei primiţi de Piţurcă de la mine? Aţi împărţit suma în părţi egale?

BITĂNESCU: Domnule Oancea, dumneata nu înţelegi că nu ştiu despre ce vorbeşti?

OANCEA (*abţinându-se*): Aşa! Deci, nu ştii nimic. Codrescu organizează spectacole, de Piţurcă n-ai auzit, iar de bani, nici atât. Am înţeles; eşti din specia de escroci care, prinşi, îl iau pe NU în braţe.

BITĂNESCU (*enervat*): Domnule barman, ai de gând să mă jigneşti mult? Cu ce drept mă faci escroc? Şi pe baza căror dovezi?

OANCEA: Dovezi, zici? Da, ai dreptate; n-am nicio dovadă. Ai scos castanele din foc cu mâinile lui Piţurcă.

Eşti isteţ, domnule! Şi foarte abil! Ţi-ai învăţat bine rolul. Dar ai uitat un amănunt: dacă nu ţi-am dat niciun bănuţ din cei 40.000, în schimb, am martori care pot confirma ziua şi locul când ţi-am semnat chitanţa aceea fictivă.

BITĂNESCU: Exact, dar nu înţeleg de ce fictivă, de vreme ce am venit de bunăvoie şi nesilit de nimeni?

OANCEA: De venit ai venit; de vreme ce eşti aici. Dar adus silit de impiegatul din gară. Norocul meu că te-a recunoscut.

BITĂNESCU (*exasperat*): Dar eşti culmea, domnule! M-ai înnebunit cu Piţurcă ăsta, căruia, după câte am înţeles, i-ai dat 40.000 de lei. Dar pentru ce? Şi, în fond, pentru ce sunt acuzat?

OANCEA (*călătorilor*): Îl auziţi? (*îngânându-l*): „Eşti culmea, domnule!” Exact cuvintele lui Piţurcă, atunci când se ruga să-mi amaneteze vioara. Am impresia că aţi învăţat amândoi rolul după acelaşi text. Ce zici?

BITĂNESCU: Nu mai zic nimic. N-am cu cine discuta. Nu mai vorbesc decât în faţa persoanelor competente.

OANCEA (*înfuriat*): Care va să zică, eu sunt incompetent, adică tâmpit?

(*zgâlţâindu-l*): Aşa-i?

BITĂNESCU (*sufocat*): Mă refeream la forurile competente.

OANCEA (*explodând*): Te referai la dracu’ să te ia! Mă! Dacă-ţi trăsnesc una, te fac îngeraş cu ochelari auriţi! Clar? Vrei să mă bagi în puşcărie pentru crimă? Spune? Ce vrei? (*sufocându-l*): Ai de gând să vorbeşti? (Bitănescu se zbate neputincios în braţele lui Oancea. În local intră un locotenent de poliţie urmat de ceferist. Locotenentul se repede la Oancea şi-l îndepărtează de Bitănescu ce-i aproape sufocat).

LOCOTENENTUL (*stăpândindu-l pe Oancea*): Ce faci, domnule? Singur îţi faci dreptate?

OANCEA (*căutând să-l lovească pe Bitănescu*): Îl omor! După ce o face pe nevinovatul şi nu recunoaşte nimic, mă mai face şi tâmpit!(*reuşeşte să-l îmbrâncească*). Parazitul dracului!

BITĂNESCU (*despărţit de Oancea*): Cine te-a făcut tâmpit? Eu mă refeream la forurile de faţă, iar dumneata ai înţeles cu totul altceva.

LOCOTENENTUL: Încetaţi! Vă rog! Gata! Dacă m-aţi chemat, atunci lăsaţi-mă să-mi fac datoria.

OANCEA: Chiar vă rog. Dar mai întâi, puneţi-i cătuşele. Cu escroci de genul ăsta, nici nu ştii la ce să te aştepţi.

LOCOTENENTUL: Domnule barman, vă rog să vă stăpâniţi. Acum eu pun întrebările.

BITĂNESCU: Poate datorită dumneavoastră, toată situaţia asta neplăcută privind persoana mea, va fi clarificată.

OANCEA (*explodând*): Îl auziţi? Situaţie neplăcută! (*nostim*): Unde eşti tu Doamne, să vezi escrocheria în floare?

BITĂNESCU: Domnule locotenent, aţi auzit şi dumneavoastră cum mă jigneşte? LOCOTENENTUL: Domnilor, v-am rugat ceva. Lăsaţi-mă să-mi desfăşor ancheta. (*Călătorilor*): Domnii de faţă sunt rugaţi să părăsească incinta localului. Rămân împricinaţii şi domnul Ceferist. (*Călătorii părăsesc localul*).

Domnule barman, încuie uşa. (*Oancea încuie uşa*). Aşa, acum daţi-mi buletinele. (*Le ia, le răsfoieşte, aşezându-se între Oancea şi Bitănescu*). Luaţi loc. (*Se aşază toţi trei*). Domnule Oancea, după câte am înţeles de la domnul impiegat, sunteţi reclamantul şi păgubaşul cazului de faţă. Ce aveţi de spus?

OANCEA: Păi, să vă povestesc. Alaltăieri dimineaţă, m-am pomenit cu un ţigan în local. Spunea că-l cheamă Piţurcă şi avea o…

LOCOTENENTUL (*întrerupându-l*): O clipă. Povestea viorii o cunosc de la domnul impiegat. În ascenst sens, veţi da o declaraţie amănunţită la Poliţie. Ţinând cont că unul din acuzaţi este de faţă, aveţi martori care să confirme oferta cumpărării viorii de către domnul Bitănescu?

CEFERISTUL: Eu. Eram aici când domnul barman a semnat chitanţa pentru avansul de o mie de lei.

LOCOTENENTUL: Atunci, daţi-mi şi dumneavoastră buletinul. (*îl ia*). Altcineva? OANCEA: În ziua respectivă când a avut loc oferta acestui escroc, în local erau diferiţi gură cască, majoritatea călători în trecere.

BITĂNESCU: Domnul locotenent, nu permit să fiu insultat la infinit. LOCOTENENTUL: Domnule Bitănescu, veţi vorbi când veţi fi întrebat. Vă rog. (*lui Oancea*): Continuaţi, domnule Oancea. Mai aveţi martori?

OANCEA: Ar fi unul. Un navetist ce locuieşte în oraş şi care lucrează la Zagna Vădeni. Trece zilnic pe la bufet. De fapt, acum vreo două ore a fost de faţă la anchetă. Mâine trebuie să ne prezentăm la Poliţie.

LOCOTENENTUL (*mirat*): Anchetă aţi spus? Despre ce este vorba? OANCEA: Nu v-a povestit domnul impiegat?

CEFERISTUL: Nu. În drum de la Poliţie şi până aici, n-am apucat să spun cine a descoperit escrocii. Nu i-am relatat domnului locotenent decât povestea escrocheriei cu vioara.

LOCOTENENTUL: Şi cine a descoperit trioletul de escroci?

OANCEA: Un domn de la Poliţie ce se afla întâmplător aici. Auzind discuţia între mine şi navetist privind vânzarea viorii, a intervenit în discuţie.

LOCOTENENTUL: În ce calitate a intervenit?

OANCEA: Păi, cum să vă spun? Ca organ judiciar. Ne-a luat la interogatoriu, a notat buletinele şi ne-a invitat mâine la Poliţie.

LOCOTENENTUL: Când?

OANCEA: Când ce?

LOCOTENENTUL: La ce oră trebuie să vă prezentaţi? OANCEA: N-a specificat ora. A spus să venim după amiază. LOCOTENENTUL: V-a indicat cumva şi la ce cameră?

OANCEA: Da, la camera 9. LOCOTENENTUL (*gânditor*): Nu se poate. OANCEA (mirat): De ce?

LOCOTENENTUL (*revenindu-şi*): Nu, nimic. Domnule Oancea, gândeşte-te bine. Mâine după amiază trebuie să te prezinţi?

OANCEA: Da.

LOCOTENENTUL: La camera 9?

OANCEA: V-am mai spus. Dar de ce mă întrebaţi mereu? LOCOTENENTUL: Aşa, ca să fiu mai sigur. (*După o pauză*) Şi totuşi, nu înţeleg. În toată povestea asta este un nonsens.

OANCEA (*nostim*): Non-cum? Nu vă înţeleg.

LOCOTENENTUL (*zâmbind*): Adică e ceva care nu corespunde realităţii, privind desfăşurarea celor întâmplate cu vioara. Este un ce, un cui, care n-ar fi trebuit să fie.

BITĂNESCU: Un cui? Şi ce-ar reprezenta cuiul ăsta pentru dumneata? LOCOTENENTUL: Pe dumneata, domnule Bitănescu.

BITĂNESCU: Pe mine? Cum adică?

LOCOTENENTUL: Nu ştiu nici eu. Pentru mine dumneata eşti în toată escrocheria asta, un fel de cuiul lui Pepelea.

OANCEA (*intervenind*): Păi, sigur, el e cuiul, adică şeful bandei. A apărut când…

LOCOTENENTUL (*întrerupându-l*): Domnule Oancea, acum vorbesc cu domnul Bitănescu. Vă rog.

OANCEA (*servil*): Am înţeles. Scuzaţi.

LOCOTENENTUL: Domnule Bitănescu, poţi să-mi spui ce căutai pe peronul gării, adică în preajma locului unde s-a făcut escrocheria? Şi asta numai după două zile?

BITĂNESCU: Nu ştiu despre ce escrocherie este vorba, dar am impresia că se face o mare confuzie privind persoana mea.

LOCOTENENTUL: Adică? Fiţi mai concret. Explicaţi-vă.

BITĂNESCU: Foarte simplu. Era normal să fiu pe peronul gării, de vreme ce am coborât din tren. Dacă nu mă lua pe sus domnul impiegat, tot aici veneam. OANCEA: Tu mă? Nu-l ascultaţi domnule locotenent. Ăsta cred că minte şi când doarme.

LOCOTENENTUL (*ferm*): Domnule barman, te rog să nu mai intervii neîntrebat! (*lui Bitănescu*): Spuneţi că aţi

venit special cu trenul ca să-l vedeţi pe domnul Oancea. Pentru ce?

BITĂNESCU: Ca să onorez chitanţa ce o am asupra mea, semnată de domnul Oancea.

LOCOTENENTUL: Bine, dar chitanţa respectivă vă obligă să-i plătiţi domnului Oancea diferenţa de 89.000 de lei. Veneaţi de bunăvoie în gura lupului?

BITĂNESCU: Exact. Nu ştiu despre ce lup este vorba, dar am venit să predau chitanţa domnului Oancea şi să-i dau banii.

OANCEA (*locotenentului*): Înseamnă că Piţurcă, de frică să nu dea cu ochii de mine, l-a trimis pe dânsul cu cei 40.000 de lei luaţi cu japca.

BITĂNESCU: Domnule locotenent, nu ştiu despre ce Piţurcă vorbeşte domnul Oancea. De asemenea, nu cunosc povestea celor 40.000 de lei, pe care i-a dat dumnealui. Eu am venit să achit chitanţa de 89.000 de lei şi să-mi iau vioara.

OANCEA (*prostit*): Cum? Ai adus 89.000 de lei? Aida de! Domnule locotenent, escrocului îi mai arde de glume.

BITĂNESCU (*înfuriat*): De ce mă tot jigneşti, de vreme ce ţi-am adus banii? LOCOTENENTUL: Domnilor! Vă rog! Vă rog să vă stăpâniţi! Domnul Bitănescu, ziceţi că suma respectivă se află asupra dumneavoastră?

BITĂNESCU: Da. Altfel, de ce aş fi venit? (*arată servieta diplomat*): Aici. (*se ridică, apropiindu-se de masă*): Îmi daţi voie?

LOCOTENENTUL: (*mirat*): Vă rog.

BITĂNESCU (*descuie servieta şi o deschide sub privirile uimite ale celor trei. Scoate pachetele de sute şi le înşiră pe masă numărând*): 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9, adică total 90.000 de lei. În pachetul ăsta e mai puţin o mie de lei, adică avansul ce l-am dat acum două zile domnului Oancea. (*scoate portvizitul din buzunar, din care iese la iveală chitanţa pe care o predă locotenentului*): Iată, domnule locotenent şi chitanţa pe care a întocmit-o domnul Oancea, privind tranzacţia viorii. Asta-i tot. Şi acum, vă rog să-mi spuneţi, de ce domnul Oancea mă face

mereu escroc şi pentru ce faptă penală am fost acuzat?

LOCOTENENTUL: Domnule Bitănescu, vă rog să fiţi calm. Văd că s-a făcut o confuzie privind persoana dumneavoastră, deşi nu înţeleg încă maşinaţia reală a escrocheriei. (*lui Oancea*): Domnule Oancea, de ce nu mi-aţi spus că domnul Bitănesdeu v-a adus banii?

OANCEA (*prostit*): De unde să ştiu eu că domnul Bitănescu are asupra lui 89.000?

BITĂNESCU: Domnule locotenent, când am vrut să-i spun scopul vizitei mele, m-a bruscat şi nu m-a lăsat să vorbesc. În plus, m-a jignit faţă de toţi călătorii ce erau aici de faţă, făcându-mă escroc. Gândiţi-vă că sunt un artist cunoscut în viaţa muzicală şi m-am simţit foarte prost, când am fost luat pe sus de domnul ceferist, în văzul lumii de pe peron, iar aici, domnul Oancea mai să mă ia la bătaie. Îl rog pe domnul Oancea să-mi spună: ce delict am comis?

LOCOTENENTUL: Vă înţeleg: aveţi dreptate. (*lui Oancea*): Ce ai de spus, domnule Oancea?

OANCEA (*năuc*): Păi, ce să spun? Nici eu nu mai înţeleg ninime. Din spusele domnului agent care a făcut ancheta, a reieşit clar că Piţurcă era în legătură directă cu domnul Bitănescu şi domnul Codrescu. Din toată povestea asta, eu am pierdut 40.000 de lei. Acum, dacă domnul Bitănescu mi-a adus banii, înseamnă că Piţurcă nu avea nicio legătură cu ceilalţi doi. Şi totuşi... LOCOTENENTUL: Şi totuşi?

OANCEA (*gânditor*): Nu ştiu. Nu pot înţelege nimic.

LOCOTENENTUL: Domnule Bitănescu, sunteţi sigur că vioara este un Stradivarius autentic?

BITĂNESCU: Dacă n-aş fi fost sigur, nu-i ofeream domnului Oancea suma pe care o aveţi de faţă. Vioara este un Stradivarius original, dar a fost întreţinută foarte prost. Probabil că posesorul ei nu cunoştea valoarea ei reală.

LOCOTENENTUL: Dacă-i aşa, atunci toată povestea asta bizară s-a lămurit. Domnule Oancea, nu-ţi mai rămâne decât să-i ceri scuze domnului Bitănescu pentru cele întâmplate, să-ţi iei banii conform chitanţei şi să

încredinţezi vioara domnului Bitănescu.

OANCEA (*urlând*): Vioara!!! Dumnezeule!! (*absent*): N-o mai am.

BITĂNESCU (*stupefiat*): Cum n-o mai ai?

LOCOTENENTUL (*mirat*): Domnule Oancea, îţi dai seama ce spui? Explică-te. OANCEA: După terminarea anchetei, domnul agent mi-a spus că vioara trebuie reţinută provizoriu pentru proces, când vor fi prinşi escrocii. Spunea că e a patra vioară, obiect al escrocheriei şi că toate sunt corpuri delicate.

LOCOTENENTUL: Şi?

OANCEA: Şi ce? La plecare, domnul agent a luat vioara cu el ca s-o predea la Poliţie.

LOCOTENENTUL (*precipitat*): De ce nu mi-aţi spus de la început că agentul a luat vioara?

OANCEA: Nu m-aţi întrebat.

LOCOTENENTUL: Am o bănuială. Ce grad avea agentul? OANCEA: Nu ştiu. Era îmbrăcat civil.

LOCOTENENTUL: Cum? Asta-i culmea! Domnul Oancea, aţi legitimat agentul? OANCEA: Nu. În momentul acela nu s-a gândit nimeni să-l legitimeze. A scos din buzunar un cartonaş, exclamând: „Poliţia Judiciară!” După care a început ancheta.

LOCOTENENTUL: Fantastic! Cred că înţeleg. Domnule Oancea, fii atent: ce fel arăta agentul?

OANCEA: Un bărbat prezentabil. Corect şi foarte politicos. LOCOTENENTUL: Nu avea niciun semn particular? Gândeşte-te bine. OANCEA (*după o pauză*): După câte îmi aduc aminte, am observat că la una din arcade avea o mică cicatrice roşiatică.

LOCOTENENTUL: Cicatrice? La arcadă. (*după o pauză*): Clar! Cred că e vorba de Dolmăceanu, poreclit şi Cavalerul isteţ.

BITĂNESCU: Nu vă înţeleg.

LOCOTENENTUL: Nici n-ai ce înţelege. Cred că o să plecaţi cu banii înapoi acasă. Bărbatul care a făcut ancheta nu era agent.

OANCEA: Cum aşa?

LOCOTENENTUL: Simplu. Acest Dolmăceanu este un escroc foarte abil, ce are la activul său mai multe victime. Este înzestrat cu un tupeu şi o inteligenţă ieşite din comun. De aceea este poreclit Calaverul isteţ.

OANCEA (*exasperat*): Atunci, eu?

LOCOTENENTUL: Dumneata? (*dând chitanţa lui Bitănescu*): Conform acestei chitanţe, trebuie să restitui domnului Bitănescu, o mie de lei.

OANCEA (*neînţelegând*): De ce?

LOCOTENENTUL: Atâta timp cât nu ai vioara ca s-o dai în schimbul celor

89.000 de lei, e normal că trebuie să înapoiezi avansul de o mie de lei. OANCEA: Colac peste pupăză. După ce Piţurcă m-a jumulit de 40.000 de lei, acum trebuie să mai dau şi mia.

LOCOTENENTUL (*zâmbind*): Domnule Oancea, acest Piţurcă pe care nu-l cunosc, nu te-a jumulit cu nimic. El pur şi simplu ţi-a vândut vioara. Să rămâi mulţumit că nu ţi-a cerut mai mult.

OANCEA: Aveţi dreptate. Şi totuşi, cum s-au brodit toate. LOCOTENENTUL: Într-adevăr. (*gânditor, după o pauză*): Toată povestea asta cu vioara a fost o coincidenţă ieşită din comun. Bănuiesc că acest Dolmăceanu, s-a folosit de această coincidenţă pe parcursul aşa-zisei anchete, reuşind cu tupeul ce-l caracterizează A, să ducă în eroare pe toţi cei de faţă.

CEFERISTUL: Fiţi mai explicit. Despre ce coincidenţă e vorba? LOCOTENENTUL: În prezent, nu-i decât o ipoteză. Dar, această ipoteză duce la o deducţie care e valabilă numai dacă Dolmăceanu a citit nuvela respectivă. BITĂNESCU (*uimit*): Coincidenţă… nuvelă… Ce legătură au toate acestea cu Dolmăceanu?

LOCOTENENTUL: Au. Să vă explic. În tinereţe, mi-a căzut în mână o culegere de schiţe şi nuvele. Nu-mi amintesc autorul. Printre nuvelele citite, am dat peste una, în care o vioară a fost obiectul unei escrocherii identice cu cea din ancheta înscenată de Dolmăceanu. În nuvelă însă, erau doi escroci: respectiv Bitănescu şi Piţurcă, pentru

cazul de faţă iar escrocheria cu vioara a fost reală.

BITĂNESCU (*luminat*): Am înţeles. În nuvelă, subiectul privind escrocarea viorii, a coincis cu tranzacţia reală ce s-a făcut de mine, privind vioara pe care am vrut s-o cumpăr.

LOCOTENENTUL: Aţi intuit exact. Deci, Dolmăceanu, ascultând întâmplător conversaţia dintre domnul Oancea şi navetist despre vioară, i-a venit ideea să însceneze ancheta, debitând toată povestea din nuvelă. Realitatea tranzacţiei a fost transformată în escrocherie şi astfel vioara împreună cu Dolmăceanu, s-au evaporat.

CEFERISTUL: De necrezut! Cât tupeu poate să aibă!

LOCOTENENTUL: Aşa e. Incredibil, dar adevărat. Ţineţi cont: Dolmăceanu este un escroc înnăscut, iar ca el se nasc puţini.

OANCEA: Domnule locotenent, dacă totuşi agentul n-a fost escroc?

LOCOTENENTUL: Exclus. În primul rând, n-ar fi logic privind realitatea. În al doilea rând, l-a dat de gol cicatricea pe care o vei confirma dumneata la Poliţie, văzându-i fotografia. În al treilea rând, a făcut o greşeală copilărească, aşa cum fac de obicei marii escroci. Un amănunt neînsemnat a scos la iveală minciuna.
BITĂNESCU: Anume?

LOCOTENENTUL: La camera 9 unde a fost chemat mâine după amiza A domnul Oancea, nu se anchetează cazuri penale. La camera 9 este biroul pentru evidenţa populaţiei, privind eliberarea buletineor, viza de flotant şi altele. De asemenea, acest birou are program după amiaza marţea şi vinerea. Ori, cum azi e miercuri, e normal ca mâine după amiază biroul să fie închis. Deci, minciuna nu se potriveşte. Dar ne-am luat cu vorba. Domnul Oancea, închizi localul şi mergem cu toţii la Poliţie. Veţi da fiecare câte o declaraţie, iar dumneata domnule Oancea, vei confrunta fotografia cu Dolmăceanu.

BITĂNESCU: Atunci, eu îmi iau banii.
LOCOTENENTUL: Evident.

BITĂNESCU (*strângând pachetele de sute în*

diplomat): Domnule Oancea, eu plec în seara asta. Ce facem cu chitanţa?

OANCEA (*necăjit*): Ce putem face, maestre? Unde a mers suta, va merge şi mia. Asta e. Vă aduc imediat.

BITĂNESCU (*oprindu-l*): O clipă, domnule Oancea. Alaltăieri, când a avut loc tranzacţia, am omis amândoi un amănunt.

OANCEA (*mirat*): Un amănunt? Nu vă înţeleg.

BITĂNESCU: E şi normal să nu ne fi dat seama. Furaţi de descoperirea epocală privind vioara. Dumneata ai uitat să ceri, iar eu am uitat să dau. Aşadar, fără nicio intenţie, alaltăieri am rămas dator cu o sumă de bani, pentru care îmi cer scuze. OANCEA (*mai mirat*): Să-mi cereţi scuze? Pentru o sumă de bani? Cum aşa? BITĂNESCU: Vezi, domnule Oancea ce înseamnă o situaţie neprevăzută de moment? Uiţi de cele mai elementare lucruri. Aşa ai uitat şi dumneata să-mi faci nota de plată pentru ce am consumat.

OANCEA (*luminat*): Aveţi dreptate, maestre! BITĂNESCU (*zâmbind*): Acum sunt maestru?

OANCEA: Vă rog să mă iertaţi. Ce nu face omul la necaz şi la mânie?… BITĂNESCU: Nu-i nimic. Pe viitor, să nu mai fi atât de turbulent. Poftim chitanţa. Opreşte consumaţia din mia de lei.

OANCEA (*servil*): Imediat, maestre. (*Se duce la bar şi revine cu banii*): Poftim, maestre, aveţi aici…

BITĂNESCU (*întrerupându-l*): Nu-ţi face probleme. Am toată încrederea. LOCOTENENTUL (*celor de faţă*): Mergem?

OANCEA: Da, domnule locotenent, după dumneavoastră. Vă ajung din urmă. Trebuie să verific prin local şi să încui.

LOCOTENENTUL: Bine. Vii la Poliţie, la camera 16. OANCEA: Am înţeles.

(*Pleacă toţi. Oancea singur, verifică bufetul, vine în centrul localului cu chitanţa în mână, se uită la ea, o rupe alene în bucăţi, ce se aştern domol pe jos.*

Absent şi gânditor, iese din local trântind uşa.)

CORTINA FINALĂ
Octombrie, 1984
CUPRINS
SPICUIRI DIN VIAŢĂ (proză) 11
Revedere 13
Batista 21
Mitică 29
Circul 45
Premiera 58
Dilemă 67
Deziluzie 76
Gheseft 85
Premoniţia 117
Mogoşoaia 120
Minunea din sătuc 173
Retro 177
Condorul 215
SCLIPIRI ÎN AMURG (versuri) 231
Amintiri 233
Al nouălea val 234
Dorinţa 235
Extaz 237
De ce? 239
Steaua 241
Iubirea ta 243
Floarea de cactus 244
Să nu mă-ntrebi de ce 246
Tristeţe 248
Urare 249
Trecut-au 250
Frunza 251
Eşti. 252
De-aş fi 253
Destăinuiri 255
Vis 260
Felicitare 261
Să nu te superi 262
Iluzii 263

Trei flori dalbe 264
Singurătate 266
Avertisment 267
Dilema 271
Perla vieţii 272
Fetiţa de sub felinar 279
Scrisoare de departe 286
Singur 289
Spune-mi 290
Contraste 291
Verigheta 292
Clepsidra 293
Nunta 294
Zbucium 295
Primăvara 297
Gaşca 299
Vara 301
Hoţii!!! 303
Lacrimi 304
Ina 305
LUMINILE RAMPEI (teatru) 307
Un caz în familie 309
Micuţa orfelină 399
Stradivarius 403
Tipărit la S.C. GRAFPRINT S.R.L. Galaţi Str. Odobeşti, nr. 1 Bis
Tel/fax: 0236.318440